

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01484248 8

FLAVIVS IOSEPHVS
OPERA OMNIA

EDIDIT

S. A. NABER

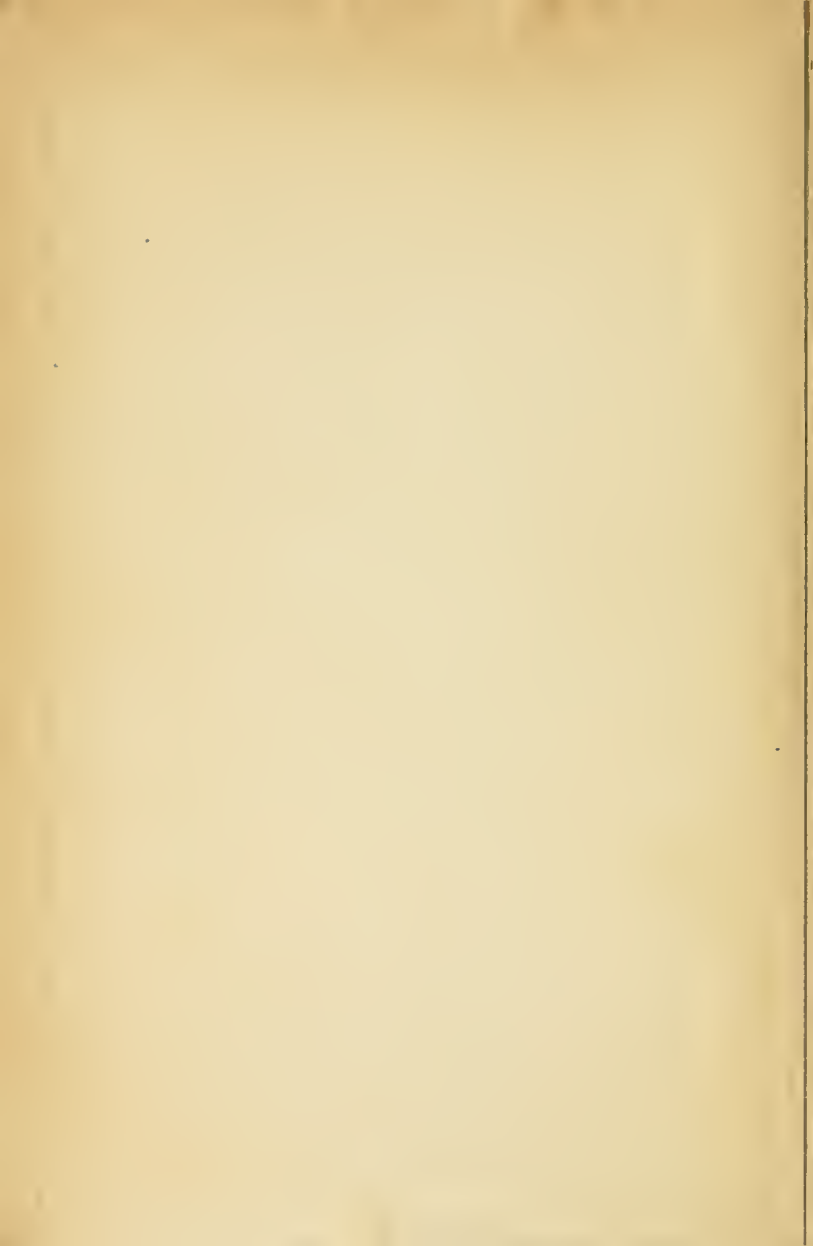
II

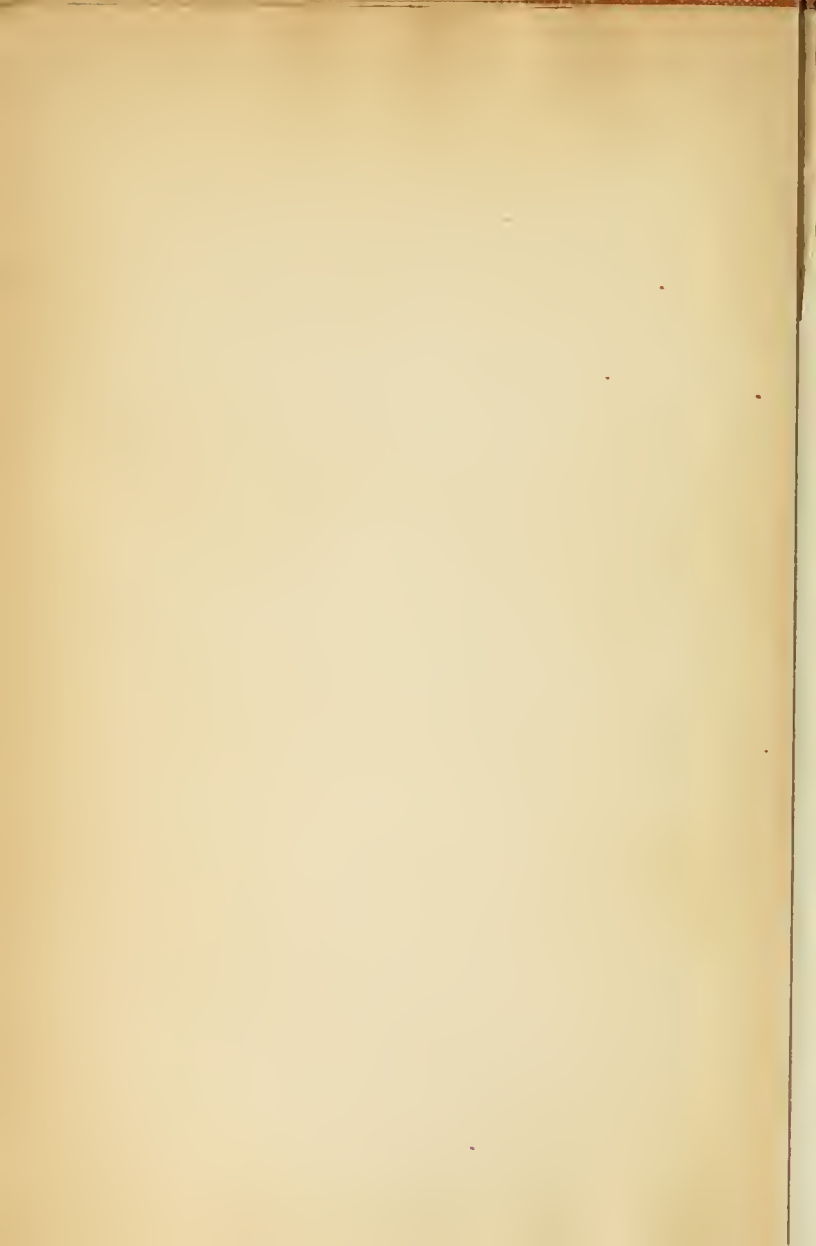

UNIVERSITY
OF
TORONTO
LIBRARY

1451

L I P S I A E
IN AEDIBVS B.G. TEVBNERI

~~FLAVII JOSEPHI~~
FLAVII JOSEPHI

OPERA OMNIA.

POST IMMANUELEM BEKKERUM

RECOGNOVIT

SAMUEL ADRIANUS NABER.

VOLUMEN SECUNDUM.

351170
—
2.31
9

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXXIX.

PH

4-2

12

180

12

LIPSIAE: TYPIS D. G. TEUBNERI.

Printed in Germany

Adnotatio Critica.

Archaeol. Libr. Sext. § 2 ἐπὶ ταύτης· ἐπ' αὐτῆς E. — § 2 σχήματος κείμενον· om. RO. — § 3 ἔξεμοῦντες· uucini sunt Ernesti. — § 4 τῆς γῆς· om. Lat. — § 5 ἡ κιβωτός· einc. Nr. — § 10 ἐπὶ συνέσει mavult Ns. — § 16 οὓς Ns., ὡς vlg. — § 16 ἐπ' αὐτοῖς Bk., ἐπ' αὐτούς vlg. — § 16 ἦραν Nr., ἡγειραν vlg. — § 18 quid est καταβιοῦντος? An forte βαστάζοντες? Nr. — § 19 εὐκαιρον (ὄν) Ns. — § 20 ἡμᾶς SP, prob. Hw. — § 20 μὲν ἀπηλλάχθαι· δεσποτῶν ἐπι om. M. — § 20 διαμενουσιν Df., διαμένονσιν vlg. — § 21 προστρέπεσθε Hudson., προτρέπεσθε vlg. — § 25 ὄχλων· ὄλων E. — § 27 ἐκκρούσας Nr., ἐκκροτήσας vlg. — § 29 οὐκέτ' ἐστράτευσαν Ns., οὐκ ἐπεστράτευσαν vlg. — § 35 συντρέχονσι· συνέτρεχε E. — § 35 ἔλεγον· ἔλεγε E. — § 36 θείας· θείους M²SP. — § 38 ὑπερηφανήσαντας· ὑπερηφανήσοντας Ns. — § 38 ἵνα μὴ βασιλεὺς ᾗ· εἰ μὴ βασιλεύσει RO, prob. Ns. — § 40 καὶ ἐκατοντάρχους om. ROM. — § 40 καὶ ἄρματοποιούς om. RO. — § 41 ὁ θεραπαινίδες· ὡς θεραπ. Ns. — § 42 ἴσοι γενόμενοι MLat., ὅς γενόμενος vlg., quam lectionem miror quomodo Niesio probari potuerit. — § 42 μεταγινώσκοντες· μεταγνόντες E. — § 42 ἱκετεύετε Nr., ἱκετεύσαι vlg., ἱκετεύσατε M, ἱκετεύσουσι E. — § 44 ἀνάγκην Nr., ἀνάγκη vlg. — § 46 ἐξερευνῶν τὰς ὄρους om. RO. — § 47 παρ' αὐτόν E, πρὸς αὐτόν vlg. — § 48 αὐτῷ Df., αὐτῷ vlg. — § 51 αὐτόν· ἐαυτόν E. — § 51 ὑποτυχών Hw., προστυχών vlg. — § 51 χώραν· χρεῖαν MSP. — § 52 ἀνέλκον MSP, ἀπελύνοντο RO. — § 52 ἕκαστος Nr., ἕκαστοι vlg. — § 53 μηδενὸς ἄλλον παρόντος om. RO. — § 55 τὸν θεόν MSP, τῷ θεῷ rell. — § 57 ὑπ' ἐμοῦ· ἐξ ἐμοῦ OE, prob. Ns. — § 58 οὐδ' — οὐδ'· οὐθ' — οὐθ' Ns. — § 59

ἔξιν Nr., ἔχειν vlg. — § 59 οἶμαι· εἶναι O. — § 61 κτήμασι ed. princ., κτήματι cod., *jumentis* Lat. — § 61 ἄλλων παθῶν ὁρμὴν χρήσεται om. RO. — § 61 σκήπτρα· πατριᾶς Spanhem. Improbatur Ern. — § 68 πέραν τοῦ Ἰορδάνου· delet articulum Krebsius, cf. § 71. 99. 373. — § 70 καλυπτομένης· σκεπτομένης Suid. — § 71 πολιορκήσειν Ns., πολιορκῆσαι vlg. — § 73 πέμψαντες· διήγγελλον MSP, πέμπουσιν — οἱ ἡγγελλον rell., οἵπερ ἡγγ. commendat Krebs. — § 74 οἱ δ' εἰς· οἱ δ' ἀκούοντες εἰς E. — § 77 τοὺς οὐκ ἀπαντῶντας SP, τοὺς ἀπαντῶντας M, τοὺς ἀπάντων rell. — § 82 ἐκ ταύτου γένους αὐτοῖς πρόπειν δὲ μᾶλλον om. RO. — § 85 ἐπανήλθον· ἐπανήλθε E. — § 87 μόσχον ἢ πρόβατον eiicit Ns., cf. Praef. vol. I p. LIX. — § 90 πρῶτον μὲν Ἀσσυρίων om. RO. — § 91 οἶδεν Ns., εἶδεν vlg. — § 93 καὶ πείσειν om. Lat. — § 95 λαβῶν — σωματοφυλακεῖν αὐτόν om. RO. — § 96 χρῆσθαι τε καθάπαξ· ἢ χρῆσθαι E. — § 96 μάκελλον SP, μακέλλην ME, δίκειλαν (δίκελλον) RO. — § 96 εἰς τοὺς· παρὰ τοὺς E. — § 101 προσήγαγεν MSP, τὴν θυρίαν ἐπέτελει rell. — § 102 ἦν κατὰ βούλησιν· ἦν spurium Ns. — § 105 μόνος Hw., μόνον vlg. — § 107 συντίθεται δ' ὁ Σ. παῖς τῷ ὀπλοφόρῳ κρύφα πορευθέντες αὐτοὶ εἰς τὴν τῶν πολεμίων παρεμβολὴν ἐκδραμεῖν. Miror constructionem. — § 110 ὑποστρέφωμεν RO, ὑποστρέφωμεν vlg. — § 113 ὥς ἀνελθεῖν MSP, rell. ὥς om. — § 117 εἴη E, ἦ vlg. — § 118 ἐπακηκόως· ἀκηκόως E. — § 118 ἀποθλίψας· ἀποβλίσας Nr. — § 119 ἀπεῖπε μὴ γενέσασθαι· μὴ om. MSP. — § 120 ἔναιμα· ἐν αἵματι ROM, ἔναιμα ἔτι Hw. — § 121 ἐκεῖ eiic. Bk. — § 124 ἀποκτενεῖν Huds., ἀποκτείνειν vlg., ἰλάσσεσθαι Nr., ἰλάσασθαι vlg. — § 126 φίλων· φιλιῶν Nr. — § 126 προτιμήσας ed. princ., ἐτίμησε codd. — § 130 προηγάγετο· προήγαγε E. — § 134 ἐμφανίζειν αὐτὴν Hw., ἐμφανίζει vlg. — § 134 ἐστι· ἦν E. — § 135 μαχομένους· ἐπιπίπτειν καὶ κυκλούμενους· μαχόμενος — ἐπιπίπτων καὶ κυκλούμενος Ns. — § 136 τὰς δ' ὀρύγμασιν om. RO. — § 140 Σικιμιτῶν· Κενιτῶν Hw., coll. 1 Reg. XV 6 et Antiq. V § 207. — § 144 ἀμαρτήμασιν OSP, rell. ut videtur ἀμαρτήματα· ἀμαρτήματα χαρίζεσθαι παραιτήσει Ns., quod plurimum miror. — § 146 βουλευέσθαι Ern., βουλεύεσθαι vlg. — § 149 τέρεται E, ἐπιτέρεται vlg. — § 149 παρὰ θνόντων· παρὰ spurium visum Ns. — § 150 ἄν

om. OME. — § 152 ἐλλαμβάνεται· λαμβάνεται Ns. — § 156 ὦν ἄν) πειραθείη· ἄν Ns. inseruit. — § 157 ἐπιδείξῃ· ἐπιδείξω σοι E. — § 158 καλεῖ· συγκαλεῖ E. — § 159 ἔκρινεν· κρίνει Ns. — § 160 ταύτην Ern., ταύτη Cocc., ταύτης vlg. — § 162 πρεσβυτέρου· πρεσβυτάτου Ns. — § 162 μὴ πρὸς τούτοις· εἰ πρὸς τούτοις E. — § 164 αὐτός· αὐτὸς εἰς εὐαχίαν E. — § 165 παραμερεῖν Df., παραμένειν vlg. — § 165 γενήσεσθαι Df., γενέσθαι vlg. — § 166 μετοικισαμένου· μετοικήσαντος E. — § 166 πνιγμούς αὐτῷ· πνίγοντα αὐτόν E. — § 167 σπονδῆς· πολλῆς σπονδῆς M. — § 167 πολεμιστήν· quid latet? An παλαιστήν cf. § 182? Nr. — § 168 ἐλθόντι· ἐλθόντος E. — § 168 (ἐν) ἑαυτοῦ Nr., uti et § 338. — § 169 τὸν δ' οὐκ ἄντ. — κατέχειν· ὁ δ' οὐκ ὦν ἀντειπεῖν τ. Σ. συνεχώρησε δὴ κατέχειν Hw. — § 170 (τὸ) μεταξὺ Hw. — § 170 ὁμοίως δ' ἐπὶ τινος Ns., ἐπὶ ὁμοίου MSP, δέ τινος vlg. — § 171 διέστησε MSP, διέστη ROE, διίστη Ns. — § 171 καταβάς οὖν τις· κ. οὖν εἷς E. — § 171 μέρη· μέλη Ns. — § 173 τὸ τοῦ πολέμου τέλος MSP, τὰ τοῦ πολέμου rell. — § 173 ἐνὶ τῷ νενικηκότι Ns., ἐν τῷ νενικηκότι vlg., unius victoria Lat. — § 173 οἶμαι Bk., εἶναι vlg., cf. § 59. — § 173 σωφρονέστερον Cocc., σωφρονέστατον vlg. — § 175 ἀπέλυσε· ἀπέστειλε E. — § 178 πρεσβύτατος· πρεσβύτερος ROM, πρῶτος E. — § 179 βαλὼν· βαλὼ Ns. — § 185 βαλὼν· λαβὼν SP. — § 186 πρὸς ἄνθρωπον· πρὸς ἀνθρώπων Ns. — § 191 ἐρριμμένον· ἐρριμμένον Nr. — § 191 διέγνωσαν· διεγνώκεσαν SP. — § 195 σφαλεράν SP, ἀσφαλεστέραν rell. — § 196 ἐδείκνυτο· ἐβλέπετο MSP. — § 199 πῶς ἔχει· ὅπως ἔχει E. — § 200 τοῦτο Ern., οὕτως vlg. — § 204 ἀναφνυγὴν Nr., ἀναφνυγεῖν vlg. — § 204 ὡς ἀδυνατοῖς· ὡς del. Ern. — § 208 εὐεργέτην δ' αὐτοῦ γεγεννημένον om. ROLat. — § 210 χλεύης· λέσχης S. — § 210 μόνον τολμῶντα Hw., οὐδενὸς τολμῶντος Ns., μόνος τολμῶν vlg., nullo utique praesumente Lat. — § 210 χηρεῖαν· χηρείας Cocc. — § 211 ἐκδικίαν· ἐκδίκησιν M. — § 212 λόγος· λογισμός SP. — § 214 καλέσας· καλέσας αὐτόν E. — § 215 ὑπομενεῖν Df., ὑπομένειν vlg. — § 216 καταλάβῃ E, καταλάβοι vlg. — § 216 φεῦγε δ' ἕως Ns., φεῦγε δὲ ὡς vlg., fuge citius dum Lat. — § 216 ἴσθι γὰρ — ἀπολούμενος E, ἴσθι γὰρ σαντὸν — ἀπολούμενον vlg. — § 217 αὐτῆς MSP, ὡς αὐτήν rell. — § 217 σαλεύοντι·

σαλεύοντος E. — § 217 quid est τὸ κατακείμενον? — § 217 ἀσθμαίνειν· ἀσθενεῖν RO SP, ἀσθενοῦντα E, *dormire* Lat. — § 219 ἀποκτενεῖν Ns., ἀποκτείνειν vlg. — § 219 ἀποκτείναι MSP, ἀποθανεῖν rell., *perimi* Lat. — § 220 μετὰ τοῦ θεοῦ MSP, μετὰ τοῦ θυμοῦ R, μετὰ θυμοῦ O. — § 221 πρὸς αὐτόν· ἐπ’ αὐτόν E. — § 224 ἐπιβουλῆς· βουλῆς RO. — § 224 πράττοντα· προστάττοντα RO. — § 225 ὠμνεν· ὠμνυσιν E. — § 226 ἐφ’ οὗτω πιστωσαμένῳ et om. οὐκ ἔπεισεν MSP. — § 229 μνηύσειν Ns., μνηύειν vlg. — § 233 ἔμπροσθεν αὐτοῦ· καὶ ἄν ταῦτα φησὶν ἀκούσης add. RO E atque hinc paulo supra: καὶ τρία ἀκόντια δὲ βαλόν. — § 236 ἐπυρνθάνετο παρὰ τ. π.· παρὰ om. E. — § 237 αὐτομόλων· *de muliere ultro virum appetente* Lat. — § 237 μήτ’ αὐτόν Df., μηδ’ αὐτόν vlg. — § 242 θάνατον· πόλεμον ROM. — § 242 τὴν αἰτίαν· τὸ αἷτιον E. — § 245 διέφυγε· ἔφυγε E. — § 245 μανίαν· μανίας MSP. — § 245 γενέσθαι Ns., γενήσεσθαι ROM. — § 246 πρὸς αὐτόν· παρ’ αὐτόν E. — § 247 χρεῖα· χρέα Hw. — § 248 προσγεγεννημένης M, γεγεννημένης rell. — § 248 ἕως ἄν γνῶ Ern., ἕως ἄν ἀπογνῶ MSPE Lat., ἕως οὐ ἐπὶ RO. Corrupta verba sunt. — § 248 κατ’ αὐτόν· καθ’ αὐτόν vlg. — § 250 ὅφ’ οὐ MSP, ἐφ’ οὐ RO, ἐφ’ ᾧ δέ Ns. — § 251 τόπος — προσαγορευόμενος· τόπος ἦν τις RO. Minime mihi persuasit Ns. Praef. vol. I p. XXXVII, cf. § 262. — § 251 καὶ τάξεως Hw., τάξεως codd., καὶ τῆς τάξεως Ern. — § 256 σὸν om. E. — § 256 ἤδη· ἤδη Ns. (?) — § 257 τῷ μηδέν Ns., τὸ μηδέν vlg. — § 259 ἀπολογία· ὁμολογία RO, *confessionem* Lat. — § 259 μετὰ τῆς γενεᾶς om. RO. — § 260 ὁμοίους· ὁμοίως Ns. — § 260 varii numeri traduntur 305, 85, 385 et 530, cf. § 268. — § 261 δύο om. E. — § 262 καταβαλόν· καταλαβόν RO. — § 262 αὐτό Hw. Ns., αὐτόθι vlg. — § 263 δίκαιον· μέτριόν τε καὶ δίκαιον RO. — § 263 πρὸς αὐτῷ Ns., πρὸς αὐτό vlg. — § 263 εὔνοϊαν Df., εὔνοϊαν vlg. — § 265 ἢ διὰ τὴν ἐξουσίαν· ἢ νῆ Δία τὴν ἐξουσίαν Ns. (?) — § 266 ἐθελουκᾶντες Nr., ἐθελήσαντες vlg. — § 267 ὅσους· οὓς Ns. — § 268 καὶ τὴν· καὶ om. RO, καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς κριταῖς πολιτείαν spuria visa Ns. — § 268 τρόπῳ Ns., ἐν τρόπῳ vlg. — § 269 διασωθῆναι om. RO, διασωθεῖς E. — § 269 τῶν οἰκείων αὐτῷ E, αὐτοῦ vlg. — § 270 μένειν Hw. Ns., τὸ μένειν vlg. — § 271 τοῦ θεοῦ διὰ· ἐλ

ὁ θεὸς παρὰ MSP. — § 271 εἰ ἐπιτρέπει· εἰ om. MSP. — § 271
 ἐξέχεε· ἔθετο E. — § 272 συνεῖλον· συνήλυσαν E. — § 272 φήμη
 Ern., φήμη vlg. — § 272 αὐτό Df., αὐτό vlg. — § 273 λαβόντι E,
 ἐλόντι vlg. — § 276 μεταβαλομένῳ Bk., μεταβαλλομένῳ vlg. —
 § 278 ἀμείψασθαι Ns., ἀμείψασθαι vlg. — § 279 αὐτῷ τὴν ἔν-
 νοιαν om. in RO, in rell. post τὸν ἐχθρὸν collocantur, cf. Ns.
 Praef. vol. I p. XXXVII. — § 280 κέρδους προσδοκίαν· κέρδους ἐπι-
 θυμίαν τε καὶ προσδοκίαν SP, cf. Ns. Praef. vol. I p. XLV. —
 § 282 ἦκον· ἦλθον E. — § 283 λαβὼν δέ· λαβὼν οὖν E. — § 283
 ἔνθα· ἐνθεν E. — § 284 καιρὸν ἔχειν· καιρὸν εὐρεῖν E. — § 284
 ἀφαιρεῖ· ἀναίρει RO, ἀποτέμνει SPE. — § 284 πτέρυγα· κρο-
 κύδα RO, cf. § 289. — § 285 προσελθὼν E, προσελθὼν vlg. —
 § 286 διαβολή· διαβάς RO. — § 286 ὑπ' ὄψει· ἐπ' ὄψει MSP.
 — § 287 ἴσθι· om. MSP. — § 288 οὕτως παρήκας Nr., αὐτὸς
 παρήκας vlg., sic abiens praeterisses Lat. — § 289 τρέφων E,
 φέρων vlg. — § 290 λαβόντας Hw., λαβόντες vlg. — § 291 δὴ
 τῶν· γοῦν E. — § 291 μοι· μου E. — § 292 ἀποθνήσκει om.
 RO. — § 293 οὐ κοινόν· οὐχ οἶον P. — § 295 μηδέν· Exc.
 Peiresc, μηδέν vlg. — § 296 λελογχώς· λελαχώς RO. — § 297
 συνεύχεται· ἐπεύχεται E. — § 297 μαθόντα Exc. Peiresc., μα-
 θόντι vlg. — § 297 ἡδίκηκαμεν· ἡδίκησαν RO, ἡδίκησαμεν MS.
 — § 297 γεγόναμεν MSP, γεγόνασι RO. — § 297 μετανοήσειν —
 παρασχόμενον Df., μετανοήσει — παρασχόμενος vlg. — § 301 γε-
 γονέναι MSP, γέγονε RO. — § 301 δεσπότην· ταῦτ'· δεσπότην καὶ
 ταῦτ' vlg., δεσπότην καὶ αὐτῆς· ταῦτ' Ns. — § 302 οὐ γὰρ ἀγνοεῖν
 om. ROELat. Non mihi persuadet Ns. Praef. vol. I p. XXXVII.
 ὁμοίων ὄντων τῷ ὀνόματι Ns. — § 304 ἀξίαν τοῦ· ἄξιον τό
 Cocc. — § 305 ἀπ' ἀνδρός· add. ἕως τετραπόδου RO. — § 306
 νεκρωθῆναι· νερκωθῆναι? Nr. — § 307 αὐτός· αὐτόν vlg., αὐ-
 τὸν Ns. — § 307 μηδενός Ns., καὶ μηδενός vlg. — § 307 ὑπερ-
 ορῶντος διδόντος — ἐπιφέροντος RO, ὑπερορῶντα διδόντα —
 ἐπιφέροντα vlg. — § 308 θεραπείας· ἰδίας θεραπείας E. — § 308
 εἶναι· ὄντα MSP. — § 310 ἐπὶ· ἐν E. — § 311 λαθὼν· δια-
 λαθὼν vlg., καὶ λαθὼν E. — § 313 ὃς κοιμωμένῳ παρέκειτο M,
 ὃς ἦν παρ' αὐτῷ κείμενος alii. — § 313 πάντα· πάντ' ἂν Ns. —
 § 314 αὐτοὺς ἐκ MSPE, αὐτὸν ἀπὸ RO. — § 314 τοῦτόν τ'
 ἐφώνει· τοῦτον τῇ φωνῇ Ns. — § 315 ἐπὶ τὸν βασιλέα καὶ πάντας

τοὺς ἄλλους om. RO. — § 317 αὐτόν Bk., αὐτόν vlg. — § 317 οὐδὲ τὴν ψυχὴν om. RO, qui praeterea ἀπολλύμενον. — § 318 ἐπειπόν· εἰπόν RO. — § 319 καταβάς Hw. Ns., ἀναβάς vlg. — § 321 εἰς E, πρὸς vlg. — § 324 τῶν Ἰουδαίων· τῆς Ἰουδαίας Hw. — § 324 ἤλπισε γὰρ οὗτος om. RO. — § 324 ἐμίσησε· ἐπολέμησε M et suprascr. ἐμίσησε. — § 325 συμμαχήσαι· συμμαχήσειν ROSPE. — § 326 τὰ γῶνος τοῦ πρὸς ed. pr., τοὺς ἀγῶνας τοὺς πρὸς — χωρήσαντας vlg. — § 328 ἀντικρὺ· ἀντικρὺς RO. — § 328 ἰδόντα· om. RO. — § 329 ἀνέπεσε· κατέπεσε MSP. — § 329 ποῦ· εἰ κατὰ νοῦν MSP. — § 330 Steph. Byz. urbs appellatur Δῶρος et consentiunt RO; error est ex duarum urbium confusione. — § 331 ἄλλον· ἄλλους Cocc. — § 332 βασιλεὺς εἶ· εἶ om. ROE. — § 333 βλέπειν εἶπεν MSP, εἶπεν RO, εἶπεν ὁρᾶν E. — § 333 εἰπόντος· om. ROM. — § 333 ἡλικίαν· ἡλικίαν κελεύσαντος MSP. — § 334 μηδέ Df., μήτε vlg. — § 334 προνοησόμενον· προνοησάμενον ed. princ., *prospexisti* Lat. — § 336 ἐπὶ τῆς μάχης· ἐν τῇ μάχῃ E. — § 337 ῥαδίως κατετήνεκτο MSP, ῥαδίως ἔκειτο νέκυσ ὅστις RO et Ns. ὥς τις pro ὅστις. — § 340 παρ' ἧς ἂν· παρῆσαν RO. — § 342 ὅτῳ Nr., ᾧ vlg. — § 342 μᾶλλον add. Nr. — § 343 διώκειν Df., διώξειν vlg. — § 345 ποταποὶ Cocc., ποδαποὶ vlg. — § 345 διάδοχον· διαδοχὴν MSP. — § 345 μνήμην· ζωὴν RO. — § 346 δοκεῖ· δοκεῖν Ns. — § 346 μόνος καί· καὶ μόνος Ns. — § 347 οὐχ οὕτω SP, οὐδ' οὕτως M, οὐπω rell. ut videtur. — § 349 προσήκει· προσῆκεν MSP. — § 350 χρῆσθαι· χρώμενοι SP. — § 351 μετὰ τοῦτον δ' ὁ· om. RO. — § 352 δέξασθαι· ἐδέξατο E, ὃν φηγόντα — καὶ πρὸς αὐτόν Ns. — § 353 στρατηγῶν· στρατιωτῶν RO. — § 353 κακώσαντι Bk., κακώσαντα vlg. — § 353 πολέμιον· πολέμου E. — § 353 ἐργασάμενος· εἰργασμένος E. — § 353 πρόφασιν add. SP. — § 359 ἀναστήσας· ἀναπέισας S. — § 359 ἀρχιερατικὴν SP, ἱερατικὴν vlg. — § 360 τίς· τίνος MSP. — § 361 δι' ἄρρωστίαν· κατ' ἄρρωστίαν R. — § 362 ἐπὶ γῆς· ἐπὶ γῆν RO. — § 363 παρέσυρεν αὐτῶν· αὐτοῖς RO. — § 364 καὶ αὐτοί· καὶ αὐτός Ns. — § 365 ἀναστρέφοντες· ἀναστραφέντες SP. — § 365 ἀπολαμβάνοντας· ἀπολαμβάνοντες RO. — § 369 εἰς αὐτούς· πρὸς αὐτούς RO. — § 370 κρατερόν· τὸ κρατερόν E om. στίφος. — § 371 ἐπὶ τὴν ἀκμὴν· εἰς E, αἰχμὴν RO. — § 371 καὶ μὴ δυνά-

μενος· ἀδυνατῶν RO, ἀδυνατῶν δέ Ns. — § 371 ὄσασθαι MSPE, μηδ' ἴσασθαι RO. Probari poterit μήθ' ἴσασθαι μήτ' ἐπερείσας. — § 371 περιστρέφεται SP, ἐπιστρέφεται rell. — § 371 τοῦτο δύνασθαι ποιῆσαι MSP, δύνασθαι rell. — § 372 χρυσόν· χρυσοῦν ὄντα E. — § 373 ὀχυρότης Cocc., ὀχυρωτάτας vlg. — § 374 πρὸς τὰ τεῖχη· εἰς τὰ τεῖχη RO. — § 376 δυνηθέντων ἢ om. RO. — § 377 καύσαντες Ns., κλαύσαντες vlg., cf. 1 Reg. 31, 13. — § 378 καὶ εἴκοσι delet Havere.

Libr. Septim. § 6 αὐτὸς αὐτοῦ ed. princ., αὐτός vlg. — § 7 ἐπαγόμενος· εἰσαγόμενος M. — § 9 ἀρχιστράτηγος· στρατηγός E. — § 9 πέραν τοῦ Ἰορδάνου· art. delet Krebsius, cf. 23. 59. 198. — § 11 turbatum locum ita constituit Hw.: ἀπήνησε δ' αὐτῷ πεμφθεὶς ὑπὸ Δανίδου ὁ Σουρίου μὲν παῖς, ἐκ δὲ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἐκείνου Σαρουίας γεγωνὸς αὐτῷ Ἰάαβος. — § 12 προσελθόντες Bk., προσελθόντες vlg. — § 12 τὸ μεταξύ· τὰ μεταξύ RO. — § 12 ἐλλαμβανόμενοι· ἐλαννόμενοι RO. — § 13 μάχης· τῆς μάχης RO. — § 13 ἐνέκειτο Nr., ἐπέκειτο vlg. — § 14 διαφανέστερος· ὁ διαφανέστερος MSP. — § 14 μόνον· μόνους MSP. — § 14 ἵππῳ Ns, ἵππων ROM, ἵππον SP, ἵππους E. — § 15 ἐπειθε· ἐπείθετο ROE. — § 15 προσέμενον· προσιέμενον RO. — § 16 ὑπὲρ τοῦ τ'· ἐπὶ RO. — § 17 ἀναβάς· latet corruptela. — § 17 ὅς ἐστιν ἐν· ὡς ἔστι ἐπ' MSP. — § 17 μέγας· μετὰ MSP. — § 17 ἀνακαλεῖ· ἀνακαλεῖται E. — § 17 ἐπέσχε· ἐπισχών RO. — § 20 τοῦ — παιδός Lat., τῶν — παίδων vlg. — § 21 ἐκ γυναικῶν τοσούτων om. RO. — § 21 πρεσβύτατος· πρεσβύτερος E. — § 21 τὸν δέ γε MSPE, τὸν δέ rell. — § 22 συμπιπτόντων· συμπίπτοντος RO. — § 22 ἀρχιστράτηγος· ἀντιστράτηγος RO, cf. § 31. 109. 122. 127. 129 cet. — § 23 πίστιν ROE, πίστεις rell. — § 25 ἄς om. RO. — § 26 δικαίων Hw., δικαίως vlg. — § 26 καὶ χιλιάρχους om. ROM. — § 27 ἔχοντας ἐτοίμως· add. πρώην E. — § 27 ἧ βούλονται· ἦν β. Bk. — § 29 σημαίνων E, σημαῶν vlg. — § 30 συγχράς· πολλάς RO. — § 31 ἔμπροσθεν· ὕστερον RO. — § 31 ποιήσεται· ποιήσεται ed. princ., ποιήσσει Ns. — § 31 ἀφαιρεθείη· ἀφεθείη RO. — § 32 καὶ πρῶτον· πρῶτον RO. — § 34 εἴκοσι· quasi viginti Lat. — § 34 ἀπαντήσας· ὑπαντήσας MSP. — § 34 ἐγχειροῦντες· ἐπιχειροῦντες RO. — § 36 περὶ τῆς στρατηγίας· ἐπὶ τῇ στρατηγίᾳ E. — § 37 περι-

ποιοῦσιν· ποιοῦσιν RO. — § 38 δεινοῦ del. Hw. — § 38 μὴ πορίσασθαι· μὴ add. Cocc. — § 38 ἔπειτ' αὐτήν Hw., ἔτι ταύτην MSP, ἔτι αὐτήν RO. — § 38 ἔργα del. Hw. — § 38 ἐν φόβῳ· ἐν om. M. — § 38 τοῦ ἀποβαλεῖν edit. princ., τοῦτ' ἀπολαβεῖν vel ἀποβαλεῖν vlg. — § 38 ἀνῆρημένον· ἀνῆρησθαι E. — § 39 ἀποθάνοι· ἀπέθανε Ns. — § 40 μέντοι γε· μέν RO. — § 40 ἐνδύντι· ἐνδυσσάμενων SP. — § 42 συνέχεε MSP, συνέσχε RO. — § 42 γέυσασθαι Ns., γέυσεσθαι codd. — § 43 ἀποθανόντα· τὸν ἀποθανόντα RO. — § 43 ὁποίας Nr., ἐν τοῖς ὁμοίοις RO, ἐν τοῖς ὁμοίοις ὁποίοις MSP, om. Lat., ὁμοίοις ἧς Ns. — § 44 oratio hiat. — § 44 ἦν εἰκὸς μὲν ἦν ὡς SP, ὡς εἰκὸς ἦν RO. — § 44 τοῦ καί· αὐτοῦ καί vlg. — § 44 καὶ συνέχειν αὐτά om. MSPLat. — § 45 ὑμῖν· ἡμῖν RO. — § 46 ἐπεβίω· οὐκ ἐπεβίω M. — § 47 παρ' αὐτῷ αἴτιον R, παρὰ τὸ δωματίον MSP. — § 48 κτείνουσιν· κατακτείνουσιν SP. — § 50 οὐχ ὡς· ὡς οὐχ M. — § 50 μὴ· μὴ ζῶντα E. — § 51 ἐργασμέμον· ἐργασάμενον MSPE. — § 52 νομίσαντες E, νομίσαντας vlg. — § 52 τῇ — τελευτῇ SPE, τὴν — τελευτήν rell. — § 54 τοιούτους MSP, τοιούτου vlg. — § 56 μετὰ τούτοις· μετὰ τούτους MSP, cum quibus Lat. — § 56 βασιλεύσειν· βασιλεῦσαι codd. — § 57 τοῦ ἡμίσεος — φυλῆς om. RO. — § 59 δέ inser. Ns. — § 60 βασιλεύειν· βασιλεύσειν M. — § 61 κωλύσειν Ns., κωλύειν vlg. — § 61 ὀχρότητι· ἐχυρότητι Ns. — § 62 ἐμφανίσων Ern., ἐμφανίζων vlg. — § 65 βασίλειον τὰ· βασίλειον ὄντα εἰς R et fort. Lat. — § 66 κατασκευάσειαν MSP, κατεσκεύασαν RO. — § 66 ἄνω SPL, κάτω ROME. — § 66 παραλαβὸν E, περιλαβὸν vlg., muniens Lat. — § 67 turbae huius loci inde ortae videntur quod nota φασί τινες ὅτι καὶ Ὅμηρος ταῦτ' ὠνόμασε τὰ Σόλυμα in textum recepta est. Ns. cf. Praef. vol. I p. XXXII. — § 70 ἔνδεκα edit. princ., ἐννέα codd. — § 71 τιτάνων SP, γιγάντων rell. — § 72 ποταπὸν Cocc., ποδαπὸν vlg. — § 75 ἀποβαλοῦσι· ἀποβάλλουσι ROSP. — § 75 τριπλάσιον στρατῶ ἐπῆλθον MSP, τριπλάσιος στρατὸς ἐπῆλθεν RO. — § 76 μὲν οὖσι om. RO. — § 77 οὐδέν· μηδέν E. — § 77 πρώτης om. ME. — § 78 τοιούτου — τέλους· τοιαύτης δ' ἀποβάσης κ. τ. τ. μάχης RO. — § 78 πορευθέντας Ns., καὶ πορευθέντας vlg. — § 79 ἐπὶ Nr., ἔτι vlg. — § 79 βαστάσαντες E Suid., βαστάζοντες RO, βαστάξαντες rell. —

§ 79 παισίν· videtur excidisse mentio Ozae. Ns. — § 80 ὀρχήσεων· ὀρχήσεως E. — § 83 ἔμεινε SP, ἐπιμένει ROM. — § 84 ταῦτα συμβέβηκεν· τούτων μετέδωκεν RO. — § 84 ὡς ἐκ M, καὶ ἐκ vlg. — § 84 ἀθρόως· εὐθέως Exc. Peiresc. — § 84 πειρασόμενος· πειραθησόμενος MSP. — § 85 κρατοῦντος· κροτοῦντος RO. — § 86 αὐτῇ· lacunam statuit Ns. — § 86 θυσίας τ' ἐπέτελεσε πολυτελεῖς MSP, θυσίας τελείας RO. — § 87 ὁ τηλικούτος — γυμνούμενος om. RO. — § 90 περιορᾷ E, περιορᾶν vlg. — § 92 λίαν add. ROS. — § 93 γενήσεσθαι Ns., γενέσθαι RO, ἔσεσθαι MSPE. — § 93 αὐτὸν δὲ τιμωρήσων om. M. — § 95 τῆς προνοίας· ἔτι δὲ περὶ τῆς προνοίας corr. Ns. — § 96 περιορᾶν Nr., ὀρᾶν vlg. — § 99 ἐπτακισχιλίους· πεντακισχιλίους ROE. — § 100 ἀπέβαλε· ἀποβαλὼν MSP. — § 100 τῆς Ἀδάδου· καὶ τῆς Δανίδου SP. — § 100 ὡς δισμύριοι E, δισμύριοι vlg. — § 101 ὑστάτη· δὲ add. RO, τε MSP. — § 101 ἡττάτο· ἡττητο RO. — § 102 τῇ ἀρχῇ· καὶ τὴν ἀρχὴν RO. — § 103 καλουμένην· add. γῆν RO. — § 104 φρουράς· φρουράν E. — § 105 λαβὼν αὐτάς· ταύτας ἐλὼν E. — § 106 καλούμενον· καλουμένην MSP. — § 107 ἔλθοι Ns., ἔλθῃ vlg. — § 108 πρεπούσης· προσούσης RO. — § 109 μόνον· μόνῳ MSP. — § 110 παῖδες· πάντες ROM. — § 111 ἄλλον· ὅλον RO. — § 112 ἔχοι· ἔχει MSP. — § 113 πεσόντας· περιπεσόντας M. — § 114 αὐτόν· τὸν βασιλέα E. — § 114 διαίτης· τραπέξης MSP. — § 115 ἄγειν τ'· ἄγεται δ' M. — § 117 καιρόν SPE, χρόνον rell. — § 117 Ἀννών· ναννών RO, αὐτοῦ MSP Lat., ἀνών E. — § 117 ἢ — τούτῳ· ἦν πρὸς ἐκεῖνον εἶχε E. — § 118 βασιλέα· ἀνών E. — § 119 Ἀννών· νάσσης MSP om. Lat. — § 120 εἰς τ. πρ. πρὸς RO. — § 121 ἡγεμόνες· οἱ ἡγεμόνες RO. — § 121 πρὸς τὸν πόλεμον E, εἰς τὸν π. vlg. — § 121 ἐκ τῆς — χώρας· τῶν Ἀμαληκιτῶν SP. — § 123 ἀντικρὺ· ἀντικρυς RM. — § 125 ἀνδράσιν· ἀπαντα δράσειν MSP Lat. cf. Ns. Praef. vol. I p. XXXVI. — § 125 πρεπούσης· προπεσούσης M, προτρεπούσης SP. — § 127 συμμαχία· συμμαχίαν MSP. — § 129 παρέδωκαν· παρέδωκεν EZon. — § 130 φύσει om. MSP. — § 130 κρατεῖν Nr., κατασχεῖν vlg. — § 130 τέγονς SP, στέγονς rell. — § 130 εἶδε om. RO. — § 130 αὐτὴν MSPE, αὐτῇ RO. — § 131 τῷ ἀμαρτήματι· τὸ ἀμάρτημα RO. — § 131 σκέπῃ· σκέπεται Nr. — § 131 τινα· πάντας RO, πάντως Ns. —

§ 131 καθήκειν Ns., καθήκει vlg. — § 133 γυναῖκα· γυναῖκα ἔλθοι M. — § 133 τῆς γυναικός· γυναικός R. — § 134 προσέταξεν MSPE, ἐκέλευσεν RO. — § 136 κινδυνεύσει Ns., κινδυνεύει ROM, κινδυνεύει SP. — § 136 γενομένης Hudson., γινομένης vlg. — § 137 προσεπιβοηθήσειν· προσβοηθήσειν E. — § 139 μή om. RO. — § 140 ἐν μέσῳ ἅμα δ' αὐτῷ τινὲς καὶ ἄλλοι τελεντᾷ συγκαταπεσόντων ἑτέρων RO. Exhibui Hudsonis coniecturam. — § 141 ἀγγέλους· ἄγγελον E. — § 141 σπουδάσει Ns., σπουδάσει RO. — § 141 τῷ τείχει· τὸ τεῖχος RO. — § 142 φάσκοντος· καὶ φάσκοντος Huds., φάσκοντός θ' Ns. — § 142 πέτρῳ· πέτρα RO. — § 142 ἐπιβολῆς Huds., ἐπιβουλῆς codd. — § 143 ἐν τοῖς MSP, ἐνίοις RO. Mire Ns. — § 144 ἔχοντι· ἔχοντα RO, ἔχοντα ἔγνω SP. — § 144 ἀπελθόντα· ἀνελθόντα Ns. — § 144 κατ' αὐτόν· κατ' αὐτῶν RO. — § 145 ἐντεταλμένα· ἐντεταγμένα M. — § 145 ἠπείγετο· ὑπήγετο R. — § 146 πανσαμένην R, πανσαμένης vlg. — § 147 τί φρονεῖ· τῇ φρονήσει RO. — § 149 συνδατούμενος Nr., συνδιατόμενος M, συνδιαιρούμενος vlg. — § 149 ἐπελθόντος· ἐλθόντος E. — § 150 πρὸς τοῦτῳ· πρὸς τοῦτο R. — § 151 πάσης om. MSP. — § 151 ἐν κύκλῳ· μὲν κύκλῳ RO. — § 151 ἔχοι· ἔχει codd. — § 153 συγχυθέντος· συσχεθέντος RO. — § 153 μὲν ταῦτα ed. princ., μετὰ ταῦτα codd. — § 154 προσηγέκατο· προσήκατο E. — § 155 πένθει τέκνον S, ποθηνοῦ τέκνον RO, τέκνον πόθῳ M, πένθει.... τέκνον eras. πόθῳ P, *luctu filii* Lat. — § 157 ἐκπληξιν· τὴν ἐκπληξιν E. — § 157 εἰπεῖν om. RO. — § 158 ἐλπίδα· ἐλπίδας RO. — § 158 πάντ'· ταῦτ' E. — § 159 τοῦτον τεταμιευμένον Cod. Vat. ap. Hudson., ταμείας RO, τομιάς M, τοῦτο τεταμιευμένον SP. — § 160 ἐφῆκεν· ἀφῆκεν E. — § 163 πρεσβύτατος E, πρεσβύτερος vlg. — § 165 ῥᾶω Ern., ῥᾶων MSP, ῥᾶον ROS. — § 166 καταπεσῶν MSP, πεσῶν RO. — § 166 ἔχοι· ἔχει M. — § 166 προσέταξεν· ἐπέταξεν E. — § 167 κολλυρίδας καὶ τηγανίσασα om. RO. — § 168 ἠξίωσεν· ἐκέλευσεν M. — § 170 κορείαν· διακόρησιν MP. — § 170 ἀπιέναι· ἀπειναι codd. — § 170 ἐπιτρέπει· ἐπιτρέποι vlg. — § 173 ἐμίσει γάρ Nr., ἐμίσει γε MSP, ἐμίσει vlg. — § 174 τοῖς — παίσμασι· τῷ — παίσματι E. — § 175 ὥς· ὥς ἂν MSP. — § 175 πέμψαντος· πέμψας RO. — § 175 ὀπηγνί· ἂν Hw., ὀπηγνία vlg. — § 175 νέσαντος αὐτοῦ· νεύ-

σαντα αὐτόν RO. — § 175 φορεῦσαι E, φορεῦσσαι vlg. — § 176 ἐμπεδήσαντες· ἐπιπεδήσαντες E. — § 177 δοκοῦντι γενομένης· δυναμένοις δοκοῦντι γινομένοις RO, δοκοῦντι γινομένης om. M. — § 179 ἐλπίδας· ἐλπίδα M. — § 181 Ἀβεσσάλωμον om. E. — § 182 ἢ Df., ὡς codd. — § 183 ἐπιλοίπους· ἔτι λοιπὰς RO, ἔτι λοιπὸν E. — § 184 συγκατατεῖσαντος· συγκατατείναντος MS. — § 184 κατοικτεῖραντος· κατοικτεῖραντι RM, οἰκτεῖραντος E. — § 185 ἀληθῶς om. RO. — § 186 οὔσαν· εἶναι E. — § 186 σκήψιν· σκέψιν M, *consilium* Lat. — § 188 ὡς ἤκουσε MSP, ἤκουσε γάρ RO. — § 188 χωρεῖν· μὴ χωρεῖν ROM. — § 189 πάντων Ns., πάντας SP, πᾶν rell., om. E, *omni decore* Lat. — § 189 τῷ τ' εἶδει· τὸ εἶδος ROM. — § 191 πυρθανόμενος· πυθόμενος M. — § 192 διαμένοντος MSP, μένοντος RO. — § 193 ἡδέως· εἰσδέος RO, ἤλεων Ern. — § 194 ἐκτήσατο E, ἐκέκτητο vlg. — § 195 ὡς· ὥστε M. — § 195 τάχ' αὐτῶν· τάχα δὲ καὶ δι' αὐτόν Hw. — § 195 ἐπταικώτων· add. τῶν RO. — § 195 ἐννομίαν· ἐννοϊαν RO. — § 196 ἔχειν add. MSPLat. — § 196 αὐτοῦ· αὐτῷ Ns. — § 196 φεύγων E, φεύγοντα vlg. — § 196 ἐφέντος Ns., ἀφέντος vlg. — § 197 ἀποδείννυται· ἀναδείννυται OE. — § 198 τῆς τόλμης· τόλμης MSP. — § 198 οὐ δεδομένη· οὐ om. ROM Lat. — § 199 προθύμως om. RO. — § 200 ὡς edit. princ., ὅπως codd. — § 201 διαγγέλλειν· διαστέλλειν RO. — § 204 ὡς τά· ὡς τάχα E et e corr. ὡς τάχα τά. — § 204 ὠφελήσειν — συνερχόμενον· εἰσερχόμενον RO. — § 204 μετ' οὐ· μετὰ M. — § 208 ἐξιέναι· ἐξεῖναι ROM. — § 208 χάριν· χάριν ἔχειν MSP. — § 208 ἐπέρ· ὑπερβολήν RO. — § 209 ἐπέρχεται RO, ὑπέρχεται rell. — § 209 ἴσως om. RO. — § 212 δεῖν αὐτόν· αὐτόν del. Ns. — § 212 ἦν· ἦν οὐκ M. — § 212 προσήκε· προσήκειν M. — § 213 ὁμονόησιν· ὁμονόησαι RO. — § 214 κλεῦει om. RO. — § 214 παλλακαῖς· παλλακίσαι E. — § 215 κτενεῖν Ns., κτείνειν vlg. — § 215 σώους· ζώους OE, *incolumes* Lat. — § 216 φίλον SP, ἀρχίφιλον rell., *amicum antiquum* Lat. — § 217 συνόντων αὐτῷ· σὺν αὐτῷ νῦν ὄντων MSP. — § 217 πολεμίων· ἐχθρῶν RO. — § 218 αὐτοὶ δὲ θ· αὐθις Ns. — § 219 ἐπὶ τὸν — αὐτὸς τήν om. M. — § 220 ὀρύγμασιν del. Ern., coll. VI § 136. — § 222 πέμψαντες· πέμψας M. — § 223 ὅπως — πραττόμενα· om. ELat. — § 224 ἄριστ'· ἄριστον MSP. — § 225 αὐτούς· ὡς E. —

§ 225 κόμη MSP, πόλει RO. — § 226 πiónτας· *sumsisse potum* Lat., ἀπiónτας M, μείναντας SP, λόντας E. — § 226 συντόνωσ· συντόμως MSP. — § 227 καὶ τάχει· κατὰ χεῖρα MSP. — § 227 τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ· τοῖς E. — § 228 κρατήσιν· μέλλειν add. MSP, κρατήσαντ' Ns. — § 230 τότε· πρώτης τότε SP. — § 231 ἐκτένειαν· εὐθηνίαν SP, *coriam* Lat. — § 231 ἤδη· ἄμα MSP. — § 232 ἦγεν· om. ROM. — § 233 ποτ'· μήποτ' SP, *quando* Lat., ἕως ἂν πρότερος ἐπ' αὐτόν Hw. — § 233 τὴν στρατιάν om. RO. — § 234 σύν· om. RO, unde coni. Ns.: νικηθέντος μὲν γὰρ αὐτοῦ. — § 234 παρασκευάσειν· *futurum* Hudsono debetur. — § 235 πεισθεῖς E, ἡσθεῖς vlg. — § 236 ἀντικρὺ· ἀντικρὺς R. — § 236 ἐπεδείκνυντο· ἐπεδείκνυντο SP. — § 237 ἵνα· ἵνα τῶν MSP. — § 237 φιλοτιμονυμένων — νικῶσιν om. M. — § 239 ἔτι om. RO. — § 240 χιλίους· δισχιλίους M. — § 241 ἀχανές· ἀφανές MSP, *valde profundam* Lat. — § 242 ὥστ'· ὡς MSP. — § 242 σχῆμα· σχίσμα RO. — § 242 ἐπέσχε Cocc., ἀπέσχετο vlg. — § 246 προσῆκειν· προσῆκεν RO, προῆκεν M. — § 246 ἀπείναι Cocc., ἀπεῖναι vlg. — § 247 αὐτῷ· αὐτόν ἐπὶ MSP. — § 247 ἐφείναι· ἀφείναι MSP. — § 247 ποιήσεσθαι· *futurum* Hudsonis est. — § 247 ἐκλαβόν SP, ἐκβαλόν rell. — § 248 πρὸς τὸν Δανίδην· *spurium* Ns. — § 249 ἦκειν· εἶναι RO. — § 249 ἀγαθῶν Ns., ἀγαθόν vlg. — § 249 [ἀγαθόν] ex edit. princ. est. — § 249 προστρέχειν Huds., προτρέχειν vlg. — § 250 ἔχοι· ἔχει E. — § 250 βοῆς· φωνῆς RO. — § 250 δύνασθαι SP, δεδυνῆσθαι rell. — § 252 γάρ· οὖν SP. — § 252 ἀνεκλαίετο M, ἀπεκλαίετο RO, ἀνεκλαίετο SPE. — § 252 ἔτι acc. ex MSP. — § 254 οἷα Nr., οἷς vlg. — § 256 προελθών· προσελθών MSP. — § 257 εἰς τὴν· πρὸς τὴν E. — § 258 διεπέμποντο· διέπεμπον ROM. — § 259 οὐ παρακαλ'· οὐ deest M. — § 260 ὡς αἰσχροὺς ἐστίν· ὡς οὐ χρεῶν E. — § 261 ἦν om. M. — § 263 τῶν δέ· τῶν μὲν M, τῶν μὲν οὖν Cocc. — § 264 προσπεσὼν δ' ἀναβάντι· προσέπεσε δ' ἀναβάς MSP, προσπεσὼν δέ E. — § 264 ἔσπευσε· ἐσπούδασε MSP. — § 267 τὴν ἐσθῆτα· ἐσθῆτα E. — § 268 παρασκευάσαι· παρασκευάσασθαι M. — § 269 οἶδα γάρ· οἶδα RO. — § 269 ἐνισχύειν βουλομένη· ἦν ἰσχύειν τε βούλεται MSP. — § 270 σύ· σύ τε RO, σύ γε Ns. — § 271 καταψευσαμένον τοῦ Σιβᾶ· καταψευσαμένον τὸν Σιβᾶν MSP. — § 271 μὴ μετὰ· μετὰ R, om. OM. —

§ 272 Δανίδην τε MSP, δανίδη RO, Δανίδης Ns. — § 272 πα-
 τρός· πατήρ RO. — § 273 τοιοῦτον· οὐ τοιοῦτον MSP. — § 273
 μὴ ἀπολαύειν· μή om. MSP. — § 276 τῆς χώρας MSPE, πάσης
 φυλῆς RO, provinciae Lat. — § 276 ἀπάντησιν· ὑπάντησιν MSP.
 — § 277 κρύφα καί· om. RO, occulte et latenter Lat. — § 278
 μοίρας· μοῖραν E. — § 280 ὡς· πρὸς ROE. — § 282 ἔτι μηδέν·
 μηδένα RO. — § 283 ἄγοντος E, ἀγαγόντος vlg. — § 283 διε-
 ξωσμένος· περιξωσάμενος MSP. — § 284 φιλοτεχνεῖ· φιλοτέχνως
 MSP, om. E. — § 284 ἐκπεσεῖν· ἐποίησεν ἐκπεσεῖν MSPE. —
 § 284 ἀπέκτεινεν· ἀπέθανεν R. — § 284 στρατηγίας· στρατιᾶς
 RO. — § 286 κολαζούσης codd., κολαζόμενος vlg. Quid latet?
 An πλεοναζούσης? Nr. — § 287 ἠλέουν· πλέον MSP. Turbata
 oratio est. — § 288 χαράκωμα· χαράκα E. — § 289 ἐξαιρώσι·
 ἐξάιρωσι RO, ἐξάγωσι vlg. — § 289 ἀπ' αὐτῶν· ἀπάντων MSP.
 — § 289 σὺ δὲ σπονδάζεις· τί δὴ σπεύδεις E. — § 290 πᾶνσε-
 σθαι Df., πᾶνσασθαι vlg. — § 291 γνωρίζομενον· γνωρίμου MSP.
 — § 292 στράτευμα· στρατόπεδον EZon. — § 293 Hw. spuria
 coll. § 110. — § 293 ὑπομνημάτων· ὑπομνηματογράφων MSPLat.
 — § 296 Μεμφιβόσθου ed. princ., Ἰεβόσθου codd. — § 298 μετ'
 οὐ πολὺν ed. princ., μετὰ πολὺν vlg., cf. Ns. Praef. vol. I p. LVII.
 — § 298 πρὸς E, ὑπό rell. — § 299 φασὶν ἔλκειν Nr., συνέλ-
 κειν vlg. — § 299 ἀποκτενῶν· futurum Ns. est. — § 300 εἰς
 μάχην· πρὸς μάχην E. — § 301 ἡνδοκίμησε· ἡνδόκησε RO. —
 § 303 ἐστρατοπεδεύσαντο· ἐστρατεύσαντο RO, ἐστρατυπέδενσαν
 MSP, ἐστράτευσαν E. — § 303 Γίττη Hudson. inseruit. — § 306
 ἀρκείσθω λελέχθαι· ἀρκούντως λέλεκται MSP. — § 308 κατέβαλε·
 καταβαλεῖν RO. — § 309 ἀπὸ τῶν ὀρέων add. P, descendentes
 de montibus Lat. — § 309 ἀναιρουμένους· ἀνρηγμένους RO. —
 § 312 mutata interpunctio Hw. debetur. — § 312 θαναμάζων —
 ἐθελήσειν· θαναμάζειν — ἐθελήσων Bk. — § 312 ἐθελήσειν· ἐθε-
 λήσειν μᾶλλον ἢν χαρίσαιτό οἱ E. — § 313 καὶ μηδὲν — τολ-
 μῆσαι om. RO. — § 315 ἱερὺς suspectum Ns. — § 315 βαλὼν·
 λαβὼν MSP. — § 316 ὅμοιον· ἄλλοιον RO. — § 318 βουλόμε-
 νος· βουληθείς E. — § 318 τελέσαι Nr., τελέσειν MSPE, τελέ-
 σαιεν RO, τελεῖν Ns. — § 319 μελλήσαντα· μελήσαντι MSP. —
 § 320 ὧν — ἡμαρτεν· ἡμαρτῶν MSP. — § 322 κελεύοντος· κε-
 λεύσαντος MSP. — § 323 γ' ἔλγεται M Lat., γέννεται rell. —

§ 323 προειπών· προσειπών Ns. — § 327 τῆς γῆς· γῆς E. — § 328 εἰς αὐτόν· πρὸς αὐτόν RO. — § 329 ἱκεσίας· ἱκετείας M. — § 329 θυσίαν· θυσίας MSP Exc. Peiresc., *hostias* Lat. Itidem § 331. — § 329 ἔσπευσεν· ἔπεμψεν M Exc. Peiresc. — § 331 ὠνήσεσθαι· futur. Ns. est. — § 334 cf. Praef. Ns. vol. I p. LVII. — § 336 τοῦ ναοῦ· add. MSP. — § 337 συνετότατος Nr., νεώτατος vlg. — § 337 πεφυρμένον· πεφυραμένον RO. — § 338 πρὸ τῆς· πρώτης RO. — § 339 ἐπὶ σοῦ Nr., ὑπὸ σοῦ vlg. — § 340 ἀργύρον· ἀργυρίου MSP. — § 340 προσδέη· σοι προσδέη MSP. — § 341 προσπαρεκελεύσατο· προπαρεσκευνάσατο RO. — § 341 ἀσχολεῖν ed. princ., εὐσχολεῖν codd. — § 342 ἀποθέσθαι· ἐναποθέσθαι Nr. — § 343 ἐπιλεχθεῖσα· ἐπιλεγεῖσα E. — § 346 συνεργούς· συνεργόν E. — § 347 parenthesin indicavit Hw. — § 347 πηγὴν· πύλην RO, γῆν M, *fontem* Lat. — § 348 βασιλεὺς — Δαυίδης· βασιλεῦσαι βούλεται RO. — § 348 καὶ πρὸς Δ. — παραλάβοι SP Lat., εἵπερ Ἀδωνίας τὴν ἀρχὴν ἤδη παραλάβοι rell., παραλάβοι καὶ περὶ τούτου πωθέσθαι τοῦ βασιλέως RO. — § 349 διεξέρχεται· καὶ διεξέρχεται RO. — § 350 πάντα om. M. — § 350 ὥς· ὥστε M. — § 351 ἐκδέξασθαι Nr., ἐκδέξασθαι vlg., μὴ ἐκδέξασθαι M. — § 353 ἐκπεπηδήκει· ἐκκεχωρήκει MSP. — § 353 καθεδεῖσθαι SP, καθεῖσθαι RO, καθῆσθαι M. — § 354 ἅπαντας add. MSPE. — § 357 εἰσῆγαγον· εἰσῆγον MSP. — § 357 εὐχόμενοι· ἐπευχόμενοι RO. — § 360 ἀγαθῶν Ns., ἀγαθόν codd. — § 360 ἔφενγον MSP, ἔφνγον rell. — § 361 τοῦ θεοῦ καὶ τῶν τοῦ om. M. — § 361 κεράτων om. M. — § 361 ἃ δὲ προεῖχεν om. E Lat. — § 361 ἐλλαβόμενος· ἐπιλαβόμενος E. — § 362 αἵτιον· αἴτιος E. — § 362 ἱκεσίας· ἱκετείας M. — § 362 πρὸς αὐτόν add. MSP. — § 363 ἐπὶ om. MSP Lat. — § 363 ἐτῶν ἕως πεντήκοντα om. M — § 364 τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ add. MSP Lat. — § 366 πάντων τῶν· πάντων παρόντων τῶν M. — § 367 κατὰ νύκτα· νύκτα MSP. — § 368 κατὰ (μίαν ἐπὶ) τριᾶκονθ' ἡμέρας Hw. — § 369 ἄρχοντα· ἄρχοντας MSP. — § 370 ὥς δ' ἔκαστα τούτων om. RO. — § 370 ὑψηλοτάτον· ὑψηλοῦ E. — § 372 ἔξ· ἔτι ROM. — § 372 τούτῳ Bk., τούτων vlg. — § 373 προσῆκει Ern., προσῆμεν vlg. — § 373 σπαρῆναι· σπανίσαι RO. — § 374 σαντόν MSP, αὐτόν rell. — § 374 προσδόκα· προσδοκάτω RO, quod nescio quomodo Niesio placuit. — § 375 ὅσοι

τε· ὅσοι γε E. — § 377 χρυσοῦ — ἀργύρου· χρυσίου — ἀργυρίου MSP. — § 378 ἀπαρχήν Ns., ἀπαρχῆς vlg. — § 378 διακονίας· διακονίαν R, διακονία καὶ M, διακόσια καὶ SP, oblationis primitias faciens Lat. — § 379 ἐπιτρόπενεν· ἐπιτρόπενσεν codd. — § 382 θυσίας· θυσίαν E. — § 383 συνειδώς· συνιδών ME. — § 384 ἄρτι SP, ὄντως M, om. RO. — § 384 προστιθέμενον· προστεθειμένον MSP. — § 385 τὰ νόμιμα· τι τῶν νομίμων RO. — § 385 πρὸς ἅπαντα· πρὸς τάναντία Ns. — § 385 δεῦ· δοκεῖ RO. — § 386 ὥν· ὡς RO. — § 388 ἄμυναι· ἄμυνε RO. — § 390 οὕτως ἀρίστω ἀνδρὶ γεγεννημένῳ καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχοντι καὶ τοσούτων ἔθνων σωτηρίαν ἐγκαχειρισμένῳ βασιλεῖ ἔδει προσεπαινέσαι καὶ τό τε τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εὐσθενὲς καὶ τὸ τῆς σωφροσύνης συνετόν· ἀνδρείος γὰρ ἦν RO, οὐ (sive τί) δεῖ προσεπαινέσεως Ns., qui minime mihi persuasit Praef. vol. I p. XXXVII. — § 390 παρατάξεις· πράξεις MSP. — § 391 ἐξαίρετα τοῖς· δικαιοτάτα RO. — § 393 ἔνα om. M. — § 394 ἐπέτυχεν· ἐνέτυχεν E. Discrepat Antiq. XVI 7, 1. Hw.

Libr. Octav. § 2 καθίσας Ern. — § 2 ὁ μὲν πᾶς ὄχλος· ἅπας ὁ λαός E. — § 2 πανενύδαιμον OE, πανενδαίμονα rell. — § 5 οὐ· μή E. — § 6 καταπράξεσθαι· futur. Bk. est. — § 6 ἐπί· πρὸς E. — § 9 ὀργήν· ὀργῆς MSP. — § 10 τὸν ἱερέα· τὸν ἀρχιερέα E. — § 11 καταλύεται· κωλύεται E. — § 14 τινῶν om. M. — § 17 τούτων Ns., τούτω codd. — § 18 χαίρειν· χάριν — ἔχειν MSP. — § 20 εἰς τόν· τόν vlg. — § 20 φυγὴν· φύσιν RO. — § 20 παντὶ τῷ χρόνῳ· ἀντὶ τοῦ χρόνου Ns. — § 21 ἐπιτελῶν· ἐπιστέλλων RO. — § 22 αἰρεῖσθαι· αἰτεῖσθαι E. — § 23 λαβὼν· λαλῶν cod. Vat. ap. Huds. — § 24 πολεμίῳν· add. κάθεξιν SP. — § 25 Ἰουδαίους· ἰδίους MSP. — § 29 ἀπαιτῶ· ἀπαιτοῦσα E. — § 29 οὐκ· μή E. — § 29 ἐλέγξαι· ἐξελέγξαι MSP. — § 31 προσέταξε· ἐκέλευσε RO. — § 32 ἀπαιτούσης καί· om. MLat. — § 34 τὸ λοιπόν· λοιπόν MSP. — § 36 προσεπῆρχε Hudson., προσυνῆρχε codd. — § 37 περὶ Ἀρκήν· περιαρκῆ RO, πετριαρκῆν SP, circa arcae civitatem Lat. — § 37 Ἰωσαφάτης Hw., Σαφάτης vlg. — § 37 κάτω om. M. — § 37 ἐπὶ δὲ τούτων· ἐπὶ τούτων RO. — § 37 εἰς Havere. inseruit; tentat Hw.: τὴν δὲ ἄκρι τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου χώραν ἐπιτείνουσαν Βασάν ἐπετέτραπτο. Uncinis inclusa desunt in Cod. Vatic., quod Ns. neglexit ad-

notare. — § 38 τῷ συναύξειν Ns., τὸ συναύξειν codd. — § 40 πτηνῶν MSP, πετεινῶν RO. — § 41 κώμας· χώρας M. — § 42 ὡς τοὺς τε· ὥστε τοὺς M. — § 44 συνετάξατο· συντάξεν E. — § 44 τῶν τ' ἐπιγείων MSP, τῶν ἐπιγείων RO, τῶν πετεινῶν E. — § 45 ἐνδούμενα E, οἱ ἐνδούμενοι RO, ἐνδοούμενοι MP, ἐναδόμεινα S. — § 46 δαιμονίων· δαιμόνων E. — § 47 ὑπὸ τῇ σφραγίδι· ὑπὸ τὴν σφραγίδα EZon. — § 47 ἐπανήξειν· ἐπανελθεῖν MSPE. — § 48 ἀνατρέφαι· ἀναστρέφαι E. — § 50 ἀποστέλλει· ἐπιστέλλει M. — § 51 ἐποίησεν· πεποιημέναι RO. — § 52 ἐπ' ἔμοῦ Nr., ὑπ' ἔμοῦ vlg. — § 54 μεγάλα· μεγάλων RO. — § 54 δὲ καὶ σύ· om. M. — § 56 πιθανοῖς· ἀπιθανοῖς? Nr. — § 56 ἀξιοῦμεν. ὡς οὐδὲ συγκεχωρημένον· ἀξιουμένον συγκεχαρισμένον RO. — § 56 τῇ πραγματείᾳ Ns., τῆς πραγματείας vlg. — § 57 πέμψας· πέμπων E. — § 57 δισυμρίους· δισχίλιους M. — § 57 δύναται· add. χωρῆσαι MSP. — § 57 ξέστας· χάος Theodoretus. — § 58 ὥμοσαν· ὠμολόγησαν MSP. — § 58 ἐπὶ μῆνα ἕνα om. RO. — § 58 παραγινόμενος om. RO. — § 59 παροίκων· παροικίων SP. — § 59 λιθείαν· ἀνθίαν M. — § 60 προστετάχει· *velociterque* Lat. — § 62 χρόνον· χρόνον ἔτων τεσσαράκοντα RO. — § 62 οἰκίσεως Bk., οἰκήσεως codd. Τύρον add. ed. princ. — § 62 ἐπικεισομένων· ἐποικοδομηθησομένων MSP. — § 63 ἐπενοεῖτο· ἐποιεῖτο RO. — § 64 ὀροφῆς· κορυφῆς RO. — § 65 πρόναον MSPE, προνάιον RO. Itidem § 75. — § 65 τεταμένον· τεταγμένον MSP. — § 65 ἔχον δέ om. E. — § 65 πλάτος ELat., πλάτους codd. — § 66 μῆκος Ns., μήκους codd. — § 66 ἐπωκοδόμηντο· ἐπωκοδόμηνται E. — § 66 δὲ τούτοις· δ' ἐπὶ τούτοις E. — § 67 οὗτος del. Ns. — § 67 κοινή· om. M. — § 67 συγκροτουμένους· συγκροτουμένους RO. — § 68 ἐβάλετο· ἐλάβετο RO. — § 68 φαιρομένης Nr., φερομένης vlg. — § 68 ἐξεσμένην· ἀνεξεσμένην RO. — § 68 ἐνετόρνευσεν· ἐνετόρνευσεν SP. — § 69 ἄρμοδιως Ns., ἄρμονίως vlg. Itidem § 83. — § 69 σφύρας· σφύραν MSP. — § 69 ὕλην· τούτων ὕλην M. — § 71 ἐπέστησε· ἀπέστησε RO. — § 71 ἐνεργασάμενος· ἐργασάμενος M. — § 72 κόκκον· κοκκίνον MSP. — § 72 ἐκτεταμέναι· ἐκτεταμμένοι MSP. — § 73 ἀπ'· om. RO. — § 73 ἀπέστησεν Ns., ἀνέστησεν vlg., *aberant* Lat. — § 73 ἦσαν· εἰσίν RO. — § 75 ὁ· ὃ M. — § 75 ταῖς Df., τοῖς vlg. — § 76 ἐξεμηχανήθη· ἐμηχα-

νήθη RO. — § 77 δακτύλων Ern., πήχεων vlg. — § 78 παρα-
 στάδα· παστάδα RO. — § 78 κατὰ τὴν ἀριστεράν· om. RO. —
 § 79 ὑπερήρειστο Df., ὑπήρειστο RO. — § 80 ἔσω· εἰς RO. —
 § 80 ἀπονεῦον· ἐπινεῦον MSP. — § 81 τετραγώνους Ern., τε-
 τραγώνων codd. — § 81 τετορευμένον Hudson., τετορευμένον
 codd. — § 82 ἐφ' οἷς· ἐφ' ἧς Ns. — § 83 ὅπως· πῶς MSP. —
 § 84 αὐτοῖς· αὐταῖς MSP. — § 84 δέκα· δώδεκα SP. — § 85
 κυτρογαύλους Theodoretus, κυθρογαύλους MSP, κυτροκαύλους
 RO. — § 85 δέκα· δώδεκα SP. — § 86 ἔθηκε· ἀνέθηκε MSP.
 — § 87 ὕδατος· add. E αὐτούς τε καὶ τὴν θάλασσαν. — § 88
 ποδιστήρας· σποδιστήρας Hw., qui interpretatur aschbakken
 (aschenbehälter). — § 88 λαβίδας M, λέβητας rell. — § 90 ἀν-
 τικρὺ· ἀντικρὺς R. — § 90 ἐν τούτῳ δ'· εἰς τοῦτο γάρ MSPE.
 — § 91 οἶνοχοῶν Cocc., οἶνοχόας vlg. — § 92 ἀσσάρων Huds.,
 ἑσσάρωνες vlg. — § 94 τετρακισμυρίας MSP, τετρακισμύρια RO.
 — § 95 θριγκόν· τριγχόν RO, θριγγόν E. — § 96 τετραγώνου
 Ns., τετραγώνῳ vlg. — § 96 νομίμων· νόμων E. — § 97 μεῖζον
 ὡς Hudson., μειζόνως codd., μεῖζον E. — § 97 ἐγχώσας· ἐγχο-
 ρήσας M, χώσας E. — § 97 ἐννεύσαντας· νεύσαντας M. — § 97
 ἧς· οὗ E. — § 99 καὶ — ἀναθημάτων om. RO. — § 99 (ᾧ) ἄν
 τις ἰδὼν· ᾧ add. Bk. — § 99 ἐν τῷ παντί· ὡς ἐν τ. π. RO,
 χαλεπῶς vel μόλις ἐν τ. π. Ns. — § 99 ταῦτ'· ἀλλ' οὐκ Cocc. —
 § 99 συγκρινομένη Cocc., συγκρινόμενα vlg. — § 99 συμπεραν-
 θῆναι· συμπερασθῆναι RO. — § 101 προῆγον· προσῆγον M. —
 § 101 θυμιαμάτων· θυμάτων ELat. — § 103 εἰσενεγκεῖν· μετ-
 ενεγκεῖν MSP. — § 104 τοὺς δέκα — ὑπό· om. M. — § 104 τότε·
 olim Lat., unde ποτε Ns. — § 105 ἀντικρὺ· ἀντικρὺς RM. —
 § 105 συναλίσας· συναθροίσας SP. — § 106 κεκραμένον· περι-
 κεκραμένον SPE. — § 107 ἔχεις· om. RO, hinc Ns : σοὶ γάρ
 εἶπεν. — § 107 κᾶξ ὧν M, καὶ ἄξιον RO, ἄξιον SP, hinc tentat
 Hw.: σὺ γάρ, εἶπεν, οἶκον μὲν αἰώνιον ἔχεις ἄξιον σεαυτῷ κᾶξ
 ὧνπερ εἰργάσω κτέ. — § 108 κατεσκεύακα· κατεσκεύασα MSP.
 — § 108 ἀφέστηκας· add. ROM οὐδὲ σαντῶ, a tuis sedibus
 Lat., τῶν σεαυτοῦ Cocc. — § 108 οἰκῶν Ern., οἰκεῖν vlg. —
 § 108 πᾶσιν· πάντας μᾶλλον δὲ πᾶσιν M. — § 108 μᾶλλον· μά-
 λιστα MSP. — § 109 αὐτός· αὐτῷ Ns. — § 109 προεῖποι· προσ-
 εῖποι RO. — § 110 οἰκοδομήσει Ern., ὠκοδομήσειεν ROM, οἰ-

κοδομήσειεν SP. — § 110 τὸν θεόν om. RO. — § 110 περὶ μηδενός· περὶ del. Krebs. — § 111 λαόν om. RO. — § 111 οὐρανόν Nr., ὅχλον vlg. — § 112 μᾶλλον om. M. — § 112 δυσμεναίνοντα· διαμένοντα MSP. — § 112 δεξιούσθαι ἀξιότερον Cocc., δεξιώτερον vlg. — § 112 ὁμολογῶ· ὀφείλω M. — § 113 καθωμολόγησας· καὶ ὁμολόγησας MSP. — § 114 δέ Bk., δὴ codd. — § 114 πολεμίων· *bellorum* Lat. — § 115 τύχη add. SP. — § 115 ἐπὶ· εἰς MSP. — § 116 προστρεπόμενοι· προτρεπόμενοι MSP. — § 117 οὐχ· om. ROSP. — § 118 θεῶ προσήνεγκε· βωμῷ προσήγε MSE, *in templo obtulit* Lat. — § 118 ἔπασαν· om. ROM. — § 118 ἀνήρπασε· ἥρπασε MSP, ἥψατο E. — § 119 δῆλωσιν εἶναι· δῆλος ἦν M. — § 119 ἡσθεῖς· ἡττηθεῖς RO. — § 119 ποιεῖν ELat., εἰπεῖν codd. — § 120 εὐχομένους· εὐχομένον codd. — § 120 διαμένουσιν Df., διαμενούσας codd. — § 121 ἔξουσι ed. princ., ἔξειν codd. — § 121 καταστήσουσι· καταστήσειεν RO. Ns. hocet multa alia non debuerat probare. — § 121 ἀλλὰ καὶ καθέξειν om. M. — § 121 προσήκειν Ern., προσήκεν vlg. — § 121 οὐχ οὕτως· οὐχ om. M. — § 121 οὐχ ὑπαρχόντων· οὐχ om. RO. — § 121 πορισθέντα· περισωθέντα MSP, περιποιηθέντα Cocc. — § 124 ἕκαστοι· ἕκαστος RO. — § 124 εἰς· ἐπὶ SP. — § 126 μενεῖ Ern., μένοι codd. — § 127 μεταβαλλόμενον Bk., μεταβαλλόμενον vlg. — § 127 αὐτόν Ns., αὐτῶν codd. — § 127 ἀλλοτριάς· ἀλλοτριούς RO. — § 128 καταπρησθησόμενον· καταπροδοθησόμενον SP. — § 129 προαχθέντες Ern., παρ-αχθέντες vlg. — § 130 οὖν· SP, om. rell. — § 130 μόλις· μόγις RO. — § 130 ἐργασίας· εὐδοξίας M. — § 131 πολὺ· πολὺ τε RO, πολὺ τι Ns. — § 131 ἀλλὰ μὴ MSP, ἀλλά RO. — § 133 Κορινθίως· κορινθίως μὲν RO. — § 134 τετράγωνος om. RO. — § 134 ἀπόλυσιν· ἀπόλυνσιν M. — § 135 κατημφίσειεν ὄν· κατημφιεσμένον MSP, κατημφίσειεν ὅς Huds. — § 135 θεωρίων· θεωρία MSP, θεωρίαν Hudson., Τυρίων Ern. — § 135 γῆ· ἡ M. Nihil hic dispicio. — § 135 ἐπαινουμένη· ἀπαρνουμένη RO. — § 136 καλύπτοντα· καλύπτοντας M. — § 137 βαφαῖς· γραφαῖς MSP. — § 137 τούτοις· πρὸς τούτοις MSP. — § 137 ἐστιάσεις· ἐστίαςιν RO. — § 137 περίπλεων Cocc., περίπλεω vlg. — § 138 καὶ διηγῆσασθαι add. SP. — § 138 τὸ — κάλλος· τὰ τε τῶν ἀνημμένων εἰς ἀέρα κάλλη RO. — § 140 παμμεγέστατον· παν-

μεγέθη σκαπτόν ROM. — § 140 ἀναβαθμούς MSP, βαθμούς RO. — § 140 ἑκατέρου· ἑτέρου M. — § 144 Ἑλληνικήν· Ἑλλάδα E. Menandri locus repetitus est c. Apion. I 18. — § 144 τὴν βασιλείαν c. Apion. add. παρ' αὐτοῦ codd. Antiqq. — § 145 εἰς· κέδρινα ξύλα εἰς c. Apion. — § 146 ὕλην ξύλων ἀπελθόν· αὐ ἀπλετον? Nr. — § 146 καὶ ναόν· καινά Ns. — § 146 τοῦ Ἡρακλέους — μηνί· τότε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς ἀστάρτης τέμενος ἀνιέρυσεν καὶ τὸ μὲν τοῦ Ἡρακλέους πρῶτον ἐποιήσατο ἐν τῷ περιτίῳ μηνί εἶτα τὸ τῆς ἀστάρτης c. Apion. — § 146 τοῖς τε· ὁπότε c. Apion. — § 146 Ἰτυκαίοις Gutschmid., ἡνυκαίοις RO. — § 146 καὶ ὑποτάξας· οὗς καὶ ὑποτάξας c. Apion. — § 146 λύων add. Euseb. — § 147 Dii locus repetitus est c. Apion. I 17. — § 147 ὃν ἐν νήσῳ add. c. Apion. — § 147 ἐγχώσας· χώσας c. Apion. — § 147 ἱερῶν· ναῶν c. Apion. — § 148 φασί c. Apion., φησί vlg. — § 148 λύσιν· add. RO. — § 148 ἀξιοῦν c. Apion., ἀξιοῦντα vlg., ἀξιῶσιν M. — § 149 λῦσαι· διαλῦσαι SPLV. — § 150 τάξιωμα· τάξιώματα RO. — § 150 προσεπεσκενέασε EZon., προσεπεσκενέαξε vlg. — § 153 ἐνδρόσους· εὐδρόσους? Nr. — § 153 ὁδόν om. RO. — § 154 ἀπωκίσθαι· ἀποκειῖσθαι ROLV. — § 154 οὐδαμοῦ M, μηδαμοῦ rell. — § 155 μετ' αὐτούς· μετὰ τοῖς MSPV, κατ' αὐτούς Ns. — § 155 τοῖς μεταξὺ χρόνοις· τῷ μεταξὺ χρόνους SP. — § 155 ὅτι Φαραῶν Ns, ὁ Φαραῶ vlg. — § 156 σημαῖνον· σημαινόμενον RO. — § 157 θεμένης· τιθεμένης Bk. — § 158 Νίκανλιν· dicitur Νίτωκρις Herodt. II 100. — § 158 δηλῶν· δηλον ROMSLV. — § 158 καὶ διὰ· διὰ Ns. — § 159 ὁμολογοῦντα· ὁμοφωνοῦντα SPLV. — § 160 ἔτι· ἀπό MSPLV. — § 160 οὐχ· μή E. — § 160 φόρον· φόρους E. — § 160 προσέταξε· ἔταξεν E. — § 160 ἐπελέγετο· ἐξελέγετο M. — § 161 αὐτούς· ἐκείνους M, ἡ ἐκείνους SPLV. — § 162 ἐφ' ὡς αἰεί Nr., ἐφ' ὡς ἄν vlg. — § 163 οὐ πόρρω· add. τῆς Krebs. — § 163 Ἀλλανῆς Hudson., Ἰλάνεως RO. — § 163 Ἰουδαίων· Ἰδουμαίων M. — § 165 τὴν δὲ τῆς· τῆς δὲ γῆς RO, τὴν δὲ γῆς E. — § 165 ἐκ τῶν Ns, καὶ τῶν vlg. — § 166 μεταπεῖσαι· μεταπεσεῖν? Nr. — § 166 μάλιστα SP, μάλιστα καὶ rell., καὶ μάλιστα Ns. — § 166 δεηθεῖσα· βουληθεῖσα Exc. Peiresc. — § 167 λίθον πολυτελοῦς· λίθων πολυτελῶν RO, cf. § 174 et 176. — § 167 θαῦτον· ἑαυτοῦ RO. — § 168 ἀκουμένης· ἀκοῆς E. — § 168 ταύτη· αὐτῇ

ROMExc. Peiresec. — § 169 παρὰ Nr., περί vlg. — § 172 ιστόρηκα· ιστόρησα MSPExc. Peiresec. — § 173 μακάριον τε· μακάριον γε Ns. — § 173 τις· τις γοῦν SP. — § 174 χρυσίον· add. καὶ ἑκατόν E. — § 174 λίθον πολυτελεῆ· *lapides pretiosos* Lat., λίθους πολυτελεῖς Huds., λίθων πολυτελῶν Ns. — § 175 ἐτοιμότερον ὦν· ἐτοιμότερος ὦν MSP. — § 176 λίθων πολυτελῶν SPLat., λίθον πολυτελοῦς ROM. — § 176 ὑποστηρίγμα· ὑποστηρίγματα MSP. — § 177 ἔμφερη· εὐχερῇ RO, *rotunda quasi pīnea* Lat. — § 177 σκύνους· πενκύνους RO. — § 179 μὴ συγκαταριθμονόμενον· ἤμισιν καταριθμονόμενον RO. — § 179 δώρων Ns., δωρεῶν vlg. — § 181 τι· τις codd. — § 181 ἀγαγεῖν· παραγάγειν RO, ἀπάγειν MSP. — § 181 πλοῦν· πλοῦτον RO. — § 183 τὸν δὲ — διςχιλίους om. ROM. — § 184 ἐμπρεπεστέρους· ἐκπρεπεστέρους MSP. — § 185 καθεμίμενοι· καθιέμενοι M. — § 186 αἰώρων· ἔω MS. — § 187 τὸ ῥαστώνην Ns., τότε ῥάστην RO, τε στορατήν M. — § 188 ὦν· add. Ns. — § 190 ἐνέμεινε EZon., ἐπέμεινε vlg. — § 191 ἠρέσκετο· ἠρκεῖτο EZon. — § 192 ὑπιδομένου Df., ὑπειδομένου vlg. — § 192 σέβωσι RSPExc. Peiresec., σέβονται M. — § 194 γάμων· αν γαμετῶν? Nr. — § 195 τῶν ὑπὸ· τῷ ὑπὸ MExc. Peiresec. — § 195 ἀναθήματι· ἀναστήματι E. *Conclamatus locus est.* — § 195 ὦν add. SP. — § 197 ζῶντος μέν· ζῶντος ἀναξίως RO. — § 197 ἀφαιρεθήσεσθαι· add. μέν RO. — § 198 φυλάς· add. μόνας ROM. — § 198 ραόν· λαόν SP. — § 200 καταστρεψαμένον· κατασκαψαμένον RO. — § 200 μῆσιν ἔξ· μόνος οὗτος SP. — § 202 ἐνοχλῶν· ἐν ὄχλῳ RO. — § 202 ἀφείθη· παρεχώρει E. — § 203 παρανομίας· αἰτίας καὶ παρανομίας Suid. — § 204 ἔχων τι Hw., ἔχοντι vlg., ἔχων τε Ns. — § 204 ἀποδείκνυται· ἀναδείκνυται E. — § 205 οἰκοδομίας· οἰκοδομῆς E. — § 206 συνήντησε· συνηβόλησε R, συνοβόλησε O. — § 206 εἰς ὃ· εἰς ὃ μή SP. — § 207 προσειπὼν· προειπὼν ROM. — § 207 γεγεννημένην· γενομένην ME. — § 207 αὐτῆς MSP, ἣν αὐτός RO, αὐτῷ ἦν E, αὐτῇ ed. princ. — § 208 εἶναι πειρῶ· ἔσο E. — § 209 περιάγειν Nr., ταραττειν ROSP, παράττειν M, παράγειν Ns. — § 209 ἐπιβολήν Ns., ἐπιβουλήν vlg. — § 210 γνῶραι om M. — § 211 ἅπαντας ὑπερβάλλων· πάντας ὑπερβάλλων M. — § 211 εἰς — ἔδοξέ μοι· εὐκαιρότερον ἔξομεν RO. — § 212 ἐκείσε· ἐκεῖ E. — § 214 ἀποκρινεῖσθαι Ns., ἀπο-

κρίνεσθαι vlg. — § 214 βουλευσασθαι τοῦ· βουλευσεσθαι τῷ Hw. Ns. — § 214 ἔχεσθαι· ἔσεσθαι RO. — § 215 χειρώσεσθαι· χειρώσασθαι codd. — § 216 πρὸς γε ed. princ., πρὸς τε codd. — § 217 παρήνεσαν· παρήνεσε E. — § 217 βραχύτατον Theodoretus, βραχύτερον vlg. — § 217 σκληροῦ λίαν· σκληρονυχίας M, σκληρότητος SP, σκληροῦ E. — § 218 πεισθεῖς Nr., ἡσθεῖς vlg. cf. § 277. — § 218 ὡς om. M. — § 219 ὡς ὑπὸ σιδήρου om. RO. — § 219 εἶναι· οὐδέ RO. — § 219 πατήρ E, πάππος rell. — § 220 καταπραύνῃ καὶ om. M. — § 220 ὑπὸ νεότητος om. RO. — § 220 ποιήσῃ Ns., ποιήσῃν ROMS, καὶ ποιήσῃν P. — § 221 ἄρματος· ἄρμα RO. — § 223 ὑπὸ· παρὰ EZon. — § 223 γάρ· γὰρ ἂν SP. — § 223 προαίρεσιν· πρόρρησιν P. — § 223 οὐκ ἐπεξήλθε Nr., οὐ κατεξήλθε M, οὐκέτ' ἐξήλθε vlg. — § 224 cf. Ns. Praef. vol. I p. LVII. — § 225 ἐπιτρέψῃ· ἐπιστρέψῃ M. — § 225 πρώτῳ· ἐτέρῳ Nr. — § 228 κατεσκεύακε· κατεσκεύασε PE. — § 228 προσκυνήσωσιν· προσκυνήτε E. — § 228 ὑμῶν M, ὑμῶν αὐτῶν rell. — § 231 σταθεῖς· στάς E. — § 232 ψευδιερεῖς· ψευδεῖς ἱερεῖς E. — § 233 αὐτήν M, ταύτην vlg. — § 233 ἀναγαγεῖν· ἀγαγεῖν ROSE. — § 233 ἐπ' Nr., ἀπ' vlg. — § 235 γεύσεσθαι Nr., γεύσασθαι vlg. — § 236 πρεσβύτης om. M. — § 236 ὑπ'· παρ' E. — § 236 ὑπὸ Nr., ἀπὸ vlg. — § 237 σπενσάντων· σπουδασάντων M. — § 238 δασεῖ· βαθεῖ MSP. — § 240 ἀριστῶντων E, ἀριστούντων codd. — § 241 ἐλληλεγμένῳ ψεύδει Df., ὡς ἐλληλεγμένου ψευδοῦς Ns., ἐλληλεγμένου ψεύδος ed. princ. — § 242 γνωρισθησομένων· γνωσθησομένων OMSP. — § 243 κηδεύσας· κηδευσάμενος M. — § 244 ὡς ὑπὸ λέοντος om. RO. — § 244 ἀπώλειτο· ἀπόλοιτο MSP. — § 245 ὁσίων· θείων MExc. Peiresc. — § 247 πρὸς διατρ· τὰ πρὸς διατρ. Ns. — § 249 τέκνα δ' εἶχε ed. princ., τέκνα δέ codd., τεκνοὶ δέ Ns. — § 250 παλλακὰς δὲ τριάκοντα om. RO. — § 251 ῥοπή Ns., τροπή vlg. — § 251 κατεφρόνησεν· καταπεφρόνηκεν MSP. — § 254 ἡκολούθει· ἐξηκολούθει MSP. — § 256 ταχθῆναι· ἀχθῆναι M. — § 256 ὁ δέ· ὁ γάρ Ns. — § 260 Ἀλικαρνασεύς· ita libri. — § 261 ἐπάγει· λέγει MSP. — § 262 γάρ· δέ Herodt. — § 265 καθ' ἡμέραν MSPExc. Peiresc., καθ' ἑκάστην RO, cotidie Lat. — § 266 γε-νεᾷς· δωρεᾷς M. — § 266 στρέψειν Nr., τρέψειν vlg. — § 269 φανείς om. R. — § 269 ποιήσονται· ποιῆσαι RO, cf. § 313. —

§ 270 μηδέν ROSP, μηδενός MExc. Peiresc. Suid. — § 270 τιμᾶς Suid., τιμήσας RO, τίμας M, τίμησας SPE. — § 270 ἐξολέσω RO, ἐξολοθρεύσω rell. — § 272 ἀπαγγελοῦσα Ns. futur. est. — § 273 τῷ προειρημένῳ τοῦ παιδὸς θανάτῳ Ern. — § 273 πάθους τάχους SP. — § 274 ἀθροίσας· ἀριθμήσας MS. — § 274 ἐπιλέξας· ἐπιλεξάμενος P. — § 277 ταύτης· καὶ ταύτης RO. — § 278 παραιτήσιν· παράστασιν RO. — § 278 ἐκγόνων· ἐπομένων RO. — § 279 ἤκετε MS, ἤκε ROlat., ἤκει Ns. — § 281 παύσασθαι· παύσασθε RO. — § 284 καὶ τὴν — αὐτῆς· om. ROlat. — § 287 δευτέρου ἔτους· δεύτερον ἔτος MSP. — § 288 φίλον· φιλίππον R. — § 289 ἀποθανόντας· ἀποθνήσκοντας MSP. — § 290 ἀπάσης· ἀπὸ πάσης MSP. — § 292 ἀπήντησεν· ὑπήντησεν E. — § 293 ἐλεῖν· ἔχειν M. — § 294 τῆς πόλεως Bk. Hw., τῶν πολέμιων M, τῶν πόλεων rell. — § 294 καὶ τῆς· καὶ κατὰ τῆς SP. — § 295 σύν MSP, παρ' RO. — § 295 τετυχηκότες· τετυχότες MSP. — § 296 τὸ κρατεῖν E, κρατεῖν codd. — § 296 ἅπαντα· ἅπαντα τὰ ROSE. — § 297 σπαρήσεται· διασπαρήσεται E. — § 297 κατ' ἰδίαν (ἕκαστος) Hw. — § 297 δικαίον· θεῖον MS. — § 299 πεποιημένος MSP, πεποιηκώς RO. — § 299 ἐξολέσειν· ἐξελέσειν M. — § 300 οὐκ ἡμίψατο τὴν ἐνεργεσίαν· οὐχ ἥψατο τῆς ἐνεργεσίας RO. — § 300 ἔπειτα τῷ· ἐπιτάττων M, ἐπιτάττων τῷ RO. — § 300 ἀνεδέξατο M, ἐνεδέξατο vlg. — § 301 οὐ om. SP. — § 301 ἡσύχασεν· δέον ἡσυχάσαι SP. — § 301 μετανοήσας· μετανοῆσαι ὅπως SP. — § 301 παρὰ τοῦ θεοῦ om. RO. — § 302 ἀλλ' om. P. — § 302 οἱ (ἀγαθοί) Hw. — § 302 κακοῖς· del. Ns. — § 303 παραλαβὼν· ἀναλαβὼν Ns. — § 303 ἀπεχούση (τῶν) Ἱεροσολύμων Krebs. — § 303 κακῶσσι· κακῶσι E. — § 304 πρὸς· ἐπὶ E. — § 304 συμμαχεῖν Ns., συμμαχίαν vlg. — § 305 χρημάτων· κτημάτων R. — § 305 καὶ ἄλλας πολλὰς om. M. — § 306 πρὸς· πρὸς τὴν MSP. — § 307 ὁ παῖς E, παῖς vlg. — § 310 ἡγούμενον· ἡγεμόνα E. — § 311 ἡρημαμένην· ἡρημένην Bk. *detentam* Lat., ἡλλοτριωμένην? Nr. — § 311 αὐτὰ Ns., αὐτό vlg. — § 312 ἀποδοσμένου· ἀποδομένου MSP. — § 313 ἀποστήσωσιν· ἀποστήσουσιν RO. — § 313 ἐλθεῖν Nr., ἐλεῖν vlg., ἀνελεῖν Cocc. Ern. — § 314 μοχθηροῦς· πονηροῦς Ern. — § 314 ἡρέθησαν Ern., ἐγνώσθησαν RO, εὔρέθησαν MSP. — § 315 καί· καὶ κατ' E. — § 316 καινίσας· κινήσας MSP. — § 318 ἀσέλ-

γειαν· ἀσέβειαν Exc. Peiresc. Suid. — § 318 *Τυρίων*· add. καὶ
Σιδωνίων Exc. Peiresc. Suid. — § 318 *ὑπερβεβληκώς*· *ὑπερβεβη-*
κώς RM. — § 319 *μεγίστον*· *μεγάλον* RO. — § 319 *ἐπομύσας*·
ἐπομυσάμενος E. — § 319 *τὴν γάρ*· *τὴν μὲν γάρ* RO. — § 321
παρεκάλεσεν· *παρεκέλευσεν* RO. — § 322 *ἔνδον* om. RO. —
 § 322 *ἐλαιον*· *ἐλαίου* RO. — § 322 *συνειλοχυνῖαν* E, *συνειληχυνῖαν*
 RO, *συνειλεχυνῖαν* M. — § 322 *ποιήσασα*· *ὀπήσασα* Nr. — § 323
αὐτῇ· *αὐτῇ* Ns. — § 323 *ἐχορήγει*· *χορηγεῖ* RO, *χορηγεῖν* Ns. —
 § 325 καὶ *τάς* — *αἰκίζομένην*· om. ME. — § 326 *καταθείς*· *κατα-*
κλιθείς E. — § 326 *ἀμείψασθαι* Ns., *ἀμείψασθαι* vlg. — § 326
τὴν ὑποδεξαμένην om. M. — § 327 *κατοικτείραντος*· *κατοικτει-*
ρήσαντος MSP. — § 327 *χαρίσασθαι*· *ἀμείψασθαι* RO. — § 327
πᾶσαν· *πᾶσαν τὴν* RO. — § 328 (ὅν) *ὀλίγον* Hw., coll. 3 Reg.
 XVIII 1. — § 328 *ἄρτων* ROM, *αὐτῶν* SP. *Minime persuasit*
 Ns. Praef. vol. I p. XLI. — § 328 *σπανίζειν*· *σπανιζόντων* RO.
 — § 329 *ἀπιέναι* Huds., *ἀπειναι* vlg. — § 329 *οὐχ*· *τοῦ* R, *ποῦ* O.
 — § 330 *ὑπογείοις*· *ὑπὸ Γάρῃς* R, *ὑπογάρῃς* O. — § 331 *ἀπό*·
 om. E. — § 332 *ἔλεγεν* — *αὐτόν* om. M. — § 333 *μή*· *μὴ καὶ* E.
 — § 333 *μὴ δυνάμενος*· καὶ *μὴ δυναμένου* MSP. — § 335 *ἐπεισ-*
ενηροχότας· *ἐνηροχότας* RO, *ἐπείσεν ἡροχότας* M, *εἰσενηροχο-*
τας E. — § 336 *ἀνελθόντα*· *ἀπελθόν* E. — § 338 *ἀποκριναμένου*·
ἀποκρινομένου MSP. — § 338 *τότε αὐτούς* RO. Ns. *coniecturam*
μαθήσειθ' non intelligo. — § 339 *ἐκλεξαμένους*· *δεξαμένους* RO.
 — § 340 *μέχρι* om. RO. — § 340 *τὴν θυσίαν* om. RO. — § 340
ἐγγύς· *εὐθύς* RO. — § 341 *κατά*· *ἔνα κατά* Ns. — § 341 *κατὰ*
φυλὴν· *καθ'* *ἐκάστην φυλὴν* Zon. — § 341 *σχίζας*· *σχίδακας*
 EZon. — § 341 *προσέταξε*· *ἐκέλευσε* RO. — § 341 *πηγῆς*· *ὡς*
πηγῆς Ns. — § 342 *καλεῖν*· *παρακαλεῖν* Ns. — § 343 *τὴν γῆν*·
τῆς γῆς RO. — § 343 *ἀληθῇ μόνον*· *ἀληθινόν* SP. — § 343 *προ-*
φήτας· *ψευδοπροφήτας* E. — § 346 *Ἰζάρον*· *Ἰσαχάρον* Cocc., cf.
 § 355 et 417. — § 348 *ἑσχάτης*· *ἑσχάτοις* RMSP. — § 350 *ὁ*
ὦν· add. RO. — § 350 *ἔφησε γάρ*· *ἔφησε* MSP. — § 352 *ἐκ*
Δαμασκοῦ· *Δαμασκοῦ* Ns. — § 354 *κελεύοντος*· *κελεύσαντος* SP,
μὴ κελεύσαντος M. — § 355 *καρπώσεσθαι* Exc. Peiresc. Suid.,
καρπώσασθαι vlg. — § 356 *σκαιότητα*· *σκληρότητα* E. — § 357
ἐπὶ om. M. — § 358 *Ἰσραηλιτῶν* Huds., *Ἰσραηλιτῶν* codd., *Ἰου-*
δαίων Suid. — § 358 *αὐτῶν*· *αὐτῶν* Ns. — § 360 *συμβαλοῦντα*·

συλλαλοῦντα RO. — § 361 εἶναι Exc. Peiresc., ὄντα codd. —
 § 361 ὑπ' αὐτοῦ· ὑφ' αὐτοῦ Ns. — § 361 νόμους om. RO. —
 § 362 σακκίον· σάκκον E. — § 362 ἀνθομολογούμενος· ἀρομολο-
 γούμενος ROM. — § 362 ὡς τὸν θεόν Nr., καὶ τὸν θεόν vlg. —
 § 364 αὐτὸς μὲν· αὐτός ROM. — § 364 ἰσχυρά· ἐχυρά E. —
 § 367 αὐτοῦ· ἐμοῦ M. — § 369 ἀφορμὴν· ἀφορμῆς R. — § 369
 ἀηδοῦς· αἰδοῦς RO. — § 369 μὴ δεῖν· μηδέν MSP. — § 371
 γῆς· om. RO, γῆν M. — § 374 καλέσας MSP, καλέσαντος RO.
 — § 375 δῆσαντες· add. αὐτούς SPE. — § 375 καὶ — διώκου-
 σιν om. RO. — § 376 διασωθῆναι· σωθῆναι RO. — § 377 ὁδόν
 om. MSP. — § 378 ἔτει· ἐπὶ RO. — § 379 πῶς ἐπιστρατεύσῃ-
 ται· πῶς ἂν ἐπιστρατεύσῃται vlg., πῶς ἂν ἐπιστρατεύσαιο Ns.
 — § 379 νενικῆσθαι· ἐνιᾶσθαι M. — § 380 εἰς MSP, πρὸς RO.
 — § 382 νίκη· νικήσειν OM. — § 382 διδόναι· om. ROM. —
 § 382 ἡμέραις· ἡμέρας Ns. — § 382 εἰς· πρὸς MSP. — § 382
 οἰκίαν· δύναμιν· ἰδίαν γνώμην RO. — § 383 ἐνέκειτο Nr., ἐπ-
 έκειτο vlg. — § 384 δέκα· δώδεκα E. — § 384 ὑπόγειον· ὑπό-
 γαιον MSP, ὑπόγειον E. — § 385 σχοινία· σχοινίοις M. — § 386
 καθεζομένῳ· καθημένῳ E. — § 387 δὲ διδούς Ns., δὲ δούς E,
 δ' ἐπιδούς codd. — § 389 τινί· ἐνὶ MSP. — § 389 παρακού-
 σαντι· παρακούσαντα RO. — § 390 φυλακῇ· φυλακὴν MSP. —
 § 392 ὡς om. RO, ὅτι θεός Ns. — § 392 ὑπό· ἀντί Zon. —
 § 392 οἰκίαν Bk., οἰκίαν vlg. — § 393 καταληφθεῖσαις P, κατα-
 λειφθείσης RO, καταλειφθεῖσαις MS. — § 393 φρουράς· φυλάς
 RO. — § 394 βασιλεῖς· βασιλικαῖς RO. — § 395 γῆν· χώραν SP.
 — § 395 ὑπ' αὐτόν SPE, περὶ αὐτόν M, ἐπ' αὐτῇ RO, ἐν αὐτῇ
 Ns. — § 396 ἄλλας· πολλὰς Cocc. — § 396 καὶ ὅπλα om. RO.
 — § 397 ἐκ τῆς — ἡγεμών om. RO. — § 399 καὶ καθίσαντες·
 καθίσαντες RO. — § 399 οἰκείοις· ἰδίοις RO. — § 401 τοῦ θεοῦ·
 τὸν θεόν MP. — § 402 ψευδοπροφητῇται τυγχάνουσιν· ψευδοπρο-
 φητῶν συμβουλευσάντων ἐκστρατεῦσαι κρατήσιν παρατυγχάνου-
 σιν RO, ψευδοπροφητῶν συμβουλευσανπαρατυγχάνουσιν M. —
 § 403 φυλακῇ· φρουρᾷ RO. — § 403 νῖόν· add. δ' εἶναι RO.
 — § 404 τέληθές· τέληθῇ E. — § 404 ὑπ' αὐτῶν εἰς τὰ ὄρη
 om. M. — § 405 καὶ ὅτι — προσητήτευσεν om. M. — § 406 ἐν-
 νοίᾳ· ἐννοίας E. — § 408 κρείττονι προφήτῃ· κρίνειν τὸν προ-
 φῆτην RO. — § 409 μηδέν· οὐδέν E. — § 410 κρυβησόμενον MSP,

κρυβόμενον RO, κρυπτόμενος Zon. — § 412 μὲν τὸν Ἀχαβον om. MSP. — § 412 κατασοφίζόμενοι Ns., κατασοφίζόμενον vlg. — § 414 ὁψίας om. RO. — § 414 ἀνελειν· ἐλεῖν RO. — § 415 τραπήσαν· τραπῇ δίδσαν SP. — § 415 δύνοντος· δύντος Ns. — § 415 λιφαιμήςας RO, λιποθυμήσας rell., *factus exsanguis* Lat. — § 417 προειρηκότος· προειπόντος RO. — § 419 χρεών· χρέως R, χρέους O.

Libr. Non. § 2 τοῦ θεοῦ· τῷ θεῷ? Nr. — § 2 ἐπῆρχε· ὑπῆρχε MS, ὑπῆρχε κύριος RO, ἦρχε ed. princ. — § 5 δὴ Cocc., δεῖ vlg. — § 5 ἀποφαίνεσθαι· ἀποφανείσθαι ROM. — § 5 ταύτη· αὐτῇ MSP. — § 5 προσήκειν· προσήκει vlg. — § 6 καὶ ὁ μὲν βασιλεύς om. RO. — § 8 ὥστε· ὥστε μὴ RO. — § 9 κατάσχεσιν MSP, κατοίκησιν RO. — § 9 ἐκέτενε Ἰαζίηλος· ἐκέτενε τὸν θεὸν ἵνα ὑπερμαχήσῃ αὐτοῖς ζηῆλος RO, cf. Ns. Praef. vol. I p. XXXVIII. — § 11 ἀναβάσεως· ἀναβασίεως R. — § 11 Ἐξοχῆς, cf. Hw. Spec. p. 110. — § 12 Λευίτας μετὰ τῶν ὑμνούντων· ληουίτων R. — § 14 συνλεύοντες· συνλεύαντες MSP. — § 17 κτήματος· πράγματος Ern. An πλεονεκτήματος? Nr. — § 20 πέμπει· ἔπεμπε MSP. — § 20 αὐτοῦς· αὐτοῖς E. — § 20 μὴ· οὐ E. — § 21 τὸ τάχος· τοῦ τάχους RO. — § 22 περιειλημμένον· περικείμενον E. — § 22 ἐπ' MSP, πρὸς RO. — § 23 ἄκοντα· καὶ ἄκοντα E. — § 23 βιάσεσθαι Df., βιάσασθαι vlg. — § 24 λαβόντα· λαβεῖν M, λαβών SP, ἄξιειν om. M. — § 24 κατέλθοι· ἐκὼν ἔλθοι E. — § 24 καὶ τοῦτον E, κατ' αὐτοῦ codd. — § 25 πυνθανόμενος· πυθόμενος E. — § 25 βασιλέως MSP, βασιλικῷ rell., βασιλικῷ δέ vel ἀλλὰ βασιλικῷ Boysen. — § 26 ποταπὸν E, ποδαπὸν codd. — § 27 παρανομίᾳ· πονηρίᾳ MSP. — § 29 παραλαβόν· ὑπολαβόν ROM. — § 30 ὑφ' ἐαντόν· ὑφ' αὐτῷ Eprob. Krebs. — § 31 ὄντων inser. Nr. — § 31 αὐτοῖς· αὐτοῦς RO. — § 31 ταύτη ποιήσεσθαι Ns., ταύτην ποιήσασθαι vlg. — § 31 τῆς Σαμαρείας MSP, τῶν Ἰσραηλιτῶν RO. — § 32 πλανηθέντων· πλανηθέντες RO. — § 32 παραδώσων· παραδώσον P, παραδώσαντας rell. — § 33 πέμψαντ'· πέμψας ROLat. — § 34 διοχλεῖν· διενοχλεῖν SP. — § 35 ψάλλοντα· ψαλμόν RO. — § 37 πολὺς et σφοδρῶς in M locum commutarunt. — § 38 ὄρων Ns., ὄρων vlg. — § 39 ἐρυνθραίνεται· ἐρυνθραίνεται E. — § 39 διὰ δίψος· δι' ἀψίδος M. — § 40 αὐτοῖς· αὐτοῦς MSP. — § 41 τὰς τε πόλεις om. RO. —

§ 41 ἐξένοψαν· ἔνοψαν RO. — § 42 αἰρεθῆναι· ἀναιρεθῆναι MSP. — § 43 πρεσβύτατον E, πρεσβύτερον codd. — § 43 διέλυσαν· ἔλυσαν EZon. — § 45 πρεσβύτατον RO EZon., πρεσβύτερον MSP. — § 45 γυναικός RO, μητρὸς μὲν MSP Zon. — § 47 τραφῆναι κευρυμένοις καὶ om. RO. — § 47 εὐεργεσίαν Ern., ἐργασίαν vlg. — § 48 ἔχοι· ἔχει RO. — § 48 μεταχεῖν· μετασχεῖν ROP, μετεγχεῖν S. — § 49 καὶ τοῖς — προστατιτούσης om. M. — § 49 οὐδέν· μηδέν RO. — § 49 τοῦτο Bk., ταῦτα vlg. — § 50 περιττόν· περισσότερον MSP. — § 51 lacunam indicavit Hudson. — § 53 ψευδοδοξεῖν· μὴ ψευδοδοξεῖν MSPE Lat. — § 53 βουλευόμενα· βεβουλευμένα E. — § 53 πέμψας· πέμψασι M, πέμψαι καὶ RO. — § 54 ταραχῆς· τάχους M. — § 55 καταφρονῶν· κευρημένος καταφρονῶν RO, χρώμενος καταφρονῶν S, χρώμενος P, cf. Hw. p. 42. — § 56 ἐπιβαλόντα· ἐπιβαλεῖν RO. — § 56 ἀφ' ἧς· ὑφ' ἧς Nr. — § 57 ἐπεσκοτισμένοι RO, ἐπεσκοτημένοι rell. — § 57 πύλας· θύρας MSP. — § 60 τῇ δυνάμει· τῆς δυνάμεως ROLat. — § 63 βούλεσθαι· βουλεύεσθαι MS. — § 64 ἄλως· ἄλως vlg. — § 64 παράσχοι Bk., παράσχοιεν vlg., παράσχοι ἄν Ns. — § 65 μετὰ τῆς· μεθ' E. — § 66 ἡ· νῦν RO. — § 67 πόρον τ' Ns., παρόντα R, πόρον MSP. — § 67 ἐξέπεμψε· ἔπεμψε E. — § 68 ἀφαιρήσονται· ἀφαιρησόμενον E. — § 69 προσapoθλίψατε· προσapoθλίψαι MSP. — § 69 τῇ θύρᾳ· τὴν θύραν RO. — § 69 κατάσχετε· κατασχεῖν MSP. — § 71 ἀφῆκτο Nr., ἀφίκετο vlg. — § 71 καὶ προαθήσεισθαι· καὶ παραθήσεται RO, ita ut Lat., quod ducit ad ὡς προαθήσεισθαι Nr. — § 72 ἡ προσδοκωμένη· spes iam futurae abundantiae Lat., unde Hw. inser. εὐπορία. — § 76 ἱππῶν· ὄπλων MSPE Lat. — § 77 ἐπακούειν· ὑπακούειν RO. — § 79 ἐπεμνήσθημεν· ἐμνήσθημεν RO. — § 79 ὥς· καὶ M. — § 79 πρὸς· ἐν RO. — § 79 ἐν μέσῳ, φαγόντες MSP, ἐμφαγόντες RO. — § 79 κομίσαντες· κομίσαντες τ' Ns. — § 80 μηδενός· ὡς οὐδενί E. — § 82 ἀπογνότος ed. princ., ἀπογνότας codd. — § 82 ἐπί· εἰς RO. — § 82 καὶ μηδαμῶς — καταφρονήσαντας SPLat., μὴ καταφρονήσαντας RO, φρονήσαντας M, cf. Ns. Praef. vol. I p. XXXVI sq. — § 83 προελθοῦσαν· προσελθοῦσαν RO. — § 83 τῶν ἐχθρῶν τοῦ λιμοῦ R. — § 84 ἐξέπεμψεν· ἔπεμψεν SPZon. — § 84 ῥίπτουντες SP, ῥίπτορες rell. — § 85 ἐλάμβανον SP, om. rell. —

§ 85 εἶχον· ἔσχον E. — § 85 ὥς· om. ROE. — § 88 καιρόν· χρόνον M. — § 88 κομίζοντα· κομιοῦντα Ns. — § 91 ἐγγύους· ἐγγύους ROM. — § 92 δίκτυον· δίκτυα R. — § 94 πομπεύουσι· πέμπουσι MSP. — § 94 τῇ τιμῇ· τιμῇ Ns. — § 94 ἔχοντες· ἔχουσιν MSP. — § 95 πατρῶων· πατρίων ROME. — § 95 Ἰσραήλ MSP, λαοῦ RO. — § 97 πορρωτέρω· περαιτέρω E. — § 99 ταῦτα· τοιαῦτα E. — § 99 ἔτι γὰρ ἐπὶ γῆς ἦν add. SP, cf. Ns. Praef. vol. I p. XXXVII. — § 99 ἦ· ἐν ᾗ E. — § 99 μιμητῆς οὐκ· μὴ μιμητῆς RO. — § 99 θρησκείαν om. RO. — § 100 αὐτοῦ E, αὐτοῦ τοῦ τοῦ βασιλέως codd. — § 101 αὐτῷ Vat. ap. Huds., αὐτοῦ vlg. — § 101 ἐπιδόντα SP, ὀρῶντα rell., cf. Ns. Praef. vol. I p. XLV. — § 103 αὐτοῦ Df., αὐτοῦ vlg. — § 104 λογισάμενοι· λογισάμενος vlg. — § 106 ἡρῇκει· ἡρημώκει R. — § 106 ἐκεῖθεν· ἐκεῖ E. — § 108 ἄγιον add. RO. Cur hoc Niesio displicuit? — § 108 ἐκδικήσει· ἐκδικήσεις E. — § 109 ὅνπερ οἱ· οἷπερ RO. — § 109 ὑπολειφθῇ E, ὑπολειφθείῃ codd. — § 109 ἔνθα· εἴτα RO. — § 111 ὑπεστρώωννεν Cocc., ἐπεστρώωννεν vlg. — § 113 προσπεσεῖν· ἐμπεσεῖν MSP. — § 114 πεισθέντες Nr., ἡσθέντες vlg. — § 114 παραλαβών· ἀναλαβών M. — § 115 οὖν· δέ ROM. — § 115 ἐπεσθαι· ἐπιθῆσθαι M. — § 117 ἔφαμεν· ἔφημεν codd., ἔφην Ns. — § 118 ἔχοι· ἔχει E. — § 118 καὶ πόρνην om. RO. — § 118 διὰ· κατὰ E. — § 120 καθεζόμενος· καθεζομένους M, καθεζομένου SP. — § 120 τοῦ ἄρματος del. Ns. — § 120 ὁδόν om. RO. — § 121 ἐπιβάς· ἀναβάς RO. — § 122 εἰσελθόντος· ἐλθόντος E. — § 122 ὁ ἀποκτείνας ME, ὃς ἀποκτείνει R, ὃς ἀπέκτεινας S. — § 123 ἵππων· ἱππέων RO. — § 124 ἦ· πλήν SP. — § 125 τρεφομένων δ'· add. αὐτῶν RO. — § 125 τὴν δ'· ἑτέραν· τὴν ἑτέραν δέ Ns. — § 126 γράφει E, ἐγγράφει RO, ἔφη MS. — § 127 οὐδέν· οὐθενός Ns. — § 127 συνθέντες· συνελόντες M. — § 128 ἀναστῆσαι· ἀναστῆναι ROMPE. — § 129 στρατεύσατο· ἐστρατεύσατο E. — § 130 ἱππεῖς om. M. — § 130 ἐπορεύετο· εἰσεπορεύετο M. — § 133 ἐπὶ· εἰς E. — § 133 συνεισελθεῖν· συνελθεῖν R. — § 133 ψευδοπροφήτας καὶ τούς om. RO. — § 133 ἰδεῖν add. SP. — § 134 τὴν τιμωρίαν· τιμωρίαν MSP. — § 136 ἔμελλε· ἔλεγε RO. — § 136 τοῖς ἱερεῦσι· τῷ ἱερεῖ RO. — § 136 οἶκον· add. τοῦ βάαλ E. — § 137 οὐδένα· μηδένα E. — § 137 ἔξωθεν om. RO. — § 138 ἐθισμῶν· θεῶν ROM. —

§ 139 τῶν· ἐπὶ τῶν RO, ἔτι τῶν Ns. — § 140 τὴν ἀπώλειαν· ἀπώλειαν MSPE. — § 140 ἔτι γένοιτο· ἐπιγένοιτο E. — § 142 τὸ βασιλείον· τὰ βασιλεία E. — § 142 κἄν Nr., καὶ vlg. — § 142 ἐνιαύσιον· ὃν ἐνιαύσιον Ns. — § 142 τῶν κλινῶν om. Lat., delet Ern. — § 142 ἐν τῷ ἱερῷ — τισιν Ἰούδαος om. M. — § 143 ἐβδόμῳ· add. ἔτι E. — § 143 πείσας· συμπίσας MSP. — § 143 συνεπιθέσθαι· συμπίσασθαι RO, συνθέσθαι E. — § 143 τὴν δὲ βασιλείαν· τὰ δὲ βασιλεία E. — § 143 περιποιῆσαι· συμπεριποιῆσαι MSP. — § 144 πράξεως· τάξεως RO. — § 144 περιπορευθέντες Ns., πορευθέντες vlg. — § 145 δεόμενον· γενόμενον RO. — § 145 ἦν· ἥς M. — § 146 τετάρτην· τρίτην RO. — § 146 πύλαις· φυλακαῖς MSP. — § 146 τυγχανέτω om. RO. — § 147 μηδὲν RO, μηδένα MSP. — § 148 συναφομένους Nr., συναφάμενους vlg. — § 149 ἐπέθεσαν· ἐπέθηκαν MSP, περίεθετο Zon. — § 150 τοῦ ἀρχιερέως· τῶν ἀρχιερέων RO. — § 150 προστεταγμένων· προστεταγμένοι RO. — § 151 σκηνῆς· στήλης RO. — § 151 βασιλικὸν περικείμενον· βασιλείον ἐπικείμενον RO. — § 151 αὐτήν om. MSPE. — § 152 προσέλθῃ Df., προσέλθοι vlg. — § 152 ἐλλαβόμενοι· λαβόμενοι E. — § 154 πατρὶον· πατρώου SP. — § 156 εἰς· ἐπὶ RO. — § 160 οὐ γὰρ· οἶαν MS, οἷς ἂν P, in quo Lat. — § 161 ἀργύρον· ἀργυρίου EZon. — § 162 προήσεται E, προεῖται RO, προῖται M, πρόηται SP, ἐνγνωμόως accessit ex E. — § 162 ᾧ· ὡς RO. — § 164 καὶ ὁ ἱερεὺς om. RO. — § 164 ἀποχρῶντως· ἀποχρῶν RO. — § 164 βαλεῖν add. MSP. — § 164 ἐπὶ· ἔτι SP. — § 166 πρὸς· περὶ E. — § 167 τοὺς προφήτας· singularis est in E. — § 169 ἀποδείξαντος· ἐπιδείξαντος RO. — § 169 μέντοι· add. γε Exc. Peiresc. — § 170 λεηλατήσαντος· μελλήσαντος Ns. — § 170 βασιλείων· βασιλέων MSPE. — § 171 πεισθεῖς· ἡσθεῖς Zon. — § 171 οὐκ ἐπήγαγεν· οὐκέτ' ἤγαγεν RO. — § 172 θήκαις δέ· add. ταῖς βασιλικαῖς MSP. — § 175 λαός· βασιλεύς SP. — § 176 δυναμένους· τοῦτο δυναμένους Cocc. — § 176 τελέως μὴ· ἢ τελέως Cocc. — § 179 βλέποντος αὐτοῦ om. M. — § 179 ἀπείναι Cocc., ἀπεῖναι codd. — § 179 καταλείπειν Bk., καταλιπεῖν vlg. — § 179 ἐξωπλισμένοις MSP, ἐξωπλισμένον RO, cf. Ns. Praef. vol. I p. XLII. — § 180 τοῦτο· τοῦτον Ns. — § 181 ἀπέτεμον· ἀπετέμοντο E. — § 183 ἤδη· om. MSP. — § 188 ὑπὲρ Nr, περὶ vlg. — § 188 ἔτη·

χρόνον R, χρόνων O. — § 189 στρατόν· λαόν OM, om. E. —
 § 190 φθῆναι· ὀφθῆναι ROM. — § 191 κατὰ· ἐπὶ MSP. —
 § 192 προελθόντες· προσελθόντες MS. — § 192 διήρπασαν· διήρ-
 παζον πᾶσαν RO, cf. Ns. Praef. vol. I p. XXXVIII. — § 193 μη-
 δέν· οὐκ E. — § 194 χειρῶν· τῶν χειρῶν RO. — § 194 τινάς·
 τινά RO. — § 195 νεωτερίζειν MS, νεωτερίζων rell. — § 196
 ἐπήκουε· ἐπήκουον E. — § 196 διακριθισόμενον· κριθισόμε-
 νον M, κριθήσεσθαι E. — § 197 δ'· add. ἀντ' E. — § 197
 μνηστευομένη· μνηστευσομένη codd. — § 198 ἔσται· ἔστω E. —
 § 198 ταύτη· ταύτης E. — § 199 ὦν ἐντίθησιν SP, ἐντίθῃσιν
 RO, ὦν τίθησιν M. — § 200 πείσει· πεισθείη RO, πείσει Ns.
 — § 201 διακοπῆς· κοπῆς M. — § 202 Ἱεροσολύμων· Ἱεροσολυ-
 μιτῶν RO. — § 204 καὶ τὴν — ὀλιγορίαν· Huds., τῆς — ὀλι-
 γωρίας vlg. — § 205 ἀτόποις· καὶ ἀτόποις P. — § 205 κακῶν·
 ἀγαθῶν RO. Sane admirabilis lectionis varietas, cf. Ns. Praef.
 vol. I p. XXXVII. — § 206 πολεμήσαντα· πολεμήσονται RO. —
 § 209 ὁ κυβερνήτης· οἱ κυβερνῆται RO. — § 210 ὑπονοήσαντες·
 ἐπινοήσαντες ROE. — § 210 ἐνδέχεται· δέχεται R, λέγεται Ns.
 — § 210 ἦν· εἴη M. — § 211 post θεοῦ lacunam statuit Ns. —
 § 212 εἶναι om. RO. — § 212 οὕτως· αὐτούς RO, quod Ns. non
 debuerat probare. — § 213 ἐκβρασθῆναι· ἐκκριμασθῆναι RO.
 — § 214 πᾶν χρόνον· πάλιν M. — § 216 ἔτος om. RO. —
 § 216 φιλοπονώτατος· φιλοφρονώτατος RO. — § 217 νικήσας·
 κινήσας M. — § 218 ἢ ὑπό· ὑπό bis RO. — § 218 κατεσκευα-
 μένα M Exc. Peiresc., καταβεβλημένα rell. — § 219 πολλοῖς·
 ὑψηλοῖς SP. — § 219 καὶ ἑκατόν· ἑκαστον RO. — § 220 ἐπι-
 λέκτου RO, ἐπιλέκτους rell. — § 221 φάλαγγας· φάλαγγα M,
 φυλάττειν Exc. Peiresc. — § 221 δορυβόλα· βαρύβολα RO. —
 § 221 καὶ ἀρτήρας SP, om. rell. — § 222 τοιαύτη Suid., ταύτη
 τῇ codd. — § 222 τύφον· τοῦ τύφου ROM. — § 223 εὐπραγίας
 SP, εὐπραξίας rell. — § 223 ἀμαρτήματα· ἀρρωστήματα P. —
 § 223 ἐπιθυμιάσων SP Lat., ἐπιθυσιάζων M Exc. Peiresc. Suid.,
 θυμιάσων EZon. — § 224 εἶπον· del. Nr. — § 224 ἐφεῖσθαι E,
 ἐφεῖται vlg. — § 224 ἄξουσι· ἔξουσι E. — § 225 τοῦ ναοῦ· πο-
 ρυλο Lat. — § 225 λαμπρόν· λαμπρότερον Exc. Peiresc. — § 225
 Ἐρωγῇ· ἀπορρωγῇ Exc. Peiresc., κρήνη Ἐρωγῇ Hamaker. ap.
 Iuynboll de Amoso p. 38. — § 227 αὐτῷ· αὐτοῦ E. — § 228 μηνί·

μῆνας M. — § 229 ἀναιρεῖ· ἀνελεῖ M. — § 230 ἐδῆμον· ἐδήωσε E.
 — § 231 συγγνωστόν· καὶ οὐδὲν ἀσύγγνωστον M. — § 232 ἀπαντᾷ·
 ἀπῆντα MSP. — § 235 πέραν τοῦ Ἰορδάνου· artic. delet Krebs.
 — § 235 αὐτῇ· αὐτήν MSP. — § 235 γῆν Nr., τήν vlg. — § 235
 τοὺς οἰκήτορας Bk., καὶ τοὺς οἰκήτορας vlg. — § 236 ἐπιμελητῆς
 MSP, ἐπιμελής RO, ἐπιμεληθεὶς Bk. — § 237 ἰδρύσας· ἰδρυσσε
 Bk. — § 238 προσέταξεν· ἐπέταξεν E. — § 238 τοσούτους E,
 τοὺς αὐτοὺς vlg. — § 239 οὕτως MSP, οὕτως ὡς R, ὡς Ns. —
 § 239 ἄργυρον· ἀργύριον M. — § 240 ἐθελήσουσι· ἐθέλουσι RO.
 — § 240 πάρεσις· παρέσεις RO. — § 242 ἄπερ SP, ἃ rell. —
 § 243 παραβὰς νόμους τοὺς om. RO. — § 243 οἷς om. RO. —
 § 245 Ἰουδαίους· Ἰουδαίας P. — § 246 ἅμα καὶ μεγάλοις om.
 RO. — § 247 διαρπάσαντες· ἀρπάσαντες M. — § 248 ἐκείνο·
 ἐκείνον R. — § 250 ἐπεσκέπτετο· ἐσκεπτοντο E. — § 250 ὀνό-
 ματι· ὄνομα RO. — § 250 πολιτείᾱ· πολιᾶ RO. — § 250 τοῖς
 ὀπλίταις RO, τοὺς ὀπλίτας E, τοῖς πολίταις MSP. — § 250 ἔλν-
 σάν τε· labantesque Lat. i. e. ἔλουνσαν. — § 251 τέτταρες· τεσ-
 σαρας σταδίου RO, illi quattuor Lat. — § 252 παθὼν· μαθὼν
 RM. — § 253 ὡς· πρὸς MP. — § 254 ἐξ· ἀπ' MSP. — § 254
 βασιλικοῖς· βασιλείοις E. — § 257 εἰς τὸν θεόν Nr., τὸν θεόν
 vlg. — § 259 οὐκ εἶχεν Ὡσήης· ὡσηός οὐκ ^α εἶχεν R, οὐχ εἶχεν
 ἴσως MSP, cf. Ns. Praef. vol. I p. XXXVI. — § 259 ὑπήκοον om.
 RO, quod miror placuisse Niesio. — § 260 θεοσεβῆς MSPE,
 εὐσεβῆς ROZon. — § 261 τιμὴν MSP, καὶ τιμὴν RO, delet Ern.
 — § 261 μεμαθηκόσιν MSP, μεμαθηκότας RO. — § 262 συνελ-
 θόντας· καὶ συνελθόντας RO. — § 263 χώραν· ἄπασαν χώραν E.
 — § 265 διεχλεύασαν· ἐχλεύασαν RO. — § 266 ἐπενοοῦντο· ἀπε-
 νοοῦντο ROM. — § 268 τῶν ἡγεμόνων· τῆς ἡγεμονίας E. —
 § 268 καὶ ἄρνας ἐπτά om. M. — § 269 ἐπεσάλπιζον· ἐσάλπιζον
 RO. — § 270 ἐξακοσίους· ἐξακοσίας MSP. — § 271 ὁ βασιλεὺς
 ἔχαρίσατο om. RO. — § 273 διέταξε· προσέταξε MSP. — § 275
 καταστρέψασθαι futur. Hw. Ns. debetur. — § 275 τούτους om. E.
 — § 277 Ὡσήης· ὡς εἶη vlg. — § 279 ἐκ ταύτης om. RO. —
 § 280 ἐξεληθόντες· ἐξῆλθον RO. An ἐκλιπόντες? Nr. — § 280
 τήνδε· ὃν δέ RO. — § 280 χώραν· χώραν ταύτην vlg. — § 280
 ἐτῶν M, ἔστιν ἐτῶν rell. — § 282 τὸν Δαβίδου — Ἱεροβοάμου
 om. M. — § 284 Κιτταίων· Κιτιέων Ns. — § 284 ἐπὶ τούτου

πέμψας· de codicum lectionibus Niesius ἀντολεξει ita refert: ἐπὶ τούτοις ** ἀμψας, post τοὺς tineae morsu duae literae ita evanuerunt, ut exiguae reliquiae, quae adhuc cernuntur, literarum ε et λ esse videantur, ἀ certum est R, ἐπὶ τούτοις ἐλαμψᾶς O, ἐπὶ τούτοις πέμψας MSPLV, contra quos denuo Salmanassis — insurgens Lat. Hinc profectus Niesius elicuit ἐπὶ τούτον Σελάμψας deque ea scriptura disputavit Praef. vol. 1 p. XXXIII, ut ostenderet codicis Regii, quocum Oxoniensis fere conspirat, plane singularem esse praestantiam, nec tamen mihi persuadere potuit. Primum Salmanassar, quod Tielius interrogatus me docuit, nusquam Selampsas dicitur eaque nominis forma ante Nesium plane inaudita erat. Concedo sane ἐπὶ τούτοις esse corruptum et apparet ἐπὶ τούτον restituendum esse, quod Niesius verissime observavit; sed in participio πέμψας sic absolute posito plane nulla est offensio et credo Salmanassarem bellum legato cuidam suo gerendum mandavisse, sicuti Babyloniorum rex facit X § 40: πέμψας τὴν χώραν ἐλεηλάτησε, vel § 99. Interpres Latinus absurde contra quos et proprium nomen de suo inseruisse videtur quemadmodum itidem factum est in Epitome X § 15 et VIII § 223 in Latina versione et VII § 211 et alibi; nulla ars efficiet unquam ut Selampsae commenticium nomen eius auctoritate confirmetur. Si quis putat Menandrum ipsius Salmanassaris nomen ponere debuisse, locum velim accurate expendat et mutabit sat scio sententiam. Haud contemnendum indicium inest in § 283, quae perplexe quidem scripta est, sed prima utique verba ex ipso Menandro sunt. Iosephi morem cognosce I § 158: μνημονεύει δὲ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμου Βηρωσός, οὐκ ὀνομάζων. Denique bis diserte legimus, § 283 et § 287, Salmanassaris nomen exstare ἐν τοῖς Τυρίων ἀρχείοις, idem de Menandro Iosephus adeo non affirmat, ut negare videatur: μαρτυρεῖ δὲ τούτοις καὶ Μένανδρος. Ceterum Flaviana haec ἀλαζονεία est, nam ipse vult Tyriorum annales inspexisse videri, quos non magis legit quam tu vel ego. — § 285 οὐχ· αὐτῷ οὐχ SPLV. — § 286 ἡ τιμή Bk., τιμή vlg. — § 287 διακωλύσονται· διακωλύονται RO. — § 287 ἀρύεσθαι· ἀρύσασθαι MSP. — § 289 λοιμόν· λοιμός MSPLat. — § 289 καὶ μηδεμίαν MSPV, οὐδεμίαν RO. — § 290 διδασθέντες· ταχθέντες

codd., cf. Ns. Praef. vol. I p. LIX. — § 290 ἐθρήσκονον· θρησκέουσι MSPV. — § 291 μεταβολήν· add. καὶ συγγένειαν ROSPV, quae deleui. Paulo aliter Ns., sed operose Hw. Specim. p. 57. — § 291 εὖ πράττοντας· εὐπραγοῦντας ROV, cf. Ns. Praef. vol. I p. XLII.

Libr. Decimi § 1 ἄσσυρίων· βαβυλωνίων RO, quos perperam Ns. sequitur. — § 2 ἀναχωρήσειν· ἀναχωρεῖν MSP. — § 4 ἐν τέλει· ἐπὶ τέλει ROLV. — § 5 αὐτόν· αὐτὸν αὐτοῖς SP, αὐτοῖς LVE. — § 5 αὐτῷ ἐξέπεμψε· ἀντεξέπεμψε Nr. — § 6 προσελθόντες Huds., προσελθόντες vlg. — § 6 ἀκροάσασθαι· ἀκροᾶσθαι SPLV. — § 6 ἢ διὰ τοὺς — καταγωνίσασθαι· an certe propter aegyptios sperans exercitum suum illorum solacio sublevari Lat. — § 6 ὑπ'· δι' Cocc. — § 6 αὐτῶν· αὐτόν SPLV, fortasse om. Ns. — § 7 δηλοῦτ'· δηλοῦν ROM. — § 7 διαπαρεῖς ἦσθετο· διαπαρείσησθαι τό M. — § 8 φράζειν· κρύζειν M. — § 8 διατόρω· διαφόρω MSPLV. — § 8 λέγειν Df., λέγων vlg. — § 9 ἕτοιμος — παρέχειν· εἰς ἑτοιμασίαν ὑμῖν παρέχειν ἕτοιμός εἰμι MSP, ἑτοιμασίαν παρέχειν ὑμῖν LV. — § 9 οἷς ἰσαριθμούς· οἱ ἰσαριθμούς ROM. — § 9 δύνανται om. RO. — § 9 δοίητε· μὴ δώητε M. — § 10 φανεῖται· φαίνεται MSP. — § 14 ἐπαυροῦμενον Ern., παυροῦμενον vlg. — § 15 ἄσσύριος· σιναχήριμος E. — § 15 ἐπιστολάς· ἐπιστολήν E. — § 15 διαφθερεῖν Ns., διαφθείρειν vlg. — § 16 πολιορκηθήσεσθαι· ἐκπολιορκηθήσεσθαι Ern. — § 16 τῷ δὲ μέλλοντι MSP, μέλλοντι rell., μέλλειν Ns. — § 16 πάντων· πάντων ἂν εἶναι SP, πάντων ἀνεῖναι LVLat., om. rell. — § 16 ἀδελφεῖς· ἀνείς RO. — § 16 τοὺς ὑπ' αὐτῷ Hw. Ns., τῶν ὑπ' αὐτοῦ vlg. — § 16 γενομένους M, γενομένων vlg. — § 16 γεωργήσειν· ἀοργητί RO. — § 17 καὶ suspectum Ns. — § 17 ἐπιβολῆς Df., ἐπιβουλῆς vlg. — § 17 συμμαχίαν· συμμαχία RO. — § 17 ἐμβαλεῖν· add. ταραχήν RO, ἀοχήν LV. — § 18 ἄπρακτος — αὐτοῦ φησὶν SPLV, om. RO, quos sequitur Ns., qui mihi quidem minime persuasit Praef. vol. I p. XLIII et XLVIII. — § 18 βασιλεύς· ἱερεὺς SPLV. — § 18 ἐπήκοος· ὑπήκοος MV. — § 19 οὐκ — ἀλλ'· καὶ — καὶ LV. Fortasse vere contendit Ns. vol. I Praef. p. XLIX apud Herodotum II 141 insiticia esse verba τε καὶ Ἀσσυρίων. — § 20 μαρτυρεῖ ἱστορῶν V, ἱστορεῖ rell. — § 20 ἦρχε· ὑπήρχε ROM. —

§ 20 καὶ τῇ Αἰγύπτῳ om. RO, add. codd. λέγων οὕτως ex. LV; post οὕτως lacunam indicavit Hudsonus, cf. Ns. Pract. vol. I p. XXXI. — § 21 εἰς ἐπὶ E. — § 21 κατέλαβεν Zon., καταλαβὼν codd. — § 21 διὰ λοιμοῦ κινδυνεύουσαν inser. Huds.; desunt verba in codd.; in periculo pestilentiae constitutum Lat. — § 21 γάρ inser. Huds. — § 21 ἐνσκήψαντος MZon., ἐκπέψαντος ROSPLV, πέψαντος E. — § 22 μετὰ περί RO. — § 22 βασιλείαν RO, add. εἰς rell. — § 22 πόλιν inser. Hw. — § 23 ἀνέτιθη ἀνῆρέθη LVZon. — § 23 ναῶ νῆῳ LV. — § 23 Ἀράσκη Ἀράσκης Hw. — § 23 extrema conclamata: τῶν μετ' αὐτοὺς — Συναχηρίβον om. Lat. — § 24 Ἱεροσολύμων M, Ἱεροσολυμιτῶν rell. — § 25 προσεδόκων LV et fort. Lat., προσδοκῶν vlg. — § 25 οὐδέ οὐδέ γάρ vlg.; post φίλοι lacunam statuit Ns. Tentat Hw.: οὐδ' ἄρ' ὄφελος αὐτῶν ἦν. — § 25 ὑπὸ τοῦ βασιλέως τοῦ βασιλέως Nr. — § 26 ὀδυνώμενος ὀδυνώμενος LVE. — § 26 ἱκέτευει E, ἱκέτενε vlg. — § 26 χρόνον add. RO. — § 26 πατήρ add. τέκνων MSP. — § 27 αἰτήσεως αἰτίας M. — § 27 ἔτι τε Ns., ἔτι δέ ROLV, ἔτι MSP. — § 27 τὴν ἡγεμονίαν ἐκείνου τὴν ἡγεμονίαν ἔνεκα Hw. — § 28 ἐπηγγελμένων MLat., ἀπηγγελμένων vlg. — § 28 πιστοῦνται πιστοῦσθαι Ern. — § 29 εἰπεῖν om. ROM. An forte ποῖόν τι βούλεται? Nr. — § 29 media conclamata est. — § 29 ἡθέλειν ἤτησε E. — § 30 κομίζοντας E, κομίσοντας ROP, κομίσαντας MSLV. — § 31 παρασκευὴν κατασκευὴν E. — § 32 παρελθόντες LV, παρόντες rell. — § 33 ὡς μετ' ὀλίγον MSP, οὐ μετ' ὀλίγον RO, quod Ns. probavit, μετ' ὀλίγον E, non post multum Lat. — § 33 ἀπολέσαντας ROL, ἀπολέσαντας rell., quod miror quomodo Niesio placere potuerit. — § 33 δουλεύοντας ROM, futurum est in rell. quos nunc Ns. sequitur. — § 34 λυπηθεῖς δυσωπηθεῖς M. — § 34 ἔθνος γένος MSP, gentem Lat. — § 34 οὐκ μή E. — § 35 ante ὧν lacuna est sec. Ns. — § 35 εἰτ' ἀγαθὸν εἴτε εἴ τι RO, quod Ns. miro consilio probavit. — § 37 τρόπῳ πρώτῳ ROLVE. — § 38 ὡμῶς add. MSPExc. Peiresc. — § 39 ἐξυβρίζοντας Exc. Peiresc., ἐξυβρίζοντας codd. — § 42 ὧν ἐπιβουλεύειν ὧν μεταβουλεύειν ed. princ., et ad servitium eius et omnem cultus divini religionem accedere Lat., θεῶ δὲ δουλεύειν Ns. — § 42 ραόν λαόν R. — § 42 ἐκτίνειν SPLV, cur tandem Ns. ἐκτείνειν

maluit? — § 42 παρ' Ns., πρὸς codd. — § 44 διοικησάμενος· διηγησάμενος ROLat., διατησάμενος LV. — § 44 πρὸ· πρὸς M. — § 44 πάντων· καὶ πάντων Ns. — § 44 εἰσκομιδῇ inser. Cocc., mavult Ns. συγκομιδῇ. — § 45 ἀμέλει δέ· ἀμέλει οὐδέ RO, ἀμελει Exc. Peirese., ἀμεταμελήτωρ δέ Hw. — § 45 ἐξ ἐκείνου Exc. Peirese., ἐκείνου vlg. — § 45 λογιζόμενος· λογιζομένοις Hw., Ns. mire praeferit λογιζομένον. — § 46 περιγίγνεται· παραγίγνεται codd. — § 49 οὗτος Nr., αὐτός vlg. — § 49 ζηλωτής post βασιλέως add. Df.; Ns. ante Δαβίδου lacuna videtur esse. — § 50 ἄν· ἄν ὁ ROM, ἀνεί Ns. — § 50 καὶ κατὰ· κατὰ SP, prob. Ns. — § 51 σοφία· οὐ σοφία V. — § 51 καὶ τῇ — πειθόμενος om. ROLV. — § 51 τοῖς γὰρ νόμοις κτέ. misere corrupta sunt. An forte κατακολουθῶς et (κολάσεως) μὴ τυγχάνειν? Nr. — § 51 τούτων SPLV, πρώτων ROM, priorum rerum Lat., προγόνων Ns. — § 52 περιών Bk., περιών vlg., περιάγων ROM. — § 53 ὁλοκαυτώσεις· συνήθεις ὁλοκαυτώσεις M. — § 54 διαπεμψάμενος· διαπέμψας ROM. — § 54 ἔχει Cocc., ἔχει vlg. — § 57 τῶν χρημάτων om. RO. — § 57 προκομίσαντα Bk., προκομίσαντας vlg. — § 57 τὰ τοιαῦτα σκεύη· τὰς φιάλας V. — § 58 τὰς βίβλους αὐτῶν· αὐτῶν om. Df. — § 59 ἐπιφανοὺς· ἐπιφανῶν LVE. — § 59 add. λέγειν P pr. m. — § 59 αὐτοί Ns., αὐτῶν vlg. — § 60 παρὰ sqq. corruptissima sunt, Ns. — § 60 ἀπέστειλεν SPL, ἐπέστειλεν vlg. — § 60 ἤνεγκεν· ἐξήνεγκεν E. — § 60 ἄν τις· ἄντικρυς ROL. — § 60 γε Bk., τε vlg. — § 60 σωφρονεῖν del. Ns. — § 61 ἐποιήσειν Nr., ποιήσειν vlg. — § 61 παθήματα LV, πάθη rell. — § 63 ποιήσασθαι· ἐπιποιήσασθαι ROM. — § 63 πίστεις· πίστιν ROLVE. — § 63 θρησκένουσιν — φυλάξειν futur. Ns. sunt. — § 66 κατέκρινε· κατέσκαψε M, πρὸ παραδέδωκε RO. — § 67 προφήτην· προφήτην ἀχίαν LV. Nou est Achias Antiqq. VIII § 231. Sacra scriptura non habet nomen proprium 3 Reg. XIII 1 coll. 3 Reg. XI 29, notante Hw. — § 67 γενησόμενα Cocc., τὰ γενησόμενα vlg. — § 69 τοῖς βασιλευμένοις· ταῖς βάσεσι λιθίναις vel τοῖς βαθμοῖς τοῦ τεμένους Huds., ταῖς βασιλικαῖς τοῦ τεμένους Hw. Dubito equidem. — § 70 καὶ τήν codd., τήν Cocc., τήν καὶ Df. — § 70 τὸ πάσχα del. Df. — § 70 τρισμυρίους· διςμυρίους RO. — § 70 ὁλοκαύτως SP, ὁλοκαυτώματα rell. — § 71 Ἑβραίων Nr, ἱερέων vlg., Ἰουδαίων Huds. —

§ 72 ἱερείων· ἱερέων ROMP. — § 72 ἐκάστῳ· ἐκάστων MSPVLat.
 — § 72 ἱερέων· *hostius* Lat. — § 72 καὶ διακονουμένων om. M.
 — § 74 ἀγείρας Cocc., ἐγείρας Ns. cum vlg., quod miror. —
 § 75 ἐφ' οὗς διεγνώκειν Nr., ἐφ' οὗ διεγνώκεν vlg. — § 76
 πεπωμένης· add. ἀλαζονείας ROM. — § 77 ἐκείνης SPLV,
 ἐκεῖ RO. — § 78 ἐπ' αὐτῷ· ἐπ' αὐτόν R. — § 78 ἤχθη· ἤρθη?
 Nr. — § 78 θρηνητικόν· uncini sunt Ns. — § 79 ὃς πρῶτος·
 πρῶτος SLVELat., ὡσαύτως Hw. — § 81 ἐκ πόλεως Hw. Ns.,
 καὶ πόλεως vlg. — § 81 λοβάνης· add. γεγονός Ns. — § 83
 τοῦτο· τό M, τῷ Ns. — § 83 post χρημάτων lacuna sec. Ns.
 coll. 4 Reg. XXIII 35. — § 84 τις om. RO. — § 84 Εὐφράτη·
 add. ποταμῷ RO. — § 85 ἀμννοῦμενος· futur. Cocc. est. —
 § 85 ἐξώρησεν· ὥρησεν ROM. — § 87 τοὺς Ἰουδαίους· τὴν
 Ἰουδαίαν E. — § 88 τρίτῳ· τετάρτῳ Ns. — § 89 ἡμέραν om.
 RO. — § 89 πέπρωται τῇ πόλει LVE, δεῖ τὴν πόλιν ROMSP.
 — § 89 Ἰωάκιμον τὸν βασιλέα· in aliis dativus est. — § 89 ἐπ'
 αὐτοῦ· add. Cocc. πέπρωται. — § 90 ἀκούσαντες LV, ἀκούοντες
 vlg. — § 91 ἀπέγνωσαν· *recesserunt* Lat., κατέγνωσαν Ns. —
 § 92 οὐ· μή RO. — § 93 ὄχλοις· ὄπλοις RO. — § 94 ποιῆσαι·
 γενέσθαι PLV. — § 95 ἀχθῆναι· ἀναχθῆναι SPL. — § 96 οὖν·
 add. μὴ ἐρεθέντες E. — § 96 δέχεται· add. ὁμολογία Ns. —
 § 96 οὐδέν· μηδέν E. — § 96 μήτ' — μήτε Df., μηδέ — μηδέ
 vlg. — § 97 εἰσελθὼν ML, ἀπελθὼν rell. — § 97 εἰς αὐτήν·
 add. ὁ βαβυλώνιος RO. — § 98 δέκα· τρεῖς M. — § 100 ἀπάρας·
 ἐπάρας MSPLVE, *sumens* Lat. — § 101 οὐδ' ἐνιαντὸν· οὐδενὶ
 αὐτῶν ROLVSP. — § 102 δὴ κοιμισθέντας· δοκιμασθέντας M.
 — § 103 καὶ γάρ· νέοι γάρ vel καὶ γὰρ νέοι Ns. — § 103 ὑβρι-
 ζεν· ἐξύβριζεν ROLV. — § 104 πρὸς· ὡς V. — § 104 πολεμήσει·
 πολιορκήσει Krebs. — § 105 συνήρει Bk., συνήρει vlg. — § 105
 συμφέρον· συμφέρειν MSPExc. Peirese. — § 105 πεπιστευκέναι·
 πεπίστευκεν Ern. — § 106 γράψας OZon., ἀκούσας RMSPLV,
 om. ELat. — § 106 συμφωνοῦντας· σύμφωνα LV. — § 106 ὥστε
 ἢ ὡς ἢ τε Ns. — § 107 καὶ περὶ ὧν — καταγνούς· ἠπίσθησε E.
 — § 108 εἰ — γένοιτο Cocc., αἶ — ἐγένοντο vlg. — § 111
 πολεμήσειν· πολιορκήσειν E. — § 111 οὗς ἀναστήσειεν Ns., quos
 — *demigraverat* Lat., οὔτε ἀναστήσειεν codd., cf. Ns. Praef.
 vol. I p. LVII. — § 111 ἤξιεν· ἀνήξιεν Ns. — § 112 παρελ-

θών· προελθών RO. — § 113 ὑπ' ἐπ' ROLVE. — § 115 συλ-
 λαβών· λαβόν RO. — § 116 ἐπολιόρκει SPV, πολιορκεῖ rell. —
 § 116 ἐνσκήψαντα· ἐνσκηψάντων ROM. — § 117 γὰρ αὐτούς·
 παρ' αὐτοῦ RO. — § 118 ἐπιμένει· ἐπιμενεῖ Ns. — § 118 φύ-
 γοι· φεύξεται E. — § 119 κατηγιῶντο· καὶ ἡγιῶντο ROM, *posce-*
bant Lat., ἡξιούν Ns. Praef. vol. I p. LVIII. — § 119 κινδυνεύ-
 νουσαι Ns., κινδυνεύσειν SPLV, *pugnare* Lat., om. ROM. —
 § 119 παρήνει Ns., *moneret* Lat., ἀπειλεῖ codd. — § 119 φεύ-
 γειν· φεύγων ROM. — § 119 πάντας· πάντως MSPLV. —
 § 121 πλήρη· πλήρου RO. — § 121 ἰδίῳ· βιαίῳ? Nr. — § 121
 πρό· πρὸς Cocc., ἀπό Ns. — § 121 πηλοῦ Cocc., πλήθους codd.
 — § 123 ἐπί Ern., ἐν vlg. — § 123 σχολιῖα· σχολίους RO. —
 § 124 τί, *si quid* Lat, εἴ τι Ns. — § 124 ἐπιστρατεύσειν futur.
 Hudsono debetur. — § 124 ὑμᾶς om. ROM. — § 124 εὐλαβοῦμαι·
 δέδια LV, δεδιέναι E. — § 124 νῦν SP, νῦν γε rell. — § 125
 δεδομένη Ns., λεγομένη vlg. — § 126 μὴ πεισθέντα Huds., ἐμ-
 προσησθέντα codd., *coneremari* Lat., ἐμπροσησθέντ' ἐπιθεῖν Ns. —
 § 126 γὰρ αὐτόν· *quod si non fieret ipse* Lat., αὐτόν γάρ Hw.,
 παρακούσαντα (sive ἄλλως) γὰρ αὐτόν Ns. -- § 127 γινόμενα·
 λεγόμενα ROLV. — § 127 δεδιέναι· δέδια ROM. — § 127
 ὁμοφύλων· φίλων RM. — § 127 κολασθῇ· κωλυθῇ RO, φονευθῇ
 LVE. — § 128 οὔτε τὰ τέκνα om. R. — § 128 μενεῖν Df., μέ-
 νειν vlg. — § 129 εἰ· οἱ ROLat. — § 131 ἐλέχθη· συνηνέχθη
 Ns. — § 131 σφόδρα καί· καὶ σφόδρα Ns. — § 131 μεγάλων·
 μετὰ μεγάλων LV, *faciens turres cum magnis et aedificiis et*
aggeres ingentes exultans Lat. — § 131 ἡγαιρε· ἀνεγείρας E.
 — § 132 μηδέ Df., μήτε vlg. — § 132 πρὸς πάντα τὰ om. M.
 — § 133 ὀξύτητος Hw. Ns., τῆς ὀξύτητος vlg. — § 133 τὸ πλέον
 Ern., πλεόν vlg. — § 133 αἵρεισιν ROLV, ἀναίρεισιν MSP,
 quos Ns. sequitur. — § 133 ἀπελεχθήσεται· ἀπελεγχθήσεσθαι
 RVL. — § 134 λιμοῦ· λοιμοῦ E. — § 134 ἡκόντιζον· κατηκόν-
 τιζον E. — § 135 τις· τίς γε LV. — § 136 τοὺς ἡγεμόνας· τῶν
 προσηκόντων Zon. — § 136 καρτερᾶς· num forte Ἐρωγῆς? Nr.
 cf. IX § 225. — § 136 ἐρήμον· ἐρημίας E. — § 137 ἀλλαχόσε·
 ἀλλαχοῦ RO. — § 138 ἀμνήμονα· ἀγνώμονα SPLV. — § 138
 πρὸ τοῦ Cocc., πρόσσω vlg. — § 140 ἐκέλευσε — θῆσαι MS, ἐκέ-
 λευσεν ἀνελεῖν καὶ τοὺς φίλους παραχρῆμα RO. — § 140 ὀρώωντος

om. ROM, an forte *παρόντος*? Nr. — § 142 καί· καὶ πάντα MSPLV. — § 142 ἀπαντᾷ· ἅπαντα ROLlat. — § 142 ἐξ αὐ-
 τῶν αὐτῶν Cocc. — § 143 πάντες· πάντα Ns. — § 143 ὦν·
 ἐξ ὧν vlg. Aliquid hic turbatum est. — § 146 κατέσκαψεν
 LVE, κατέστρεψεν rell. — § 148 τετρακισχίλια· τρισχίλια
 LVEZon., tria millia Lat. — § 148 ὅσα δέ MSP, ὅσα μὴν
 ROLV, ὅσα γε μὴν Ns. — § 150 ἤγαγεν om. RO. — § 151
 καταδείξαντες· κατασχόντες Cocc. — § 153 παῖς LVE, filius
 Lat., παῖδες ROMSP. — § 155 Ἑβραίων· Ἰουδαίων M. — § 155
 τελεῖν· τελέσειν ROMSP. — § 156 ἐπιστείλῃ· ἐπισταλῇ RO. —
 § 157 οὐθ' Df., οὐδέ vlg. — § 157 ἀλλαχόσε· ποῦ· ἀλλαχοῦσε
 ποῦ L. An forte ἀλλαχοῦ γέ ποῦ? Nr. — § 157 εἶχεν· ἔχειν
 ROLVE. — § 158 κατέμεινεν· κατέμεινεν εἰς Δάναν vlg. —
 § 159 ἤκουσαν om. RO. — § 159 τοὺς ταύτην Ns., καὶ τοὺς
 ταύτην vlg. — § 161 μηδέν E, οὐδέν vlg. — § 162 ἦν Zon.,
 εἰς ἣν vlg. — § 162 ἀνακτίζειν Nr., καὶ ἀνακτίζειν vlg. —
 § 162 ἀπέλυσεν· add. διὰ RO, διάγειν SP, διάγειν διὰ LVE. —
 § 163 τελεῖν Ns., τελέσειν ROMSPE. — § 163 αὐτοί· καὶ αὐ-
 τοί MSP. — § 164 χώραν· χάριν? Nr. — § 164 πέμψαι E, πέμ-
 ψειν ROMSLat., πέμπειν LV. — § 166 ἐπιβουλὴν· ἐπιβολήν V.
 — § 166 ὦν· ὡς RO. — § 166 ὥσθ' ὅν Df., ὥσθ' ᾧ Huds., ὅς
 τό LV, ὡς τῷ rell. — § 166 αὐτόν Df., αὐτὸν δέ vlg. — § 167
 ἀλλ' εἰ· ἀλλά RO. — § 167 διαφθεῖραι· φθεῖραι ROSPE. —
 § 168 τῶν ἡγεμόνων· ἡγεμόνες LV. — § 170 ὡς πρὸς Ns., quasi
 ad Lat, πρὸς codd, πρὸς τὸν E. — § 170 αὐλήν· αὐλειον Ns.,
 αὔλιον E. — § 171 παραδῶσιν· παραδώσειν ROSPL. — § 171
 ἐσθῆτα· ἐσθῆτας SLat Zon. — § 172 ἀφικνεῖται· ὤρμησε E. —
 § 175 ἀνέσωσεν· διέσωσεν E. — § 175 ὑπέμεινεν SP, ἐπέμεινεν
 RO, ἐπέμεινεν vlg. — § 176 ὄντων· ὄντες E. — § 176 βουλῆς·
 συμβουλῆς RO. — § 176 τοῦ LV, τούτου ROSP. — § 177
 ταῦτα· ταῦτά Ns. — § 178 παθόντας· πεπονθότας ROM. —
 § 179 συμβουλίας· συμμαχίας SP. — § 180 ἀποντενεῖ· ἀποντείνει
 ROL. — § 180 ἄξει· ἀπάξει Zon. — § 181 ἐπολέμησε· ἐπολέ-
 μει E. — § 182 καταστρεψόμενος αὐτήν καί· καὶ καταστρεψά-
 μενος αὐτήν E. — § 183 δις ἐλθόν· διελθών ME, εἰσελθών δέ
 RO, transisse Lat., μετενεχθέν Zon. — § 183 ὁ τῶν Cocc., τῶν
 vlg., sed collationes Haverk. faciunt ut interdum de diligentia

Niesii dubitem. — § 184 ἀντ' αὐτῶν· ἐν αὐτῷ E. — § 184 εἰς ἦν· ἐν ἧ E. — § 184 οὐδέν· οὐδὲ ἔν E. — § 184 ναός· λαός ROMSP. — § 185 ὅσος SP, ὅς rell., ὅστις E. — § 185 διελήλυθει Ns., ἐληλύθει vlg. — § 186 Ἰουδαίων· δέκα Ἰουδαίων M. — § 187 τῶν ἄλλων· ἄλλων ROM. — § 187 κατεστρέψατο· κατέστρεψε E. — § 187 ἐξεδίδασκε om. Lat. fort. recte sec. Ns. — § 188 μετωνόμασε· ἐπωνόμασε RO. — § 189 βασιλεύς· add. ἐκιδιάσκειν τὰ τῶν χαλδαίων γράμματα Exc. Peiresc. — § 189 τῶν γραμμάτων om. RO. — § 190 ἐμπεπιστευμένῳ· ἐπιτετραμμένῳ LVE. — § 192 μεταβαλόνσης· praes. est in RO. — § 192 ἔτι· ἔτι τῶν L. — § 192 ἀνάγειν Ns., ἄγειν codd., διάγειν E. — § 193 οὐδέν om. ROExc. Peiresc. — § 194 ἐλωβῶντο· ἐλωβοῦντο LV, ἐφέλκοντο ROM. — § 194 τροφῆς· τρυφῆς LV. — § 194 αὐτήν om. O, ἐναντίαν Ns. — § 194 Ἑβραίοις· βαρβάρους LE, barbaros Lat. — § 195 σημαίνει E, τὸ σημεῖον codd., τὸ σημαινόμενον Cocc. — § 196 αὐτός E, αὐτοῖς codd. — § 196 σημαινόμενον Zon. Cocc., σημεῖον vlg. — § 196 ὑποσχομένων E, ὑποσχομένου vlg., ὑποσχομένου R. — § 198 καὶ ταύτη· om. Lat. recte ut videtur Ns. — § 198 διὰ ταύτης SP, δι' αὐτῆς vlg. — § 199 σῶσαι MSPExc. Peiresc., γνωρίσαι ROLV, ἐλεῆσαι E. — § 199 συναπολέσθαι· συναπολέσαι RO. — § 201 τὸ τεθνάναι· τῷ τεθνάναι M. — § 203 μηδενός· μὴ δὲ ἐνός M. — § 203 αὐτῷ· αὐτό RLV. — § 203 ὁ θεός· φησὶν ὁ θεός M. — § 203 ἐμῆς· ἐμαντοῦ LV. — § 204 ἐφρόντιζον· ἐφρόντισε E. — § 204 παρ' αὐτῶν· παρ' ἀνθρώπων Exc. Peiresc. — § 205 κατακοιμηθέντι· κοιμηθέντι RO. — § 207 εἶδες om. ROM. — § 207 ἐξ· ἀπό LVE. — § 207 καταβαλόντα· καταλαβόντα ROSPExc. Peiresc. — § 207 συντρίψαι· συνθρύψαι ROM. — § 207 τὸν δέ· ὡς τὸν μὲν ROM. — § 207 σφοδρύτερον· σφοδροῦ E. — § 208 βασιλέων· βασιλειῶν E. — § 210 ἀκριβείας· ἀληθείας PLVE. — § 210 τί· εἰ LV. — § 212 τοιαῦδε Exc. Peiresc., τοιαύτης codd. — § 213 πεδίῳ· add. Διηγεῖται καλουμένῳ m. 2 P. — § 213 ἐμβληθήσεσθαι· ἐμβληθῆναι ROSPZon. — § 214 οὐ· μή SPExc. Peiresc. — § 215 οὐ γάρ· αὐτῶν om. ROM. — § 215 τοῦ μηδέν V, τῷ μηδέν rell. — § 215 κατασκευάσαντος E, παρασκευάσαντος codd. — § 218 περὶ τῶν· τῶν LV. — § 218 Ἑλλάδα· Ἑλληνίδα LV. — § 218 ἀφαιρῶν Ns., ἀφαιρεῖν codd.

— § 219 εὐτρυχέστερος· εὐψυχέστερος RO. — § 220 Locum Berosi (§ 220—226) iteravit Iosephus cont. Apion. I 19 sq., inde Eusebius sumsit totum Chronic. I p. 45 sqq. et partem (§ 221—222) praep. evang. IX 40; ex Eusebio Syncellus p. 416 sqq. Ns. — § 220 ἐν ἡλικίᾳ· ἔτι ἐν ἡλικίᾳ c. Apion. — § 221 ἐξ ἀρχῆς c. Apion., ἐκ ταύτης τῆς ἀρχῆς codd., ἐξαυθις Euseb., ἐξ αὐτῆς Gutschmid. — § 221 ἐποίησατο· ἐποίησεν c. Apion. — § 221 κατὰ τοῦτον c. Apion., κατ' αὐτόν vlg. — § 222 βαρυτάτης V contr. Apion., βαθυτάτης ROSPL. — § 223 παραλαβὸν· καταλαβὸν c. Apion. — § 223 διατηρουμένην· διοικουμένην SP. — § 223 ὁλοκλήρον· ἐξολοκλήρου c. Apion. — § 223 ἀποδείξαι· ἀποδείξει RSP. — § 224 ἑτέραν καταχειρισάμενος· ἑτέραν c. Apion., ἕτερα vlg., καταχειρισάμενος O, καταχωσάμενος LV, contulit Lat., προσχειρισάμενος c. Apion., προσκαταχωσάμενος Sync., προκαθιδουσάμενος Gutschmid. — § 224 ἀναγκάσας· ἀνακαινίσας SP, prisea reparavit Lat., ἀναχώσας Gutschmid. — § 224 ἀναστρέφοντας c. Apion., ἀναστρέφαντας RO, ἀναστρέψας SP, ἀποστρέφοντας Ern. — § 224 κατασκευάζειν om. RO. — § 224 περιεβόλετο ed. princ., ὑπερεβόλετο ROSPV c. Apion., ὑπερεβόλλετο l, erexit Lat. — § 225 τούτων δὲ — πλίνθου c. Apion, τούτων δὲ τῆς ὀπτῆς πλίνθου vlg. — § 225 τὴν λοιπὴν· τὴν πόλιν καὶ τὴν λοιπὴν RO. — § 225 περρισσὸν — λέγειν· μακρὰ δ' ἴσως ἔσται ἴαν τις ἐξηγῆται c. Apion. — § 225 πλὴν ὥς ὄντα Df., πλῆσιόν τε τὰ RO, πλὴν ὅσον τε τὰ LV, verum tamen hoc sciendum quia dum essent Lat., πλὴν ὄντα γε ὑπερβολὴν ὥς c. Apion., πλὴν ὄντα ὑπερβολῇ Sync. — § 226 λίθινα· λίθινα ὑψηλά c. Apion. — § 226 καταφυντεύσας· add. δέ Ns. — § 226 οὐκείας· ὀρεΐας c. Apion. — § 227 δι' ἧς· δι' ὧν Cocc. — § 227 ὑπερβεβηκότα· ὑπερβεβληκότα Ns. — § 229 ἐπὶ τῶν· ἔντιμον ἐπὶ τῶν 2m. P. — § 229 βασιλείων SPLVE, βασιλέων R. — § 229 Ἰεχονία cf. Ns. Praef. vol. I p. XXXI. — § 232 πολιορκουμένῳ αὐτῷ E, πολιορκουμένων τοῖς vlg. — § 232 δειπνῶν· add. καὶ πίνων M, evan. R. — § 232 καὶ πρὸς· καὶ γυνῶ E, καὶ ἀργυνῶ εἰς O, καὶ ἄργυρος εἰς L, καὶ σκενῶν ἦν πολὺς ἄργυρος εἰς V, evan. R. — § 233 εἰς τόν SPLVE, πρὸς τόν RO, τόν Ns. — § 234 τοῦτο τὸ γένος· τοῦτον τοῦ γένους Ns. — § 235 ποιήσαντι· ποιήσουσι E. — § 236 ἔτι μᾶλλον· ἐπὶ μᾶλλον E. —

§ 236 γραμμάτων· πραγμάτων RO, uti et § 238. — § 237 ἐν-
 ρεῖν· ἐξενρεῖν LVE. — § 240 ἐνδύσασθαι SP, ἐνδεδύσθαι rell.
 — § 240 περὶ τὸν ἀνέχον· περιανχέριον Ns. — § 241 μηνύσειν
 2m. PErn., μηνύειν ROSLVE, significaturum se esse Lat., μη-
 νύει Df. — § 241 ὑβρεις· παροινίας E. — § 241 φύσιν· τέχνην V.
 — § 243 γεγραμμένων· προγεγραμμένων ROSL. — § 243 γράμ-
 ματα· γεγραμμένα LVE. — § 243 τοῦτο Df., τοῦτο codd. E. —
 § 245 ἔλεγεν om. Lat., del. Cocc. — § 245 φράσαντος· φήσαν-
 τος E. — § 246 παρέσχετο — ἀνάγκης· παρέσχετο SP, παρέσχε
 τό rell., τὴν μὲν — καθαίρειν c. ras. 37 litt. m. 2P, τὸ μὲν ἔφ'
 οἷς δοθήσονται λογιζόμενος ἰδίον αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνάγκης rell.,
 καὶ τῆς ἀνάγκης om. Lat., πεπωμένης add. SPLV. Cf. Praef.
 Ns. vol. I p. XLVII. — § 246 προφητεύσαντος — ἐκπλήρωσιν·
 c. ras. 24 litt. m. 2P, προφητεύσαντος εἶναι, τὰ δὲ ὁμολογημένα
 vlg. — § 249 μεταδιδούς· μεταδούς LVE. — § 249 Δαρεῖος· add.
 εἰς ταύτην SPL, εἰς αὐτήν rell., om. V. — § 250 τὸ θεῖον· add.
 πεπιστευμένος vlg., del. Df. — § 251 αἰσχιστον· αἰσχιστος LV. —
 § 251 δοκοῦν Cocc., δοκῶν ed. priuc., δοκεῖν codd. — § 251 δο-
 θεῖν· ποιοῖν Cocc. — § 251 καλῶς τι προσλαβεῖν· καλῶς πρὸς
 τὸ λαβεῖν vlg., καλῶν πρὸς τινός τι λαβεῖν Cocc. — § 254 προ-
 τίθῃσι· προστίθῃσι ROL. — § 256 καὶ τοῦτ' ἡμερώτερον· αὐτὸς
 τοῦτο ποιεῖ μόνος καὶ E, εἰσέβειαν L, ἐσέβειαν rell., post δια-
 τήρησιν lacuna sec. Hw., sed propter custodiam fieret praecepto-
 rum, ille contemnens praecepta ad suum oraret deum; credentes
 etenim, quia propter magnum favorem, quo cum Darius diligebat
 etiam illorum decreta contemnens Daniheli veniam daret, in hoc
 potius habentes invidiam magis instabant et nulla mansuetudine
 recedebant Lat. — § 257 ἦς· ἦ RO, ἦ Ns. — § 257 νέμειν· νε-
 μεῖ Lat. fort. recte Ns. — § 259 ἐπακούσαντος Ibbetson., ἐπα-
 κούσαντος vlg. — § 261 προσέξουσιν V, προσήξουσιν ROL,
 προσάξουσιν P, προσθίξουσιν E, προσψάουσιν Zon., accederent
 Lat. — § 262 διεσπάραιτον· διεσπάραξαν E. — § 262 ἐμπε-
 πληρωμένους PLV, πεπληρωμένους ROS. — § 263 ἔπεμψε· διέ-
 πεμψε RO. — § 263 πᾶν LVE, πάντων rell. — § 264 ὑπὸ δόξης
 SPLV, ἐπὶ δόξῃ RO. — § 264 ἐκπρεπέστατον SP, ἐμπρεπέστα-
 τον rell. — § 265 πολιοῦται· παλαιοῦται SPLVLat. — § 266
 ἅπαντα· ἅπαντ' Ns, cf. Praef. vol. I p. XXXIV. — § 266 ὥς

ἐνί τινι τῶν μεγίστων· ὡς ἔνι μάλιστα Ns. — § 266 ἡντυχήθη
 προφητῶν om. RO. — § 267 καταλέλοιπεν· κατέλειπεν E. — § 268
 ὄχλοις· ἄλλοις LV. — § 268 ἀποσέρεσθαι· ἀποφαίνεσθαι RO.
 — § 269 αὐτοῦ γινόμενον Huds., αὐτὸν γενόμενον vlg. — § 269
 ἐξέλθαι Huds., ἐξῆλθεν vlg. — § 269 καταλειφθεῖη· κατελεί-
 φθη E. — § 269 ταραχθεῖς· ταρραχθεῖς S, καταραχθεῖς et κα-
 ταρραχθεῖς P, καταταραχθεῖς Hw. — § 270 ἀναστάντι δ'· δ'
 deest ap. Chrysost. adv. Iud. V 8. — § 270 κριον· add. ἐσήμαινε
 codd., ἐσήμαινεν ἰδεῖν E, κριὸν μέγαν Chrysost. — § 270 κρη-
 ξαντα Huds., ῥήξαντα ROSPLVE, κρηξαντα 2m.P, πλήξαντα
 Chrysost., *impetitum* Lat., κορύψαντα Bk. — § 271 ἄλλα add.
 Chrysost. — § 271 αἰρήσειν SPLVE. ἀναιρήσειν O. — § 271
 συγχεῖν· συλήσειν Chrysost. — § 271 τὰ περὶ om. Chrysost. —
 § 271 γενέσθαι om. LVE. — § 272 τούτων γὰρ· τὸν μέλλοντα
 τούτων Chrysost. — § 273 παραλήψεται· ἀφαιρεθήσεται Chrysost.
 — § 274 τὴν — ἀναβλάστησιν· τῇ — ἀναβλαστήσει Ns. — § 274
 τετάρων· τεσσάρων βασιλέων SP. *quatuor cornuorum* Lat. —
 § 274 τὴν — ἀποστροφὴν· τῇ — ἀποστροφῇ Ns. — § 274 τοὺς
 διαδόχους· τῶν διαδόχων Chrysost. — § 274 γενήσεσθαι Ns.,
 γενέσθαι codd., ἔσεσθαι Chrysost. — § 275 τινά· ἔνα τινά Chrysost.
 — § 275 κατ' αὐτούς Chrysost., κατὰ τούτους codd. — § 275
 πολιτείαν· βασιλείαν E. — § 276 εἶδεν· εἶπε Chrysost. — § 276
 τὸν αὐτὸν — ἐξημωθήσεται om. Lat. fort. recte Ns. — § 276
 τρόπον· χρόνον LVE. — § 276 αἰρεθήσεται — ναός acc. e Chrysost.
 — § 277 δειξάντος· διδάξαντος V. — § 277 κατέλειπεν· κατέ-
 λειπεν vlg. — § 278 φροντιστοῦ SPLVE, ἀφρόντιστον O, *sine*
cura aliqua Lat. — § 279 ὑπὸ Ns., ἀπὸ vlg. — § 279 φορᾶς
 SPLVE, συμφορᾶς O. — § 281 ἀνέγων· διέγων LV. — Cete-
 rum libri IX et X non integri mihi superesse videntur, sed pas-
 sim in brevius contracti.

ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΕΚΤΗ.

〈1〉 Λαβόντες δ' οί Παλαιστινοί τὴν τῶν πολεμίων 1
κιβωτὸν αἰχμάλωτον, ὡς προειρηκάμεν μικρὸν ἔμπρο-
σθεν, εἰς Ἄζωτον ἐκόμισαν πόλιν, καὶ παρὰ τὸν αὐτῶν
θεὸν ὥσπερ τι λάφυρον (Δαγῶν δ' οὗτος ἐκαλεῖτο)
5 τιθέασι. 〈2〉 τῇ δ' ἐπιούσῃ πάντες, ὑπὸ τὴν τῆς
ἡμέρας ἀρχὴν εἰσιόντες εἰς τὸν ναὸν προσκυνῆσαι τὸν
θεὸν αὐτῶν, ἐπιτυγχάνουσιν αὐτῷ τοῦτο ποιοῦντι τὴν
κιβωτόν· ἔκειτο γὰρ ἀπ' αὐτῆς ἀποπεπτωκὼς τῆς βά-
σεως, ἐφ' ἧς ἐστὼς διετέλει. καὶ βαστάσαντες πάλιν
10 ἐφιστᾷσιν αὐτὸν ἐπὶ ταύτης, δυσφορήσαντες ἐπὶ τῷ
γεγενημένῳ. πολλάκις δὲ φοιτῶντες παρὰ τὸν Δαγῶνα
καὶ καταλαμβάνοντες ὁμοίως ἐπὶ τοῦ προσκυνοῦντος
τὴν κιβωτὸν σχήματος κείμενον, ἐν ἀπορίᾳ δεινῇ καὶ
συνγύσει καθίσταντο. 〈3〉 καὶ τελευταῖον ἀπέσκηψεν
15 εἰς τὴν τῶν Ἀζωτίων πόλιν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν φθο-
ρὰν τὸ θεῖον καὶ νόσον. ἀπέθνησκον γὰρ ὑπὸ δυσεν-
τερίας, πένθους χαλεποῦ καὶ τὴν ἀναίρεσιν ὀξυτάτην
ἐπιφέροντος πρὶν ἢ τὴν ψυχὴν αὐτοῖς εὐθανάτως ἀπο-
λυθῆναι τοῦ σώματος, τὰ ἐντὸς ἀναφέροντες [ἐξεμοῦν-
20 τε] διαβεβρωμένα καὶ παντοίως ὑπὸ τῆς νόσου διε-
φθαρμένα. τὰ δ' ἐπὶ τῆς χώρας μυῶν πληθὺς ἀνελθὼν

§ 1 = 1 Reg. V 1.

[τῆς γῆς] κατέβλαψε, μήτε φυτῶν μήτε καρπῶν ἀπο-
 σχόμενον. <4> ἐν δὴ τούτοις ὄντες τοῖς κακοῖς οἱ
 Ἀζώτιοι καὶ πρὸς τὰς συμφορὰς ἀντέχειν οὐ δυνάμενοι
 συνῆκαν ἐκ τῆς κιβωτοῦ ταύτης αὐτοῖς ἀνασχεῖν, καὶ
 τὴν νίκην καὶ τὴν ταύτης αἰχμαλωσίαν οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ 5
 γεγεννημένην. πέμπουσιν οὖν πρὸς τοὺς Ἀσκαλωνίτας,
 ἀξιοῦντες τὴν κιβωτὸν αὐτοὺς παρὰ σφᾶς δέξασθαι.
 <5> τοῖς δ' οὐκ ἀηδὴς ἢ τῶν Ἀζωτίων δέησις προσ-
 ἔπεσεν, ἀλλ' ἐπινεύουσι μὲν αὐτοῖς τὴν χάριν, λαβόν-
 τες δὲ τὴν κιβωτὸν ἐν τοῖς ὁμοίοις δεινοῖς κατέστησαν· 10
 συνεξεκόμεισε γὰρ αὐτῇ τὰ τῶν Ἀζωτίων [ἢ κιβωτός]
 πάθη πρὸς τοὺς ἀπ' ἐκείνων αὐτὴν δεχομένους. καὶ
 πρὸς ἄλλους παρ' αὐτῶν ἀποπέμπουσιν Ἀσκαλωνῖται.
 <6> μένει δ' οὐδὲ παρ' ἐκείνοις· ὑπὸ γὰρ τῶν αὐτῶν
 παθῶν ἐλαυνόμενοι πρὸς τὰς ἐχομένας ἀπολύουσι πό- 15
 λεις. καὶ τοῦτον ἐκπεριέρχεται τὸν τρόπον τὰς πέντε
 τῶν Παλαιστινῶν πόλεις ἢ κιβωτός, ὥσπερ δασμὸν
 ἀπαιτοῦσα παρ' ἐκάστης τοῦ πρὸς αὐτὰς ἐλθεῖν, ἢ δι'
 αὐτὴν ἐπασχον.

2 <7> ἀπειρηκότες δὲ τοῖς κακοῖς οἱ πεπειραμένοι, 20
 καὶ τοῖς ἀκούουσιν αὐτὰ διδασκαλία γενόμενοι τοῦ μὴ
 προσδέξασθαι τὴν κιβωτὸν ποτε πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τοιούτῳ
 μισθῷ καὶ τέλει, τὸ λοιπὸν ἐξήτουν μηχανὴν καὶ πό-
 ρον ἀπαλλαγῆς αὐτῆς. <8> καὶ συνελθόντες οἱ ἐκ τῶν
 πέντε πόλεων ἄρχοντες, Γίττης καὶ Ἀκκάρωνος καὶ 25
 Ἀσκάλωνος, ἔτι δὲ Γάζης καὶ Ἀζώτου, ἐσκόπουν τί δεῖ
 ποιεῖν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐδόκει τὴν κιβωτὸν ἀπο-
 πέμπειν τοῖς οἰκείοις, ὥς ὑπερεκδικοῦντος αὐτὴν τοῦ
 θεοῦ καὶ συνεπιδημησάντων αὐτῇ διὰ τοῦτο τῶν δεινῶν
 καὶ συνεισβαλόντων μετ' ἐκείνης εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν. 30

<9> ἦσαν δ' οἱ λέγοντες τοῦτο μὲν μὴ ποιεῖν, μηδ'
 ἐξαπατᾶσθαι τὴν αἰτίαν τῶν κακῶν εἰς ἐκείνην ἀνα-
 φέροντας· οὐ γὰρ ταύτην εἶναι τὴν δύναμιν αὐτῇ καὶ
 τὴν ἰσχύν· οὐ γὰρ ἂν ποτ' αὐτῆς κηδομένου τοῦ θεοῦ
 5 ὑποχείριον ἀνθρώποις γενέσθαι. ἡσυχάζειν δὲ καὶ
 πράως ἔχειν ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι παρήνουν, αἰτίαν
 τούτων οὐκ ἄλλην ἢ μόνην λογιζομένους τὴν φύσιν,
 ἣ καὶ σώμασι καὶ γῇ καὶ φυτοῖς καὶ πᾶσι τοῖς ἐξ αὐτῆς
 συνεσιῶσι κατὰ χρόνων περιόδους τίκει τοιαύτας μετα-
 10βολάς. <10> νικᾷ δὲ τὰς προειρημένας γνώμας ἀνδρῶν
 ἔν τε τοῖς ἐπάνω χρόνοις συνέδει καὶ φρονήσει δια-
 φέρειν πεπιστευμένων συμβουλίᾳ, καὶ τότε μάλιστα
 δοξάντων ἀρμολογούντως λέγειν τοῖς παροῦσιν, οὐ μήτ'
 ἀποπέμπειν ἔφασαν δεῖν τὴν κιβωτὸν μήτε κατέχειν,
 15 ἀλλὰ πέντε μὲν ἀνδριάντας ὑπὲρ ἐκάστης πόλεως χρυ-
 σοῦς ἀναθεῖναι τῷ θεῷ χαριστήριον, ὅτι προυνόησεν
 αὐτῶν τῆς σωτηρίας καὶ κατέσχευεν ἐν τῷ βίῳ διωκο-
 μένους ἐξ αὐτοῦ παθήμασιν οἷς οὐκέτ' ἦν ἀντιβλέψαι,
 τοσούτους δὲ τὸν ἀριθμὸν μῦς χρυσοῦς τοῖς κατανεμη-
 20θεῖσιν αὐτῶν καὶ διαφθείρασι τὴν χώραν ἐμφερεῖς·
 <11> ἔπειτα βαλόντας εἰς γλωσσόκομον αὐτοὺς καὶ θέν-
 τας ἐπὶ τὴν κιβωτόν, ἅμαξαν αὐτῇ καινὴν κατασκευάσαι,
 καὶ βοῦς ὑποζεύξαντας ἄρτατόκους, τὰς μὲν πόρτεις
 ἐγκλείσαι καὶ κατασχεῖν, μὴ ταῖς μητράσιν ἐμποδῶν
 25 ἐπόμεναι γένωνται, πόθῳ δ' αὐτῶν ὀξυτέραν ποιῶνται
 τὴν πορείαν, ἐκείνας δ' ἐξελάσαντας τὴν κιβωτὸν φε-
 ρούσας ἐπὶ τριόδου καταλιπεῖν, αὐταῖς ἐπιτρέψαντας
 ἦν βούλονται τῶν ὁδῶν ἀπελθεῖν· <12> καὶ μὲν τὴν
 Ἑβραίων ἀπίωσιν καὶ τὴν τούτων χώραν ἀναβαίνωσιν,
 30 ὑπολαμβάνειν τὴν κιβωτὸν αἰτίαν τούτων τῶν κακῶν·

ἄν δ' ἄλλην τράπωνται, μεταδιώξομεν αὐτήν' ἔφασαν, μαθόντες ὅτι μηδεμίαν ἰσχὺν τοιαύτην ἔχει.

- 3 <13> ἔκριναν δ' αὐτὰ καλῶς εἰρῆσθαι, καὶ τοῖς ἔργοις εὐθὺς τὴν γνώμην ἐκύρωσαν. καὶ ποιήσαντες μὲν τὰ προειρημένα προάγουσι τὴν ἄμαξαν ἐπὶ τὴν 5 τριόδον καὶ καταλιπόντες ἀνεχώρησαν· τῶν δὲ βοῶν τὴν ὁρθὴν ὁδὸν ὥσπερ ἡγουμένου τινὸς αὐταῖς ἀπιουσῶν, ἡκολούθουν οἱ τῶν Παλαιστινῶν ἄρχοντες, ποῦ ποτὲ στήσονται καὶ πρὸς τίνας ἤξουσιν βουλόμενοι μαθεῖν. <14> κώμη δέ τις ἔστι τῆς Ἰούδα φυλῆς, Βηθ- 10 σάμη τοῦνομα· εἰς ταύτην ἀφικνοῦνται αἱ βόες, καὶ πεδίου μεγάλου καὶ κυλοῦ τὴν πορείαν αὐτῶν ἐκδεξαμένου παύονται προσωτέρω χωρεῖν, στήσασαι τὴν ἄμαξαν αὐτόθι. θεά δ' ἦν τοῖς ἐν τῇ κώμῃ, καὶ περιχαρεῖς ἐγένοντο· θέρους γὰρ ὥρα πάντες ἐπὶ τὴν συγκομιδὴν 15 τῶν κικρωῶν ἐν ταῖς ἀρούραις ὑπάρχοντες, ὡς εἶδον τὴν κιβωτόν, ὑφ' ἡδονῆς ἀρπαγέντες καὶ τοῦργον ἐκ τῶν χειρῶν ἀφέντες ἔδραμον εὐθὺς ἐπὶ τὴν ἄμαξαν. <15> καὶ καθελόντες τὴν κιβωτὸν καὶ τὸ ἄγρος ὃ τοὺς ἀνδριάντας εἶχε καὶ τοὺς μῦς, τιθέασιν ἐπὶ τινος πέ- 20 τρας, ἣτις ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ θύσαντες λαμπρῶς τῷ θεῷ καὶ κατεωχηθέντες τὴν θ' ἄμαξαν καὶ τοὺς βοῦς ὠλοκαύτωσαν. καὶ ταῦτ' ἰδόντες οἱ τῶν Παλαιστινῶν ἄρχοντες ἀνέστρεψαν ὀπίσω.

- 4 <16> ὁργὴ δὲ καὶ χόλος τοῦ θεοῦ μέτεισιν ἑβδο- 25 μῆκοντα τῶν ἐκ τῆς Βηθσάμης κώμης οὓς οὐκ ὄντας ἀξιόους ἄψασθαι τῆς κιβωτοῦ (ἱερεῖς γὰρ οὐκ ἦσαν) καὶ προσελθόντας αὐτῇ βαλὼν ἀπέκτεινεν. ἔκλυσαν δὲ ταῦτα παθόντας αὐτοὺς οἱ κωμηῖται, καὶ πένθος ἐπ' αὐτοῖς ἦραν οἷον εἰκὸς ἐπὶ θεοπέμπτῳ κακῷ, καὶ τὸν 30

- ἴδιον ἕκαστος ἀπεθρήνει. <17> τοῦ τε μένειν τὴν
 κιβωτὸν παρ' αὐτοῖς ἀναξίους ἀποφαίνοντες αὐτούς,
 πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἑβραίων πέμψαντες ἐδήλουν ἀπο-
 δεδόσθαι τὴν κιβωτὸν ὑπὸ τῶν Παλαιστινῶν. κακῆνοι
 5 γνόντες τοῦτ' ἀποκομίζουσιν αὐτὴν εἰς Καριαθιαρίμαν,
 γείτονα πόλιν τοῖς Βηθσαμίταις, <18> ἔνθα τινὸς
 Λευίτου τὸ γένος, Ἀμιναδάβου, δόξαν ἔχοντος ἐπὶ
 δικαιοσύνῃ καὶ θρησκείᾳ καταβιούντος, εἰς τὴν οἰκίαν
 τὴν κιβωτὸν ἤγαγον, ὥσπερ εἰς πρόποντα τῷ θεῷ τόπον,
 10 ἐν ᾧ κατῴκει δίκαιος ἄνθρωπος. ἐθεράπευον δὲ τὴν κι-
 βωτὸν οἱ τούτου παῖδες, καὶ τῆς ἐπιμελείας ταύτης ἕως
 ἑτῶν εἴκοσι προύστησαν· τοσαῦτα γὰρ ἔμεινεν ἐν τῇ
 Καριαθιαρίμᾳ, ποιήσασα παρὰ τοῖς Παλαιστινοῖς μῆνας
 τέτταρας.
- 15 <19> τοῦ δὲ λαοῦ παντὸς ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, καθ' 2
 ὃν εἶχεν ἡ τῶν Καριαθιαριμιτῶν πόλις τὴν κιβωτὸν,
 ἐπ' εὐχὰς καὶ θυσίας τραπέντος τοῦ θεοῦ καὶ πολλὴν
 ἐμφανίζοντος τὴν περὶ αὐτὸν θρησκείαν καὶ φιλοτι-
 μίαν, ὁ προφήτης Σαμουὴλος ὁρῶν αὐτῶν τὴν προθυ-
 20 μίαν, ὥς εὐκαιρὸν πρὸς οὕτως ἔχοντας εἶπεῖν περὶ
 ἐλευθερίας καὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν αὐτῇ, χοῖται λόγοις
 οἷς ᾤετο μάλιστα τὴν διάνοιαν αὐτῶν προσάξεσθαι καὶ
 πείσειν. <20> ἄνδρας γὰρ εἶπεν, ὅις ἔτι νῦν βαρεῖς
 μὲν πολέμιοι Παλαιστινοί, θεὸς δ' εὐμενὴς ἄρχεται
 25 γίνεσθαι καὶ φίλος, οὐκ ἐπιθυμεῖν ἐλευθερίας δεῖ
 μόνον, ἀλλὰ καὶ ποιεῖν δι' ὧν ἂν ἔλθοι πρὸς ἡμᾶς,
 οὐδὲ βούλεσθαι μὲν ἀπηλλάχθαι δεσποτῶν, ἐπιμένειν
 δὲ πρῶτοντας ἐξ ὧν τοιοῦτοι διαμενοῦσιν. <21> ἀλλὰ
 30 ᾔων καὶ θεραπεύοντες αὐτὴν ὅλαις ταῖς διανοαῖς

προστρέπεσθε τὸ θεῖον καὶ τιμῶντες διατελεῖτε. ταῦτα γὰρ ὑμῖν ποιοῦσιν ἥξει τὰγαθὰ, δουλείας ἀπαλλαγὴ καὶ νίκη πολεμίων. ἂ λαβεῖν οὐθ' ὅπλοις οὔτε σωμάτων ἀλκαῖς οὔτε πλήθει συμμαχῶν δυνατόν ἐστιν· οὐ γὰρ τούτοις ὁ θεὸς ὑπισχνεῖται παρῆξιν αὐτά, τῷ δ' 5 ἀγαθοῦς εἶναι καὶ δικαίους. ἐγγυητῆς δ' αὐτοῦ τῶν ὑποσχέσεων ἐγὼ γίνομαι.' <22> ταῦτ' εἰπόντος ἐπευφήμησε τὸ πλῆθος ἡσθὲν τῇ παραινέσει, καὶ κατένευσεν αὐτὸ παρῆξιν κεχαρισμένον τῷ θεῷ. συνάγει δ' αὐτοὺς ὁ Σαμούηλος εἰς τινα πόλιν λεγομένην Μασφάτην· 10 κατοπτευόμενον τοῦτο σημαίνει κατὰ τὴν τῶν Ἑβραίων γλῶτταν. ἐντεῦθεν ὕδρευσάμενοί τε σπένδουσι τῷ θεῷ, καὶ διανηστεύσαντες ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπ' εὐχὰς τρέπονται.

- 2 <23> οὐ λανθάνουσι δὲ τοὺς Παλαιστίνους ἐκεῖ 15 συναχθέντες, ἀλλὰ μαθόντες οὗτοι τὴν ἄθροισιν αὐτῶν μεγάλη στρατιᾷ καὶ δυνάμει, κατ' ἐλπίδα τοῦ μὴ προσδοκῶσι μὴδὲ παρεσκευασμένοις ἐπιπεσεῖσθαι, τοῖς Ἑβραίοις ἐπέρχονται. <24> καταπλήττει δ' αὐτοὺς τοῦτο καὶ εἰς ταραχὴν ἄγει καὶ δέος, καὶ δραμόντες πρὸς 20 Σαμούηλον ἀναπεπτωκέναι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὸ φόβου καὶ τῆς προτέρας ἡττης ἔφασκον, καὶ διὰ τοῦτ' ἠρεμεῖν, ἵνα μὴ κινήσωμεν τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν. σοῦ δ' ἀναγαρόντος ἡμῶς ἐπ' εὐχὰς καὶ θυσίας καὶ ὄρκους, γυμνοῖς καὶ ἀόπλοις ἐπεστρατεύκασιν οἱ πολέ- 25 μιοι· ἐλπὶς οὖν ἡμῖν οὐκ ἄλλη σωτηρίας ἢ μόνη ἡ παρὰ σοῦ καὶ τοῦ θεοῦ ἰκετευθέντος ὑπὸ σοῦ παρασχεῖν ἡμῖν διαφυγεῖν Παλαιστίνους.' <25> ὁ δὲ θαρρεῖν τε προτρέπεται, καὶ βοηθήσειν αὐτοῖς τὸν θεὸν ἐπαγγέλλεται. καὶ λαβὼν ἄρνα γαλαθηνὸν ὑπὲρ τῶν ὄχλων 30

θύει, καὶ παρακαλεῖ τὸν θεὸν ὑπερέχειν αὐτῶν τὴν
 δεξιὰν ἐν τῇ πρὸς Παλαιστινοὺς μάχῃ καὶ μὴ περιδεῖν
 δεύτερον αὐτοὺς δυστυχήσαντας. ἐπήκοος δὲ γίνεται
 τῶν εὐχῶν ὁ θεός, καὶ προσδεξάμενος εὐμενεῖ καὶ
 5 συμμάχῳ τῇ διανοίᾳ τὴν θυσίαν, ἐπινεύει νίκην αὐ-
 τοῖς καὶ κράτος. <26> ἔτι δ' ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὴν
 θυσίαν ἔχοντας τοῦ θεοῦ καὶ μίᾳ πᾶσαν διὰ τῆς
 ἱερᾶς φλογὸς ἀπειληφότος, προῆλθεν ἐκ τοῦ στρατο-
 πέδου ἡ τῶν πολεμίων δυνάμεις καὶ παρατίττεται πρὸς
 10 μάχην. ἐπ' ἐλπίδι μὲν νίκης ὡς ἀπειλημμένων ἐν
 ἀπορίᾳ τῶν Ἰουδαίων, μὴθ' ὅπλα ἐχόντων μὴθ' ὡς
 ἐπὶ μάχην ἐκεῖς ἀπηνηκότων. περιπίπτουσι δ' οἷς
 οὐδ' εἰ προύλεγέ τις ῥαδίως ἐπείσθησαν. <27> πρῶ-
 τον μὲν γὰρ αὐτοὺς ὁ θεὸς κλονεῖ σεισμῳ, καὶ τὴν
 15 γῆν αὐτοῖς ὑπότρομον καὶ σφαλερὰν κινήσας τίθησιν,
 ὡς σαλευομένης τε τὰς βάσεις ὑποφέρεσθαι καὶ διιστα-
 μένης εἰς ἔνια τῶν χασμάτων καταφέρεσθαι· ἔπειτα
 βρονταῖς καταψοφήσας καὶ διαπύροις ἀστραπαῖς ὡς
 καταφλέξων αὐτῶν τὰς ὀψεις περιλάμψας, καὶ τῶν χει-
 20 ρῶν ἐκκρούσας τὰ ὅπλα, γυμνοὺς εἰς φυγὴν ἀνέστρε-
 ψεν. <28> ἐπεξέρχεται δὲ Σαμουήλος μετὰ τῆς πλη-
 θύος, καὶ πολλοὺς κατασφάζας κατακολουθεῖ μέχρι
 Κορραίων, τόπον τινὸς οὕτω λεγομένου. καὶ κατα-
 πήξας ἐκεῖ λίθον ὥσπερ ὄρον τῆς νίκης καὶ τῆς φυγῆς
 25 τῶν πολεμίων, ἰσχυρὸν αὐτὸν προσαγορεύει, σύμβολον
 τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ γενομένης αὐτοῖς κατὰ τῶν ἐχθρῶν
 ἰσχύος.

<29> οἱ δὲ μετ' ἐκείνην τὴν πληγὴν οὐκέτ' ἐστρά- 3
 τευσαν ἐπὶ τοὺς Ἰσραηλίτας. ἀλλ' ὑπὸ δέους καὶ μνη-
 30 μης τῶν συμβεβηκότων ἠσύχασον. ὁ δ' ἦν πάλαι

θράσος τοῖς Παλαιστινοῖς ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους, τοῦτ' ἐκείνοις μετὰ τὴν νίκην ἐγένετο. <30> καὶ Σαμουήλος στρατεύσας ἐπ' αὐτοὺς ἀναιρεῖ πολλοὺς, καὶ τὰ φρονήματ' αὐτῶν εἰς τὸ παντελὲς ταπεινοῖ, καὶ τὴν χώραν ἀφαιρεῖται ἣν τῶν Ἰουδαίων ἀπετέμοντο πρότερον κρα- 5
τήσαντες τῇ μάχῃ· αὕτη δ' ἦν ἡ μέχρι πόλεως Ἀκκάρωνος ἀπὸ τῶν τῆς Γίττης ὄρων ἐκτεταμένη. ἦν δὲ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν φίλια τοῖς Ἰσραηλίταις τὰ ὑπολειπόμενα τῶν Χαναναίων.

- 3 <31> ὁ δὲ προφήτης Σαμουήλος διακοσμήσας τὸν 10
λαὸν καὶ πόλιν αὐτοῖς ἀποδοὺς, εἰς ταύτην ἐκέλευσε συνερχομένους περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους κρίνεσθαι διαφορῶν. αὐτὸς δὲ δις τοῦ ἔτους ἐπερχόμενος τὰς πόλεις ἐδίδασκεν αὐτοῖς, καὶ πολλὴν ἐβράβευεν εὐνομίαν ἐπὶ
2 χρόνον πολύν. <32> ἔπειθ' ὑπὸ γῆρως βαρυνόμενος 15
καὶ τὰ συνήθη πράττειν ἐμποδιζόμενος, τοῖς υἱοῖς τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ ἔθνους παραδίδωσιν, ὧν ὁ μὲν πρεσβύτερος Ἰώηλος προσηγορεύετο, τῷ δὲ νεωτέρῳ Ἀβία ὄνομα ἦν. προσέταξε δὲ τὸν μὲν ἐν Βεθὴλοῖς πόλει καθεζόμενον κρίνειν, τὸν δ' ἕτερον ἐν 20
Βαρσουβαί, μερίσας τὸν ὑπακουσόμενον ἑκατέρῳ λαόν.
<33> ἐγένοντο δὲ σαφεῖς οὗτοι παράδειγμα καὶ τεκμήριον τοῦ μὴ τὸν τρόπον ὁμοίους τοῖς φύσασι γίνεσθαι τινας, ἀλλὰ τάχα μὲν χρηστοὺς καὶ μετρίους ἐκ πονηρῶν· τότε μὲν γε φαύλους ἐξ ἀγαθῶν παρέσχον αὐτοὺς 25
γενομένους. <34> τῶν γὰρ τοῦ πατρὸς ἐπιτηδευμάτων ἐκτραπόμενοι καὶ τὴν ἐναντίαν ὁδὸν ἀπελθόντες δώρων καὶ λημμάτων αἰσχυρῶν καθυφίεντο τὸ δίκαιον, καὶ τὰς κρίσεις οὐ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀλλὰ πρὸς τὸ κέρδος ποιοῦμενοι, καὶ πρὸς τρυφὴν καὶ πρὸς διαίτας πολυ- 30

τελεῖς ἀπονενευκότες, πρῶτον μὲν ὑπεναντία ταῦτ' ἔπραττον τῷ θεῷ, δεύτερον δὲ τῷ προφήτῃ πατρὶ δ' αὐτῶν, ὅς πολλὴν καὶ τοῦ τὸ πλῆθος εἶναι δίκαιον σπουδὴν εἰσεφέρειτο καὶ πρόνοιαν.

- 5 <35> ὁ δὲ λαός, ἐξυβριζόντων εἰς τὴν προτέραν 3 κατὰστασιν καὶ πολιτείαν τῶν τοῦ προφήτου παίδων, χαλεπῶς τε τοῖς πρακτομένοις ἔφερε καὶ πρὸς αὐτὸν συντρέχουσι (διέτριβε δ' ἐν Ἀρμαθᾶ πόλει), καὶ τὰς τε τῶν υἱῶν παρανομίας ἔλεγον, καὶ ὅτι γηραιὸς αὐτὸς ὢν ἤδη καὶ παρειμένος ὑπὸ τοῦ χρόνου τῶν πραγμάτων οὐκέτι τὸν αὐτὸν προσεσθάναι δύναται τρόπον· ἐδέοντό τε καὶ ἰκέτευον ἀποδείξαι τιν' αὐτῶν βασιλέα, ὅς ἄρξει τοῦ ἔθνους καὶ τιμωρήσεται Παλαιστινοὺς ὀφείλοντας ἔτ' αὐτοῖς δίκας τῶν προτέρων ἀδικημάτων.
- 15 <36> ἐλύπησαν δὲ σφόδρα τὸν Σαμουήλον οἱ λόγοι διὰ τὴν ἔμφυτον δικαιοσύνην· καὶ τὸ πρὸς τοὺς βασιλέας μῖσος· ἥτις γὰρ δεινῶς τῆς ἀριστοκρατίας ὡς θείας καὶ μακαρίους ποιούσης τοὺς χρωμένους αὐτῆς τῇ πολιτείᾳ. <37> ὑπὸ δὲ φροντίδος καὶ βασάνου τῆς
- 20 ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις οὔτε τροφῆς ἐμνημόνευσεν οὔθ' ὕπνου, δι' ὅλης δὲ τῆς νυκτὸς στρέφων τὰς περὶ τῶν πραγμάτων ἐννοίας διεκαρτέρει.

- <38> ἔχοντι δ' οὕτως, ἐμφανίζεται τὸ θεῖον καὶ 4 παραμυθεῖται μὴ δυσφορεῖν ἐφ' οἷς ἠξίωσε τὸ πλῆθος, ὡς οὐκ ἐκείνον ὑπερηφανήσαντες ἀλλ' ἑαυτόν, ἵνα μὴ βασιλεὺς ᾗ μόνος· ταῦτα δέ, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου, μηχανᾶσθαι τὰρκα. λήψεσθαι μέντοι γ' οὐκ εἰς μακρὰν μετάνοιαν αὐτοὺς ἐπίπονον, ἵνα φ' ἧς οὐδὲν μὲν ἀγέννητον ἔσται τῶν ἐσομένων,
- 30 ἐλεγχθήσονται δὲ καταφρονήσαντες καὶ βουλὰς οὐκ

εὐχαρίστους πρὸς ἐμὲ καὶ τὴν σὴν προφητείαν λαβόντες.
 <39> κελεύω δὴ σοι χειροτονεῖν αὐτοῖς ὃν ἂν ἐγὼ σοι
 προείπω βασιλέα, προδηλώσαντα ποταπῶν τε πειραθί-
 σονται βασιλευόμενοι κακῶν, καὶ διαμαρτυρούμενον ἐφ'
 οἷαν σπεύδουσι μεταβολήν.⁵

5 <40> ταῦτ' ἀκούσας Σαμούηλος ἅμ' ἔφ' συγκαλέσας
 τοὺς Ἰουδαίους ἀποδείξειν αὐτοῖς βασιλέα ὡμολόγησεν,
 ἔφη δὲ δεῖν πρῶτον μὲν αὐτοῖς ἐκδιηγῆσασθαι τὰ
 παρὰ τῶν βασιλέων ἐσόμενα καὶ ὅσοις συνενεχθήσονται
 κακοῖς. Ἐγινώσκετε γάρ ὅτι πρῶτον μὲν ὑμῶν ἀπο- 10
 σπάσουσι τὰ τέκνα, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἄρματηλάτας
 εἶναι κελεύσουσι, τοὺς δ' ἵππεῖς καὶ σωματοφύλακας,
 ὄρκοις δ' ἄλλους καὶ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους·
 ποιήσουσι δὲ καὶ τεχνίτας, ὀπλοποιούς καὶ ἄρματο-
 ποιούς καὶ ὀργάνων τέκτονας, γεωργούς τε καὶ τῶν 15
 ἰδίῳ ἀγρῶν ἐπιμελητάς καὶ σκαπανεῖς ἀμπέλων, <41>
 καὶ οὐδέν ἐστιν ὃ μὴ κελευόμενοι ποιήσουσιν ἀνδρα-
 πόδων ἀργυρωνήτων τρόπον. καὶ τὰς θυγατέρας δ'
 ὑμῶν μυρεψοὺς ἀποφανοῦσι καὶ ὀψοποιούς καὶ σιτο-
 ποιούς, καὶ πᾶν ἔργον ὃ θεραπευνίδες ἐξ ἀνάγκης 20
 πληγὰς φοβούμεναι καὶ βασάνους ὑπηρετήσουσι. κτῆσιν
 δὲ τὴν ὑμετέραν ἀφαιρήσονται, καὶ ταύτην εὐνούχοις
 καὶ σωματοφύλαξι δωρήσονται, καὶ βοσκημάτων ἀγέλας
 τοῖς αὐτῶν προσνεμοῦσιν. <42> συνελόντι δ' εἰπεῖν,
 δουλεύετε μετὰ πάντων τῶν ὑμετέρων τῷ βασιλεῖ καὶ 25
 τοῖς αὐτῶν οἰκέταις ἴσοι γενόμενοι· καὶ μνήμην ὑμῖν
 τῶνδε τῶν λόγων γεννήσει καὶ τὸ πάσχειν αὐτά, καὶ
 μεταγινώσκοντες ἱκετεύετε τὸν θεὸν ἐλεῆσθαι θ' ὑμᾶς
 καὶ διαρῆσασθαι ταχεῖαν ἀπαλλαγὴν τῶν βασιλέων. ὃ
 δ' οὐ προσδέξεται τὰς δεήσεις ὑμῶν, ἀλλὰ παραπεμψας 30

ἐάσει δικαίαν ὑποσχεῖν ὑμῖς τιμωρίαν τῆς αὐτῶν κακο-
βουλίας.

<43> ἦν δ' ἄρα καὶ πρὸς τὰς προορήσεις τῶν 6
συμβησομένων ἀνόητον τὸ πλῆθος, καὶ δύσκολον ἐξε-
5 λεῖν τῆς διανοίας κρίσιν ἥδη παρὰ τῷ λογισμῷ καθ-
ιδρουμένην. οὐδὲ γὰρ ἐπεστράφησαν, οὐδ' ἐμέλησεν
αὐτοῖς τῶν Σαμουήλου λόγων, ἀλλ' ἐνέκειντο λιπαρῶς
καὶ χειροτονεῖν ἡξίουں ἥδη τὸν βασιλέα καὶ μὴ φρον-
τίζειν τῶν ἐσομένων. <44> ἐπὶ γὰρ τιμωρία τῶν
10 ἐχθρῶν ἀνάγκην τὸν πολεμήσουντα σὺν αὐτοῖς ἔχειν.
καὶ οὐδὲν ἄτοπον εἶναι τῶν πλησιοχώρων βασιλευ-
μένων τὴν αὐτὴν ἔχειν αὐτοῖς πολιτείαν. ὁρῶν δ'
αὐτοὺς μηδ' ὑπὸ τῶν προειρημένων ἀπεστραμμένους ὁ
Σαμουήλος, ἀλλ' ἐπιμένοντας, 'νὺν μὲν' εἶπεν 'ἅπιτε
15 πρὸς αὐτοὺς ἕκαστος, μεταπέμψομαι δ' ὑμῖς εἰς δέον,
ὅταν μάθω παρὰ τοῦ θεοῦ τίνα δίδωσιν ὑμῖν βασιλέα.'

<45> ἦν δέ τις ἐκ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς ἀνὴρ 4
εὖ γεγονώς καὶ ἀγαθὸς τὸ ἦθος. Κεῖσος ὄνομα. τούτῳ
παῖς ὑπῆρχεν. ἦν δὲ νεανίας τὴν μορφὴν ἄριστος καὶ
20 τὸ σῶμα μέγας. τό τε φρόνημα καὶ τὴν διάνοιαν ἀμεί-
νων τῶν βλεπομένων. Σάουλον αὐτὸν ἐκάλουν. <46>
οὗτος ὁ Κεῖσος, ὄνων αὐτῷ ἐκ τῆς νομῆς καλῶν ἀπο-
πλανηθεῖσων (ἤδετο γὰρ αὐταῖς ὡς οὐκ ἄλλῳ τινὶ τῶν
κτημάτων), τὸν νύδον μεθ' ἐνὸς θεράποντος ἐπὶ ζήτησιν
25 τῶν κτηνῶν ἐξέπεμψεν. ὃ δ' ἐπεὶ τὴν πάτριον περι-
ῆλθε φυλὴν ἐξερευνῶν τὰς ὄνους, εἰς τὰς ἄλλας ἀφίκετο,
οὐδ' ἐν ταύταις ἐπιτυχὼν ἀπιέναι διεγνώκει, μὴ ποιήσῃ
περὶ αὐτοῦ τῷ πατρὶ τὸ λοιπὸν φροντίδα. <47> τοῦ
δ' ἐπομένου θεράποντος, ὡς ἐγένοντο κατὰ τὴν Ἀρμα-
30 θὰν πόλιν, εἶναι προφήτην ἐν αὐτῇ φήσαντος ἀληθῆ

καὶ παρ' αὐτὸν βαδίζειν συμβουλευόντος (γνώσεσθαι γὰρ παρ' αὐτοῦ τὸ περὶ τῶν ὄνων τέλος), οὐδὲν ἔχουν πορευθέντας εἶπεν ἀντὶ τῆς προφητείας ὃ καὶ παρὰ-
 σχωσιν αὐτῷ· κεκενῶσθαι γὰρ ἤδη τῶν ἐφοδίων.
 <48> τοῦ δ' οἰκέτου τέταρτον αὐτῷ παρεῖναι σίκλου 5
 φήσαντος καὶ τοῦτο δώσειν (ὑπὸ γὰρ ἀγνοίας τοῦ μὴ λαμβάνειν τὸν προφήτην μισθὸν ἐπλανῶντο), παραγί-
 νονται, καὶ πρὸς ταῖς πύλαις περιτυχόντες παρθένοις ἐφ'
 ὕδωρ βαδίζούσαις ἐρωτῶσιν αὐτὰς τοῦ προφήτου τὴν οἰκίαν.
 αἱ δὲ σημαίνουσι, καὶ σπεύδειν παρεκελεύ- 10
 σαντο πρὶν αὐτὸν εἰς τὸ δεῖπνον κατακλιθῆναι· πολ-
 λούς γὰρ ἐστῖαν, καὶ προκατακλίνεσθαι τῶν κεκλημέ-
 νων. <49> ὁ δὲ Σαμουήλος διὰ τοῦτο πολλούς ἐπὶ τὴν
 ἐστίαν τότε συνήγαγε· δεομένῳ γὰρ κατὰ πᾶσαν ἡμέ-
 ραν αὐτῷ τοῦ θεοῦ προειπεῖν τίνα ποιήσει βασιλέα, 15
 τῇ παρελθούσῃ τοῦτον μηνύσαντος (πέμψειν γὰρ αὐτὸς
 τινα νεανίσκον ἐκ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς κατὰ τήνδε
 τὴν ὥραν) αὐτὸς μὲν ἐπὶ τοῦ δώματος καθεζόμενος
 ἐξεδέχετο τὸν καιρὸν γενέσθαι, πληρωθέντος δ' αὐτοῦ
 καταβὰς ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐπορεύετο. <50> συναντῶ δὲ 20
 τῷ Σαούλῳ, καὶ ὁ θεὸς αὐτῷ σημαίνει τοῦτον εἶναι
 τὸν ἄρξαι μέλλοντα. Σάουλός δὲ πρόσεισι τῷ Σα-
 μουήλῳ, καὶ προσαγορεύσας ἐδεῖτο μηνύειν τὴν οἰκίαν
 τοῦ προφήτου· ξένος γὰρ ὢν ἀγνοεῖν ἔφασκε. <51> τοῦ
 δὲ Σαμουήλου φράσαντος αὐτὸν εἶναι, καὶ ἄγοντος ἐπὶ 25
 τὸ δεῖπνον ὡς τῶν ὄνων ἐφ' ὧν τὴν ζήτησιν ἐκπεμ-
 φθείη σεσωσμένων, τὰ τε πάντ' ἀγαθὰ ἔχειν αὐτῷ
 κεκυρωμένα, ὑποτυχὼν ἄλλ' ἤτιτων· εἶπεν ἑγὼ, δέ-
 σποτα, ταύτης τῆς ἐλπίδος, καὶ φυλῆς μικροτέρας ἢ
 βασιλέας ποιεῖν, καὶ πατριῶς ταπεινότερας τῶν ἄλλων 30

πατριῶν. σὺ δὲ παΐξεις καὶ γέλωτά με τίθεσθαι περὶ
 μειζόνων ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν χώραν διαλεγόμενος. <52> ὁ
 δὲ προφήτης ἀγαγὼν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἐστίασιν κατα-
 κλίνει καὶ τὸν ἀκόλουθον ἐπάνω τῶν κεκλημένων
 5 (οὗτοι δ' ἦσαν ἐβδομήκοντα τὸν ἀριθμόν), προστάττει
 δὲ τοῖς διακόνοις παραθεῖναι τῷ Σαούλῳ μερίδα βα-
 σιλικήν. ἐπεὶ δ' ἡ κοίτης ὥρα προσῆγεν, οἱ μὲν ἀνα-
 στάντες ἀνέλκον πρὸς αὐτοὺς ἕκαστος, ὁ δὲ Σάουλος
 παρα τῷ προφήτῃ σὺν τῷ θεράποντι κατεκοιμήθη.
 10 <53> ἅμα δ' ἡμέρα Σαμούηλος ἀναστήσας αὐτὸν 2
 ἐκ τῆς κοίτης προύπεμψε, καὶ γενόμενος ἔξω τῆς πό-
 λεως ἐκέλευσε τὸν μὲν θεράποντα ποιῆσαι προελθεῖν.
 ὑπολείπεσθαι δ' αὐτόν· ἔχειν γὰρ αὐτῷ τι φράσαι
 [μηδενὸς ἄλλου παρόντος]. <54> καὶ ὁ μὲν Σάουλος
 15 ἀποπέμπεται τὸν ἀκόλουθον, λαβὼν δ' ὁ προφήτης τὸ
 ἄγιον ἔλαιον καταχεῖ τῆς τοῦ νεανίσκου κεφαλῆς, καὶ
 κατασπασάμενος 'ἴσθι' φησὶ 'βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ
 κεχειροτονημένος ἐπὶ Παλαιστινοῦς τε καὶ τὴν ὑπὲρ
 'Εβραίων ἔμνηται. τούτων δ' ἔσται σοι σημεῖον ὃ σε
 20 βούλομαι προγινώσκειν. <55> ὅταν ἀπέλθῃς ἐντεῦθεν,
 καταλήψει τρεῖς ἀνθρώπους ἐν τῇ ὁδῷ προσκυνήσας
 τὸν θεὸν πορευομένους εἰς Βέθληα. ὢν τὸν μὲν πρῶ-
 τον τρεῖς ἄρτους ὕψει κομίζοντα, τὸν δὲ δεύτερον
 ἔριφον, ὁ τρίτος δ' ἄσκον οἴνου φέρων ἀκολουθήσει.
 25 ἀσπάζονται δέ σ' οὗτοι καὶ φιλοφρονήσονται, καὶ δώ-
 σουσί σοι ἄρτους δύο· σὺ δὲ λήψει. <56> κἀκεῖθεν
 ἦξεις εἰς τὸ 'Ραχήλας καλούμενον μνημεῖον, ὅπου συμ-
 βαλεῖς τῷ σεσῶσθαί σοι τὰς ὕνους εὐαγγελισμένῃ.
 ἔπειτ' ἐκεῖθεν ἐλθὼν εἰς Γαβαθὰ προφήταις ἐκκλη-
 30 σιάζουσιν ἐπιτεύξει, καὶ γενόμενος ἐνθους προφητεύ-

σεις σὺν αὐτοῖς, ὥς πάνθ' ὄντινον ὁρῶντα ἐκπλήτ-
 τεσθαι τε καὶ θαυμάζειν, λέγοντα πόθεν εἰς τοῦτ'
 εὐδαιμονίας ὁ Κείσου παῖς παρῆλθεν; <57> ὅταν δέ
 σοι ταῦτα γένηται τὰ σημεῖα, τὸν θεὸν ἴσθι μετὰ
 σοῦ τυγχάνοντα, ἄσπασαί τε τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς 5
 συγγενεῖς. ἥξεις δὲ μετάπεμptos εἰς Γάλγαλα ὑπ' ἐμοῦ,
 ἵνα χαριστήρια τούτων θύσωμεν τῷ θεῷ. φράσας ταῦτα
 καὶ προειπὼν ἀποπέμπει τὸν νεανίσκον. τῷ Σαούλῳ
 δὲ πάντα κατὰ τὴν Σαμουήλου προφητείαν ἀπῆντησεν.

- 3 <58> ὥς δ' ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συγγενοῦς 10
 αὐτοῦ Ἀβηνόρου (καὶ γὰρ ἐκεῖνον τῶν ἄλλων οἰκείων
 μᾶλλον ἔστεργεν), ἀνερωτῶντος περὶ τῆς ἀποδημίας
 καὶ τῶν κατ' αὐτὴν γεγονότων, τῶν μὲν ἄλλων οὐδὲν
 ἀπεκρύψατο, οὐδ' ὥς ἀφίκοιτο παρὰ Σαμούηλον τὸν
 προφήτην, οὐδ' ὥς ἐκεῖνος αὐτῷ σεσῶσθαι τὰς ὕνους 15
 ἔφρασε· <59> περὶ δὲ τῆς βασιλείας καὶ τῶν κατ' αὐτὴν,
 ἃ καὶ φθόνον ἀκουόμενα καὶ ἀπιστίαν ἔξειν ᾤετο, σιωπᾷ
 πρὸς αὐτόν, καὶ οὐδὲ πρὸς εὐνουν σφόδρα δοκοῦντ'
 εἶναι καὶ περιττότερον τῶν ἀφ' αἵματος ὑπ' αὐτοῦ.
 στεργόμενον ἀσφαλὲς ἢ σῶφρον ἔδοξε μηνύειν, λογι- 20
 σάμενος, οἶμαι, τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν οἷα ταῖς ἀλη-
 θείας ἐστίν, ὅτι βεβαίως οὐδεὶς εὐνους οὔτε φίλων
 οὔτε συγγενῶν, οὐδ' ἄχοι τῶν παρὰ τοῦ θεοῦ λαμπρῶν
 ἀποσώζει τὴν διάθεσιν, ἀλλὰ πρὸς τὰς ὑπεροχὰς κα-
 κοήθεις τυγχάνουσιν ἤδη καὶ βιάσκανοι.

- 4 <60> Σαμούηλος δὲ συγκαλεῖ τὸν λαὸν εἰς Μασφα-
 θὴν πόλιν, καὶ πρὸς αὐτὸν διατίθεται λόγους οὕς κατ'
 ἐντολὴν φράζειν ἔλεγε τοῦ θεοῦ, ὅτι τὴν ἐλευθερίαν
 αὐτοῖς ἐκεῖνου παρασχόντος καὶ τοὺς πολεμίους δουλώ-
 σαντος ἀμνημονήσειαν τῶν εὐεργεσιῶν, καὶ τὸν μὲν 5

θεὸν ἀποχειροτονοῦσι τῆς βασιλείας, οὐκ εἰδότες ὡς
 συμφορώτατον ὑπὸ τοῦ πάντων ἀρίστου προστατεῖσθαι,
 θεὸς δὲ πάντων ἄριστος, <61> αἰροῦνται δ' ἔχειν
 ἄνθρωπον βασιλέα, ὃς ὡς κτήμασι τοῖς ὑποτεταγμένοις
 5 κατὰ βούλησιν καὶ ἐπιθυμίαν καὶ τῶν ἄλλων παθῶν
 ὁρμὴν χρήσεται, τῆς ἐξουσίας ἀφειδῶς ἐμφορούμενος,
 ἀλλ' οὐχ ὡς ἴδιον ἔργον καὶ κατασκευάσμα τὸ τῶν ἀν-
 θρώπων γένος οὕτω διατηροῦναι σπουδάσει, ὁ θεὸς δὲ
 κατὰ ταύτην τὴν αἰτίαν κήδοιτο. 'ἀλλ' ἐπεὶ δέδοκται
 10 ταῦθ' ὑμῖν καὶ κεκράτηκεν ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἵβρις,
 τάχθιτε πάντες κατὰ φυλάς τε καὶ σκήπτρα, καὶ κλη-
 ροὺς βάλετε.' <62> ποιησάντων δὲ τοῦτο τῶν Ἑβραίων 5
 ὁ τῆς Βενιαμίτιδος κληρὸς ἐξέπεσε. ταύτης δὲ κληρω-
 θείσης ἔλαχεν ἡ Ματρίς καλουμένη πατριά, ἥς κατ'
 15 ἄνδρα κληρωθείσης λαγχάνει ὁ Κεῖσου βασιλεύειν παῖς
 Σάουλος. <63> γνοὺς δὲ τοῦθ' ὁ νεανίσκος φθάσας
 ἐκποδῶν αὐτὸν ποιεῖ, μὴ βουλόμενος, οἶμαι, δοκεῖν τὴν
 ἀρχὴν ἐκὼν λαμβάνειν· ἀλλὰ τοσαύτην ἐνεδείξατο ἐγ-
 κράτειαν καὶ σωφροσύνην ὥστε τῶν πλείστων οὐδ' ἐπὶ
 20 μικραῖς εὐπραγίαις τὴν χαρὰν κατασχεῖν δυναμένων,
 ἀλλ' εἰς τὸ πᾶσι γενέσθαι φανεροὺς προπιπτόντων, ὃ
 δ' οὐ μόνον οὐδὲν ἐνέφηγε τοιοῦτον ἐπὶ βασιλείᾳ καὶ
 καὶ τῷ τοσοῦτων καὶ τηλικούτων ἔθνων ἀποδεδείχθαι
 δεσπότης, ἀλλὰ καὶ τῆς ὕψεως αὐτὸν τῆς τῶν βασιλευ-
 25 θησομένων ἐξέκλεψε, καὶ ζητεῖν αὐτὸν καὶ περὶ τοῦτο
 πονεῖν παρῃσκεύασεν. <64> ὧν ἀμηχανοῦντων καὶ
 φροντιζόντων ὅτι γένοιτο ἀφανὴς ὁ Σάουλος, ὁ προ-
 φήτης ἰκετεύει τὸν θεὸν δεῖξαι ποῦ ποτ' εἴη, καὶ
 παρῃσκεῖν εἰς ἐμφανὲς τὸν νεανίσκον. <65> μαθὼν δὲ
 30 παρὰ τοῦ θεοῦ τὸν τόπον ἔνθα κέκρυπται ὁ Σάουλος,

πέμπει τοὺς ἄξοντας αὐτόν, καὶ παραγενόμενον ἴστησι
μέσον τοῦ πλήθους. ἐξεῖχε δ' αὐτῶν ἀπάντων, καὶ τὸ
6 ὕψος ἦν βασιλικώτατος. <66> λέγει δ' ὁ προφήτης
'τοῦτον ὑμῖν ὁ θεὸς ἔδωκε βασιλέα. ὁρᾶτε δ' ὡς καὶ
κρείττων ἐστὶ πάντων καὶ τῆς ἀρχῆς ἄξιος.' ὡς δ' 5
ἐπευφήμησε τῷ βασιλεῖ σωτηρίαν ὁ λαός, τὰ μέλλοντα
συμβήσεσθαι καταγράψας αὐτοῖς ὁ προφήτης ἀνέγνω
τοῦ βασιλέως ἀκροωμένου, καὶ τὸ βιβλίον τίθησιν ἐν
τῇ τοῦ θεοῦ σκηνῇ, ταῖς μετέπειτα γενεαῖς εἰς μαρτύ-
ριον ὧν προείρηκε. <67> ταῦτ' ἐπιτελέσας ὁ Σαμουήλ 10
ἀπολύει τὴν πληθύν, καὶ αὐτὸς δ' εἰς Ἀρμαθὰν παρα-
γίνεται πόλιν· πατρίς γάρ ἦν αὐτῷ. Σαούλ δ' ἀπερ-
χομένῳ εἰς Γαβαθὴν, ἐξ ἧς ὑπῆρχε, συνήρχοντο πολλοὶ
μὲν ἀγαθοί, τὴν προσήκουσαν βασιλεῖ τιμὴν νέμουντες,
πονηροὶ δὲ πλείους, οἳ κατεφρόνουν τ' αὐτοῦ καὶ τοὺς 15
ἄλλους ἐχλεύαζον, καὶ οὔτε δῶρα προσέφερον οὔτ' ἐν
σπουδῇ καὶ λόγῳ τὸ ἀρέσκεισθαι τὸν Σάουλ ἐτίθεντο.
5 <68> μὴν δ' ὕστερον ἄρχει τῆς παρὰ πάντων αὐτῷ
τιμῆς ὁ πρὸς Ναάσσην πόλεμος, τὸν Ἀμμαιτιῶν βασιλέα.
οὗτος γὰρ πολλὰ κακὰ τοὺς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ποτα- 20
μοῦ κατρωκημένους τῶν Ἰουδαίων διατίθησι, μετὰ πολ-
λοῦ καὶ μαχίμου στρατεύματος διαβὰς ἐπ' αὐτούς,
<69> καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν εἰς δουλείαν ὑπάγειαι, ἰσχὺ
μὲν καὶ βίᾳ πρὸς τὸ παρὸν αὐτοὺς χειρωσάμενος, σοφίᾳ
δὲ καὶ ἐπινοίᾳ πρὸς τὸ μὴδ' αὐθις ἀποστάντας θυνη- 25
θῆναι τὴν ὑπ' αὐτῷ δουλείαν διαφυγεῖν ἀσθενεῖς
ποιῶν· τῶν γὰρ ἢ κατὰ πίστιν ὡς αὐτὸν ἀφικνουμένων
ἢ λαμβανομένων πολέμου νόμῳ τοὺς δεξιούς ὀφθαλμούς
ἐξέκοπτε. <70> ἐποίει δὲ τοῦθ' ὅπως, τῆς ἀριστερᾶς
αὐτοῖς ὕψεως ὑπὸ τῶν θυρεῶν καλυπτομένης, ἄχρηστοι 30

παντελῶς εἶεν. <71> καὶ ὁ μὲν τῶν Ἀμμανιτῶν βασι-
 λεὺς ταῦτ' ἐργασάμενος τοὺς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐπὶ
 τοὺς Γαλαθηνοὺς λεγομένους ἐπεστράτευσεν. καὶ στρα-
 τοπεδενσάμενος πρὸς τῇ μητροπόλει τῶν πολεμίων
 5 (Ἰαβὶς δ' ἐστὶν αὕτη) πέμπει πρὸς αὐτοὺς πρέσβεις,
 κελεύων ἤδη παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς ἐπὶ τῷ τοὺς
 δεξιούς αὐτῶν ὀφθαλμοὺς ἐξορύξαι, ἢ πολιορκήσιν
 ἡπείλει καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἀναστήσιν· τὴν δ' αἵ-
 ρεσιν ἐπ' αὐτοῖς εἶναι, πότερόν ποτε βραχὺ τι τοῦ
 10 σώματος ἀποτεμεῖν ἐθέλουσιν ἢ παντάπασιν ἀπολωλέναι.
 <72> οἱ δὲ Γαλαθηνοὶ καταπλαγέντες πρὸς οὐδέτερον
 μὲν ἐτόλμησαν οὐδὲν εἰπεῖν, οὔτ' εἰ παραδιδόασιν αὐ-
 τοὺς οὔτ' εἰ πολεμοῦσιν, ἀνοχὴν δ' ἡμερῶν ἐπὶ λαβεῖν
 ἠξίωσαν, ἵνα πρεσβευσάμενοι πρὸς τοὺς ὁμοφύλους
 15 παρακαλέσωσι συμμαχεῖν αὐτοῖς, καὶ εἰ μὲν ἔλθοι βοή-
 θεια, πολεμῶσιν, εἰ δ' ἀπορα εἴη τὰ παρ' ἐκείνων,
 παραδώσειν αὐτοὺς ἔφασκον ἐπὶ τῷ παθεῖν ὅ τι ἂν
 αὐτῷ δοκῇ. <73> ὁ δὲ Ναάσης καταφρονήσας τοῦ τῶν 2
 Γαλαθίνων πλήθους καὶ τῆς ἀποκρισεως αὐτῶν, δίδωσί
 20 τ' αὐτοῖς τὴν ἀνοχὴν καὶ πέμπειν πρὸς οὓς ἂν θέλωσι
 συμάχους ἐπιτρέπει. πέμψαντες οὖν εὐθὺς κατὰ πόλιν
 τοῖς Ἰσραηλίταις διήγγελλον τὰ παρὰ τοῦ Ναάσου καὶ
 τὴν ἀμηχανίαν ἐν ᾗ καθειστήκεισαν. <74> οἱ δ' εἰς
 δάκρυα καὶ λύπην ὑπὸ τῆς ἀκοῆς τῶν περὶ τοὺς Ἰαβι-
 25 σινοὺς προήχθησαν, καὶ πέρα τούτων οὐδὲν αὐτοῖς
 ἄλλο πράττειν συνεχώρει τὸ δέος. γενομένων δὲ τῶν
 ἀγγέλων καὶ ἐν τῇ Σαούλου τοῦ βασιλέως πόλει, καὶ
 τοὺς κινδύνους ἐν οἷς εἶναι συνέβαινε τοὺς Ἰαβισινοὺς
 φρασάντων, ὁ μὲν λαὸς ταῦτά τοῖς πρώτοις ἔπασχεν
 30 (ὠδύρετο γὰρ τὴν συμφορὰν τὴν τῶν συγγενῶν), <75> ὁ

§ 71 = 1 Reg. XI 1.

δὲ Σάουλος ἀπὸ τῶν περὶ τὴν γεωργίαν παραγινόμενος ἔργων εἰς τὴν πόλιν ἐπιτυγχάνει κλαίονσι τοῖς αὐτοῦ πολίταις, καὶ πυθόμενος τὴν αἰτίαν τῆς συγχύσεως καὶ κατηφείας αὐτῶν, μινθάνει τὰ παρὰ τῶν ἀγγέλων. <76> καὶ ἔνθους γενόμενος ἀποπέμπει μὲν 5 τοὺς Ἰαβισιηνοὺς ὑποσχόμενος αὐτοῖς ἥξειν βοηθὸς τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν καὶ πρὶν ἥλιον ἀνασχεῖν κρατήσῃ τῶν πολεμίων, ἵνα καὶ νενικηκότας ἦδη καὶ τῶν φόβων ἀπηλλαγμένους ὁ ἥλιος ἐπιτείλας ἴδῃ. ὑπομεῖναι δ' 3 ἐκέλευσέ τινας αὐτῶν ἡγησομένους τῆς ὁδοῦ. <77> βου- 10 λόμενος δὲ φόβῳ ζημίας τὸν λαὸν ἐπὶ τὸν πρὸς Ἀμμωνίτας ἐπιστρέψαι πόλεμον καὶ συνελθεῖν αὐτοὺς ὀξύτερον, ὑποτεμῶν τῶν αὐτοῦ βοῶν τὰ νεῦρα, ταῦτο διαθήσῃν ἠπείλησε τοὺς οὐκ ἀπαντῶντας, εἰ μὴ πρὸς τὸν Ἰορδάνην ὀπλισμένοι κατὰ τὴν ἐπιούσαν ἀπαντή- 15 σουσιν ἡμέραν καὶ ἀκολουθήσουσιν αὐτῷ καὶ Σαμουήλῳ τῷ προφήτῃ, ὅποι ποτ' ἔν αὐτοὺς ἀγάγωσι. <78> τῶν δὲ δι' εὐλάβειαν τῆς κατεπηγγελμένης ζημίας εἰς τὸν ὠρισμένον καιρὸν συνελθόντων, ἔξαριθμεῖται ἐν Βαλᾷ τῇ πόλει τὸ πλῆθος, εὐρίσκει δὲ τὸν ἀριθμὸν χωρὶς 20 τῆς Ἰούδα φυλῆς εἰς ἑβδομήκοντα μυριάδας συνειλεγμένους· τῆς δὲ φυλῆς ἐκείνης ἦσαν ἑπτὰ μυριάδες. <79> διαβὰς δὲ τὸν Ἰορδάνην καὶ σχοίνων δέκα δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀνύσας ὁδὸν φθάνει μὲν ἥλιον ἀνίσχοντα, τριχῇ δὲ τὸ στράτευμα διελὼν ἐπιπίπτει παν- 25 ταχόθεν αἰφνιδίως οὐ προσδοκῶσι τοῖς ἐχθροῖς, καὶ συμβαλὼν εἰς μάχην ἄλλους τε πολλοὺς ἀποκτείνει τῶν Ἀμμωνιτῶν καὶ Ναάσῃν τὸν βασιλέα.

<80> τοῦτο λαμπρὸν ἐπράχθη τῷ Σαούλῳ τοῦ ῥογον, καὶ πρὸς πάντας αὐτὸν τοὺς Ἑβραίους διήγγειλεν ἐπαι- 30

νοούμενον καὶ δόξης ἀπολαύοντα θαυμαστῆς ἐπ' ἀνδρείᾳ.
καὶ γὰρ εἴ τινες ἦσαν οἱ πρότερον αὐτοῦ κατεφρόνουν,
τότε μετέστησαν ἐπὶ τὸ τιμᾶν καὶ πάντων ἄριστον νομί-
ζειν. οὐ γὰρ ἤρκεσεν αὐτῷ τοὺς Ἰαβισηνοὺς σεσωκέναι
5 μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ τῶν Ἀμμωνιτῶν ἐπιστρατεύσας
χώρᾳ πᾶσαν αὐτὴν καταστρέφεται, καὶ πολλὴν λαβὼν
λείαν λαμπρὸς εἰς τὴν οἰκείαν ὑπέστρεψεν. <81> ὁ δὲ
λαὸς ὑφ' ἡδονῆς τῶν Σαούλῳ κατωρθωμένων ἔχαιρε
μὲν ὅτι τοιοῦτον ἐχειροτόνησε βασιλείᾳ, πρὸς δὲ τοὺς
10 οὐδὲν ὄφελος αὐτὸν ἔσεσθαι τοῖς πράγμασι λέγοντας
ἐβόων 'ποῦ νῦν εἰσὶν οὗτοι;' καὶ 'δότησαν δίκην' καὶ
πάνθ' ὅσα φιλεῖ λέγειν ὄχλος ἐπ' εὐπραγίαις ἡρμένους
πρὸς τοὺς ἐξευτελίζοντας ἔναγχος τοὺς τούτων αἰτίους.
<82> Σάουλος δὲ τούτων μὲν ἡσπάζετο τὴν εὐνοίαν
15 καὶ τὴν περὶ αὐτὸν προθυμίαν, ὥμοσε δὲ μὴ τινα
περιόψεσθαι τῶν ὁμοφύλων ἀναιρούμενον ἐπ' ἐκείνης
τῆς ἡμέρας· ἄτοπον γὰρ εἶναι τὴν ὑπὸ τοῦ θεοῦ δεδο-
μένην νίκην αἵματι φῦραι καὶ φόνῳ τῶν ἐκ ταύτου
γένους αὐτοῖς, πρέπειν δὲ μᾶλλον πρὸς ἀλλήλους εὐ-
20 μενῶς διακειμένους ἐορτάζειν.

<83> Σαμουήλου δὲ φήσαντος καὶ δευτέρᾳ δεῖν 4
χειροτονίᾳ Σαούλῳ τὴν βασιλείαν ἐπικυρῶσαι, συνίασι
πάντες εἰς Γάλγαλα πόλιν· ἐκεῖ γὰρ αὐτοὺς ἐκέλευσεν
ἐλθεῖν. καὶ πάλιν ἰδρῶντος τοῦ πλήθους ὁ προφήτης
25 χρίει τὸν Σάουλον τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ καὶ δεύτερον ἀν-
αγορεύει βασιλείᾳ. καὶ οὕτως ἡ τῶν Ἑβραίων πολιτεία
εἰς βασιλείαν μετέπεσεν. <84> ἐπὶ γὰρ Μωυσέος καὶ
τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ, ὃς ἦν στρατηγός, ἀριστο-
κρατούμενοι διετέλουν. μετὰ δὲ τὴν ἐκείνων τελευτήν,
30 ἔτεσι τοῖς πᾶσι δέκα καὶ πρὸς τούτοις ὀκτώ, τὸ πλήθος

αὐτῶν ἀναρχία κατέσχε. <85> μετὰ ταῦτα δ' εἰς τὴν
 προτέραν ἐπανῆλθον πολιτείαν, τῷ κατὰ πόλεμον ἀρίστῳ
 δόξαντι γεγενῆσθαι καὶ κατ' ἀνδρείαν περὶ τῶν ὅλων
 δικάζειν ἐπιτρέποντες· καὶ διὰ τοῦτο τὸν χρόνον τοῦτον
 τῆς πολιτείας κριτῶν ἐκάλεσαν.

5

- 5 <86> ἐκκλησίαν δὲ Σαμούηλος ποιήσας ὁ προφήτης
 τῶν Ἑβραίων, ἑπόμνυμι' φησὶν ὑμῖν τὸν μέγιστον
 θεόν, ὃς τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἀγαθοὺς ἐκείνους, λέγω
 δὴ Μωσῆν καὶ Ἀαρῶνα, παρήγαγεν εἰς τὸν βίον, καὶ
 τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξήρπασεν Αἴγυπτίων καὶ τῆς ὑπ' 10
 αὐτοῖς δουλείας, μηδὲν μὴτ' αἰδοῖ χαρισαμένους μὴδ'
 ὑποστειλαμένους φόβῳ μὴτ' ἄλλῳ τινὶ πάθει παραχω-
 ρήσαντας εἰπεῖν εἰ τί μοι πέπρακται σκαιὸν καὶ ἄδικον
 ἢ κέρδους ἔνεκα ἢ πλεονεξίας ἢ χάριτος τῆς πρὸς
 ἄλλους, <87> ἐλέγξαι δ' εἰ καὶ τῶν τοιούτων τι προσ- 15
 ηγάμην, μόσχον ἢ πρόβατον, ἃ πρὸς τροφήν ἀνεμέσθητον
 δοκεῖ λαμβάνειν, ἢ εἰ τινος ὑποζύγιον εἰς ἐμὴν ἀπο-
 σπάσας χρεῖαν ἐλύπησα, τούτων ἔν τι κατειπεῖν παρόν-
 τος ὑμῶν τοῦ βασιλέως; οἱ δ' ἀνέκραγον τούτων
 οὐδὲν ὑπ' αὐτοῦ γεγονέναι, προστῆναι δ' ὁσίως αὐτὸν 20
 6 καὶ δικαίως τοῦ ἔθνους. <88> Σαμούηλος δέ, ταύτης
 ἐξ ἀπάντων τῆς μαρτυρίας αὐτῷ γενομένης, ἑπεὶ δε-
 δώκατέ μοι' φησὶ τὸ μηδὲν ἄτοπον εἶθ' ὑμᾶς περὶ
 ἐμοῦ δύνασθαι λέγειν, φέρε νῦν μετὰ παρορησίας ἀκού-
 σατέ μου λέγοντος ὅτι μεγάλ' ἡσεβήσατε εἰς τὸν θεὸν 25
 αἰτησάμενοι βασιλέα. <89> διαμνημονεύειν δ' ὑμᾶς
 προσῆκεν ὅτι σὺν ἐβδομήκοντα μόνοις ἐκ τοῦ γένους
 ἡμῶν ὁ πάππος Ἰάκωβος διὰ λιμὸν εἰς Αἴγυπτον ἦλθε.
 κακεῖ πολλῶν μυριάδων ἐπιτεκνωθεῖσών, ὥς εἰς δον-
 λείας καὶ χαλεπὰς ὕβρεις ἤγαγον οἱ Αἰγύπτιοι, ὁ θεός, 30

εὐξαμένων τῶν πατέρων, χωρὶς βασιλέως παρέσχεν αὐ-
 τοῖς ῥύσασθαι τῆς ἀνάγκης τὸ πλῆθος, Μωυσῆν αὐτοῖς
 καὶ Ἀαρὼνα πέμψας ἀδελφούς, οἱ ἤγαγον ὑμᾶς εἰς
 τήνδε τὴν γῆν ἣν νῦν ἔχετε. <90> καὶ τούτων ἀπο-
 5 λαύσαντες ἐκ τοῦ θεοῦ προδεδώκατε τὴν θρησκείαν καὶ
 τὴν εὐσέβειαν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς πολεμίοις ὑπο-
 χειρίους γεγενημένους ἠλευθέρωσε, πρῶτον μὲν Ἀσσυ-
 ρίων καὶ τῆς ἐκείνων ἰσχύος ὑπερτέρους ἀπεργασά-
 μενος, ἔπειτα Ἀμμωνιτῶν κρατῆσαι παρασχὼν καὶ
 10 Μωαβιτῶν, καὶ τελευταῖον Παλαιστινῶν. καὶ ταῦτ'
 οὐ βασιλέως ἡγουμένου διεπράξασθε, ἀλλ' Ἰεφθοῦ καὶ
 Γεδεῶνος στρατηγούντων. <91> τίς οὖν ἔσχεν ὑμᾶς
 ἄνοια, φυγεῖν μὲν τὸν θεόν, ὑπὸ βασιλέα δ' εἶναι θέ-
 λειν; ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀπέδειξα τοῦτον ὃν αὐτὸς ἐπελέ-
 15 ξατο· ἵνα μέντοι γε φανερόν ὑμῖν ποιήσω τὸν θεὸν
 ὁργάζομενον καὶ δυσχεραίνοντα τῇ τῆς βασιλείας ὑμῶν
 αἰρέσει, δηλῶσαι τοῦθ' ὑμῖν τὸν θεὸν παρασκευάσω
 διὰ σημείων ἐναργῶν. ὃ γὰρ οὕπω πρότερον οἶδεν
 ὑμῶν οὐδεὶς ἐνταῦθα γεγενημένον, θέρους ἀκμῇ χει-
 20 μῶνα, αἰτησάμενος τὸν θεὸν παρέξω τοῦτο νῦν ὑμῖν
 ἐπιγινῶναι. <92> καὶ ταῦτ' εἰπόντος πρὸς τὸ πλῆθος
 τοῦ Σαμουήλου, βρονταῖς σημαίνει τὸ θεῖον καὶ ἀστρα-
 παῖς καὶ χαλάξης καταφορᾷ τὴν τοῦ προφήτου περὶ
 πάντων ἀλήθειαν, ὥς τεθαμβηκότας αὐτοὺς καὶ περι-
 25 δεεῖς γενομένους ἀμαρτεῖν θ' ὁμολογεῖν καὶ κατ' ἄγνοιαν
 εἰς τοῦτο προπεσεῖν, καὶ ἱκετεύειν τὸν προφήτην ὥς
 πατέρα χρηστὸν καὶ ἐπιεικῇ τὸν θεὸν εὖμενῇ κατα-
 στήσαι, καὶ ταύτην ἀφεῖναι τὴν ἁμαρτίαν, ἣν πρὸς οἷς
 ἐξύβρισαν ἄλλοις καὶ παρενόμησαν προσεξιργάσαντο.
 30 <93> ὃ δ' ὑπισχνεῖται καὶ παρακαλέσειν τὸν θεὸν συγ-

γνῶναι περὶ τούτων αὐτοῖς καὶ πείσειν, συνεβούλευε μέντοι δικαίους εἶναι καὶ ἀγαθοὺς, καὶ μνημονεύειν αἰὲ τῶν διὰ τὴν παράβασιν τῆς ἀρετῆς αὐτοῖς κακῶν συμπεσόντων καὶ τῶν σημείων τοῦ θεοῦ καὶ τῆς Μωυσέως νομοθεσίας, εἰ σωτηρίας αὐτοῖς καὶ τῆς μετὰ τοῦ βασιλέως εὐδαιμονίας ἔστιν ἐπιθυμία. <94> εἰ δὲ τούτων ἀμελήσουσιν, ἔλεγεν ἥξειν αὐτοῖς τε καὶ τῷ βασιλεῖ μεγάλην ἐκ θεοῦ πληγὴν.

καὶ ὁ Σαμούηλος μὲν ταῦτα τοῖς Ἑβραίοις προφητεύσας ἀπέλυσεν αὐτοὺς ἐπὶ τὰ οἰκεία, βεβαιώσας ἐκ 10
6 δευτέρου τῷ Σαούλ τὴν βασιλείαν. <95> οὗτος δ' ἐπιλέξας ἐκ τοῦ πλήθους ὡς περὶ τρισχιλίους, τοὺς μὲν δισχιλίους ὥστε σωματοφυλακεῖν αὐτὸν λαβὼν αὐτὸς διέτριβεν ἐν πόλει Βεθῆλοισ, Ἰωνάθῃ δὲ τῷ παιδὶ τοὺς λοιποὺς δοὺς ὥστε σωματοφυλακεῖν αὐτὸν εἰς Γαβὰς 15
ἔπεμψεν. ὃ δ' ἐκπολιορκεῖ τι φρουρίον τῶν Παλαιστινῶν οὐ πόρρω Γαγγάλων. <96> οἱ γὰρ τῆς Γαβὰς Παλαιστινοὶ καταστρεφόμενοι τοὺς Ἰουδαίους τὰ θ' ὅπλα αὐτοὺς ἀφηροῦντο, καὶ τοὺς ὀχυρωτάτους τῆς χώρας τόπους φρουραῖς κατελαμβάνοντο, καὶ σιδηρο- 20
φορεῖν χρῆσθαι τε καθάπαξ ἀπηγόρευον σιδήρῳ. καὶ διὰ ταύτην τὴν ἀπόρησιν οἱ γεωργοί, εἴ ποτε δεήσειεν αὐτοὺς ἐπισκευάσαι τι τῶν ἐργαλείων, ἢ ὕνιν ἢ μάκελλαν ἢ ἄλλο τι τῶν εἰς γεωργίαν χρῆσίμων, φοιτῶντες παρὰ τοὺς Παλαιστινοὺς ταῦτ' ἔπραττον. <97> ὡς δ' 25
ἠκούσθη τοῖς Παλαιστινοῖς ἡ τῆς φρουρᾶς ἰσχυροῦς, ἀγανακτήσαντές τε καὶ δεινὴν ὕβριν τὴν καταφρόνησιν ἠγησάμενοι στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, πεζῶν μὲν τριάκοντα μυριάσιν, ἄρμασι δὲ τρισμυρίοις· ἵππον δ' ἑξακισχιλίαν ἐπήγοντο. <98> καὶ στρατοπεδεύονται 30

πρὸς πόλει Μαχμᾶ. τοῦτο Σάουλος ὁ τῶν Ἑβραίων βασιλεὺς μαθὼν εἰς Γάλλαλα καταβαίνει πόλιν, καὶ διὰ πάσης κηρύττει τῆς χώρας ἐπ' ἐλευθερίᾳ καλῶν τὸν λαὸν ἐπὶ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς τοὺς Παλαιστινοὺς, 5 τὴν δύνανται ἐκφραλίζων αὐτῶν καὶ διασύρων ὡς οὐκ ἀξιόλογον, οὐδ' ὥστε φοβεῖσθαι διακινδυνεύειν πρὸς αὐτούς. <99> κατανοήσαντες δὲ τὸ πλῆθος τῶν Παλαιστινῶν οἱ τοῦ Σαούλου κατεπλάγησαν, καὶ οἱ μὲν εἰς τὰ σπήλαια καὶ τοὺς ὑπονόμους ἔκρυψαν αὐτούς, οἱ 10 πλείους δ' εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου γῆν ἔφυγον· αὕτη δ' ἦν Γάδου καὶ Ῥουβήλου.

<100> πέμψας δὲ Σάουλος πρὸς τὸν προφήτην ἐκά- 2 λει πρὸς αὐτόν, συνδιασκεψόμενον περὶ τοῦ πολέμου καὶ τῶν πραγμάτων. ὁ δὲ περιμένειν αὐτὸν ἐκέλευσεν 15 αὐτόθι καὶ παρασκευάζειν θύματα· μετὰ γὰρ ἡμέρας ἑξ πρὸς αὐτὸν ἦξιν, ὅπως θύσωσι τῇ ἐβδόμῃ τῶν ἡμερῶν, ἔπειθ' οὕτω συμβάλωσι τοῖς πολεμίοις. <101> καὶ περιμένει μὲν ὡς ὁ προφήτης ἐπέστειλεν, οὐκέτι μέντοι γε διατηρεῖ τὴν ἐντολήν, ἀλλ' ὡς ἑώρα βραδύνοντα 20 μὲν τὸν προφήτην, αὐτὸν δ' ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν καταλειπόμενον, λαβὼν τὰ θύματα προσήγαγεν. ἐπεὶ δὲ τὸν Σαμούηλον ἤκουσε προσιόντα, ὑπαντησόμενος ἐξῆλθεν. <102> ὁ δ' οὐκ ὀρθῶς αὐτὸν ἔφη πεποιηκέναι παρακούσαντα ὧν ἐπέστειλεν αὐτὸς καὶ φθάσαντα τὴν 25 παρουσίαν, ἣν κατὰ βούλησιν γινομένην τοῦ θείου πρὸς τὰς εὐχὰς καὶ τὰς θυσίας τὰς ὑπὲρ τοῦ πλήθους προλάβοι, κακῶς ἱερουργήσας καὶ προπετιῆς γενόμενος. <103> ἀπολογουμένου δὲ τοῦ Σαούλου καὶ περιμεῖναι μὲν τὰς ἡμέρας ἃς ὥρισε λέγοντος, ὑπὸ δ' ἀνάγκης 30 καὶ ἀναχωρήσεως μὲν τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν διὰ φό-

§ 98 = 1 Reg. XIII 5.

βον, στρατοπεδείας δὲ τῶν ἐχθρῶν ἐν Μαχμαῶ, καὶ
 ἀκοῆς τῆς ἐπ' αὐτὸν εἰς Γάλγαλα καταβάσεως, ἐπειχθῆ-
 ναι πρὸς τὴν θυσίαν, <104> ὑπολαβὼν ὁ Σαμούηλος
 ἄλλὰ σύγε' φησὶν εἰ δίκαιος ἦσθα καὶ μὴ παρήκονσας
 ἐμοῦ, μήδ' ὧν ὑπέθετό μοι περὶ τῶν παρόντων ὁ θεὸς 5
 ὀλιγώρησας, ταχύτερος ἢ συνέφερε τοῖς πράγμασι γε-
 γονώς, σοί τ' αὐτῷ πλεῖστον ἂν βασιλεῦσαι χρόνον
 ἐξεγένετο καὶ τοῖς σοῖς ἐκρόνοις.' <105> καὶ Σαμούηλος
 μὲν ἀχθόμενος ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀνεχώρησε παρ'
 αὐτόν, Σάουλος δ' εἰς Γαβαὼν πόλιν, ἔχων ἑξακοσίους 10
 μεθ' αὐτοῦ, μόνος ἦκε σὺν Ἰωνάθῃ τῷ παιδί. τούτων
 δ' οἱ πλείους οὐκ εἶχον ὅπλα, τῆς χώρας σπανιζούσης
 σιδήρου καὶ τῶν ὅπλα χαλκεύειν δυναμένων· οὐ γὰρ
 εἰων οἱ Παλαιστινοὶ ταῦτ' εἶναι, καθὼς καὶ μικρὸν
 ἔμπροσθεν δεδηλώκαμεν. <106> διελόντες δ' εἰς τρία 15
 μέρη τὴν στρατιὰν οἱ Παλαιστινοὶ καὶ κατὰ τοσαύτας
 ὁδοὺς ἐπερχόμενοι τὴν τῶν Ἑβραίων χώραν ἐπόρθουν,
 βλεπόντων τε Σαούλου τοῦ βασιλέως αὐτῶν καὶ τοῦ
 παιδὸς Ἰωνάθου, ἀμῦναί τε τῇ γῇ (μεθ' ἑξακοσίων γὰρ
 μόνων ἦσαν) οὐ δυναμένων. <107> καθεζόμενοι δ' 20
 αὐτός τε καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἀχίας,
 ἀπόγονος ὦν Ἡλεὶ τοῦ ἀρχιερέως, ἐπὶ βουνοῦ ὑψηλοῦ,
 καὶ τὴν γῆν λεηλατουμένην ὁρῶντες, ἐν ἀγωνίᾳ δεινῇ
 καθειστήκεσαν. συντίθεται δ' ὁ Σαούλου παῖς τῷ ὀπλο-
 φόρῳ κρύφα πορευθέντες αὐτοὶ εἰς τὴν τῶν πολεμίων 25
 παρεμβολὴν ἐκδραμεῖν καὶ ταραχὴν ἐμποιῆσαι καὶ θόρυ-
 βον. <108> τοῦ δ' ὀπλοφόρου προθύμως ἐφέψεσθαι
 φήσαντος ὅποι ποτ' ἂν ἡγῆται, κἂν ἀποθανεῖν δέη,
 προσλαβὼν τὴν τοῦ νεανίσκου συνεργίαν καὶ καταβὰς
 ἀπὸ τοῦ βουνοῦ πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπορεύετο. ἦν 30

δὲ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον ἐπὶ κρημνοῦ, τρισὶν
 ἄκραις εἰς λεπτὸν ἀπηκονιμέναις μῆκος πέτρας ἐν κύ-
 κλῳ περιστεφανούσης ὥσπερ προβόλοις τὰς ἐπιχειρήσεις
 ἀπομαχόμενον· <109> ἔνθεν συνέβαινε νῆμελῃσθαι τὰς
 5 φυλακὰς τοῦ στρατοπέδου διὰ τὸ φύσει περιεῖναι τῷ
 χωρίῳ τὴν ἀσφάλειαν, καὶ πάντῃ νομίζειν ἀμήχανον
 εἶναι κατ' ἐκείνας οὐκ ἀναβῆναι μόνον ἀλλὰ καὶ προσ-
 ελθεῖν. <110> ὡς οὖν ἦκον εἰς τὴν παρεμβολήν, ὁ
 Ἰωνάθης παρεθάρρυνε τὸν ὀπλοφόρον, καὶ ἔπροσ-
 10 βάλωμεν τοῖς πολεμίοις· ἔλεγε· 'κὰν μὲν ἀναβῆναι κε-
 λεύσωσιν πρὸς αὐτοὺς ἡμᾶς ἰδόντες, σημεῖον τοῦτο
 νίκης ὑπολάμβανε· ἐὰν δὲ φθέγγωνται μηδὲν ὥς οὐ
 καλοῦντες ἡμᾶς, ὑποστρέψομεν.' <111> προσιόντων δ'
 αὐτῶν τῷ στρατοπέδῳ τῶν πολεμίων ὑποφαινούσης ἡδὴ
 15 τῆς ἡμέρας, ἰδόντες οἱ Παλαιστῖνοι πρὸς ἀλλήλους ἔλε-
 γον ἐκ τῶν ὑπονόμων καὶ τῶν σπηλαίων προῖέναι τοὺς
 Ἑβραίους, καὶ πρὸς Ἰωνάθην καὶ τὸν ὀπλοφόρον αὐτοῦ
 'δεῦτ'· ἔφασκαν, ἀνέλθετε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα ὑμᾶς τιμω-
 ρησώμεθα τῶν τετολμημένων ἀξίως.' <112> ἀσπασά-
 20 μενος δὲ τὴν φωνὴν ὁ τοῦ Σαούλου παῖς ὡς νίκην
 αὐτῷ σημαίνουσαν, παραντίκα μὲν ἀνεχώρησεν ἐξ οὗπερ
 ὠφθῆσαν τόπου τοῖς πολεμίοις, παραμειψάμενος δὲ τοῦ-
 τον ἐπὶ τὴν πέτραν ἦκεν, ἔρημον οὖσαν τῶν φυλατ-
 τόντων διὰ τὴν ὀχυρότητα. <113> κἀκεῖθεν ἀνερπύ-
 25 σαντες μετὰ πολλῆς ταλαιπωρίας ἐβιάσαντο τὴν τοῦ
 χωρίου φύσιν ὥς ἀνελθεῖν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, ἐπι-
 πεσόντες δ' αὐτοῖς κοιμωμένοις ἀποκτείνουσι μὲν ὡς
 εἴκοσι, ταραχῆς δὲ καὶ ἐκπλήξεως αὐτοὺς ἐγέμισαν, ὡς
 τινὰς μὲν φυγεῖν τὰς πανοπλίας ἀπορρίψαντας, <114>
 30 οἱ δὲ πολλοὶ μὴ γνωρίζοντες ἑαυτοὺς διὰ τὸ ἐκ πολ-

λῶν ἐθνῶν εἶναι, πολεμίους ὑπονοοῦντες ἀλλήλους (καὶ γὰρ εἵκαζον ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς τῶν Ἑβραίων οὐχὶ τοὺς δύο μόνους) εἰς μάχην ἐτράποντο. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἀπέθνησκον κτεινόμενοι, τινὲς δὲ φεύγοντες κατὰ τῶν πετρῶν ὠθούμενοι κατεκρημνίζοντο. 5

- 3 <115> τῶν δὲ τοῦ Σαούλου κατασκόπων τεταράχθαι τὸ στρατόπεδον τῶν Παλαιστινῶν φρασάντων τῶν βασιλεῖ, Σάουλος ἠρώτα μή τις εἴη τῶν αὐτοῦ κεχωρισμένος. ἀκούσας δὲ τὸν υἱὸν καὶ σὺν αὐτῷ τὸν ὅπλοφόρον ἀπεῖναι, κελεύει τὸν ἀρχιερέα λαβόντα τὴν 10 ἀρχιερατικὴν στολὴν προφητεύειν αὐτῷ περὶ τῶν μελλόντων. τοῦ δὲ νίκην ἔσεσθαι καὶ κράτος κατὰ τῶν πολεμίων φράσαντος, ἐπεξέρχεται τοῖς Παλαιστινοῖς καὶ τεταραγμένοις προσβάλλει καὶ φονεύουσιν ἀλλήλους. <116> προσρέουσι δ' αὐτῷ καὶ οἱ πρότερον εἰς τε τοὺς 15 ὑπονόμους καὶ εἰς τὰ σπήλαια συμφυγόντες, ἀκούσαντες ὅτι νικᾷ Σάουλος. γενομένων δ' ὡς μυρίων ἤδη τῶν Ἑβραίων, διώκει τοὺς πολεμίους κατὰ πᾶσαν ἐσκορπισμένους τὴν χώραν. εἴτε δ' ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῇ νίκῃ χαρᾶς οὕτω παραλόγως γενομένη (συμβαίνει γὰρ μὴ 20 κρατεῖν τοῦ λογισμοῦ τοὺς οὕτως εὐτυχήσαντας) εἶθ' ὑπ' ἀγνοίας, εἰς δεινὸν προπίπτει καὶ πολλὴν ἔχον κατὰμεμψιν ἔργον. <117> βουλόμενος γὰρ αὐτῷ τε τιμωρῆσαι καὶ δίκην ἀπολαβεῖν παρὰ τῶν Παλαιστινῶν, ἐπαρᾶται τοῖς Ἑβραίοις, ἵν' εἴ τις ἀποσχόμενος τοῦ 25 φονεύειν τοὺς ἐχθροὺς φάγοι, καὶ μὴ μέχοι νύξ ἐπελθοῦσα τῆς ἀναιρέσεως καὶ τῆς διώξεως αὐτοὺς παύσει τῶν πολεμίων, οὗτος ἐπάρατος εἴη. <118> τοῦ δὲ Σαούλου τοῦτο φήσαντος, ἐπεὶ κατὰ τινα δρυμῶν ἐγένοντο βαθὺν καὶ μελιτῶν γέμοντα, τῆς Ἐφραΐμου κλη- 30

- ρουχίας, ὁ τοῦ Σαούλου παῖς οὐκ ἐπακηκοὺς τῆς τοῦ πατρὸς ἀρᾶς οὐδὲ τῆς ἐπ' αὐτῇ τοῦ πληθους ὁμολογίας. ἀποθλίψας τι κηρίον τοῦ μέλιτος ἤσθιε. <119> μεταξὺ δὲ γνοὺς ὅτι μετὰ δεινῆς ἀρᾶς ὁ πατὴρ ἀπέιπε
 5 μὴ γεύσασθαι τινα πρὸ ἡλίου δυσμῶν, ἐσθίων μὲν ἐπαύσατο, ἔφη δ' οὐκ ὀρθῶς τοῦτο κωλύσαι τὸν πατέρα· μετὰ μελίζονος γὰρ ἰσχύος ἂν καὶ προθυμίας διώκοντας, εἰ τροφῆς μετελάμβανον, πολλῷ πλείονας καὶ λαβεῖν τῶν ἐχθρῶν καὶ φονεῦσαι.
- 10 <120> πολλὰς δ' οὖν κατακόψαντες μυριάδας τῶν 4 Παλαιστινῶν, δείλῃς ὀψίας ἐπὶ διαρπαγὴν τοῦ στρατοπέδου τῶν Παλαιστινῶν τρέπονται, καὶ λείαν πολλὴν καὶ βοσκήματα λαβόντες κατασφάττουσι, καὶ ταῦτ' ἔναιμα κατήσθιον. ἀπαγγέλλεται δὲ τῷ βασιλεῖ ὑπὸ
 15 τῶν γραμματέων ὅτι τὸ πλῆθος εἰς τὸν θεὸν ἐξαμαρτάνει θύσαν καὶ πρὶν ἢ τὸ αἷμα καλῶς ἀποπλῦναι καὶ τὰς σάρκας ποιῆσαι καθαρὰς ἐσθίον. <121> καὶ ὁ Σάουλος κελεύει κυλισθῆναι λίθον μέγαν εἰς μέσον, καὶ κηρύττει θύειν ἐπ' αὐτοῦ τὸν ὄχλον τὰ ἱερεῖα, καὶ
 20 τὰ κρέα μὴ σὺν τῷ αἵματι δαίνυσθαι· τοῦτο γὰρ οὐκ εἶναι τῷ θεῷ κεχαρισμένον. τοῦτο δὲ πάντων κατὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ βασιλέως ποιησάντων, ἴστησιν ἐκεῖ βωμὸν ὁ Σάουλος καὶ ὠλοκαύτωσεν [ἐκεῖ] ἐπ' αὐτοῦ τῷ θεῷ. τοῦτον πρῶτον βωμὸν κατεσκεύασεν.
- 25 <122> ἄγειν δ' εὐθὺς τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὴν παρ- 5 εμβολὴν τῶν πολεμίων ἐπὶ τὴν διαρπαγὴν τῶν ἐν αὐτῇ βουλόμενος πρὶν ἡμέρας, καὶ τῶν στρατιωτῶν οὐκ ὀκνούντων ἔπεισθαι, πολλὴν δ' εἰς αὐτὸν προστάττει προθυμίαν ἐνδεικνυμένων, καλέσας ὁ βασιλεὺς Ἀχίτωβον
 30 τὸν ἀρχιερέα, ἐκέλευσεν αὐτὸν γνῶναι εἰ δίδωσιν ὁ

θεὸς αὐτοῖς καὶ συγχωρεῖ βαδίσασιν ἐπὶ τὸ στρατό-
 πεδον τῶν ἐχθρῶν διαφθεῖραι τοὺς ἐν αὐτῷ τυγγά-
 νοντας. <123> εἰπόντος δὲ τοῦ ἱερέως μὴ ἀποκρίνεσθαι
 τὸν θεόν, ἄλλ' οὐ δίχα αἰτίας τινός' εἶπεν ὁ Σάουλος
 ἑκτανομένοις ἡμῖν φωνήν οὐ δίδωσιν ὁ θεός, ὅς 5
 πρότερον αὐτὸς προσηνύσε πάντα καὶ μηδ' ἐπερωτῶσιν
 ἔφθασε λέγων, ἀλλ' ἔστι τι λανθάνον ἐξ ἡμῶν ἀμάρ-
 τημα πρὸς αὐτὸν αἴτιον τῆς σιωπῆς. <124> καὶ ὕμνυμι
 γε τοῦτον αὐτὸν ἢ μήν, κἄν ὁ παῖς ὁ ἐμὸς Ἰωνάθης
 ἢ τὸ ἀμάρτημα τοῦτο ἐργασάμενος, ἀποκτενεῖν αὐτὸν 10
 καὶ τὸν θεὸν οὕτως ἰλάσσεσθαι ὥς ἂν εἰ καὶ παρ' ἄλλο-
 τρίου καὶ μηδὲν ἐμοὶ προσήκοντος τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ
 δίκην ἀπελάμβανον.' <125> τοῦ δὲ πλήθους τοῦτο
 ποιεῖν ἐπιβόησαντος, παραχρῆμα πάντας ἴστησιν εἰς ἓνα
 τόπον, ἵσταται δὲ καὶ αὐτὸς σὺν τῷ παιδί κατ' ἄλλο 15
 μέρος, καὶ κλήρω τὸν ἡμιερηκότι μαθεῖν ἐπεξήτει. καὶ
 λαγχάνει δοκεῖν οὗτος εἶναι Ἰωνάθης. <126> ἐπερω-
 τώμενος δ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς τί πεποίηκε καὶ πεπλημ-
 μέληκε καὶ τί παρὰ τὸν βίον οὐκ ὀρθῶς οὐδ' ὀσίως.
 αὐτῷ διαπραξαμένῳ συνέγνωκε, ἄτερ' εἶπεν, ἄλλο 20
 μὲν οὐδέν,' ὅτι δὲ χθὲς ἀγνοῶν τὴν ἄρὰν αὐτοῦ καὶ
 τὸν ὄρκον μεταξὺ διώκων τοὺς πολεμίους ἐγένεσθε κη-
 ρίου. Σάουλος δ' ἀποκτενεῖν αὐτὸν ὕμνυσι, καὶ τῆς
 γενέσεως καὶ τῆς φύσεως τῶν φίλων προτιμήσας τὸν
 ὄρκον. <127> ὃ δ' οὐ καταπλήττεται τὴν ἀπειλήν τοῦ 25
 θανάτου, παραστησάμενος δ' εὐγενῶς καὶ μεγαλοφρό-
 νως 'οὐδ' ἐγὼ σε' φησὶν 'ἴκετεύσω φείσεσθαί μου,
 πάτερ' ἡδιστος δέ μοι ὁ θάνατος ὑπὲρ τε τῆς σῆς εὐσε-
 βείας γινόμενος καὶ ἐπὶ νίκη λαμπρᾷ· μέγιστον γὰρ
 παραμύθιον τὸ καταλιπεῖν Ἑβραίους Παλαιστίνων κε- 30

κρατηκότας.' <128> ἐπὶ τούτοις ὁ λαὸς πᾶς ἤλγησε καὶ
 συνέπαθεν, ὥμοσέ τε μὴ περιόψεσθαι τὸν αἵτιον τῆς νίκης
 Ἰωνάθην ἀποθανόντα. καὶ τὸν μὲν οὕτως ἐξαρχάζουσι
 τῆς τοῦ πατρὸς ἀρχῆς, αὐτοὶ δ' εὐχὰς ὑπὲρ τοῦ νεανίσκου
 5 ποιοῦνται τῷ θεῷ ὥστ' αὐτὸν ἀπολῦσαι τοῦ ἁμαρτήματος.

<129> καὶ ὁ Σάουλος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ὑπε- 6
 στρεψε, διασθεύρας ὥσεϊ μυριάδας ἕξ τῶν πολεμίων.
 βασιλεύει δ' εὐτυχῶς, καὶ τὰ πλησιόχωρα τῶν ἐθνῶν
 πολεμήσας χειροῦται τό τε Ἀμμωνιτῶν καὶ Μωαβιτῶν
 10 καὶ Παλαιστινούς, Ἰδουμαίους τε καὶ Ἀμαληκίτας καὶ
 τὸν βασιλέα τῆς Σωβᾶς. ἦσαν δὲ παῖδες αὐτῷ τρεῖς
 μὲν ἄρρενες, Ἰωνάθης καὶ Ἰεσοῦς καὶ Μέλχισος, θυ-
 γατέρες δὲ Μερόβη καὶ Μιχάλα. στρατηγὸν δ' εἶχε
 τὸν τοῦ θείου παῖδα Ἀβέννηρον. <130> Νῆρος δ'
 15 ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο. Νῆρος δὲ καὶ Κεῖσος ὁ Σαούλου
 πατὴρ ἀδελφοὶ ἦσαν, υἱοὶ δ' Ἀβιήλου. ἦν δὲ καὶ πληθὸς
 ἁρμάτων Σαούλου καὶ ἱππέων· οὗς δὲ πολεμήσειε, νι-
 κήσας ἀπηλλάττετο, καὶ τοὺς Ἑβραίους εἰς εὐπραγίαν καὶ
 μέγεθος εὐδαιμονίας προηγάρετο, καὶ τῶν ἄλλων ἀπέδει-
 20 ξεν ἐθνῶν δυνατωτέρους. τῶν δὲ νέων τοὺς δὴ μεγέθει
 καὶ κάλλει διαφέροντας φύλακας τοῦ σώματος ἐποιεῖτο.

<131> Σαμούηλος δὲ παραγενόμενος πρὸς τὸν 7
 Σάουλον πεμφθῆναι πρὸς αὐτὸν ἔφασκεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
 ὅπως αὐτὸν ὑπομνήσει ὅτι βασιλέα προκρίνας αὐτὸν
 25 ἀπάντων ὁ θεὸς ἀπέδειξε, καὶ διὰ τοῦτο πείθεσθαι καὶ
 κατήκοον αὐτῷ γίνεσθαι, ὥς αὐτοῦ μὲν ἔχοντος τὴν
 τῶν ἐθνῶν ἡγεμονίαν, τοῦ δὲ θεοῦ καὶ τὴν κατ' ἐκεί-
 νου καὶ τῶν ὄλων πραγμάτων. λέγειν τοίνυν ἔφασκε
 τὸν θεόν, <132> ἐπεὶ πολλὰ κακὰ τοὺς Ἑβραίους Ἀμα-
 30 ληκῆται διέθηκαν κατὰ τὴν ἔρημον, ὅτ' ἐξεληθόντες ἀπ'

Αἰγύπτου εἰς τὴν νῦν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς ἐστέλλοντο
 χώραν, κελεύω πολέμῳ τιμωρησάμενον τοὺς Ἀμαληκίτας
 καὶ κρατήσαντα μηδέν' αὐτῶν ὑπολιπεῖν, <133> ἀλλὰ
 πάσης διεξελθεῖν ἡλικίας, ἀρξαμένους ἀπὸ γυναικῶν κτεί-
 νειν καὶ νηπίων, καὶ τοιαύτην ὑπὲρ ὧν τοὺς προγόρους 5
 ὑμῶν εἰργάσαντο τιμωρίαν ἀπολαβεῖν, φείσασθαι δὲ
 μήθ' ὑποξυγίων μήτε τῶν ἄλλων βοσκημάτων εἰς ὠφέ-
 λειαν καὶ κτήσιν ἰδίαν, ἅπαντα δ' ἀναθεῖναι τῷ θεῷ,
 καὶ τὸ Ἀμαλήκου ὄνομα ταῖς Μωυσέος κατακολουθή-
 σαντ' ἐντολαῖς ἐξαλεῖψαι.

10

- 2 <134> ὁμολογεῖ δὲ ποιήσειν Σάουλος τὰ προστατιό-
 μενα, τὴν δὲ πειθαρχίαν τὴν πρὸς τὸν θεὸν οὐκ ἐν
 τῷ ποιήσασθαι τὴν πρὸς τοὺς Ἀμαληκίτας στρατείαν
 λογιζόμενος εἶναι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐτοιμότητα καὶ
 τὸ τάχος ἀναβολῆς οὐ προσούσης ἔτι μᾶλλον ἐμφανίζειν 15
 αὐτήν, ἀθροίζει τε πᾶσαν τὴν δύναμιν, καὶ ταύτην
 ἔξαριθμήσας ἐν Γαλγάλοις εὗρίσκει τῶν Ἰσραηλιτῶν
 ἕξω τῆς Ἰουδα φυλῆς περὶ τετταράκοντα μυριάδας· ἦδε
 γὰρ ἡ φυλὴ καθ' αὐτήν ἐστι στρατιῶται τρισμύριοι.
 <135> Σάουλος δ' ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν Ἀμαληκитῶν 20
 χώραν ἐνέδρας πολλὰς καὶ λόχους περὶ τὸν χειμάρρουν
 τίθησιν, ὥς μὴ μόνον ἐκ τοῦ φανεροῦ μαχομένους αὐ-
 τοὺς κακῶς ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ μὴ προσδοκῶσι κατὰ τὰς
 ὁδοὺς ἐπιπίπτειν καὶ κυκλουμένους ἀναιρεῖν. καὶ δὴ
 συμβαλὼν αὐτοῖς εἰς μάχην τρέπεται τοὺς πολεμίους, 25
 καὶ διαφθείρει πάντας, φεύγουσιν ἐπακολουθῶν. <136>
 ὥς δ' ἐκεῖνο τοῦτορον αὐτῷ κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ προ-
 φητείαν ἐχώρησε, ταῖς πόλεσι τῶν Ἀμαληκитῶν προσέ-
 βαλε, καὶ τὰς μὲν μηχανήμασι, τὰς δ' ὀρύγμασιν ὑπο-
 νόμοις καὶ τείχεσιν ἔξωθεν ἀντροκοδομημένοις, τὰς δὲ 30

λιμῶ καὶ δίψει, τὰς δ' ἄλλοις τρόποις ἐκπολιορκήσας
 καὶ λαβὼν κατὰ κράτος, ἐπὶ σφαγὴν γυναικῶν καὶ νη-
 πίων ἐχώρησεν, οὐδὲν ὥμῶν οὐδ' ἀνθρωπίνης σκληρό-
 τερον διαπραττέσθαι φύσεως ἡγούμενος, πρῶτον μὲν
 5 πολεμίους ταῦτα ὁρῶν, ἔπειτα προστάγματι θεοῦ, ᾧ τὸ
 μὴ πείθεσθαι κίνδυνον ἔφερε. <137> λαμβάνει δὲ καὶ
 τὸν βασιλέα τῶν ἐχθρῶν Ἀγαρον αἰχμάλωτον· οὗ θαν-
 μάσας τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος σωτηρίας
 ἄξιον ἔκριεν, οὐκέτι τοῦτο ποιῶν κατὰ βούλησιν τοῦ
 10 θεοῦ, πάθει δὲ νικώμενος ἰδίῳ καὶ χαριζόμενος ἀκαίρως
 περὶ ὧν οὐκ εἶχεν ἀκίνδυνον ἐξουσίαν οἰκτῶ· <138> ὁ
 μὲν γὰρ θεὸς οὕτως ἐμίσησε τὸ τῶν Ἀμαληκитῶν ἔθνος
 ὥς μηδὲ νηπίων φείσασθαι κελεῦσαι, πρὸς ἃ μᾶλλον
 ἔλεος γίνεσθαι πέφυκε, Σάουλος δ' αὐτὸν τὸν βασιλέα
 15 καὶ τὸν ἡγεμόνα τῶν εἰς Ἑβραίους κακῶν ἔσωσε, τῆς
 μνήμης ὧν ἐπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ τοῦ πολεμίου κάλλος
 ἐπίπροσθεν ποιησάμενος. συνεξήμαρτε δ' αὐτῷ καὶ τὸ
 πλῆθος· <139> καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τῶν ὑποζυγίων καὶ
 τῶν βοσκημάτων ἐφείσαντο καὶ διήρπασαν, μὴ τηρεῖν
 20 αὐτὰ τοῦ θεοῦ κελεύσαντος, τὰ τ' ἄλλα χρήματα καὶ
 τὸν πλοῦτον ἐξεφόρησαν· εἰ δέ τι μὴ σπουδῆς ἄξιον
 ἦν ὥστε κεκτῆσθαι, διέφθειραν!

<140> νικήσας δὲ Σάουλος ἅπαντας τοὺς ἀπὸ Πη- 3
 λουσίῳ τῆς Αἰγύπτου καθήκοντας ἕως τῆς Ἐρυθρᾶς
 25 θαλάττης, διέφθειρε τὰ τῶν πολεμίων, παραλιπὼν τὸ
 τῶν Σικιμιτῶν ἔθνος· οὗτοι γὰρ ἐν τῇ Μαδινηῇ χώρα
 μέσοι κατήκονται. πρὸ δὲ τῆς μάχης πέμψας παρήγ-
 γειλεν αὐτοῖς ἀναχωρεῖν, μὴ τοῖς Ἀμαληκίταις κοινω-
 νήσωσι τῆς συμφορᾶς· συγγενεῖς γὰρ αὐτοὺς ὄντας
 30 Παρουήλου τοῦ Μωυσέος πενθεροῦ σώζειν αἰτίαν ἔχειν.

- 4 <141> καὶ Σάουλος μὲν ὡς μηθενὸς παρακούσας
 ὦν ὁ προφήτης ἐπέστειλε μέλλοντι τὸν πρὸς Ἀμικλη-
 κίτας ἐκφέρειν πόλεμον, ἀλλ' ὡς ἐπὶ πᾶσιν ἐκείνοις
 ἀκριβῶς πεφυλαγμένοις νενικηκὼς τοὺς πολεμίους, οἰκαδε
 πρὸς αὐτὸν ὑπέστρεψε, χαίρων ἐπὶ τοῖς κατωρθωμένοις· 5
 <142> ὁ δὲ θεὸς ἄχθεται ἐπὶ τε τῇ τοῦ βασιλέως τῶν
 Ἀμικληκιδῶν σωτηρίᾳ καὶ τῇ τῶν βοσκημάτων διαρπαγῇ
 τοῦ πλήθους, ὅτι μὴ συγχωρήσαντος αὐτοῦ ταῦτ'
 ἐπράχθη· δεινὸν γὰρ ἦγεῖτο νικᾶν μὲν καὶ περιγίνεσθαι
 τῶν ἐχθρῶν ἐκείνου τὴν ἰσχὺν διδόντος αὐτοῖς, κατα- 10
 φρονεῖσθαι δὲ καὶ παρακούεσθαι μὴδ' ὡς ἄνθρωπον
 βασιλέα. <143> μετανοεῖν οὖν ἔλεγε πρὸς τὸν προ-
 φήτην Σαμούηλον ἐπὶ τῷ χειροτονῆσαι βασιλέα τὸν
 Σάουλον, μὴδὲν ὦν αὐτὸς κελεύει πράττοντα, τῇ δ'
 οἰκείᾳ βουλήσει χρώμενον. σφόδρα ταῦτ' ἀκούσας ὁ 15
 Σαμούηλος συνεχύθη, καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς παρα-
 καλεῖν ἤρξατο τὸν θεὸν καταλλάττεσθαι τῷ Σαούλῳ
 καὶ μὴ χαλεπαίνειν. <144> ὁ δὲ τὴν συγγνώμην οὐκ
 ἐπένευσεν εἰς τὸν Σάουλον αἰτουμένῳ τῷ προφήτῃ,
 λογισάμενος οὐκ εἶναι δίκαιον ἡμαρτήμασι χαρίζεσθαι 20
 παραίτησιν· οὐ γὰρ ἐξ ἄλλου τινὸς φύεσθαι μᾶλλον ἢ
 τοῦ καταμαλακίζεσθαι τοὺς ἀδικουμένους· θηρωμένους
 γὰρ δόξαν ἐπικεικίας καὶ χρηστότητος λανθάνειν αὐ-
 τοὺς ταῦτα γεννῶντας. <145> ὡς οὖν ἀπεῖπεν ὁ θεὸς
 τῇ τοῦ προφήτου δεήσει καὶ δῆλος ἦν μὴ μεταμελό- 25
 μενος, ἅμ' ἡμέρᾳ Σαμούηλος εἰς Γάλαγα παραγίνεται
 πρὸς Σάουλον. θεασάμενος δ' αὐτὸν ὁ βασιλεὺς προσ-
 τρέχει, καὶ κατασπασάμενος 'τῷ θεῷ' φησὶν 'εὐχα-
 ριστῶ, τῷ δόντι μοι τὴν νίκην·' ἅπαντα μέντοι γε τὰ
 κεκελευσμένα ὑπ' αὐτοῦ πεποῦχθαι. <146> Σαμούηλος 30

δὲ πρὸς τοῦθ' ὑπολαβὼν ἑπόθεν οὖν ἀκούω θροεμμά-
 των' εἶπε 'καὶ ὑποζυγίων βοῆς ἐν τῷ στρατοπέδῳ;' ὃ
 δὲ τὸν λαὸν ταῦτα εἰς θυσίας ἀπεκρίνατο τετηρημέναι,
 τὸ μέντοι γε τῶν Ἀμαληκитῶν γένος ἅπαν ἐξηφανίσθαι
 5 κατὰ τὴν ἐντολήν, καὶ περιλείπεσθαι ἄλλον μηδένα,
 πρὸς δ' αὐτὸν ἀγαγεῖν τηρήσαντα μόνον αὐτὸν τὸν
 βασιλέα, περὶ οὗ τί δεῖ ποιεῖν βουλευέσθαι πρὸς ἀλλή-
 λους ἔφασκεν. <147> ὁ δὲ προφήτης οὐχὶ θυσίας
 ἔλεγεν ἡδεσθαι τὸ θεῖον, ἀλλὰ τοῖς ἀγαθοῖς καὶ δι-
 10 καίοις· οὗτοι δ' εἶσιν οἱ τῇ βουλήσει καὶ ταῖς ἐντολαῖς
 αὐτοῦ κατακολουθοῦντες καὶ μηδὲν ἄλλο πραχθήσεσθαι
 καλῶς ὑφ' ἑαυτῶν νομίζοντες ἢ ὅ τι ἂν ποιήσωσι τοῦ
 θεοῦ κεκελευκότος. καταφρονεῖσθαι γὰρ οὐχ ὅταν αὐτῷ
 μὴ θύῃ τις, ἀλλ' ὅταν ἀπειθεῖν αὐτῷ δοκῇ. <148>
 15 'παρὰ δὲ τῶν οὐχ ὑποταττομένων οὐδ' ἀληθῆ καὶ
 μόνην τῷ θεῷ κεχαρισμένην θρησκυνόντων θρησκείαν,
 οὗτ' ἂν πολλὰ καὶ πιμελῇ καταθύσωσιν ἱερεῖα, οὗτ' ἂν
 κόσμον ἀναθημάτων ἐξ ὀργύρου καὶ χρυσοῦ πεποιη-
 μένων προσφέρωσι, δέχεται ταῦτ' εὐμενῶς, ἀλλ' ἀπο-
 20 στρέφεται καὶ δείγματα τῆς πονηρίας, οὐκ εὐσέβειαν
 ἡγγεῖται. <149> τοῖς δ' ἐν καὶ μόνον τοῦθ' ὅ τι περ
 ἂν φθέρῃται καὶ κελεύσῃ ὁ θεὸς διὰ μνήμης ἔχουσι
 καὶ τεθνάναι μᾶλλον ἢ παραβῆναί τι τούτων αἰρου-
 μένοις τέρεται, καὶ οὐδὲ θυσίαν ἐπζητεῖ παρ' αὐτῶν,
 25 καὶ παρὰ θυνόντων δέ, καὶ ἥ λιτά, τῆς πενίας ἥδιον
 τὴν τιμὴν ἢ παρὰ τῶν πλουσιωτάτων δεξιοῦται. <150>
 σὺ τοίνυν ἴσθι σαυτὸν δι' ὀργῆς ὄντα τῷ θεῷ· κατ-
 εφρόνησας γὰρ καὶ κατημέλησας ὦν ἐπέστειλε. πῶς οὖν
 οἶει τὴν θυσίαν ἂν αὐτὸν προσβλέπειν ἐξ ὧν κατ-
 30 ἔκρινεν ἀπολέσθαι γινομένην; πλὴν εἰ μὴ νομίζεις

§ 146 = 1 Reg. XV 14.

ὅμοιον ὀλέθρῳ τὸ θύεσθαι ταῦτα τῷ θεῷ. προσδόκα
τοίνυν τὴν βασιλείαν ἀφαιρεθησόμενος καὶ τὴν ἔξου-
σίαν, ἀφ' ἧς ὀρμώμενος τοῦ παρασχόντος σοι θεοῦ
ταύτην ἡμέλησας.' <151> Σάουλος δ' ἀδικεῖν ὡμο-
λόγει καὶ τὴν ἀμικρίαν οὐκ ἤρνεϊτο· παραβῆναι γὰρ 5
τὰς ἐντολὰς τοῦ προφήτου, κατὰ μέντοι γε δέος καὶ
τὸν ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν φόβον μὴ κωλύσαι διαρπά-
ζοντας αὐτοὺς τὴν λείαν μηδ' ἐπισχεῖν. ἄλλὰ συγγί-
νωσκε καὶ πρῶτος ἴσθι· φυλάξεσθαι γὰρ εἰς τοῦπιόν
ἀμικρεῖν. παρεκάλει δὲ τὸν προφήτην ὑποστρέψαντα 10
θυσίας χαριστηρίους ἐπιτελέσαι τῷ θεῷ. ὃ δέ (οὐ γὰρ
ἔωρα τὸν θεὸν διαλλαττόμενον) ἀπήει πρὸς ἑαυτόν.
<152> Σάουλος δὲ κατασχεῖν βουλόμενος τὸν Σαμού-
ηλον ἐλλαμβάνεται τῆς διπλοῦδος, καὶ βιαίας τῆς ὀλκῆς
διὰ τὸ μεθ' ὀρμῆς ἀπιέναι τὸν Σαμούηλον γενομένης 15
διασχίξει τὸ ἱμάτιον. <153> τοῦ δὲ προφήτου τὴν
βασιλείαν οὕτως αὐτοῦ διασχισθῆναι φήσαντος καὶ λή-
ψεσθαι ταύτην ἀγαθὸν καὶ δίκαιον (ἐμμένειν γὰρ τὸν
θεὸν τοῖς περὶ αὐτοῦ κεκριμένοις, ὥς τοῦ μεταβάλλεσθαι
καὶ στρέφειν τὴν γνώμην ἐνθροπίνου πάθους ὄντος, 20
οὐχὶ θείας ἰσχύος), <154> ὁ Σάουλος ἀσεβῆσαι μὲν
ἔλεγεν, ἀγένητα δὲ ποιῆσαι τὰ πεπραγμένα μὴ δύνασθαι·
τιμῆσαί γε μὴν αὐτὸν παρεκάλει, καὶ τοῦ πλήθους
ὀρῶντος σὺν αὐτῷ παραγενόμενον τῷ θεῷ προσκυνῆσαι.
δίδωσι δὲ τοῦτο Σαμούηλος αὐτῷ, καὶ συνελθὼν προσ- 25
κυνεῖ τῷ θεῷ. <155> ἄγεται δὲ καὶ ὁ τῶν Ἀμαληκι-
τῶν βασιλεὺς Ἀγαρος πρὸς αὐτόν. καὶ πυνθανομένου
πῶς εἴη πικρὸς ὁ θάνατος, εἶπεν, ὥς σὺ πολλὰς μη-
τέρας Ἑβραίων ἐπὶ τέκνοις ὀδύρεσθαι καὶ πένθος ἄγειν
ἐποίησας, οὕτως ὀδυνήσεις ἐπὶ σαυτῷ διαφθαρέντι τὴν 30

μητέρα.' καὶ κελεύει παραχρῆμα αὐτὸν ἐν Γαλγάλοις ἀποθανεῖν, καὶ αὐτὸς δ' εἰς Ἀρμαθὰν πόλιν ἀπαλλάττεται.

〈156〉 Σάουλος δ' ὁ βασιλεὺς αἰσθόμενος ὧν (ἂν) 8
 πειραθεῖη κακῶν ἐχθρὸν αὐτῷ τὸν θεὸν κατασκευάσας,
 5 εἰς τὸ βασίλειον ἀναβαίνει Γαβᾶ (σημαίνει δὲ βουνὸν ἐρημνευόμενον τοῦνομα), καὶ μετ' ἐκείνην οὐκέτι τὴν ἡμέραν εἰς ὄψιν ἔρχεται τῷ προφήτῃ. 〈157〉 Σαμουήλ δὲ λυπομένῳ περὶ αὐτοῦ παύσασθαι μὲν τῆς φροντίδος ἐκέλευσεν ὁ θεός, λαβόντι δὲ τὸ ἅγιον ἔλαιον
 10 εἰς Βηθλεέμην ἀπελθεῖν πόλιν πρὸς Ἰεσσαῖον παῖδα Ὡβήδου. καὶ χρῆσαι τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὃν ἂν αὐτὸς ἐπιδείξῃ βασιλέα γενησόμενον. ὃ δ' εὐλαβεῖσθαι φήσας μὴ τοῦτο μαθὼν Σάουλος ἀνέλη λοχίσας αὐτὸν ἢ καὶ φανερώς, ὑποθεμένου τοῦ θεοῦ καὶ δόντος ἀσφαλείας
 15 ὁδὸν ἤκεν εἰς τὴν προειρημένην πόλιν. 〈158〉 καὶ πάντες αὐτὸν ὑσπάζοντό τε καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀφίξεως ἀνηρώτων. ἔλεγε δ' ἤκειν ἵνα θύσῃ τῷ θεῷ. ποιήσας οὖν τὴν θυσίαν, καλεῖ τὸν Ἰεσσαῖον μετὰ τῶν τέκνων ἐπὶ τὰ ἱερεῖα, καὶ θεασάμενος αὐτοῦ τὸν πρεσβύτατον
 20 τῶν υἱῶν εὐμεγέθη καὶ καλόν, εἶκασεν ἐκ τῆς εὐμορφίας τοῦτον εἶναι τὸν μέλλοντα βασιλεύειν. 〈159〉 διαμαρτάνει δὲ τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας· ἐπερωτήσαντι γὰρ αὐτὸν εἰ χρῖσει τῷ ἐλαίῳ τὸν νεανίσκον ὃν αὐτὸς ἐτεθανυμάκει καὶ τῆς βασιλείας ἄξιον ἔκρινεν, οὐ ταῦτὰ
 25 βλέπειν ἀνθρώπους εἶπε καὶ θεόν. 〈160〉 ἄλλὰ σὺ μὲν εἰς τὸ κάλλος ἀπιδὼν τοῦ νεανίσκου, καὶ δὴ τοῦτον ἡγεῖ ἄξιον τοῦ βασιλεύειν εἶναι, ἐγὼ δ' οὐ σωματικῶς εὐμορφίας ἑπαθλον ποιοῦμαι τὴν βασιλείαν ἀλλὰ ψυχῶν ἀρετῆς, καὶ ζητῶ ὅστις ταύτην ἐστὶ τελέως εὐπρεπής.
 30 εὐσεβείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνδρείᾳ καὶ πειθοῖ, ἐξ ὧν

τὸ τῆς ψυχῆς συνίσταται κάλλος, κατακεκοσμημένος.⁷
 <161> ταῦτα φράσαντος τοῦ θεοῦ, πάντας ἐκέλευσεν
 αὐτῷ τὸν Ἰεσσαῖον τοὺς υἱοὺς ἐπιδείξαι Σαμουήλος.
 ὃ δὲ πέντ' ἄλλους ἐποίησεν ἐλθεῖν, ὧν ὁ μὲν πρεσβύ-
 τερος Ἑλίας, ὁ δεύτερος Ἀμινάδαβος, Σάμαλος ὁ ⁵
 τρίτος, ὁ τέταρτος Ναθανάηλος, καὶ Ῥάηλος ὁ πέμπτος
 ἐκαλεῖτο, ὁ δ' ἕκτος Ἄσαμος. <162> ἰδὼν δὲ καὶ τού-
 τους ὁ προφήτης μηδὲν χεῖρους τοῦ πρεσβυτέρου ταῖς
 μορφαῖς, ἐπηρώτησε τὸν θεὸν τίνα τούτων αἰρεῖται
 βασιλέα. εἰπόντος δ' οὐδένα, πυνθάνεται τοῦ Ἰεσσαίου ¹⁰
 μὴ πρὸς τούτοις αὐτῷ καὶ ἄλλοι παῖδες εἰσί. <163>
 φήσαντος δ' εἶναι Δαυίδην τοῦνομα, ποιμαίνειν δὲ
 καὶ τῆς τῶν βοσκημάτων φυλακῆς ἐπιμελεῖσθαι, κελεύει
 καλεῖν αὐτὸν ἐν τάχει· κατακληθῆναι γὰρ εἰς τὴν
 εὐωχίαν οὐκ εἶναι δυνατόν αὐτοῖς ἐκείνου μὴ πυρόντος. ¹⁵
 <164> ὥς δ' ἤκεν ὁ Δαυίδης μεταπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ
 πατρός, παῖς ξανθὸς μὲν τὴν χροάν γοργὸς δὲ τὰς
 ὄψεις καὶ καλὸς ἄλλως, ὁ οὗτός ἐστιν· εἰπὼν ἡσυχῇ πρὸς
 αὐτὸν Σαμουήλος ὁ βασιλεύειν ἀρέσας τῷ θεῷ, κατα-
 κλίνεται μὲν αὐτός, κατακλίνει δ' ὑφ' αὐτὸν τὸν νεα- ²⁰
 νίσκον καὶ τὸν Ἰεσσαῖον μετὰ καὶ τῶν παίδων. <165>
 ἔπειτα λαβὼν ὀρόωντος τοῦ Δαυίδου τὸ ἔλαιον ὑλείφει
 τ' αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ οὓς ἡρέμα λαλεῖ, καὶ σημαίνει
 τοῦθ' ὅτι βασιλεύειν αὐτὸν ὁ θεὸς ἥρηται. παρῆναι
 δ' εἶναι δίκαιον καὶ κατήκοον αὐτοῦ τῶν προσταγμάτων· ²⁵
 οὕτω γὰρ αὐτῷ παραμενεῖν τὴν βασιλείαν ἐπὶ πολλὴν χρό-
 νον, καὶ τὸν οἶκον λαμπρὸν καὶ περιβόητον γενήσεσθαι,
 καταστρέφεσθαι δὲ καὶ Παλαιστινούς, καὶ οἷς ἂν ἔθνεσι
 πολεμῇ νικῶντα καὶ περιόντα τῇ μάχῃ κλέος ἀοίδιμον
 ζῶντά τε ἔξειν καὶ τοῖς μεθ' αὐτὸν ἀπολείπειν. 90

<166> καὶ Σαμουήλῳ μὲν ἀπαλλάττεται ταῦτα παρ- 2
 αινέσας, πρὸς δὲ τὸν Δαβίδην μεταβαίνει τὸ θεῖον
 καταλιπὼν τὸν Σάουλον. καὶ ὁ μὲν προφητεύειν ἤρξατο,
 τοῦ θεοῦ πνεύματος εἰς αὐτὸν μετοικισαμένου, τὸν
 5 Σάουλον δὲ περιήρχετο πάθη τινὰ καὶ δαιμόνια πνιγ-
 μοὺς αὐτῷ καὶ στραγγάλας ἐπιφέροντα, ὥς τοὺς ἰα-
 τροὺς ἄλλην μὲν αὐτῷ θεραπέειαν μὴ ἐπινοεῖν, εἰ δέ
 τις ἐστὶν ἐξάδειν δυνάμενος καὶ ψάλλειν ἐπὶ κινύρῳ,
 τοῦτον ἐκέλευσαν ζητήσαντας, ὁπότε αὐτῷ προσίοι τὰ
 10 δαιμόνια καὶ ταράττοι, ποιεῖν ὑπὲρ κεφαλῆς σπάντα
 ψάλλειν καὶ τοὺς ὕμνους ἐπιλέγειν. <167> ὁ δ' οὐκ
 ἠμέλησεν, ἀλλὰ ζητεῖσθαι προσέταξε τοιοῦτον ἄνθρωπον.
 φήσαντος δέ τινος αὐτῷ τῶν παρόντων ἐν Βηθλέεμ
 πόλει τεθεῆσθαι Ἰεσσαίου μὲν υἱόν, ἔτι παῖδα τὴν
 15 ἡλικίαν, εὐπρεπῇ δὲ καὶ καλόν, τὰ τ' ἄλλα σπουδῆς
 ἕξιον καὶ δὴ καὶ ψάλλειν εἰδότα καὶ ἤδειν ὕμνους καὶ
 πολεμιστὴν ἄκρον, πέμψας πρὸς τὸν Ἰεσσαῖον ἐκέλευσεν
 ἀποστέλλειν αὐτῷ τὸν Δαβίδην τῶν ποιμνίων ἀπο-
 σπάσαντα· βούλεσθαι γὰρ αὐτὸν ἰδεῖν, περὶ τῆς εὐ-
 20 μορφίας καὶ ἀνδρείας ἀκούσας τοῦ νεανίσκου. <168>
 ὁ δὲ Ἰεσσαῖος πέμπει τὸν υἱὸν καὶ ξένια δοὺς κομῖσαι
 τῷ Σαούλῳ. ἐλθόντι δ' ἤσθη, καὶ ποιήσας ὀπλοφόρον
 διὰ πάσης ἤγε τιμῆς. ἐξήδετο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ, καὶ πρὸς
 τὴν ὑπὸ τῶν δαιμονίων ταραχὴν, ὁπότε αὐτῷ ταῦτα
 25 προσέλθοι, μόνος ἰατρὸς ἦν, λέγων τε τοὺς ὕμνους καὶ
 ψάλλων ἐν τῇ κινύρῳ καὶ ποιῶν (ἐν) ἑαυτοῦ γίνεσθαι
 τὸν Σάουλον. <169> πέμπει τοίνυν πρὸς τὸν πατέρα
 τοῦ παιδὸς Ἰεσσαῖον, εἶσαι παρ' αὐτῷ τὸν Δαβίδην
 κελεύων· ἡδεσθαι γὰρ αὐτῷ βλεπομένῳ καὶ παρόντι. τὸν
 30 δ' οὐκ ἀντειπεῖν τῷ Σαούλῳ, συνεχώρησε δὲ κατέχειν.

9 <170> χρόνοις δ' ὕστερον οὐ πολλοῖς οἱ Παλαι-
στινοὶ πάλιν συνελθόντες καὶ δύναιιν ἀθροίσαντες με-
γάλην ἐπίασι τοῖς Ἰσραηλίταις, καὶ (τὸ) μεταξὺ Σωχοῦς
καὶ Ἀζηκᾶς καταλαμβανόμενοι στρατοπεδεύονται. ἀντ-
επεξάγει δ' αὐτοῖς τὴν στρατιὰν καὶ Σάουλος, καὶ ἐπὶ 5
τινος ὄρους στρατοπεδευσάμενος ἀναγκάζει τοὺς Παλαι-
στινοὺς τὸ μὲν πρῶτον στρατόπεδον καταλιπεῖν, ὁμοίως
δ' ἐπὶ τινος ὄρους ἀντικρὺ τοῦ καταληφθέντος ὑπὸ
τοῦ Σαούλου στρατοπεδεύσασθαι. <171> διέστησε δ'
ἀπ' ἀλλήλων τὰ στρατόπεδα μέσος αὐλῶν τῶν ὄρων 10
ἐφ' ᾧ ἦν. καταβὰς οὖν τις τῶν ἐκ τοῦ Παλαιστινῶν
στρατοπέδου, Γολιάθης ὄνομα, πόλεως δὲ Γίττης, ἀνὴρ
παμμεγεθέστατος (ἦν γὰρ πῆχεων τεττάρων καὶ σπι-
θαμῆς, ὅπλα τῇ φύσει τοῦ σώματος ἀναλογοῦντα περι-
κείμενος· θώρακα μὲν γὰρ ἐνεδέδυτο σταθμὸν ἄγοντα 15
πέντε χιλιάδας σίκλων, κόρυθα δὲ καὶ κνημῖδας χαλκᾶς,
ὁποίας εἰκὸς ἦν ἀνδρὸς οὕτω παραδόξου τὸ μέγεθος
σκεπάσαι τὰ μέλη, δόρυ δ' ἦν οὐ κοῦφον βάσταγμα
δεξιᾶς, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτὸ αἶρων ἔφερεν, εἶχε
δὲ καὶ λόγχην ἑξακοσίων σίκλων, εἶποντο δὲ πολλοὶ 20
βαστάζοντες τὰ ὅπλα) — <172> στὰς τοίνυν ὁ Γολιάθης
οὗτος μεταξὺ παρατάξεων βοῇν τ' ἀφήσει μεγάλην, καὶ
πρὸς τὸν Σάουλον καὶ τοὺς Ἑβραίους λέγει ἑμάχης
μὲν ὑμᾶς καὶ κινδύνων ἀπαλλάττω. τίς γὰρ ἀνάρκη
τὴν στρατιὰν ὑμῶν συμπεσοῦσαν κακοπαθεῖν; <173> 25
δοτε δ' ὅστις ἐμοὶ μαχεῖται τῶν ὑμετέρων, καὶ βρα-
βευθήσεται τὸ τοῦ πολέμου τέλος ἐνὶ τῷ νενικηκότι·
δουλεύσουσι γὰρ ἐκεῖνοι τοῖς ἐτέροις ᾧ ἂν ὁ νικήσας
γένηται. πολὺν δὲ κρεῖττον, οἶμαι, καὶ σωφρονέστερον
ἐνὸς κινδύνῳ λαβεῖν ὃ βούλεσθε ἢ τῷ πάντων.' <174> 30

ταῦτ' εἰπὼν ἀνεχώρησεν εἰς τὸ τῶν οἰκείων στρατόπεδον.
 τῇ δ' ἐχομένην πάλιν ἐλθὼν τοὺς αὐτοὺς ἐποιήσατο
 λόγους, καὶ μέχρι τετταράκονθ' ἡμερῶν οὐ διέλειπε
 προκαλούμενος ἐπὶ τοῖς προειρημένοις τοὺς πολεμίους,
 5 ὥς καταπλαγῆναι αὐτόν τε τὸν Σάουλον καὶ τὴν στρα-
 τιάν. καὶ παρετάττοντο μὲν ὥς εἰς μάχην, οὐκ ἦρχοντο
 δ' εἰς χεῖρας.

〈175〉 τοῦ δὲ πολέμου συνεστηκότος τοῖς Ἑβραίοις 2
 καὶ τοῖς Παλαιστινοῖς, ὁ Σάουλός ἀπέλυσε τὸν Δαυίδην
 10 πρὸς τὸν πατέρα Ἰεσσαῖον, ἀρκούμενος αὐτοῦ τοῖς τρι-
 σὶν υἱοῖς, οὓς ἐπὶ συμμαχίαν καὶ τοὺς κινδύνους
 ἐπεμψεν. 〈176〉 ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ τὰ ποίμνια
 πάλιν καὶ τὰς νομάς τῶν βοσκημάτων παραγίνεται,
 μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔρχεται πρὸς τὸ στρατόπεδον τῶν
 15 Ἑβραίων πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς κομίσαι τε τοῖς
 ἀδελφοῖς ἐφόδια καὶ γνῶναι τί πράττουσι. 〈177〉 τοῦ
 δὲ Γολιάθου πάλιν ἐλθόντος καὶ προκαλουμένου καὶ
 ὀνειδίζοντος ὅτι μηδεὶς ἐστὶν ἀνδρεῖος ἐν αὐτοῖς ὃς εἰς
 μάχην αὐτῷ τολμᾷ καταβῆναι, μεταξὺ τοῖς ἀδελφοῖς
 20 ὁμιλῶν ὁ Δαυίδης περὶ ὧν ἐπέστειλεν ὁ πατήρ, ἀκούσας
 βλασφημοῦντος τὴν στρατιάν καὶ κακίζοντος τοῦ Πα-
 λαιστινοῦ ἠγανάκτησε, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
 εἶπεν ἐτοίμως ἔχειν μονομαχῆσαι τῷ πολεμίῳ. 〈178〉
 πρὸς τοῦθ' ὁ πρεσβύτατος τῶν ἀδελφῶν Ἑλίαςβος ἐπ-
 25 ἐπληξεν αὐτῷ, τολμηρότερον παρ' ἡλικίαν καὶ ἀμαθῆ
 τοῦ προσήκοντος εἰπὼν, ἐκέλευσέ τε πρὸς τὰ ποίμνια
 καὶ τὸν πατέρα βαδίζειν. καταδεσθεὶς δὲ τὸν ἀδελφὸν
 ὑπεχώρησεν, καὶ πρὸς τινὰς τῶν στρατιωτῶν ἀπελά-
 λησεν ὅτι θέλοι μάχεσθαι τῷ προκαλουμένῳ. 〈179〉
 30 δηλωσάντων δ' εὐθὺς τῷ Σαούλῳ τὴν τοῦ νεανίσκου

προαίρεσιν, μεταπέμπεται αὐτὸν ὁ βασιλεύς. καὶ πυ-
 θομένου τί βούλεται καὶ λέγειν, 'μὴ ταπεινόν' εἶπεν
 'ἔστω τὸ φρόνημα, μὴδ' εὐλαβές, ὧ βασιλεῦ· καθαι-
 ρήσω γὰρ ἐγὼ τὴν ἀλαζονείαν τοῦ πολεμίου, χωρήσας
 αὐτῷ διὰ μάχης καὶ τὸν ὕψηλόν καὶ μέγαν ὑπ' ἐμαντῶ 5
 βαλὼν. <180> γένοιτο μὲν ἂν αὐτὸς οὕτω καταγέλα-
 στος, ἔνδοξον δὲ τὸ σὸν στράτευμα, εἰ μὴδ' ὑπ' ἀν-
 δρὸς πολεμεῖν ἤδη δυναμένου καὶ πιστευομένου παρά-
 ταξιν καὶ μάχας, ἀλλ' ὑπὸ παιδὸς ἐτι δοκοῦντος καὶ
 3 ταύτην ἔχοντος τὴν ἡλικίαν ἀποθάνοι.' <181> τοῦ δὲ 10
 Σαούλου τὸ μὲν τολμηρὸν αὐτοῦ καὶ τὴν εὐψυχίαν
 θαυμάζοντος, οὐ θαρροῦντος δ' ἐπ' αὐτῷ διὰ τὴν ἡλι-
 κίαν, ἀλλ' ἀσθενέστερον εἶναι διὰ ταύτην πρὸς εἰδότα
 πολεμεῖν μάχεσθαι λέγοντος, 'ταῦτ' εἶπε Δαυίδης
 'ἐπαγγέλλομαι τῷ θεῷ θαρρῶν ὄντι μετ' ἐμοῦ. <182> 15
 πεπείραμαι γὰρ αὐτοῦ τῆς βοηθείας. λέοντα γὰρ ἐπελ-
 θόντα μού ποτε τοῖς ποιμνίοις καὶ ἑρπάσαντα ἄρνα
 διώξας καταλαμβάνω, καὶ τὸν μὲν ἄρνα ἐκ τοῦ στό-
 ματος ἔξαρπάξω τοῦ θηρός, αὐτὸν δ' ὀρμήσαντα ἐπ'
 ἐμὲ τῆς οὐρᾶς βαστάσας καὶ προσρῆξας τῇ γῇ δια- 20
 φθείρω. <183> ταὐτὸ δὲ καὶ ἄρκτον ἀμυνόμενος δια-
 τίθεμαι. νομιζέσθω δὴ καὶ ὁ πολέμιος ἐκείνων εἶναι τῶν
 θηρίων, ὀνειδίζων ἐκ πολλοῦ τὴν στρατιὰν καὶ βλασφη-
 μῶν ἡμῶν τὸν θεόν, ὃς αὐτὸν ὑποχείριον ἐμοὶ θήσει.
 4 <184> τῇ προθυμίᾳ τοιγαροῦν καὶ τῇ τόλμῃ τοῦ 25
 παιδὸς ὅμοιον γενέσθαι τέλος παρὰ τοῦ θεοῦ Σάουλος
 εὐξάμενος, 'ἄπιθι' φησί 'πρὸς τὴν μάχην.' καὶ περι-
 θεὶς αὐτῷ τὸν αὐτοῦ θώρακα καὶ περιζώσας τὸ
 ξίφος καὶ περικεφαλαίαν ἁρμόσας ἐξέπεμψεν. <185>
 ὁ δὲ Δαυίδης βαρυνόμενος ὑπὸ τῶν ὅπλων (οὐκ ἔγε- 30

γύμναστο γὰρ οὐδ' ἐμεμαθήκει φέρειν ὄπλα) 'ταῦτα
 μὲν' εἶπεν, ὃ βασιλεῦ, σὸς ἔστω κόσμος τοῦ καὶ βα-
 σταῆσαι δυναμένου, συγχώρησον δὲ ὡς δούλῳ σου καὶ
 ὡς ἐγὼ βούλομαι μαχεσθῆναι.' τίθησιν οὖν τὰ ὄπλα,
 5 καὶ τὴν βακτηρίαν ἀράμενος, καὶ πέντε λίθους ἐκ τοῦ
 χιμάρου βαλὼν εἰς τὴν πῆραν τὴν ποιμενικὴν, καὶ
 σφενδόνην ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ φέρων, ἐπὶ τὸν Γολιάθην
 ἐπορεύετο. <186> καταφρονεῖ δ' οὕτως ἰδὼν αὐτὸν ὁ
 πολέμιος ἐρχόμενον, καὶ προσέειπεν ὡς οὐχ οἷα πρὸς
 10 ἄνθρωπον ὄπλα νενόμισται ταῦτ' ἔχων μέλλοι μάχε-
 σθαι, οἷς δὲ κύνας ἀπελαύνομεν καὶ φυλαττόμεθα. μὴ
 αὐτὸν ἀντὶ ἀνθρώπου κύνα εἶναι δοκεῖ; ὃ δ' οὐχὶ
 τοιοῦτον, ἀλλὰ καὶ χεῖρῳ κυνὸς αὐτὸν νομίζειν ἀπε-
 κρίνατο. κινεῖ δὲ πρὸς ὀργὴν τὸν Γολιάθην, καὶ ἀρὰς
 15 αὐτῷ τίθεται ἐκ τῆς προσηγορίας τοῦ θεοῦ, καὶ δώσειν
 ἡπέιλησε τὰς σάρκας αὐτοῦ τοῖς ἐπιγείοις καὶ τοῖς μεταρ-
 σίοις διασπάσασθαι. ἀμείβεται δ' αὐτὸν ὁ Δαυίδης
 <187> 'σὺ μὲν ἐπέρχεαι μοι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ δόρατι καὶ
 θώρακι, ἐγὼ δὲ χωρὼν ἐπὶ σὲ τὸν θεὸν ὤπλισμαι, ὅς
 20 σέ τε καὶ τὴν πᾶσαν ὑμῶν στρατιὰν χερσὶ ταῖς ἡμετέ-
 ραις διολέσει· καρατομήσω μὲν γάρ σε σήμερον, καὶ
 τὸ ἄλλο σῶμα τοῖς ὁμοφύλοις κυσὶ παραβαλὼ, μαθή-
 σονται δὲ πάντες ὅτι προέστηκεν Ἑβραίων τὸ θεῖον,
 καὶ ὄπλα ἡμῖν καὶ ἰσχύς τοῦτ' ἔστι κηδόμενον, ἡ δ'
 25 ἄλλη παρασκευὴ καὶ δύναμις ἀνωφελὴς θεοῦ μὴ παρ-
 όντος.' <188> ὁ δὲ Παλαιστίνος ὑπὸ βάρους τῶν
 ὄπλων εἰς ὠκύτητα καὶ δρόμον ἐμποδιζόμενος βάδην
 ἐπὶ τὸν Δαυίδην παραγίνεται, καταφρονῶν καὶ πεποι-
 θῶς γυννὸν ὁμοῦ καὶ παῖδα ἔτι τὴν ἡλικίαν ἀπόνως
 30 ἀναιρήσειν. <189> ἀπαντᾷ δ' ὁ νεανίσκος μετὰ συμ- 5

μάχου μὴ βλεπομένου τῷ πολεμίῳ· θεὸς δ' ἦν οὗτος. καὶ ἀνελόμενος ἐκ τῆς πύρας ὧν εἰς αὐτὴν κατέθηκεν ἐκ τοῦ χειμάρρου λίθον ἓνα, καὶ ἁρμόσας τῇ σφενδόνῃ, βάλλει τὸν Γολιάθην εἰς τὸ μέτωπον. καὶ διῆλθεν ἕως τοῦ ἐγκεφάλου τὸ βληθέν, ὥς εὐθύς καρωθέντα πεσεῖν 5 τὸν Γολιάθην ἐπὶ τὴν ὄψιν. <190> δραμὼν δ' ἐφίσταται τῷ πολεμίῳ κειμένῳ, καὶ τῇ ῥομφαίᾳ τῇ ἐκείνου, μάχαιραν οὐκ ἔχων αὐτός, ἀποτέμνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. <191> πεσὼν δ' ὁ Γολιάθης ἦτα καὶ φυγὴ γίνεται Παλαιστινοῖς· τὸν γὰρ δοκιμώτατον ἰδόντες ἐρριμμένον 10 καὶ περὶ τῶν ὄλων δειδαντες οὐκέτι μένειν διέγνωσαν, ἀλλ' αἰσχροῖ καὶ ἀκόσμῳ φυγῇ παραδόντες αὐτοὺς ἔξαορπάζειν τῶν κινδύνων ἐπειρῶντο. Σάουλος δὲ καὶ πᾶς ὁ τῶν Ἑβραίων στρατὸς ἀλαλάζαντες ἐκηδῶσιν εἰς αὐτούς, καὶ πολλοὺς ἀποσφάττοντες διώκουσιν ἄχρι 15 τῶν Γίττης ὁρίων καὶ τῶν πυλῶν τῶν Ἀσκάλωνος. <192> καὶ θνήσκουσι μὲν τῶν Παλαιστινῶν εἰς τρισμυρίους, δις δὲ τοσοῦτοι τραυματαῖα γίνονται. Σάουλος δ' ὑποστρέψας εἰς στρατόπεδον αὐτῶν διαορπάζει τὸ χαράκωμα καὶ ἐνέπρησεν, τὴν δὲ κεφαλὴν τοῦ Γολιάθου 20 Δαυίδης εἰς τὴν ἰδίαν σκηνὴν ἐκόμισε, καὶ τὴν ῥομφαίαν ἀνέθηκε τῷ θεῷ.

- 10 <193> φθόνον δὲ καὶ μῖσος τοῦ Σαούλου πρὸς αὐτὸν αἱ γυναικες ἐρεθίζουσιν· ὑπαντῶσαι γὰρ τῇ στρατιᾷ νικηφόρῳ μετὰ κυμβάλων καὶ τυμπάνων καὶ 25 παντοίας χαρᾶς ἦδον αἱ μὲν γυναικες ὥς πολλὰς Σάουλος ἀπώλεσε Παλαιστινῶν χιλιάδας, αἱ παρθένοι δ' ὥς μυριάδας Δαυίδης ἀφανίσειε. <194> τούτων δ' ἀκούων ὁ βασιλεύς, ὥς τὸ μὲν ἔλαττον τῆς μαρτυρίας αὐτὸς λάβοι, τὸ δὲ τῶν μυριάδιων πληθὸς ἀνατεθείη τῷ 30

νεανίσκῳ, καὶ λογισάμενος μηδὲν οὕτω μετὰ λαμπρὰν
 εὐφημίαν ἢ τὴν βασιλείαν ὑστερεῖν αὐτῷ, φοβεῖσθαι
 καὶ ὑποπτεῦειν ἤρξατο τὸν Δαυίδην. <195> καὶ τῆς
 μὲν πρώτης τάξεως, ἐπεὶ τῷ δέει πλησίον αὐτοῦ καὶ
 5 λῖαν ἐγγὺς ἐδόκει (ἐποίησε γὰρ αὐτὸν ὀπλοφόρον),
 μεταστῆσας ἀποδείκνυνσι χιλίαρχον, δοὺς αὐτῷ χώραν
 ἀμείνονα μὲν σφαλερὰν δ', ὡς ἐνόμιζεν, αὐτῷ· ἐβού-
 λετο γὰρ εἰς τοὺς πολεμίους αὐτὸν ἐκπέμπειν καὶ τὰς
 μάχας ὡς ἐν τοῖς κινδύνοις τεθνηξόμενον.

- 10 <196> Δαυίδης δὲ πανταχοῦ τὸν θεὸν ἐπαγόμενος 2
 ὅποι ποτ' ἀφίκοιτο κατώρθον καὶ διευπραγῶν ἐδείκνυτο,
 ὡς δι' ὑπερβολὴν τῆς ἀνδρείας τὸν τε λαὸν αὐτοῦ καὶ
 τὴν Σαούλου θυγατέρα, παρθένον ἔτ' οὕσαν, λαβεῖν
 ἔρωτα, καὶ τοῦ πάθους ὑπερκρατοῦς ὄντος γενέσθαι
 15 φανερὰν καὶ διαβληθῆναι πρὸς τὸν πατέρα. <197> ὃ
 δ' ὡς ἀφορμῇ χρησόμενος τῆς ἐπὶ Δαυίδην ἐπιβουλῆς
 ἠδέως ἤκουσε, καὶ δώσειν προθύμως αὐτῷ τὴν παρθέ-
 νον πρὸς τοὺς τὸν ἔρωτα μηνύσαντας αὐτῆς ἔφη, γενη-
 σόμενον ἀπωλείας καὶ κινδύνων αἴτιον αὐτῷ ληψομένῳ.
 20 'κατεγγυῶ' γὰρ εἶπεν 'αὐτῷ τὸν τῆς θυγατρὸς μου
 γάμον, ἂν ἐξακοσίας μοι κομίσῃ κεφαλὰς τῶν πολεμίων.
 <198> ὃ δὲ καὶ γέρωσ οὕτω λαμπροῦ προτεθέντος, καὶ
 βουλούμενος ἐπ' ἔργῳ παραβόλῳ καὶ ἀπίστῳ λαβεῖν
 κλέος, ὁρμήσει μὲν ἐπὶ τὴν προᾶξιν, διαφθαρήσεται δ'
 25 ὑπὸ τῶν Παλαιστινῶν, καὶ χωρήσει μοι τὰ κατ' αὐτὸν
 εὐπρεπῶς· ἀπαλλαγῆσομαι γὰρ αὐτοῦ, δι' ἄλλων αὐτόν,
 ἀλλ' οὐχὶ δι' ἐμαυτοῦ κτείνας.' <199> διάπειραν δὲ
 τῆς τοῦ Δαυίδου διανοίας κελεύει τοὺς οἰκέτας λαμβά-
 νειν πῶς ἔχει πρὸς τὸ γῆμαι τὴν κόρην. οἱ δ' ἤρ-
 30 ξαντο διαλέγεσθαι πρὸς αὐτὸν ὅτι στέργει μὲν αὐτὸν

ὁ βασιλεὺς Σάουλος καὶ ὁ λαὸς ἅπας, βούλεται δ' αὐτῷ κηδεῦσαι τὴν θυγατέρα. <200> ὃ δέ 'μικρὸν ἄρ' ὑμῖν' εἶπε 'δοκεῖ γαμβρὸν γενέσθαι βασιλέως· ἐμοὶ δ' οὐχὶ τοιοῦτον φαίνεται, καὶ μάλιστα ὄντι ταπεινῷ καὶ δόξης καὶ τιμῆς ἀμοίρῳ.' Σάουλος δ', ἀγγειλάντων αὐτῷ 5 τῶν οἰκετῶν τὰς τοῦ Δαυίδου ἀποκρίσεις, 'οὐ χρημάτων' ἔφη 'δεῖσθαι με φράζετε αὐτῷ οὐδ' ἔδνων (ἀπεμπολᾶν γάρ ἐστι τοῦτο τὴν θυγατέρα μᾶλλον ἢ συνοικίζειν), γαμβροῦ δ' ἀνδρείαν ἔχοντος καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἅπασαν, ἣν ὁρᾶν ὑπέρχουσιν αὐτῷ. <201> βού- 10 λεσθαι δὴ με παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἀντὶ τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς οὐ χρυσὸν οὐδ' ἄργυρον, οὐδ' ὅπως ταῦτ' ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς οἰκιῶν κομίσῃ, Παλαιστινῶν δὲ τιμωρίαν καὶ κεφαλὰς αὐτῶν ἑξακοσίας. <202> αὐτῷ τε γάρ ἐμοὶ τούτων οὐδὲν ἂν οὔτε ποθεινότερον οὔτε 15 λαμπρότερον οὔτε προτιμότερον δῶρον γένοιτο, τῇ τε παιδί μου πολὺ τῶν νενομισμένων ἔδνων ζηλωτότερον τὸ συνοικεῖν ἀνδρὶ τοιούτῳ καὶ μαρτυρουμένῳ τὴν τῶν πολεμίων ἥτιαν.'

- 3 <203> κομισθέντων δὲ τούτων πρὸς τὸν Δαυίδην 20 τῶν λόγων, ἡσθεὶς ἐπὶ τῷ τὸν Σάουλον ἐσπουδακέναι νομίζειν αὐτοῦ περὶ τὴν συγγένειαν, οὐδὲ βουλευσασθαι περιμείνας, οὐδ' εἰ δυνατόν ἢ δύσκολόν ἐστι τὸ προκείμενον ἔργον τῷ λογισμῷ περινοήσας, ὥρμησεν εὐθὺς μετὰ τῆς ἐταιρίας ἐπὶ τοὺς πολεμίους καὶ 25 τὴν ὑπὲρ τοῦ γάμου κατηγγελημένην προᾶξιν, καί (θεὸς γάρ ἦν ὁ πάντα ποιῶν ἐν μαρτῇ καὶ δυνατὰ τῷ Δαυίδῃ) κτείνας πολλοὺς καὶ κεφαλὰς ἑξακοσίων ἀποτεμὼν ἦκε πρὸς τὸν βασιλέα, διὰ τῆς τούτων ἐπιδείξεως τὸν ἀντὶ τούτων γάμον ἀπαιτῶν. <204> Σάουλος δ' οὐκ ἔχων 30

ἀναφυγὴν ἐκ τῶν ὑπεσχημένων (αἰσχροὺν γὰρ ὑπελάμβανεν ἢ ψεύσασθαι δοκεῖν, ἢ δι' ἐπιβουλήν, ἵν' ἀδυνάτοις ἐπιχειρῶν ὁ Δαυίδης ἐπαποθάνῃ, τὸν γάμον ἐπηγγέλθαι) δίδωσιν αὐτῷ τὴν θυγατέρα, Μιχάελαν
 5 ὀνόματι.

〈205〉 ἔμελλε δ' οὐκ ἐπὶ πολὺ τοῖς γεγεννημένοις 11
 ἔμμενεῖν Σάουλός ἦρα· ὁρῶν γὰρ τὸν Δαυίδην παρὰ
 τῷ θεῷ καὶ παρὰ τοῖς ὄχλοις εὐδοκιμοῦντα κατέδειξε,
 καὶ τὸν φόβον οὐκ ἔχων ἀποκρούσασθαι περὶ μεγάλων
 10 ὄντα, βασιλείας τε καὶ ζωῆς, ὧν καὶ θατέρου στερη-
 θῆναι συμφορὰ δεινὴ, κτείνειν τὸν Δαυίδην διεγνώκει,
 καὶ προστάττει τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ Ἰωνάθῃ τε τῷ
 παιδὶ καὶ τοῖς πιστοτάτοις τῶν οἰκετῶν. 〈206〉 ὁ δὲ
 τὸν πατέρα τῆς ἐπὶ τῷ Δαυίδῃ μεταβολῆς θαυμάσας,
 15 οὐκ ἐπὶ μετρίοις ἀπὸ τῆς πολλῆς εὐνοίας ἀλλ' ἐπὶ
 θανάτῳ γενομένης, καὶ τὸν νεανίσκον ἀγαπῶν καὶ τὴν
 ἀρετὴν αὐτοῦ καταιδούμενος, λέγει πρὸς αὐτὸν τὸ τοῦ
 πατρὸς ἀπόρρητον καὶ τὴν προαίρεσιν. 〈207〉 συμβου-
 λεύει μέντοι φυλάττεσθαι γενόμενον ἐκποδῶν τὴν ἐπιού-
 20 σαν ἡμέραν· αὐτὸς γὰρ ἀσπάσσεσθαι τὸν πατέρα, καὶ
 τοῦ κιαροῦ παραφανέντος αὐτῷ δικλεχθήσεσθαι περὶ
 αὐτοῦ, καὶ τὴν αἰτίαν μαθήσεσθαι καὶ ταύτην ἐκφρα-
 λίσειν, 〈208〉 ὥς οὐ δεῖν ἐπ' αὐτῇ κτείνειν τοσαῦτα
 μὲν ἀγαθὰ τὸ πλῆθος ἐργασάμενον, εὐεργέτην δ' αὐ-
 25 τοῦ γεγεννημένον, δι' ἃ καὶ συγγνώμην ἂν ἐπὶ τοῖς
 μεγίστοις ἁμαρτήμασιν εἰκότως εὔρετο. ἑδηλώσω δέ σοι
 τὴν τοῦ πατρὸς γνώμην. Δαυίδης δὲ πεισθεὶς συμ-
 βουλία χρηστῇ ὑπεξίσταται τῆς τοῦ βασιλέως ὕψεως.
 〈209〉 τῇ δ' ἐπιούσῃ πρὸς τὸν Σάουλόν Ἰωνάθης ἐλ- 2
 30 θών, ὥς ἱλαρόν τε καὶ χαίροντα κατέλαβεν, ἤρξατο

λόγους αὐτῷ περὶ τοῦ Δαυίδου προσφέρειν. τί κατα-
 γνουὺς αὐτοῦ μικρὸν ἢ μεῖζον ἀδίκημα, ὃ πάτερ, προσ-
 ἔταξας ἀνελεῖν ἄνδρα μέγα μὲν αὐτῷ πρὸς σωτηρίαν
 ὄφελος γεγεννημένον, μεῖζον δὲ πρὸς τὴν Παλαιστινῶν
 τιμωρίαν, <210> ὕβρεως δὲ καὶ χλεύης ἀπαλλάξαντα 5
 τὸν Ἑβραίων λαόν, ἣν ἐπὶ τετταράκονθ' ἡμέρας ὑπ-
 ἔμεινε, μόνον τολμῶντα ὑποστῆναι τὴν τοῦ πολεμίου
 πρόκλησιν, καὶ μετὰ ταῦτα κομίσαντα μὲν ὅσας ἐπετάχθη
 κεφαλὰς τῶν ἐχθρῶν, λαβόντα δ' ἐπὶ τούτῳ γέρας τὴν
 ἐμὴν ἀδελφὴν πρὸς γάμον, ὥς ἴν' ἀλγεινὸς αὐτοῦ γέ- 10
 νοιθ' ἡμῖν ὁ θάνατος οὐ διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ μόνον
 ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συγγένειαν· συναδικεῖται γὰρ αὐτοῦ
 τῷ θανάτῳ καὶ ἡ σὴ θυγάτηρ, χηρεῖαν πρὶν ἢ τῆς συμ-
 βιώσεως εἰς ὕνησιν ἐλθεῖν μέλλουσα πειράζειν. <211>
 ταῦτα λογισάμενος μεταβολοῦ πρὸς τὸ ἡμερώτερον, καὶ 15
 μηδὲν ποιήσης κακὸν ἄνδρα πρῶτον μὲν ἡμᾶς εὐερ-
 γεσίαν μεγάλην εὐεργετήσαντα τὴν σὴν σωτηρίαν, ὅτε
 σοι τοῦ πονηροῦ πνεύματος καὶ τῶν δαιμονίων ἐγ-
 καθεζομένων τὰ μὲν ἐξέβαλεν, εἰρήνην δ' ἀπ' αὐτῶν τῇ
 ψυχῇ σου παρέσχε, δεύτερον δὲ τὴν ἀπὸ τῶν πολεμίων 20
 ἐκδικίαν· αἰσχροὺς γὰρ τούτων ἐπιλελῆσθαι.' <212> τού-
 τοις παρηγορεῖται τοῖς λόγοις Σάουλος, καὶ μηδὲν ἀδι-
 κήσειν τὸν Δαυίδην ὁμνυσι τῷ παιδί· κρεῖττων γὰρ
 ὀργῆς καὶ φόβου δίκαιος λόγος. Ἰωνάθης δὲ μετα-
 πεμφάμενος τὸν Δαυίδην σημαίνει τ' αὐτῷ χρηστὰ καὶ 25
 σωτήρια τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς, ἔγει τε πρὸς αὐτόν, καὶ
 παρέμενε τῷ βασιλεῖ Δαυίδης ὥσπερ ἔμπροσθεν.

3 <213> κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν τῶν Παλαιστινῶν
 στρατευσαμένων πάλιν ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους, πέμπει μετὰ
 στρατιᾶς τὸν Δαυίδην πολεμήσοντα τοῖς Παλαιστινοῖς. 30

καὶ συμβαλὼν πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτεινε, καὶ νικήσας
ἐπίνεισι πρὸς τὸν βασιλέα. προσδέχεται δ' αὐτὸν ὁ
Σάουλος οὐχ ὡς ἤλπισεν ἀπὸ τοῦ κατορθώματος, ἀλλ'
ὑπὸ τῆς εὐπραγίας αὐτοῦ λυπηθεὶς ὡς ἐπισφαλέστερος
5 αὐτὸς ἐκ τῶν ἐκείνου πράξεων γενόμενος. <214> ἐπεὶ δὲ
πάλιν προσελθὼν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον ἐθορύβει πνεῦμα
καὶ συνετάραττε, καλέσας εἰς τὸ δωματίον ἐν ᾧ κατ-
έκειτο, κατέχων τὸ δόρυ προσέταξε τῷ ψαλμῷ καὶ τοῖς
ὑμνοῖς ἐξάδειν αὐτόν. ἐκείνου δὲ τὰ κελευσθέντα
10 ποιοῦντος διατεινόμενος ἀκοντίζει τὸ δόρυ. καὶ τὸ μὲν
προϊδόμενος ὁ Δαυίδης ἐξέκλινε, φεύγει δ' εἰς τὸν οἶκον
τὸν αὐτοῦ, καὶ δι' ὅλης ἔμεινεν ἡμέρας αὐτόθι.

<215> νυκτὸς δὲ πέμψας ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν αὐ- 4
τὸν ἄχρι τῆς ἑω φυλάττεσθαι, μὴ καὶ λάθῃ παντελῶς
15 ἀφανῆς γενόμενος, ἵνα παραγενόμενος εἰς τὸ δικαστή-
ριον καὶ κρίσει παραδοὺς ἀποκτείνῃ. Μιχάλα δ' ἡ
γυνὴ Δαυίδου, θυγάτηρ δὲ τοῦ βασιλέως, τὴν τοῦ πα-
τρὸς μαθοῦσα διάνοιαν τάνδρῃ παρίσταται δειλὰς ἔχουσα
ταῖς περὶ αὐτοῦ ἐλπίδας, καὶ περὶ τῆς ἰδίας ψυχῆς
20 ἀγωνιῶσα· οὐδὲ γὰρ αὐτὴ ζῆν ὑπομενεῖν ἐκείνου στερη-
θεῖσα. <216> 'καὶ μὴ σε' φησὶν ἡλὶος ἐνταυθοῖ κατα-
λάβῃ· οὐ γὰρ ἔτ' ὄψεται σε. φεῦγε δ', ἕως τοῦτό σοι
δύναται παρασχεῖν ἢ παροῦσα νύξ, καὶ ποιήσεις δέ σοι
ταύτην ὁ θεὸς μακροτέραν· ἴσθι γάρ, ἂν εὐρεθῇς ὑπὸ
25 τοῦ πατρὸς, ἀπολούμενος.' <217> καὶ καθιμήσασα διὰ
θυρίδος αὐτὸν ἐξέσωσεν. ἔπειτα σκεπάσασα τὴν κλίνην
ὡς ἐπὶ νοσοῦντι, καὶ ὑποθεῖσα τοῖς περιβολαίοις ἥπαρ
αἰγός, ἅμ' ἡμέρα τοῦ πατρὸς αὐτῆς πέμψαντος ἐπὶ τὸν
Δαυίδην ὡχλῆσθαι διὰ τῆς νυκτὸς εἶπε τοῖς παροῦσιν.
30 ἐπιδείξασα τὴν κλίνην κατακεκαλυμμένην καὶ τῷ πηδή-

ματι τοῦ ἥπατος σαλεύοντι τὴν ἐπιβολὴν πιστωσαμένη
 τὸ κατακείμενον τὸν Δαυίδην ἀσθμαίνειν. <218> ἀπαγ-
 γειλάντων δὲ τῶν πεμφθέντων ὅτι γένοιτο διὰ τῆς
 νυκτὸς ἀσθενέστερος, ἐκέλευσεν οὕτως ἔχοντα κομι-
 σθῆναι· βούλεσθαι γὰρ αὐτὸν ἀνελεῖν. ἔλθόντες δὲ 5
 καὶ ἀνακαλύψαντες τὴν κλίνην καὶ τὸ σόφισμα τῆς γυ-
 ναικὸς εὐρόντες ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ. <219> μεμ-
 φομένου δὲ τοῦ πατρὸς αὐτὴν ὅτι σώσειε μὲν τὸν ἐχθρὸν
 αὐτοῦ κατασοφίσαιτο δ' αὐτόν, ἀπολογίαν σκήπτεται
 πιθανήν. ἀπειλήσαντα γὰρ αὐτὴν ἀποκτενεῖν ἔφησε 10
 τυχεῖν ἐκ τοῦ δέους τῆς πρὸς τὸ σωθῆναι συνεργίας·
 ὑπὲρ ἧς συγγινῶναι καλῶς ἔχειν αὐτῇ, κατ' ἀνάγκην
 ἀλλὰ μὴ κατὰ προαίρεσιν γενομένης· 'οὐ γὰρ οὕτως'
 ἔλεγεν, 'οἶμαι, τὸν ἐχθρὸν ἐξήτεις ἀποκτεῖναι ὥς ἐμὲ
 σώξεσθαι.' καὶ συγγινώσκει μὲν τῇ κόρῃ Σάουλος. 15
 <220> ὁ δὲ Δαυίδης ἐκφυγὼν τὸν κίνδυνον ἦκε πρὸς
 τὸν προφήτην Σαμούηλον εἰς Ἀρμαθάν, καὶ τὴν ἐπι-
 βουλὴν αὐτῷ τὴν τοῦ βασιλέως ἐδήλωσε, καὶ ὥς παρὰ
 μικρὸν ὑπ' αὐτοῦ τῷ δόρατι βληθεὶς ἀποθάνοι, μήτ' .
 ἐν τοῖς πρὸς αὐτὸν κακὸς γενόμενος μήτ' ἐν τοῖς πρὸς 20
 τοὺς πολεμίους ἀγῶσιν ἄνανδρος, ἀλλ' ἐν ἅπασι μετὰ
 τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιτυχής. τοῦτο δ' ἦν αἴτιον Σαούλω
 τῆς πρὸς Δαυίδην ἀπεχθείας.

5 <221> μαθὼν δ' ὁ προφήτης τὴν τοῦ βασιλέως ἀδι-
 κίαν καταλείπει μὲν τὴν πόλιν Ἀρμαθάν, ἀγαγὼν δὲ 25
 τὸν Δαυίδην ἐπὶ τινα τόπον, Γαλβαὰθ ὄνομα, ἐκεῖ
 διέτριβε σὺν αὐτῷ. ὥς δ' ἀπηγγέλθη τῷ Σαούλῳ παρὰ
 τῷ προφήτῃ τυγχάνων ὁ Δαυίδης, πέμψας ὀπλίτας πρὸς
 αὐτὸν ἄρειν ἐκέλευσε συλλαβόντας. <222> οὗ δ' ἐλ-
 θόντες πρὸς τὸν Σαμούηλον καὶ καταλαβόντες προφητῶν 30

ἐκκλησίαν τοῦ θείου μεταλαμβάνουσι πνεύματος καὶ
 προφητεύειν ἤρξαντο. Σάουλος δ' ἀκούσας ἄλλους
 ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν Δαυίδην, κακείνων ταὐτὸ τοῖς πρώ-
 5 ταις πεθόντων πάλιν ἀπέστειλεν ἑτέρους· προφητευόν-
 των δὲ καὶ τῶν τρίτων, τελευταῖον ὀργισθεὶς αὐτὸς
 ἐξώρμησεν. <223> ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦν ἡδη, Σαμουήλος,
 πρὶν ἰδεῖν αὐτόν, προφητεύειν ἐποίησεν. ἔλθων δὲ
 πρὸς αὐτὸν Σάουλος ὑπὸ πολλοῦ πνεύματος ἐλαυνό-
 10 μενος ἔκφρων γίνεται, καὶ τὴν ἐσθῆτα περιδύσας αὐ-
 τόν, καταπεσὼν ἔκειτο δι' ὅλης ἡμέρας τε καὶ νυκτός,
 Σαμουήλου τε καὶ Δαυίδου βλέπόντων.

<224> Ἰωνάθης δ' ὁ Σαούλου παῖς, ἀφικομένου 6
 πρὸς αὐτὸν ἐκείθεν Δαυίδου, καὶ περὶ τῆς τοῦ πατρὸς
 ἀποδυρομένου ἐπιβουλῆς, καὶ λέγοντος ὡς οὐδὲν ἀδι-
 15 κήσας οὐδ' ἐξαμαρτῶν σπουδάζοιτο ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 αὐτοῦ φονευθῆναι, μήθ' αὐτῷ τοῦθ' ὑπονοοῦντι πι-
 στεύειν παρεκάλει μῆτε τοῖς διαβάλλουσιν, εἴ τινες ἦο'
 εἰσὶν οἱ τοῦτο πράττοντες. ἀλλ' αὐτῷ προσέχειν καὶ
 θαρρεῖν· μηδὲν γὰρ τοιοῦτον ἐπ' αὐτῷ φρονεῖν τὸν
 20 πατέρα· φράσαι γὰρ ἂν αὐτῷ περὶ τούτου καὶ σύμβου-
 λον παραλαβεῖν, τῇ κοινῇ γνώμῃ καὶ τᾶλλα πράττοντα.
 <225> ὁ δ' ὤμνουν ἢ μὴν οὕτως ἔχειν, καὶ πιστεύοντ'
 ἡξίου προνοεῖν αὐτοῦ μᾶλλον ἢ καταφρονοῦντ' ἐπ'
 ἀληθείᾳ τοῖς λόγοις τούτ' ἀληθὲς ὑπολαβεῖν, ὅταν ἢ
 25 θεάσῃται πεφρονεμένον αὐτὸν ἢ πύθῃται. μηδὲν λέ-
 γειν δ' αὐτῷ τὸν πατέρα περὶ τούτων ἔφασκεν, εἰδότα
 τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ διάθεσιν.

<226> λυπηθεὶς δ' ἔφ' ὅτι πιστωσάμενος τὴν τοῦ 7
 Σαούλου προαίρεσιν Ἰωνάθης οὐκ ἔπεισεν, ἐπηρώτα τί-
 30 ρος ἐξ αὐτοῦ βούλεται τυχεῖν. ὁ δέ 'οἶδα γάρ' ἔφη 'πάντα

§ 222 = 1 Reg. XIX 21.

σε χαρίζεσθαι μοι καὶ παρέχειν ἐθέλοντα. νοუმηνία μὲν εἰς τὴν ἐπιούσαν ἐστιν, ἔθος δ' ἔχω δειπνεῖν σὺν τῷ βασιλεὶ καθήμενος. <227> εἰ δὴ σοι δοκεῖ, πορευθεῖς ἔξω τῆς πόλεως ἐν τῷ πεδίῳ λανθάνων διαμενῶ. σὺ δ' ἐπιζητήσαντος αὐτοῦ λέγε πορευθῆναί με εἰς τὴν 5 πατρίδα Βηθλεέμην, ἑορτήν μου τῆς φυλῆς ἀγούσης, προστιθεῖς ὅτι σὺ μοι συγκεχώρηκας. κἂν μὲν, οἷον εἰκὸς καὶ σύννηθές ἐστι λέγειν ἐπὶ φίλοις ἀποδημοῦσιν, ἐπ' ἀγαθῷ βεβάδικεν εἴπη, ἴσθι μηδὲν ὑπουργον παρ' αὐτοῦ εἶναι μηδ' ἐχθρόν· ἂν δ' ὥς ἄλλως ἀποκρίνηται, 10 τοῦτ' ἔσται τεκμήριον τῶν κατ' ἐμοῦ βεβουλευμένων. <228> μηνύσεις δέ μοι τὴν διάνοιαν τὴν τοῦ πατρός, οἷκτῳ τε νέμων τοῦτο καὶ φιλία, δι' ἣν πίστευς τε παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ἡξίωκας αὐτός τ' ἐμοὶ δοῦναι δεσπότης ὢν οἰκέτη σῶ. εἰ δ' εὗρίσκεις τι ἐν ἐμοὶ πονηρόν, 15 αὐτὸς ἄνελε καὶ φθάσον τὸν πατέρα.

- 8 <229> πρὸς δὲ τὸ τελευταῖον δυσχεράνας τῶν λόγων Ἰωνάθης ποιήσειν ταῦτ' ἐπηγγείλατο, κἂν τι σκυθρωπὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπέχθειαν ἐμφανίζον ἀποκρίνηται, μηνύσειν. ἵνα δ' αὐτῷ θαρροῇ μᾶλλον, 20 ἔξαγαγὼν αὐτὸν εἰς ὑπαιθρον καὶ καθαρόν ἄερα οὐδὲν παρήσειν ὑπὲρ τῆς Δαυίδου σωτηρίας ὤμνυε. <230> 'τὸν γὰρ θεόν' εἶπε 'τοῦτον, ὃν πολλὸν ὀφῆς καὶ πανταχοῦ κεχυμένον, καὶ πρὶν ἐρμηνεῦσαί με τοῖς λόγοις τὴν διάνοιαν ἤδη μου ταύτην εἰδότα, μάρτυρα ποιοῦμαι 25 τῶν πρὸς σὲ συνθηκῶν, ὥς οὐκ ἀνήσω τὸν πατέρα πολλάκις αὐτοῦ τῆς προαιρέσεως διάπειραν λαμβάνων πρὶν ἢ καταμαθεῖν ἥτις ἔστι καὶ παρὰ τοῖς ἀπορρήτοις αὐτοῦ τῆς ψυχῆς γενέσθαι. <231> καταμαθὼν δ' οὐκ ἀποκρύψομαι, καταμηνύσω δὲ πρὸς σὲ καὶ πρῶτον ὄντα 30

καὶ θνῆσκοντες διακείμενον. οἶδε δ' αὐτὸς ὁ θεὸς πῶς
αὐτὸν εἶναι μετὰ σοῦ διὰ παντὸς εὖχομαι· ἔστι μὲν
γὰρ νῦν, καὶ οὐκ ἀπολείψει σε, ποιήσει δὲ τῶν ἐχθρῶν,
ἐάν θ' ὁ πατήρ ὁ ἐμὸς ἢ ἐάν τ' ἐγώ, κρείττονα. <232>
5 σὺ μόνον μνημόνευε τούτων, καὶ ἀποθανεῖν μοι γένη-
ται, τὰ τέκνα μου σῶζε, καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν παρόντων
μοι ἀμοιβὴν εἰς ἐκεῖνα κατάρθου. ταῦτ' ἐπομόσας ἀπο-
λύει τὸν Δαυίδην, εἰς τινα τόπον ἀπελθεῖν τοῦ πεδίου
φράσας, ἐν ᾧ γυμναζόμενος διετελεῖ. γνοὺς γὰρ τὰ
10 παρὰ τοῦ πατρὸς ἤξειν πρὸς αὐτὸν ἔφησεν ἐκεῖ, μόνον
ἐπαγόμενος παῖδα. <233> 'καὶν τρι' ἀκόντια βαλὼν ἐπὶ
τὸν σκοπὸν κομίσαι τῷ παιδί προστάττω τὰ ἀκόντια'
κεῖσθαι γὰρ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, 'γίνωσκε μηδὲν εἶναι
φαῦλον παρὰ τοῦ πατρὸς· ἂν δὲ τάναντία τούτων ἀκού-
15 σης μου λέγοντος, καὶ τάναντία παρὰ τοῦ βασιλέως
προσδόκα. <234> τῆς μέντοι γε ἀσφαλείας τεύξει παρ'
ἐμοῦ, καὶ οὐδὲν μὴ πάθης ἄτοπον. ὅπως δὲ μνησθῆς
τούτων παρὰ τὸν τῆς εὐπραγίας καιρὸν σκόπει, καὶ
τοῖς υἱοῖς μου γενοῦ χρήσιμος.'

20 Δαυίδης μὲν οὖν ταύτας λαβὼν παρ' Ἰωνάθου τὰς 9
πίστεις, εἰς τὸ συγκείμενον ἀπηλλάγη χωρίον· <235> τῇ
δ' ἐχομένη (νουμηνία δ' ἦν) ἀγνεύσας, ὡς ἔθος εἶχεν,
ὁ βασιλεὺς ἤκεν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ παρακαθεσθέντων
αὐτῷ τοῦ μὲν παιδὸς Ἰωνάθου ἐκ δεξιῶν Ἀβεννήρου
25 δὲ τοῦ ἀρχιστρατήγου ἐκ τῶν ἐτέρων, ἰδὼν τὴν τοῦ
Δαυίδου καθέδραν κενὴν ἠσύχασεν. ὑπονοήσας οὐ κα-
θαρεύσαντα αὐτὸν ἀπὸ συνουσίας ὑστερεῖν. <236> ὡς
δὲ καὶ τῇ δευτέρᾳ τῆς νουμηνίας οὐ παρῆν, ἐπυνθάνετο
παρὰ τοῦ παιδὸς Ἰωνάθου ὅ τι καὶ τῇ παρελθούσῃ καὶ
30 ταύτῃ τοῦ δεῖπνου καὶ τῆς ἐστιάσεως ὁ τοῦ Ἰεσσαίου

παῖς ἀπολέλειπται. ὁ δὲ πεπορεῦσθαι κατὰ τὰς συν-
θήκας ἔφησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, τῆς φυ-
λῆς ἑορτὴν ἀγούσης, ἐπιτρέψαντος αὐτοῦ· παρακαλέσαι
μέντοι καὶ αὐτὸν ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θυσίαν. 'κἂν συγχω-
ρῆς' φησὶν, 'ἀπέρχομαι' <237> τὴν γὰρ εὐνοϊάν μου 5
τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπίστασαι.' τότε τὴν πρὸς Δαυίδην
τοῦ πατρὸς Ἰωνάθης ἐπέγνω δυσμένειαν, καὶ τρανῶς
τὴν ὅλην αὐτοῦ βούλησιν εἶδεν. οὐ γὰρ κατέσχε τὴν
ὀργὴν Σάουλος, ἀλλὰ βλασφημῶν ἐξ αὐτομόλων γε-
γεννημένον καὶ πολέμιον ἀπεκάλει, καὶ κοινωνὸν τοῦ 10
Δαυίδου καὶ συνεργὸν ἔλεγε, καὶ μήτ' αὐτὸν αἰδεῖσθαι
μήτε τὴν μητέρα αὐτοῦ, ταῦτα φρονοῦντα, καὶ μὴ βου-
λόμενον πεισθῆναι τοῦθ', ὅτι μέχρι περιέστι Δαυίδης
ἐπισφαλῶς αὐτοῖς τὰ τῆς βασιλείας ἔχει. 'μετάπεμψαι
τοιγαροῦν αὐτόν' ἔφησεν, 'ἵνα δῶ δίκην.' <238> ὑπο- 15
τυχόντος δ' Ἰωνάθου 'τί δ' ἀδικοῦντα κολάσαι θέλεις;
οὐκέτ' εἰς λόγους καὶ βλασφημίας τὴν ὀργὴν ὁ Σάου-
λος ἐξήνεγκεν, ἀλλ' ἀρπάσας τὸ δόρυ ἀνεπήδησεν ἐπ'
αὐτὸν ἀποκτεῖναι θέλων. καὶ τὸ μὲν ἔργον οὐκ ἔδρασε
διακωλυθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων, φανερός δ' ἐγένετο τῷ παιδί 20
μισῶν τὸν Δαυίδην καὶ διαχρήσασθαι ποθῶν, ὥς παρὰ
μικρὸν δι' ἐκεῖνον αὐτόχειρ καὶ τοῦ παιδὸς γεγονέναι.

10 <239> καὶ τότε μὲν ὁ τοῦ βασιλέως παῖς ἐκπηδήσας
ἀπὸ τοῦ δείπνου, καὶ μηδὲν ὑπὸ λύπης προσενέγκασθαι
δυνηθεὶς, κλαίων ἑαυτὸν μὲν τοῦ παρὰ μικρὸν ἀπολέ- 25
σθαι, τοῦ κατακεκρίσθαι δ' ἀποθανεῖν Δαυίδην, διενυ-
κτέρευσεν. ἅμα δ' ἡμέρα πρὸ τῆς πόλεως εἰς τὸ πε-
δίον ὥς γυμνασόμενος μὲν, δηλώσων δὲ τῷ φίλῳ τὴν
τοῦ πατρὸς διάθεσιν, ὥς συνέθετο, πρόεισι. <240> ποι-
ήσας δ' ὁ Ἰωνάθης τὰ συγκείμενα τὸν μὲν ἐπόμενον 30

ἀπολύει εἰς τὴν πόλιν παῖδα, ὃ δ' ἐν ἐρημίᾳ τῷ Δαυίδῃ
 παρῆλθεν εἰς ὄψιν αὐτῷ καὶ λόγους. ἀναφανείς δ'
 οὗτος πίπτει πρὸ τῶν Ἰωνάθου ποδῶν, καὶ προσκυνῶν
 σωτήρα αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ἀπεκάλει. <241> ἀνίστησι
 5 δ' ἀπὸ τῆς γῆς αὐτόν, καὶ περιπλακέντες ἀλλήλοις μακρά
 τ' ἡσπάζοντο καὶ δεδακρυμένα, τὴν θ' ἡλικίαν ἀποθρη-
 νοῦντες αὐτῶν καὶ τὴν ἐφθονημένην ἐταιρίαν καὶ τὸν
 μέλλοντα διαχωρισμόν, ὃς οὐδὲν αὐτοῖς ἐδόκει θανάτου
 διαφέρειν. μόλις δ' ἐκ θρήνων ἀνανήψαντες, καὶ μεμνη-
 10 σθαι τῶν ὄρκων ἀλλήλοις παρακελευσάμενοι, διελύθησαν.

<242> Δαυίδης δὲ φεύγων τὸν βασιλέα καὶ τὸν ἐξ 12
 αὐτοῦ θάνατον εἰς Ναβῶν παραγίνεται πόλιν πρὸς
 Ἀχιμέλεχον τὸν ἀρχιερέα, ὃς ἐπὶ τῷ μόνον ἦκοντα ἰδεῖν
 καὶ μήτε φίλον σὺν αὐτῷ μήτ' οἰκέτην παρόντα ἐθαύ-
 15 μασε, καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ μηδέν' εἶναι σὺν αὐτῷ μα-
 θεῖν ἤθελεν. <243> ὃ δὲ πρᾶξιν ἀπόρρητον ἐπιταγῆναι
 πρὸς τοῦ βασιλέως ἔφησεν, εἰς ἣν συνοδίας αὐτῷ
 βουλομένῳ λαθεῖν οὐκ ἔδει· 'τοὺς μέντοι θεράποντας
 εἰς τόνδε μοι τὸν τόπον ἀπαντᾶν προσέταξα.' ἡξίου
 20 δὲ λαβεῖν ἐφόδια· φίλου γὰρ αὐτὸν ποιήσειν ἔργον
 παρασχόντα καὶ πρὸς τὸ προκείμενον συλλαμβανομένου.
 <244> τυχῶν δὲ τούτων ἦται καὶ ὄπλον τι μετὰ χειρός,
 ῥομφαίαν ἢ δοράτιον. παρῆν δὲ καὶ Σαούλου δοῦλος
 γένει μὲν Σύρος, Δῶηκος δ' ὄνομα, τὰς τοῦ βασιλέως
 25 ἡμιόνους νέμων. ὃ δ' ἀρχιερεὺς ἔχειν μὲν αὐτὸς οὐ-
 δὲν εἶπέ τι τοιοῦτον, εἶναι δὲ τὴν Γολιάθου ῥομφαίαν,
 ἣν ἀποκτείνας τὸν Παλαιστινὸν αὐτὸς ἀναθείη τῷ θεῷ.
 <245> λαβὼν δὲ ταύτην ὁ Δαυίδης ἔξω τῆς τῶν 2
 Ἑβραίων χώρας εἰς Γίτταν διέφυγε τὴν Παλαιστινῶν, ἥς
 30 Ἀγχοῦς ἐβασίλευεν. ἐπιγνωσθεὶς δ' ὑπὸ τῶν τοῦ βασι-

λέως οἰκετῶν καὶ φανερὸς αὐτῷ γενόμενος, μηνυόντων ἐκείνων ὅτι Δαυίδης ὁ πολλὰς ἀποκτείνας Παλαιστίνων μυριάδας εἶη, δείσας μὴ πρὸς αὐτοῦ θάνῃ καὶ τὸν κίνδυνον ὃν ἐξέφυγε παρὰ Σαούλου παρ' ἐκείνου πειράσῃ, προσποιεῖται μανίαν καὶ λύσσαν, ὥς ἀφρὸν κατὰ τοῦ 5 στόματος αὐτοῦ φερόμενον καὶ τᾶλλα δ' ὅσα συνίστησι μανίαν πίστιν παρὰ τῷ τῶν Γιττῶν βασιλεῖ γενέσθαι τῆς νόσου. <246> καὶ τοῖς οἰκέταις προσδυσχεράνας ὥς ἔκφρονα πρὸς αὐτὸν ἀγάγοιεν ἄνθρωπον, ἐκέλευσε τὸν Δαυίδην ὥς τάχος ἐκβάλλειν. 10

- 3 <247> διασωθεῖς δ' οὕτως ἐκ τῆς Γίττης εἰς τὴν Ἰούδα παραγίνεται φυλὴν, καὶ ἐν τῷ πρὸς Ἀδουλλάμῃ πόλει σπηλαίῳ διατρίβων πέμπει πρὸς τοὺς ἀδελφούς, δηλῶν αὐτοῖς ἔνθα εἶη. οἱ δὲ μετὰ πάσης συγγενείας ἦκον πρὸς αὐτόν, καὶ τῶν ἄλλων δ' ὅσοις ἡ χρεία ἦν 15 ἢ φόβος ἐκ Σαούλου τοῦ βασιλέως, συνεροῦνσαν πρὸς αὐτόν, καὶ ποιεῖν τὰ ἐκείνῳ δοκοῦντα ἐτοιμῶς ἔχειν ἔλεγον. ἐγένοντο δ' οἱ πάντες ὥσεί τετρακόσιοι. <248> θαρρήσας δ' ὥς καὶ χειρὸς αὐτῷ καὶ συνεργίας ἤδη προσγεγεννημένης, ἀπάρας ἐκεῖθεν ἀφικνεῖται πρὸς τὸν 20 τῶν Μωαβιτῶν βασιλέα, καὶ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτοῦ χώραν προσδεξάμενον, ἕως ἂν γινῶ τὸ κατ' αὐτὸν τέλος ἔχειν παρεκάλει. κατανεύσαντος δ' αὐτοῦ τὴν χάριν, καὶ πάσης τοὺς γονεῖς τοῦ Δαυίδου τιμῆς, παρ' ὃν ἐτύγχανον παρ' αὐτῷ χρόνον, ἀξιώσαντος 25
- 4 <249> αὐτός, τοῦ προφήτου κελεύσαντος αὐτὸν τὴν μὲν ἐρημίαν ἐκλιπεῖν, πορευθέντα δ' εἰς τὴν κληρουχίαν τῆς Ἰούδα φυλῆς ἐν αὐτῇ διάγειν, πεῖθεται, καὶ παραγενόμενος εἰς Σάρην πόλιν ἐν αὐτῇ κατέμενε. <250> Σάουλος δ' ἀκούσας ὅτι μετὰ πλήθους ὀφθείη 30

- Δαυίδης, οὐκ εἰς τὸν τυχόντα θόρυβον καὶ ταραχὴν ἐνέπεσεν, ἀλλ' εἰδὼς τὸ φρόνημα τάνδρως καὶ τὴν εὐτολμίαν οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ μικρὸν ἀνακύψειν ἔργον, ὑφ' οὗ κλαύσεσθαι πάντως καὶ πονήσειν, ὑπενόησε. <251>
- 5 καὶ συγκαλέσας τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας καὶ τὴν φυλὴν ἐξ ἧς αὐτὸς ἦν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸν βουνὸν οὗ τὸ βασίλειον εἶχε, καὶ καθίσας ἐπ' Ἀρούρης (τόπος δ' ἦν τις οὕτω προσαγορευόμενος), τιμῆς πολιτικῆς περὶ αὐτὸν οὔσης καὶ τάξεως τῶν σωματοφυλάκων, λέγει
- 10 πρὸς αὐτοὺς ἄνδρες ὁμόφυλοι, μέμνησθε εὖ οἷδ' ὅτι τῶν ἐμῶν εὐεργεσιῶν, ὅτι καὶ ἀγρῶν τινὰς ἐποίησα δεσπότας καὶ τιμῶν τῶν ἐν τῷ πλήθει καὶ τάξεων ἡξίωσα. <252> πυρθάνομαι τοιγαροῦν εἰ μείζονας τούτων δωρεὰς καὶ πλείονας παρὰ τοῦ Ἰεσσαίου παιδὸς
- 15 προσδοκάτε. οἶδα γὰρ ὅτι πάντες ἐκείνῳ προστίθεσθε, τοῦμοῦ παιδὸς Ἰωνάθου αὐτοῦ τε οὕτω φρονήσαντος καὶ ὑμῶν ταῦτα πείσαντος. <253> οὐ γὰρ ἄγνοῶ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Δαυίδην αὐτῷ γεγεννημένας, οὐδ' ὅτι σύμβουλος μὲν καὶ συνεργὸς Ἰω-
- 20 νάθης ἐστὶ τῶν κατ' ἐμοῦ συντεταγμένων, μέλει δ' ὑμῶν οὐδενὶ περὶ τούτων, ἀλλὰ τὸ ἀποβησόμενον ἡσυχάζοντες σκοπεῖτε. <254> σιωπήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἀπεκρίνατο τῶν παρόντων, Δάωκος δ' ὁ Σύρος, ὁ τὰς ἡμιόνους αὐτοῦ βόσκων,
- 25 εἶπεν ὥς ἴδοι τὸν Δαυίδην εἰς Ναβᾶν πόλιν πρὸς Ἀχιμέλεχον ἐλθόντα τὸν ἀρχιερέα, τὰ τε μέλλοντα παρ' αὐτοῦ προφητεύσαντος μαθεῖν, καὶ λαβόντα ἐφόδια καὶ τὴν ῥομφαίαν τοῦ Γολιάθου πρὸς οὓς ἐβούλετο μετ' ἀσφαλείας προπεμφθῆναι.
- 30 <255> μεταπεμψάμενος οὖν τὸν ἀρχιερέα καὶ πᾶσαν 5
§ 251 = 1 Reg. XXII 7.

αὐτοῦ τὴν γενεὰν Σάουλος 'τί παθὼν' εἶπεν 'ἐξ ἐμοῦ δεινὸν καὶ ἄχαρι τὸν Ἰεσσαίου παῖδα προσεδέξω, καὶ σιτίων μὲν αὐτῷ μετέδωκας καὶ ὄπλων, ὄντι τῆς ἐμῆς βασιλείας ἐπιβούλῳ; τί δὲ δὴ καὶ περὶ τῶν μελλόντων ἐχρημάτιζες; οὐ γὰρ δὴ σε φεύγων ἐμὲ καὶ μισῶν τὸν 5 ἐμὸν οἶκον ἐλάνθανεν.' <256> ὁ δ' ἄρχιερεὺς οὐκ ἐπ' ἄρνησιν ἐτράπη τῶν γεγονότων, ἀλλὰ μετὰ παρρησίας ταῦτα παρασχεῖν ὡμολόγει, οὐχὶ Δαυίδῃ χαριζόμενος ἀλλ' αὐτῷ. πολέμιον γὰρ σὸν οὐκ εἰδέναι ἔφασκε, πιστὸν δ' ἐν τοῖς μάλιστα δοῦλον καὶ χιλιάρχον, καὶ τὸ 10 τούτων μεῖζον, γαμβρόν τ' ἦδη καὶ συγγενῇ. <257> ταῦτα δ' οὐκ ἐχθροῖς παρέχειν τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ τοῖς εὐνοίᾳ καὶ τιμῇ τῇ πρὸς αὐτοὺς ἀρίστοις. προφητεῦσαι δ' οὐ νῦν πρῶτον αὐτῷ, πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο πεποιηκέναι· 'φῆσαντι δ' ὑπὸ σοῦ πεμ- 15 φθῆναι κατὰ πολλὴν σπουδὴν ἐπὶ πρᾶξιν, τῷ μηδὲν παρασχεῖν ὧν ἐπεξήτει, σοὶ μᾶλλον ἀντιλέγειν ἢ ἐκείνῳ περὶ αὐτῶν ἐλογιζόμεν. <258> διὸ μηδὲν πονηρὸν κατ' ἐμοῦ φρονήσης, μηδὲ πρὸς ἃ νῦν ἀκούεις Δαυίδην ἐγχειρεῖν, πρὸς ταῦτα τὴν τότε μου δοκοῦσαν φιλαν- 20 θρωπίαν ὑποπτεύσης· φίλῳ γὰρ καὶ γαμβρῷ σὺ καὶ χιλιάρχῳ παρέσχον, οὐ πολεμίῳ.'

- 6 <259> ταῦτα λέγων ὁ ἄρχιερεὺς οὐκ ἔπεισε τὸν Σάουλ (δεινὸς γὰρ ὁ φόβος μηδ' ἀληθεῖ πιστεύειν ἀπολογία), κελεύει δὲ τοῖς ὀπλίταις περιστᾶσιν αὐτὸν 25 μετὰ τῆς γενεᾶς ἀποκτεῖναι. μὴ θαρρύνωντων δ' ἐκείνων ἄψασθαι τοῦ ἀρχιερέως, ἀλλὰ τὸ θεῖον εὐλαβουμένων μᾶλλον ἢ τὸ παρακοῦσαι τοῦ βασιλέως, τῷ Σύρῳ Δωὴκῳ προστάττει τὸν φόνον, <260> καὶ παραλαβὼν ὁμοίους αὐτῷ πονηροὺς ἐκεῖνος ἀποκτείνει τὸν 30

- Ἀχιμέλεχον καὶ τὴν γενεὰν αὐτοῦ· ἦσαν δὲ πάντες ὥς
 πέντε καὶ τριακόσιοι. πέμψας δ' ὁ Σάουλος καὶ εἰς
 τὴν πόλιν τῶν ἱερέων Ναβᾶν πάντας τ' αὐτοὺς ἀπέκτει-
 νεν, οὐ γυναικῶν, οὐ νηπίων οὐδ' ἄλλης ἡλικίας φει-
 5 σάμενος, αὐτὴν τ' ἐνέπρησε. <261> διασώζεται δὲ παῖς
 εἷς Ἀχιμελέχον Ἀβιάθαρος ὄνομα. ταῦτα μέντοι γε συν-
 ἔβη καθὼς προουφίτευσεν ὁ θεὸς τῷ ἀρχιερεῖ Ἑλεί, διὰ
 τὰς τῶν νιῶν αὐτοῦ [δύο] παρανομίας εἰπὼν διαφθορή-
 σεσθαι τοὺς ἐκρόνους.
- 10 <262> Σάουλος δ' ὁ βασιλεὺς ὥμῶν οὕτως ἔργον 7
 διαπραξάμενος καὶ γενεὰν ὅλην ἀρχιερατικῆς ἀποσφάξας
 τιμῆς, καὶ μὴτ' ἐπὶ νηπίοις λαβὼν οἶκτον μὴτ' ἐπὶ
 γέρονσιν αἰδῶ, καταβαλὼν δὲ καὶ τὴν πόλιν ἣν πα-
 τρίδα καὶ τροφὸν τῶν ἱερέων καὶ προφητῶν αὐτὸ τὸ
 15 θεῖον ἐπελέξατο καὶ μόνην εἰς τὸ τοιούτους φέρειν ἄν-
 δρας ἀπέδειξε, μαθεῖν ἅπασιν παρέσχε καὶ κατανοῆσαι
 τὸν ἀνθρώπινον τρόπον. <263> ὅτι μέχρι μὲν εἰσιν
 ἰδιωταὶ τινες καὶ ταπεινοί, τῷ μὴ δύνασθαι χρῆσθαι
 τῇ φύσει μὴδὲ τολμᾶν ὅσα θέλουσιν, ἐπιεικεῖς εἰσὶ καὶ
 20 μέτριοι καὶ μόνον διώκουσι τὸ δίκαιον καὶ πρὸς αὐτῷ
 τὴν πᾶσαν ἔννοιαν καὶ σπουδὴν ἔχουσι. τότε δὲ καὶ
 περὶ τοῦ θείου πεπιστεύκασιν ὅτι πᾶσι τοῖς γινομένοις
 ἐν τῷ βίῳ πάρεστι, καὶ οὐ τᾶργα μόνον ὁρᾷ τὰ πραττό-
 μενα, ἀλλὰ καὶ τὰς διανοίας ἤδη σαφῶς οἶδεν ἀφ' ὧν
 25 μέλλει ταῦτ' ἔσεσθαι. <264> ὅταν δ' εἰς ἐξουσίαν
 παρέλθωσι καὶ δυναστείαν, τότε πάντ' ἐκεῖνα μετεκδυ-
 σάμενοι, καὶ ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς προσωπεῖα τὰ ἥθη καὶ
 τοὺς τρόπους ἀποθέμενοι, μεταλαμβάνουσι τόλμαν, ἀπό-
 νοιαν, καταφρόνησιν ἀνθρωπίνων τε καὶ θείων· <265>
 30 καὶ ὅτε μάλιστα δεῖ τῆς εὐσεβείας αὐτοῖς καὶ τῆς δι-

καί ουσύνης, ἔγγιστα τοῦ φθονεῖσθαι γεγεννημένοις καὶ
 πᾶσι φανεροῖς ἐφ' οἷς ἂν νοήσωσιν ἢ πράξωσι καθ-
 εστῶσι, τόθ' ὡς οὐκέτι βλέποντος αὐτοῦ τοῦ θεοῦ,
 ἢ διὰ τὴν ἔξουσίαν δεδιότος, οὕτως ἐμπαροινούσι τοῖς
 πράγμασιν. <266> ἃ δ' ἂν ἢ φοβηθῶσιν ἀκούσαντες⁵
 ἢ μισήσωσιν ἐθελοκακήσαντες ἢ στέρωσιν ἀλόγως,
 ταῦτα κύρια καὶ βέβαια καὶ ἀληθῆ καὶ ἀνθρώποις
 ἀρεστὰ καὶ θεῷ δοκοῦσι· τῶν δὲ μελλόντων λόγος αὐ-
 τοῖς οὐδὲ εἶς· <267> ἀλλὰ τιμῶσι μὲν τοὺς πολλὰ
 ταλαιπωρήσαντας, τιμῆσαντες δὲ φθονοῦσι, καὶ παρ-¹⁰
 αγαρόντες εἰς ἐπιφάνειαν οὐ ταύτης ἀφαιροῦνται μόνον
 τοὺς τετυχηκότας, ἀλλὰ διὰ ταύτην καὶ τοῦ ξῆν ἐπὶ
 πονηραῖς αἰτίαις καὶ δι' ὑπερβολὴν αὐτῶν ἀπιθάνοις.
 κολάζουσι δ' οὐκ ἐπ' ἔργοις δίκης ἀξίοις ἀλλ' ἐπὶ δια-
 βολαῖς καὶ κατηγορίαις ἀβασανίστοις, οὐδ' ὅσους δεῖ¹⁵
 τοῦτο παθεῖν ἀλλ' ὅσους ἀποκτεῖναι δύνανται. <268>
 τοῦτο Σάουλος ἡμῖν ὁ Κεῖσος παῖς, ὁ πρῶτος μετὰ
 τὴν ἀριστοκρατίαν καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς κριταῖς πολιτείαν
 Ἑβραίων βασιλεύσας, φανερόν πεποίηκε, τριακοσίους
 ἀποκτείνας ἱερέας καὶ προφήτας ἐκ τῆς πρὸς Ἀχιμελέχον²⁰
 ὑποψίας, ἐπικαταβαλὼν δ' αὐτοῖς καὶ τὴν πόλιν, καὶ
 τὸν τρόπον τινὲ νᾶον σπουδάσας ἱερέων καὶ προφητῶν
 ἔρημον καταστῆσαι, τοσούτους μὲν ἀνελών, μείναι δ'
 ἑάσας οὐδὲ τὴν πατρίδα αὐτῶν πρὸς τὸ καὶ μετ' ἐκεί-
 νους ἄλλους γενέσθαι.

25

8 <269> ὁ δ' Ἀβιάθαρος ὁ τοῦ Ἀχιμελέχον παῖς, ὁ
 μόνος διασωθῆναι δυνηθεὶς ἐκ τοῦ γένους τῶν ὑπὸ
 Σαούλου φονευθέντων ἱερέων, φυγὼν πρὸς Δαυίδην
 τὴν τῶν οἰκείων αὐτῷ συμφορὰν ἐδήλωσε καὶ τὴν τοῦ
 πατρὸς ἀναίρεσιν. <270> ὃ δ' οὐκ ἀγνοεῖν ἔφη ταῦτα³⁰

περὶ αὐτοὺς ἐσόμενα ἰδὼν τὸν Δάηκον· ὑπονοῆσαι γὰρ διαβληθῆσεσθαι πρὸς αὐτοῦ τὸν ἀρχιερέα τῷ βασιλεῖ, καὶ τῆς ἀτυχίας ταύτης αὐτοῖς αὐτὸν ἡτιᾶτο. μένειν δ' αὐτόθι καὶ σὺν αὐτῷ διατρίβειν, ὥς οὐκ ἐν ἄλλῳ
 5 τόπῳ λησόμενον οὕτως ἡξίου.

〈271〉 κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀκούσας ὁ Δαυίδης 13
 τοὺς Παλαιστινοὺς ἐμβεβληκότας εἰς τὴν Κιλλανῶν
 χώραν καὶ ταύτην διαρπάζοντας, δίδωσιν ἑαυτὸν στρα-
 τεύειν ἐπ' αὐτούς, τοῦ θεοῦ διὰ τοῦ προφήτου πυθό-
 10 μενος εἰ ἐπιτρέπει. τοῦ δὲ νίκην σημαίνειν φήσαντος
 ἐξώρμησεν ἐπὶ τοὺς Παλαιστινοὺς μετὰ τῶν ἑταίρων,
 καὶ φόνον τ' αὐτῶν πολλὸν ἐξέχεε καὶ λείαν ἤλασε.
 〈272〉 καὶ παραμείνας τοῖς Κιλλανοῖς ἕως τὰς ἄλλας
 καὶ τὸν καρπὸν συνείλον ἀδεῶς, Σαούλῳ τῷ βασιλεῖ
 15 μνηνύεται παρ' αὐτοῖς ὦν· τὸ γὰρ ἔργον καὶ τὸ κατόρ-
 θωμα οὐκ ἔμεινε παρ' οἷς ἐγένετο, φήμη δ' ἐπὶ πᾶν
 εἰς τε τὰς τῶν ἄλλων ἀκοὰς καὶ πρὸς τὰς τοῦ βασι-
 λέως διεκομίσθη. αὐτό τε συνιστάνον καὶ τὸν πεποι-
 ηκότα. 〈273〉 χαίρει δὲ Σάουλος ἀκούσας ἐν Κίλλαι
 20 τὸν Δαυίδην, καὶ ἑθεὶς ἤδη χερσὶ ταῖς ἑμαῖς ὑπέθετο
 αὐτόν· εἰπὼν, ἑπεὶ καὶ συνηνάγκασεν ἐλθεῖν εἰς πόλιν
 τεῖχῃ καὶ πύλας καὶ μοχλοὺς ἔχουσας, τῷ λαῷ παντὶ
 προσέταξεν ἐπὶ τὴν Κίλλαν ἐξορμηῆσαι καὶ πολιορκήσαντι
 καὶ λαβόντι τὸν Δαυίδην ἀποκτεῖναι. 〈274〉 ταῦτα δ'
 25 αἰσθόμενος ὁ Δαυίδης, καὶ μαθὼν παρὰ τοῦ θεοῦ ὅτι
 μέιναντα παρ' αὐτοῖς οἱ Κιλλῖται ἐκδώσουσι τῷ Σαούλῳ,
 παραλαβὼν τοὺς τετρακοσίους ἀπῆρεν ἀπὸ τῆς πόλεως
 εἰς τὴν ἔρημον ἐπάνω τῆς Ἐνγεδαῖν λεγομένης. καὶ
 ὁ μὲν βασιλεὺς ἀκούσας αὐτὸν πεφηνγότα παρὰ τῶν
 30 Κιλλιτῶν ἐπαύσατο τῆς ἐπ' αὐτὸν στρατείας, 〈275〉

2 Δαυίδης δ' ἐκεῖθεν ἄρας εἰς τινὰ τόπον Καινὴν καλου-
 μένην τῆς Ζιφήνης παραγίνεται, εἰς ὃν Ἰωνάθης ὁ τοῦ
 Σαούλου παῖς συμβαλὼν αὐτῷ καὶ κατασπασάμενος
 θαρρεῖν τε καὶ χρηστὰς περὶ τῶν μελλόντων ἐλπίδας
 ἔχειν παρεκάλει, καὶ μὴ κáμνειν τοῖς παροῦσι· βασι- 5
 λεύσειν γὰρ αὐτόν, καὶ πᾶσαν τὴν Ἑβραίων δύναμιν
 ἔξειν ὑφ' αὐτῷ, φιλεῖν δὲ τὰ τοιαῦτα σὺν μεγάλοις
 ἀπαντᾶν πόνοις. <276> πάλιν δ' ὅρκους ποιησάμενος
 τῆς εἰς ἅπαντα τὸν βίον πρὸς ἀλλήλους εὐνοίας καὶ
 πίστεως, καὶ τὸν θεὸν μάρτυρα καλέσας ὧν ἐπηράσατο 10
 αὐτῷ παραβάντι τὰ συγκείμενα καὶ μεταβαλομένῳ πρὸς
 τὰναντία, τὸν μὲν αὐτόθι καταλείπει μικρὰ τῶν φρον-
 τίδων καὶ τοῦ δέους ἐπικουφίσας, αὐτὸς δὲ πρὸς αὐ-
 τὸν ἐπανέρχεται. <277> οἱ δὲ Ζιφηνοὶ χαριζόμενοι τῷ
 Σαούλῳ μηνύουσιν αὐτῷ παρ' αὐτοῖς διατρίβειν τὸν 15
 Δαυίδην, καὶ παραδώσειν ἔφασαν ἐπ' αὐτὸν ἐλθόντι·
 καταληφθέντων γὰρ τῶν τῆς Ζιφήνης στενῶν οὐκ εἶναι
 φυγὴν αὐτῷ πρὸς ἄλλους. <278> ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπήνε-
 σεν αὐτούς, χάριν ἔχειν ὁμολογήσας τὸν ἐχθρὸν αὐτῷ
 μεμνηνυκόσι, καὶ οὐκ εἰς μακρὰν ἀμείψεσθαι τῆς εὐ- 20
 νοίας ὑποσχόμενος αὐτούς ἐπεμψε τοὺς ζητήσοντας τὸν
 Δαυίδην καὶ τὴν ἐρημίαν ἐξερευνήσοντας· αὐτὸς δ'
 ἀκολουθήσειν ἀπεκρίνατο. <279> καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὴν
 θήραν καὶ τὴν σύλληψιν τοῦ Δαυίδου προῆγον τὸν
 βασιλέα, σπουδάζοντες μὴ μόνον αὐτῷ μηνῦσαι τὸν 25
 ἐχθρὸν, ἀλλὰ καὶ τῷ παρασχεῖν αὐτὸν εἰς ἐξουσίαν
 φανερωτέραν καταστῆσαι αὐτῷ τὴν εὐνοίαν· διήμαρτον
 δὲ τῆς ἀδίκου καὶ πονηροῦς ἐπιθυμίας, οἱ μηδὲν κιν-
 δυνεύσειν ἔμελλον ἐκ τοῦ μὴ ταῦτ' ἐμφανίσαι τῷ
 Σαούλῳ, <280> διὰ δὲ κολακείαν καὶ κέρδους προσ- 30

δοκίαν παρὰ τοῦ βασιλέως ἄνδρα θεοφιλῇ καὶ παρὰ
 δίκην ζητούμενον ἐπὶ θανάτῳ καὶ λανθάνειν θυνάμε-
 ρον διέβαλον καὶ παραδώσειν ὑπέσχοντο· γνοὺς γὰρ ὁ
 Δαυίδης τὴν τῶν Ζιφηνῶν κακοήθειαν καὶ τὴν τοῦ
 5 βασιλέως ἔφοδον, ἐκλείπει μὲν τὰ στενὰ τῆς ἐκεῖνων
 χώρας, φεύγει δ' ἐπὶ τὴν μεγάλην πέτραν τὴν οὖσαν
 ἐν τῇ Μάωνος ἐρήμῳ.

〈281〉 ὥρμησε δ' ἐπ' ἐκείνην διώκειν Σάουλος· 3
 κατὰ γὰρ τὴν ὁδὸν ἀναχωρήσαντα ἐκ τῶν στενῶν μαθὼν
 10 τὸν Δαυίδην, ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος τῆς πέτρας ἀπῆρεν.
 ἀντιπεριέδρασαν δὲ τὸν Σάουλὸν ἀπὸ τῆς διώξεως τοῦ
 Δαυίδου, μέλλοντος ἤδη συλλαμβάνεσθαι, Παλαιστινοὶ
 πάλιν ἐπὶ τὴν τῶν Ἑβραίων ἐστρατευκέναι χώραν
 ἀκουσθέντες· ἐπὶ γὰρ τούτους ἀνέστρεψε φύσει πολε-
 15 μίους ὄντας, αὐτοὺς ἀμύνεσθαι κρίνας ἀναγκαιότερον
 ἢ τὸν ἴδιον σπουδάζοντα λαβεῖν ἐχθρὸν ὑπεριδεῖν τὴν
 γῆν κακωθεῖσαν.

〈282〉 καὶ Δαυίδης μὲν οὕτως ἐκ παραλόγου τὸν 4
 κίνδυνον διαφυγὼν εἰς τὰ στενὰ τῆς Ἐνγεδηνῆς ἀφ-
 20 κινεῖται, Σαούλῳ δ' ἐκβαλόντι τοὺς Παλαιστινοὺς ἤκον
 ἀπαγγέλλοντες τινὲς τὸν Δαυίδην ἐν τοῖς Ἐνγεδηνῆς
 διατρίβειν ὄροις. 〈283〉 λαβὼν δὲ τρισχιλίους ὀπλίτας
 ἐπιλέκτους ἐπ' αὐτὸν ἠπείγετο, καὶ γενόμενος οὐ πόρρω
 τῶν τόπων ὄρεϊ παρὰ τὴν ὁδὸν σπήλαιον βαθὺ καὶ
 25 κοῖλον, εἰς πολὺν καὶ μῆκος ἀνεωγὸς καὶ πλάτος, ἔνθα
 συνέβαινε τὸν Δαυίδην μετὰ τῶν τετρακοσίων κεκρύ-
 φθαι. ἐπειγόμενος οὖν ὑπὸ τῶν κατὰ φύσιν εἴσεισιν
 εἰς αὐτὸ μόνος. Θεαθεὶς δ' ὑπὸ τινος τῶν μετὰ Δαυί-
 δου, 〈284〉 καὶ φράσαντος τοῦ θεασαμένου πρὸς τὸν
 30 ἐχθρὸν αὐτοῦ παρὰ τοῦ θεοῦ καιρὸν ἔχειν ἀμύνης,

καὶ συμβουλευόντος τοῦ Σαούλου ἀποτεμεῖν τὴν κε-
 φαλήν καὶ τῆς πολλῆς ἄλης αὐτὸν ἀπαλλάξαι καὶ ταλαι-
 πωρίας, ἀναστὰς ἀφαιρεῖ μὲν τὴν πτέρυγα τοῦ ἱματίου
 μόνον οὗ Σάουλος ἡμπεύχετο, μετανοήσας δ' εὐθύς
 οὐ δίκαιον εἶπε φονεύειν τὸν αὐτοῦ δεσπότην οὐδὲ 5
 τὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ βασιλείας ἀξιωθέντα· 'καὶ γὰρ εἰ
 πονηρὸς οὗτος εἰς ἡμᾶς, ἀλλ' οὐκ ἐμὲ δεῖ τοιοῦτον
 εἶναι πρὸς αὐτόν.' <285> τοῦ δὲ Σαούλου τὸ σπῆ-
 λαιον ἐκλιπόντος προελθὼν ὁ Δαυίδης ἔκραξεν, ἀκοῦσαι
 τὸν Σάουλον ἀξιῶν. ἐπιστραφέντος δὲ τοῦ βασιλέως, 10
 προσκυνεῖ τ' αὐτὸν πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον. ὡς ἔθορ, καί
 φησιν 'οὐ πονηροῖς, ὦ βασιλεῦ, καὶ ψευδεῖς πλάττουσι
 διαβολὰς παρέχοντα δεῖ σε τὰς ἀκοὰς χαρίζεσθαι μὲν
 ἐκείνοις τὸ πιστεύειν αὐτοῖς, τοὺς δὲ φιλιτάτους δι'
 ὑπονοίας ἔχειν, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις σκοπεῖν τὴν ἀπάντων 15
 διάθεσιν. <286> διαβολὴ μὲν γὰρ ἀπατᾷ, σαφὴς δ'
 ἀπόδειξις εὐνοίας τὰ πραττόμενα· καὶ λόγος μὲν ἐπ'
 ἀμφοτέρα πέφυκεν ἀληθῆς τε καὶ ψευδῆς, τὰ δ' ἔργα
 γυμνὴν ὑπ' ὅψει τὴν διάνοιαν τίθησι. <287> ἴσθι
 τοίνυν ἐκ τούτων· καλῶς ἔχειν με πρὸς σέ καὶ τὸν σὸν 20
 οἶκον ἐμοὶ πιστεῦσαι δεῖ, καὶ μὴ τοῖς κατηγοροῦσιν ἃ
 μήτ' εἰς νοῦν ἐβαλόμην μήτε δύναται γενέσθαι προσ-
 θέμενον διώκειν τὴν ἐμὴν ψυχὴν, καὶ μηδὲν μήθ'
 ἡμέρας μήτε νυκτὸς ἔχειν διὰ φροντίδος ἢ τὴν ἐμὴν
 ἀναίρεσιν, ἣν ἀδίκως μεταπορεύει. <288> πῶς γὰρ 25
 οὐχὶ ψευδῇ περὶ ἐμοῦ δόξαν εἴληφας ὡς ἀποκτεῖναί
 σε θέλοντος; ἢ πῶς οὐκ ἀσεβεῖς εἰς τὸν θεόν, ἄνθρω-
 πον σήμερον αὐτῷ τιμωρῆσαι δυνάμενον καὶ παρὰ σοῦ
 λαβεῖν δίκην, καὶ μὴ θελήσαντα, μηδὲ τῷ καιρῷ τούτῳ
 χρησάμενον ὢν, εἴ σοι κατ' ἐμοῦ περιέπεσεν, οὐκ ἂν 30

οὕτως παρήκας, διαχορήσασθαι ποθῶν καὶ νομίζων πολέ-
μιον; <289> ὅτε γάρ σου τὸν πτέρυγα τοῦ ἱματίου
ἀπέτεμον, τότε σου καὶ τὴν κεφαλὴν ἠδυνάμην.’ ἐπι-
δείξας δὲ τὸ ῥάκος ἰδεῖν πιστεύειν παφεῖχεν. ‘ἀλλ’
5 ἐγὼ μὲν ἀπεσχόμην δικαίας ἀμύνης’ φησί, ‘σὺ δὲ μῖσος
ἥδικον οὐκ αἰδεῖ κατ’ ἐμοῦ τρέφων. θεὸς ταῦτα δικά-
σειε, καὶ τὸν ἑκατέρου τρόπον ἡμῶν ἐλέγξειε.’ <290>
Σάουλός δ’ ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας θαυμάσας,
καὶ τὴν τοῦ νεανίσκου μετριότητα καὶ φύσιν ἐκπλαγεῖς,
10 ἀνῳμώξε. τὸ δ’ αὐτὸ κἀκείνου ποιήσαντος, αὐτὸν
εἶναι δίκαιον στένειν ἀπεκρίνατο· ‘σὺ μὲν γάρ’ φησὶν
‘ἀγαθῶν αἰτίος μοι γέγονας, ἐγὼ δὲ σοὶ συμφορῶν.
ἐπεδείξω δὲ καὶ σήμερον τὴν ἀρχαίων ἔχοντα σαυτὸν
δικαιοσύνην, οἳ τοὺς ἐχθροὺς ἐν ἐρημίᾳ λαβόντας
15 σῶζειν παρήγγελλον. <291> πέπεισμαι δὴ νῦν ὅτι σοὶ
τὴν βασιλείαν ὁ θεὸς φυλάττει καὶ περιμένει σὲ τὸ
πάντων τῶν Ἑβραίων κράτος. δὸς δὴ μοι πίστεις ἐνόρ-
κους μὴ μου τὸ γένος ἔξαφανίσαι, μηδ’ ἐμοὶ μνησικα-
κοῦντα τοὺς ἐμοὺς ἐκρόνους ἔξαπολέσαι, τηρῆσαι δέ μοι
20 καὶ σῶσαι τὸν οἶκον.’ ὁμόσας δέ, καθὼς ἠξίωκε, Δαυί-
δης Σάουλόν μὲν εἰς τὴν ἰδίαν ἀπέλυσε βασιλείαν, αὐτὸς
δὲ μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ εἰς τὴν Μασθωρῶν ἀνέβη στενὴν.
<292> ἀποθνήσκει δὲ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν καὶ 5
Σαμουήλος ὁ προφήτης, ἀνὴρ οὐ τῆς τυχοῦσης ἀπο-
25 λαύσας παρὰ τοῖς Ἑβραίοις τιμῆς. ἀλλ’ ἐνεφάνισε γὰρ
τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ πλήθους πρὸς αὐτὸν
εὐνοίαν τὸ πένθος ὃ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁ λαὸς ἤγετο,
καὶ ἡ περὶ τὴν ταφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν τῶν νομιζομένων
ἀναπλήρωσιν φιλοτιμία τε καὶ σπουδή. <293> θά-
30 πτουσι δ’ αὐτὸν ἐν τῇ πατρίδι Ἀρμαθᾶ, καὶ ἐπὶ πολ-

λὰς πάνν ἡμέρας ἔκλανσαν, οὐ κοινὸν τοῦτο πάσχοντες ὥς ἐπ' ἄλλοτρίου τελευτῇ, ὥς οἰκείον δ' ἕκαστος ἰδίου ποθῶν. <294> ἐγένετο δ' ἀνὴρ δίκαιος καὶ χρηστὸς τὴν φύσιν, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα φίλος τῷ θεῷ. ἦρξε δὲ καὶ προύστη τοῦ λαοῦ μετὰ τὴν Ἥλει τοῦ 5 ἄρχιερέως τελευτὴν μόνος μὲν ἔτη δώδεκα, μετὰ δὲ τοῦ Σαούλου τοῦ βασιλέως δέκα πρὸς τοῖς ὀκτώ.

<295> καὶ τὰ μὲν περὶ Σαμουήλ τοῦτο τὸ πέρασ 6 ἔσχεν, ἦν δέ τις τῶν Ζιφηνῶν ἐκ πόλεως Ἐμμᾶ πλούσιος καὶ πολυθρέμματος· τρισχιλίων μὲν γὰρ αὐτῷ 10 ποίμνη προβάτων ἐνέμετο, χιλίων δ' αἰγῶν. ταῦτα Δαυίδης ἀσινῇ τηρεῖν τε καὶ ἀβλαβῇ παρήγγελλε τοῖς σὺν αὐτῷ, καὶ μὴθ' ὑπὸ ἐπιθυμίας μὴθ' ὑπὸ ἐνδείας μὴθ' ὑπὸ τῆς ἐρημίας καὶ τοῦ δύνασθαι λανθάνειν καταβλάπτειν, τούτων δ' ἀπάντων ἐπάνω τίθεσθαι τὸ μηδέν' 15 ἀδικεῖν, καὶ τὸ τῶν ἄλλοτρίων ἅπτεσθαι δεινὸν ἡγείσθαι καὶ πρόσαντες τῷ θεῷ. <296> ταῦτα δ' ἐδίδασκεν αὐτοὺς οἰόμενος ἀνθρώπῳ χαρίσασθαι ἀγαθῷ καὶ ταύτης τυγχάνειν ἀξίῳ τῆς προνοίας. ἦν δὲ Νάβαλος (τοῦτο γὰρ εἶχεν ὄνομα) σκληρὸς καὶ πονηρὸς τοῖς 20 ἐπιτηδεύμασιν, ἐκ κυνικῆς ἀσκήσεως πεποιημένος τὸν βίον, γυναικὸς δ' ἀγαθῆς καὶ σώφρονος καὶ τὸ εἶδος σπουδαίας λελογχώς. <297> πρὸς οὖν τὸν Νάβαλον τοῦτον, καθ' ὃν ἔκειρε τὰ πρόβατα καιρὸν, πέμψας ὁ Δαυίδης ἄνδρας δέκα τῶν σὺν αὐτῷ, διὰ τούτων αὐτὸν 25 ἀσπάζεται καὶ συνεύχεται τοῦτο ποιεῖν ἐπ' ἔτη πολλά· παρασχεῖν δ' ἐξ ὧν δυνατός ἐστιν αὐτῷ παρακάλει, μαθόντα παρὰ τῶν ποιμένων ὅτι μηδὲν αὐτοὺς ἡδικήκαμεν, ἀλλὰ φύλακες αὐτῶν τε καὶ τῶν ποιμνίων γεγόναμεν, πολὺν ἐν τῇ ἐρήμῳ διατρίβοντες ἤδη χρόνον· 30

μετανοήσῃν δ' οὐδὲν Δαυίδῃ παρασχόμενον. <298>
 ταῦτα δὲ τῶν πεμφθέντων διακονησάντων πρὸς τὸν
 Νάβαλον, ἀπανθρώπως σφόδρα καὶ σκληρῶς ἀπήντησεν·
 ἐρωτήσας γὰρ αὐτοὺς τίς ἐστι Δαυίδης, ὡς τὸν υἱὸν
 5 ἤκουσεν Ἰεσσαίου, ἡνὺν ἄρα εἶπε ἑμέγα φρονοῦσιν ἐφ'
 αὐτοῖς οἱ δραπέται καὶ σεμνύνονται οἱ τοὺς δεσπότης
 καταλιπόντες. <299> ὀργίζεται δ' αὐτῶν φρασάντων
 ὁ Δαυίδης, καὶ τετρακοσίους μὲν ὀπλισμένους αὐτῷ
 κελεύσας ἔπεσθαι, διακοσίους δὲ φύλακας τῶν σκευῶν
 10 καταλιπὼν (ἥδη γὰρ εἶχεν ἑξακοσίους), ἐπὶ τὸν Νάβα-
 λον ἐβάδιζεν, ὁμόσας ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ
 καὶ τὴν κτῆσιν ὅλην ἀφανίσῃν· οὐ γὰρ ἄχθεσθαι
 μόνον ὅτι γέγονεν ἀχάριστος εἰς αὐτούς, μηδὲν ἐπι-
 15 ὅτι καὶ προσεβλάσφημησε καὶ κακῶς εἶπε μηδὲν ὑπ'
 αὐτῶν λελυπημένος.

<300> δοῦλου δέ τις τῶν τὰ ποίμνια φυλαττόν- 7
 των τὰ τοῦ Ναβάλου πρὸς τὴν δέσποιναν μὲν αὐτοῦ
 γυναικα δ' ἐκείνου κατειπόντος ὅτι πέμψας ὁ Δαυίδης
 20 αὐτῆς πρὸς τὸν ἄνδρα μηδενὸς τύχοι τῶν μετρίων,
 ἀλλὰ καὶ προσυβρισθεῖη βλασφημίαις δειναῖς, πάσῃ
 περὶ αὐτοὺς προνοίᾳ καὶ φυλακῇ τῶν ποιμνίων χρησά-
 μενος· <301> γεγρονέναι δὲ τοῦτο ἐπὶ τῷ κακῷ τῷ τοῦ
 δεσπότη· ταῦτ' ἐκείνον φήσαντος Ἀβιγαίας (προσηγο-
 25 ρεῖτο γὰρ οὕτως) εὐθέως ἐπιστάξασα τοὺς ὄρους καὶ
 πληρώσασα παντοίων ξενίων, καὶ μηδὲν εἰποῦσα τάνδρῃ
 (ὑπὸ γὰρ μέθης ἀναίσθητος ἦν), ἐπορεύετο πρὸς Δαυί-
 δην. καταβαινούσῃ δὲ τὰ στενὰ τοῦ ὄρους ἀπήντησε
 Δαυίδης μετὰ τῶν τετρακοσίων ἐπὶ Νάβαλον ἐρχόμενος.
 30 <302> θεασαμένη δ' αὐτὸν ἡ γυνὴ κατεπῆδησεν, καὶ

§ 298 = 1 Reg. XXV 9.

πεσοῦσα ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνει, καὶ τῶν μὲν Να-
 βάλου λόγων ἐδεῖτο μὴ μνημονεύειν (οὐ γὰρ ἀγνοεῖν
 αὐτὸν ὅμοιον ὄντα τῷ ὀνόματι· Νάβαλος γὰρ κατὰ τὴν
 Ἑβραϊκὴν γλῶτταν ἀφροσύνην δηλοῖ), αὐτὴ δ' ἀπελο-
 γεῖτο μὴ θεάσασθαι τοὺς πεμφθέντας ὑπ' αὐτοῦ. ⁵
 <303> 'διὸ συγγίνωσκέ μοι' φησί, 'καὶ τῷ θεῷ χάριν
 ἔχε κωλύοντί σε μιανθῆναι ἀνθρωπίνῳ αἵματι. μένοντα
 γὰρ σε καθαρὸν ἐκείνος αὐτὸς ἐκδικήσει παρὰ τῶν
 πονηρῶν. ἃ γὰρ ἐκδέχεται κακὰ Νάβαλον, ταῦτα καὶ
 ταῖς τῶν ἐχθρῶν σου κεφαλαῖς ἐμπέσοι.' <304> γενοῦ ¹⁰
 δ' εὐμενὴς μοι, κρίνας ἀξίαν τοῦ παρ' ἐμοῦ ταῦτα
 δεξάσθαι, καὶ τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν τὴν ἐπὶ τὸν
 ἄνδρα μου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς τὴν ἐμὴν τιμὴν
 ἄφες. πρέπει γὰρ ἡμέρῳ σοι καὶ φιλανθρώπῳ τυγχά-
 νειν, καὶ ταῦτα μέλλοντι βασιλεύειν.' <305> ὃ δὲ τὰ ¹⁵
 ὄψα δεξάμενος 'ἀλλὰ σέ' φησὶν 'ὦ γύναι, θεὸς εὐμε-
 νὴς ἦγαγε πρὸς ἡμᾶς σήμερον· οὐ γὰρ ἂν τὴν ἐπερ-
 χομένην ἡμέραν εἶδες, ἐμοῦ τὸν οἶκον τὸν Ναβάλου
 διὰ τῆσδε τῆς νυκτὸς ὁμόσαντος ἀπολεῖν καὶ μηδέν'
 ὑμῶν ἀπολείψειν ἀπ' ἀνδρὸς πονηροῦ καὶ ἀχαρίστου ²⁰
 πρὸς ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ἐταίρους γενομένου. νῦν δὲ
 φθάσασα προύλαβες καταμειλίξασθαί μου τὸν θυμόν,
 κηδομένου σου τοῦ θεοῦ. ἀλλὰ Νάβαλος μὲν, καὶ
 ἀφεθῇ νῦν διὰ σέ τῆς τιμωρίας, οὐ φεύξεται τὴν δίκην,
 ἀλλ' ὁ τρόπος αὐτοῦ ἀπολεῖ, λαβὼν αἰτίαν ἄλλην.' ²⁵

⁸ <306> ταῦτ' εἰπὼν ἀπολύει τὴν γυναῖκα· ἢ δ' εἰς
 τὸν οἶκον ἐλθοῦσα καὶ καταλαβοῦσα τὸν ἄνδρα μετὰ
 πολλῶν εὐωχούμενον καὶ κεκαρωμένον ἤδη, τότε μὲν
 οὐδὲν τῶν γεγενημένων διεσάφει, τῇ δ' ἐπιούσῃ νή-
 φοντι ἅπαντα δηλώσασα παρεθῆναι καὶ πᾶν αὐτῷ νεκρω- ³⁰

θῆναι τὸ σῶμα ὑπὸ τῶν λόγων καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς
 λύπης ἐποίησε. καὶ δέκα οὐ πλείους ἐπιζήσας ἡμέρας
 τὸν βίον κατέστρεψε ὁ Νάβαλος. <307> ἀκούσας δ'
 αὐτοῦ τὴν τελευτὴν ὁ Δαυίδης ἐκδικηθῆναι μὲν αὐτὸς
 5 ὑπὸ τοῦ θεοῦ καλῶς ἔλεγεν· ἀποθανεῖν γὰρ Νάβαλον
 ὑπὸ τῆς ἰδίας πονηρίας, καὶ δοῦναι δίκην αὐτῷ καθαρὰν
 ἔχοντι τὴν δεξιάν· ἔγνων δὲ καὶ τότε τοὺς πονηροὺς
 ἐλαυνομένους ὑπὸ τοῦ θεοῦ, μηδενὸς τῶν ἐν ἀνθρώποις
 ὑπερορῶντος, διδόντος δὲ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς τὰ ὅμοια,
 10 τοῖς δὲ πονηροῖς ὀξεῖαν ἐπιφέροντος τὴν ποινήν. <308>
 πέμψας δ' αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα συνοικήσουσαν καὶ
 γαμηθησομένην καλεῖ πρὸς αὐτόν· ἡ δ' ἀναξία μὲν
 εἶναι καὶ ποδῶν ἄψασθαι τῶν ἐκείνου πρὸς τοὺς παρ-
 όντας ἔλεγεν. ὅμως δὲ μετὰ πάσης τῆς θεραπέας ἦκε.
 15 καὶ συνώκησε μὲν αὐτῷ, ταύτην λαβοῦσα τὴν τιμὴν
 καὶ διὰ τὸ τὸν τρόπον σώφρονα εἶναι καὶ δίκαιον, τυ-
 χοῦσα δ' αὐτῆς καὶ διὰ τὸ κάλλος. <309> εἶχε δὲ
 Δαυίδης γυναῖκα πρότερον, ἣν ἔξ Ἀβισάρου πόλεως
 ἔγγμε· Μιχάλαν δὲ τὴν Σαούλου τοῦ βασιλέως θυγα-
 20 τέρα τὴν γενομένην τοῦ Δαυίδου γυναῖκα ὁ πατὴρ τῷ
 Φελτίᾳ υἱῷ Αἰσίου συνέξευξεν, ἐκ πόλεως ὄντι Γεθλᾶς.
 <310> μετὰ ταῦτά τινες ἐλθόντες τῶν Ζιφηνῶν 9
 ἀπήγγειλαν τῷ Σαούλῳ ὡς εἶη πάλιν Δαυίδης ἐν τῇ
 χώρᾳ αὐτῶν, καὶ δύνανται συλλαβεῖν αὐτὸν βουλομένην
 25 συνεργῆσαι. ὁ δὲ μετὰ τρισχιλίων ὀπλιτῶν ἐβάδιζεν
 ἐπ' αὐτόν, καὶ νυκτὸς ἐπελθούσης ἐστρατοπέδενσεν ἐπὶ
 τινι τόπῳ Σεκελᾷ λεγομένῳ. <311> Δαυίδης δ' ἀκού-
 σας τὸν Σάουλον ἐπ' αὐτὸν ἵκοντα, πέμψας κατασκό-
 πους ἐκέλευσε δηλοῦν αὐτῷ ποῖ τῆς χώρας Σάουλος
 30 ἦδη προσεληλύθοι. τῶν δ' ἐν Σεκελᾷ φρασάντων δια-

νυκτερεύειν, λαθὼν τοὺς ἰδίους εἰς τὸ τοῦ Σαούλου
 στρατόπεδον παραγίνεται, ἐπαγόμενος τὸν ἐκ τῆς ἀδελ-
 φῆς αὐτοῦ Σαρούιας Ἀβισαϊὸν καὶ Ἀχιμέλεχον τὸν
 Χετταῖον. <312> τοῦ δὲ Σαούλου κοιμωμένου, καὶ περὶ
 αὐτὸν ἐν κύκλῳ τῶν ὀπλιτῶν καὶ τοῦ στρατηγοῦ Ἀβεν- 5
 νήρου κειμένων, ὁ Δαυίδης εἰσελθὼν εἰς τὸ στρατό-
 πεδον τὸ τοῦ βασιλέως οὔτ' αὐτὸς ἀναιρεῖ τὸν Σάουλον,
 ἐπιγνοὺς αὐτοῦ τὴν κοίτην ἐκ τοῦ δόρατος (τοῦτο γὰρ
 αὐτῷ παρεπεπήγει), οὔτε τὸν Ἀβισαῖον βουλόμενον
 φονεῦσαι καὶ πρὸς τοῦτο ὠρμηκότα εἶασεν, ἀλλὰ τὸν 10
 ὑπὸ τοῦ θεοῦ κεχειροτονημένον βασιλέα φήσας εἶναι
 δεινὸν ἀποκτεῖναι, κἂν ἥ πονηρός (ἤξειν γὰρ αὐτῷ
 παρὰ τοῦ δόντος τὴν ἀρχὴν σὺν χρόνῳ τὴν δίκην),
 ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς. <313> σύμβολον δὲ τοῦ κτεῖναι δυ-
 νηθεὶς ἀποσχέσθαι λαβὼν αὐτοῦ τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν 15
 τοῦ ὕδατος, ὃς κοιμωμένῳ παρέκειτο τῷ Σαούλῳ, μη-
 δενὸς αἰσθομένου τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, πάντων δὲ
 κατακοιμωμένων, ἐξῆλθεν ἀδεῶς πάντ' ἐργασάμενος ὅσα
 καὶ τοῦ καιροῦ διδόντος αὐτῷ καὶ τῆς τόλμης διέθηκε
 τοὺς τοῦ βασιλέως. <314> διαβὰς δὲ τὸν χειμάρρουν 20
 καὶ ἐπὶ τὴν κορυφὴν ἀνελθὼν τοῦ ὄρους, ὅθεν ἔμελλεν
 ἔξακουστὸς εἶναι ἐμβοήσας τοῖς στρατιώταις τοῦ Σαού-
 λου καὶ τῷ στρατηγῷ Ἀβεννήρῳ, διανίστησιν αὐτοὺς
 ἐκ τοῦ ὕπνου, τοῦτόν τ' ἐφώνει καὶ τὸν λαόν. ἐπα-
 κούσαντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τίς ὁ καλέσας αὐτόν 25
 ἔστιν ἐρομένον, Δαυίδης εἶπεν <315> 'ἐγώ, παῖς μὲν
 Ἰεσσαίου, φυγὰς δ' ὑμέτερος. ἀλλὰ τί δή ποτε, μέγας
 τ' ὢν καὶ τὴν πρώτην ἔχων παρὰ τῷ βασιλεῖ τιμὴν,
 οὕτως ἀμελῶς τὸ τοῦ δεσπότης φυλάττεις σῶμα, καὶ
 ὕπνος ἡδίων ἐστὶ σοὶ τῆς τούτου σωτηρίας καὶ προ- 30

νοίας; θανάτου γὰρ ταῦτα ἄξια καὶ τιμωρίας, οἳ γε
 μικρὸν ἔμπροσθεν εἰσελθόντας τινὰς ὑμῶν εἰς τὸ στρα-
 τόπεδον ἐπὶ τὸν βασιλέα καὶ πάντας τοὺς ἄλλους οὐκ
 ἐνοήσατε. ζήτησον οὖν τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως καὶ τὸν
 5 φακὸν τοῦ ὕδατος, καὶ μαθήσει πηλίκον ὑμᾶς ἔλαθε
 κακὸν ἐντὸς γενόμενον.’ <316> Σάουλος δὲ γνωρίσας
 τὴν Δανίδου φωνήν, καὶ μαθὼν ὅτι λαβὼν αὐτὸν ἔκ-
 δοτον ὑπὸ τοῦ ὕπνου καὶ τῆς τῶν φυλακτόντων ἀμε-
 λείας οὐκ ἀπέκτεινεν, ἀλλ’ ἐφείσατο δικαίως ἂν αὐτὸν
 10 ἀνελῶν, χάριν ἔχειν αὐτῷ τῆς σωτηρίας ἔλεγε, καὶ
 παρεκάλει θαρροῦντα καὶ μηδὲν ἔτι πείσεσθαι δεινὸν
 ἐξ αὐτοῦ φοβούμενον ἀναχωρεῖν ἐπὶ τὰ οἴκεϊα. <317>
 πεπεισθαι γὰρ ὅτι μηδ’ αὐτὸν οὕτως ἀγαπήσειεν ὥς
 ὑπ’ ἐκείνου στέργεται, ὅς τὸν μὲν φυλάττειν αὐτὸν
 15 δυνάμενον καὶ πολλὰ δείγματα τῆς εὐνοίας παρεσχη-
 μένον ἐλαύνει. καὶ τοσοῦτον ἐν φυγῇ χρόνον καὶ ταῖς
 περὶ τὴν ψυχὴν ἀγωνίαις ἠνάγκασε ζῆσαι φίλων καὶ
 συγγενῶν ἔρημον, αὐτὸς δ’ οὐ παύεται πολλάκις ὑπ’
 αὐτοῦ σωζόμενος. οὐδὲ τὴν ψυχὴν φανερώς ἀπολλυμέ-
 20 νην λαμβάνων. <318> ὁ δὲ Δανίδης πέμψαντα ἀπο-
 λαβεῖν ἐκέλευσε τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος,
 ἐπειπὼν ὥς ὁ θεὸς ἐκάτέρω τῆς ἰδίας φύσεως καὶ τῶν
 κατ’ αὐτὴν πεπραγμένων ἔσται δικαστής, ‘ὅς ὅτι καὶ
 κατὰ τὴν παροῦσαν ἡμέραν ἀποκτεῖναί σε δυνηθεῖς
 25 ἀπεσχόμην οἶδε.’

<319> καὶ Σάουλος μὲν δεύτερον διαφυγὼν τὰς 10
 Δανίδου χεῖρας εἰς τὰ βασίλεια καὶ τὴν οἰκείαν ἀπηλ-
 λάττετο. φοβηθεὶς δὲ Δανίδης μὴ μένων αὐτόθι συλ-
 ληφθῆ ὑπὸ τοῦ Σαούλου, τοῦτο συμφέρειν ἔκρινεν, εἰς
 20 τὴν Παλαιστίνην καταβὰς διατρίβειν ἐν αὐτῇ. καὶ

μετὰ τῶν ἑξακοσίων οὐ περὶ αὐτὸν ἦσαν, παραγίνεται πρὸς Ἀγχοῦν τὸν Γίττης βασιλέα· μία δ' ἦν αὕτη τῶν πέντε πόλεων. <320> δεξαμένον δ' αὐτὸν τοῦ βασιλέως σὺν τοῖς ἀνδράσι καὶ δόντος οἰκητήριον, ἔχων ἕμα καὶ τὰς δύο γυναῖκας, Ἀχιμὰν καὶ Ἀβιγαίαν, διῆγεν 5 ἐν τῇ Γίττη. Σαούλῳ δὲ ταῦτ' ἀκούσαντι λόγος οὐκέτ' ἦν πέμπειν ἐπ' αὐτὸν ἢ βαδίζειν· δις γὰρ ἤδη κινδυνεύσαι παρὰ μικρὸν ἐπ' ἐκείνῳ γενόμενον, συλλαβεῖν αὐτὸν σπουδάσαντα. <321> Δαυίδῃ δ' οὐκ ἔδοξεν ἐν τῇ πόλει τῶν Γιττῶν μένειν, ἀλλ' ἐδεήθη τοῦ βασι- 10 λέως αὐτῶν ἵν', ἐπειδὴ φιλανθρώπως αὐτὸν ὑπεδέξατο, καὶ τοῦτο χαρίσῃται, τόπον τινὰ τῆς χώρας δοῦς αὐτῷ εἰς κατοίκησιν· αἰδεῖσθαι γὰρ διατρίβων ἐν τῇ πόλει βαρὺς αὐτῷ καὶ φορτικὸς εἶναι. <322> δίδωσι δ' Ἀγχοῦς αὐτῷ κώμην τινὰ Σεκελὰν καλουμένην, ἣν βασι- 15 λεύσας ὁ Δαυίδης ἀγαπῶν ἰδίου κτήμα ἐτίμησεν εἶναι καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν ἄλλοις δηλώσομεν, ὁ δὲ χρόνος ὃν κατόκησεν Δαυίδης ἐν Σεκελᾷ τῆς Παλαιστίνης, ἐγένετο μῆνες τέτταρες πρὸς 20 ταῖς εἴκοσιν ἡμέραις. <323> ἐπερχόμενος δὲ λάθρα τοῖς πλησιοχώροις τῶν Παλαιστινῶν, Σεροΐταις καὶ Ἀμαληκίταις, διήρπαξεν αὐτῶν τὴν χώραν, καὶ λείαν πολλὴν κτηνῶν καὶ καμήλων λαμβάνων ὑπέστρεφεν· ἀνθρώπων γὰρ ἀπείχετο, δεδιὼς μὴ καταμηνύσωσιν αὐτὸν πρὸς Ἀγχοῦν τὸν βασιλέα, τὸ μέντοι γε τῆς λείας 25 μέρος αὐτῷ δωρεὰν ἔπεμπε. <324> τοῦ δὲ βασιλέως πυθομένου τίσιν ἐπιθήμενος τὴν λείαν ἀπῆλασε, τοῖς πρὸς τὸν νότον τῶν Ἰουδαίων τετραμμένοις καὶ ἐν τῇ πεδιάδι κατοικοῦσιν εἰπὼν πείθει τὸν Ἀγχοῦν φρονῆσαι οὕτως· ἥλπισε γὰρ οὗτος ὅτι Δαυίδης ἐμίσησε τὸ ἴδιον 30

ἔθνος, καὶ δοῦλον ἔξιν παρ' ὃν ξῆ χρόνον ἐν τοῖς αὐτοῦ καταμένοντα.

〈325〉 κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν τῶν Παλαιστινῶν 14
ἐπὶ τοὺς Ἰσραηλίτας στρατεύειν διεγνωκότων, καὶ περι-
5 πεμφάντων πρὸς τοὺς συμμάχους ἅπαντας, ἵνα παρῶσιν
αὐτοῖς εἰς τὸν πόλεμον εἰς Ῥεγγᾶν, ὅθεν ἔμελλον
ἀθροισθέντες ἐξορμᾶν ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους, ὁ τῶν Γι-
τῶν βασιλεὺς Ἀρχοὺς συμμαχῆσαι τὸν Δαυίδην αὐτῷ
μετὰ τῶν ἰδίων ὀπλιτῶν ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους ἡξίου.
10 〈326〉 τοῦ δὲ προθύμως ὑποσχομένου, καὶ φήσαντος
παραστῆναι καιρὸν ἐν ᾧ τὴν ἀμοιβὴν αὐτῷ τῆς εὐεργε-
σίας καὶ τῆς ξενίας ἀποδώσειν αὐτόν, καὶ φύλακα τοῦ
σώματος μετὰ τὴν νίκην καὶ τὰ γῶνος τοῦ πρὸς τοὺς
πολεμίους κατὰ νοῦν χωρήσαντος αὐτοῖς ἐπηγγείλατο
15 ποιῆσειν αὐτόν, τῇ τῆς τιμῆς καὶ πίστεως ὑποσχέσει
τὸ πρόθυμον αὐτοῦ μᾶλλον αὔξων.

〈327〉 ἔτυχε δὲ Σάουλος ὁ τῶν Ἑβραίων βασιλεὺς 2
τοὺς μὲν μάντις καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ πᾶσαν
τὴν τοιαύτην τέχνην ἐκ τῆς χώρας ἐκβεβληκώς, ἔξω τῶν
20 προφητῶν, ἀκούσας δὲ τοὺς Παλαιστινοὺς ἤδη παρόν-
τας καὶ ἔγγιστα Σούνης πόλεως ἐν τῷ πεδίῳ κειμένης
ἐστρατοπεδευκότας, ἐξώρμησεν ἐπ' αὐτοὺς μετὰ τῆς
δυνάμεως. 〈328〉 καὶ παραγενόμενος πρὸς ὕρει τινὶ
Γελβονὲ καλουμένῳ βάλλεται στρατόπεδον ἀντικρὺ τῶν
25 πολεμίων. ταράττει δ' αὐτὸν οὐχ ὥς ἔτυχεν ἰδόντα ἢ
τῶν ἐχθρῶν δύναιμις, πολλή τ' οὖσα καὶ τῆς οἰκείας
κρείττων ὑπονοουμένη· καὶ τὸν θεὸν διὰ τῶν προφη-
τῶν ἐρωτᾷ περὶ τῆς μάχης καὶ τοῦ περὶ ταύτην ἐσο-
μένου τέλους προειπεῖν. 〈329〉 οὐκ ἀποκρινομένου δὲ
30 τοῦ θεοῦ. ἔτι μᾶλλον ὁ Σάουλος κατέδεισε καὶ τὴν

ψυχὴν ἀνέπεσε, τὸ κακόν, οἷον εἰκός, οὐ παρόντος αὐτῷ
 κατὰ χεῖρα τοῦ θείου προορώμενος. ζητηθῆναι δ'
 αὐτῷ κελεύει γύναιόν τι τῶν ἐγγαστριμύθων καὶ τὰς
 τῶν τεθνηκότων ψυχὰς ἐκκαλουμένων, ὥς οὕτω γνω-
 σόμενος ποῖ χωρεῖν αὐτῷ μέλλει τὰ πράγματα. <330> 5
 τὸ γὰρ τῶν ἐγγαστριμύθων γένος ἀνάγον τὰς τῶν
 νεκρῶν ψυχὰς δι' αὐτῶν προλέγει τοῖς θεομένοις τὰ
 ἀποβησόμενα. μηνυθέντος δ' αὐτῷ παρὰ τινος τῶν
 οἰκετῶν εἶναί τι γύναιον τοιοῦτον ἐν πόλει Ἐνδῶρῳ,
 λαθὼν πάντας τοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ μετεκδύς 10
 τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, δύο παραλαβὼν οἰκέτας οὓς ἤδει
 πιστοτάτους ὄντας, ἦκεν εἰς τὴν Ἐνδωρον πρὸς τὴν
 γυναικα, καὶ παρεκάλει μαντεύεσθαι καὶ ἀνάγειν αὐτῷ
 ψυχὴν οὐπερ ἂν αὐτὸς εἶπη. <331> τῆς δὲ γυναικὸς
 ἀπομαχομένης, καὶ λεγούσης οὐ καταφρονήσειν τοῦ 15
 βασιλέως ὃς τοῦτο τὸ γένος τῶν μάντεων ἐξήλασει,
 οὐδ' αὐτὸν δὲ ποιεῖν καλῶς ἀδικηθέντα μηδὲν ὑπ'
 αὐτῆς, ἐνεδρεύοντα δ' εἰς τὰ κεκωλυμένα λαβεῖν αὐτὴν
 ἵνα δῶ δίκην, ὥμοσε μηδένα γνώσεσθαι, μηδὲ παρ'
 ἄλλον ἄγειν αὐτῆς τὴν μαντείαν, ἔσεσθαι δ' ἀκίνδυνον. 20
 <332> ὥς δὲ τοῖς ὄρκοις αὐτὴν ἔπεισε μὴ δεδιέναι,
 κελεύει τὴν Σαμουήλου ψυχὴν ἀναγαγεῖν αὐτῷ. ἡ δ'
 ἀγροοῦσα τὸν Σαμούηλον ὅστις ἦν, καλεῖ τοῦτον ἐξ
 Ἰδίου. φανέντος δ' αὐτοῦ, θεασάμενον τὸ γύναιον
 ἄνδρα σεμνὸν καὶ θεοπρεπῆ ταράττεται, καὶ πρὸς τὴν 25
 ὕψιν ἐκπλαγὲν 'οὐ σύ' φησὶν 'ὁ βασιλεὺς εἴ Σάουλος;
 ἐδήλωσε γὰρ αὐτὸν ὁ Σαμούηλος. <333> ἐπινεύσαντος
 δ' ἐκείνου καὶ τὴν ταραχὴν αὐτῆς ἐρομένου πόθεν γέ-
 νοιτο, βλέπειν εἶπεν ἀνελθόντα θεῷ τινὰ τὴν μορφὴν
 ὅμοιον. τοῦ δὲ τὴν εἰκόνα φράζειν εἰπόντος καὶ τὸ 30

σχῆμα τοῦ θεαθέντος καὶ τὴν ἡλικίαν, γέροντα μὲν
 ἦδη καὶ ἔνδοξον ἐσήμαινεν, ἱερατικὴν δὲ περικείμενον
 διπλοῖδα. <334> ἐγνώρισεν ἐκ τούτων ὁ βασιλεὺς τὸν
 Σαμουήλον ὄντα, καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἡσπάζετο καὶ
 5 προσεκύνησε. τῆς δὲ Σαμουήλου ψυχῆς πυθομένης
 διὰ τί κινήσειεν αὐτὴν καὶ ἀναχθῆναι ποιήσειε, τὴν
 ἀνάγκην ἀπωδύρετο· τοὺς πολεμίους γὰρ ἐπικεῖσθαι
 βαρεῖς αὐτῷ, αὐτὸν δ' ἀμηχανεῖν τοῖς παροῦσιν, ἐγ-
 καταλελειμμένον ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ μηδὲ προορήσεως
 10 τυγχάνοντα μήτε διὰ προφητῶν μήτε δι' ὀνειράτων·
 'καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ σέ τὸν ἐμοῦ προνοησόμενον κατέ-
 φυγον.' <335> Σαμουήλος δὲ τέλος αὐτὸν ἔχοντα ἦδη
 τῆς μεταβολῆς ὄρων, περιττὸν μὲν εἶπεν ἔτι καὶ παρ'
 ἐμοῦ βούλεσθαι μαθεῖν, τοῦ θεοῦ καταλελοιπότης αὐτόν·
 15 'ἔκονέ γε μὴν ὅτι βασιλεῦσαι δεῖ Δαυίδην καὶ κατορ-
 θῶσαι τὸν πόλεμον, σέ δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ζωὴν
 ἀπολέσαι, <336> τοῦ θεοῦ παρακούσαντα ἐν τῷ πρὸς
 τοὺς Ἀμαληκίτας πολέμῳ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ
 φυλάξαντα, καθὼς προσηφίτευσά σοι καὶ ζῶν. ἴσθι
 20 τοίνυν καὶ τὸν λαὸν ὑποχείριον τοῖς ἐχθροῖς γενησό-
 μενον, καὶ σαυτὸν μετὰ τῶν τέκνων αὔριον πεσόντα
 ἐπὶ τῆς μάχης μετ' ἐμοῦ γενησόμενον.'

<337> ταῦτ' ἀκούσας ὁ Σάουλος ἄφρονος ὑπὸ λύπης 3
 ἐγένετο, καὶ κατενεχθεὶς εἰς τοῦδαφος, εἴτε διὰ τὴν
 25 προσπεσοῦσαν ἐκ τῶν δεδηλωμένων ὀδύνην εἴτε διὰ
 τὴν ἔνδειαν (οὐ γὰρ προσενήνεκτο τροφὴν τῇ παρελ-
 θούσῃ ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτί), ὁρδίως κατενήνεκτο. <338>
 μόλις δ' (ἐν) ἑαυτοῦ γενόμενον συνηνάγκασεν ἡ γυνὴ
 γεύσασθαι, ταύτην αἰτουμένη παρ' αὐτοῦ τὴν χάριν
 30 ἀντὶ τῆς παραβόλου μαντείας, ἣν οὐκ ἔξον αὐτῇ ποιή-

σασθαι διὰ τὸν ἐξ αὐτοῦ φόβον, ἀγνοουμένου τίς ἦν, ὅμως ὑπέστη καὶ παρέσχεν. ἀνθ' ὧν παρεκάλει τράπεζάν τ' αὐτῷ παραθεῖναι καὶ τροφήν, ὥς ἂν τὴν ἰσχὺν συλλεξάμενος εἰς τὸ τῶν οἰκείων ἀποσωθεῖν στρατόπεδον. ἀντέχοντα δὲ καὶ τελέως ἀπεστραμμένον ⁵ ὑπὸ τῆς ἀθυμίας ἐβιάσατο καὶ συνέπεισεν. <339> ἔχουσα δὲ μόσχον ἕνα συνήθη καὶ τῆς κατ' οἶκον ἐπιμελείας καὶ τροφῆς ἀξιούμενον ὑπ' αὐτῆς, ὥς γυνὴ χερνῆτις καὶ τούτῳ μόνῳ προσαναπαυομένη τῷ κτήματι, κατασφάξασα τοῦτον καὶ τὰ κρέα παρασκευάσασα τοῖς ¹⁰ οἰκέταις αὐτοῦ καὶ αὐτῷ παρατίθῃσι.

καὶ Σάουλος μὲν διὰ τῆς νυκτὸς ἦλθεν εἰς τὸ στρα-
⁴ τόπεδον· <340> δίκαιον δ' ἀποδέξασθαι τῆς φιλοτιμίας τὴν γυναικα, ὅτι καίπερ τῇ τέχνῃ κεκωλυμένη χρήσασθαι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, παρ' ἧς ἂν αὐτῇ τὰ κατὰ ¹⁵ τὸν οἶκον ἦν ἀμείνω καὶ διαρκέστερα, καὶ μηδέποτ' αὐτὸν πρότερον τεθεαμένη, οὐκ ἐμνησικάκησε τῆς ἐπιστήμης τῆς ὑπ' αὐτοῦ καταγνωσθείσης, οὐκ ἀπεστράφη δ' ὥς ξένον καὶ μηδέποτ' ἐν συνηθείᾳ γεγεννημένον, <341> ἀλλὰ συνεπάθησέ τε καὶ παρεμυθίσασα, καὶ ²⁰ πρὸς ἃ διέκειτο λίαν ἀηδῶς προутρέψατο, καὶ τὸ μόνον αὐτῇ παρὸν ὥς ἐν πενίᾳ, τοῦτο παρέσχεν ἐκτενῶς καὶ φιλοφρόνως, οὐθ' ὑπὲρ εὐεργεσίας ἀμειβομένη τινὸς γεγεννημένης οὔτε χάριν μέλλουσιν θηρωμένη (τελευτήσουσι γὰρ αὐτὸν ἡπίστατο), φύσει τῶν ἀνθρώπων ²⁵ ἢ πρὸς τοὺς ἀγαθὸν τι παρεσχημένους φιλοτιμουμένων, ἢ παρ' ὧν ἂν τι δύνωνται λαβεῖν ὕψελος, τούτους προθεραπεύοντων. <342> καλὸν οὖν ἐστὶ μιμεῖσθαι τὴν γυναικα, καὶ ποιεῖν εὖ πάντας τοὺς ἐν χρεῖᾳ γενομένους, καὶ μηδὲν ὑπολαμβάνειν ἄμεινον μηδὲ μᾶλλον ³⁰

τι προσήκειν τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει τούτου, μηδ' ἐφ' ὅτῳ τὸν θεὸν εὐμενῇ καὶ χορηγὸν τῶν ἀγαθῶν (μᾶλλον) ἔξομεν.

καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς γυναικὸς ἐν τοσούτοις ἀρεαῖ
 5 δεδηλωσθαι. <343> τὸν δὲ πόλεσι καὶ δήμοις καὶ
 ἔθνεσι συμφέροντα λόγον καὶ προσήκοντα τοῖς ἀγαθοῖς,
 ὅφ' οὗ προαχθῇσονται πάντες ἀρετὴν διώκειν καὶ
 ζηλοῦν τὰ δόξαν καὶ μνήμην αἰώνιον παρασχεῖν δυνη-
 σόμενα, ποιήσομαι, πολλὴν καὶ βασιλευσιν ἔθνων καὶ
 10 ἄρχουσιν πόλεων ἐπιθυμίαν καὶ σπουδὴν τῶν καλῶν
 ἐνθήσονται, καὶ πρὸς τε τοὺς κινδύνους καὶ τὸν ὑπὲρ
 τῶν πατρίδων θάνατον προτρεψόμενον, καὶ πάντων
 καταφρονεῖν διδάζοντα τῶν δεινῶν. <344> ἔχω δ'
 αἰτίαν τοῦ λόγου τούτου Σάουλον τὸν τῶν Ἑβραίων
 15 βασιλέα. οὗτος γάρ, καίπερ εἰδὼς τὰ συμβησόμενα καὶ
 τὸν ἐπικείμενον θάνατον τοῦ προφήτου προειρηκότος,
 οὐκ ἔγνω φυγεῖν αὐτόν, οὐδὲ φιλοψυχήσας προδοῦναι
 μὲν τοὺς οἰκείους τοῖς πολεμίοις καθυβρίσαι δὲ τὸ τῆς
 βασιλείας ἄξιωμα, <345> ἀλλὰ παραδοὺς αὐτὸν πανοικί
 20 μετὰ τῶν τέκνων τοῖς κινδύνοις καλὸν ἡγήσατο εἶναι
 πεσεῖν μετὰ τούτων ὑπὲρ τῶν βασιλευσμένων μαχό-
 μενος, καὶ τοὺς παῖδας ἀποθανεῖν μᾶλλον ἀγαθοὺς
 ὄντας ἢ καταλιπεῖν ἐπ' ἀδύλῳ τῷ ποταποὶ γενήσονται
 τὸν τρόπον· διάδοχον γὰρ καὶ γένος τὸν ἔπαινον καὶ
 25 τὴν ἀγῆρω μνήμην ἔξειν. <346> οὗτος οὖν δίκαιος
 καὶ ἀνδρεῖος καὶ σώφρων ἔμοιγε δοκεῖ μόνος, καὶ εἴ-
 τις γέγονε τοιοῦτος ἢ γενήσεται, τὴν μαρτυρίαν ἐπ'
 ἀρετῇ καρποῦσθαι παρὰ πάντων ἄξιος. τοὺς γὰρ μετ'
 ἐλπίδων ἐπὶ πόλεμον ἐξελθόντας ὥς καὶ κρατήσοντας
 30 καὶ σὼς ὑποστρέψοντας, ἐπειδάν τι διαπράξωνται λαμ-
 πρόν, οὐ μοι δοκοῦσι καλῶς ποιεῖν ἀνδρεῖους ἀποκα-

λοῦντες ὅσοι περὶ τῶν τοιούτων ἐν ταῖς ἱστορίαις καὶ τοῖς ἄλλοις συγγράμμασιν εἰρήκασιν. <347> ἀλλὰ δίκαιοι μὲν εἰσι καὶ κείνοι τυγχάνειν ἀποδοχῆς, εὖψυχοι δὲ καὶ μεγαλότολμοι καὶ τῶν δεινῶν καταφρονηταὶ μόνοι δικαίως ἂν λέγοντο πάντες οἱ Σάουλων μιμη- 5 σάμενοι. τὸ μὲν γὰρ οὐκ εἰδότας τί μέλλει συμβῆ- σεσθαι κατὰ τὸν πόλεμον αὐτοῖς μὴ μαλακισθῆναι περὶ αὐτόν, ἀλλ' ἀδήλω τῷ μέλλοντι παραδόντας αὐτοὺς ἐπ' αὐτοῦ σαλεύειν, οὐχ οὕτω γενναῖον, κἂν ἔργα πολλὰ διαπραξάμενοι τύχωσι. <348> τὸ δὲ μηδὲν ἐν τῇ δια- 10 νοίᾳ χρηστὸν προσδοκῶντας, ἀλλὰ προειδότας ὡς δεῖ θανεῖν καὶ τοῦτο παθεῖν μαχομένους, εἴτα μὴ φοβη- θῆναι μηδὲ καταπλαγῆναι τὸ δεινόν, ἀλλ' ἐπ' αὐτὸ χωρῆσαι προγινωσκόμενον, τοῦτ' ἀνδρείου ἀληθῶς τε- κμήριον ἔγωγε κρίνω. <349> Σάουλός τοίνυν τοῦτο 15 ἐποίησεν, ἐπιδείξας ὅτι πάντας μὲν προσήκει τῆς μετὰ τὸν θάνατον εὐφημίας γλιχομένους ταῦτα ποιεῖν ἐξ ὧν ἂν αὐτοῖς ταύτην καταλίποιεν, μάλιστα δὲ τοὺς βασι- λέας, ὡς οὐκ ἐξὸν αὐτοῖς διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀρχῆς. οὐ μόνον οὐ κακοῖς εἶναι περὶ τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' 20 οὐδὲ μετρίως χρηστοῖς.

<350> ἔτι τούτων πλείω περὶ Σαούλου -καὶ τῆς εὖψυχίας λέγειν ἡδυνάμην, ὕλην ἡμῖν χορηγησάσης τῆς ὑποθέσεως· ἀλλ' ἵνα μὴ φανῶμεν ἀπειροκάλως αὐτοῦ 25 χρῆσθαι τοῖς ἐπαίνοις, ἐπάνειμι πάλιν ἀφ' ὧν εἰς τού- τους ἐξέβην.

5 <351> κατεστρατοπεδενκότων γὰρ τῶν Παλαιστινῶν, ὡς προεῖπον, καὶ κατ' ἔθνη καὶ βασιλείας καὶ σατρα- πείας ἐξαριθμοῦντων τὴν δύναμιν, τελευταῖος βασιλεὺς παρῆλθεν Ἀγχοὺς μετὰ τῆς ἰδίας στρατιᾶς, καὶ μετὰ 30

τοῦτον δ' ὁ Δαυίδης μετὰ τῶν ἑξακοσίων ὀπλιτῶν
εἶπετο. <352> θεασάμενοι δ' αὐτὸν οἱ στρατηγοὶ τῶν
Παλαιστινῶν, πόθεν εἶησαν ἦκοντες οἱ Ἑβραῖοι καὶ
τίνων καλεσάντων ἡρώτων τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Δαυίδην
5 ἔλεγεν εἶναι, τὸν φερόντα Σάουλον τὸν ἑαυτοῦ δε-
σπότην, ὃν πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα δέξασθαι, καὶ νῦν τῆς
χάριτος ἀμοιβὴν ἐκτίσαι βουλούμενον καὶ τιμωρήσασθαι
τὸν Σάουλον συμμαχεῖν αὐτοῖς. <353> ἐμέμφθη δ'
ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἄνδρα παρειληφὼς ἐπὶ συμμαχίᾳ
10 πολέμιον, καὶ ἀποπέμπειν συνεβούλευον, μὴ καὶ λάθῃ
μέγα δι' αὐτὸν κακὸν τοῖς φίλοις ἐργασάμενος· καὶ
γὰρ οὕτως αὐτῷ παρέξειν τοῦ καταλλαγῆναι πρόφασιν
πρὸς τὸν δεσπότην, κακώσαντι τὴν ἡμετέραν δύναμιν.
<354> ὁ δὲ προορώμενοι εἰς τὸν τόπον, ὃν ἔδωκεν
15 αὐτῷ κατοικεῖν, ἐκέλευον ἀποπέμπειν σὺν τοῖς ἑξακο-
σίοις ὀπλίταις· τοῦτον γὰρ εἶναι Δαυίδην ὃν ᾄδουσιν
αἱ παρθέναι πολλὰς μυριάδας Παλαιστινῶν ἀπολέσαντα.
ταῦτ' ἀκούσας ὁ τῶν Γιττῶν βασιλεὺς καὶ καλῶς εἰρη-
σθαι λογισάμενος, καλέσας τὸν Δαυίδην <355> 'ἐγὼ
20 μὲν' εἶπε 'μαρτυρῶ σοι πολλὴν περὶ ἐμὲ σπουδὴν καὶ
εὖνοιαν, καὶ διὰ τοῦτό σε σύμμαχον ἐπηρόμην· οὐ δοκεῖ
δὲ ταῦτα τοῖς στρατηγοῖς. ἀλλ' ἄπιθι μεθ' ἡμέραν εἰς
ὃν ἔδωκά σοι τόπον, μηδὲν ὑπονοῶν ἄτοπον, κἀκεῖ φύ-
λαττέ μοι τὴν χώραν, μὴ τινες εἰς αὐτὴν τῶν πολεμίων
25 ἐμβάλωσιν· <356> ἔστι δὲ καὶ τοῦτο συμμαχίας μέρος.'

καὶ Δαυίδης μὲν, ὥς ἐκέλευσεν ὁ τῶν Γιττῶν βα-
σιλεὺς, ἦκεν εἰς Σεκελάν· καθ' ὃν δὲ καιρὸν ἔξ αὐτῆς
συμμαχήσων τοῖς Παλαιστινοῖς ἀπῆλθε, τὸ τῶν Ἀμαλη-
κιτῶν ἔθνος ἐπελθὼν αἰρεῖ τὴν Σεκελάν κατὰ κράτος,
30 καὶ ἐμπρήσαντες καὶ πολλὴν λείαν ἄλλην ἔκ τ' αὐτῆς

ἐκείνης καὶ τῆς ἄλλης τῶν Παλαιστινῶν χώρας λαβόν-
 6 τες ἀνεχώρησαν. <357> ἐκπεπορημένην δὲ τὴν Σε-
 κελὸν καταλαβὼν ὁ Δαυίδης καὶ διηροπασμένα πάντα,
 καὶ τὰς γυναῖκας τὰς ἑαυτοῦ (δύο γὰρ ἦσαν) καὶ τὰς
 γυναῖκας τῶν ἐταίρων σὺν τοῖς τέκνοις ἡχμαλωτισμένους, 5
 περιρρήγνυνται εὐθὺς τὴν ἐσθῆτα, <358> κλαίων δὲ καὶ
 ὀδυρόμενος μετὰ τῶν φίλων ἐπὶ τοσοῦτον παρείθη τοῖς
 κακοῖς ὥστ' αὐτὸν ἐπιλιπεῖν ἤδη καὶ τὰ δάκρυα. ἐκιν-
 δύνευσε δὲ καὶ βληθεὶς ὑπὸ τῶν ἐταίρων, ἀλγούντων
 ἐπὶ ταῖς αἰχμαλωσίαις τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων, 10
 ἀποθανεῖν· αὐτὸν γὰρ τῶν γεγονότων ἤτιθοντο. <359>
 ἀνασχὼν δ' ἐκ τῆς λύπης, καὶ τὴν διάνοιαν πρὸς τὸν
 θεὸν ἀναστήσας, παρεκάλεσε τὸν ἀρχιερέα Ἀβιάθαρ
 ἐνδύσασθαι τὴν ἀρχιερατικὴν στολήν, καὶ ἐπερωτῆσαι
 τὸν θεὸν καὶ προφητεῦσαι εἰ διώξαντι τοὺς Ἀμαληκίτας 15
 δίδωσι καταλαβεῖν καὶ σῶσαι μὲν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ
 τέκνα, τιμωρήσασθαι δὲ τοὺς ἐχθρούς. <360> τοῦ δ'
 ἀρχιερέως διώκειν κελεύσαντος, ἐκπηδήσας μετὰ τῶν
 ἑξακοσίων ὀπλιτῶν εἶπετο τοῖς πολεμίοις. παραγενό-
 μενος δ' ἐπὶ τινὰ χεიმάρρουν Βάσελον λεγόμενον, καὶ 20
 πλανωμένῳ τινὶ περιπεσὼν Αἰγυπτίῳ μὲν τὸ γένος,
 ὑπ' ἐνδεείας δὲ καὶ λιμοῦ παρειμένῳ (τρισὶ γὰρ ἡμέραις
 ἐν τῇ ἐρημίᾳ πλανώμενος ἄσιτος διεκαρτέρησε), πρῶ-
 τον αὐτὸν ποτῶ καὶ τροφῇ παραστησάμενος καὶ ἀναλα-
 βὼν ἐπύθετο τίς τ' εἴη καὶ πόθεν. <361> ὁ δὲ γένος 25
 μὲν ἐσήμαινεν Αἰγύπτιος ὢν, καταλειφθῆναι δ' ὑπὸ
 τοῦ δεσπότου δι' ἀρρωστίαν ἔπεσθαι μὴ δυνάμενον·
 ἐδήλουν δ' αὐτὸν τῶν καταπρησάντων καὶ διηροπακότων
 ἄλλα τε τῆς Ἰουδαίας καὶ τὴν Σεκελὸν εἶναι. <362>
 χρησάμενος οὖν ὁ Δαυίδης τούτῳ ἐπὶ τοὺς Ἀμαληκίτας 30

ὁδηγῶ, καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς ἐπὶ γῆς ἐρριμμένους,
 καὶ τοὺς μὲν ἀριστῶντας, τοὺς δὲ καὶ μεθύοντας ἤδη
 καὶ λελυμένους ὑπὸ τοῦ οἴνου καὶ τῶν λαφύρων καὶ
 τῆς λείας ἀπολαύοντας, ἐπιπεσὼν αἰφνιδίως πολὺν
 5 αὐτῶν φόνον εἰργάσατο· γυμνοὶ γὰρ ὄντες καὶ μηδὲν
 προσδοκῶντες τοιοῦτον, ἀλλὰ πρὸς τὸ πίνειν καὶ εὐωχεῖ-
 σθαι τετραμμένοι, πάντες ἦσαν εὐκατέργαστοι. <363>
 καὶ οὐ μὲν αὐτῶν ἔτι τῶν τραπεζῶν παρακειμένων
 ἐπικαταλαμβανόμενοι παρ' αὐταῖς ἀνηροῦντο, καὶ παρ-
 10 ἔσυρεν αὐτῶν τὰ σιτία καὶ τὴν τροφήν τὸ αἷμα, τοὺς
 δὲ δεξιουμένους ἀλλήλους ταῖς προπόσεσι διέφθειρεν,
 ἐνίους δὲ καὶ πρὸς ὕπνον ὑπὸ τοῦ ἀκράτου κατενη-
 νεγμένους. ὅποσοι δ' ἔφθασαν περιθέμενοι τὰς πανο-
 πλίας ἔξ ἐναντίας αὐτῷ στήναι, τούτους οὐδὲν ἤτιον
 15 εὐχερῶς τῶν γυμνῶν κατακειμένων ἀπέσφαττε. <364>
 διέμειναν δ' οἱ σὺν τῷ Δαυίδῃ καὶ αὐτοὶ ἀναιροῦντες
 ἀπὸ πρώτης ὥρας ἕως ἑσπέρας, ὥς μὴ περιλειφθῆναι
 τῶν Ἀμαληκитῶν πλείονας ἢ τετρακοσίους· καὶ οὗτοι
 δὲ ὁρομάσι καμήλοις ἐπιβάντες διέφυγον. ἀνέσωσε
 20 δὲ τὰλλα πάντα ἃ διήρπασαν αὐτῶν οἱ πολέμιοι, καὶ
 τὰς τ' αὐτοῦ γυναῖκας καὶ τὰς τῶν ἐταίρων. <365>
 ὥς δ' ἀναστρέφοντες ἦκον ἐπὶ τὸν τόπον ἔνθα διακο-
 σίους μὴ δυναμένους αὐτοῖς ἔπεσθαι καταλελοίπεσαν
 ἐπὶ τῶν σκευῶν, οἱ μὲν τετρακόσιοι τῆς μὲν ἑλλης
 25 ὠφελείας τε καὶ λείας οὐκ ἠξίουσαν αὐτοῖς ἀπομερίζειν·
 οὐ συνακολουθήσαντας γὰρ ἀλλὰ μαλικισθέντας περὶ
 τὴν δίωξιν ἀγαπήσειν ἀνασεσωσμένας τὰς γυναῖκας
 ἀπολαμβάνοντας ἔλεγον, <366> Δαυίδης δὲ πονηρὰν
 καὶ ἠδίκον αὐτῶν ταύτην ἀπέφηνε τὴν γνώμην· εἶναι
 30 γὰρ ἄξιους, τοῦ θεοῦ παρασχόντος αὐτοῖς ἀμύνασθαι

μὲν τοὺς πολεμίους κομίσασθαι δὲ πάντα τὰ αὐτῶν, πᾶσιν ἐξ ἴσου τοῖς στρατευσαμένοις μερίζεσθαι τὴν ὠφέλειαν, καὶ ταῦτ' ἐπὶ φυλακῇ τῶν σκευῶν μεμενηκότων. <367> καὶ ἐξ ἐκείνου νόμος οὗτος ἐκράτησε παρ' αὐτοῖς, ἵνα ταῦτά τοῖς μαχομένοις λαμβάνωσιν οἱ τὰ σκεύη φυλάττοντες. γενόμενος δ' ἐν Σεκελᾷ Δαυίδης διεπέμψατο πᾶσι τοῖς ἐν τῇ Ἰούδα φυλῇ συνήθεσι καὶ φίλοις ἀπομοίρας τῶν λαφύρων.

καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Σεκελῶν πόρθησιν καὶ Ἀμα-
 7 ληκιτῶν ἀναίρεσιν οὕτως ἐγένετο· <368> τῶν δὲ Παλαι- 10
 στινῶν συμβαλόντων καὶ καρτερᾶς μάχης γενομένης νικῶσι μὲν οἱ Παλαιστῖνοι καὶ πολλοὺς ἀναιροῦσι τῶν ἐναντίων, Σάουλος δ' ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ γενναίως ἀγωνιζόμενοι καὶ πάσῃ προθυμίᾳ χρώμενοι, ὥς ἐν μόνῳ τῷ καλῶς ἀποθανεῖν 15
 καὶ παραβόλως διακινδυνεύσαι τοῖς πολεμίοις τῆς ὅλης αὐτοῖς δόξης ἀποκειμένης (οὐδὲν γὰρ τούτου περιττότερον εἶχον), <369> ἐπιστρέφουσι πᾶσαν εἰς αὐτοὺς τὴν τῶν ἐχθρῶν φάλαγγα καὶ περικυκλωθέντες ἀπο-
 θνήσκουσι, πολλοὺς τῶν Παλαιστίνων καταβαλόντες. 20
 ἦσαν δ' οἱ Σαούλου παῖδες Ἰωνάθης καὶ Ἀμινάδαβος καὶ Μελχισός. τούτων πεσόντων τρέπεται τὸ τῶν Ἑβραίων πλῆθος, καὶ ἀκοσμία καὶ σύγχυσις γίνεται καὶ φόβος ἐπικειμένων τῶν πολεμίων. <370> Σάουλος δὲ φεύγει καρτερόν στίφος ἔχων περὶ αὐτόν, καὶ τῶν 25
 Παλαιστίνων ἐπιπεμψάντων ἀκοντιστὰς καὶ τοξότας πάντας μὲν ἀποβάλλει πλὴν ὀλίγων, αὐτὸς δὲ λαμπρῶς ἀγωνισάμενος καὶ πολλὰ τραύματα λαβὼν ὥς μηκέτι διακαρτερεῖν μὴδ' ἀντέχειν ταῖς πληγαῖς, ἀποκτεῖναι μὲν αὐτὸν ἠσθάνει, κελεύει δὲ τὸν ὄπλοφόρον, σπασάμενον 30

τὴν ῥομφαίαν, ταύτην αὐτοῦ διελάσαι πρὶν ζῶντα συλ-
 λαβεῖν αὐτὸν τοὺς πολεμίους. <371> μὴ τολμῶντος δὲ
 τοῦ ὀπλοφόρου κτείνειν τὸν δεσπότην, αὐτὸς τὴν ἰδίαν
 σπασάμενος μάχαιραν καὶ στήσας ἐπὶ τὴν ἀκμὴν ῥίπτει
 5 κατ' αὐτῆς αὐτόν, καὶ μὴ δυνάμενος ὥσασθαι μηδ'
 ἐπερεΐσας διαβαλεῖν αὐτοῦ τὸν σίδηρον περιστρέφεται.
 καὶ νεανίσκου τινὸς ἐστῶτος πυθόμενος τίς εἴη καὶ
 μαθὼν ὡς Ἀμικληκίτης ἐστί, παρεκάλεσεν ἐπερεΐσαντα
 τὴν ῥομφαίαν, διὰ τὸ μὴ ταῖς χερσὶν αὐτὸν τοῦτο δύ-
 10 νασθαι ποιῆσαι, παρὰσχεῖν αὐτῷ τελευτήν ὁποίαν αὐ-
 τὸς βούλεται. <372> ποιήσας δὲ τοῦτο καὶ περιελό-
 μενος τὸν περὶ τὸν βραχίονα αὐτοῦ χρυσὸν καὶ τὸν
 βασιλικὸν στέφανον ἐκποδὼν ἐγένετο. Θεασάμενος δ'
 ὁ ὀπλοφόρος τὸν Σάουλον ἀνηρημένον ἀπέκτεινεν ἑαν-
 15 τόν. διεσώθη δ' οὐδὲ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασι-
 λέως οὐδεὶς, ἀλλὰ πάντες ἔπεσον περὶ τὸ καλούμενον
 Γελβουὲ ὄρος. <373> ἀκούσαντες δὲ τῶν Ἑβραίων οἱ
 τὴν κοιλάδα πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατοικοῦντες καὶ οἱ
 ἐν τῷ πεδίῳ τὰς πόλεις ἔχοντες ὅτι Σάουλος πέπτωκε
 20 καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ τὸ σὺν αὐτῷ πλῆθος ἀπόλωλε,
 καταλιπόντες τὰς ἑαυτῶν πόλεις εἰς ὀχυρότητας κατ-
 ἐφυγον, οἱ δὲ Παλαιστῖνοὶ τὰς καταλελειμμένας ἐρή-
 μους εὐφρόντες κατέκχησαν.

<374> τῇ δ' ἐπιούσῃ σκυλεύοντες οἱ Παλαιστῖνοὶ 8
 25 τοὺς τῶν πολεμίων νεκροὺς ἐπιτυγχάνουσι τοῖς τοῦ
 Σαούλου καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ σώμασι, καὶ σκυλεύ-
 σαντες ἀποτέμνουσιν αὐτῶν τὰς κεφαλὰς, καὶ κατὰ
 πᾶσαν περιήγγειλαν τὴν χώραν πέμψαντες ὅτι πεπτώ-
 κασιν οἱ πολέμιοι. καὶ τὰς μὲν πανοπλίας αὐτῶν
 30 ἀνέθηκαν εἰς τὸ Ἀστάρτειον, τὰ δὲ σώματα ἀνεσταύρω-

§ 371 = 2 Reg. I 7—10.

§ 372 = 1 Reg. XXXI 6.

σαν πρὸς τὰ τείχη τῆς Βηθσάν πόλεως, ἡ νῦν Σκυ-
 θόπολις καλεῖται. <375> ἐπεὶ δ' ἤκουσαν οἱ ἐν Ἰαβισσῶ
 πόλει τῆς Γαλαδίτιδος κατοικοῦντες ὅτι λελώβηνται τὸν
 Σκούλου νεκρὸν καὶ τοὺς τῶν παίδων αὐτοῦ, δεινὸν
 ἡγησάμενοι περιδεῖν ἀκηδεύτους, ἐξελθόντες οἱ ἀν- 5
 δρειότατοι καὶ τόλμῃ διαφέροντες (ἡ δὲ πόλις αὕτη
 καὶ σώμασιν ἀλκίμους καὶ ψυχᾷς φέρει) <376> καὶ δι'
 ὅλης τῆς νυκτὸς ὁδεύσαντες ἤλθον εἰς τὴν Βηθσάν,
 καὶ προσελθόντες τῷ τείχει τῶν πολεμίων καὶ καθελόν-
 τες τὸ σῶμα Σκούλου καὶ τὰ τῶν παίδων αὐτοῦ κομί- 10
 ζουσιν εἰς Ἰαβισσόν, μηδὲ τῶν πολεμίων αὐτοὺς κω-
 λῦσαι δυνηθέντων ἢ τολμησάντων διὰ τὴν ἀνδρείαν.
 <377> οἱ δ' Ἰαβισσηνοὶ πανδημεὶ καύσαντες θάπτουσι
 τὰ σώματ' ἐν τῷ καλλίστῳ τῆς χώρας τόπῳ, Ἀρούρης
 λεγομένῳ· καὶ πένθος ἔφ' ἡμέρας ἐπὶ τὰ σὺν γυναιξὶ 15
 καὶ τέκνοις ἐπ' αὐτοῖς ἤγον, κοπτόμενοι καὶ θρη-
 νοῦντες τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, μήτε πο-
 τοῦ μήτε τροφῆς γευσάμενοι.

- 9 <378> τοῦτο Σκούλος τὸ τέλος ἔσχε προφητεύσαντος
 Σαμουήλου διὰ τὸ περακοῦσαι τοῦ θεοῦ τῶν ἐπ' Ἀμα- 20
 ληκίταις ἐντολῶν, καὶ ὅτι τὴν Ἀχιμελέρου τοῦ ἀρχιε-
 ρέως γενεὰν καὶ Ἀχιμέλεχον αὐτὸν καὶ τὴν τῶν ἀρχιε-
 ρέων πόλιν ἀνέλεν. ἐβασίλευσε δὲ Σαμουήλου ζῶντος
 ἔτη ὀκτὼ πρὸς τοῖς δέκα, τελευτήσαντος δὲ δύο [καὶ
 εἴκοσι].

25

καὶ Σκούλος μὲν οὕτω κατέστρεψε τὸν βίον.

§ 375 = 1 Reg. XXXI 11 sq. § 373 = 1 Paral. X 13 sq.

ΒΙΒΛΟΣ ΕΒΔΟΜΗ.

<1> Συνέβη δὲ ταύτην γενέσθαι τὴν μάχην καθ' 1
 ἣν ἡμέραν καὶ Δαυίδης τοὺς Ἀμαληκίτας νικήσας εἰς
 Σεκελὰν ὑπέστρεψεν. ἤδη δ' αὐτοῦ δὴ ἡμέρας ἔχον-
 τος ἐν τῇ Σεκελᾷ, τῇ τρίτῃ παραγίνεται διασωθεὶς ἐκ
 5 τῆς μάχης τῆς πρὸς Παλαιστινοὺς ὁ τὸν Σάουλον
 ἀνελών, τὴν τ' ἐσθῆτα περιεσχημένος καὶ τὴν κεφα-
 λὴν τέφρα περιχεάμενος. <2> καὶ προσκυνήσας αὐτὸν
 πυθνανομένῳ πόθεν ἦκοι τοιοῦτος, ἀπὸ τῆς τῶν Ἰσρα-
 ηλιτῶν μάχης ἔλεγε· γενέσθαι δ' ἀτυχὲς αὐτῆς τὸ τέλος
 10 ἐδήλον, πολλῶν μὲν ἀναιρεθεισῶν τοῖς Ἑβραίοις μυ-
 ριάδων, πεσόντος δὲ καὶ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Σαούλου
 μετὰ τῶν τέκνων. <3> ταῦτα δὲ σημαίνειν ἔφασκεν
 αὐτὸς παρατυχὼν τῇ τροπῇ τῶν Ἑβραίων καὶ τῷ βασι-
 λεῖ πεφευγότι παρῶν, ὃν καὶ κτεῖναι μέλλοντα ὑπὸ
 15 τῶν πολεμίων λαμβάνεσθαι παρακληθεὶς αὐτὸς ὡμο-
 λόγει· τῇ ῥομφαίᾳ γάρ αὐτὸν ἐπιπεσόντα διὰ τὴν τῶν
 τραυμάτων ὑπερβολὴν αὐτὸν ἀσθενῆσαι κατεργάσασθαι.
 <4> καὶ σύμβολα δ' αὐτοῦ τῆς ἀναιρέσεως ἐπεδείκνυε
 τὸν τε περὶ τοῖς βραχίοσι χιτῶνα τοῦ βασιλέως καὶ
 20 τὸν στέφανον, ᾧ περιδύσας τὸν Σαούλου νεκρὸν κομί-
 σαιεν αὐτῷ. Δαυίδης δὲ μηκέτ' ἀπιστεῖν ἔχων, ἀλλ'
 ἐναργῇ τεκμήρια τοῦ Σαούλου θανάτου βλέπων, καταρ-
 ρηγνύει μὲν τὴν ἐσθῆτα, κλαίων δὲ καὶ ὀδυρόμενος

μετὰ τῶν ἐταίρων ὅλην διεκαρτέρησε τὴν ἡμέραν. <5> ἐποίει δ' αὐτῷ τὴν λύπην χαλεπωτέραν καὶ ὁ Σαούλου παῖς Ἰωνάθης, πιστότατός τ' ὢν φίλος αὐτῷ καὶ σωτηρίας αἷτιος γεγεννημένος. τοσαύτην δ' ἐπεδείξατο τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν πρὸς τὸν Σάουλον εὐνοίαν ὥς μὴ μόνον 5 ἐπὶ τεθνηκότι χαλεπῶς ἐνεγκεῖν, πολλάκις ὑπ' αὐτοῦ κινδυνεύσας ἀφαιρεθῆναι τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀποκτείναντα κολάσαι· <6> φήσας γὰρ πρὸς αὐτὸν ὥς αὐτὸς αὐτοῦ γένοιτο κατήγορος ἀνελών τὸν βασιλέα, καὶ μαθὼν ὥς εἴη πατρὸς Ἀμαλχητίου γένος, ἐκέλευσεν 10 αὐτὸν ἀπολέσθαι. ἔγραψε δὲ καὶ θρήνους καὶ ἐπιταφίους ἐπαίνους Σαούλου καὶ Ἰωνάθου, οἳ καὶ μέχρις ἐμοῦ διαμένουσιν.

2 <7> ἐπεὶ δὲ τούτοις ἐξετίμησε τὸν βασιλέα, πανσάμενος τοῦ πένθους ἤρετο τὸν θεὸν διὰ τοῦ προφήτου 15 τίνα δίδωσιν αὐτῷ κατοικῆσαι πόλιν τῆς Ἰούδα καλουμένης φυλῆς. φήσαντος δ' αὐτοῦ διδόναι Χεβρώνα, καταλιπὼν τὴν Σεκελὰν εἰς ἐκείνην παραγίνεται, τὰς τε γυναικας ἐπαγόμενος τὰς αὐτοῦ (δύο δ' ἦσαν) καὶ τοὺς ὀπλίτας τοὺς σὺν αὐτῷ. <8> συνελθὼν δὲ πρὸς 20 αὐτὸν ἅπας ὁ τῆς φυλῆς τῆς προειρημένης λαὸς ἀποδείκνυσιν αὐτὸν βασιλέα. ἀκούσας δ' ὅτι τὸν Σάουλον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ θάψειαν οἱ ἐν Ἰαβισσῷ τῆς Γαλαδίτιδος κατοικοῦντες, ἔπεμψε πρὸς αὐτοὺς ἐπαινῶν καὶ ἀποδεχόμενος αὐτῶν τοῦργον, καὶ χάριτας ἀποδώσειν 25 ἀντὶ τῆς πρὸς τοὺς τεθνηκότας σπουδῆς ὑπισχνούμενος, ἅμα δὲ καὶ δηλῶν ὥς ἡ Ἰούδα φυλὴ κεχειροτόνηκεν αὐτὸν βασιλέα.

3 <9> ὁ δὲ τοῦ Σαούλου μὲν ἀρχιστράτηγος Ἀβέννηρος, Νήρου δὲ παῖς, ἀνὴρ δραστήριος καὶ ἐγαθὸς 30

τὴν φύσιν, ὥς ἔγνω πεσόντα τὸν βασιλέα καὶ τὸν
 Ἰωνάθην καὶ τοὺς δύο τοὺς ἄλλους αὐτοῦ παῖδας, ἐπει-
 χθεῖς εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ τὸν περιλειπόμενον
 ἔξακράσας νύδν αὐτοῦ (Ἰέροσθος δ' ἐκαλεῖτο) διαβιβάζει
 5 πρὸς τοὺς πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ παντὸς ἀποδεί-
 κνυσι τοῦ πλήθους βασιλέα, πάρεξ τῆς Ἰούδα φυλῆς,
 <10> βασίλειον δ' ἐποίησεν αὐτῷ τὴν κατὰ μὲν τὴν
 ἐπιχώριον γλῶττιαν Μάναλιν, κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων
 Παρεμβολὰς λεγομένην. ὥρμησε δ' ἐκείθεν Ἀβέννηρος
 10 μετὰ στρατιᾷς ἐπιλέκτον, συμβαλεῖν τοῖς ἐκ τῆς Ἰούδα
 φυλῆς προαιρούμενος· ὥργιστο γὰρ αὐτοῖς βασιλέα τὸν
 Δαβίδην χειροτονηκόσιν. <11> ἀπήντησε δ' αὐτῷ
 πεμφθεὶς ὑπὸ Δαβίδου Σαρουίας μὲν παῖς, πατὴρ δὲ
 Σουρί, ἐκ δὲ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἐκείνου γεγονῶς αὐτῷ
 15 Ἰάαβος, ἀρχιστράτηγος ὢν αὐτοῦ, μετὰ καὶ τῶν ἀδελ-
 φῶν Ἀβεσσαίου καὶ Ἀσαιήλου καὶ πάντων τῶν Δαβίδου
 ὀπλιτῶν. καὶ περιτυχὼν ἐπὶ τινοῦ κρηνίδος ἐν Γαβαῶ
 πόλει παρατίθεται πρὸς μάχην. <12> τοῦ δ' Ἀβεν-
 νήρου φήσαντος πρὸς αὐτὸν μαθεῖν βούλεσθαι πότερος
 20 αὐτῶν ἀνδρειοτέρους στρατιώτας ἔχει, συντίθεται παρ'
 ἀμφοτέρων δώδεκα μαχησομένους συμβαλεῖν. προελ-
 θόντες τοῖνυν εἰς τὸ μεταξὺ τῶν παρατάξεων οἱ πρὸς
 τὴν μάχην ὑφ' ἑκατέρων τῶν στρατηγῶν ἐξειλεγμένοι,
 καὶ τὰς αἰχμὰς ἐπ' ἀλλήλους ἀφέροντες, σπῶνται τὰς
 25 μαχαίρας, καὶ τῶν κεφαλῶν ἐλλαμβανόμενοι κατέχοντες
 αὐτοὺς ἔπαιον εἰς τὰς πλευρὰς καὶ τὰς λαγόνας ἀλλή-
 λους ταῖς ῥομφαίαις, ἕως πάντες ὥσπερ ἐκ συνθήματος
 ἀπώλοντο. <13> πεσόντων δὲ τούτων συνέρρηξε καὶ
 ἡ λοιπὴ στρατιὰ, καὶ κατεργᾷς μάχης γενομένης ἡττή-
 30 θησαν οἱ τοῦ Ἀβεννήρου. καὶ τραπέντας οὐκ ἀνίει

διώκων Ἰώαβος, ἀλλ' αὐτός τ' ἐνέκειτο παρακελευόμε-
 νος τοὺς ὀπλίτας ἐκ ποδῶς ἔπεσθαι καὶ μὴ κάμνειν
 ἀναιροῦντας, <14> οἳ τ' ἀδελφοὶ προθύμως ἡγωνίσαντο,
 καὶ διαφανέστερος τῶν ἄλλων μάλιστα ὁ νεώτερος
 Ἀσάηλος, ὃς ἐπὶ ποδῶν ὠκύτητι κλέος εἶχεν (οὐ γὰρ 5
 ἀνθρώπους ἐνίκα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵππῳ καταστάντα
 εἰς ἄμιλλαν λέγουσι παραδραμεῖν), καὶ τὸν Ἀβέννηρον
 ἐδίωκεν ὑπὸ ῥύμης καὶ τῆς ἐπ' ὀρθὸν φορᾶς εἰς οὐδέ-
 τερον ἐγκλιθεὶς τῶν μερῶν. <15> ἐπιστραφέντος δὲ τοῦ
 Ἀβεννήρου καὶ κατασοφίζεσθαι τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ πει- 10
 ρωμένου, καὶ ποτὲ μὲν εἰπόντος ἐνὸς τῶν ἑαυτοῦ στρα-
 τιωτῶν ἀφείμενον τῆς διώξεως ἀφελέσθαι τὴν πανο-
 πλίαν, πάλιν δ', ὥς οὐκ ἔπειθε τοῦτο ποιεῖν, κατασχεῖν
 αὐτὸν καὶ μὴ διώκειν παραινοῦντος, μὴ κτείνας αὐτὸν
 ἀπολέσῃ τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ παρρησίαν· οὐ 15
 προσέμενον τοὺς λόγους, ἀλλ' ἐπιμείναντα τῇ διώξει,
 φεύγων ὥς εἶχε τὸ δόρυ πλήξας εἰς τοῦπίσω καιρίως,
 παραχρηῖμα ἀπέκτεινεν. <16> οἳ δὲ μετ' αὐτοῦ διώ-
 κοντες τὸν Ἀβέννηρον ὥς ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον οὗ
 κεῖσθαι συνέβηκε τὸν Ἀσάηλον, περιστάντες τὸν νεκρὸν 20
 οὐκέτι τοὺς πολεμίους ἐδίωκον· ὁ δ' Ἰώαβος αὐτὸς καὶ
 ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀβεσσαῖος παραδραμόντες τὸ πτώμα
 καὶ τῆς πλείονος ἐπὶ τὸν Ἀβέννηρον σπουδῆς αἰτίαν
 τὴν ὑπὲρ τοῦ τετελευτηκότος ὀργὴν λαβόντες, ἀπίστω
 τάχει καὶ προθυμίᾳ χρώμενοι, μέχρ' ἵππου τινὸς ὃν 25
 Ἀμιάταν καλοῦσιν ἐδίωξαν τὸν Ἀβέννηρον, ἥδη περὶ
 δυσμᾶς ὕπτος ἡλίου. <17> ἀναβὰς δ' ἐπὶ τινα βουνὸν
 ὅς ἐστιν ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ μέγας τῆς Βενιαμίτιδος
 φυλῆς, αὐτοὺς τε κατεσκέπτετο καὶ τὸν Ἀβέννηρον.
 τούτου δ' ἀνακεκραγὸς καὶ φήσαντος μὴ δεῖν ἄνδρας 30

ὁμοφύλους εἰς ἔριδα καὶ μάχην παροξύνειν (ἁμαρτεῖν
 γὰρ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀσάηλον, ὃς παραινοῦντος
 μὴ διώκειν οὐκ ἐπέισθη καὶ διὰ τοῦτο βληθεὶς ἀπ-
 ἔθανε), συμφρονήσας καὶ παράκλησιν ἡγησάμενος τού-
 5 τούς τοὺς λόγους ὁ Ἰώαβος ἀνακαλεῖ τῇ σάλπιγγι
 σημήνας τοὺς στρατιώτας καὶ τῆς ἐπὶ πολὺ διώξεως
 ἐπέσχε. <18> καὶ οὗτος μὲν ἐπ' ἐκείνου καταστρατο-
 πεδεύεται τοῦ τόπου τὴν νύκτα ταύτην, Ἀβέννηρος δὲ
 δι' ὅλης αὐτῆς ὁδεύσας καὶ περαιωσάμενος τὸν Ἰορ-
 10 δάνην ποταμὸν ἀφικνεῖται πρὸς τὸν τοῦ Σαούλου παῖδα
 εἰς τὰς Παρεμβολὰς Ἰέβοσθον. τῇ δ' ἐχομένη τοὺς
 νεκροὺς Ἰώαβος ἐξαριθμήσας ἅπαντας ἐκήδευσεν. <19>
 ἔπεσον δὲ τῶν μὲν Ἀβεννήρου στρατιωτῶν ὡς τρια-
 κόσιοι καὶ ἐξήκοντα, τῶν δὲ Δαυίδου δέκα πρὸς τοῖς
 15 ἐννέα καὶ Ἀσάηλος· οὗ τὸ σῶμα κομίσαντες ἐκείθεν
 Ἰώαβος καὶ Ἀβεσσαῖος εἰς Βηθλεέμην καὶ θάψαντες ἐν
 τῷ πατρῷῳ μνήματι, πρὸς Δαυίδην εἰς Χεβρῶνα παρ-
 εγένοντο. <20> ἤρξατο μὲν οὖν ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου
 τοῖς Ἑβραίοις ἐμφύλιος πόλεμος καὶ διέμεινεν ἄχρι
 20 πολλοῦ, τῶν μὲν μετὰ Δαυίδου κρειττόνων ἀεὶ γινο-
 μένων καὶ πλεῖον ἐν τοῖς κινδύνοις φερομένων, τοῦ
 δὲ Σαούλου παιδὸς καὶ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ κατὰ πᾶ-
 σαν σχεδὸν ἡμέραν ἐλαττουμένων.

<21> ἐγένοντο δὲ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν καὶ παῖδες 4
 25 Δαυίδῃ τὸν ἀριθμὸν ἐξ ἐκ γυναικῶν τοσοούτων· ὧν ὁ
 μὲν πρεσβύτατος ἐκ μητρὸς Ἀχινᾶς γενόμενος Ἀμνὼν
 ἐκλήθη, ὁ δὲ δεύτερος ἐκ γυναικὸς Ἀβιγαίας Δανιήλος.
 τῷ τρίτῳ δ' ἐκ τῆς Θολομαίου θυγατρὸς Μαχάμης
 φύντι τοῦ Γεσσηρῶν βασιλέως Ἀβεσάλωμος ὄνομα· τὸν
 30 δὲ τέταρτον Ἀδωνίαν ἐκ γυναικὸς Ἀγρίθης προσηγό-

ρευσε, τὸν πέμπτον δὲ Σαφατίαν τῆς Ἀβιταάλης καὶ
 τὸν ἕκτον Γεθραάμην τῆς Αἰγλᾶς ἐπωνόμασε. <22> τοῦ
 δ' ἐμφυλίου πολέμου συνεσιῶτος, καὶ συμπιπτόντων
 εἰς ἔργα καὶ μάχην πυκνῶς τῶν μεθ' ἑκατέρου τῶν
 βασιλέων, Ἀβέννηρος ὁ τοῦ Σαούλου παιδὸς ἀρχιστρά- 5
 τηρος, συνετὸς ὢν καὶ σφόδρα εὖνον ἔχων τὸ πλη-
 θος, πάντας συμμεῖναι τῷ Ἰεβόσθῳ παρεσκεύασεν, καὶ
 διέμειναν ἱκανὸν χρόνον τᾷ κείνου φρονοῦντες. <23>
 ὕστερον δ' ἐν ἐγκλήματι γενόμενος ὁ Ἀβέννηρος, καὶ
 λαβὼν αἰτίαν ὡς συνέλθοι τῇ Σαούλου παλλακῇ, Ῥαι- 10
 σφᾶ μὲν τοῦνομα Σιβάθου δὲ θυγατρί, καὶ καταμεμ-
 φθεῖς ὑπὸ Ἰεβόσθου, περιαλγήσας καὶ θυμωθεὶς ὡς
 οὐ δικαίων τῶν παρ' αὐτοῦ τυγχάνοι πάσῃ προνοίᾳ
 περὶ αὐτὸν χρώμενος, ἠπείλησε μὲν τὴν βασιλείαν εἰς
 Δαυίδην περιστήσκειν, ἐπιδείξειν δ' ὡς οὐ διὰ τὴν ἰδίαν 15
 ῥώμην καὶ σύνεσιν ἄρχοι τῶν πέραν Ἰορδάνου, διὰ δὲ
 τὴν αὐτοῦ στρατηγίαν τε καὶ πίστιν. <24> καὶ πέμψας
 εἰς Χεβρῶνα παρὰ Δαυίδην λαβεῖν ὄρκους τε καὶ πί-
 στεις ἠξίου, ἥ μὴν ἔξειν αὐτὸν ἐταῖρον καὶ φίλον.
 ἀναπεύσαντα τὸν λαὸν τοῦ Σαούλου μὲν ἀποστῆναι παι- 20
 δός, αὐτὸν δ' ἀποδείξαντα πάσης τῆς χώρας βασιλέα.
 <25> τοῦ δὲ Δαυίδου ποιησαμένου τὰς ὁμολογίας (ἦσθη
 γὰρ ἐφ' οἷς Ἀβέννηρος διεπρεσβεύσατο πρὸς αὐτόν),
 καὶ πρῶτον τεκμήριον παρὰσχεῖν τῶν συνθηκῶν ἀξιώ-
 σαντος ἐνασώσαντα πρὸς αὐτὸν Μιχάλαν τὴν γυναῖκα, 25
 μεγάλους ὠνηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ κινδύνοις καὶ Παλαι-
 στινῶν κεφαλαῖς ἑξακοσίαις, ἃς ὑπὲρ αὐτῆς ἐκόμισε
 τῷ πατρὶ Σαούλῳ, <26> πέμπει μὲν αὐτῷ τὴν Μιχάλαν
 ἀποσπάσας Φελτίου τοῦ τότε συνοικοῦντος αὐτῇ, πρὸς
 τοῦτο καὶ Ἰεβόσθου συμπράξαντος· ἐγγράφει γὰρ αὐτῷ 30

Δαυίδης τὴν γυναῖκα δικαίων ἀπολαβεῖν. συγκαλέσας
 δὲ καὶ τοὺς γεγηρακότας τοῦ πλήθους καὶ ταξιάρχους
 καὶ χιλιάρχους, λόγους ἐποιήσατο πρὸς αὐτοὺς, <27> ὥς
 ἔχοντας ἐτοίμως ἀποστῆναι μὲν Ἰερόσθου Δαυίδη δὲ
 5 προσθέσθαι ταύτης ἀποστρέψει τῆς ὁρμῆς, νῦν μέντοι
 γ' ἐπιτρέποι χωρεῖν ἢ βούλονται· καὶ γὰρ εἰδέναι τὸν
 θεὸν διὰ Σαμουήλου τοῦ προφήτου Δαυίδην χειροτο-
 νήσαντα πάντων Ἑβραίων βασιλέα, προειπεῖν δ' ὅτι
 Παλαιστινοὺς ἐκεῖνος αὐτὸς τιμωρήσεται καὶ ποιήσει
 10 κρατήσας ὑποχειρίους. <28> ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ πρε-
 σβύτεροι καὶ ἡγεμόνες, ὥς καὶ τὴν Ἀβεννήρου γνώμην,
 ἣ πρότερον εἶχον αὐτοὶ περὶ τῶν πραγμάτων, σύμ-
 φωνον παρέλαβον, τὰ Δαυίδου φρονεῖν μετεβάλοντο.
 <29> πεισθέντων δὲ τούτων Ἀβέννηρος συγκαλεῖ τὴν
 15 Βενιαμῖτιν φυλὴν (οἱ γὰρ ἐκ ταύτης ἔπαντες Ἰερόσθου
 σωματοφύλακες ἦσαν), καὶ ταῦτ' αὐτοὺς δια-
 λεχθεῖς, ἐπεὶ μηδὲν ἀντικρούοντας ἑώρα, προστιθε-
 μένους δ' οἷς ἐβούλετο, παραλαβὼν ὥς εἴκοσι τῶν
 ἐταίρων ἦκε πρὸς Δαυίδην, τοὺς ὄρκους παρ' αὐτοῦ
 20 ληψόμενος αὐτὸς (πιστότερα γὰρ τῶν δι' ἄλλου πραττο-
 μένων ὅσα δι' αὐτῶν ἕκαστοι ποιοῦμεν εἶναι δοκεῖ),
 καὶ προσέτι τοὺς γενομένους αὐτῷ λόγους πρὸς τε τοὺς
 ἡγεμόνας καὶ τὴν φυλὴν ἔπασαν σημανῶν. <30> ὑπο-
 δεξαμένου δ' αὐτὸν φιλοφρόνως, καὶ λαμπρᾷ καὶ πολυ-
 25 τελεῖ τραπέζῃ ξενίσαντος ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας, ἠξίωσεν
 ἀφιεθεῖς ἀγαγεῖν τὸ πλῆθος, ἵνα παρόντι καὶ βλεπο-
 μένῳ παραδῶσι τὴν ἀρχήν.

<31> ἐκπέψαντος δὲ τοῦ Δαυίδου τὸν Ἀβέννηρον, 5
 οὐδ' ὀλίγον διακλιπὼν εἰς Χεβρώνα ἦκεν Ἰάαβος ὁ ἀρχι-
 30 στράτηγος αὐτοῦ, καὶ μαθὼν ὥς εἴη παρὼν πρὸς αὐτὸν

Ἀβέννηρος καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν ἀπηλλαγμένος ἐπὶ
 συνθήκαις καὶ ὁμολογίαις τῆς ἡγεμονίας, δείσας μὴ
 τὸν μὲν ἐν τιμῇ καὶ τῇ πρώτῃ ποιήσῃται τάξει, συνερ-
 γόν τε τῆς βασιλείας ἐσόμενον καὶ τᾶλλα δεινὸν ὄντα
 συνιδεῖν πράγματα καὶ τοὺς καιροὺς ὑποδραμεῖν, αὐ- 5
 τὸς δ' ἐλαττωθεῖη καὶ τῆς στρατηγίας ἀφαιρεθεῖη, κα-
 κοῦργον καὶ πονηρὰν ὁδὸν ἔπεισι. <32> καὶ πρῶτον
 μὲν ἐπιχειρεῖ διαβάλλειν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, φυ-
 λάττεσθαι παραινῶν καὶ μὴ προσέχειν οἷς Ἀβέννηρος
 συντίθεται· πάντα γὰρ ποιεῖν αὐτὸν ἐπὶ τῷ βεβαιώσα- 10
 σθαι τῷ Σαούλου παιδὶ τὴν ἡγεμονίαν, ἐπὶ δ' ἀπάτη
 καὶ δόλῳ πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα μεθ' ἧς ἐβούλετο νῦν
 ἐλπίδος καὶ οἰκονομίας τῶν κατασκευαζομένων ἀπελ-
 θεῖν. <33> ὥς δ' οὐκ ἔπειθε τὸν Δαυίδην τούτοις
 οὐδὲ παροξυνόμενον ἑώρα, τρέπεται ταύτης τολμηροτέ- 15
 ραν ὁδόν, καὶ κρίνας Ἀβέννηρον ἀποκτεῖναι πέμπει
 τοὺς ἐπιδιώξοντας, οἷς καταλαβοῦσι προσέταξεν αὐτὸν
 καλεῖν ἐκ τοῦ Δαυίδου ὀνόματος, ὥς ἔχοντος αὐτοῦ
 τινὰ περὶ τῶν πραγμάτων πρὸς αὐτόν, ἃ μὴ διεμνη-
 μόνευσε παρόντος, εἰπεῖν. <34> Ἀβέννηρος δ' ὥς 20
 ἤκουσε τὰ πικρὰ τῶν ἀγγέλων (κατέλαβον γὰρ αὐτὸν
 ἐν τόπῳ τινὶ Βησιρᾷ καλουμένῳ, ἀπέχοντι τῆς Χεβρῶ-
 νος σταδίους εἴκοσι), μηδὲν ὑπιδόμενος τῶν συμβησο-
 μένων ὑπέστρεψεν. ἀπαντήσας δ' αὐτῷ πρὸς τῇ πύλῃ
 ὁ Ἰάαβος, καὶ δεξιωσάμενος ὥς μάλιστ' εὖνους καὶ 25
 φίλος (ὑποκρίνονται γὰρ ἱκανῶς πολλάκις εἰς τὸ ἀν-
 ὑποπτον τῆς ἐπιβουλῆς τὰ τῶν ἀληθῶς ἀγαθῶν οἱ πράγ-
 μασιν ἐγχειροῦντες ἀτόποις), <35> ἀποσπᾷ μὲν τῶν
 οἰκείων αὐτὸν ὥς ἐν ἀπορρήτῳ διαλεξόμενος, παραγα-
 γὼν δ' εἰς τὸ ἐρημότερον τῆς πύλης, μόνος αὐτὸς ἔν 30

σὺν Ἀβεσσαίῳ τὰδελφῶ, σπασάμενος τὴν μάχαιραν ὑπὸ
τὴν λαγόνα παίει. <36> καὶ τελευτᾷ μὲν Ἀβέννηρος
τοῦτον ἐνεδρευθεὶς τὸν τρόπον ὑπὸ Ἰωάβου, ὥς μὲν
αὐτὸς ἔλεγε, τιμωρήσαντος Ἀσαήλω τὰδελφῶ, ὃν διώ-
5 κοντα λαβὼν Ἀβέννηρος ἀπέκτεινεν ἐν τῇ πρὸς τῇ
Λεβρῶνι μάχῃ, ὥς δὲ τάληθές εἶχε, δεΐσαντος περὶ τῆς
στρατηγίας καὶ τῆς παρὰ τῷ βασιλεῖ τιμῆς, μὴ τούτων
μὲν αὐτὸς ἀφαιρεθείη, λάβοι δὲ παρὰ Δαυίδου τὴν
πρώτην τάξιν Ἀβέννηρος. <37> ἐκ τούτων ἂν τις
10 κατανοήσειεν ὅσα καὶ πηλίκᾳ τολμῶσιν ἄνθρωποι πλεο-
νεξίας ἔνεκα καὶ ἀρχῆς καὶ τοῦ μηδεὶν τούτων παρα-
χωρήσαι. κτήσασθαι γὰρ αὐτὰ ποθοῦντες διὰ μυρίων
κακῶν λαμβάνουσι, καὶ δεΐσαντες ἀποβαλεῖν πολλῶ
χείροσι τὸ βέβαιον αὐτοῖς τῆς παραμονῆς περιποιοῦσιν,
15 <38> ὥς οὐχ ὁμοίου δεινοῦ τυγχάνοντος μὴ πορίσα-
σθαι τηλικούτο μέγεθος ἐξουσίας καὶ συνήθη τοῖς ἀπ’
αὐτῆς ἀγαθοῖς γενόμενον ἔπειτ’ αὐτὴν ἀπολέσαι. τού-
του δ’ ὑπερβολὴν ἔχοντος συμφορᾶς, διὰ τοῦτο καὶ
χαλεπώτερα μηχανῶνται καὶ τολμῶσιν ἔργα πάντες ἐν
20 φόβῳ τοῦ ἀποβαλεῖν γενόμενοι.

ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν βραχέσιν ἀρκεῖ δεδηλω-
σθαι. <39> Δαυίδης δ’ ἀκούσας ἀνηρημένον τὸν Ἀβέν- 6
νηρον ἤλγησε μὲν τὴν ψυχὴν, ἔμαρτύρατο δὲ πάντας,
ἀνατείνων εἰς τὸν θεὸν τὴν δεξιὰν καὶ βοῶν ὥς οὔτε
25 κοινωνὸς εἶη τῆς Ἀβεννήρου σφαγῆς οὔτε κατ’ ἐντολὴν
καὶ βούλῃσιν ἰδίαν ἀποθάνοι, ἀρὰς δὲ κατὰ τοῦ πεφο-
νευκότος αὐτὸν δεινὰς ἐτίθετο, καὶ τὸν οἶκον ὅλον αὐ-
τοῦ καὶ τοὺς συμπράξαντας ὑπευθύνους ἐποιεῖτο ταῖς
ὑπὲρ τοῦ τελευτηκότος ποιναῖς. <40> ἔμελε γὰρ αὐτῷ
30 μὴ δόξαι παρὰ τὰς πίστεις καὶ τοὺς ὅρκους, οὓς ἔδωκεν

Ἀβεννήρῳ, τοῦτ' εἰργάσθαι. προσέταξε μέντοι γε παντὶ τῷ λαῷ κλαίειν καὶ πενθεῖν τὸν ἄνδρα, καὶ τοῖς νομιζομένοις τιμᾶν αὐτοῦ τὸ σῶμα, περιορηξαμένῳ μὲν τὰς ἐσθῆτας, ἐνδύντι δὲ σάκκους· ταῦτα δὲ ποιεῖν προάγοντας τὴν κλίνην. <41> αὐτὸς δ' ἐφείπετο μετὰ 5 τῶν γεγηρακότων καὶ τῶν ἐν ἡγεμονίαις ὄντων, κοπτόμενός τε καὶ τοῖς θακρύοις ἐνδεικνύμενος τό τ' εὖνουν τὸ πρὸς τὸν ζῶντα καὶ τὴν ἐπὶ τεθνηκότι λύπην, καὶ ὅτι μὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ γνώμην ἀνήρηται. <42> θάψας δ' αὐτὸν ἐν Χεβρωνί μεγαλοπρεπῶς, ἐπιταφίους τε 10 συγγραψάμενος θρήνους, αὐτὸς ἐπὶ τοῦ τάφου στὰς πρῶτος ἀνεκλάυσατο καὶ παρέδωκε τοῖς ἄλλοις. οὕτω δ' αὐτὸν ὁ Ἀβεννήρου συνέχευε θάνατος ὥς μηδὲ τροφήν ἀναγκαζόντων αὐτὸν τῶν ἐταίρων λαβεῖν, ἀλλ' ὥμοσε γεύσεσθαι μηδενὸς ἔχρι ἡλίον δυσμῶν. <43> 15 ταῦτ' εὖνοιαν αὐτῷ παρὰ τοῦ πλήθους ἐγέννησεν· οἳ τε γὰρ πρὸς τὸν Ἀβέννηρον φιλοστόργως διακείμενοι σφόδρ' αὐτοῦ τὴν πρὸς αὐτὸν τιμὴν ἀποθανόντα καὶ φυλακὴν τῆς πίστεως ἡγάπησαν, ὅτι πάντων αὐτὸν ἀξιόσκει τῶν νομιζομένων ὥς συγγενὴ καὶ φίλον, ἀλλ' 20 οὐχ ὥς ἐχθρὸν γενόμενον ὑβρίσειεν ἀκόσμως ταφῇ καὶ ἡμελημένῃ, τό τ' ἄλλο πᾶν ὥς ἐπὶ χρηστῷ καὶ ἡμέρῳ τὴν φύσιν ἔχαιρε, τὴν αὐτὴν ἐκάστου λογιζομένου πρόνοιαν εἰς αὐτὸν τοῦ βασιλέως ὁποίας τυγχάνοντα τὸν Ἀβεννήρου νεκρὸν ἑώρα. <44> πρὸς τούτοις οὖν μάλιστα 25 Δανίδην γλίχουσθαι δόξης ἀγαθῆς, ποιούμενον πρόνοιαν ἢν εἰκὸς μὲν ἦν, ὥς οὐδεὶς ὑπενόησεν ὑπ' αὐτοῦ φονευθῆναι τὸν Ἀβέννηρον, ἔλεξε δὲ καὶ πρὸς τὸ πλῆθος ὥς αὐτῷ μὲν οὐχ ἡ τυχοῦσα γένοιτο λύπη ἀνδρὸς ἀγαθοῦ τετελευτηκότος, οὐ μικρὰ δὲ τοῖς 30

Ἐβραίων πράγμασι βλάβη, στερηθέντων τοῦ καὶ συν-
 ἔχειν αὐτὰ καὶ σώζειν βουλαῖς τ' ἀρίσταις καὶ ῥώμῃ
 χειρῶν ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις δυναμένου. <45> ἄλλὰ
 θεὸς μὲν' εἶπεν, ὃ μέλει πάντων, οὐκ ἔάσει τοῦτον
 5 ὑμῖν ἀνεκδίκητον. ἐπίστασθε δ' ὡς οὐδὲν ἐγὼ Ἰώαβον
 καὶ Ἀβессαϊον τοὺς Σαρουίας παῖδας ποιεῖν ἱκανὸς
 εἰμι, πλέον ἐμοῦ δυναμένους. ἀλλ' ἀποδώσει τὴν ὑπὲρ
 τῶν τετολμημένων αὐτοῖς ἀμοιβὴν τὸ θεῖον.

καὶ Ἀβέννηρος μὲν εἰς τοιοῦτο κατέστρεψε τέλος
 10 τὸν βίον· <46> ἀκούσας δὲ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ὁ Σαού-
 λου παῖς Ἰέβοςθος οὐ πρόωγ ἤνεγκεν, ἀνδρὸς ἐστερη-
 μένος συγγενοῦς καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῷ παρασχόντος,
 ἀλλ' ὑπερεπάθησε, καὶ λίαν αὐτὸν ὠδύνησεν ὁ Ἀβεν-
 νήρου θάνατος. ἐπεβίω δ' οὐδ' αὐτὸς πολὺν χρόνον,
 15 ἀλλ' ὑπο τῶν Ἰερέμμωνος υἱῶν, ὧν τῷ μὲν Βαναόθα
 τῷ δ' ἑτέρῳ Θάνρος ὄνομα ἦν, ἐπιβουλευθεὶς ἀπέθα-
 νεν. <47> οὗτοι γὰρ ὄντες τὸ μὲν γένος Βενιαμῖται
 τοῦ δὲ πρώτου τάγματος, λογισάμενοι δ' ὡς, ἂν ἀπο-
 κτείνωσι τὸν Ἰέβοςθον, μεγάλων παρὰ Δαυίδου τεύ-
 20 ξονται δωρεῶν καὶ στρατηγίας ἢ τινος ἄλλης πίστεως
 τοῦτογον αὐτοῖς ἔσται παρ' αὐτῷ αἴτιον, <48> μόνον
 εὐρόντες μεσημβρίζοντα καὶ κοιμώμενον τὸν Ἰέβοςθον,
 καὶ μήτε τοὺς φύλακας παρόντας μήτε τὴν θηρωρὸν
 ἐργηγοριῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ὑπὸ τε τοῦ κόπου καὶ
 25 τῆς ἐργασίας ἦν μετεχειρίζετο καὶ τοῦ καύματος εἰς
 ὕπνον καταπεσοῦσαν, παρελθόντες εἰς τὸ δωμάτιον ἐν
 ᾧ συνέβαινε κατακεκοιμηθῆαι τὸν Σαούλου παῖδα, κτεί-
 νουσιν αὐτόν. <49> καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντες, καὶ
 δι' ὅλης τῆς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ποιησάμενοι τὴν πο-
 30 ρεῖαν ὡς ἂν φεύγοντες ἐκ τῶν ἡδικημένων πρὸς τὸν

ληψόμενόν τε τὴν χάριν καὶ παρῆξοντα τὴν ἀσφάλειαν, εἰς Χεβρώνα παρεγένοντο, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπιδείξαντες τῷ Δαυίδῃ τὴν Ἰεβόσθου συνίστων αὐτοὺς ὡς εὐνοους καὶ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ καὶ τῆς βασιλείας ἀνταγωνιστὴν ἀνηρηκότας. <50> ὃ δ' οὐχ ὡς ἥλπιζον οὕτως αὐτῶν προσεδέξατο τοῦτορον, ἀλλ' εἰπὼν ὧς κακίστοι καὶ παραχρημα δίκην ὑφῆκοντες, οὐκ ἔγνωτε πῶς ἐγὼ τὸν Σαούλου φονέα καὶ τὸν κομίσαντά μοι τὸν χρυσοῦν αὐτοῦ στέφανον ἡμυνάμην, καὶ ταῦτ' ἐκείνῳ χαριζόμενον τὴν ἀναίρεσιν, ἵνα μὴ συλλάβωσιν αὐτὸν οἱ πολέμιοι; <51> ἢ μεταβεβλήσθαι με καὶ μηκέτ' εἶναι τὸν αὐτὸν ὑπωπιεύσατε, ὡς χαίρειν κακούργοις ἀνδράσι καὶ χάριτας ἡγήσασθαι τὰς κυριοκτόνους ὑμῶν πράξεις, ἀνηρηκότων ἐπὶ τῆς αὐτοῦ κοίτης ἄνδρα δίκαιον καὶ μηδένα μηδὲν κακὸν εἰργασμένον, ὑμᾶς δὲ καὶ διὰ πολλῆς εὐνοίας καὶ τιμῆς ἐσχηκότα. <52> διὸ δώσετε ποινὴν μὲν αὐτῷ κολασθέντες, δίκην δ' ἐμοὶ τοῦ νομίσαντες ἡδέως ἔξιν με τῇ Ἰεβόσθου τελευτῇ τοῦτον ἀνελεῖν· οὐ γὰρ ἐδύνασθε μᾶλλον ἀδικῆσαι τὴν ἐμὴν δόξαν ἢ τοῦθ' ὑπολαβόντες. ταῦτ' εἰπὼν πᾶσαν αἰκίαν αὐτοὺς αἰκισάμενος διεχρήσατο, καὶ τὴν Ἰεβόσθου κεφαλὴν ἐν τῷ Ἀβεννήρου τάφῳ πάντων ἀξιώσας ἐκήδευσε.

- 2 <53> τούτων δὲ τοιοῦτο λαβόντων τέλος, ἦκον ἅπαντες οἱ τοῦ λαοῦ τῶν Ἑβραίων πρῶτοι πρὸς Δαυίδην εἰς Χεβρώνα, οἳ τε χιλάρχοι καὶ ἡγεμόνες αὐτῶν, καὶ παρεδίδοσαν αὐτούς, τὴν τ' εὐνοίαν ἣν ἔτι καὶ Σαούλου ζῶντος εἶχον πρὸς αὐτὸν ὑπομιμνήσκοντες, καὶ τὴν τιμὴν ἣν γενόμενον τότε χιλάρχον τιμῶντες οὐ διέλιπον, ὅτι τε βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ διὰ Σαμουήλου τοῦ 30

προφήτου χειροτονηθείη καὶ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ὡς τὴν
 Ἑβραίων χώραν αὐτῷ σῶσαι καταγωνισαμένῳ Παλαι-
 στινοῦς δέδωκεν ὁ θεός, ἐμφανίζοντες. <54> ὁ δὲ ταύ-
 της τ' ἀποδέχεται τῆς προθυμίας αὐτοῦς, καὶ παρα-
 5 καλέσας διαμένειν (οὐ γὰρ ἔσσεσθαι μετάνοιαν αὐτοῖς
 ἐκ τοῦ τοιούτου εἶναι), κατενωχήσας καὶ φιλοφρονη-
 σάμενος, ἔπεμψε τὸν λαὸν παρ' αὐτὸν ἄξοντας ἅπαντα.
 <55> καὶ συνῆλθον ἐκ μὲν τῆς Ἰούδα φυλῆς ὀπλιτῶν
 ὡς ὀκτακόσιοι καὶ ἑξακισχίλιοι, φοροῦντες ὅπλα θυρεὸν
 10 καὶ σειρομάστιγην (οὗτοι δὲ τῷ Σαούλου παιδὶ παρέμενον·
 τούτων γὰρ χωρὶς ἡ Ἰούδα φυλὴ τὸν Δαυίδην ἀπέδειξε
 βασιλέα), <56> ἐκ δὲ τῆς Συμεῶνος φυλῆς ἑπτακισχί-
 λιοι καὶ ἑκατόν, ἐκ δὲ τῆς Λευίτιδος τετρακισχίλιοι ἑπτα-
 κόσιοι, ἔχοντες ἄρχοντα Ἰώδαμον. μετὰ τούτοις ἦν
 15 ὁ ἀρχιερεὺς Ζάδωκος σὺν εἴκοσι δύο συγγενέσιν ἡγε-
 μόσιν. ἐκ δὲ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς ὀπλίται τετρα-
 κισχίλιοι (ἡ γὰρ φυλὴ περιέμενεν ἔτι τῶν τοῦ γένους
 τοῦ Σαούλου τινὰ βασιλεύσειν προσδοκῶσα), <57> ἐκ
 δὲ τῆς Ἐφραΐμον φυλῆς δισμύριοι καὶ ὀκτακόσιοι τῶν
 20 δυνατωτάτων καὶ κατ' ἰσχὺν διαφερόντων, ἐκ δὲ τῆς
 Μανασσήτιδος φυλῆς τοῦ ἡμίσεος μύριοι ὀκτακισχίλιοι
 τῶν δυνατωτάτων, ἐκ δὲ τῆς Ἰσαχάρου φυλῆς διακόσιοι
 μὲν οἱ προγινώσκοντες τὰ μέλλοντα, ὀπλίται δὲ δισμύ-
 ριοι, <58> ἐκ δὲ τῆς Ζαβουλῶνος φυλῆς ὀπλιτῶν ἐπι-
 25 λέκτων πέντε μυριάδες· αὕτη γὰρ ἡ φυλὴ μόνη πᾶσα
 πρὸς Δαυίδην συνῆλθεν. οὗτοι πάντες τὸν αὐτὸν ὀπλι-
 σμὸν εἶχον τοῖς τῆς Γάδου φυλῆς. ἐκ δὲ τῆς Νεφθα-
 λίτιδος φυλῆς ἐπίσημοι καὶ ἡγεμόνες χίλιοι, ὅπλοις
 χρώμενοι θυρεῷ καὶ δόρατι· ἠκολούθει δ' ἡ φυλὴ
 30 ἀναρίθμητος οὕσα. <59> ἐκ δὲ τῆς Δανίτιδος φυλῆς

ἐκλεκτοὶ δισμύριοι ἑπτακισχίλιοι ἑξακόσιοι, ἐκ δὲ τῆς Ἀσείρου φυλῆς μυριάδες τέτταρες, ἐκ δὲ τῶν δύο φυλῶν τῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ τοῦ λοιποῦ τῆς Μανασσήτιδος φυλῆς ὠπλισμένων θυρεὸν καὶ δόρυ καὶ περικεφαλαίαν καὶ ῥομφαίαν μυριάδες δώδεκα. καὶ αἱ 5 λοιπαὶ (δὲ) φυλαὶ ῥομφαίαις ἐχρῶντο. <60> τοῦτο δὴ πᾶν τὸ πλῆθος εἰς Χεβρῶνα πρὸς Δαυίδην συνῆλθε μετὰ πολλῆς παρασκευῆς σιτίων καὶ οἴνου καὶ τῶν πρὸς τροφὴν πάντων, καὶ μὲν γνῶμη τὸν Δαυίδην βασιλεύειν ἐκύρωσαν. ἐπὶ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἐορτάσαντος 10 τοῦ λαοῦ καὶ κατευωχηθέντος ἐν Χεβρῶνι, ὁ Δαυίδης μετὰ πάντων ἐκεῖθεν ἄρας ἦκεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

3 <61> τῶν δὲ κατοικούντων τὴν πόλιν Ἰεβουσαίων (γένος δ' εἰσὶν οὗτοι Χανααναίων) ἀποκλεισάντων αὐτῷ τὰς πύλας, καὶ τοὺς πεπηρωμένους τὰς ὄψεις καὶ τὰς 15 βάσεις καὶ πᾶν τὸ λελωβημένον στησάντων ἐπὶ χλεύῃ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ λεγόντων κωλύσειν αὐτὸν εἰσελθεῖν τοὺς ἀναπήρους (ταῦτα δ' ἔπραττον καταφρονοῦντες τῇ τῶν τειχῶν ὀχυρότητι), ὀργισθεὶς πολιορκεῖν ἤρξατο τὰ Ἱεροσόλυμα. <62> καὶ πολλῇ 20 σπουδῇ καὶ προθυμίᾳ χρησάμενος ὥς διὰ τοῦ ταύτην ἐλεῖν εὐθὺς ἐμφανίσων τὴν ἰσχύν, καὶ καταπληξόμενος εἴ τινες ἄρα καὶ ἄλλοι τὸν αὐτὸν ἐκείνοισι τρόπον διέκειντο πρὸς αὐτόν, λαμβάνει κατὰ κράτος τὴν κάτω πόλιν. <63> ἔτι δὲ τῆς ἄκρας λειπομένης, ἔγνω τιμῆς 25 ὑποσχέσει καὶ γερῶν ὁ βασιλεὺς προθυμοτέρους ἐπὶ ταῖς τοὺς στρατιώτας παρασκευάσαι, καὶ τῷ διὰ τῶν ὑποκειμένων φαράγγων ἐπὶ τὴν ἄκραν ἀναβάντι καὶ ταύτην ἐλόντι στρατηγίαν ἕπαντος τοῦ λαοῦ δώσειν ἐπηγ-

γείλατο. <64> πάντων δὲ φιλοτιμουμένων ἀναβῆναι καὶ μηδένα πόρον ὀκνούντων ὑφίστασθαι δι' ἐπιθυμίαν τῆς στρατηγίας, ὁ Σαρουίας παῖς Ἰώαβος ἔφθη τοὺς ἄλλους καὶ ἀναβὰς ἐβόησε πρὸς τὸν βασιλέα, τὴν στρα-
5 τηρίαν ἀπαιτῶν.

<65> ἐκβαλὼν δὲ τοὺς Ἰεβουσαίους ἐκ τῆς ἄκρας, 2 καὶ αὐτὸς ἀνοικοδομήσας τὰ Ἱεροσόλυμα, πόλιν αὐτὴν Δαυίδου προσηγόρευσε, καὶ τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν αὐτῇ διέτριβε βασιλεύων. ὁ δὲ χρόνος ὃν τῆς Ἰουδα φυλῆς
10 ἦρξε μούνης ἐν Χεβρωνί ἐγένετο ἔτη ἑπτὰ καὶ μῆνες ἕξ. ἀποδείξας δὲ βασίλειον τὰ Ἱεροσόλυμα, λαμπροτέροις ἑὶ καὶ μᾶλλον ἐχοῖτο τοῖς πράγμασι, τοῦ θεοῦ προ-
νοουμένου κρείττω ποιεῖν αὐτὰ καὶ λαμβάνειν ἐπίδοσιν.

<66> πέμψας δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ Εἴραμος ὁ Τυρίων
15 βασιλεὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν συνέθετο. ἔπεμψε δ' αὐτῷ καὶ δωρεὰς ξύλα κέδρινα καὶ τεχνίτας ἄνδρας, τέκτονας καὶ οἰκοδόμους, οἱ κατασκευάσειαν βασίλειον ἐν Ἱεροσολύμοις. Δαυίδης δὲ τὴν τ' ἄνω πόλιν παρα-
λαβὼν καὶ τὴν ἄκραν συνάψας αὐτῇ ἐποίησεν ἓν σῶμα,
20 καὶ περιτειχίσας ἐπιμελητὴν τῶν τειχῶν κατέστησεν Ἰώαβον. <67> [πρῶτος οὖν Δαυίδης τοὺς Ἰεβουσαίους ἕξ Ἱεροσολύμων ἐκβαλὼν ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσε τὴν πόλιν· ἐπὶ γὰρ Ἀβράμου τοῦ προγόνου ἡμῶν Σόλυμα ἐκαλεῖτο. μετὰ ταῦτα δ' αὐτὴν φασὶ τινες ὅτι καὶ
25 Ὅμηρος ταῦτ' ὠνόμασε τὰ Σόλυμα· τὸ γὰρ ἱερὸν τὰ Σόλυμα κατὰ τὴν Ἑβραίων ὠνόμασε γλωτταν, ὃ ἔστιν ἀσφάλεια.] <68> ἦν δὲ πᾶς ὁ χρόνος ἀπὸ τῆς Ἰησοῦ τοῦ στρατηγοῦ ἐπὶ Χαναναίους στρατείας καὶ τοῦ πολέμου καθ' ὃν κρατήσας αὐτῶν κατένειμε ταύτην
30 τοῖς Ἑβραίοις, καὶ οὐκέτι τοὺς Χαναναίους ἐκβαλεῖν

§ 64 = 1 Paral. XI 6. § 65 = 2 Reg. V 7.

ἐξ Ἱεροσολύμων ἐδυνήθησαν οἱ Ἰσραηλῖται μέχρι ὁ Δαυίδης αὐτοὺς ἐξεπολιόρκησεν, ἔτη πεντακόσια καὶ πεντεκαίδεκα.

- 3 <69> ποιήσομαι δὲ καὶ μνήμην Ὀρόννα, πλουσίου μὲν ἀνδρὸς τῶν Ἰεβουσαίων, οὐκ ἀναιρεθέντος δ' ἐν 5 τῇ Ἱεροσολύμων πολιορκίᾳ ὑπὸ Δαυίδου διὰ τὴν πρὸς τοὺς Ἑβραίους εὐνοίαν αὐτοῦ καὶ τινα καὶ χάριν καὶ σπουδὴν πρὸς αὐτὸν γενομένην τὸν βασιλέα, ἣν μικρὸν ὕστερον εὐκαιρότερον σημειῶ. <70> ἔγρημε δὲ καὶ ἄλλας γυναῖκας πρὸς ταῖς οὔσαις αὐτῷ Δαυίδης καὶ 10 παλλακὰς ἔσχεν. ἐποίησατο δὲ καὶ παῖδας ἔνδεκα (τὸν) ἀριθμὸν, οὓς προσηγόρευσεν Ἀμνοὺς, Ἑμνοὺς, Ἐβαν, Νάθαν, Σολομών, Ἰεβάρ, Ἐλιήν, Φάλνα, Ἥνναφὴν, Ἰενάε, Ἐλιφαλέ, ἔτι δὲ καὶ θυγατέρα Θαμάραν. τούτων οἱ μὲν ἑννέα ἐξ εὐγενίδων ἦσαν γεγονότες, οὓς δὲ 15 τελευταίους εἰρήκαμεν δύο, ἐκ τῶν παλλακίδων· Θαμάρα δ' ὁμομήτριος Ἀβεσαλώμῳ ἦν.

- 4 <71> γνόντες δ' οἱ Παλαιστῖνοι τὸν Δαυίδην βασιλέα ὑπὸ τῶν Ἑβραίων ἀποδεδειγμένον στρατεύουσιν ἐπ' αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ καταλαβόμενοι τὴν κοι- 20 λάδα τῶν Τιτάνων καλουμένην (τόπος δ' ἐστὶν οὐ πόρρω τῆς πόλεως) ἐν αὐτῇ στρατοπεδεύονται. <72> ὁ δὲ τῶν Ἰουδαίων βασιλεὺς (οὐδὲν γὰρ ἦεν προφητείας καὶ τοῦ κελεῦσαι τὸν θεόν, καὶ περὶ τῶν ἔσομένων λαβεῖν ἐγγνητὴν ἐκεῖνον ἑαυτῷ, ποιεῖν ἐπέτρεπεν) 25 ἐκέλευσε τὸν ἀρχιερέα, τί δοκεῖ τῷ θεῷ καὶ ποταπὸν ἔσται τὸ τῆς μάχης τέλος, προλέγειν αὐτῷ. <73> προφητεύσαντος δὲ νίκην καὶ κράτος, ἐξάγει τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς Παλαιστίνους· καὶ γενομένης συμβολῆς, αὐτὸς

§ 70 = 1 Paral. III 5 sq. (cf. XIV 4 sq. 2 Reg. V 13).

§ 71 = 2 Reg. V 17; 1 Paral. XIV 8.

κατόπιν αἰφνιδίως ἐπιπεσὼν τοῖς πολεμίοις τοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε τοὺς δ' εἰς φυγὴν ἐτρέψατο. <74> ὑπολάβῃ δὲ μηδεὶς ὀλίγην τὴν τῶν Παλαιστίνων στρατιὰν ἐλθεῖν ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους, τῷ τάχει τῆς ἥτης
 5 καὶ τῷ μηδὲν ἔργον ἐπιδειξασθαι γενναῖον μηδὲ μαρτυρίας ἄξιον στοχαζόμενος αὐτῶν τὴν βραδυτῆτα καὶ τὴν ἀγέννηειαν, ἀλλὰ γινώσκέτω Συρίαν θ' ἄπασαν καὶ Φοινίκην καὶ πρὸς τούτοις ἄλλ' ἔθνη πολλὰ καὶ μάχιμα συστρατεῦσαι αὐτοῖς καὶ τοῦ πολέμου κοινωνῆσαι.
 10 <75> ὃ καὶ μόνον ἦν αἷτιον τοσαντάκις αὐτοῖς νικωμένοις καὶ πολλὰς ἀποβαλοῦσι μυριάδας μετὰ μείζονος ἐπιέναι τοῖς Ἑβραίοις δυνάμεως. ἀμέλει καὶ ταύταις πταίσαντες ταῖς μάχαις τριπλασίῳ στρατῷ ἐπῆλθον τῷ Δαυίδῃ καὶ εἰς ταὐτὸ χωρίον ἐστρατοπεδεύσαντο. <76>
 15 πάλιν δὲ τοῦ βασιλέως τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐρομένου τὸν θεὸν περὶ τῆς περὶ τὴν μάχην ἐξόδου, προφητεύει ὁ ἀρχιερεὺς ἐν τοῖς ἄλσεσι τοῖς καλουμένοις Κλαυθμῶσι κατέχειν τὴν στρατιάν, οὐκ ἄπωθεν μὲν οὔσι τοῦ τῶν πολεμίων στρατοπέδου, κινεῖν δ' αὐτὸν μὴ πρότερον,
 20 μηδ' ἄρχεσθαι τῆς μάχης, πρὶν ἢ τὰ ἄλση σαλεύεσθαι μὴ πνέοντος ἀνέμου. <77> ὥς δ' ἐσαλεύθη τὰ ἄλση καὶ ὁ καιρὸς ὃν αὐτῷ προεῖπεν ὁ θεὸς παρῆν, οὐδὲν ἐπισχὼν ἐφ' ἐτοίμην ἤδη καὶ φανερὰν ἐξῆλθε τὴν νίκην. οὐ γὰρ ὑπέμειναν αὐτὸν αἱ τῶν πολεμίων
 25 φάλαγγες, ἀλλ' εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συμβολῆς τραπέντας ἐνέκειτο κτείνων. καὶ διώκει μὲν αὐτοὺς ἔχρι πόλεως Γαζάρων (ἣ δ' ἐστὶν ὄρος αὐτῶν τῆς χώρας), εἴτα διαρπάσας αὐτῶν τὴν παρεμβολήν, καὶ πολλὸν εὐρὼν ἐν αὐτῇ πλοῦτον, καὶ τοὺς θεοὺς αὐτῶν δι-
 30 ἐφθειρεν.

- 2 <78> τοιούτου δ' ἀποβάντος καὶ ταύτης τῆς μάχης τοῦ τέλους, ἔδοξε Δαυίδῃ, συμβουλευσαμένῳ μετὰ τῶν γερόντων καὶ ἡγεμόνων καὶ χιλιάρχων, μεταπέμψασθαι τῶν ὁμοφύλων ἕξ ἀπάσης τῆς χώρας πρὸς αὐτὸν τοὺς ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας, ἔπειτα τοὺς ἱερεῖς καὶ Λευίτας 5 πορευθέντας εἰς Καριαθιάριμα μετακομίσαι τὴν τοῦ θεοῦ κιβωτὸν ἕξ αὐτῆς εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ θρησκεύειν ἐν αὐτῇ λοιπὸν ἔχοντας αὐτὴν θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς αἷς χαίρει τὸ θεῖον. <79> εἰ γὰρ ἐπὶ Σαούλου βασιλεύοντος τοῦτ' ἐπραξαν, οὐκ ἂν δεινὸν οὐδὲν 10 ἔπαθον. συνελθόντος οὖν τοῦ λαοῦ παντὸς καθὼς ἐβουλευσάντο, παραγίνεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κιβωτόν· ἦν βαστάσαντες ἐκ τῆς Ἀμιναδάβου οἰκίας οἱ ἱερεῖς, καὶ ἐπιθέντες ἐφ' ἅμαξαν καινὴν, ἔλκειν ἀδελφοῖς τε καὶ πιασὶν ἐπέτρεψαν μετὰ τῶν βοῶν. <80> προῆγε 15 δ' ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶν σὺν αὐτῷ τὸ πλῆθος, ὑμνοῦντες τὸν θεὸν καὶ ᾄδοντες πᾶν εἶδος μέλους ἐπιχώριον, σὺν τ' ἤχῳ ποικίλῳ κρουμάτων τε καὶ ὀρχήσεων καὶ ψαλμῶν, ἔτι δὲ καὶ σάλπιγγος καὶ κυμβάλων, κατ- ἄγοντες τὴν κιβωτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα. <81> ὥς δ' ἄχροι 20 τῆς Χειδῶνος ἄλωνος, τόπου τινὸς οὕτω καλουμένου, προῆλθον, τελευτᾷ Ὁζᾶς κατ' ὀργὴν τοῦ θεοῦ· τῶν βοῶν γὰρ ἐπινευσάντων ἐκτείναντα τὴν χεῖρα καὶ κατα- σχεῖν τὴν κιβωτὸν θελήσαντα, ὅτι μὴ ὦν ἱερεὺς ἤψατο ταύτης, ἀποθανεῖν ἐποίησε. <82> καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς 25 καὶ ὁ λαὸς ἐδυσφόρησαν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ὁζᾶ, ὁ δὲ τόπος ἐν τῷ ἔτελεύτησεν, ἔτι νῦν Ὁζᾶ διακοπὴ καλεῖται. δείσας δ' ὁ Δαυίδης καὶ λογισάμενος μὴ ταὐτὸ πάθῃ τῷ Ὁζᾶ δεξάμενος τὴν κιβωτὸν παρ' αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, ἐκείνου, διότι μόνον ἐξέτεινε τὴν χεῖρα πρὸς 3

αὐτήν, οὕτως ἀποθανόντος, <83> οὐκ εἰσδέχεται μὲν
αὐτήν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐκνεύσας εἰς
τι χωρίον ἀνδρὸς δικαίου, Ὁβεδάμου ὄνομα, Λευίτου
τὸ γένος, παρ' αὐτῷ τὴν κιβωτὸν τίθησιν. ἔμεινε δ'
5 ἐπὶ τρεῖς ὅλους μῆνας αὐτόθι, καὶ τὸν οἶκον τὸν Ὁβε-
δάμου ἠΰξησέ τε καὶ πολλῶν αὐτῷ μετέδωκεν ἀγαθῶν.
<84> ἀκούσας δ' ὁ βασιλεὺς ὅτι ταῦτα συμβέβηκεν
Ὁβεδάμῳ, ὥς ἐκ τῆς προτέρας πενίας καὶ ταπεινότητος
ἀθροῶς εὐδαίμων καὶ ζηλωτὸς γέγονε παρὰ πᾶσι τοῖς
10 ὁρῶσι καὶ πυνθανομένοις τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, θαρρήσας
ὥς οὐδενὸς κακοῦ πειρασόμενος, τὴν κιβωτὸν πρὸς
αὐτὸν μετακομίζει, <85> τῶν μὲν ἱερῶν βασταζόντων
αὐτήν, ἑπτὰ δὲ χορῶν οὕς διεκόσμησεν ὁ βασιλεὺς
προαγόντων, αὐτοῦ δ' ἐν κινύρῳ παραπαίζοντος καὶ
15 κροτοῦντος, ὥστε καὶ τὴν γυναῖκα Μιχάλαν, Σκούλου
δὲ θυγατέρα τοῦ πρώτου βασιλέως, ἰδοῦσαν αὐτὸν
τοῦτο ποιοῦντα χλενάσαι. <86> εἰσκομίσαντες δὲ τὴν
κιβωτὸν τιθέασιν ὑπὸ τὴν σκηνὴν ἣν Δαυίδης ἔπηξεν
αὐτῇ, καὶ θυσίας τ' ἐπέτελεσε πολυτελεῖς καὶ εἰρηνικὰς
20 ἀνῆνεγκε, καὶ τὸν ὄχλον εἰστίασεν ἅπαντα, καὶ γυναῖξί
καὶ ἀνδράσι καὶ νηπίοις διαδοὺς κολλυρίδα ἄρτου καὶ
ἐσχαρίτην καὶ λάγανον τηγανιστὸν καὶ μερίδα θύματος.
καὶ τὸν μὲν λαὸν οὕτω κατενωχήσας ἀπέπεμψεν, αὐτὸς
δ' εἰς τὸν οἶκον τὸν αὐτοῦ παραγίνεται. <87> παρα- 3
25 σταῖσα δ' αὐτῷ Μιχάλα ἡ γυνή, Σκούλου δὲ θυγάτηρ,
τά τ' ἄλλ' αὐτῷ κατηύχετο καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ γενέ-
σθαι ἥτιι πάνθ' ὅσα παρὰσχεῖν αὐτῷ δυνατόν εὐμενεῖ
τυγχάνοντι, καὶ δὴ κατεμέμψατο ὥς ἀκοσμήσειεν ὁρχοῦ-
μενος ὁ τηλικοῦτος βασιλεὺς καὶ γυμνούμενος ὑπὸ τῆς
30 ὁρχήσεως καὶ ἐν δούλοις καὶ ἐν θεραπαινίσιν. <88> ὃ

δ' οὐκ αἰδεῖσθαι ταῦτα ποιήσας εἰς τὸ τῷ θεῷ κεχα-
ρισμένον ἔφασκεν, ὃς αὐτὸν καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ
τῶν ἄλλων ἀπάντων προυτίμησε, παίζειν τε πολλάκις
καὶ χορεῦσαι μηδένα τοῦ δόξαι ταῖς θεραπαινίσιν
αἰσχρὸν καὶ αὐτῇ τὸ γινόμενον ποιησάμενος λόγον. <89> ⁵
ἡ δὲ Μιχάλα αὕτη Δαυίδη μὲν συνοικοῦσα παῖδας οὐκ
ἐποιήσατο, γαμηθεῖσα δ' ὕστερον ᾧ παρέδωκεν αὐτὴν
ὁ πατὴρ Σάουλος (τότε δ' ἀποσπάσας αὐτὸς εἶχε),
πέντε παῖδας ἔτεκε.

⁴ καὶ περὶ μὲν τούτων κατὰ χώραν δηλώσομεν· <90> ¹⁰
ὁρῶν δ' ὁ βασιλεὺς κατὰ πᾶσαν τὰ πράγματ' αὐτῷ
σχεδὸν ἡμέραν ἀμείνω γινόμενα ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ βου-
λήσεως, ἐνόμιζεν ἐξαμαρτάνειν αὐτόν, εἰ μένων αὐτὸς
ἐν οἴκοις ἐκ κέδρου πεποιημένοις, ὑψηλοῖς τε καὶ καλ-
λίστην τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἔχουσι, περιορᾷ τὴν ¹⁵
κιβωτὸν ἐν σκηνῇ κειμένην, <91> ἐβούλετο δὲ τῷ θεῷ
κατασκευάσαι ναόν, ὡς Μωυσῆς προεῖπεν. καὶ περὶ
τούτων Ναθάν· τῷ προφῆτῃ διαλεχθεὶς, ἐπεὶ ποιεῖν
ὅ τι περ ὠρμηται προσέταξεν αὐτὸν ὡς τοῦ θεοῦ πρὸς
ἅπαντ' αὐτῷ συνεργοῦ παρόντος, εἶχεν ἤδη περὶ τὴν ²⁰
τοῦ ναοῦ κατασκευὴν προθυμότερον. <92> τοῦ θεοῦ
δὲ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα τῷ Ναθάν· φανέντος, καὶ
φράσαι κελεύσαντος τῷ Δαυίδῃ ὡς τὴν μὲν προαίρεσιν
αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν λίαν ἀποδέχεται, μηδενοῦς
μὲν πρότερον εἰς νοῦν βαλομένου ναὸν αὐτῷ κατα- ²⁵
σκευάσαι, τούτου δὲ ταύτην τὴν διάνοιαν λαβόντος,
οὐκ ἐπιτρέπειν δὲ πολλοὺς πολέμους ἡγωνισμένῳ καὶ
φόνῳ τῶν ἐχθρῶν μεμιασμένῳ ποιῆσαι ναὸν αὐτῷ.
<93> μετὰ μέντοι γε τὸν θάνατον αὐτοῦ, γηράσαντος

καὶ μακρὸν ἀνύσαντος βίον, γενήσεσθαι τὸν ναὸν ὑπὸ
 τοῦ παιδὸς τοῦ μετ' αὐτὸν τὴν βασιλείαν παραληψο-
 μένου, κληθησομένου δὲ Σολομῶνος, οὗ προστήσεσθαι
 καὶ προνοήσκειν ὡς πατὴρ υἱοῦ κατεπηγγέλλετο, τὴν
 5 μὲν βασιλείαν τέκνων ἐκγόνοις φυλάξων καὶ παραδώ-
 σων, αὐτὸν δὲ τιμωρήσων, ἂν ἁμαρτῶν τύχη, νόσῳ
 καὶ γῆς ἀφορία· <94> μαθὼν ταῦτα παρὰ τοῦ προφήτου
 Δαυίδης, καὶ περιχαρὴς γενόμενος ἐπὶ τῷ τοῖς ἐκγό-
 νοις αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν διαμενουῦσαν ἐγνωκέναι βεβαίως,
 10 καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ λαμπρὸν ἐδόμενον καὶ περιβόητον,
 πρὸς τὴν κιβωτὸν παραγίνεται, <95> καὶ πεσὼν ἐπὶ
 πρόσωπον ἤρξατο προσκυνεῖν καὶ περὶ πάντων εὐχαρι-
 στεῖν τῷ θεῷ, ὧν τ' αὐτῷ παρέσχηκεν ἤδη ἐκ ταπει-
 νοῦ καὶ ποιμένος εἰς τηλικούτο μέγεθος ἡγεμονίας τε
 15 καὶ δόξης ἀναγαγών, ὧν τε τοῖς ἐκγόνοις αὐτοῦ καθυπ-
 ἔσχετο, καὶ τῆς προνοίας ἣν Ἑβραίων καὶ τῆς τούτων
 ἐλευθερίας ἐποιήσατο. ταῦτ' εἰπὼν καὶ τὸν θεὸν
 ὑμνήσας ἀπαλλάττεται.

<96> διαλιπὼν δ' ὀλίγον χρόνον, ἔγνω δεῖν ἐπὶ 5
 20 τοὺς Παλαιστίνους ἐκστρατεύειν καὶ μηδὲν ἀργὸν μηδὲ
 ῥάθυμον ἐν τοῖς πράγμασι περιορᾶν γινόμενοι, ἴν', ὡς
 τὸ θεῖον αὐτῷ προεῖπε, καταστρεφάμενος τοὺς πολε-
 μίους ἐν εἰρήνῃ τὸ λοιπὸν τοὺς ἐκγόνους αὐτοῦ βασι-
 λεύοντας καταλείποι. <97> καὶ συγκαλέσας πάλιν τὴν
 25 στρατιάν, καὶ παραγγείλας αὐτῇ πρὸς πόλεμον ἐτοίμην
 καὶ παρεσκευασμένην τυγχάνειν, ὅτ' ἔδοξεν αὐτῷ καλῶς
 ἔχειν τὰ παρ' αὐτῆς, ἄρας ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπὶ
 τοὺς Παλαιστίνους ἦκε. <98> κρατήσας δ' αὐτῶν τῇ
 μάχῃ, πολλὴν τῆς χώρας ἀποτεμόμενος καὶ προσορίσας
 30 τῇ τῶν Ἑβραίων, ἐπὶ τοὺς Μωαβίτας τὸν πόλεμον
 § 93 = 2 Reg. VII 12; 1 Paral. XVII 11.

μετήγαγε, καὶ τὰ μὲν δύο μέρη τῆς στρατιᾶς αὐτῶν
τῇ μάχῃ νικήσας διέφθειρε, τὸ δὲ λειπόμενον αἰχμάλ-
ωτον ἔλαβε. <99> φόρους τ' αὐτοῖς ἐπιτάξας κατ'
ἔτος τελεῖν, εἴτ' ἐπὶ Ἀδράζαρον τὸν Ἀράου μὲν υἱὸν
βασιλέα δὲ τῆς Σωφηνής ἐστράτευσε, καὶ συμβαλὼν 5
αὐτῷ παρὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν τῶν μὲν πεζῶν
αὐτοῦ διέφθειρεν ὡς δισμυρίους, τῶν δὲ ἱπποτῶν ὡς
ἑπτακισχιλίους. ἔλαβε δὲ καὶ αὐτοῦ ἄρματα χίλια, καὶ
τὰ πλείω μὲν αὐτῶν ἠφάνισεν, ἑκατὸν δὲ μόνον προσ-
έταξεν αὐτῷ φυλαχθῆναι.

10

- 2 <100> ἀκούσας δ' ὁ Δαμασκοῦ καὶ Σύρων βασιλεὺς
Ἄδαδος ὅτι πολεμεῖ Δαυίδης τὸν Ἀδράζαρον, φίλος
ὢν αὐτῷ μετὰ δυνάμεως ἦκεν ἰσχυρᾶς συμμαχήσων,
ἀπήλλαξε δ' οὐχ ὡς προσεδόκα συμβαλὼν πρὸς τῷ
Εὐφράτῃ ποταμῷ, πταίσας δὲ τῇ μάχῃ καὶ πολλοὺς 15
ἀπέβαλε τῶν στρατιωτῶν· ἔπεσον γὰρ ὑπὸ τῶν Ἑβραίων
ἀναιρούμενοι τῆς Ἀδάδου δυνάμεως ὡς δισμύριοι, οἱ
δὲ λοιποὶ πάντες ἔφυγον. <101> μέμνηται δὲ τούτου
τοῦ βασιλέως καὶ Νικόλαος, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστο-
ριῶν λέγων οὕτως ἑμετὰ δὲ ταῦτα πολλῷ χρόνῳ ὅστε- 20
ρον τῶν ἐγχωρίων τις, Ἄδαδος ὄνομα, πλεῖον ἰσχύσας
Δαμασκοῦ τε καὶ τῆς ἄλλης Συρίας, ἔξω Φοινίκης,
ἐβασίλευσε. πόλεμον δ' ἔξενέγκας πρὸς Δαυίδην βασι-
λέα τῆς Ἰουδαίας καὶ πολλὰς μάχαις κριθεὶς, ὑστάτῃ
δὲ τῇ παρὰ τὸν Εὐφράτην, ἐν ἣ ἡττᾶτο, ἄριστος 25
ἔδοξεν εἶναι βασιλέων θώμῃ καὶ ἀνδρείᾳ. <102> πρὸς
τούτοις δὲ καὶ περὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ φησὶν ὡς
μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν ἔξεδέχοντο παρ' ἀλλήλων
καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τοῦνομα, λέγων οὕτως ἑτε-
λήσαντος δ' ἐκείνου οἱ ἀπόγονοι ἐπὶ δέκα γενεὰς ἐβα- 30

- σίλευον, ἑκάστου παρὰ τοῦ πατρὸς ἕνα τῇ ἀρχῇ καὶ τοῦνομα ἐκδεχομένου, ὥσπερ οἱ Πτολεμαῖοι ἐν Αἰγύπτῳ. <103> μέγιστον δὲ πάντων δυνηθεὶς ὁ τρίτος, ἀναμα-
 χέσασθαι βουλόμενος τὴν τοῦ προπάτορος ἦτταν, στρα-
 5 τεύσας ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους ἐπόρθησε τὴν νῦν Σαμα-
 ρεῖτιν καλουμένην. οὐ διήμαρτε δὲ τῆς ἀληθείας· οὗτος γάρ ἐστιν Ἀδαδος ὁ στρατευσάμενος ἐπὶ Σαμά-
 ρειαν Ἀχάβου βασιλεύοντος τῶν Ἰσραηλιτῶν, περὶ οὗ
 κατὰ χώραν ὕστερον ἐροῦμεν.
- 10 <104> Δαυίδης δὲ στρατευσάμενος ἐπὶ Δαμασκὸν 3
 καὶ τὴν ἄλλην Συρίαν, πᾶσαν αὐτὴν ὑπήκοον ἐποιή-
 σατο, καὶ φρουρὰς ἐν τῇ χώρᾳ καταστήσας καὶ φόρους
 αὐτοῖς τελεῖν ὁρίσας ὑπέστρεψε, καὶ τὰς τε χρυσᾶς
 φαρέτρας καὶ τὰς πανοπλίας, ἃς οἱ τοῦ Ἀδάδου σωμα-
 15 τοφύλακες ἐφόρουν, ἀνέθηκε τῷ θεῷ εἰς Ἱεροσόλυμα,
 <105> ἃς ὕστερον ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς Σούσακος
 στρατεύσας ἐπὶ τὸν νῦν αὐτοῦ Ῥοβόαμον ἔλαβε, καὶ
 πολὺν ἄλλον ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐξεφόρησε πλοῦτον.
 ταῦτα μὲν οὖν, ὅτιαν ἔλθωμεν ἐπὶ τὸν οἰκεῖον αὐτῶν
 20 τόπον, δηλώσομεν· ὁ δὲ τῶν Ἑβραίων βασιλεὺς, τοῦ
 θεοῦ συμπνέοντος αὐτῷ καὶ τοὺς πολέμους συγκατορ-
 θοῦντος, ταῖς καλλίσταις τῶν Ἀδραζάρου πόλεων ἐπ-
 εστράτευσεν, Βατταία καὶ Μάχωνι, καὶ λαβὼν αὐτὰς
 κατὰ κράτος διήρπασεν. <106> χρυσὸς δ' ἐν αὐταῖς
 25 ἠρέθη πάμπολυς καὶ ἄργυρος, ἔτι δὲ καὶ χαλκός, ὃν
 τοῦ χρυσοῦ κρείττον' ἔλεγον· ἐξ οὗ καὶ ὁ Σολομὼν τὸ
 μέγα σκεῦος, θάλατταν δὲ καλούμενον, ἐποίησε, καὶ
 τοὺς καλλίστους ἐκείνους λουτήρας, ὅτε τῷ θεῷ τὸν
 ναὸν κατεσκεύασεν.
- 30 <107> ὥς δ' ὁ τῆς Ἀμάθης βασιλεὺς τὰ περὶ τὸν 4

Ἀδράζαρον ἐπύθετο καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ διεφθαρ-
μένην ἤκουσε, δείσας περὶ αὐτῷ, καὶ τὸν Δαυίδην πρὶν
ἐπ' αὐτὸν ἔλθοι φιλία καὶ πίστει γνούς ἐνδῆσασθαι,
πέμπει πρὸς αὐτὸν Ἀδώραμον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ
περὶ τοῦ τὸν Ἀδράζαρον ἐχθρὸν ὄντ' αὐτῷ πολεμῆσαι 5
χάριν ἔχειν ὁμολογῶν, καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν καὶ
φιλίαν ποιούμενος. <108> ἔπεμψε δ' αὐτῷ καὶ δῶρα,
σκευὴ τῆς ἀρχαίας κατασκευῆς, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ
χαλκᾶ. Δαυίδης δὲ ποιησάμενος τὴν συμμαχίαν πρὸς
τὸν Θαῖνον (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ βασιλεῖ τῆς 10
Ἀμάθης) καὶ τὰ δῶρα δεξάμενος ἀπέλυσεν αὐτοῦ τὸν
υἱὸν μετὰ τιμῆς τῆς προεπούσης ἑκατέροις. τὰ δὲ πεμ-
φθέντ' ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἄλλον χρυσὸν καὶ ἄργυρον,
ὃν ἐκ τῶν πόλεων εἰλήφει καὶ τῶν κεχειρωμένων
ἐθνῶν, φέρων ἀνατίθησι τῷ θεῷ. <109> οὐκ αὐτῷ 15
δὲ πολεμοῦντι μόνον καὶ τῆς στρατιᾶς ἡγουμένῳ τὸ
νικᾶν καὶ κατορθοῦν παρεῖχεν ὁ θεός, ἀλλὰ καὶ πέμψαν-
τος αὐτοῦ μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἰδουμαίαν Ἀβεσσαῖον
τὸν Ἰωάβον τοῦ ἀρχιστρατήγου ἀδελφόν, δι' ἐκείνου
τὴν τῶν Ἰδουμαίων νίκην ἔδωκε· μυρίους γὰρ αὐτῶν 20
καὶ ὀκτακισχιλίους Ἀβεσσαῖος διέφθειρε τῇ μάχῃ. καὶ
τὴν Ἰδουμαίαν ἔπασαν φρουραῖς διαλαβὼν ὁ βασιλεὺς
φόρους ὑπὲρ τε τῆς χώρας καὶ τῆς ἐκάστου κεφαλῆς
παρ' αὐτῶν ἐδέχετο. <110> ἦν δὲ καὶ δίκαιος τὴν
φύσιν καὶ τὰς κρίσεις πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀφορῶν 25
ἐποιεῖτο. στρατηγὸν δ' ἀπάσης εἶχε τῆς στρατιᾶς τὸν
Ἰωάβον, ἐπὶ δὲ τῶν ὑπομνημάτων Ἰωσάφατον υἱὸν
Ἀχίλου κατέστησεν· ἀπέδειξε δ' ἐκ τῆς Φινεέσου οἰκίας
τὸν Σάδωκον ἀρχιερέα μετ' Ἀβιαθάρου (φίλος γὰρ ἦν

§ 107 = 1 Paral. XVIII 9; 2 Reg. VIII 9.

§ 109 =

1 Paral. XVIII 12; 2 Reg. VIII 13.

αὐτῷ), γραμματέα δὲ Σεισάν ἐποίησε· Βαναία δὲ τῷ Ἰωάννου τὴν τῶν σωματοφυλάκων ἀρχὴν παραδίδωσιν. οἱ δὲ πρεσβύτεροι παῖδες αὐτοῦ περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν τούτου φυλακὴν ἦσαν.

- 5 <111> ἐμνήσθη δὲ καὶ τῶν πρὸς Ἰωνάθην τὸν 5
Σαούλου παῖδα συνθηκῶν καὶ ὅρκων καὶ τῆς ἐκείνου
πρὸς αὐτὸν φιλίας τε καὶ σπουδῆς. πρὸς γὰρ τοῖς
ἄλλοις ἅπασιν ἀγαθοῖς υἱὲς εἶχεν, ἔτι καὶ μνημονικώ-
τατος τῶν εὖ ποιησάντων παρὰ τὸν ἄλλον χρόνον ὑπῆρχε.
- 10 <112> προσέταξεν οὖν ἀναζητεῖν εἴ τις ἐκ τοῦ γένους
αὐτοῦ σώζεται, ᾧ τὰς ἀμοιβὰς ἃς ὥφειλε τῷ Ἰωνάθῃ
τῆς ἐταιρίας ἀποδώσει. ἀχθέντος οὖν τινὸς ἡλευθερω-
μένου μὲν ὑπὸ Σαούλου, δυναμένου δὲ γινώσκειν τοὺς
ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ περιόντας, ἀνέκρινεν εἴ τιν' ἔχοι
- 15 λέγειν τῶν Ἰωνάθῃ προσηκόντων ζῶντα καὶ κομίσασθαι
τὰς τῶν εὐεργεσιῶν χάριτας δυνάμενον, ὣν καὶ αὐτὸς
ἔτυχε παρὰ Ἰωνάθου. <113> φήσαντος δ' υἱὸν αὐτοῦ
περιλείπεσθαι, Μεμφίβοσθον ὄνομα, πεπηρωμένον τὰς
βάσεις (τῆς γὰρ τροφῆς, μετὰ τὸ προσαγγεληθῆναι τὸν
- 20 πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὸν πάππον ἐν τῇ μάχῃ πε-
σόντας, ἑρπασσαμένης καὶ φευγούσης ἀπὸ τῶν ὤμων
αὐτὸν κατενεχθῆναι καὶ βλαβῆναι τὰς βάσεις), μαθὼν
ὅπου τε καὶ παρὰ τίνι τρέφεται, πέμψας πρὸς τὸν
Μάχειρον εἰς Λαβαθὰ πόλιν (παρὰ τούτῳ γὰρ ὁ τοῦ
- 25 Ἰωνάθου παῖς ἐτρέφετο) μεταπέμπεται πρὸς αὐτόν.
<114> ἐλθὼν δ' ὁ Μεμφίβοσθος πρὸς τὸν βασιλέα, πεσὼν
ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνησεν αὐτόν. ὁ δὲ Δανίδης
θαρσεῖν τε προτρέπετο καὶ τὰ βελτίω προσδοκᾷ. δί-
δωσι δ' αὐτῷ καὶ τὸν πατρῶον οἶκον καὶ πᾶσαν τὴν

§ 111 = 2 Reg. IX 1. § 113 = 2 Reg. IV 4.

§ 114 = 2 Reg. IX 6.

οὐσίαν ἣν ὁ πάππος αὐτοῦ Σάουλος ἐκτῆσατο, σύσσιτόν τε καὶ ὁμοτρόπεζον ἐκέλευσεν εἶναι καὶ μηδεμίαν ἡμέραν ἀπολείπεσθαι τῆς σὺν αὐτῷ διαίτης. <115> τοῦ δὲ παιδὸς προσκυνήσαντος ἐπὶ τε τοῖς λόγοις καὶ ταῖς δωρεαῖς, καλέσας τὸν Σιβὰν τὸν τε πατρῷον οἶκον ἔλεγε 5 δεδωρῆσθαι τῷ παιδὶ καὶ πᾶσαν τὴν Σαούλου κτῆσιν, αὐτόν τ' ἐκέλευσεν ἐργαζόμενον αὐτοῦ τὴν γῆν καὶ προνοούμενον ἀπάντων τὴν πρόσοδον εἰς Ἱεροσόλυμα κομίζειν, ἄγειν τ' αὐτὸν καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐπὶ τὴν αὐτοῦ τράπεζαν, αὐτόν τε τὸν Σιβὰν καὶ τοὺς υἱοὺς 10 αὐτοῦ (ἦσαν δ' οὗτοι πεντεκαίδεκα) καὶ τοὺς οἰκέτας αὐτοῦ, τὸν ἀριθμὸν ὄντας εἴκοσιν, τῷ παιδὶ χαρίζεται Μεμφιβόσθῳ. <116> ταῦτα διαταξαμένου τοῦ βασιλέως, ὁ μὲν Σιβὰς προσκυνήσας καὶ πάντα ποιήσκειν εἰπὼν ἀνεχώρησεν, ὁ δ' Ἰωνάθου παῖς ἐν Ἱεροσολύμοις κατ- 15 ὦκει, συνεστιώμενος τῷ βασιλεῖ καὶ πάσης ὥς υἱὸς αὐτοῦ θεραπείας τυγχάνων. ἐγένετο δ' αὐτῷ καὶ παῖς, ὃν Μιχὰν προσηγόρευσε.

- 6 <117> καὶ οἱ μὲν περιλειφθέντες ἐκ τοῦ Σαούλου γένους καὶ Ἰωνάθου τούτων ἔτυχον παρὰ Δαυίδου τῶν 20 τιμῶν· τελευτήσαντος δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τοῦ τῶν Ἀμμωνιτῶν βασιλέως Ναάσου (φίλος δ' ἦν οὗτος αὐτῷ) καὶ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν Ἀννῶν τοῦ παιδὸς, πέμψας Δαυίδης πρὸς αὐτὸν παρεμυθίσατο, πρῶτος τε φέρειν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς παραινῶν, 25 καὶ τὴν αὐτὴν φιλίαν διαμενεῖν ἢ πρὸς ἐκεῖνον ἢ τούτῳ προσδοκᾶν. <118> οἱ δὲ τῶν Ἀμμωνιτῶν ἄρχοντες κακοήθως, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸν τοῦ Δαυίδου τρόπον, ταῦτ' ἐδέξαντο, καὶ παρώτρυναν τὸν βασιλέα, λέγοντες κατασκόπους πεπομφέναι τῆς χώρας Δαυίδην καὶ τῆς 30

αὐτῶν δυνάμει· ἐπὶ προφάσει φιλανθρωπίας· φυλάτ-
 τεσθαί τε συνεβούλευον καὶ μὴ προσέχειν τοῖς λόγοις
 αὐτοῦ, μὴ καὶ σφαλεῖς ἀπαρηγορήτῳ συμφορᾷ περιπέσῃ.
 <119> ταῦτ' οὖν δόξας πιθανώτερον λέγειν τοὺς ἄρχον-
 5 τας ἢ τάλιθ' εἶχεν, ὁ τῶν Ἀμμωνιτῶν βασιλεὺς Ἀννὼν
 τοὺς παρὰ τοῦ Δαυίδου πεμφθέντας πρέσβεις χαλεπῶς
 περιύβρισε· ξυρῆσας γὰρ αὐτῶν τὰ ἡμίση τῶν γενείων,
 καὶ τὰ ἡμίση τῶν ἱματίων περιτεμών. ἔργοις ἀπέλυσε
 κομίζοντας, οὐ λόγοις, τὰς ἀποκρίσεις. <120> ἰδὼν δὲ
 10 ταῦθ' ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς ἠγανάκτησε, καὶ
 δῆλος ἦν οὐ περιοψόμενος τὴν ὕβριν καὶ τὸν προπη-
 λακισμόν, ἀλλὰ πολεμήσων τοῖς Ἀμμωνίταις καὶ τιμω-
 ρίαν αὐτῶν τῆς παρενομίας τῆς εἰς τοὺς πρεσβευτὰς
 εἰσπραξόμενος τὸν βασιλέα. <121> συνέντες δὲ οἱ τ'
 15 ἀναγκαῖοι καὶ ἠγεμόνες ὅτι παρεσπονδήκασι καὶ δίκην
 ὑπὲρ τούτων ὀφείλουσι, προπαρασκευάζονται πρὸς τὸν
 πόλεμον· καὶ πέμψαντες πρὸς Σύρον τὸν τῶν Μεσο-
 ποταμιτῶν βασιλέα χίλια τέλαντα, σύμμαχον αὐτὸν ἐπὶ
 τούτῳ γενέσθαι τῷ μισθῷ παρεκάλεσαν καὶ Σουβάν.
 20 ἦσαν δὲ τοῖς βασιλεῦσι τούτοις πεζῶν δύο μυριάδες.
 προσεμισθώσαντο δὲ καὶ τὸν ἐκ τῆς Μιχᾶς καλουμένης
 χώρας βασιλέα καὶ τέταρτον Ἰσωβὸν ὄνομα, καὶ τού-
 τους ἔχοντας μυρίους καὶ δισχιλίους ὀπλίτας.

<122> οὐ κατεπλάγη δὲ τὴν συμμαχίαν καὶ τὴν 2
 25 τῶν Ἀμμωνιτῶν δύναμιν ὁ Δαυίδης, τῷ δὲ θεῷ πε-
 ποιθῶς καὶ τῷ δικαίως αὐτοῖς ἀνθ' ὧν ὑβρίσθη πολε-
 μεῖν μέλλειν, Ἰωάβον τὸν ἀρχιστράτηγον, δούς αὐτῷ
 τῆς στρατιᾶς τὸ ἀκμαιότατον, ἐξ αὐτῆς ἐπεμψεν ἐπ'
 αὐτούς. <123> ὁ δὲ πρὸς τῇ μητροπόλει τῶν Ἀμμωνι-
 30 τῶν Ραβαθὲ κατεστρατοπεδεύσατο. τῶν δὲ πολεμίων

- ἐξεληθόντων καὶ παραταξαμένων οὐχ ὁμοῦ, διχῇ δέ (τὸ μὲν γὰρ ἐπικουρικὸν ἐν τῷ πεδίῳ καθ' αὐτὸ ἐτάχθη, τὸ δὲ τῶν Ἀμμαινιτῶν στράτευμα πρὸς ταῖς πύλαις ἀντικρὺ τῶν Ἑβραίων), ἰδὼν τοῦτο Ἰώαβος ἀντιμνηχανᾷται, <124> καὶ τοὺς μὲν ἀνδρειοτάτους ἐπιλεξάμενος 5 ἀντιπαρατάττεται τῷ Σύρῳ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ βασιλεῦσι, τὸ δ' ἄλλο παραδοὺς Ἀβεσσαίῳ τᾷδελεφῶ τοῖς Ἀμμαινίταις ἐκέλευσεν ἀντιπαρατάξασθαι, εἰπὼν, ἂν τοὺς Σύρους ἰδη βιαζομένους αὐτὸν καὶ πλεον δυνάμενους, μεταγαγόντα τὴν φάλαγγα βοηθεῖν αὐτῷ· τὸ 10 δ' αὐτὸ τοῦτο ποιήσειν καὶ αὐτός, ἂν ὑπὸ τῶν Ἀμμαινιτῶν αὐτὸν καταπονούμενον θεάσῃται. <125> προτρεψάμενος οὖν τὸν ἀδελφὸν καὶ παρακαλέσας εὐψύχως καὶ μετὰ προθυμίας ἀνδράσιν αἰσχύνην φοβουμένοις προεπούσης ἀγωνίσασθαι, τὸν μὲν ἀπέλυσεν τοῖς Ἀμμαινίταις μαχησόμενον, αὐτὸς δὲ τοῖς Σύροις συνέβαλε. <126> καὶ πρὸς ὀλίγον ἀντισχόντων αὐτῷ καρτερῶς, πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινεν Ἰώαβος, ἅπαντας δ' ἠνέγκασεν εἰς φυγὴν τραπῆναι. τοῦτ' ἰδόντες οἱ Ἀμμαινῖται, καὶ δέισαντες τὸν Ἀβεσσαίον καὶ τὴν μετ' 20 αὐτοῦ στρατιάν, οὐκ ἔμειναν, ἀλλὰ μιμησάμενοι τοὺς συμμάχους εἰς τὴν πόλιν ἔφυγον. κρατήσας οὖν τῶν πολεμίων ὁ Ἰώαβος εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν βασιλέα λαμπρῶς ὑπέστρεψε.
- 3 <127> τοῦτο τὸ πταῖσμα τοὺς Ἀμμαινίτας οὐκ ἔπει- 25 σεν ἡρεμεῖν, οὐδὲ μαθόντας τοὺς κρείττους ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ πέμψαντες πρὸς Χαλαμὰν τὸν τῶν πέραν Εὐφράτου Σύρων βασιλέα, μισθοῦνται τοῦτον ἐπὶ συμμαχίᾳ, ἔχοντα μὲν ἀρχιστράτηγον Σάβεκον, πεζῶν δὲ μυριάδας ὀκτὼ καὶ ἑπτάων μυρίους. <128> γνοὺς δ' 30

ὁ τῶν Ἑβραίων βασιλεὺς πάλιν ἐπ' αὐτὸν τοὺς Ἀμμανίτας τοσαύτην δύναμιν συνηθροικότας, οὐκέτι διὰ στρατηγῶν αὐτοῖς πολεμεῖν ἔκρινεν, ἀλλ' αὐτὸς σὺν ἀπέσῃ τῇ δυνάμει διαβὰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν καὶ
 5 ὑπαντήσας αὐτοῖς, συνάψας εἰς μάχην ἐνίκησε. καὶ ἀνταρεῖ μὲν αὐτῶν πεζῶν μὲν εἰς τέτταρας μυριάδας ἰππέων δ' εἰς ἑπτακισχιλίους, ἔτρωσε δὲ καὶ τὸν στρατηγὸν τοῦ Χαλαμᾶ Σάβεκον, ὃς ἐκ τῆς πληγῆς ἀπέθανεν. <129> οἱ δὲ Μεσοποταμίται, τοιοῦτου γενομένου
 10 τοῦ τέλους τῆς μάχης, αὐτοὺς Δαυίδῃ παρέδοσαν καὶ ὤρα ἔπεμψαν αὐτῷ. καὶ ὁ μὲν ὥρα χειμῶνος ἀνέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος ἔπεμψε τὸν ἀρχιστράτηγον Ἰωάβου πολεμήσουσι τοῖς Ἀμμανίταις. ὁ δὲ τὴν τε γῆν ἄπασαν αὐτῶν ἐπερχόμενος
 15 διέφθειρε, καὶ αὐτοὺς εἰς τὴν μητρόπολιν συγκλείδας Ῥαβαθὰν ἐπολιόρκει.

<130> συνέπεσε δὲ καὶ Δαυίδῃ πταῖσμα δεινόν, 7 ὄντι φύσει δικαίῳ καὶ θεοσεβεῖ καὶ τοὺς πατέρας νόμους ἰσχυρῶς φυλάττοντι. θεασάμενος γὰρ δείλης
 20 ὀψίας ἀπὸ τοῦ τέγους τῶν βασιλείων ἐφ' ᾧ περιπατεῖν κατ' ἐκεῖνο τῆς ὥρας ἦν ἔθος, [εἶδε] γυναικα λουομένην ἐν τῇ αὐτῆς οἰκίᾳ ψυχρῷ ὕδατι, καλλίστην τὸ εἶδος καὶ πασῶν διαφέρονσαν· ὄνομα δ' αὐτῇ ἦν Βεερσαβή· ἡτιᾶται τοῦ κάλλους τῆς γυναικὸς, καὶ τῆς ἐπιθυμίας
 25 κρατεῖν οὐ δυνάμενος, μεταπεμψάμενος αὐτὴν συνέρχεται. <131> γενομένης δ' ἐγκύου τῆς γυναικὸς καὶ πεμψάσης πρὸς τὸν βασιλέα, ὅπως τῷ ἁμαρτήματι σκέψηταί τινα τοῦ λαθεῖν ὁδόν (ἀποθανεῖν γὰρ αὐτὴν κατὰ τοὺς πατέρας καθήκειν νόμους μεμοιχενμένην),
 30 μετακαλεῖται τὸν Ἰωάβου μὲν ὀπλοφόρον ἐκ τῆς πολιορ-

κίας, ἄνδρα δὲ τῆς γυναικὸς, Οὐρίαν ὄνομα, καὶ παρα-
γενόμενον περὶ τε τῆς στρατιᾶς καὶ τῆς πολιορκίας
ἀνέκρινε. <132> λέγοντος δὲ πάντα κατὰ νοῦν αὐτοῖς
κεχωρηκέναι τὰ πράγματα, βασιάσας ἐκ τοῦ δεῖπνου
μέρη προσδίδωσιν αὐτῷ, καὶ κελεύει πρὸς τὴν γυναιῖκα 5
ἀπελθόντα ἀναπαύεσθαι σὺν αὐτῇ. ὁ δ' Οὐρίας
τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησε, παρεκοιμήθη δὲ τῷ βασιλεῖ
σὺν τοῖς ἄλλοις ὀπλοφόροις. <133> ὡς δὲ γνοῦς τοῦθ'
ὁ βασιλεὺς ἀνέκρινεν αὐτὸν ὅτι μὴ πρὸς αὐτὸν εἰς
τὴν οἰκίαν ἔλθοι μηδὲ πρὸς τὴν γυναιῖκα διὰ τοσούτου 10
χρόνου, πάντων ἀνθρώπων ταύτην ἔχοντων τὴν φύσιν,
ὅταν ἔλθωσιν ἐξ ἀποδημίας, οὐκ εἶναι δίκαιον εἶπε
τῶν συστρατιωτῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ στρατηγοῦ χαμὰ
κοιμωμένων ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ τῇ τῶν πολεμίων
χώρᾳ μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτὸν ἀναπαύεσθαι καὶ τρυφᾶν. 15
<134> ταῦτ' εἰπόντα μεῖναι τὴν ἡμέραν ἐκείνην προσ-
έταξεν αὐτόθι, ὡς εἰς τὴν ἐπιούσαν ἀπολύσων αὐτὸν
πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον. κληθεὶς δ' ἐπὶ δεῖπνον ὑπὸ
τοῦ βασιλέως Οὐρίας καὶ μέχρι μέθης προελθὼν ἐν
τῷ πότι, δεξιουμένου τοῦ βασιλέως αὐτὸν ἐπίτηδες ταῖς 20
προπόσεσιν, οὐδὲν ἤτιον πάλιν πρὸ τῶν τοῦ βασιλέως
θυρῶν ἐκοιμήθη, μηδεμίαν λαβὼν τῆς γυναικὸς ἐπι-
θυμίαν. <135> ἐπὶ τούτῳ δὲ δυσανασχετήσας ὁ βασι-
λεὺς ἔγραψε τῷ Ἰωάβῳ, κολάσαι προστάτων τὸν Οὐρίαν·
ἄμαρτεῖν γὰρ αὐτὸν ἐδήλου. καὶ τὸν τρόπον τῆς τιμω- 2
ρίας, ἵνα μὴ γένηται καταφανὴς αὐτὸς τοῦτο βουλευθεὶς,
ὑπέθετο. <136> κατὰ γὰρ τὸ δυσμαχώτατον αὐτὸν ἐκέ-
λευσε μέρος τῶν πολεμίων τάξαι, καὶ καθ' ὃ κινδυ-
νεύσει μαχόμενος ἀπολειφθεὶς μόνος· τοὺς γὰρ συμπαρα-
στάτας ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς μάχης γενομένης ἐκέλευσε. 3

ταῦτα γράψας καὶ σημηνάμενος τῇ αὐτοῦ σφραγίδι,
 τὴν ἐπιστολὴν ἔδωκεν Οὐρίᾳ κομίσαι πρὸς Ἰώαβον.
 <137> δεξάμενος δὲ τὰ γράμματα Ἰώαβος καὶ τὴν τοῦ
 βασιλέως προαίρεσιν ἀναγνούς, καθ' ὃν ἤδει τόπον
 5 τοὺς πολεμίους αὐτῷ χαλεποὺς γενομένους, κατὰ τοῦτον
 ἔστησε τὸν Οὐρίαν, δούς αὐτῷ τινὰς τῶν ἀρίστων τῆς
 στρατιᾶς· αὐτὸς δ' ἀπάσῃ τῇ δυνάμει προσεπιβοηθήσειν
 ἔφησεν, εἰ δυνηθεῖεν ἀνατρέψαντές τι τοῦ τείχους
 εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. <138> ὄντα δ' αὐτὸν γεν-
 10 ναῖον στρατιώτην καὶ δόξαν ἔχοντα παρὰ τε τῷ βασιλεῖ
 καὶ πᾶσι τοῖς ὁμοφύλοις ἐπ' ἀνδρείᾳ, χαίρειν τοῖς
 μεγάλοις πόνοις ἀλλὰ μὴ προσαγανακτεῖν ἠξίου. τοῦ
 δ' Οὐρίᾳ προθύμως ὑποστάντος τοῦ ὄργου, τοῖς μετ'
 αὐτοῦ παραταττομένοις ἰδίᾳ καταλιπεῖν, ὅταν ἐξορμή-
 15 σαντας ἴδωσι τοὺς πολεμίους, ἐδήλωσεν. <139> προσ-
 βαλόντων οὖν τῇ πόλει τῶν Ἑβραίων, δεισάντες οἱ
 Ἀμμανῖται μὴ κατ' ἐκείνον τὸν τόπον, καθ' ὃν Οὐρίαν
 συνέβαινε τετάχθαι, φθάσαντες ἀναβῶσιν οἱ πολέμιοι,
 προστησάμενοι τοὺς ἀνδρειοτάτους αὐτῶν καὶ τὴν
 20 πύλην ἀνοίξαντες αἰφνιδίως καὶ μετὰ ῥύμης καὶ ὀρό-
 μου πολλοῦ τοῖς ἐχθροῖς ἐπεξήλθον. <140> ἰδόντες
 δ' αὐτοὺς οἱ σὺν τῷ Οὐρίᾳ πάντες ἀνεχώρησαν ὀπίσω,
 καθὼς Ἰώαβος αὐτοῖς προεῖπεν. αἰσχυνθεῖς δ' Οὐρίας
 φυγεῖν καὶ τὴν τάξιν καταλιπεῖν ὑπέμεινε τοὺς πολε-
 25 μίους, καὶ τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ἐκδεξάμενος ἀναιρεῖ μὲν οὐκ
 ὀλίγους, κυκλωθεῖς δὲ καὶ ληφθεῖς ἐν μέσῳ τελευτᾷ·
 ἅμα δ' αὐτῷ τινὲς καὶ ἄλλοι συγκατέπεσον τῶν ἐταίρων.
 <141> τούτων οὕτω γενομένων ἐπεμψεν ἀγγέλους 2
 Ἰώαβος πρὸς τὸν βασιλέα, λέγειν ἐντειλάμενος αὐτοῖς
 30 ὥς σπονδιάσεις μὲν ταχέως ἐλεῖν τὴν πόλιν, προσβαλὼν

§ 137 = 2 Reg. XI 16.

δὲ τῷ τείχει καὶ πολλοὺς ἀπολέσας ἀναχωρῆσαι βιά-
σθειν· προστιθέναι δὲ τούτοις, ἂν ὀργιζόμενον ἐπ’
αὐτοῖς βλέπωσι, καὶ τὸν Οὐρία θάνατον. <142> τοῦ
δὲ βασιλέως ἀκούσαντος ταῦτα παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ
δυσφοροῦντος, φάσκοντος ἀμαρτεῖν αὐτοὺς τῷ τείχει 5
προσβαλόντας, δέον ὑπονόμοις καὶ μηχανήμασιν ἐλεῖν
πειρᾶσθαι τὴν πόλιν, καὶ ταῦτ’ ἔχοντας παρὰδειγμα
τὸν Γεδεώνος υἱὸν Ἀβιμέλεχον, ὃς ἐπεὶ τὸν ἐν Θήβαις
πύργον ἐλεῖν ἐβούλετο βίᾳ, βληθεὶς ὑπὸ πρεσβύτιδος
πέτρῳ κατέπεσε καὶ ἀνδρειότατος ὢν διὰ τὸ δυσχερὲς 10
τῆς ἐπιβολῆς αἰσχροῶς ἀπέθανεν· <143> οὗ μνημο-
νεύοντας ἔδει μὴ προσιέναι τῷ τείχει τῶν πολεμίων·
ἄριστον γὰρ ἀπάντων τῶν ἐν πολέμῳ πραχθέντων
καὶ καλῶς καὶ ὡς ἐτέρως ἐν τοῖς αὐτοῖς κινδύνοις
μνήμην ἔχειν, ὥς τὰ μὲν μιμεῖσθαι τὰ δὲ φυλάττε- 15
σθαι. <144> ἐπεὶ δ’ οὕτως ἔχοντι καὶ τὸν Οὐρία
θάνατον ἐδήλωσεν ὁ ἄγγελος, πᾶνται μὲν τῆς ὀργῆς,
Ἰωάβω δ’ ἐκέλευσεν ἀπελθόντα λέγειν ἀνθρώπινον
εἶναι τὸ συμβεβηκός, καὶ τὰ τοῦ πολέμου φύσιν ἔχειν
τοιαύτην ὥστε ποτὲ μὲν τοῖς ἐναντίοις εὖ πράττειν 20
συμβαίνειν κατ’ αὐτὸν ποτὲ δὲ τοῖς ἐτέροις, <145> τοῦ
λοιποῦ μέντοι γε προνοεῖν τῆς πολιορκίας, ὅπως μηδὲν
ἔτι πταίσωσι κατ’ αὐτήν, ἀλλὰ χόμασι καὶ μηχαναῖς
ἐκπολιορκήσαντας καὶ παρασχησάμενους τὴν μὲν πόλιν
κατασκάψαι, πάντας δ’ ἀπολέσαι τοὺς ἐν αὐτῇ. καὶ 25
ὁ μὲν ἄγγελος τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐντεταλμένα κο-
μίζων πρὸς Ἰωάβον ἠπείγετο, <146> ἡ δὲ τοῦ Οὐρία
γυνὴ Βεερσαβῆ τὸν θάνατον τάνδρὸς πυνθομένη ἐπὶ
συχνὰς αὐτὸν ἡμέρας ἐπένθησε· παυσάμενην δὲ τῆς
λύπης καὶ τῶν ἐπ’ Οὐρία δακρύων, ὁ βασιλεὺς εὖ- 30

θὺς ἄγεται γυναῖκα, καὶ παῖς ἄρσην ἐξ αὐτῆς αὐτῷ γίνεται.

<147> τοῦτον οὐχ ἡδέως ἐπείδεν ὁ θεὸς τὸν γάμον, 3
 ἀλλὰ δι' ὀργῆς ἔχων τὸν Δαυίδην, τῷ προφήτῃ Να-
 5 θάνα φανεῖς κατὰ τοὺς ὕπνους ἐμέμφετο τὸν βασιλέα.
 ὁ δὲ Ναθάνας ἁστυεὶς ὢν καὶ συνετὸς ἀνὴρ, λογισά-
 μενος ὥς οἱ βασιλεῖς, ὅταν εἰς ὀργὴν ἐμπέσωσι, ταίτη
 πλέον ἢ τῷ δικαίῳ νέμονται, τὰς μὲν παρὰ τοῦ θεοῦ
 γεγενημένας ἀπειλὰς ἡσυχάζειν ἔκρινεν, ἄλλους δὲ λό-
 10 γους χρηστοὺς πρὸς αὐτὸν διεξῆλθε, καὶ δὴ τοιοῦτόν
 τινα τρόπον. περὶ οὗ καὶ τί φρονεῖ ποιῆσαι σαφεὲς
 αὐτῷ παρεκάλει. <148> 'δύο' γὰρ ἔφησεν ἄνδρες τὴν
 αὐτὴν κατ'όκουν πόλιν. ὢν ὁ μὲν πλούσιος ἦν καὶ πολ-
 λὰς εἶχεν ἀγέλας ὑποζυγίων τε καὶ θρεμμάτων καὶ
 15 βοῶν, τῷ πένητι δ' ἀμνὰς ἐπῆρχε μία. <149> ταύτην
 μετὰ τῶν τέκνων αὐτὸς ἀνέτρέφε, συνδατούμενος αὐτῇ
 τὰ σιτία, καὶ φιλοστοργία πρὸς αὐτὴν χρώμενος ἥ τις
 ἂν χρήσαιο καὶ πρὸς θυγατέρα. ξένου δ' ἐπελθόντος
 τῷ πλουσίῳ, τῶν μὲν ἰδίων οὐδὲν ἐκείνος βοσκημάτων
 20 ἡξίωσε καταθύσας εὐωχῆσαι τὸν φίλον, πέμψας δὲ τὴν
 ἀμνάδα τοῦ πένητος ἀπέσπασε, καὶ ταύτην παρασκευ-
 άσας εἰστίασε τὸν ξένον.' <150> σφόδρα δ' ἐλύπησεν
 ὁ λόγος οὗτος τὸν βασιλέα, καὶ πονηρὸν πρὸς τὸν
 Ναθάναν τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον, ὃς δὴ τοῦτο τοῦργον
 25 ἐτόλμησεν, ἀπεφύνατο, καὶ τετραπλὴν ἀποτίσαι τὴν
 ἀμνάδα δίκαιον εἶναι, καὶ πρὸς τούτῳ θανάτῳ κολα-
 σθῆναι. Ναθάνας δ' ὑποτυχὼν αὐτὸν ἔλεγεν ἐκείνον
 εἶναι τὸν ἄξιον ταῦτα παθεῖν, ὅφ' αὐτοῦ κεκριμένον
 τολμήσαντα μέγα καὶ δεινὸν ἔργον. <151> ἀνεκάλυπτε
 30 δ' αὐτῷ καὶ παρεγύμνου τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ, ποιήσαν-

τος μὲν αὐτὸν βασιλέα πάσης τῆς Ἑβραίων δυνάμεως καὶ τῶν ἐν κύκλῳ πάντων ἐθνῶν πολλῶν καὶ μεγάλων κύριον, ἠυσαμένου δ' ἔτι πρὸ τούτων ἐκ τῶν Σαούλου χειρῶν, δόντος δ' αὐτῷ καὶ γυναῖκας ἃς δικαίως καὶ νομίμως ἠγάγετο, καταφρονηθέντος δ' ὑπ' αὐτοῦ καὶ 5 ἄσεβηθέντος, ὃς ἄλλοτρίαν τε γῆμας ἔχοι γυναῖκα καὶ τὸν ἄνδρ' αὐτῆς ἀποκτείνειεν ἐκδοὺς τοῖς πολεμίοις. <152> δώσειν οὖν αὐτὸν ἀντὶ τούτων δίκας τῷ θεῷ, καὶ βιασθήσεσθαι μὲν αὐτοῦ τὰς γυναῖκας ὑφ' ἐνὸς τῶν παίδων, ἐπιβουλευθήσεσθαι δὲ καὶ αὐτὸν ὑπ' ἐκεί- 10 νου, καὶ τὸν ἁμαρτήμα κρύφα τοῦτο δρᾶσαντα φανερὰν τὴν ἐπ' αὐτῷ δίκην ὑφέξειν. τεθνήξεσθαι δὲ καὶ τὸν παῖδά σοι παραχρῆμα τὸν ἐξ αὐτῆς γεγεννημένον. <153> ταραχθέντος δ' ἐπὶ τούτοις τοῦ βασιλέως καὶ συγχυθέντος ἱκανῶς, καὶ μετὰ δακρύων καὶ λύπης ἄσεβῆσαι 15 λέγοντος, (ἦν γὰρ ὁμολογουμένως θεοσεβὴς καὶ μηδὲν ἁμαρτῶν ὅλως περὶ τὸν βίον ἢ τὰ περὶ τὴν Οὐρία γυναῖκα) ὥκτειρεν ὁ θεός, καὶ διαλλάττεται, φυλάξειν αὐτῷ καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν ἐπαγγειλάμενος· μετανοοῦντι γὰρ περὶ γεγεννημένων οὐκέτι χαλεπῶς ἔχειν 20 ἔφασκε.

καὶ Ναθάνας μὲν ταῦτα τῷ βασιλεῖ προφητεύσας 4 οἶκαδ' ἐπανῆλθε· <154> τῷ δ' ἐκ τῆς Οὐρία γυναικὸς γενομένῳ παιδί Δαβίδῃ νόσον ἐνσκήπτει χαλεπὴν τὸ θεῖον, ἐφ' ἣ δυσφορῶν ὁ βασιλεὺς τροφὴν μὲν ἐφ' 25 ἡμέρας ἐπτά, καίτοι γ' ἀναγκαζόντων τῶν οἰκείων, οὐ προσηνέγκατο, μέλαιναν δὲ περιθέμενος ἐσθῆτα πεσῶν ἐπὶ σάκκου κατὰ γῆς ἔκειτο, τὸν θεὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ παιδὸς ἱκετεύων σωτηρίας· σφόδρα γὰρ ἔστεργεν αὐτοῦ τὴν μητέρα. <155> τῇ δ' ἑβδόμῃ τῶν ἡμερῶν τελευ- 30

τήσαντος τοῦ παιδός, οὐκ ἐτόλμων τῷ βασιλεῖ τοῦτο
 μὴνύειν οἱ θεράποντες, λογιζόμενοι μὴ γνοῦς ἔτι μᾶλ-
 λον ἀπόσχηται καὶ τροφῆς καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας,
 ὥς ἂν ἐπὶ πένθει τέκνου τετελευτηκότος, ὁπότε καὶ νο-
 5 σοῦντος οὕτως ὑπὸ τῆς λύπης αὐτὸν ἐκῆκου. <156>
 ταραττομένων δ' αἰσθόμενος τῶν οἰκετῶν ὁ βασιλεὺς
 καὶ ταῦτα πασχόντων ἃ μάλιστα συγκρούσαι τι θέλουνσι
 συμβαίνει, συνεῖς ὅτι τέθνηκεν ὁ παῖς, προσφωνήσας
 ἓνα τῶν οἰκετῶν καὶ μαθὼν τάλιθ' ἀνίσταται, καὶ
 10 λουσάμενος καὶ λαβὼν ἐσθῆτα λευκὴν εἰς τὴν σκηνὴν
 τοῦ θεοῦ παραγίνεται· <157> καὶ κελεύσας δεῖπνον
 αὐτῷ παραθεῖναι, πολλὴν ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῖς τε
 συγγενέσι καὶ τοῖς οἰκέταις ἐκπλήξιν παρέσχεν, ὅτι μὴ-
 δὲν τούτων ἐπὶ νοσοῦντι τῷ παιδί ποιήσας, πάνθ'
 15 ὁμοῦ τετελευτηκότος ἔπραττε. τὴν τ' αἰτίαν, δεηθέντες
 ἐπιτρέψαι πρῶτον αὐτοῖς πυθέσθαι, παρεκάλουν εἰπεῖν
 τῶν γεγενημένων. <158> ὃ δ' ἁμαθεὶς εἰπὼν αὐτούς,
 ἐδίδασκεν ὥς ἔτι μὲν ζῶντος τοῦ παιδὸς ἔχων ἐλπίδα
 σωτηρίας αὐτοῦ δεόντως πάντ' ἐποίει, τὸν θεὸν ἡγού-
 20 μενος τούτοις εὐμενῇ καταστήσειν· ἀποθανόντος δ'
 οὐκέτι χρεῖαν εἶναι λύπης ματαίας. ταῦτ' εἰπόντος
 ἐπήνεσαν τὴν σοφίαν καὶ τὴν διάνοιαν τοῦ βασιλέως.
 συνελθὼν δὲ τῇ γυναικὶ Βεερσαβῇ ἔγκυν αὐτὴν ἐποίησε,
 καὶ γενόμενον ἄρρεν παιδίον Σολομῶνα προσηγόρευ-
 25 σεν, οὕτω Ναθάν·α τοῦ προφήτου κελεύσαντος.

<159> Ἰάαβος δὲ τῇ πολιορκίᾳ τοὺς Ἀμμωνίτας ὃ
 ἰσχυρῶς ἐκῆκου, τῶν θ' ὑδάτων αὐτοὺς ἀποτεμνόμενος
 καὶ τῆς τῶν ἄλλων εὐπορίας, ὥς πάνυ ταλαιπωρεῖν
 ἐνδεία ποτοῦ καὶ τροφῆς· ἐξ ὀλίγου γὰρ φρέατος ἡρύ-
 30 τοντο, καὶ τούτου τεταμιευμένου, ὥς μὴ τελέως αὐτοὺς

ἐπιλιπεῖν τὴν πηγὴν δαψιλέστερον χρωμένους. <160> γράφει δὴ τῷ βασιλεῖ ταῦτα δηλῶν, καὶ παρακαλῶν αὐτὸν ἐπὶ τὴν αἵρεσιν τῆς πόλεως ἐλθεῖν, ἵνα τὴν νίκην αὐτὸς ἐπιγραφῇ. ταῦτ' Ἰωάβου γράψαντος, ἀπο- δεξάμενος αὐτὸν τῆς εὐνοίας καὶ τῆς πίστεως ὁ βασι- 5 λεύς, παραλαβὼν τὴν σὺν αὐτῷ δύναμιν ἤκεν ἐπὶ τὴν τῆς Ῥαβαθᾶς πόρθησιν, καὶ κατὰ κράτος ἐλὼν διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις ἐφῆκεν. <161> αὐτὸς δὲ τὸν τοῦ βασιλέως τῶν Ἀμμωνιτῶν λαμβάνει στέφανον, ἔλκοντα χρυσοῦ τάλαντον, καὶ πολυτελεῆ λίθον ἔχοντα ἐν 10 μέσῳ σαρδόνυχα. ἐφόρει δ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ παντὸς Δαυίδης. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα σκῦλα λαμπρὰ καὶ πολύτιμα ἠΰρεν ἐν τῇ πόλει, τοὺς δ' ἄνδρας αἰκισάμενος διέφθειρε. ταῦτά δὲ καὶ τὰς ἄλλας τῶν Ἀμμωνιτῶν πόλεις διέθηκεν, ἐλὼν αὐτάς κατὰ κράτος. 15

8 <162> ἀναστρέψαντος δ' εἰς Ἱεροσόλυμα τοῦ βασιλέως, πταῖσμα αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐξ αἰτίας τοιαύτης καταλαμβάνει. θυγάτηρ ἦν αὐτῷ παρθένος μὲν ἔτι, τὸ δὲ κάλλος εὐπρεπής, ὥς ἀπάσας ὑπερβάλλειν τὰς εὐμορφοτάτας γυναῖκας, Θαμάρ αἰ ὄνομα, τῆς δ' αὐτῆς 20 Ἀβεσalomῶ μητρὸς κεκοινωνηκυῖα. <163> ταύτης ὁ πρεσβύτατος τῶν Δαυίδου παίδων Ἀμνὼν ἐρασθεὶς, ὥς ὅτε διὰ τὴν παρθενίαν αὐτῆς οὔτε διὰ τὴν φυλακὴν τυχεῖν τῆς ἐπιθυμίας ἐδύνατο, χαλεπῶς διέκειτο, καὶ τό τε σῶμα τῆς ὁδύνης αὐτὸν κατεσθιούσης κατ- 25 ισχναίνεται καὶ τὴν χρόαν μετέβαλλεν. <164> δῆλος δὲ ταῦτα πάσχων γίνεται Ἰωνάθι τινὶ συγγενεῖ καὶ φίλῳ· συνετὸς δ' ἦν οὗτος ἐν τοῖς μάλιστα καὶ τὴν διάνοιαν ὀξύς. ὁρῶν οὖν καθ' ἑκάστην πρόαν τὸν Ἀμνῶνα μὴ κατὰ φύσιν ἔχοντα τῷ σώματι, προσελθὼν ἡρώτα φρά- 30

σαι τὴν αἰτίαν αὐτῷ, εἰκάξειν μέντοι γ' αὐτὸς ἔλεγεν
 ἐξ ἐρωτικῆς οὕτως ἔχειν αὐτὸν ἐπιθυμίας. <165> τοῦ
 δ' Ἀμυνῶνος δημολογήσαντος τὸ πάθος, ὅτι τῆς ἀδελφῆς
 ἐρᾷ τυγχανούσης δημοπατρίας, ὁδὸν αὐτῷ καὶ μηχανὴν
 5 εἰς τὸ περιγενέσθαι τῶν εὐκταίων ὑπέθετο. νόσον γὰρ
 ὑποκρίνασθαι παρήνευσεν, ἐλθόντα δὲ πρὸς αὐτὸν τὸν
 πατέρα πέμψαι τὴν ἀδελφὴν αὐτῷ διακονησομένην ἐκέ-
 λευσε παρακαλέσαι· ὅπως γὰρ ἔσσεσθαι καὶ ταχέως ἀπαλ-
 λαγήσεσθαι τῆς νόσου τούτου γενομένου. <166> κατα-
 10 πεσὼν οὖν ὁ Ἀμυνὼν ἐπὶ τὴν κλίνην νοσεῖν προσεποιεῖτο
 κατὰ τὰς Ἰωνάθου ὑποθήκας, παραγενομένου δὲ τοῦ
 πατρὸς καὶ σκεπτομένου πῶς ἔχοι, τὴν ἀδελφὴν ἐδεῖτο
 πέμψαι πρὸς αὐτόν· ὃ δ' εὐθύς ἐκέλευσεν ἀχθῆναι.
 ἡκούσῃ δὲ προσέταξεν ἄρτους αὐτῷ ποιῆσαι τηγανι-
 15 στοὺς αὐτουργῶ γενομένη· προσοίσεσθαι γὰρ ἥδιον ἐκ
 τῶν ἐκείνης χειρῶν. <167> ἡ δ' ἐμβλέποντος τὰ δελ-
 φοῦ φρυάσσασα τὸ ἄλευρον καὶ πλάσσασα κολλυρίδας καὶ
 τηγανίσασα προσήνεγκεν αὐτῷ. ὃ δὲ τότε μὲν οὐκ
 ἐγρεύσατο, προσέταξε δὲ τοῖς οἰκέταις παραιτήσασθαι
 20 πάντα πρὸ τοῦ δωματίου· βούλεσθαι γὰρ ἀναπαύσα-
 σθαι θυορύβου καὶ ταραχῆς ἀπηλλαγμένος. <168> ὥς
 δὲ τὸ κελευσθὲν ἐγένετο, τὴν ἀδελφὴν ἡξίωσεν εἰς τὸν
 ἐνδοτέρῳ οἶκον τὸ δεῖπνον αὐτῷ παρενεγκεῖν. ποιη-
 σάσης δὲ τοῦτο τῆς κόρης, λαβόμενος αὐτῆς συνελθεῖν
 25 αὐτῷ πείθειν ἐπειρᾶτο. ἀνακραγούσα δ' ἡ παῖς ἄλλὰ
 μὴ σύ γε τοῦτο βιάσῃ με, μηδ' ἀσεβήσης· εἶπεν, ἀδελφέ,
 τοὺς νόμους παραβὰς καὶ δεινῇ περιβαλὼν σαντὸν
 αἰσχύνῃ· παῦσαι δ' οὕτως ἀδίκου καὶ μικροῦς ἐπιθυ-
 μίας, ἐξ ἧς ὀνειδῇ καὶ κακοδοξίαν ὁ οἶκος ἡμῶν κερ-
 30 δανεῖ.' <169> συνεβούλευέ τε περὶ τούτου διαλεχθῆναι

τῷ πατρὶ· συγχωρήσειν γὰρ ἐκεῖνον. ταῦτα δ' ἔλεγε
 βουλομένη τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ τῆς ὀρέξεως πρὸς τὸ παρὸν
 διαφυγεῖν. ὃ δ' οὐ πείθεται, τῷ δ' ἔρωτι καιόμε-
 νος καὶ τοῖς τοῦ πάθους κέντροις μυνωπιζόμενος βιάζε-
 ται τὴν ἀδελφὴν. <170> μῖσος δ' εὐθέως μετὰ τὴν 5
 κορείαν εἰσέρχεται τὸν Ἀμνῶνα, καὶ προσλοιδορησά-
 μενος ἐκέλευσεν ἀναστᾶσαν ἀπιέναι. τῆς δὲ χεῖρὶ τὴν
 ὕβριν καὶ διὰ τοῦτ' ἀποκαλούσης, εἰ βιασάμενος αὐτὸς
 μὴδ' ἄχρὶ νυκτὸς ἐπιτρέπει μεῖναι, παραχορήμα δ' ἀπαλ-
 λάττεσθαι κελεύει ἐν ἡμέρᾳ καὶ φωτί, ἵνα καὶ μάρτυσι 10
 τῆς αἰσχύνης περιπέσοι, προσέταξεν αὐτὴν ἐκβαλεῖν
 τῷ οἴκῃ. <171> ἥ δὲ περιαλγῆς ἐπὶ τῇ ὕβρει καὶ τῇ
 βίᾳ γενομένη, περιρρήξασα τὸν χιτωνίσκον (ἐφόρουν
 γὰρ αἱ τῶν ἀρχαίων παρθέναι χειριδιωτοὺς ἄχρὶ τῶν
 σφυρῶν πρὸς τὸ μὴ βλέπεσθαι χιτῶνας) καὶ σποδὸν 15
 καταχεαμένη τῆς κεφαλῆς, ἀπῆει διὰ τῆς πόλεως μέσης
 βοῶσα καὶ ὀδυρομένη τὴν βίαν. <172> περιτυχὼν δ'
 αὐτῇ ἀδελφὸς Ἀβεσάλωμος ἀνέκρινε τίνας αὐτῇ δεινοῦ
 συμβάντος οὕτως ἔχει. κατειπούσης δ' αὐτῆς πρὸς
 αὐτὸν τὴν ὕβριν, ἡσυχάζειν καὶ μετρίως φέρειν παρη- 20
 γόρει καὶ μὴ νομίζειν ὑβρίσθαι φθαρεῖσαν ὑπ' ἀδελ-
 φοῦ. πεισθεῖς οὖν παύεται τῆς βοῆς καὶ τοῦ πρὸς
 πολλοὺς τὴν βίαν ἐκφέρειν, καὶ πολὺν χρόνον χηρεύουσα
 παρ' Ἀβεσαλώμῳ τὰδελφῷ διεκατέρησε.

2 <173> γνοὺς δὲ τοῦθ' ὁ πατὴρ Δαυίδης τοῖς μὲν 25
 πεπραγμένοις ἤχθετο, φιλῶν δὲ τὸν Ἀμνῶνα σφόδρα
 (πρεσβύτατος γὰρ ἦν υἱὸς αὐτῷ) μὴ λυπεῖν αὐτὸν
 ἠναγκάζετο. ὁ δ' Ἀβεσάλωμος, ἐμίσει γὰρ χαλεπῶς αὐ-
 τὸν καὶ λανθάνων, καιρὸν εἰς ἄμυναν αὐτοῦ τῆς ἀμαρ-
 τίας ἐπιτήδειον παρεφύλαττεν. <174> ἔτος δ' ἦδη τοῖς 30

περὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ πταίσμασι διεληλύθει δεύτε-
 ρον, καὶ μέλλων ἐπὶ τὴν τῶν ἰδίων κοιρῶν ἐξιέναι
 θρημμάτων εἰς Βελσεφῶν (πόλις δ' ἐστὶν αὕτη τῆς
 Ἐφραιμίτιδος κληρουχίας) παρακαλεῖ τὸν πατέρα σὺν
 5 καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν ἐφ' ἐστίαισιν.
 <175> παραιτησαμένου δ', ὥς μὴ βαρὺς αὐτῷ γένοιτο,
 τοὺς ἀδελφοὺς ἀποστεῖλαι παρεκάλεσε. πέμψαντος δὲ
 τοῖς ἰδίοις ἐκέλευσεν, ὁπηνίκα ἂν ἴδωσι τὸν Ἀμνῶνα
 μέθῃ παρειμένον καὶ κάρῳ, νεύσαντος αὐτοῦ φονεῦσαι
 10 μηδένα φοβηθέντας. <176> ὥς δ' ἐποίησαν τὸ προσ- 3
 ταχθέν, ἔκπληξις καὶ ταραχὴ τοὺς ἀδελφοὺς λαμβάνει,
 καὶ δείσαντες περὶ ἑαυτῶν ἐμνηδύσαντες τοῖς ἵπποις
 ἐφέροντο πρὸς τὸν πατέρα. φθάσας δέ τις αὐτοὺς
 ἄπαντας ὑπ' Ἀβεσαλώμου πεφονεῦσθαι τῷ πατρὶ προσ-
 15 ἡγγείλεν. <177> ὃ δ' ὥς ἐπὶ παισὶν ὁμοῦ τοσοῦτοις
 ἀπολωλόσι, καὶ τοῦθ' ὑπ' ἀδελφοῦ, τῆς λύπης καπὶ
 τῷ κτεῖναι δοκοῦντι γενομένης πικρότερον, συναρπαγεῖς
 ὑπὸ τοῦ πάθους οὔτε τὴν αἰτίαν ἀνέκρινεν, οὔτ' ἄλλο
 τι μαθεῖν, οἷον εἰκὸς τηλικούτου προσηγγελαμένου κα-
 20 κοῦ καὶ δι' ὑπερβολὴν ἀπιστίαν ἔχοντος, περιέμεινεν,
 ἀλλὰ καταροηζάμενος τὴν ἐσθῆτα καὶ ῥίψας αὐτὸν ἐπὶ
 τὴν γῆν ἔκειτο, πενθῶν τοὺς υἱοὺς ἄπαντας, καὶ τοὺς
 ἀποθανεῖν δεδηλωμένους καὶ τὸν ἀνηγοκῶτα. <178> ὁ
 δὲ Σαμὴ ἀδελφοῦ αὐτοῦ παῖς Ἰωνάθης ἀνεῖναι τι τῆς
 25 λύπης παρεκάλει, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων μὴ πιστεύειν
 ὥς τεθνῶσιν (οὐδὲ γὰρ αἰτίαν εὐρίσκειν ὑπολαμβάνειν),
 περὶ δ' Ἀμνῶνος ἐξετάζειν ἔφη δεῖν· εἰκὸς γὰρ διὰ
 τὴν Θαμάρως ὕβριν ἀποτολμῆσαι τὸν Ἀβεσάλωμον τὴν
 ἀναίρεσιν τὴν ἐκείνου. <179> μεταξὺ δὲ κτύπος ἵπ-
 30 πων καὶ θόρυβος προσιόντων τινῶν αὐτοὺς ἐπέστρεψεν.

ἦσαν δ' οἱ τοῦ βασιλέως παῖδες οἱ διαδράντες ἀπὸ τῆς ἐστιάσεως. ὑπαντᾷ δ' αὐτοῖς ὁ πατὴρ θρηνοῦσι λυπούμενος, καὶ παρ' ἐλπίδας ὁρῶν οὕς ἡκηκόει μικρὸν ἔμπροσθεν ἀπολωλότας. <180> ἦν δὲ παρὰ πάντων δάκρυα καὶ στόνος, τῶν μὲν ὥς ἐπ' ἀδελφῷ τετελευτη- 5 κότε, τοῦ βασιλέως δ' ὥς ἐπὶ παιδὶ κατεσφαγμένῳ. φεύγει δ' Ἀβεσάλωμος εἰς Γεθσούραν πρὸς τὸν πάππον τὸν πρὸς μητρός, δυναστεύοντα τῆς ἐκεῖ χώρας, καὶ τρισὶν ὅλοις ἔτεσι παρ' αὐτῷ καταμένει.

- 4 <181> τοῦ δὲ Δαυίδου προκαίρεσιν ἔχοντος ἐπὶ τὸν 10 νῖδον Ἀβεσάλωμον πέμπειν, οὐκ ἐπὶ τιμωρίᾳ κατελευσόμενον, ἀλλ' ὅπως εἴη σὺν αὐτῷ (καὶ γὰρ τὰ τῆς ὀργῆς ὑπὸ τοῦ χρόνου λελωφήκει), πρὸς τοῦτο μᾶλλον αὐτὸν Ἰώαβος ὁ ἀρχιστράτηγος παρώρμησε. <182> γύναιον 15 γὰρ τι τὴν ἡλικίαν ἤδη προβεβηκὸς ἐποίησεν αὐτῷ 15 προσελθεῖν ἐν σχήματι πενθίμῳ, ἣ παίδων ἐπὶ τῆς ἀγροικίας αὐτῇ διενεχθέντων καὶ πρὸς φιλονικίαν τραπέντων, οὐδενὸς τοῦ καταπαῦσαι δυναμένου παραφανέντος, ἔλεγεν ὑπὸ θατέρου τὸν ἕτερον πληγέντα ἀπο- 20 θανεῖν, <183> ἡξίου τε, τῶν συγγενῶν ἐπὶ τὸν ἀνηρηκότα 20 ὠρμηκότων καὶ ζητούντων αὐτὸν ἀνελεῖν, χαρίσασθαι τὴν σωτηρίαν αὐτῇ τοῦ παιδὸς καὶ μὴ τὰς ἐπιλοίπους τῆς γηρωκομίας αὐτὴν ἐλπίδας προσσφαιρεθῆναι· τοῦτο δ' αὐτῇ κωλύσαντα τοὺς βουλομένους ἀποκτεῖναι τὸν νῖδον αὐτῆς παρέξειν· οὐ γὰρ ἀφῆξιν ἐκείνους ἄλλῳ 25 τινὶ τῆς σπουδῆς ἢ τῷ παρ' αὐτοῦ φόβῳ. <184> τοῦ δὲ συγκατανεύσαντος οἷς τὸ γύναιον ἰκέτευσεν, ὑπολαβὼν πάλιν πρὸς τὸν βασιλέα 'χάρις μὲν' εἶπεν 'ἤδη σου τῇ χρησιμότητι κατοικτεῖραντός μου τὸ γῆρας καὶ τὴν παρὰ μικρὸν ἀπαιδίαν, ἀλλ' ἵνα βέβαια τὰ παρὰ 30

τῆς σῆς μοι ἢ φιλανθρωπίας, τῷ σκυτοῦ παιδί πρωτον
 καταλλάγηθι καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ὀργὴν ἄφες. <185>
 πῶς γὰρ ἂν πεισθεῖν ἐμοί σε ταύτην ἀληθῶς δεδω-
 κέναι τὴν χάριν, αὐτοῦ σου μέχοι νῦν ἐφ' ὁμοίοις
 5 ἀπεχθανομένου τῷ παιδί; τελέως δ' ἂν ἀνόητον εἶναι
 τῷ παρὰ γνώμην ἀποθανόντι σου νῖψ ἄλλον προσθεῖναι
 ἐκουσίως. <186> συνίησι δ' ὁ βασιλεὺς ὑπόβλητον
 οὔσαν τὴν σκῆψιν ἐξ Ἰωάβου καὶ τῆς τούτου σπουδῆς,
 καὶ ἐπειδὴ παρὰ τῆς πρεσβύτιδος πυθόμενος οὕτως ἔχον
 10 τάληθές ἔμαθε, προσκαλεσάμενος τὸν Ἰωάβον ἐπιτυχεῖν
 τε τοῦ προκειμένου κατὰ νοῦν ἔφασκε καὶ τὸν Ἀβεσά-
 λωμον ἄγειν ἐκέλευσεν· οὐ γὰρ ἔτι χαλεπῶς ἔχειν πρὸς
 αὐτόν, ἀλλ' ἤδη τὴν ὀργὴν καὶ τὸν θυμὸν ἀφεικέναι.
 <187> ὁ δὲ προσκυνήσας τὸν βασιλέα καὶ τοὺς λόγους
 15 ἀσπασάμενος ἐξώρμησεν εἰς τὴν Γεθσούραν παραντίκα,
 καὶ τὸν Ἀβεσάλωμον παραλαβὼν ἦκεν εἰς Ἱεροσόλυμα.
 <188> προύπεμψε δ' ἔμπροσθεν ὁ βασιλεὺς πρὸς 5
 τὸν νῖον ὡς ἤκουσε παραγενόμενον, καὶ πρὸς ἑαυτὸν
 ἐκέλευσε χωρεῖν· οὐπω γὰρ οὕτως ἔχειν ὥστ' εὐθὺς
 20 ἰδεῖν κατελθόντα. καὶ ὁ μὲν, τοῦτο τοῦ πατρὸς κελεύ-
 σαντος, ἐξέκλινε τὴν ὄψιν αὐτοῦ καὶ διετέλει τῆς παρὰ
 τῶν οἰκείων θεραπείας τυγχάνων, <189> οὐκ ἐπεβέ-
 βλαπτο δ' εἰς τὸ κάλλος ὑπὸ τε τῆς λύπης καὶ τοῦ
 μὴ τυγχάνειν τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας νῖψ βασι-
 25 λέως, ἀλλ' ἔτι ἐξεῖχε καὶ διέπρεπε πάντων τῷ τ' εἶδει
 καὶ τῷ μεγέθει τοῦ σώματος. καὶ τοὺς ἐν πολλῇ τρυφῇ
 διαιωμένους ὑπερέβαλλε. τοσοῦτο μέντοι γ' ἦν τὸ
 βάθος τῆς κόμης αὐτῷ ὡς μόλις αὐτὴν ἡμέραις ἀπο-
 κείρειν ὀκτώ, σταθμὸν ἔλκουσαν σίκλους διακοσίους·
 30 οὗτοι δ' εἰσὶ πέντε μναῖ. <190> διέτριψε μέντοι γ'

- ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἔτη δύο, τριῶν μὲν ἀρρένων πα-
 τὴρ γενόμενος, μιᾶς δὲ θυγατρὸς, τὴν μορφὴν ἀρίστης,
 ἦν ὁ Σολομῶνος υἱὸς Ῥοβόαμος ὕστερον λαμβάνει, καὶ
 γίνεται παιδίον ἐξ αὐτῆς, Ἀβίας ὄνομα. <191> πέμ-
 ψας δ' ὁ Ἀβεσάλωμος πρὸς Ἰωάβον ἐδεῖτ' αὐτοῦ τελέως 5
 καταπράυναι τὸν πατέρα, καὶ δεηθῆναι ὅπως αὐτῷ
 συγχωρήσῃ πρὸς αὐτὸν ἐλθόντι θεάσασθαι τε καὶ προσ-
 ειπεῖν. καταμελήσαντος δ' Ἰωάβου, τῶν ἰδίων τινὰς
 ἀποστείλας τὴν ὁμοροῦσαν αὐτῷ χώραν ἐπυρπόλησεν.
 ὁ δὲ τὸ πραχθὲν μαθὼν ἤκε πρὸς τὸν Ἀβεσάλωμον, 10
 ἐγκαλῶν τ' αὐτῷ καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανόμενος. <192>
 ὁ δὲ 'στρατήγημα τοῦτ' εἶπεν 'ἡῦρον ἀγαγεῖν σε πρὸς
 ἡμᾶς δυνάμενον ἀμελοῦντα τῶν ἐντολῶν, ἃς ἵνα μοι
 τὸν πατέρα διαλλάξῃς ἐποιούμην. καὶ δὴ δέομαί σου
 παρόντος ἡμερῶσαί μοι τὸν γεγεννηκότα, ὥς ἔγωγε 15
 δεινότεραν τῆς φυγῆς κρίνω τὴν ἀκθοδον, ἔτι τοῦ πα-
 τρὸς ἐν ὀργῇ διαμένοντος.' <193> πεισθεὶς δ' ὁ Ἰωάβος
 καὶ τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ κατοικτείρας ἐμεσίτευσε πρὸς
 τὸν βασιλέα, καὶ διαλεχθεὶς περὶ τοῦ παιδὸς οὕτως
 αὐτὸν ἡδέως διατίθησιν ὥς εὐθέως καλέσαι πρὸς αὐ- 20
 τόν. τοῦ δὲ ῥίψαντος αὐτὸν ἐπὶ τοῦδαφος καὶ συγ-
 γνώμην αἰτουμένου τῶν ἡμαρτημένων, ἀνίστησί τε καὶ
 τῶν γεγονότων ἀμνηστίαν ἐπαγγέλλεται.
- 9 <194> ὁ δ' Ἀβεσάλωμος, τοιούτων αὐτῷ τῶν παρὰ
 τοῦ πατρὸς καὶ βασιλέως ἀποβάντων, πολλοὺς μὲν ἵπ- 25
 πους ἐν ὀλίγῳ πάνυ χρόνῳ πολλὰ δ' ἄρματα ἐκτήσατο,
 καὶ ὀπλοφόροι περὶ αὐτὸν ἦσαν πεντήκοντα. <195> καθ'
 ἐκάστην δ' ἡμέραν ὄρθριος πρὸς τὰ βασίλεια παρεγί-
 νετο, καὶ τοῖς ἐπὶ τὰς κρίσεις ἤκουσι καὶ ἐλαττουμένοις
 πρὸς ἡδονὴν ὁμιλῶν, ὥς παρὰ τὸ μὴ συμβούλους ἀγα- 30

θοὺς εἶναι τῷ πατρὶ τάχ' αὐτῶν καὶ ἀδίκως ἐπται-
 κότων περὶ τὴν κρίσιν, εὖνοιαν αὐτῷ παρὰ πάντων
 κατεσκεύαζε, λέγων ὡς αὐτὸς ἄν, εἰ ταύτην εἶχε τὴν
 ἔξουσίαν, πολλὴν αὐτοῖς ἐβράβευεν εὐνομίαν. <196>
 5 τούτοις δημαγωγῶν τὸ πλῆθος, ὡς βεβαίαν ἔχειν ἤδη
 τὴν παρὰ τῶν ὄχλων εὖνοιαν ἐνόμιζε, μετὰ δὲ τὴν τοῦ
 πατρὸς αὐτοῦ καταλλαγὴν τεττάρων ἔτων ἤδη διεληλυ-
 θότων, ἔδεῖτο προσελθὼν εἰς Χεβρώνα συγχωρῆσαι
 πορευθέντι θυσίαν ἀποδοῦναι τῷ θεῷ· φεύγων γὰρ
 10 τοῦτο εὔξασθαι. τοῦ δὲ Δαβίδου τὴν ἀξίωσιν ἐφέντος
 πορεύεται, καὶ πολλὸς ἐπισυνέσχευσεν ὄχλος, ἐπὶ πολ-
 λὸς αὐτοῦ διακέμψαντος.

<197> παρῇν δὲ καὶ ὁ Δαβίδου σύμβουλος ὁ Γελ- 2
 μωναῖος Ἀχιτόφελος, καὶ διακόσιοί τινες ἔξ αὐτῶν
 15 Ἱεροσολύμων, οὐκ εἰδότες μὲν τὴν ἐπιχειρήσιν, ὡς δ'
 ἐπὶ θυσίαν μετεσταλμένοι. καὶ βασιλεὺς ὑπὸ πάντων
 ἀποδείκνυται, τοῦτο γενέσθαι στρατηγήσας. <198> ὡς
 δ' ἀπηγγέλη ταῦτα Δαβίδῃ καὶ παρ' ἐλπίδας αὐτῷ τὰ
 παρὰ τοῦ παιδὸς ἠκούσθη, δείσας ἅμα καὶ τῆς ἀσεβείας
 20 καὶ τῆς τόλμης αὐτὸν θαυμάσας, ὅτι μὴδὲ τῆς ἐπὶ τοῖς
 ἡμαρτημένοις συγγνώμης ἐμνημόνευσεν, ἀλλ' ἐκείνων
 πολὺ χεῖροσι καὶ παρανομωτέροις ἐπεβάλετο, βασιλείᾳ
 πρῶτον μὲν ὑπὸ θεοῦ οὐ δεδομένη, δεύτερον δ' ἐπ'
 ἀφαιρέσει τοῦ γεγεννηκότος, ἔγνω φεύγειν εἰς τὰ πέ-
 25 ραν τοῦ Ἰορδάνου. <199> καὶ συγκαλέσας τῶν φίλων
 τοὺς ἐπιτηδαιοτάτους, καὶ περὶ τῆς τοῦ παιδὸς ἀπο-
 νοίας κοινολογησάμενος αὐτοῖς, καὶ περὶ πάντων ἐπι-
 τρέψας κριτῇ τῷ θεῷ, καταλιπὼν τὰ βασίλεια φυλάτ-
 τειν δέκα παλλακίσιν, ἀπῆρεν ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων, τοῦ
 30 τ' ἄλλου πλῆθους προθύμως αὐτῷ συνεξορμήσαντος

καὶ τῶν ἑξακοσίων ὀπλιτῶν, οἳ καὶ τῆς πρώτης αὐτῷ
φυγῆς ἐκοινώνουν, ὅτ' ἔξη Σάουλος. <200> τὸν δ'
Ἀβιάθαρον καὶ Σάδωκον τοὺς ἀρχιερεάς, συναπαίρειν
αὐτῷ διεγνωκότας, καὶ Λευίτας ἅπαντας μετὰ τῆς κι-
βωτοῦ μένειν ἔπεισεν, ὥς τοῦ θεοῦ καὶ μὴ μετακομιζο- 5
μένης αὐτῆς ὁυσομένου. <201> ἐνετείλατο δ' ἕκαστα
τῶν γινομένων λάθρα διαγγέλλειν αὐτῷ. πιστοὺς δ'
ἔσχε πρὸς πάντα διακόνους παῖδας Ἀχιμὰν μὲν Σα-
δώκου Ἰωνάθην δ' Ἀβιαθάρου. Ἐθὶ δ' ὁ Γιτθαῖος
συνεξώρμησεν αὐτῷ βιασάμενος τὴν τοῦ Δαβίδου βού- 10
λησιν (μένειν γὰρ αὐτὸν ἀνέπειθεν), καὶ διὰ τοῦτο
μᾶλλον εὖνους αὐτῷ κατεφάνη. <202> ἀναβαίνοντος
δ' αὐτοῦ διὰ τοῦ Ἑλαιῶνος ὄρους γυμνοῖς τοῖς ποσί,
καὶ πάντων σὺν αὐτῷ δακρύνοντων, ἀγγέλλεται καὶ ὁ
Ἀχιτόφελος σὺν τῷ Ἀβεσαλώμῳ καὶ τὰ τούτου φρο- 15
νῶν. ἐπέτεινε δ' αὐτῷ τὸ λυπηρὸν τοῦτ' ἀκουσθέν,
καὶ τὸν θεὸν ἐπεκαλεῖτο δεόμενος ἀπαλλοτριῶσαι τὴν
Ἀβεσαλώμου διάνοιαν πρὸς τὸν Ἀχιτόφελον· ἐδεδίει
γὰρ μὴ τὰνικτῖα συμβουλεύων πείσειεν αὐτόν, ἀνὴρ
ὢν φρενῆρης καὶ συνιδεῖν τὸ λυσιτελὲς ὀξύτατος. <203> 20
γενόμενος δ' ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἀπεσκόπει
τὴν πόλιν, καὶ μετὰ πολλῶν δακρύων, ὥς ἂν βασιλείας
ἐκπεσών, ἠῤῃχετο τῷ θεῷ. συνήνητησε δ' αὐτῷ φίλος
ἀνὴρ καὶ βέβαιος Χουσί ὄνομα. <204> τοῦτον ὁρῶν
τὴν ἐσθῆτα κατερορηγμένον καὶ τὴν κεφαλὴν σποδοῦ 25
πλήρη καὶ θρηνοῦντα τὴν μεταβολὴν πικρηγόρει καὶ
παύσασθαι τῆς λύπης παρεκάλει, καὶ τέλος ἱκέτευσεν
ἀπελθόντα πρὸς τὸν Ἀβεσάλωμον, ὥς τὰκείνου φρο-
νοῦντα, τὰ τ' ἀπόρητα τῆς διανοίας αὐτοῦ κατανοεῖν
καὶ ταῖς Ἀχιτοφέλου συμβουλίαις ἀντιπράττειν· οὐ γὰρ 30

τοσουτον ὡφελίσειν αὐτῷ συνερχόμενον ὅσον παρ' ἐκείνῳ γενόμενον. καὶ ὁ μὲν πεισθεὶς τῷ Δαυίδῃ καταλιπὼν αὐτὸν ἦκεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ἀφικνεῖται δ' εἰς αὐτὰ μετ' οὐ πολὺ καὶ Ἀβεσάλωμος.

75 <205> ὀλίγον δὲ τῷ Δαυίδῃ προελθόντι Σιβὰς ὁ 3 τοῦ Μεμφιβόσθου δοῦλος συνήντησεν, ὃν προνοησόμενον ἀπεστάλκει τῶν κτήσεων ἃς δεδώρητο τῷ Ἰωνάθου τοῦ Σαούλου παιδὸς υἱῷ, μετὰ ξείρους ὄντων καταπεφορτισμένων τοῖς ἐπιτηδεύοις, ἐξ ὧν ἐκέλευσε 10 λαμβάνειν ὧν αὐτός τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ δέοιντο. <206> πυνθανομένου δὲ τοῦ καταλέλοιπε τὸν Μεμφίβοσθον, ἐν Ἱεροσολύμοις ἔλεγε, προσδοκῶντα χειροτονηθῆσεσθαι βασιλέα διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ταραχήν, εἰς μνήμην ὧν ἠΐθερ γέτησεν αὐτοὺς Σάουλος. ἀγανακτίσας δ' ἐπὶ τούτῳ, 15 πάνθ' ὅσα τῷ Μεμφιβόσθῳ παρεχώρησε Σιβὰ χαρίζεται· πολὺ γὰρ δικαιότερον αὐτὸν ἐκείνου ταῦτ' ἔχειν ἐπέγνωνκε.

καὶ ὁ μὲν Σιβὰς περιχαρὴς ἦν, <207> Δαυίδῃ δὲ 4 γενομένῳ κατὰ Βαουρίν, τόπον οὕτω καλούμενον, ἐπέρχεται τοῦ Σαούλου συγγενῆς Σεμεὶ μὲν ὄνομα, υἱὸς δὲ Γηρᾶ, καὶ λίθοις τ' ἔβαλλεν αὐτὸν καὶ ἐκακηγόρει. περιστάντων δὲ τῶν φίλων καὶ σκεπόντων, ἔτι μᾶλλον ὁ Σεμεὶ βλασφημιῶν διετέλει, μισοφόνον καὶ πολλῶν ἀρχηγὸν κακῶν ἀποκαλῶν. <208> ἐκέλευε δὲ 25 καὶ τῆς γῆς ὡς ἐναγῇ καὶ ἐπάρατον ἐξιέναι, καὶ τῷ θεῷ χάριν ὡμολόγει τῆς βασιλείας αὐτὸν ἀφελομένῳ καὶ διὰ παιδὸς ἰδίου τὴν ὑπὲρ ὧν ἤμαρτεν εἰς τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην δίχην αὐτὸν εἰσπραξαμένῳ. πάντων δ' ἐπ' αὐτὸν ἠρεθισμένων ὑπ' ὀργῆς, καὶ μέλιστα Ἀβεσ- 30 σαίου διαχρήσασθαι βουλομένου τὸν Σεμεὶ. Δαυίδης

αὐτὸν τῆς ὀργῆς ἐπέσχε. <209> ἢ τοῖς παροῦσι κακοῖς ἑτέραν προσεξεργασώμεθα' φησί 'καινοτέραν ἀφορμὴν· οὐ γὰρ δὴ τοῦ προσλυτιῶντός μοι τούτου κυνὸς αἰδώς τις ἢ φροντίς ἐπέρχεται, τῷ θεῷ δ' εἰκώ, δι' ὃν οὗτος ἐφ' ἡμᾶς ἀπενοήθη. θαυμαστὸν δ' οὐδὲν ὑπὸ τούτου με ταῦτα πάσχειν, ὅπου γε καὶ παιδὸς ἀσεβοῦς πεπείραμαι. ἀλλ' ἔσται τις ἴσως οἶκτος ἡμῖν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ κρατήσομεν τῶν ἐχθρῶν τούτου θελήσαντος.' <210> ἤνυσεν οὖν τὴν ὁδὸν οὐ φροντίζων τοῦ Σεμεὲι παρὰ θάτερον μέρος τοῦ ὄρους διατρέχοντος καὶ πολλὰ κακηγοροῦντος. παραγενόμενος δ' ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην ἀνελάμβανε τοὺς ἰδίους ἐνταῦθα κεκοπωμένους.

- 5 <211> Ἀβεσαλώμου δὲ καὶ Ἀχιτοφέλου τοῦ συμβούλου παραγενομένων εἰς Ἱεροσόλυμα σὺν ἅπαντι τῷ λαῷ, καὶ ὁ Δαβίδου φίλος ἦκε πρὸς αὐτούς, καὶ προσκυνήσας αὐτὸν συνηύχετο τὴν βασιλείαν εἰς αἰῶνα καὶ τὸν ἅπαντα παραμεῖναι χρόνον. φήσαντος δ' ἐκείνου πρὸς αὐτόν, τί δὴ ποτε, φίλος ἐν τοῖς μάλιστα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγενημένος καὶ πρὸς ἅπαντα πιστὸς εἶναι δόξας, οὐ σὺν αὐτῷ νῦν ἐστίν, ἀλλὰ καταλιπὼν ἐκείνον μεταβαίη πρὸς αὐτόν, δεξιῶς ἀποκρίνεται καὶ σωφρόνως. <212> εἶπε γὰρ ἔπεσθαι δεῖν τῷ θεῷ καὶ παντὶ τῷ πλήθει. 'τούτων οὖν μετὰ σοῦ, δέσποτα, γεγενημένων, εἰκότως ἔπομαι καγώ· τὴν γὰρ βασιλείαν ἔλαβες παρὰ τοῦ θεοῦ. τὴν αὐτὴν μέντοι γε πίστιν καὶ εὐνοίαν ἐνδείξομαι, πιστευόμενος εἶναι φίλος, ἢν οἶσθά με τῷ πατρὶ σου παρεσχημένον. ἀγανακτεῖν δ' οὐδὲν προσήκε τοῖς παροῦσιν· οὐ γὰρ εἰς ἄλλην οἰκίαν ἢ βασιλεία μεταβέβηκε, μεμένηκε δ' ἐπὶ τῆς αὐτῆς,

υἱοῦ παραλαβόντος· <213> ταῦτα λέγων ἔπειθεν· ὑποπτον γὰρ αὐτὸν εἶχε.

καὶ καλέσας τὸν Ἀχιτόφελον συνεβουλευέτο αὐτῷ τί δεῖ ποιεῖν. ὃ δὲ παρήγγεσε ταῖς τοῦ πατρὸς αὐτὸν
 5 παλλακαῖς συνελθεῖν· ἐκ τούτου γὰρ εἴσεσθαι τὸν λαὸν ἔλεγε πιστεύσαντα ὡς ἀδιάλλακτά σοι τὰ πρὸς αὐτόν ἐστι, καὶ μετὰ πολλῆς συστρατεύσεσθαι προθυμίας ἐπὶ τὸν πατέρα· μέχρι γὰρ δεῦρο φανεράν ἔχθραν ἀναλαμβάνειν δεδιέναι, προσδοκῶντας ὑμᾶς ὁμονοήσειν. <214>
 10 πεισθεὶς δὲ τῇ συμβουλίᾳ κελεύει σκηνὴν αὐτῷ πῆξαι τοὺς οἰκέτας ἐπὶ τοῦ βασιλείου, τοῦ πλήθους ὀρῶντος, καὶ παρελθὼν συνέρχεται ταῖς τοῦ πατρὸς παλλακαῖς. ταῦτα δ' ἐγένετο κατὰ τὴν Ναθάνᾳ προφητείαν, ἣν τῷ Δαυίδῃ σημαίνων τὴν ἐκ τοῦ παιδὸς ἐσομένην ἐπί-
 15 θεσιν προυφήτευσε.

<215> ποιήσας δ' Ἀβεσάλωμος τὰ παραινέθεντα 6 αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ἀχιτοφέλου, δεύτερον αὐτὸν συμβουλεύειν ἡξίου περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τὸν πατέρα. μυρῖους δ' αὐτὸν ἐπιλέκτους αἰτήσαντος ἐκείνου, καὶ
 20 τὸν πατέρα κτενεῖν αὐτοῦ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ σφῶους ἀνάξιν ὑποσχομένου, καὶ βεβαίαν τότε τὴν βασιλείαν ἔσεσθαι φήσαντος, Δαυίδου μηκέτι ζῶντος, <216> ἄρ-εσθεὶς τῇ γνώμῃ μετακαλεῖται τὸν Χουσι τὸν Δαυίδου φίλον (οὕτω γὰρ αὐτὸν ἐκεῖνος ἐκάλει), καὶ τὴν Ἀχι-
 25 τοφέλου γνώμην αὐτῷ δηλώσας τί καὶ αὐτῷ δοκεῖ περὶ αὐτῆς ἐπυνθάνετο. ὃ δὲ συνιδὼν ὅτι γενομένων ὦν Ἀχιτόφελος συνεβούλευσε κινδυνεύσει Δαυίδῃς συλληφθεὶς ἀποθανεῖν, ἐναντίαν ἐπειρᾶτο γνώμην εἰσφέρειν.
 <217> 'οὐ γὰρ ἄγνοεῖς' εἶπεν, 'ὦ βασιλεῦ, τὴν τοῦ
 30 πατρὸς καὶ τὴν τῶν συνόντων αὐτῷ ἀνδρείαν, ὅτι καὶ

§ 213 = 2 Reg. XVI 20.

πολλοὺς πολέμους πεπολέμηκε καὶ πάντοτε κρατῶν τῶν
πολεμίων ἀπήλλακται. νῦν δ' εἰκὸς αὐτὸν ἐπὶ στρατο-
πέδου μενεῖν· στρατηγῆσαι γὰρ ἱκανώτατος καὶ προ-
ιδεῖν ἀπάτην ἐπερχομένων πολέμιων. <218> ἀλλὰ κατὰ
τὴν ἐσπέραν ἀπολιπὼν τοὺς ἰδίους ἢ εἰς τινα τῶν 5
αὐλώνων αὐτὸν ἀποκρούσει ἢ πρὸς πέτραν τινὲ λοχήσει.
συμβαλόντων δὲ τῶν ἡμετέρων οἱ μὲν ἐκείνου πρὸς
μικρὸν ὑποχωρήσουσιν, αὐτοὶ δὲ θαρρήσαντες ὡς τοῦ
βασιλέως αὐτοῖς ἐγγὺς ὄντος ἀντιστήσονται· καὶ μεταξὺ
τούτων μαχομένων ὁ πατήρ ἐπιφανεῖς ἐξαίφνης τοῖς 10
μὲν εὐψυχίαν πρὸς τοὺς κινδύνους παρασκευάσει, τοὺς
δὲ σοὺς καταπλήξει. <219> παράθου δὴ τοίνυν καὶ
τὴν ἐμὴν συμβουλίαν τῷ λογισμῷ, καὶ ταῦτ' ἐπιγνοὺς
ἴριστα τὴν μὲν Ἀχιτοφέλου γνώμην παραίτησαι, πέμ-
ψας δ' εἰς πᾶσαν τὴν χώραν τῶν Ἑβραίων παράγγειλον 15
αὐτοῖς τὴν ἐπὶ τὸν πατέρα σου στρατείαν. καὶ παρα-
λαβὼν αὐτὸς τὴν δύναμιν τοῦ πολέμου γίνου στρατη-
γός, καὶ μὴ πιστεύσης τοῦτον ἑτέρῳ. <220> νικήσειν
γὰρ προσδόκα ῥαδίως αὐτόν, ἂν ἐν φανερῷ καταλάβῃς·
ὄντα μετ' ὀλίγων, αὐτὸς πολλὰς ἔχων μυριάδας βουλο- 20
μένων τὴν περὶ σὲ σπουδὴν ἐπιδείξασθαι καὶ προθυ-
μίαν. ἂν δ' ὁ πατήρ αὐτὸν εἰς πολιορκίαν περικλείσῃ,
μηχανήμασι καὶ ὀρύγμασιν ὑπονόμοις καθαιρήσομεν
ἐκείνην τὴν πόλιν. <221> ταῦτ' εἰπὼν ἠὲδοκίμησε
μᾶλλον Ἀχιτοφέλου· τῆς γὰρ ἐκείνου γνώμης ἢ τούτου 25
προουκρίθη παρ' Ἀβεσαλώμῳ. θεὸς μέντοι γ' ἦν ὁ τῇ
τούτου διανοίᾳ τὴν τοῦ Χουσι συμβουλίαν συστήσας
ἀμείνον' εἶναι δοκεῖν.

7 <222> σπεύσας δὲ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς Σάδωκον
καὶ Ἀβιάθαρον, τὴν τ' Ἀχιτοφέλου γνώμην ἐξειπὼν 30

αὐτοῖς καὶ τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ὅτι δέδοκται τὰ ὑπ' αὐτοῦ
 παραινέθοντα πράττειν, ἐκέλευσε μηνύειν πέμψαντας
 Δαυίδην καὶ φανερὰ ποιεῖν τὰ συμβεβουλευμένα, καὶ
 προσπαρακελεύσασθαι ταχέως διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην,
 5 μὴ μεταγνοὺς ὁ παῖς αὐτοῦ διώκειν ὁρμήσῃ, καὶ πρὶν
 ἂν ἐν ἀσφαλεῖ γένηται φθάσας καταλάβῃ. <223> οἱ δ'
 ἄρχιερεῖς ἐξεπίτηδες τοὺς υἱοὺς ἔξω τῆς πόλεως κε-
 κρουμένους εἶχον, ὅπως διακομίσωσι πρὸς τὸν Δαυίδην
 τὰ πρατιόμενα. πέμψαντες οὖν πιστὴν θεραπαινίδα
 10 πρὸς αὐτούς, φέρουσάν τὰ βεβουλευμένα ὑπ' Ἀβεσαλώ-
 μου, προσέταξαν μετὰ σπουδῆς ταῦτα Δαυίδην σημαί-
 νειν. <224> οἱ δ' οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς καὶ μέλλησιν
 ὑπερέθεντο, λαβόντες δὲ τὰς τῶν πατέρων ἐντολὰς
 εὐσεβεῖς ἅμα καὶ πιστοὶ γίνονται διάκονοι, καὶ τῆς
 15 ὑπηρεσίας τὸ τάχος καὶ τὴν ὁξύτητα κρίναντες ἄριστ'
 εἶναι ἠπείγοντο συμβαλεῖν Δαυίδῃ. <225> γενομένους
 δ' αὐτοὺς ἀπὸ σταδίων τῆς πόλεως δύο θεῶνταί τινες
 ἱππεῖς, καὶ διαβάλλουσι πρὸς τὸν Ἀβεσάλωμον. ὃ δ'
 εὐθὺς ἔπεμψε τοὺς συλληψομένους. νοήσαντες δὲ τοῦτο
 20 οἱ τῶν ἄρχιερέων παῖδες, ἐκτραπέντες τῆς ὁδοῦ παρα-
 χρῆμα εἰς κώμην τινὰ τῶν Ἱεροσολύμων οὐκ ἄπωθεν
 ἑαυτοὺς ἔδωκαν (Βαχουρῆς ἦν ὄνομα τῇ κώμῃ), γυ-
 ναικὸς δ' ἐδείθησάν τινος κρύψαι καὶ παρασχεῖν αὐ-
 τοῖς τὴν ἀσφάλειαν. <226> ἡ δὲ καθιμήσασα τοὺς
 25 νεανίσκους εἰς φρέαρ, καὶ πλάκας ἄνωθεν ἐρίων ἐπι-
 βαλοῦσα, ὥς ἤκον οἱ διώκοντες αὐτοὺς καὶ περὶ αὐτῶν
 ἀνέκριναν εἰ θεάσαιτο, ἰδεῖν μὲν οὐκ ἤρνησατο, πίνοντας
 γὰρ παρ' αὐτῇ πάλιν ἀπελθεῖν· εἰ μέντοι γε συντόμως
 διώξουσι, καταλήψεσθαι προύλεγεν. <227> ὥς δ' ἐπὶ
 30 πολὺν διώξαντες οὐ κατέλαβον, ἀνέστρεψαν εἰς τοῦπίσω.

θεασαμένη δ' αὐτοὺς ἀναξεύξαντας ἡ γυνὴ καὶ μηδένα φόβον τοῖς νεανίσκοις ἀπ' αὐτῶν ἔτι συλλήψεως εἶναι, ἀνιμήσασα τὴν προκειμένην ὁδὸν ἀνύειν παρεκελεύσατο. καὶ πολλῇ σπουδῇ καὶ τάχει χρησάμενοι περὶ τὴν ὁδοιπορίαν ἤκον πρὸς Δαυίδην, καὶ πάντ' ἀκριβῶς 5 ἐδῆλωσαν αὐτῷ τὰ παρ' Ἀβεσαλώμου βεβουλευμένα. ὁ δὲ διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ προσέταξεν ἤδη νυκτὸς οὕσης, καὶ μηδὲν ὀκνεῖν δι' αὐτήν.

8 <228> Ἀχιτόφελος δέ, τῆς γνώμης αὐτοῦ παρευδοκιμηθείσης, ἐπιβὰς τοῦ κτήνους ἐξώρμησεν εἰς Γελ- 10 μῶνα τὴν πατρίδα, καὶ συγκαλέσας τοὺς οἰκείους ἅπαντας, ἃ συνεβούλευσεν Ἀβεσαλώμῳ, ταῦτ' αὐτοῖς διεξῆλθε, καὶ ὥς οὐ πεισθεὶς φανερός ἐστιν οὐκ εἰς μακρὰν ἀπολούμενος. Δαυίδην δὲ κρατήσειν ἔλεγε καὶ ἐπανήξειν ἐπὶ τὴν βασιλείαν. <229> ἄμεινον οὖν ἔφησεν 15 εἶναι τοῦ ζῆν αὐτὸν ἐξαγαγεῖν ἐλευθέρως καὶ μεγαλοφρόνως ἢ παρασχεῖν αὐτὸν εἰς κόλασιν Δαυίδῃ, καθ' οὗ πάντα συνέπραττεν Ἀβεσαλώμῳ. ταῦτα διαλεχθεὶς καὶ παρελθὼν εἰς τὸ μυχαΐτατον τῆς οἰκίας ἀνήρτησεν αὐτόν. 20

καὶ τὸν μὲν Ἀχιτόφελον, τοιοῦτου θανάτου δικαστὴν αὐτῷ γενόμενον, καθελόντες ἐκ τῆς ἀγχόνης ἐκήδευσαν οἱ προσήκοντες· <230> ὁ δὲ Δαυίδης διαβὰς τὸν Ἰορδάνην καθὼς προειρήκαμεν, εἰς Παρεμβολάς, καλλιῆστην καὶ ὀχυρωτάτην πόλιν, παραγίνεται. δέχονται δ' αὐτὸν 25 ἄσμενέστατα πάντες οἱ πρῶτοι τῆς χώρας, κατὰ τ' αἰδῶ τῆς τότε φυγῆς καὶ κατὰ τιμὴν τῆς προτέρας εὐπραγίας. ἦσαν δ' οὗτοι Βερζελαῖος ὁ Γαλαδίτης καὶ Σιφάρ ὁ τῆς Ἀμμανίτιδος δυνάστης καὶ Μάχειρος ὁ τῆς Γαλαδίτιδος χώρας πρῶτος. <231> οὗτοι πᾶσαν αὐτῷ καὶ 30

τοῖς ἐκείνου τῶν ἐπιτηδείων ἐκτένειαν παρέσχον, ὥς
μήτε κλίνας ἐπιλιπεῖν ἐστρωμένας μήτ' ἄρτους καὶ
οἶνον, ἀλλὰ καὶ θυμάτων ἀφθονίαν χορηγήσῃ, καὶ
τῶν εἰς ἀνάπαιυσιν ἤδη κεκοπωμένοις καὶ τροφήν χρη-
5 σίμων εἰπορίαν διαρκῇ παρ᾽ αὐτοῦ.

〈232〉 καὶ οἱ μὲν ἐν τούτοις ἦσαν· Ἀβεσάλωμος δ' 10
ἀθροίσας μεγάλην στρατιὰν τῶν Ἑβραίων ἤγεν ἐπὶ τὸν
πατέρα, καὶ διαβὰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν οὐ πόρρω
κατέξενξε τῶν Παρεμβολῶν ἐν τῇ Γαλαδιτῶν χώρᾳ,
10 καταστήσας στρατηγὸν πάσης τῆς δυνάμεως Ἀμεσσάν
εἰς τὴν Ἰωάβου τάξιν τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ. πατὴρ
μὲν γὰρ ἦν Ἰεθάρσου, μητὴρ δ' Ἀβιγαίας· αὕτη δὲ
καὶ Σαρωνία ἡ Ἰωάβου μήτηρ ἀδελφαὶ ἦσαν Δαυίδου.
〈233〉 ὥς δ' ἐξαριθμήσας τοὺς σὺν αὐτῷ Δαυίδης περὶ
15 τετρακισχιλίους ἤρπεν ὄντας, οὐκ ἔγνω μένειν πότ'
ἐπ' αὐτὸν ὁ Ἀβεσάλωμος ἔλθῃ. προσθεὶς δὲ τοῖς οὔσι
χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ διελὼν εἰς τρία μέρη
τὴν στρατιάν, τὸ μὲν τῷ στρατηγῷ παρέδωκεν Ἰωάβ,
τὸ δὲ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἀβεσσαίῳ. τὴν δὲ τρίτην μοῖραν
20 ἐνεχείρισεν Ἐθαίῳ, συνήθει μὲν ὄντι καὶ φίλῳ, ἐκ δὲ
τῆς Γιττῶν πόλεως ὑπάρχοντι. 〈234〉 βουλόμενον δὲ
συνεκστρατεύειν αὐτὸν οὐκ εἶσαν οἱ φίλοι, γνώμη
κατασχόντες σοφωτάτῃ. νικηθέντες μὲν γὰρ σὺν αὐτῷ
πᾶσαν ἀποβαλεῖν ἐλπίδα χρηστὴν ἔφασκον· ἂν δ' ἡττη-
25 θέντες ἐνὶ μέρει τῆς δυνάμεως τῷ λοιπῷ πρὸς αὐτὸν
φύγῳσιν, ἀμείνονα παρὰ σκευάσειν αὐτὸν ἰσχύιν. ὑπο-
νύσειν δὲ καὶ τοὺς πολεμίους εἰκὸς ἔστιν ἄλλο μετ'
αὐτοῦ στράτευμα εἶναι. 〈235〉 πεισθεὶς δὲ τῇ συμ-
βουλίᾳ ταύτῃ, μένειν μὲν αὐτὸς ἐν ταῖς Παρεμβολαῖς
0 ἔκρινεν, ἐκπέμπων δὲ τοὺς φίλους καὶ τοὺς στρατηγούς

ἐπὶ τὸν πόλεμον παρεκάλει προθυμίαν ἐναποδείξασθαι καὶ πίστιν καὶ μνήμην, εἴ τις τῶν μετρίως ἐχόντων παρ' αὐτοῦ ἔτυχον· φείσασθαι δὲ καὶ τοῦ παιδὸς Ἀβεσλώμου κρατήσαντας ἡντιβόλει, μὴ κακὸν αὐτὸν ἐργάσῃται τι τελευτήσαντος αὐτοῦ.

καὶ ὃ μὲν νίκην αὐτοῖς ἐπευξάμενος ἐκπέμπει τὴν 2 στρατιάν· <236> Ἰωάβου δὲ παρατιξάντος τὴν δύναμιν ἀντικρὺ τῶν πολεμίων ἐν πεδίῳ μεγάλῳ, ἐξόπισθεν περιβεβλημένῳ δρυμόν, ἀντεξάγει τὴν στρατιάν καὶ Ἀβεσάλωμος. καὶ συμβολῆς γενομένης ἔργα μεγάλα 1 χειρῶν τε καὶ τόλμης παρ' ἀμφοτέρων ἐπεδείκνυτο, τῶν μὲν ὑπὲρ τοῦ τὴν βασιλείαν ἀπολαβεῖν Δαυίδην παρακινδυνευόντων καὶ πάσῃ προθυμίᾳ χρωμένων, τῶν δ', ἵνα μὴ ταύτην Ἀβεσάλωμος ἀφαιρεθῇ, καὶ ὃς τῷ πατρὶ δίκας κολασθεὶς ἀνθ' ὧν ἐτόλμησεν, οὐδὲν 1 ὀκνοῦντων οὔτε ποιεῖν οὔτε πάσχειν. <237> ἔτι δὲ τῶν μὲν πλειόνων, ἵνα μὴ κρατηθῶσιν ὑπὸ τῶν σὺν Ἰωάβῳ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ στρατηγοῖς ὄντων ὀλίγων (αἰσχύνῃν γὰρ αὐτοῖς τοῦτ' εἶναι μεγίστην), τῶν δὲ Δαυίδου στρατιωτῶν, ἵνα τοσοῦτων μυριάδων κρατήσωσιν, φιλοτιμουμένων ἕρις ἐγένετο κικροτέρᾳ. καὶ νικῶσιν οἱ Δαυίδου, ῥώμῃ τε προύχοντες καὶ τῇ τῶν πολεμικῶν ἐπιστήμῃ. <238> φεύγοντας δὲ διὰ δρυμῶν καὶ φαράγγων ἐπόμενοι τοὺς μὲν ἐλάμβανον, πολλοὺς δ' ἀνήρουν, ὡς φεύγοντας πεσεῖν πλείονας ἢ μαχομένους· ἔπεσον γὰρ ὡς δισμύριοι ἐπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας. οἱ δὲ τοῦ Δαυίδου πάντες ὥρμησαν ἐπὶ τὸν Ἀβεσάλωμον· φανερὸς γὰρ αὐτοῖς ὑπὸ τε τοῦ κάλλους καὶ τοῦ μεγέθους ἐγένετο. <239> δεῖσας δὲ μὴ καταλάβωσιν αὐτὸν οἱ πολέμιοι, ἐπιβὰς τῆς ἡμιόνου τῆς βασιλικῆς

ἔφευγε· φερόμενος δὲ μετὰ ῥύμης καὶ ὑπὸ τοῦ σάλου
καὶ τῆς κινήσεως κοῦφος ὢν, ἐμπλακείσης αὐτῷ τῆς
κόμης τραχεῖ δένδρῳ μεγάλῳ ἐπὶ πολὺ κλάδοις ἐκτε-
ταμένῳ, παραδόξως ἀνακρίνεται, καὶ τὸ μὲν κτῆνος
5 ὑπ' ὀξύτητος ὡς ἐπικείμενον τὸν δεσπότην ἔτι φέρον
ἐχώρει προσωτέρῳ, ὃ δ' ἐκ τῶν κλάδων αἰωρούμενος
ἐκρατεῖτο τοῖς πολεμίοις. <240> τοῦτό τις ἰδὼν τῶν
Δαυίδου στρατιωτῶν ἐδήλωσεν Ἰωάβῳ, καὶ πεντήκοντα
σίκλους ἂν αὐτῷ δεδωκέναι τοῦ στρατηγοῦ φήσαντος
10 εἰ βαλὼν ἀπέκτεινε τὸν Ἀβεσάλωμον, 'οὐδ' εἰ χιλίους'
εἶπεν 'ἔμελλές μοι παρῆξιν, τοῦτ' ἂν διέθηκά μου
τὸν τοῦ δεσπότητος παῖδα, καὶ ταῦτ' ἐκείνου πάντων
ἡμῶν ἀκουόντων φείσασθαι τοῦ νεανίσκου δεηθέντος.
<241> ὃ δὲ κελεύσας αὐτῷ δεῖξαι ποῦ κρεμáμενον ἴδοι
15 τὸν Ἀβεσάλωμον, τοξεύσας κατὰ τῆς καρδίας ἀπέκτεινεν.
οἱ δὲ τὰ τοῦ Ἰωάβου κομίζοντες ὅπλα, περιστάντες ἐν
κύκλῳ τὸ δένδρον, κατασπῶσι τὸν νεκρόν, <242> καὶ
τὸν μὲν εἰς χάσμα βαθὺ καὶ ἀχανὲς ῥίψαντες ἐπιβάλλ-
λουσιν αὐτῷ λίθους, ὥστ' ἀναπληρωθῆναι καὶ τὸ
20 σχῆμα τάφου καὶ μέγεθος λαβεῖν· σημήνας δ' ἀνακλη-
τικὸν ὃ Ἰωάβος ἐπέσχε τοῦ διώκειν τοὺς οἰκείους στρα-
τιώτας τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν, φειδόμενος τῶν
ὁμοφύλων.

<243> ἔστησε δ' Ἀβεσάλωμος ἐν τῇ κοιλάδι τῇ βασι- 3
25 λικῇ στήλην λίθου μαρμαρίνου, δύο σταδίους ἀπέχου-
σαν Ἱεροσολύμων, ἣν προσηγόρευσεν ἰδίαν χεῖρα, λέγων
ὡς καὶ τῶν τέκνων αὐτῷ διαφθαρέντων ἐν τῇ στήλῃ
μενεῖ τοῦνομα. τέκνα γὰρ ἦν αὐτῷ τρία μὲν ἄρρενα,
θυγάτηρ δὲ μία Θεαμέρα τοῦνομα, ὡς προειρηκάμεν·
30 <244> συνοικησάσης δ' αὐτῆς τῷ Δαυίδου νύμφῳ

Ῥοβοάμῳ γίνεται παῖς ὁ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν Ἀβίας.

καὶ περὶ μὲν τούτων ἐν ὑστέροις οἰκειότερον τῇ ἱστορίᾳ δηλώσομεν· μετὰ δὲ τὴν Ἀβεσαλώμου τελευ-
 4 τὴν ὁ μὲν λαὸς εἰς τὰ οἰκεῖα διεσπάρη, <245> Ἀχιμὺς 5
 δ' ὁ Σαδώκου τοῦ ἀρχιερέως υἱὸς Ἰωάβῳ προσελθὼν
 ἐδεῖτο αὐτοῦ τὴν νίκην ἐπιτρέψαι πορευθέντι Δαυίδῳ
 μηνῦσαι, καὶ ὅτι τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ βοηθείας ἔτυχε
 καὶ προνοίας εὐαγγελίσασθαι. <246> καὶ τὸν μὲν, οὐ
 προσήκειν εἰπὼν αὐτῷ καλῶν ἄγγελον αἰεὶ γεγεννημένον 10
 νῦν ἀπιέναι δηλώσονται θάνατον τῷ βασιλεῖ τοῦ παιδὸς
 αὐτοῦ, μένειν ἡξίου, καλέσας δὲ τὸν Χουσί ἐκείνῳ
 προσέταξε τοῦργον, ἵν' ὅπερ αὐτὸς εἶδε, τοῦτο μηνύσειε
 τῷ βασιλεῖ. <247> τοῦ δ' Ἀχιμᾶ πάλιν δεηθέντος
 αὐτῷ τὴν ἀγγελίαν ἐφεῖναι (περὶ μόνῃς γὰρ αὐτὴν 15
 ποιήσεσθαι τῆς νίκης, ἡσυχάσειν δὲ περὶ τῆς Ἀβεσα-
 λώμου τελευτῆς) ἐπέτρεψεν αὐτῷ τὴν πρὸς τὸν Δαυί-
 δην ἄφιξιν. καὶ τὴν ἐπιτομωτέραν ἐκλαβὼν τῶν ὁδῶν
 (καὶ γὰρ μόνος αὐτὴν ἐγίνωσκε) τὸν Χουσί φθάνει.
 <248> καθεζομένῳ δὲ Δαυίδῳ μετὰ τῶν πυλῶν, καὶ 20
 περιμένοντι πότ' αὐτῷ τις ἐλθὼν ἀπὸ τῆς μάχης ἀπαγ-
 γείλῃ τὰ κατ' αὐτήν, τῶν σκοπῶν τις ἰδὼν τὸν Ἀχιμὴν
 τρέχοντα, καὶ μήπω τίς ἐστι γνωρίσαι δυνάμενος, εἶπε
 πρὸς τὸν Δαυίδην βλέπειν τινὰ παραγινόμενον πρὸς
 αὐτόν. <249> τοῦ δ' ἄγγελον ἦκειν φήσαντος ἀγαθῶν, 25
 μετ' ὀλίγον ἔπεσθαί τινα καὶ ἕτερον ἐδήλωσεν αὐτῷ.
 καὶ αὖτις δ' ἄγγελον [ἀγαθόν] εἰπόντος, ἰδὼν τὸν
 Ἀχιμὴν ὁ σκοπὸς ἐγγὺς ἤδη γεγεννημένον, τὸν Σαδώκου
 παῖδα τοῦ ἀρχιερέως προστρέχειν ἐσήμεναι. ὁ δὲ
 Δαυίδης περιχαρὴς γενόμενος ἀγαθῶν ἄγγελον τοῦτον 30

ἔφησεν εἶναι καὶ τι τῶν εὐκταίων αὐτῷ φέρειν ἀπὸ
 τῆς μάχης. <250> καὶ μεταξὺ ταῦτα λέγοντος τοῦ 5
 βασιλέως φανεῖς ὁ Ἀχιμὴς προσκυνεῖ τὸν βασιλέα, καὶ
 πυθομένῳ περὶ τῆς μάχης νίκην εὐαγγελίζεται καὶ κρά-
 5 τος. ἔρομένον δ' εἴ τι καὶ περὶ τοῦ παιδὸς ἔχοι λέ-
 γειν, αὐτὸς μὲν ἔφασκεν εὐθὺς ὁρμηῆσαι πρὸς αὐτὸν
 τῆς τροπῆς τῶν πολεμίων γενομένης, ἀκοῦσαι δὲ με-
 γάλῃς βοῆς διωκόντων τὸν Ἀβεσάλωμον, καὶ πλεόν
 τούτου μὴ μαθεῖν δύνασθαι διὰ τὸ πεμφθέντα ὑπ'
 10 Ἰωάβου δηλῶσαι τὴν νίκην ἐπείγεσθαι. <251> παρ-
 γενομένου δὲ τοῦ Χουσί καὶ προσκυνήσαντος καὶ τὴν
 νίκην σιμῆραντος, περὶ τοῦ παιδὸς αὐτὸν ἀνέκρινεν.
 ὁ δ' ἔχθροῖς εἶπε 'τοῖς σοῖς οἷα συμβέβηκεν Ἀβεσα-
 λώμῳ γένοιτο.' <252> οὗτος ὁ λόγος οὐδὲ τὴν ἐπὶ τῇ
 15 νίκῃ χαρὴν εἶασεν οὔτ' αὐτῷ μεῖναι μεγίστην οὔσαν
 οὔτε τοῖς στρατιώταις. αὐτὸς μὲν γὰρ ἀναβὰς ἐπὶ τὸ
 ὑψηλότατον τῆς πόλεως ἀνεκλαίετο τὸν υἱόν, τυπτό-
 μενος τὰ στέφνα καὶ τὴν κεφαλὴν σπαραττόμενος καὶ
 παντοίως αὐτὸν αἰκίζόμενος, καὶ 'τέκνον' ἔκβοων, 'εἰθ'
 20 ἔμοι τὸν θάνατον ἐπελθεῖν ἐγένετο καὶ ἅμα σοι τελευ-
 τῆσαι.' φύσει γὰρ ὢν φιλόστοργος πρὸς ἐκεῖνον ἔτι
 μᾶλλον συμπαθῶς εἶχεν. <253> ἡ στρατιὰ δὲ καὶ ὁ
 Ἰωάβος, ἀκούσαντες ὅτι πενθεῖ τὸν υἱὸν οὕτως ὁ βασι-
 λεύς, ἡσυχύνθησαν μετὰ τοῦ τῶν νενικηκότων σχήματος
 25 εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, κατηφεῖς δὲ καὶ δεδακρυμένοι
 πάντες ὡς ἀφ' ἧτις παρῆλθον. <254> κατακαλυψα-
 μένου δὲ τοῦ βασιλέως καὶ στένοντος τὸν υἱόν, εἰδῆσαι
 πρὸς αὐτὸν Ἰωάβος, καὶ παρηγορῶν ὧ δέσποτα' φησί,
 'λανθάνεις διαβάλλων σαυτὸν οἷα ποιεῖς, ὅτι τοὺς μὲν
 30 ἀγαπῶντάς σε καὶ περὶ σοῦ κινδυνεύοντας καὶ σαυτὸν

- καὶ τὴν σὴν γενεὰν δοκεῖς μισεῖν, στέργειν δὲ τοὺς ἐχθροτάτους, καὶ ποθεῖν οὐκέτ' ὄντας οἱ δίκη τεθνή-
 κασιν. <255> εἰ γὰρ Ἀβεσάλωμος ἐκράτησε καὶ τὴν
 βασιλείαν βεβαίως κατέσχευεν, οὐδενὸς ἂν ἡμῶν ὑπελείφθη
 λείψανον, ἀλλὰ πάντες ἄν, ἀπὸ σοῦ καὶ τῶν σῶν ἀρξά- 5
 μενοι τέκνων, ἀπωλώλειμεν οἰκτρῶς, οὐ κλαιόντων ἡμᾶς
 τῶν πολεμίων, ἀλλὰ καὶ χαιρόντων καὶ τοὺς ἐλεοῦντας
 ἐπὶ τοῖς κακοῖς κολιζόντων. σὺ δ' οὐκ αἰσχύνει ταῦτα
 ποιῶν ἐπὶ μᾶλλον ἐχθρῷ, ὅτι σὸς νῖδος ὢν ἀσεβὴς
 οὕτως ἐγένετο. <256> πανσάμενος οὖν τῆς ἀδίκου λύπης, 10
 προελθὼν ὄφθητι τοῖς σαντοῦ στρατιώταις, καὶ τῆς
 περὶ τοὺς ἀγῶνας προθυμίας εὐχαρίστησον· ὥς ἐγὼ
 τήμερον, ἂν ἐπιμένης τοῖς ἄρτι πραττομένοις, ἀναπείσας
 ἀποστῇναί σου τὸν λαὸν καὶ τὴν βασιλείαν ἐτέρῳ
 παραδοῦναι, τότε σοι πικρότερον καὶ ἀληθὲς ποιήσω 15
 τὸ πένθος.' <257> ταῦτ' εἰπὼν Ἰώαβος ἀπέστρεψεν
 ἀπὸ τῆς λύπης καὶ ἤγαγεν εἰς τὸν περὶ τῶν πραγμά-
 των λογισμὸν τὸν βασιλέα. μετασχηματίσας γὰρ αὐτὸν
 Δαυίδης καὶ ποιήσας ἐπιτήδειον εἰς τὴν τοῦ πλήθους
 θέαν πρὸς ταῖς πύλαις ἐκάθισεν, ὥς ἅπαντα τὸν λαὸν 20
 ἀκούσαντα συνδραμεῖν πρὸς αὐτὸν καὶ κατασπάσασθαι.
- 11 <258> καὶ ταῦτα μὲν τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον· οἱ
 δ' ἐκ τῆς μάχης ἀναχωρήσαντες τῶν Ἑβραίων τῶν
 μετ' Ἀβεσαλώμου, γενόμενοι παρ' ἑαυτοῖς ἕκαστοι, δι-
 επέμποντο κατὰ πόλεις, ὑπομιμνήσκοντες αὐτοὺς ὧν 25
 ἠνεργέτησεν αὐτοὺς Δαυίδης, καὶ τῆς ἐλευθερίας ἣν
 ἐκ πολλῶν καὶ μεγάλων ὀυσάμενος αὐτοὺς πολέμων
 παρέσχε, <259> μεμφόμενοι δ' ὅτι τῆς βασιλείας αὐτὸν
 ἐκβαλόντες ἄλλῳ ταύτην ἐνεχείρισαν, καὶ νῦν τεθνη-
 κότες τοῦ κατασταθέντος ὑπ' αὐτῶν ἡγεμόνος οὐ παρα- 30

καλοῦσι Δαυίδην παύσασθαι μὲν τῆς ὁργῆς, εὐνοικῶς δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔχειν, τῶν δὲ πραγμάτων, καθὼς ἦδη καὶ πρότερον, ποιεῖσθαι πρόνοιαν, τὴν βασιλείαν ἀπολαμβάντα. <260> ταῦτα μὲν οὖν συνεχέστερον ἀπηγ-
 5 γέλλετο τῷ Δαυίδῃ. κἀκείνος οὐδὲν ἦτιον ἔπεμψε πρὸς Σάδωκον καὶ Ἀβιάθαρον τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα τοῖς ἄρχουσι τοῖς τῆς Ἰούδα φυλῆς διαλεχθῶσιν, ὡς αἰσχροῦν ἔστιν αὐτοῖς ἄλλας φυλὰς πρὸ ἐκείνης Δαυίδην χειροτονῆσαι βασιλέα, καὶ ταῦθ' ὑμῶν συγγενῶν ὄντων καὶ
 10 κοινὸν αἷμα πρὸς αὐτὸν κεκληρωμένων. <261> τὰ δ' αὐτὰ καὶ Ἀμεσᾶ τῷ στρατηγῷ προσέταξεν αὐτοὺς λέγειν, ὅτι τῆς ἀδελφῆς υἱὸς ὢν αὐτοῦ μὴ πείθει τὸ πλῆθος Δαυίδῃ τὴν βασιλείαν ἀποδοῦναι· προσδοκᾷν δὲ παρ' αὐτοῦ μὴ διαλλαγὴν μόνον (τοῦτο γὰρ ἦδη
 15 γεγυῖναι) ἀλλὰ καὶ τὴν ἅπαντος τοῦ λαοῦ στρατηγίαν, ἣν αὐτῷ καὶ Ἀβεσάλωμος παρέσχεν. <262> καὶ οἱ μὲν ἀρχιερεῖς ἃ μὲν τοῖς τῆς φυλῆς ἄρχουσι διελέχθησαν, ἃ δὲ τὸν Ἀμεσᾶν ἔπεισαν, τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτὸν εἰπόντες, ἐγχειρεῖν ταῖς ὑπὲρ αὐτοῦ φρον-
 20 τίσι. καὶ πείθει γε τὴν φυλὴν παραχοῆμα πέμψαι πρὸς Δαυίδην πρέσβεις, παρακαλοῦντας εἰς τὴν ἰδίαν αὐτὸν ἐπανελθεῖν βασιλείαν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ πάντες ἐποιοῦν οἱ Ἰσραηλῖται προτρεψαμένου τοῦ Ἀμεσᾶ.

<263> τῶν δὲ πρέσβων ἀφικομένων πρὸς αὐτὸν 2
 25 εἰς Ἱεροσόλυμα παρεγένετο. πάντας δὲ τοὺς ἄλλους ἔφθασεν ἡ Ἰούδα φυλὴ πρὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἀπαντῆσαι τῷ βασιλεῖ, καὶ ὁ Γηρᾶ παῖς Σεμεὶ μετὰ χιλίων ἀνδρῶν, οὓς ἐκ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς ἐπήγετο, καὶ Σιβᾶς δ' ὁ ἀπελεύθερος Σαούλου, καὶ οἱ παῖδες
 30 αὐτοῦ, πεντεκαίδεκα τὸν ἀριθμὸν ὄντες, μετ' οἰκετῶν

εἴκοσιν. <264> οὗτοι σὺν τῇ Ἰούδα φυλῇ τὸν ποταμὸν ἐγεφύρωσαν, ἵνα ῥᾶστα διαβῇ μετὰ τῶν ἰδίων ὁ βασιλεύς. ὥς δ' ἦκεν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, ἡσπάσατο μὲν αὐτὸν ἡ Ἰούδα φυλή, προσπεσὼν δ' ἀναβάντι ἐπὶ τὴν γέφυραν Σεμεεί, καὶ κατασχὼν αὐτοῦ τοὺς πόδας 5 ἐδεῖτο συγγνωῖναι περὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἡμαρτημένων, καὶ μὴ γενέσθαι πικρὸν αὐτῷ, μηδὲ τοῦτο πρῶτον ἡγήσασθαι τὴν τιμωρίαν ἐν ἔξουσίᾳ γενόμενον, λογίσασθαι δ' ὅτι καὶ μετανοήσας ἐφ' οἷς ἐσφάλη πρῶτος ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν ἔσπευσε. <265> ταῦτα δ' ἀντιβολοῦντος 10 αὐτοῦ καὶ οἰκτιζομένου, Ἀβεσσαῖος ὁ Ἰωάβου ἀδελφός 'διὰ τοῦτο οὖν' εἶπεν 'οὐ τεθνήξει βλασφημήσας τὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ κατασταθέντα βασιλεύειν;' Δαυίδης δ' ἐπιστραφεὶς πρὸς αὐτόν 'οὐ παύσεσθ'·' εἶπεν, 'ὦ Σαρουίας παῖδες; μὴ κινήσητε πάλιν ἡμῖν καινὰς ἐπὶ ταῖς 15 πρῶταις ταραχαῖς καὶ στάσεις. <266> οὐ γὰρ ἄγνοεῖν ὑμᾶς προσῆκεν ὅτι σήμερον ἄρχομαι τῆς βασιλείας. διὸ πᾶσιν ἀφιέναι τὰς κολάσεις τοῖς ἀσεβήσασιν ὕμνυμι καὶ μηδενὶ τῶν ἡμαρτόντων ἐπεξελθεῖν. σύ τε' εἶπεν, 'ὦ Σεμεεί, θάρρει, καὶ δείσῃς μηδὲν ὥς τεθνηξόμενος.' 20 ὃ δὲ προσκυνήσας αὐτὸν προῆγεν.

3 <267> ἀπήντησε δ' αὐτῷ καὶ ὁ Σαούλου υἱωνὸς Μεμφίβοσθος, ὅνυπαρᾶν τε τὴν ἐσθῆτα περικείμενος καὶ τὴν κόμην βαθεῖαν καὶ κατημελημένην ἔχων· μετὰ γὰρ τὴν Δαυίδου φυγὴν οὗτ' ἀπεκείρατο λυπούμενος 25 οὗτ' ἐκάθηρε τὴν ἐσθῆτα, κατακρίνας αὐτοῦ συμφορὰν ταύτην ἐπὶ τῇ τοῦ βασιλέως μεταβολῇ. διεβέβλητο δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου Σιβᾶ πρὸς αὐτὸν ἀδίκως. <268> ἀσπασαμένον δ' αὐτοῦ καὶ προσκυνήσαντος, ἤρξατο πυνθάνεσθαι τί δήποτ' οὐ συνεξήλθεν αὐτῷ καὶ κοι- 30

νωνός ἦν τῆς φυγῆς. ὁ δ' ἐδίκημα τοῦτ' ἔλεγεν εἶναι
 Σιβᾶ· κελυσθεῖς γὰρ παρασκευάσαι τὰ πρὸς τὴν ἔξοδον
 οὐκ ἐφρόντισεν, ἀλλ' ὥσπερ ἀνδραπόδου τινὸς οὕτω
 παρήκουσεν. <269> 'εἰ μέντοι γε τὰς βάσεις εἶχον
 5 ἐρρωμέναις, οὐκ ἂν ἀπελείφθην σου, χρῆσθαι πρὸς τὴν
 φυγὴν ταύταις δυνάμενος. οὐ τοῦτο δὲ μόνον ἡδίκησέ
 μου τὴν πρὸς σέ, δέσποτα, εὐσέβειαν, ἀλλὰ καὶ προσ-
 διέβαλε καὶ κατεψεύσατο κακουργῶν. ἀλλ' οἶδα γὰρ
 ὅτι τούτων οὐδὲν ἢ σὴ διάνοια προσίεται, δικαία τ'
 10 οὖσα καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐνισχύειν βουλομένη καὶ τὸ
 θεῖον ἀγαπῶσα. <270> μείζονα γὰρ κινδυνεύσας πα-
 θεῖν ὑπὸ τοῦ πάππου τοῦμοῦ, καὶ τῆς ὅλης ἡμῶν γενεᾶς
 ὀφειλούσης εἰς ἐκεῖνα ἀπολωλέναι, σὺ μέτριος καὶ
 χρηστὸς ἐγένου, τότε μάλιστα πάντων ἐκείνων λήθην
 15 ποιησάμενος, ὅτ' ἐξουσίαν τῆς ὑπὲρ αὐτῶν τιμωρίας
 εἶχεν ἡ μνήμη. φίλον δὲ σὸν ἔκρινας ἐμὲ καὶ ἐπὶ τῆς
 τραπέζης εἶχες ὀσημέραι, καὶ οὐδὲν ἀπέλειπον τῶν
 συγγενῶν τοῦ μάλιστα τιμωμένου.' <271> ταῦτ' εἰπόν-
 τος, οὔτε τὸν Μεμφίβοσθον ἔγνω κολάζειν οὔθ' ὥς
 20 καταψευσαμένου τοῦ Σιβᾶ καταδικάζειν· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν
 τοῦ μὴ μετὰ Σιβᾶ πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ἐκείνῳ πάντα
 χαρίσασθαι φήσας, αὐτῷ δὲ συγγινώσκειν ὑπέσχετο,
 τὰ ἡμίση τῆς οὐσίας αὐτῷ κελεύσας ἀποδοθῆναι. ὁ δὲ
 Μεμφίβοσθος 'πάντα μὲν' εἶπεν 'ἐχέτω ὁ Σιβᾶς, ἐμοὶ
 25 δ' ἀπόχρη τὸ σὲ τὴν βασιλείαν ἀπολαβεῖν.'

<272> Βερζελαῖον δὲ τὸν Γαλαδίτην, ἄνδρα μέγαν 4
 καὶ καλόν, καὶ πολλὰ παρεσχημένον ἐν ταῖς Παρεμβο-
 λαῖς αὐτῷ, Δαυίδην τε προπέμψαντα μέχρι τοῦ Ἰορδά-
 νου, παρεκάλει συνελθεῖν ἕως τῶν Ἱεροσολύμων· γηρω-
 30 κομήσειν γὰρ αὐτὸν ἐν πάσῃ τιμῇ, καὶ ὥς πατρὸς

ἐπιμελήσεσθαι καὶ προνοήσῃν ἐπηγγέλλετο. <273> ὁ δὲ πόθῳ τῶν οἴκοι παρητεῖτο τὴν μετ' αὐτοῦ διατριβήν, καὶ τὸ γῆρας λέγων τοιοῦτον αὐτῷ τυγχάνειν ὥστε μὴ ἀπολαύειν τῶν ἡδέων, εἰς ὀρδοῦντ' ἔτη προβεβηκός, ἀλλ' ὥστε καταλύσεως ἤδη καὶ ταφῆς 5 προνοεῖν, ἐπὶ ταύτην ἡξίου βουλόμενον αὐτῷ χαρίζεσθαι τὰ κατ' ἐπιθυμίαν αὐτὸν ἀπολῦσαι. <274> οὔτε γὰρ τροφῆς οὔτε ποτοῦ συνιέναι διὰ τὸν χρόνον, ἀποκεκλειῖσθαι δ' αὐτῷ καὶ τὰς ἀκοὰς ἤδη πρὸς αὐλῶν ἡχους καὶ μέλη τῶν ἄλλων ὀργάνων, ὅσα παρὰ βασι- 10 λεῦσι τέρπει τοὺς συνδιαιτωμένους. οὔτω δὲ λιπαρῶς δεομένου, 'σὲ μὲν' εἶπεν 'ἀπολύω, τὸν δ' υἱὸν Ἀχίμανον ἔφες μοι· πάντων γὰρ αὐτῷ μεταδώσω τῶν ἀγαθῶν.'

<275> καὶ Βερζελαῖος μὲν καταλιπὼν τὸν υἱὸν καὶ 15 προσκυνήσας τὸν βασιλέα, καὶ πάντων ἐπενεξάμενος αὐτῷ τέλος ὦν ἔχει κατὰ ψυχὴν, οἴκαδ' ὑπέστρεψεν· παραγίνεται δ' εἰς Γάλγαλα Δαυίδης, τοῦ λαοῦ παντὸς ἤδη τὸ ἥμισυ περὶ αὐτὸν ἔχων καὶ τὴν Ἰούδα φυλὴν. 5 <276> ἀφικνοῦνται δ' εἰς Γάλγαλα πρὸς αὐτὸν οἱ τῆς 20 χώρας πρῶτοι μετὰ πολλῆς πληθύος, καὶ τὴν Ἰούδα φυλὴν κατεμέμφοντο λάθρα πρὸς αὐτὸν ἐλθοῦσαν, ὡς δεῖν ὁμοῦ πάντας μιᾷ γνώμῃ ποιήσασθαι τὴν ἀπάντησιν. οἱ δ' ἄρχοντες τῆς Ἰούδα φυλῆς μὴ δυσχεραίνειν αὐτοὺς ἡξίουσαν προληφθέντας· καὶ γὰρ συγγενεῖς 25 ὄντες αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον προνοοούμενοι καὶ στέργοντες φθάσαι, οὐ μέντοι γε διὰ τὸ προελθεῖν δῶρα λαβεῖν αὐτούς, ἵν' ἔχωσιν ἐπὶ τούτῳ δυσφορεῖν (οἱ) ὕστεροι πρὸς αὐτὸν ἐλθόντες. <277> ταῦτα τῶν τῆς Ἰούδα φυλῆς ἡγεμόνων εἰπόντων, οἱ τῶν ἄλλων ἄρχοντες 3

οὐχ ἡσύχασαν. ἀλλ' ἡμεῖς μὲν ἔφασαν, ὧ ἀδελφοί,
θαυμάζομεν ὑμᾶς αὐτῶν ἀποκαλοῦντας μόνων συγγενῇ
τὸν βασιλέα· ὁ γὰρ τὴν ἀπάντων ἔξουσίαν παρὰ τοῦ
θεοῦ λαβὼν πάντων ἡμῶν εἶναι συγγενῆς κρίνεται.
5 καὶ διὰ τοῦθ' ὁ μὲν λαὸς ἅπας ἔνδεκα μοῖρας ἔχει,
μίαν δ' ὑμεῖς, καὶ πρεσβύτεροι ἐσμέν, καὶ οὐκ ἐποιή-
σατε δίκαια κρύφα καὶ λεληθότως ἐλθόντες πρὸς τὸν
βασιλέα·

〈278〉 τοιαῦτα τῶν ἡγεμόνων πρὸς ἀλλήλους δια- 6
10 λεχθέντων, ἀνὴρ τις πονηρὸς καὶ στάσει χαίρων, ὄνομα
Σαβαῖος, υἱὸς Βοχορίου τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς, στάς
ἐν μέσῳ πρὸς τὸ πλῆθος μέγα βοήσας εἶπεν· οὐτ' ἔχει
τις ἡμῶν παρὰ Δαυίδῃ μοῖρας, οὔτε κληρὸν παρὰ τῷ
'Ιεσσαίου παιδί· 〈279〉 καὶ μετὰ τοὺς λόγους σαλπί-
15 στας κέρατι σημαίνει πόλεμον πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ
πάντες ἠκολούθησαν ἐκείνῳ Δαυίδην καταλιπόντες·
μόνη δ' αὐτῷ παρέμεινεν ἡ 'Ιούδα φυλή, καὶ κατέστη-
σεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐν 'Ιερουσολύμοις βασίλειον. καὶ τὰς
μὲν παλλακὰς αἷς ὁ υἱὸς αὐτοῦ συνῆλθεν Ἀβεσάλω-
20 μος, εἰς ἄλλην μετήγαγεν οἰκίαν, πάντα προστάξας
αὐταῖς χορηγεῖν τάπιτήδεια τοὺς ἐπιμελομένους, αὐτὸς
δ' οὐκέτ' ἐπλησίαζεν αὐταῖς. 〈280〉 ἀποδείκνυσι δὲ καὶ
τὸν Ἀμεσσᾶν στρατηγόν, καὶ τὴν τύξιν αὐτῷ ἐφ' ἧς
'Ιώαβος ἦν δίδωσιν· ἐκέλευσέ τε στρατιὰν ὅσῃν δύνα-
25 ται συναγαγόντ' ἐκ τῆς 'Ιούδα φυλῆς μεθ' ἡμέρας τρεῖς
ὥς αὐτὸν ἐλθεῖν, ἵνα παραδοὺς αὐτῷ πᾶσαν τὴν δύνα-
μιν ἐκπέμψῃ πολεμήσουσα τὸν υἱὸν τοῦ Βοχορίου.
〈281〉 ἔξελθόντος δὲ τοῦ Ἀμεσσᾶ καὶ περὶ τὴν ἄθροισιν
τῆς στρατιᾶς βραδύνοντος, ὥς οὐκ ἐπανήει, τῇ τρίτῃ
30 τῶν ἡμερῶν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν 'Ιώαβον ἔλεγεν οὐκ
§ 277 = 2 Reg. XIX 43.

εἶναι σύμφορον ἀνοχὴν τῷ Σαβαίῳ διδόναι, μὴ, γενόμενος ἐν πλείονι παρασκευῇ, μειζόνων κακῶν καὶ πραγμάτων αἷτιος ἢ Ἀβεσάλωμος αὐτοῖς κατέσται γένηται. <282> 'μὴ περίμενε τοίνυν ἔτι μηδέν, ἀλλὰ τὴν οὖσαν παραλαβὼν δύναμιν καὶ τοὺς ἑξακοσίους μετ' Ἀβεσ- 5
σαίου τῷ ἀδελφοῦ σου δίδωκε τὸν πολέμιον, καὶ ὅπου ποτ' ἂν αὐτὸν καταλάβῃς ὄντα, πειράσθητι συμβαλεῖν. σπούδασον δ' αὐτὸν φθάσαι, μὴ πόλεις ὀχυρὰς καταλαβόμενος ἀγῶνας ἡμῖν καὶ πολλοὺς ἰδρωτάς παρασκευάσῃ.'

10

7 <283> Ἰάαβος δ' οὐκέτι μέλλειν ἔκρινεν, ἀλλὰ τὸν τ' ἀδελφὸν καὶ τοὺς ἑξακοσίους παραλαβὼν, καὶ ὅση λοιπὴ δύναμις ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἔπεσθαι κελεύσας, ἐξώρμησεν ἐπὶ τὸν Σαβαῖον. ἤδη δ' ἐν Γαβαῶ (κώμη δ' ἐστὶν αὕτη σταδίους ἀπέχουσα τετταράκοντα 15
τῶν Ἱεροσολύμων) γεγεννημένος, πολλὴν Ἀμεσσᾶ δύναμιν ἄγοντος, ἀπήντησεν αὐτῷ διεξωσμένος μάχαιραν καὶ θώρακα ἐνδεδυμένος Ἰάαβος. <284> προσιόντος δ' ἀσπᾶσθαι τοῦ Ἀμεσσᾶ, φιλοτεχνεῖ τὴν μάχαιραν. αὐτομάτως ἐκ τῆς θήκης ἐκπεσεῖν. βασιτάσας δ' αὐτὴν 20
ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ τῇ ἐτέρᾳ τὸν Ἀμεσσᾶν ἐγγὺς γενόμενον ὥς καταφιλήσων τοῦ γενεῖου λαβόμενος, οὐ προιδόμενον εἰς τὴν γαστέρα πλῆξας ἀπέκτεινεν, ἀσεβὲς ἔργον διαπραξάμενος καὶ παντελῶς ἀνόσιον, ἀγαθὸν νεανίαν καὶ συγγενῇ καὶ μηδὲν ἀδικήσαντα ζηλοτυπήσας 25
τῆς στρατηγίας καὶ τῆς παρὰ τῷ βασιλεῖ πρὸς αὐτὸν ἰσοτιμίας. <285> διὰ ταύτην γὰρ τὴν αἰτίαν καὶ τὸν Ἀβέννηρον ἐφόνευσεν. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν αὐτοῦ τὸ παρὰ νόμιμα πρόφασις εὐπρεπὴς συγγνωστὸν ἐδόκει ποιεῖν, ἀδελφὸς Ἀσάηλος ἐκδεδικῆσθαι νομιζόμενος. τοῦ δ' 30

Ἀμεσῶ φόνον οὐδὲν τοιοῦτον ἔσχε παρακάλυμμα.
 <286> ἀποκτείνας δὲ τὸν συστράτηγον ἐδίωκε τὸν Σα-
 βαῖον, καταλιπὼν ἕνα πρὸς τῷ νεκρῷ, βοᾶν ἐντειλά-
 μενος πρὸς τὴν στρατιὰν ὅτι τέθνηκεν Ἀμεσῶς δικαίως
 5 καὶ μετ' αἰτίας κολαζούσης, εἰ δὲ φρουεῖτε τὰ τοῦ βα-
 σιλέως, ἔπεσθε αὐτοῦ τῷ στρατηγῷ Ἰωάβῳ καὶ Ἀβεσ-
 σαίῳ τῷ τούτου ἀδελφῷ. <287> κειμένου δὲ τοῦ σώ-
 ματος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ παντὸς τοῦ πλήθους ἐπ' αὐτῷ
 συρρέοντος, καὶ οἷα ὄχλος φιλεῖ, ἐθαύμαζον ἠλέουν
 10 προσιστάμενοι· βασιτάσας δ' ἐκεῖθεν ὁ φύλαξ καὶ κομί-
 σας εἷς τι χωρίον ἀπωτάτω τῆς ὁδοῦ, τίθησιν αὐτόθι
 καὶ καλύπτει ἱματίῳ. τούτου γενομένου πᾶς ὁ λαὸς
 ἠκολούθησε τῷ Ἰωάβῳ. <288> διώξαντι δ' αὐτῷ διὰ
 πάσης τῆς Ἰσραηλιτῶν χώρας τὸν Σαβαῖον, δημοῖ τις
 15 ἐν ὀχυρῇ πόλει τυγχάνειν αὐτόν, Ἀβελμαχέα λεγομένη.
 παραγενόμενος δ' ἐκεῖ καὶ τῇ στρατιᾷ περικαθίσας τὴν
 πόλιν, καὶ χαράκωμα περὶ αὐτὴν πηξάμενος, ὑπορύτ-
 τειν ἐκέλευσε τοῖς στρατιώταις τὰ τεῖχη καὶ καταβάλ-
 λειν αὐτά· μὴ δεξαμένων γὰρ αὐτὸν τῶν ἐν τῇ πόλει,
 20 χαλεπῶς πρὸς αὐτοὺς διετέθη. <289> γύναιον δέ τι 8
 σῶφρον καὶ συνετόν, ἐν ἐσχάτοις ἤδη τὴν πατρίδα
 κειμένην θεασάμενον, ἀναβὰν ἐπὶ τὸ τεῖχος προσκαλεῖ-
 ται διὰ τῶν ὀπλιτῶν τὸν Ἰωάβον. προσελθόντος δ'
 ἤρξατο λέγειν ὡς ὁ θεὸς τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς στρα-
 25 τηγοὺς ἀποδείξειεν, ἵνα τοὺς πολεμίους τοὺς Ἑβραίων
 ἐξαιρῶσι καὶ παρέχωσιν αὐτοῖς εἰρήνην ἀπ' αὐτῶν·
 'σὺ δὲ σπονδάξεις μητρόπολιν Ἰσραηλιτῶν καταβαλεῖν
 καὶ πορθῆσαι μηδὲν ἑξαμαρτοῦσαν.' <290> ὁ δ' ἴλεων
 μὲν εἵχεται τὸν θεὸν αὐτῷ διαμένειν, αὐτὸς δ' οὕτως
 30 ἔχειν εἶπεν ὡς μηδένα τοῦ λαοῦ φονεῦσαι, οὐχ ὅτι

§ 286 = 2 Reg. XX 11.

πόλιν ἐξελεῖν βούλεσθαι τηλικαύτην, λαβὼν μέντοι παρ' αὐτῶν τὸν ἀντάρακτα τῷ βασιλεῖ πρὸς τιμωρίαν, Σαβαῖον υἱὸν τοῦ Βοχορίου, παύσεσθαι τῆς πολιορκίας καὶ τὴν στρατιὰν ἀπάξειν. <291> ὥς δ' ἤκουσεν ἡ γυνὴ τὰ παρὰ τοῦ Ἰωάβου, μικρὸν ἐπισχεῖν δεηθεῖσα⁵ (τὴν γὰρ κεφαλὴν εὐθέως αὐτῷ ῥιφήσεσθαι τὴν τοῦ πολεμίου) καταβαίνει πρὸς τοὺς πολίτας, καὶ 'βούλεσθ' εἰποῦσα 'κακοὶ κακῶς μετὰ τέκνων ἀπολέσθαι καὶ γυναικῶν ὑπὲρ ἀνθρώπου πονηροῦ καὶ μηδὲ τίς ἐστι γνωριζομένου, καὶ τοῦτον ἔχειν ἀντὶ Δαυίδου τοῦ¹⁰ τοσαῦτ' εὐεργετήσαντος ἡμᾶς βασιλέα, καὶ πρὸς δύναμιν τοσαύτην καὶ τηλικαύτην ἀνταίρειν μίαν πόλιν;' <292> πείθει τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντας τοῦ Σαβαίου ῥῖψαι ταύτην εἰς τὸ Ἰωάβου στράτευμα. τούτου γενομένου σημήνας ἀνακλητικὸν ὁ τοῦ βασιλέως στρατηγὸς¹⁵ ἔλυσεν τὴν πολιορκίαν. καὶ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα παντὸς ἀποδείκνυται πάλιν τοῦ λαοῦ στρατηγός. <293> καθίστησι δὲ καὶ Βαναϊάν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων καὶ τῶν ἐξακοσίων, Ἀδώραμον δ' ἐποίησεν ἐπὶ τῶν φόρων, καὶ Σαβάθην καὶ Ἀχίλιον ἐπὶ²⁰ τῶν ὑπομνημάτων, Σουσάν δὲ γραμματέα, Σάδωκον δὲ καὶ Ἀβιάθαρον ἀπέφηνεν ἱερεῖς.

- 12 <294> μετὰ δὲ ταῦτα τῆς χώρας λιμῷ φθειρομένης ἰκέτευσεν Δαυίδης τὸν θεὸν ἐλεῆσαι τὸν λαόν, καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῷ καὶ τὴν ἴασιν φανεράν ποιῆσαι τῆς νόσου.²⁵ τῶν δὲ προφητῶν εἰπόντων βούλεσθαι τὸν θεὸν ἐκδικίας τυχεῖν τοὺς Γαβαωνίτας, οὓς Σάουλος ὁ βασιλεὺς ἀποκτείνας ἡσέβησεν ἑξαπατήσας καὶ τοὺς ὄρκους αὐτοῖς, οὓς ὁ στρατηγὸς Ἰησοῦς ὤμοσε καὶ ἡ γερουσία, μὴ φυλάξας. <295> ἐὰν τοίνυν δίκην ἦν αὐτοὶ θέλου-³⁰

σιν οἱ Γαβαωνῖται λαβεῖν ὑπὲρ τῶν ἀνηρημένων, ταύ-
την αὐτοῖς παρὰσχῃ, διαλλαγῆσεσθαι καὶ τὸν ὄχλον
ἀπαλλάξειν τῶν κακῶν ἐπηγγέλλετο. <296> ὥς οὖν
ταῦτα παρὰ τῶν προφητῶν ἔμαθεν ἐπιζητεῖν τὸν θεόν,
5 μεταπέμπεται τοὺς Γαβαωνίτας, καὶ τίνος βούλονται
τυχεῖν ἐπιηρώτα. τῶν δ' ἐκ τοῦ γένους τοῦ Σαούλου
παραλαβεῖν ἐπὶ τὰ παῖδας ἀξιωσάντων πρὸς τιμωρίαν, ὁ
βασιλεὺς ἀναζητήσας παρέδωκεν αὐτοῖς, Μεμφιβόσθου
φεισάμενος τοῦ Ἰωνάθου παιδός. <297> παραλαβόντες
10 δ' οἱ Γαβαωνῖται τοὺς ἄνδρας ὥς ἐβούλοντο ἐκόλασαν.
ἤρξατο δ' ὕειν παραχορῆμα ὁ θεὸς καὶ τὴν γῆν πρὸς
ροινὴν καρπῶν ἀνακαλεῖν, ἀπολύσας τοῦ πρότερον αὐχ-
μοῦ· καὶ πάλιν ἠϋθύνησεν ἡ τῶν Ἑβραίων χώρα.

<298> στρατεύεται δὲ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ὁ βα-
15 σιλεὺς ἐπὶ Παλαιστινούς, καὶ συνάψας μάχην αὐτοῖς
καὶ τρεψάμενος ἐμονώθη διώκων. καὶ γενόμενος ἔκλυ-
τος ὥφθη πρὸς τινος τῶν πολεμίων, Ἀκμωνος μὲν
τοῦνομα, Ἀράφου δὲ παιδός. <299> οὗτος ἦν μὲν καὶ
ἀπόγονος τῶν γιγάντων, ἔχων δὲ καὶ ξυστὸν οὗ τὴν
20 λαβὴν φασὶν ἔλκειν σταθμὸν τριακοσίους σίκλους, καὶ
θώρακα ἄλυσιδωτὸν καὶ ῥομφαίαν, ὥρμησεν ἐπιστρα-
φεῖς ὥς ἀποκτενῶν τὸν τῶν πολεμίων βασιλέα· παρῆτο
γὰρ ὑπὸ τοῦ κόπου. ἐπιφανεῖς δ' ἐξαίφνης Ἀβες-
σαῖος ὁ Ἰωάβου ἀδελφὸς τὸν βασιλέα μὲν ὑπερήσπισε
5 25 περιβὰς κείμενον, ἀπέκτεινε δὲ τὸν πολέμιον. <300>
ἤνεγκε δ' ἐπὶ τῷ παρ' ὀλίγον κινδυνεῦσαι τὸν βα-
σιλέα χαλεπῶς τὸ πλῆθος· καὶ οἱ ἡγεμόνες ὥρκωσαν
αὐτὸν μηκέτι εἰς μάχην ἀπαντῆσαι σὺν αὐτοῖς, μὴ
δι' ἀνδρείαν καὶ προθυμίαν παθῶν τι τῶν δεινῶν
30 στερήσῃ τὸν λαὸν τῶν δι' αὐτὸν ἀγαθῶν, ὅσα τ' ἤδη

παρέσχηκε καὶ ὅσων ἔτι μεθέξουσιν πολὺν βιώσαντος χρόνον.

- 2 <301> συνελθόντων δὲ τῶν Παλαιστινῶν εἰς Γαζάραν πόλιν ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἔπεμψεν ἐπ' αὐτοὺς στρατιάν. ἠρίστευσε δὲ τότε καὶ σφόδρ' ἠὐδοκίμησε ⁵ Σοβάκῃς ὁ Χετταῖος, εἷς τῶν περὶ Δαυίδην ἀνδρειοτάτων· ἀπέκτεινε γὰρ πολλοὺς τῶν ἀνχούντων προγόνους τοὺς γίγαντας καὶ μέγ' ἐπ' ἀνδρεία φρονούντων, αἰτιὸς τε τῆς νίκης τοῖς Ἑβραίοις ἐγένετο. <302> καὶ μετ' ἐκείνην τὴν ἥτιαν πάλιν ἐπολέμησαν οἱ Παλαι- ¹⁰ στινοί, καὶ στρατιάν ἐπ' αὐτοὺς Δαυίδου πέμψαντος ἠρίστευσε Νεφάνος ὁ συγγενὴς αὐτοῦ· μονομαχήσας γὰρ τῷ πάντων ἀνδρειοτάτῳ τῶν Παλαιστινῶν ἀπέκτεινεν αὐτόν, καὶ τοὺς ἄλλους εἰς φυγὴν ἔτρεψε, πολλοὶ τ' αὐτῶν ἀπέθανον μαχόμενοι. <303> διαλιπόντες δ' ¹⁵ ὀλίγον χρόνον ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς τῇ Γίττι πόλει, τῶν ὄρων τῆς Ἑβραίων χώρας οὐκ ἄπωθεν. ἦν δ' αὐτοῖς ἀνὴρ τὸ μὲν ὕψος ἕξ πήχεων, δακτύλους δ' ἐν ἑκατέρᾳ τῶν βάσεων καὶ τῶν χειρῶν ἐνὶ περιττοτέρους εἶχε τῶν κατὰ φύσιν. <304> ἐκ τῆς οὖν πεμφθείσης ²⁰ ἐπ' αὐτοὺς ὑπὸ Δαυίδου στρατιᾶς τούτῳ μονομαχήσας Ἰωνάθης ὁ Σαμᾶ υἱὸς ἀνεῖλε τ' αὐτόν, καὶ τῆς ὅλης νίκης ῥοπή γενόμενος δόξαν ἀριστείας ἀπηνέγκατο· καὶ γὰρ οὗτος ὁ Παλαιστινὸς ἠὔχει τῶν γιγάντων ἀπόγονος εἶναι. μετὰ δὲ ταύτην τὴν μάχην οὐκέτι τοῖς Ἰσραή- ²⁵ λίταις ἐπολέμησαν.
- 3 <305> ἀπηλλαγμένος δ' ἤδη πολέμων ὁ Δαυίδης καὶ κινδύνων, καὶ βαθείας ἀπολαύων τὸ λοιπὸν εἰρήνης, ὥδᾳς εἰς τὸν θεὸν καὶ ὕμνους συνετάξατο μέτρου ποικίλου· τοὺς μὲν γὰρ τριμέτρους τοὺς δὲ πεντα- ³⁰

μέτρον ἐποίησεν. ὄργανά τε κατασκευάσας ἐδίδαξε πρὸς αὐτὰ τοὺς Λευίτας ὑμνεῖν τὸν θεὸν κατὰ τε τὴν τῶν καλουμένων σαββάτων ἡμέραν καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἑορτάς. <306> ἡ δὲ τῶν ὀργάνων ἰδέα τοιαύτη τίς ἐστὶ τὸν τρόπον. ἡ μὲν κινύρα δέκα χορδαῖς ἐξημμένη τύπτεται πλήκτρῳ, ἡ δὲ νάβλα δώδεκα φθόγγους ἔχουσα τοῖς δακτύλοις κρούεται. κύμβαλά τ' ἦν πλατέα καὶ μεγάλα χαλκᾷ. καὶ περὶ μὲν τούτων ἐπὶ τοσοῦτον ἡμῖν, ὥστε μὴ τελέως ἀγνοεῖν τὴν τῶν προειρημένων ὀργάνων φύσιν, ἀρκείσθω λελέχθαι. <307> τῷ δὲ βασιλεῖ πάντες ἦσαν οἱ περὶ αὐτὸν ἄνδρεῖοι, τούτων δ' οἱ διασημότατοι καὶ λαμπροὶ τὰς πράξεις ὀκτὼ καὶ τριάκοντα. ὧν πέντε μόνων διηγῆσομαι τᾶρκα· φανερὰς γὰρ καὶ τὰς τῶν ἄλλων ἀρετὰς ἀρκέσουσιν οὗτοι ποιῆσαι· δυνατοὶ γὰρ ἦσαν οὗτοι καὶ χώρας ὑπάγεσθαι καὶ μεγάλων ἔθνων κρατῆσαι. <308> πρῶτος μὲν οὖν Ἰέσσαμος υἱὸς Ἀχεμαίου. ὃς πολλάκις εἰς τὴν παρὰτάξιν ἐμπεδῶν τῶν πολεμίων, οὐ πρὶν ἀπεπαύετο μαχόμενος πρὶν ἐνακοσίους αὐτῶν κατέβαλε. μετ' αὐτὸν ἦν Ἐλεάζαρος υἱὸς Δωδείου, ὃς ἦν μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἀρασάμῳ. <309> οὗτός ποτε τῶν Ἰσραηλιτῶν καταπλαγέντων τὸ πλῆθος τῶν Παλαιστινῶν καὶ φευγόντων μόνος ἔμεινε, καὶ συμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀπέκτεινεν αὐτῶν πολλούς, ὥς ὑπὸ τοῦ αἵματος προσκολληθῆναι τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ τῇ δεξιᾷ, καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας, ἰδόντας τετραμμένους ὑπ' αὐτοῦ τοὺς Παλαιστινούς, καταβάντας ἀπὸ τῶν ὀρέων διώκειν, καὶ θανμαστὴν καὶ διαβόητον τότε νίκην ἄρασθαι, τοῦ μὲν Ἐλεαζάρου κτείνοντος, ἐπομένου δὲ τοῦ πλῆθους καὶ σκυλεύοντος τοὺς ἀναιρουμένους. <310> τρίτος δ' ἦν Ἰλοῦ μὲν υἱός, Κησαβαῖος

δ' ὄνομα. καὶ οὗτος ἐν τοῖς πρὸς Παλαιστινοὺς ἀγῶ-
 σιν, εἰς τόπον Σιαγόνα λεγόμενον αὐτῶν παραταξα-
 μένων, ὡς οἱ Ἑβραῖοι πάλιν τὴν δύναμιν φοβηθέντες
 οὐχ ὑπέμειναν, ὑπέστη μόνος ὡς στρατεύμα καὶ τάξεις,
 καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν κατέβαλεν, τοὺς δ' οὐ καρτερή- 5
 σαντας αὐτοῦ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν βίαν ἀλλ' εἰς φυγὴν
 ἀποστραφέντας ἐδίωξε. <311> ταῦτα μὲν ἔργα χειρῶν
 καὶ μάχης οἱ τρεῖς ἐπεδείξαντο· καθ' ὃν δὲ καιρὸν ἐν
 Ἱεροσολύμοις ὄντος τοῦ βασιλέως ἐπῆλθεν ἡ τῶν Πα-
 λαιστινῶν δύναμις πολεμῆσαι, Δαυίδης μὲν ἐπὶ τὴν 10
 ἀκρόπολιν ἀνῆλθεν, ὡς προειρήκαμεν, πευσόμενος τοῦ
 θεοῦ περὶ τοῦ πολέμου· <312> τῆς δὲ τῶν ἐχθρῶν
 παρεμβολῆς ἐν τῇ κοιλάδι κειμένης ἢ μέχρι Βηθλεέμων
 πόλεως διατείνει, σταδίους Ἱεροσολύμων ἀπεχούσης
 εἴκοσιν, ὁ Δαυίδης τοῖς ἐταίροις 'καλὸν ὕδωρ' εἶπεν 15
 'ἔχομεν ἐν τῇ πατρίδι μου' καὶ μάλιστα τὸ ἐν τῷ λάκκῳ
 τῷ πρὸς τῇ πύλῃ θανμάζων, εἴ τις ἔξ αὐτοῦ πιεῖν
 αὐτῷ κομίσειε, μᾶλλον ἐθελήσειν ἢ εἰ πολλὰ χρήματα
 δοίῃ. <313> ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι,
 παραχρῆμ' ἐκδραμόντες καὶ διὰ μέσον τοῦ τῶν πολεμίων 20
 ὁρμήσαντες στρατοπέδον ἦκον εἰς Βηθλεέμ, καὶ τοῦ
 ὕδατος ἀρυσάμενοι πάλιν διὰ τῆς παρεμβολῆς ὑπέστρε-
 ψαν πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς τοὺς Παλαιστινοὺς κατα-
 πλαγέντας αὐτῶν τὸ θρόσος καὶ τὴν εὐψυχίαν ἡρεμή-
 σαι, καὶ μηδὲν ἐπ' αὐτοὺς τολμῆσαι καταφρονήσαντας 25
 τῆς ὀλιγότητος. <314> κομισθέντος δὲ τοῦ ὕδατος οὐκ
 ἔπιεν ὁ βασιλεὺς, κινδύνῳ καὶ αἵματι φήσας ἀνθρώπων
 αὐτὸ κεκομίσθαι, καὶ διὰ τοῦτο μὴ προσήκειν αὐτὸ
 πιεῖν· ἔσπεισε δ' ἀπ' αὐτοῦ τῷ θεῷ, καὶ περὶ τῆς
 σωτηρίας τῶν ἀνδρῶν ἠὲ χαρίστησεν αὐτῷ. 'μετὰ τοῦ- 30

τους ἦν ὁ Ἰωάβου ἀδελφὸς Ἀρεσσαῖος· <315> καὶ γὰρ
 οὗτος μὲν ἡμέρα τῶν πολεμίων ἐξακοσίους ἀπέκτεινεν.
 πέμπτος Βαναίας ὁ ἱερεὺς τῷ γένει. προκληθεὶς γὰρ
 ὑπ' ἀδελφῶν διασήμεν ἐν τῇ Μωαβίτιδι χώρα, κατ'
 5 ἀρετὴν ἐκράτησεν αὐτῶν. καὶ πάλιν αὐτὸν ἀνδρὸς Αἰ-
 γυπτίου τὸ γένος, θαυμαστοῦ τὸ μέγεθος, προκαλεσα-
 μένου, γυμνὸς ὠπλισμένον τῷ δόρατι τῷ ἐκείνου βαλὼν
 ἀπέκτεινε· περιελόμενος γὰρ αὐτοῦ τὸν ἕκοντα, καὶ
 ζῶντ' ἔτι καὶ μαχόμενον σκυλεύσας, τοῖς ἰδίοις αὐτὸν
 10 ὅπλοις διεχρήσατο. <316> προσαριθμήσειε δ' ἂν τις
 αὐτοῦ καὶ τοῦτο ταῖς προειρημέναις πράξεσιν ἢ ὡς
 πρῶτον αὐτῶν κατ' εὐψυχίαν ἢ ὡς ὅμοιον. νύφοντος
 γὰρ τοῦ θεοῦ λέων εἰς τινα λάκκον ὀλισθίων ἐνέπεσε,
 στενοῦ δ' ὄντος τοῦ στομίου δῆλος ἦν ἀφανὴς ἐσό-
 15 μενος, ἐμφραγέντος αὐτοῦ τῇ χιόνι. πόρον οὖν οὐδένα
 βλέπων ἐξόδου καὶ σωτηρίας ἐβρυχάτο. <317> τοῦ δὲ
 θηρὸς ἀκούσας ὁ Βαναίας (ᾧδευε γὰρ τότε) καὶ πρὸς
 τὴν βοὴν ἐλθὼν, καταβὰς εἰς τὸ στόμιον, πλήξας αὐ-
 τὸν μαχόμενον τῷ μετὰ χειρὸς ξύλῳ παραχρῆμ' ἀπ-
 20 ἔκτεινε. καὶ οἱ λοιποὶ δὲ τοιοῦτοι τὰς ἀρετὰς ὑπῆρχον.

<318> ὁ δὲ βασιλεὺς Δαυίδης βουλόμενος γινῶναι 13
 πόσαι μυριάδες εἰσὶ τοῦ λαοῦ, τῶν Μωυσέος ἐντολῶν
 ἐκλαθόμενος. ὃς προεῖπεν, ἐὰν ᾤξασθαι τὸ πλῆθος,
 ὑπὲρ ἑκάστης κεφαλῆς αὐτοῦ τῷ θεῷ τελέσαι ἡμίσι-
 25 κλον, προσέταξεν Ἰωάβῳ τῷ στρατηγῷ πορευθέντι πάντα
 τὸν ὄχλον ἐξαριθμῆσαι. <319> τοῦ δ' οὐκ ἀναγκαῖον
 εἶναι φήσαντος τοῦτο ποιεῖν οὐκ ἐπέισθη, προσέταξε
 δὲ μηδὲν μελλήσαντα ἰβαδίζειν ἐπὶ τὴν ἐξαριθμῆσιν
 τῶν Ἑβραίων. Ἰωάβος δὲ τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν

§ 315 = 2 Reg. XXIII 18; 1 Paral. XI 20.

2 Reg. XXIV; 1 Paral. XXI 1.

§ 318 =

παραλαβὼν καὶ γραμματεῖς, ἐπιὼν τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν
 χώραν, καὶ τὸ πλῆθος ὅσον ἐστὶ κατανοήσας, ὑπέστρεψεν
 εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ μῆνας ἑννέα
 καὶ ἡμέρας εἴκοσι, καὶ τὸν ἀριθμὸν ἀπέδωκε τῷ βασιλεῖ
 τοῦ λαοῦ χωρὶς τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς· <320> ἑξαριθ- 5
 μῆσαι γὰρ αὐτὴν οὐκ ἔφθασεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν Λευιτῶν
 φυλὴν· μετενόησε γὰρ ὁ βασιλεὺς ὧν εἰς τὸν θεὸν
 ἤμαρτεν. ἦν δὲ τῶν ἄλλων Ἰσραηλιτῶν ἀριθμὸς ἐνε-
 νήκοντα μυριάδες ὅπλα βαστάζειν καὶ στρατεύεσθαι
 δυναμένων, ἡ δ' Ἰούδα φυλὴ καθ' ἑαυτὴν τετταράκοντα 10
 μυριάδες ἦσαν.

- 2 <321> τῶν δὲ προφητῶν δηλωσάντων τῷ Δαυίδῃ
 ὅτι δι' ὀργῆς ἐστὶν αὐτῷ ὁ θεός, ἵκετεύειν ἤρξατο καὶ
 παρακαλεῖν εὐμενῇ γίνεσθαι καὶ συγγινώσκειν ἡμαρ-
 τηκότι. Γάδον δὲ τὸν προφήτην ἔπεμψεν ὁ θεὸς πρὸς 15
 αὐτὸν τρεῖς αἰρέσεις κομίζοντα, ὅπως ἐκλέξεται τούτων
 ἣν ἂν δοκιμάσῃ, πότερον θέλει λιμὸν γενέσθαι κατὰ
 τὴν χώραν ἐπ' ἔτη ἐπτά, ἢ τρεῖς μῆνας πολεμῆσας
 ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡττηθῆναι, ἢ λοιμὸν ἐνσκηῖναι καὶ .
 νόσον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τοῖς Ἑβραίοις. <322> ὁ δ' εἰς 20
 ἀμήχανον ἐκλογὴν μεγάλων κακῶν ἐμπεσὼν ἐλυπεῖτο
 καὶ σφόδρ' ἦν συγκεχυμένος. τοῦ δὲ προφήτου τοῦτο
 δεῖν ἐξ ἀνάγκης γενέσθαι φήσαντος, καὶ κελεύοντος
 ἀποκρίνασθαι ταχέως, ἔν' ἀπαγγέλλῃ τὴν αἴρεσιν αὐτοῦ
 τῷ θεῷ, λογισάμενος ὁ βασιλεὺς ὥς εἰ λιμὸν αἰτήσῃ 25
 δόξει τοῦτο πεποιηκέναι τοῖς ἄλλοις αὐτῷ μὲν ἀφόβως,
 ὅτι πολὺν αὐτὸς ἐγκεκλεισμένον ἔχει σῖτον, ἐκείνοις δὲ
 βλαβερῶς, <323> ἂν δέ γ' ἔλῃται τοὺς τρεῖς μῆνας
 νικωμένους αὐτούς, ὅτι τοὺς ἀνδρειοτάτους ἔχων περὶ
 αὐτὸν καὶ φρούρια καὶ ὥς διὰ τοῦτο μηδὲν φοβούμενος 30

εἶλετο τὸν πόλεμον, ἡτήσατο πάθος κοινὸν καὶ βασι-
 λεῦσι καὶ τοῖς ἀρχομένοις, ἐν ᾧ τὸ δέος ἴσον ἰπάντων
 γίνεται, προειπὼν ὅτι πολὺ κρεῖττον εἰς τὰς τοῦ θεοῦ
 χεῖρας ἐμπεσεῖν ἢ τὰς τῶν πολεμίων.

- 5 <324> ταῦτ' ἀκούσας ὁ προφήτης ἀπήγγειλε τῷ 3
 θεῷ· ὃ δὲ τὸν λοιμὸν καὶ τὴν φθορὰν ἔπεμψε τοῖς
 Ἑβραίοις. ἀπέθνησκον δ' οὐ μονοτρόπως, οὐδ' ὥστε
 ῥάδιον κατανοῆσαι γενέσθαι τὴν νόσον. ἀλλὰ τὸ μὲν
 κακὸν ἔν ἡν, μυρίας δ' αὐτοὺς αἰτίαις καὶ προφάσεσιν
 10 οὐδ' ἐπινοῆσαι δυναμένους ἀνήρπαξεν. <325> ἄλλος
 γὰρ ἐπ' ἄλλῳ διεφθείρετο, καὶ λανθάνον ἐπερχόμενον
 τὸ δεινὸν ὀξεῖαν τὴν τελευτὴν ἐπέφερε, τῶν μὲν αἰφνι-
 δίως μετ' ἀλγημάτων σφοδρῶν καὶ πικρᾶς ὀδύνης τὴν
 ψυχὴν ἀφιέντων, ἐνίων δὲ καὶ μαραινομένων τοῖς πα-
 15 θήμασι καὶ μηδ' εἰς κηδείαν ὑπολειπομένων, ἀλλ' ἐν
 αὐτῷ τῷ κάμνειν εἰς τὸ παντελὲς δαπανωμένων. <326>
 οἱ δ' αἰφνίδιον σκότους αὐτοῖς τὰς ὕψεις ὑποδραμόντος
 περιπνιγεῖς ἀπώμωζον, ἔνιοι δὲ τῶν οἰκείων τινὰ κη-
 δεύοντες ἐπαπέθνησκον ἀτελέσι ταῖς ταφαῖς. ἀπώ-
 20 λοντο δ', ἀρξαμένης ἔωθεν τῆς λοιμικῆς νόσου φθεί-
 ρειν αὐτοὺς ἕως ὥρας ἀρίστου, μυριάδες ἐπτά. <327>
 ἐξέτεινε δ' ὁ ἄγγελος τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ τὰ Ἱεροσό-
 λυμα, τὸ δεινὸν κάκεισε πέμπων. ὁ δὲ βασιλεὺς σάκκον
 ἐνδεδυμένος ἔκειτο κατὰ τῆς γῆς, ἰκετεύων τὸν θεὸν
 25 καὶ δεόμενος ἤδη λωφῆσαι καὶ τοῖς ἀπολωλόσιν ἀρκε-
 σθέντα παύσασθαι. ἀναβλέψας δ' εἰς τὸν ἄερα ὁ βασι-
 λεύς, καὶ θεασάμενος τὸν ἄγγελον δι' αὐτοῦ φερόμενον
 ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ μάχαιραν ἐσπασμένον, <328>
 εἶπε πρὸς τὸν θεὸν ὥς αὐτὸς εἶη δίκαιος κολασθῆναι
 30 ὁ ποιμὴν, τὰ δὲ ποίμνια σώζεσθαι μηδὲν ἑξαμαρτόντα,

καὶ ἡντιβόλει τὴν ὀργὴν εἰς αὐτὸν καὶ τὴν γενεὰν αὐτοῦ πᾶσαν ἀποσκήπτειν, φείδεσθαι δὲ τοῦ λαοῦ.

- 4 <329> κατακούσας δ' ὁ θεὸς τῆς ἱκεσίας ἔπαυσε τὸν λοιμὸν, καὶ πέμψας Γάδον τὸν προφήτην ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀναβῆναι παραχορῆμα εἰς τὴν ἄλω τοῦ Ἰεβου- 5
σαίου Ὁρόννα, καὶ οἰκοδομήσαντα βωμὸν ἐκεῖ τῷ θεῷ
θυσίαν ἐπιτελέσαι. Δαυίδης δ' ἀκούσας οὐκ ἡμέλησεν,
ἀλλ' εὐθὺς ἔσπευσεν ἐπὶ τὸν παρηγγελμένον αὐτῷ
τόπον. <330> Ὁρόννας δὲ τὸν σῖτον ἀλοῶν, ἐπεὶ τὸν
βασιλέα προσιόντα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πάντας ἐθεά- 10
σατο, προσέδραμεν αὐτῷ καὶ προσεκύνησεν. ἦν δὲ τὸ
μὲν γένος Ἰεβουσαῖος, φίλος δ' ἐν τοῖς μάλιστα Δαυί-
δου, καὶ διὰ τοῦτ' αὐτὸν οὐδὲν εἰργάσατο δεινόν, ὅτε
τὴν πόλιν κατεστρέψατο, ὡς μικρὸν ἔμπροσθεν ἐδηλώ-
σαμεν. <331> τοῦ δ' Ὁρόννα πυθομένου τί παρεῖη 15
πρὸς τὸν δοῦλον ὁ δεσπότης, εἶπεν ὠνήσεσθαι παρ'
αὐτοῦ τὴν ἄλω, ὅπως βωμὸν ἐν αὐτῇ κατασκευάσει τῷ
θεῷ καὶ ποιήσει θυσίαν. ὃ δὲ καὶ τὴν ἄλω εἶπεν
αὐτῷ καὶ τὰ ἄροτρα καὶ τοὺς βοῦς εἰς ὀλοκαύτωςιν .
χαρίζεσθαι, καὶ τὸν θεὸν ἡδέως εὐχέσθαι τὴν θυσίαν 20
προσέεσθαι. <332> ὁ δὲ βασιλεὺς ἀγαπᾶν μὲν αὐτὸν
τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς μεγαλοψυχίας ἔλεγε καὶ δέχεσθαι
τὴν χάριν, τιμὴν δ' αὐτὸν ἡξίου λαμβάνειν πάντων·
οὐ γὰρ εἶναι δίκαιον προῖκα θυσίαν ἐπιτελεῖν. τοῦ δ'
Ὁρόννα φήσαντος ποιεῖν ὃ τι βούλεται, πεντήκοντά²⁵
σίκλων ὠνεῖται παρ' αὐτοῦ τὴν ἄλω, <333> καὶ οἰκο-
δομήσας τὸν βωμὸν ἱερουργήσῃ καὶ ὠλοκαύτωσῃ καὶ
θυσίας ἀνήνεγκεν εἰρηνικὰς. καταπραῦνεται δὲ τούτοις
τὸ θεῖον, καὶ πάλιν εὐμενὲς γίνεται. συνέβη δ' εἰς
ἐκεῖνον ἀγαγεῖν τὸν τόπον Ἀβραμὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ 30

Ἰσακὸν ὥσθ' ὀλοκαυτῶσαι, καὶ μέλλοντος ἀποσφάττεσθαι τοῦ παιδὸς κριὸν ἐξαίφνης ἀναφανῆναι παρεστίῳτα τῷ βωμῷ, ὃν καὶ κατέθυσεν ὁ Ἀβραάμ· ἀντὶ τοῦ παιδός, ὡς προειρήκαμεν. <334> ὁρῶν δ' ὁ βασιλεὺς Δαυίδης τῆς εὐχῆς αὐτοῦ τὸν θεὸν ἐπήκοον γεγενημένον καὶ τὴν θυσίαν ἡδέως προσδεξάμενον, ἔκρινε τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅλον βωμὸν προσαγορευῆσαι τοῦ λαοῦ παντὸς καὶ οἰκοδομῆσαι ναὸν τῷ θεῷ. καὶ ταύτην εὐστόχως ἀφῆκεν εἰς τὸ γεννησόμενον τὴν φωνήν· ὁ γὰρ θεὸς τὸν προφήτην ἀποστείλας πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ ναὸν ἔλεγεν οἰκοδομῆσειν αὐτοῦ τὸν υἱὸν τὸν μέλλοντα μετ' αὐτὸν τὴν βασιλείαν διαδέχεσθαι.

<335> μετὰ δὲ ταύτην τὴν προφητείαν ἐκέλευσεν 14 ὁ βασιλεὺς ἐξαριθμηθῆναι τοὺς παροίκους, καὶ ἡνρέθησαν εἰς ὅκτῳ μυριάδας καὶ δέκα. ἐκ τούτων ἀπέδειξε λατόμους μὲν τοὺς ὀκτακισμυρίους, τὸ δ' ἄλλο πλῆθος παρὰφέρειν τοὺς λίθους· τρισχιλίους δὲ καὶ πεντακοσίους τοῖς ἐργαζομένοις ἐξ αὐτῶν ἐπέστησεν. ἡτοίμασε δὲ καὶ πολὺν σίδηρον καὶ χαλκὸν εἰς τὰ ἔργα καὶ ξύλα κέδρινα πολλὰ καὶ παμμεγεθέστατα, Τυρίων αὐτῷ ταῦτα πεμπόντων καὶ Σιδωνίων. ἐπεστάλλει γὰρ αὐτοῖς τὴν τῶν ξύλων χορηγίαν, <336> πρὸς τε τοὺς φίλους ἔλεγε ταῦτα παρὰσκευάξεσθαι νῦν, ἵνα τῷ μέλλοντι παιδί βασιλεύειν μετ' αὐτὸν ἐτοίμην τὴν ὕλην τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ καταλείπῃ, καὶ μὴ τότε συμπορίξῃ νέος ὢν καὶ τῶν τοιούτων ἄπειρος διὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ παρὰκειμένην ἔχων ἐπιτελῇ τοῦτον. <337> καλέσας δὲ 2 τὸν παῖδα Σολομῶνα κατασκευάσαι τῷ θεῷ ναὸν αὐτὸν ἐκέλευσε διαδεξάμενον τὴν βασιλείαν. λέγων ὡς αὐτὸν βουλόμενον κωλύσειεν ὁ θεὸς αἵματι καὶ πολέμοις

πεφυρμένον, προείποι δ' ὅτι Σολομὼν οἰκοδομήσει τὸν ναὸν αὐτῷ, παῖς συνετώτατος καὶ τοῦτο κληθῆσόμενος τοῦνομα, οὗ προνοήσειν μὲν αὐτὸς ὥς πατὴρ ἐπηγγέλλετο, τὴν δ' Ἑβραίων χώραν εὐδαίμονα καταστήσειν ἐπ' αὐτοῦ τοῖς τ' ἄλλοις ἀγαθοῖς καὶ δὴ τῷ μεγίστῳ 5 πάντων, εἰρήνῃ καὶ πολέμων ἀπαλλαγῇ καὶ στάσειν ἐμφυλίων. <338> 'σὺ τοίνυν, ἐπεὶ καὶ πρὸ τῆς γενέσεως ἀπεδείχθης βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ, πειρῶ τὰ τ' ἄλλα γίνεσθαι τῆς τούτου προνοίας ἄξιος, εὐσεβὴς ὢν καὶ δίκαιος καὶ ἀνδρεῖος, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ 1 καὶ τοὺς νόμους, οὓς διὰ Μωυσέος ἡμῖν ἔδωκε, φύλακτε καὶ τοῖς ἄλλοις μὴ παραβαίνειν ἐπίτρεπε. <339> τὸν δὲ ναὸν ὃν ἐπὶ σοῦ βασιλεύοντος εἴλετο αὐτῷ γενέσθαι, σπουδάσον ἀποδοῦναι τῷ θεῷ, μὴ καταπλαγεῖς τὸ μέγεθος τοῦργου, μηδ' ἀποδειλιάσας πρὸς αὐτό. 1 πάντα γὰρ σοι πρὸ τῆς ἐμμαντοῦ τελευτῆς ἔτοιμα ποιήσω. <340> γίνωσκε δὴ χρυσοῦ μὲν ἤδη τάλαντα συνειλεγμένα μύρια, δέκα δ' ἀργύρου μυριάδας ταλάντων· χαλκὸν δὲ καὶ σίδηρον ἀριθμοῦ πλείονα συντέθεικα καὶ ξύλων δὲ καὶ λίθων ὕλην ἄφθονον. ἔχεις δὲ καὶ λα- 2 τόμων πολλὰς μυριάδας καὶ τεκτόνων. ἂν δέ τι τούτοις προσδέῃ, σὺ προσθήσεις. γινομένου τοίνυν τούτου ἄρεστός ἔσει τῷ θεῷ, αὐτὸν ἔχων προστάτην.' <341> προσπαρεκελεύσατο δὲ καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ τῆς οἰκοδομίας συλλαβέσθαι τῷ παιδί, καὶ πάντων ἀδεεῖς 3 ὄντας τῶν κακῶν περὶ τὴν τοῦ θεοῦ θρησκείαν ἀσχολεῖν· καρπώσεσθαι γὰρ αὐτοὺς ἀντὶ τούτων εἰρήνην καὶ εὐνομίαν, οἷς ἀμείβεται τοὺς εὐσεβεῖς καὶ δικαίους ὁ θεὸς ἀνθρώπους. <342> οἰκοδομηθέντος δὲ τοῦ ναοῦ τὴν κιβωτὸν αὐτὸν ἀποθέσθαι προσέταξε καὶ τὰ

ἄγρια σκευή, πρὸ πολλοῦ ναὸν ὀφείλοντα ἔχειν, εἰ τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ μὴ παρήκουσαν ἡμῶν οἱ πατέρες, ἐντειλαμένου μετὰ τὸ τὴν γῆν ταύτην κατασχεῖν οἰκοδομῆσαι ναὸν αὐτῷ.

5 ταῦτα μὲν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ὁ Δαυίδης καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ διελέχθη· <343> πρεσβύτερος δ' ὢν ἤδη, 3 καὶ τοῦ σώματος αὐτῷ ψυχομένου διὰ τὸν χρόνον, δύσριγος ὑπῆρχεν, ὥς μὴδ' ὑπὸ τῆς ἐπιβολῆς ἐκ πολλῶν ἱματίων γενομένης ἀναθερμαίνεσθαι. συνελθόντων 10 δὲ τῶν ἱατρῶν καὶ συμβουλευσάντων ὅπως ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας εὐειδῆς ἐπιλεχθεῖσα παρθένος συγκαθεύδῃ τῷ βασιλεῖ (τοῦτο γὰρ αὐτῷ πρὸς τὸ ῥῖγος ἔσεσθαι βοήθημα, θαλπούσης αὐτὸν τῆς κόρης), <344> εὐρίσκειται ἐν πόλει γυνὴ μία πασῶν τὸ εἶδος ἀρίστη γυναικῶν, Ἀβισάκη τοῦνομα, ἣ συγκοιμωμένη μόνον τῷ 15 βασιλεῖ συνεθέρμαινεν αὐτόν· ὑπὸ γὰρ γήρως ἦν πρὸς τὰ φροδίσια καὶ γυναικὸς ὁμιλίαν ἀσθενῆς.

ἀλλὰ περὶ μὲν ταύτης τῆς παρθένου μετ' ὀλίγον δηλώσομεν· <345> ὁ δὲ τέταρτος υἱὸς Δαυίδου, νεα- 4 20 νίας εὐειδῆς καὶ μέγας, ἐκ γυναικὸς αὐτῷ Αἰγίθης γεγονώς, Ἀδωνίας δὲ προσκαγορευόμενος, ἐμφορῆς ὢν Ἀβεσαλώμῳ τὴν διάνοιαν, αὐτὸς ὡς βασιλεύσων ἐπῆρτο, καὶ πρὸς τοὺς φίλους ἔλεγεν ὡς τὴν ἀρχὴν αὐτὸν δεῖ παραλαβεῖν. κατεσκεύασε δ' ἄρματα πολλὰ καὶ ἵππους 25 καὶ πεντήκοντ' ἄνδρας τοὺς προδρόμους. <346> ταῦθ' ὁρῶν ὁ πατὴρ οὐκ ἐπέπληττεν, οὐδ' ἐπέειχεν αὐτὸν τῆς προαιρέσεως, οὐδὲ μέχρι τοῦ πυθέσθαι διὰ τί ταῦτα πράττει προίχθη. συνεργοὺς δ' εἶχεν Ἀδωνίας τὸν στρατηγὸν Ἰώαβον καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἀβιάθαρ, μόνοι 30 δ' ἀντέπραττον ὁ ἀρχιερεὺς Σάδωκος καὶ ὁ προφήτης

Ναθάνας καὶ Βαναίας ὁ ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων καὶ
 Σεμεῖς ὁ Δαυίδου φίλος καὶ πάντες οἱ ἀνδρειότατοι.
 <347> τοῦ δ' Ἀδωνία παρασκευασμένου δεῖπνον ἔξω
 τῆς πόλεως παρὰ τὴν πηγὴν τὴν ἐν τῷ βασιλικῷ παρα-
 δείσῳ, καὶ πάντας καλέσαντος τοὺς ἀδελφοὺς χωρὶς ⁵
 Σολομῶνος, παραλαβόντος δὲ καὶ τὸν στρατηγὸν Ἰώα-
 βον καὶ Ἀβιάθαρον καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς Ἰούδα φυ-
 λῆς (οὗτοι μὲν πάντες παρῆσαν, τοὺς δὲ περὶ τὸν
 ἀρχιερεῖα Σάδωκον καὶ Ναθάνην τὸν προφήτην καὶ τὸν
 ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων Βαναίαν καὶ πάντας τοὺς ἐκ ¹⁰
 τῆς ἐναντίας αἰρέσεως οὐκ ἐκάλεσεν ἐπὶ τὴν ἐστίασιν),
 <348> τοῦτο πρὸς τὴν Σολομῶνος κατεμήνυσε μητέρα
 Βεερσαβὴν Ναθάνας ὁ προφήτης, ὡς Ἀδωνίας βασι-
 λεύς ἐστι καὶ τοῦτ' ἀγνοεῖ Δαυίδης, συνεβούλευέ τε
 σῶζειν αὐτὴν καὶ τὸν παῖδα Σολομῶνα, καὶ πρὸς Δαυί- ¹⁵
 δην προσελθοῦσαν μόνην λέγειν ὡς αὐτὸς μὲν ὁμόσειε
 μετ' αὐτὸν Σολομῶνα βασιλεύσειν, μεταξὺ δ' Ἀδωνίας
 τὴν ἀρχὴν ἤδη παραλάβοι. <349> ταῦτα δὲ τῷ βασιλεῖ
 διαλεγομένης ὁ προφήτης ἐπεισελεύσεσθαι καὶ αὐτὸς
 ἔφησε καὶ τοῖς λόγοις αὐτῆς ἐπιμαρτυρήσειν. ἡ δὲ ²⁰
 Βεερσαβὴ πεισθεῖσα τῷ Ναθάνᾳ πάρεισι πρὸς τὸν βα-
 σιλέα, καὶ προσκυνήσασα καὶ λόγον αἰτησαμένη πάντ'
 αὐτῷ καθὼς ὁ προφήτης ὑπέθετο διεξέρχεται, <350> τό
 τε δεῖπνον τὸ Ἀδωνία καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κεκλημένους,
 Ἀβιάθαρον τὸν ἀρχιερεῖα καὶ Ἰώαβον τὸν ἄρχοντα καὶ ²⁵
 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ χωρὶς Σολομῶνος καὶ τῶν ἀναγκαίων
 αὐτοῦ φίλων, μηνύσασα. ἔλεγέ τε πάντα τὸν λαὸν
 ἀφορᾶν τίνα χειροτονήσει βασιλέα, παρακάλει τε κατὰ
 νοῦν ἔχειν ὡς μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ βασιλεύσας
 αὐτήν τε καὶ Σολομῶνα τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀναιρήσει. ³⁰

<351> διαλεγομένης δ' ἔτι τῆς γυναικὸς ἡγγειλαν 5
 οἱ τοῦ δωματίου προεστώτες ὅτι βούλεται Ναθάνας
 ἰδεῖν αὐτόν. τοῦ δὲ βασιλέως εἰσδέξασθαι κελεύσαντος
 εἰσελθών, εἰ σήμερον ἀποδείξειε τὸν Ἀδωνίαν βασιλέα
 5 καὶ παραδοίῃ τὴν ἀρχήν. ἐπυνθάνετο. <352> λαμπρὸν
 γὰρ αὐτὸν ποιήσαντα δεῖπνον κεκλημέναι τοὺς υἱοὺς
 αὐτοῦ πάντας χωρὶς Σολομῶνος, καὶ τὸν στρατηγὸν
 Ἰώαβον, οὗ μετὰ κρότου καὶ παιδιᾶς εὐωχούμενοι πολ-
 λῆς αἰώνιον αὐτῷ συνεύχονται τὴν ἡγεμονίαν. ἔκάλεσε
 10 δ' οὗτ' ἐμὲ οὔτε τὸν ἀρχιερεᾶ Σάδωκον οὔτε Βαναίαν
 τὸν ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων. δίκαιον δ' εἶναι ταῦτα
 γινώσκειν ἅπαντας, εἰ κατὰ τὴν σὴν γνώμην ἐγένετο.
 <353> ταῦτα τοῦ Ναθάνα φήσαντος, ὁ βασιλεὺς ἐκέ-
 λευσε καλέσαι τὴν Βεερσαβὴν πρὸς αὐτόν. ἐκπεπηδήκει
 15 γὰρ ἐκ τοῦ δωματίου τοῦ προφήτου παραγενομένου.
 τῆς δὲ γυναικὸς ἐλθούσης ὅμνυμί σοι φησί τὸν μέ-
 γιστον θεόν, ἧ μὴν τὸν υἱόν σου Σολομῶνα βασιλεύ-
 σειν, ὥς καὶ πρότερον ὥμοσα, καὶ τοῦτον ἐπὶ τοῦμοῦ
 καθεδεῖσθαι θρόνον, καὶ τοῦτ' ἔσται σήμερον. <354>
 20 προσκυνησάσης δ' αὐτὸν τῆς γυναικὸς καὶ μακρὸν εὐ-
 χαμένης αὐτῷ βίον, Σάδωκον μεταπέμπεται τὸν ἀρχιε-
 ρεᾶ καὶ Βαναίαν τὸν ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων, καὶ
 παραγενομένοις κελεύει παραλαβεῖν Ναθάναν τε τὸν
 προφήτην καὶ τοὺς περὶ τὴν αὐλήν ὀπίτας ἅπαντας,
 25 <355> καὶ ἀναβιβάσαντας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σολομῶνα
 ἐπὶ τὴν βασιλικὴν ἡμίονον ἔξω τῆς πόλεως ἀγαγεῖν
 ἐπὶ τὴν πηγὴν τὴν λεγομένην Γηών, καὶ περιχορίσαντας
 τὸ ἄγιον ἔλαιον ἀποδείξαι βασιλέα. τοῦτο δὲ ποιῆσαι
 30 προφήτην, <356> ἀκολουθοῦντάς τε προσέταξε διὰ μέσης

τῆς πόλεως. τοῖς κέρασιν ἐπισαλπίζοντας. βοᾶν εἰς αἰῶνα Σολομῶνα τὸν βασιλέα καθίσαι ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ θρόνου. ἵνα γινῶ πᾶς ὁ λαὸς ἀποδεδειγμένον αὐτὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς βασιλέα. Σολομῶνι δ' ἐντετάλθαι περὶ τῆς ἀρχῆς, ἵν' εὐσεβῶς καὶ δικαίως προστῇ τοῦ θ' Ἑβραίων ἔθνοуз παντὸς καὶ τῆς Ἰουδα φυλῆς. <357> Βαναία δ' εὐξαμένου τὸν θεὸν Σολομῶνι εὐμενῇ γενέσθαι, μηδὲ μικρὸν διαλιπόντες ἀναβιβάζουσιν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τὸν Σολομῶνα· καὶ προαγαγόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν πηγὴν καὶ τῷ ἐλαίῳ χρίσαντες εἰσήγαγον εἰς τὴν πόλιν ἐπευχόμενοι καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ γενέσθαι πολυχρόνιον εὐχόμενοι, <358> καὶ παραγαγόντες εἰς τὸν οἶκον τὸν βασιλικὸν καθίζουσιν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐπ' εὐωχίαν εὐθὺς ἐτρόπη καὶ εὐοχήν, χορεύων καὶ αὐλοῖς τερούμενος, ὥς ὑπὸ τοῦ πλῆθους τῶν ὁργάνων ἤπασαν περιηχέσθαι τὴν γῆν καὶ τὸν ἄερα.

- 6 <359> ὥς δ' ἤσθοντο τῆς βοῆς Ἀδωνίας τε καὶ οἱ παρόντες ἐπὶ τὸ δεῖπνον. ἐταράχθησαν. ὃ τε στρατηγὸς Ἰάαβος ἔλεγεν οὐκ ἀρέσκεσθαι τοῖς ἡχοῖς οὐδὲ τῇ σάλπιγγι. παρακειμένου δὲ τοῦ δείπνου καὶ μηδενὸς γενομένου, πάντων δ' ἐπ' ἐννοίας ὑπαρχόντων, εἰστρέχει πρὸς αὐτοὺς ὁ τοῦ ἀρχιερέως Ἀβιαθάρου παῖς Ἰωνάθης. <360> τοῦ δ' Ἀδωνία θεασαμένου τὸν νεανίαν ἠδέως καὶ προσεαπόντος ἀγαθῶν ἄγγελον, ἐδήλου πάντ' αὐτοῖς τὰ περὶ τὸν Σολομῶνα καὶ τὴν Δαυίδου τοῦ βασιλέως γνώμην. ἀναπηδήσαντες δ' ἐκ τοῦ συμποσίου ὃ τ' Ἀδωνίας καὶ οἱ κεκλημένοι πάντες ἔφευγον πρὸς ἑαυτοὺς ἕκαστος. <361> φοβηθεὶς δ' Ἀδωνίας τὸν βασιλέα περὶ τῶν γεγονότων ἐκέτης γίνεται τοῦ

θεοῦ, καὶ τῶν τοῦ θυνσιαστηρίου κεράτων, ἃ δὴ προ-
 εἶχεν, ἐλλαβόμενος. δηλοῦται τοῦτο Σολομῶνι πε-
 ποιηκώς, καὶ πίστεις ἄξιων παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ὥστε
 μὴ μνησικακῆσαι μηδ' ἐργάσασθαι δεινὸν αὐτὸν μηδέν.
 5 <362> ὁ δ' ἡμέρως πάνυ καὶ σωφρόνως τῆς μὲν τότε
 ἁμαρτίας αὐτὸν ἀφῆκεν ἁθῶν, εἰπὼν δ', εἰ ληφθεῖη
 τι πάλιν καινοποιῶν, ἐαυτῷ αἴτιον τῆς τιμωρίας ἔσε-
 σθαι, πέμψας αὐτὸν ἀνίστησιν ἀπὸ τῆς ἰκεσίας. ἐλ-
 θόντα δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ προσκυνήσαντα εἰς τὴν ἰδίαν
 10 οἰκίαν ἀπελθεῖν ἐκέλευσε μηδὲν φορῶμενον, καὶ τοῦ
 λοιποῦ παρέχειν αὐτὸν ἀγαθὸν ὡς αὐτῷ τοῦτο συμ-
 φέρον ἡξίου.

<363> βουλόμενος δὲ Δαυίδης ἐπὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τ
 ἀποδείξαι τὸν υἱὸν βασιλεία, συγκαλεῖ τοὺς ἄρχοντας
 15 εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας.
 ἐξαριθμήσας δὲ τούτους πρῶτον εὐρίσκει τῶν ἀπὸ τριά-
 κοντ' ἔτων ἕως πενήκοντα τρισμυρίους ὀκτακισχιλίους.
 <364> ἐξ ὧν ἀπέδειξεν ἐπιμελητὰς μὲν τῆς οἰκοδομίας
 τοῦ ναοῦ διςμυρίους τετρακισχιλίους, κοιτὰς δὲ τοῦ
 20 λαοῦ καὶ γραμματεῖς τούτων ἑξακισχιλίους, πνλωροὺς
 δὲ τετρακισχιλίους τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ τοσοῦτους
 ἡμνωδοὺς τοῦ θεοῦ, ἔδοντας τοῖς ὀργάνοις οἷς Δαυίδης
 κατεσκεύασε, καθὼς προειρήκαμεν. <365> διεμέρισε δ'
 αὐτοὺς κατὰ πατριάς, καὶ χωρίσας ἐκ τῆς φυλῆς τοὺς
 25 ἱερεῖς ἦρε τούτων εἴκοσι τέτταρας πατριάς, ἐκ μὲν
 τῆς Ἑλεαζάρου οἰκίας ἑκατάδεκα, ἐκ δὲ τῆς Ἰθαμάρου
 ὀκτώ, διέταξέ τε μίαν πατριὰν διακορεῖσθαι τῷ θεῷ
 ἐφ' ἡμέρας ὀκτώ, ἀπὸ σαββάτου ἐπὶ σάββατον. <366>
 καὶ οὕτως αἱ πατριαὶ πάσαι διεκλήρωσαντο, Δαυίδου
 30 παρόντος καὶ Σαδώκου καὶ Ἀβιαθάρου τῶν ἀρχιερέων

§ 362 = 3 Reg. I 52. § 363 = 1 Paral. XXIII 1.

καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων. καὶ ἡ πρώτη μὲν ἀναβᾶσα πατριὰ ἐγράφη πρώτη, ἡ δὲ δευτέρα ἀκολουθῶς ἄχρι τῶν εἴκοσι τεττάρων. καὶ διέμεινεν οὗτος ὁ μερισμὸς ἄχρι τῆς σήμερον ἡμέρας. <367> ἐποίησε δὲ καὶ τῆς Λευίτιδος φυλῆς εἴκοσι μέρη καὶ τέτταρα, καὶ κληρω-⁵ σαμένων κατὰ τὸν αὐτὸν ἀνέβησαν τρόπον ταῖς τῶν ἱερέων ἐφημερίσιν ἐφ' ἡμέρας ὁκτώ. τοὺς δ' ἀπορό- νους τοὺς Μωυσέος ἐτίμησεν· ἐποίησε γὰρ αὐτοὺς φύ- λακας τῶν θησαυρῶν τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἀναθημάτων ἃ συνέβη τοὺς βασιλεῖς ἀναθεῖναι. διέταξε δὲ πᾶσι¹⁰ τοῖς ἐκ τῆς Λευίτιδος φυλῆς καὶ τοῖς ἱερεῦσι δουλεύειν κατὰ νύκτα καὶ ἡμέραν τῷ θεῷ, καθὼς αὐτοῖς ἐπέστειλε Μωυσῆς.

8 <368> μετὰ ταῦτα διέμερισε πᾶσαν τὴν στρατιὰν εἰς δώδεκα μοῖρας σὺν ἡγεμόσι καὶ ἑκατοντάρχοις καὶ¹⁵ ταξιάρχοις. εἶχε δ' ἐκάστη τῶν μοιρῶν δις μυρίους καὶ τετρακισχιλίους, ὧν ἐκέλευσε προσεδρεύειν κατὰ τριά- κονθ' ἡμέρας ἀπὸ τῆς πρώτης ἕως τῆς ὑστάτης Σολο- μῶνι τῷ βασιλεῖ σὺν τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις. <369> κατέστησε δὲ καὶ ἄρχοντα ἐκάστης μοῖρας ὃν²⁰ ἀγαθὸν ἦδει καὶ δίκαιον, ἐπιτρόπους τε τῶν θησαυρῶν καὶ κωμῶν καὶ ἀγρῶν ἄλλους, καὶ κτηνῶν, ὧν οὐκ ἀναγκαῖον ἡγησάμην μνησθῆναι τῶν ὀνομάτων.

9 <370> ὥς δ' ἕκαστα τούτων κατὰ τὸν προειρημένον διέταξε τρόπον, εἰς ἐκκλησίαν συγκαλέσας τοὺς ἄρχον-²⁵ τας τῶν Ἑβραίων καὶ τοὺς φυλάρχους καὶ τοὺς ἡγε- μόνους τῶν διαιρέσεων καὶ τοὺς ἐπὶ πάσης πράξεως ἢ κτήσεως τοῦ βασιλέως τεταγμένους, στὰς ἐφ' ὑψηλοτάτου βήματος ὁ βασιλεὺς ἔλεξε πρὸς τὸ πλῆθος <371> ἄδελ- φοὶ καὶ ὁμοεθνεῖς, γινώσκειν ὑμᾶς βούλομαι ὅτι ναὸν³⁰

οἰκοδομήσαι τῷ θεῷ διανοηθεὶς χρυσόν τε πολὺν παρ-
 εσκευασάμην καὶ ἀργύρου ταλάντων μυριάδας δέκα. ὁ
 δὲ θεὸς ἐκώλυσέ με διὰ τοῦ προφήτου Ναθάν· διὰ τε
 τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν πολέμους καὶ τὸ φόβῳ τῶν ἐχθρῶν
 5 μεμιάνθαι τὴν δεξιάν, τὸν δ' υἱὸν ἐκέλευσε τὸν δια-
 δεξόμενον τὴν βασιλείαν κατασκευάσαι τὸν ναὸν αὐτῷ.
 <372> νῦν οὖν ἐπεὶ καὶ τῷ προγόνῳ ἡμῶν Ἰακώβῳ
 δώδεκα παίδων γενομένων ἴστε τὸν Ἰούδαν ἀποδει-
 χθέντα βασιλέα, ἐμέ τε τῶν ἀδελφῶν ἕξ ὄντων προκρι-
 10 θέντα καὶ τὴν ἡγεμονίαν λαβόντα παρὰ τοῦ θεοῦ,
 καὶ μηδένα τοῦτῳ δυσχεράναντα, οὕτως ἀξιῶ καὶ γὰρ
 τοὺς ἐμάντοῦ παῖδας μὴ στασιάζειν πρὸς ἀλλήλους. Σο-
 λομῶνος τὴν βασιλείαν παρεληφότες, ἀλλ' ἐπισταμέ-
 νους ὡς ὁ θεὸς αὐτὸν ἐξελέξατο φέρειν ἡδέως αὐτὸν
 15 δεσπότην. <373> οὐ δεινὸν γὰρ θεοῦ θέλοντος οὐδ'
 ἀλλοτρίῳ κρατοῦντι δουλεύειν· χαίρειν δ' ἐπ' ἀδελφῷ
 ταύτης τυγχόντι τῆς τιμῆς προσήκει ὡς κοινωνοῦντας
 αὐτῆς. εὐχομαι δὴ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ θεοῦ παρελθεῖν
 εἰς τέλος καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην ἀνὰ πᾶσαν τὴν
 20 χώραν σπαρῆναι καὶ τὸν ἅπαντα ταύτῃ παραμεῖναι
 χρόνον, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο παρέξιν ἐπὶ Σολομῶνος
 βασιλείᾳ. <374> ἔστι δὲ ταῦτα βέβαια καὶ καλὸν
 ἔξι πέρας. ἂν εὐσεβῇ καὶ δίκαιον σαυτὸν καὶ φύλακα
 τῶν πατρίων παρ᾽ ἐσχῆς νόμων, ὧ τέκνον· εἰ δὲ μή, τὰ
 25 χεῖρω προσδόκα ταῦτα παραβαίνων.

<375> ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς τούτους ποιησάμενος 10
 τοὺς λόγους ἐπαύσατο, τὴν δὲ διαγραφὴν καὶ τὴν διὰ-
 ταξιν τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ πάντων ὁρῶντων ἔδωκε
 Σολομῶνι, θεμελίων καὶ οἰκῶν καὶ ὑπερώων. ὅσοι τε
 30 τὸ πλῆθος καὶ πηλίκοι τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος γένοιντο,

ὅσα τε σκευή χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, τούτων τὸν σταθμὸν ὥρισεν. <376> προσπαρώρησε δὲ καὶ λόγοις αὐτόν τε πάσῃ χρήσασθαι προθυμία περὶ τοῦτορον, καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὴν τῶν Λευιτῶν φυλὴν συναγωνίσασθαι διὰ τε τὴν ἡλικίαν καὶ διὰ τὸ τὸν θεὸν ἐκείνον 5 ἐλέσθαι καὶ τῆς οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ καὶ τῆς βασιλείας προστάτην. <377> εὐμαρῇ δ' αὐτοῖς καὶ οὐ σφόδρ' ἐπίπονον τὴν οἰκοδομίαν ἀπέφηεν, αὐτοῦ πολλὰ μὲν τάλαντα χρυσοῦ πλείω δ' ἀργύρου καὶ ξύλα τεκτόνων τε πλῆθος καὶ λατόμων ἤδη παρεσκευασμέ- 10 νου, σμαράγδου τε καὶ πάσης ιδέας λίθου πολυτελοῦς. <378> καὶ νῦν δ' ἔτι τῆς ιδίας ἀπαρχὴν διακονίας ἄλλα τρισχίλια τάλαντα χρυσοῦ καθαροῦ παρέξειν ἔλεγεν εἰς τὸ ἔδντον, καὶ εἰς τὸ ἄρμα τοῦ θεοῦ τοὺς Χερουβεῖς, οὓς ἐφεστάναι δεήσει τὴν κιβωτὸν καλύ- 15 πτοντας. σιωπήσαντος δὲ τοῦ Δαυίδου, πολλὴ καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῆς Λευίτιδος φυλῆς προθυμία συμβαλλομένων καὶ ποιουμένων ἐπαγγελίας λαμπρὰς καὶ μεγαλοπρεπεῖς ἐγένετο· <379> χρυσοῦ μὲν γὰρ ὑπέστησαν εἰσοίσειν τάλαντα πεντακισχίλια 20 καὶ στατήρας μυριάδας, ἀργύρου δὲ μύρια τάλαντα καὶ σιδήρου μυριάδας ταλάντων πολλάς. καὶ εἴ τιμι λίθος ἦν πολυτελής, ἐκόμισε καὶ παρέδωκεν εἰς τοὺς θησαυρούς, ὧν ἐπετρόπευεν ὁ Μωυσέος ἔκγονος Ἰαλός.

- 11 <380> ἐπὶ τούτοις ἦσθη τε ὁ λαὸς ἅπας καὶ Δαυ- 25 ἰδης, τὴν σπουδὴν καὶ τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἀρχόντων καὶ ἱερέων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὄρων, τὸν θεὸν εὐλογεῖν ἤρξατο μεγάλη βοῇ, πατέρα τε καὶ γένεσιν τῶν ὅλων ἀποκαλῶν καὶ δημιουργὸν ἀνθρωπίνων καὶ θείων, οἷς αὐτὸν ἐκόσμησε, προστάτην τε καὶ κηδε- 30

- μόνα γένους τῶν Ἑβραίων καὶ τῆς τούτων εὐδαιμονίας ἣς τ' αὐτῷ βασιλείας ἔδωκεν. <381> ἐπὶ τοῖς εὐξάμενος παντὶ τῷ λαῷ τὰγαθὰ καὶ τῷ παιδὶ Σολομῶνι διάνοιαν ὑγιᾶ καὶ δικαίαν καὶ πᾶσι τοῖς
- 5 τῆς ἀρετῆς μέρεσιν ἐρρωμένην, ἐκέλευσε καὶ τὸ πληθὺς εὐλογεῖν τὸν θεόν. καὶ οἱ μὲν πεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησαν, ἠὲ χαρίστησαν δὲ καὶ Δαυίδῃ περὶ πάντων ὧν αὐτοῦ τὴν βασιλείαν παραλαβόντος ἀπέλυσαν. <382> τῇ δ' ἐπιούσῃ θυσίας τῷ θεῷ παρ-
- 10 ἔστησαν, μόσχους χιλίους καὶ κριοὺς τοσοῦτους καὶ χιλίους ἀμνοὺς, οὓς ὠλοκαύτωσαν· ἔθυσαν δὲ καὶ τὰς εἰρημικὰς θυσίας, πολλὰς μυριάδας ἱερείων κατασφάζαντες. καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐώρτασεν ὁ βασιλεὺς σὺν παντὶ τῷ λαῷ, καὶ Σολομῶνα δεύτερον ἔχρι-
- 15 σαν τῷ ἐλαίῳ, καὶ ἀπέδειξαν αὐτὸν βασιλέα, καὶ Σάδωκον ἀρχιερέα τῆς πληθύνος ἀπάσης. εἰς τε τὸ βασίλειον ἀγαρόντες Σολομῶνα καὶ καθίσαντες αὐτὸν ἐπὶ θρόνου τοῦ πατρῴου, ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὑψήκουον αὐτῷ.
- 20 <383> μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον ὁ Δαυίδης κατα- 15 πεσὼν εἰς νόσον ὑπὸ γήρως, καὶ συνειδὼς ὅτι μέλλει τελευτᾶν, καλέσας τὸν υἱὸν Σολομῶνα διελέχθη πρὸς αὐτὸν τοιάδε. Ἐγὼ μὲν, ὦ τέκνον, εἰς τὸ χρεὼν ἤδη καὶ πατέρας τοὺς ἐμοὺς ἀπαλλάττομαι, κοινὴν ὁδὸν
- 25 ἀπάντων τῶν τε νῦν ὄντων καὶ τῶν ἐσομένων πορευόμενος, ἐξ ἧς οὐκέθ' οἶόν τε ἐπανελθόντα γινῶναι τί κατὰ τὸν βίον πράττεται. <384> διὸ ζῶν ἔτι καὶ πρὸς αὐτῷ γεγονῶς ἄρτι τῷ τελευτᾶν παραινῶ σοι ταῦθ' ἃ καὶ πρότερον ἔφθην συμβουλεύσας, δικαίῳ
- 30 μὲν εἶναι πρὸς τοὺς ἀρχομένους, εὐσεβεῖ δὲ πρὸς τὸν
- § 381 = 1 Paral. XXIX 1. § 383 = 3 Reg. II 1.

τὴν βασιλείαν δεδοκότα θεόν, φυλάττειν δ' αὐτοῦ τὰς ἐντολάς καὶ τοὺς νόμους, οὓς αὐτὸς διὰ Μωυσέος κατέπεμψεν ἡμῖν, καὶ μήτε χάριτι μήτε θωπείᾳ μήτ' ἐπιθυμία μήτ' ἄλλῳ πάθει προστιθέμενον τούτων ἀμειλίῃσαι. <385> τὴν γὰρ τοῦ θείου πρὸς σαυτὸν εὐ-
 νοιαν ἀπολεῖς παραβὰς τὰ νόμιμα, καὶ πρὸς ἕπαντ' αὐτοῦ τὴν ἀγκαθὴν ἀποστρέψεις πρόνοιαν. τοιοῦτον δὲ σεαυτὸν παρέχων ὁποῖον εἶναί τε δεῖ καὶ γὰρ παρακαλῶ, καθεῖξαις ἡμῶν τὴν βασιλείαν τῷ γένει, καὶ οἶκος ἄλλος Ἑβραίων οὐκ ἂν δεσπόσειεν, ἀλλ' ἡμεῖς 10 αὐτοὶ διὰ τοῦ παντὸς αἰῶνος. <386> μέμνησο δὲ καὶ τῆς Ἰωάβου τοῦ στρατηγοῦ παρανομίας, ἀποκτείναντος διὰ ζηλοτυπίαν δύο στρατηγούς δικαίους καὶ ἀγαθοὺς, Ἀβέννηρόν τε τὸν Νήρου παῖδα καὶ τὸν Ἀμεσσάν υἱὸν Ἰεθράνου, ὧν ὅπως ἂν σοι δόξῃ τὸν θάνατον 15 ἐκδίκησον, ἐπεὶ καὶ κρείττων ἐμοῦ καὶ δυνατώτερος ὁ Ἰώαβος ὧν μέχρι νῦν τὴν δίκην διέφυγε. <387> παρ-
 τίθεμαι δέ σοι καὶ τοὺς Βερζελαίου τοῦ Γαλαδίτου παῖδας, οὓς ἐν τιμῇ πάσῃ καὶ προνοίᾳ, τοῦτ' ἐμοὶ χαριζόμενος, ἔξεις· οὐ προκατάρομεν γὰρ εὐποιίας, 20 ἀλλ' ἀμοιβὴν ὧν ὁ πατήρ αὐτῶν παρὰ τὴν φυγὴν ὑπῆρξέ μοι χρεωλυτοῦμεν. <388> καὶ τὸν Γηρᾶ δ' υἱὸν Σεμεεί, τὸν ἐκ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς, ὃς πολλὰ βλασφημήσας με παρὰ τὴν φυγὴν, ὅτ' εἰς Παρεμβολὰς ἐπορευόμην, ἀπήντησεν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην καὶ πίστεις 25 ἔλαβεν ὡς μηδὲν αὐτὸν παθεῖν τότε, νῦν ἐπιζητήσας αἰτίαν εὐλογον ἀμυναι.

- 2 <389> ταῦτα παραινέσας τῷ παιδὶ περὶ τε τῶν ὅλων πραγμάτων καὶ περὶ τῶν φίλων καὶ οὓς ἥδει τιμωρίας ἀξίους γεγεννημένους, ἀπέθανεν ἔτη μὲν βιώσας 30

ἐβδομήκοντα, βασιλεύσας δ' ἐπὶ μὲν ἐν Χεβρωνί τῆς
 Ἰούδα φυλῆς καὶ μῆνας ἕξ, ἐν Ἱεροσολύμοις δ' ἀπάσης
 τῆς χώρας τρία καὶ τριάκοντα. <390> οὗτος ἄριστος
 ἀνὴρ ἐγένετο, καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχων ἦν ἔδει τῷ βα-
 5 σιλεῖ καὶ τοσοῦτων ἐθνῶν σωτηρίαν ἐργεχειρισμένῳ
 προσεῖναι. ἀνδρεῖός γάρ ἦν ὥς οὐκ ἄλλος τις, ἐν δὲ
 τοῖς ὑπὲρ τῶν ὑπηκόων ἰγῶσι πρῶτος [ἐπὶ τοὺς κιν-
 δύνους ὥρμα, τῷ πονεῖν καὶ μάχεσθαι παρακελευόμενος
 τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὰς παρατάξεις, ἀλλ' οὐχὶ τῷ
 10 προστάττειν ὡς δεσπότης, <391> νοῆσαι τε καὶ συν-
 ιδεῖν καὶ περὶ τῶν μελλόντων καὶ τῆς τῶν ἐνεστηκό-
 των οἰκονομίας ἱκανώτατος, σώφρων, ἐπιεικής, χρηστὸς
 πρὸς τοὺς ἐν συμφοραῖς ὑπάρχοντας, δίκαιος, φιλάν-
 θρωπος, ἃ μόνοις ἐξαίρετα τοῖς βασιλεῦσιν εἶναι προσ-
 15 ἦκε, μηδὲν ὅλως παρὰ τοσοῦτο μέγεθος ἐξουσίας ἀμαρ-
 τῶν ἢ τὸ περὶ τὴν Οὐρίαν γυναῖκα. κατέλιπε δὲ καὶ
 πλοῦτον ὅσον οὐκ ἄλλος βασιλεὺς οὐθ' Ἑβραίων οὐτ'
 ἄλλων ἐθνῶν.

<392> ἔθαψε δ' αὐτὸν ὁ παῖς Σολομὼν ἐν Ἱεροσο- 3
 20 λύμοις διαπρεπῶς, τοῖς τ' ἄλλοις οἷς περὶ κηδεῖαν
 νομίζεται βασιλικὴν ἄπασι, καὶ δὴ καὶ πλοῦτον αὐτῷ
 πολὺν καὶ ἄφθονον συνεκίδευσεν· ὣν τὴν ὑπερβολὴν
 τεκμαίρουτ' ἂν τις ῥαδίως ἐκ τοῦ λεχθησομένου. <393>
 μετὰ γὰρ χρόνον ἐτῶν χιλίων καὶ τριακοσίων Ἰρκανος
 25 ὁ ἀρχιερεὺς πολιορκούμενος ὑπ' Ἀντιόχου τοῦ εὐσε-
 βοῦς ἐπικληθέντος, υἱοῦ δὲ Δημητρίου, βουλόμενος
 χρήματ' αὐτῷ δοῦναι ὑπὲρ τοῦ λῦσαι τὴν πολιορκίαν
 καὶ τὴν στρατιάν ἀπαγαγεῖν, καὶ ἀλλαχόθεν οὐκ εὐ-
 πορῶν, ἀνοίξας ἓνα οἶκον τῶν ἐν τῷ Δαυίδου μνή-
 30 ματι καὶ βαστάσας τρισχίλια τάλαντα μέρος ἔδωκεν

Ἀντιόχῳ καὶ διέλυσεν οὕτω τὴν πολιορκίαν, καθὼς καὶ ἐν ἄλλοις δεδηλώκαμεν. <394> μετὰ δὲ τοῦτο ἐτῶν πολλῶν διαγενομένων πάλιν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἕτερον ἀνοίξας οἶκον ἀνείλετο χρήματα πολλὰ. ταῖς μέντοι γε θήκαις τῶν βασιλέων οὐδεὶς αὐτῶν ἐπέ-⁵ τυχεν· ἦσαν γὰρ ὑπὸ τὴν γῆν μηχανικῶς κεκηδευμέναι πρὸς τὸ μὴ φανεραὶ εἶναι τοῖς εἰς τὸ μνημα εἰσιούσιν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἡμῖν ἐπὶ τοσοῦτον ἀπόχρη δεδηλωσθαι.

ΒΙΒΛΟΣ ΟΓΔΟΗ.

<1> Περὶ μὲν οὖν Δαυίδου καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ, 1
 καὶ ὅσων ἀγαθῶν αἴτιος γενόμενος τοῖς ὁμοφύλοις
 πολέμους τε καὶ μάχας ὅσας κατορθώσας γηραιὸς ἐτελεύ-
 τησεν, ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ δεδηλώκαμεν. <2> Σολο-
 5 μῶνος δὲ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, νέου τὴν ἡλικίαν ἔτ'
 ὄντος, τὴν βασιλείαν παραλαβόντος, ὃν ἔτι ζῶν ἀπέ-
 φηγε τοῦ λαοῦ δεσπότην κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν,
 [καθίσαντος ἐπὶ τὸν θρόνον] ὁ μὲν πᾶς ὄχλος ἐπευ-
 φήμησεν, οἷον εἰκὸς ἐπ' ἀρχομένῳ βασιλεῖ, τελευτήσαι
 10 καλῶς αὐτῷ τὰ πράγματα, καὶ πρὸς γῆρας ἀφικέσθαι
 λιπαρὸν καὶ πανεύδαιμον τὴν ἡγεμονίαν. <3> Ἀδωνίας 2
 δ', ὃς καὶ τοῦ πατρὸς ἔτι ζῶντος ἐπεχείρησε τὴν ἀρχὴν
 κατασχεῖν, παρελθὼν πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως μητέρα
 Βεερσαβὴν καὶ φιλοφρόνως αὐτὴν ἀσπασάμενος, πνυθο-
 15 μένης εἰ καὶ διὰ χρεῖαν τινὰ πρὸς αὐτὴν ἀφίκται, καὶ
 δηλοῦν κελευούσης ὡς ἡδέως παρεξομένης, ἤρξατο λέ-
 γειν <4> ὅτι γινώσκει μὲν τὴν βασιλείαν καὶ αὐτὴ
 καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ διὰ τὴν τοῦ πλήθους προαί-
 ρεσιν οὐσαν αὐτοῦ, μεταβάσης δὲ πρὸς Σολομῶνα τὸν
 20 υἱὸν αὐτῆς κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ γνώμην στέργει καὶ
 ἀγαπᾷ τὴν ὑπ' αὐτῷ δουλείαν καὶ τοῖς παροῦσιν ἡδεται
 πράγμασιν. <5> ἔδειτο δ' οὖν διακονῆσαι πρὸς τὸν
 ἀδελφὸν αὐτῷ, καὶ πείσαι δοῦναι τὴν τῷ πατρὶ συγ-
 κοιμωμένην πρὸς γάμον αὐτῷ Ἀβισάκην· οὐ γὰρ πλη-

σιάσαι τὸν πατέρα διὰ τὸ γῆρας αὐτῇ, μένειν δ' ἔτι παρθένον. <6> ἡ δὲ Βεερσαβή καὶ διακονήσκειν σπονδαίως ὑπέσχετο καὶ καταπράξεσθαι τὸν γάμον δι' ἀμφοτέρω, τοῦ τε βασιλέως αὐτῷ χαρίσασθαι τι βουλευσόμενον καὶ δεησομένης αὐτῆς λιπαρῶς. καὶ ὃ μὲν 5 εὐέλπιδι ἀπαλλάττεται περὶ τοῦ γάμου, ἡ δὲ τοῦ Σολομῶνος μήτηρ εὐθέως ὥρμησεν ἐπὶ τὸν υἱὸν διαλεξομένη περὶ ὧν Ἀδωνία δεηθέντι κατεπηγγείλατο. καὶ προὔπαντήσαντος αὐτῇ τοῦ παιδὸς καὶ περιπλακέντος, <7> ἐπεὶ παρήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον οὗ συνέβαινεν 10 αὐτῷ κεῖσθαι τὸν βασιλικὸν θρόνον, καθίσας ἐκέλευσεν ἕτερον ἐκ δεξιῶν τεθῆναι τῇ μητρί. καθεστθεῖσα δ' ἡ Βεερσαβή 'μίαν' εἶπεν, 'ὦ παῖ, χάριν αἰτουμένη μοι κατάνευσον, καὶ μηδὲν ἐξ ἀρνήσεως δύσκολον μηδὲ σκυθρωπὸν ἀπεργάσῃ.' <8> τοῦ δὲ Σολομῶνος προστάτ- 15 τειν κελεύοντος (πάντα γὰρ ὅσιον εἶναι μητρὶ παρῆχειν) καὶ τι προσμεμφαμένου τὴν ἀρχὴν ὅτι μὴ μετ' ἐλπίδος ἤδη βεβαίας τοῦ τυχεῖν ὧν ἄξιοι ποιεῖται τοὺς λόγους, ἀλλ' ἄρνησιν ὑφορωμένη, δοῦναι τὴν παρθένον αὐτὸν Ἀβισάκην Ἀδωνία τὰδελφῷ πρὸς γάμον παρε- 20 3 κάλει. <9> λαβὼν δὲ πρὸς ὁργὴν ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον ἀποπέμπεται μὲν τὴν μητέρα, μειζόνων ὀρέγεσθαι πραγμάτων εἰπὼν Ἀδωνίαν, καὶ θαυμάζειν πῶς οὐ παρὰ χωρῆσαι καὶ τῆς βασιλείας ὥς πρεσβυτέρῳ παρακαλεῖ, τὸν γάμον αὐτῷ τὸν Ἀβισάκης αἰτουμένη, φίλους ἔχοντι 25 δυνατούς, Ἰώαβον τὸν στρατηγὸν καὶ Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, μεταπεμφάμενος δὲ Βαναίαν τὸν ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων, ἀποκτεῖναι προσέταξεν αὐτῷ τὸν ἀδελφὸν Ἀδωνίαν. <10> καλέσας δὲ τὸν Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, 'θανάτου μὲν' εἶπε 'ρύεταί σε τὰ τ' ἄλλα ὅσα 30

τῷ πατρὶ μου συνέκαμες καὶ ἡ κιβωτὸς ἦν σὺν αὐτῷ
 μετήνεγκας. ταύτην δέ σοι τὴν τιμωρίαν ἐπιτίθμι,
 ταξαμένῳ μετ' Ἀδωνία καὶ τὰ ἐκείνου φρονήσαντι·
 μήτ' ἐνθάδ' ἴσθι μήτ' εἰς ὄψιν ἀπάντα τὴν ἐμὴν, ἀλλ'
 5 εἰς τὴν πατρίδα πορευθεὶς ἐν τοῖς ἀγροῖς ζῇθι, καὶ
 τοῦτον ἄχρι τελευτῆς ἔχε τὸν βίον, ἀμαρτῶν τοῦ μη-
 κέτ' εἶναι δικαίως ἐν ἀξία.' <11> καταλύεται μὲν οὖν
 ἀπὸ τῆς ἱερατικῆς τιμῆς ὁ Ἰθαμάρου οἶκος διὰ τὴν
 προειρημένην αἰτίαν, καθὼς καὶ τῷ Ἀβιαθάρου πάπρω
 10 προεῖπεν ὁ θεὸς Ἠλεὶ, μετέβη δ' εἰς τὸ Φινεέσου γένος
 πρὸς Σάδωκον. <12> οἱ δ' ἰδιωτεύσαντες ἐκ τοῦ Φι-
 νεέσου γένους, καθ' ὃν καιρὸν εἰς τὴν Ἰθαμάρου οἶκον
 ἡ ἀρχιερωσύνη μετῴληθεν, Ἠλεὶ πρώτου ταύτην παρα-
 λαβόντος, ἦσαν οὗτοι, ὁ τοῦ ἀρχιερέως Ἰωσήπου υἱὸς
 15 Βοκκίας, τούτου δ' Ἰωάθαμος, Ἰωαθάμου δὲ Μαραιώ-
 θος, Μαραιώθου δ' Ἀροφαῖος, Ἀροφαίου δ' Ἀχίτωβος,
 Ἀχitώβου δὲ Σάδωκος, ὃς πρῶτος ἐπὶ Δαυίδου τοῦ
 βασιλέως ἀρχιερεὺς ἐγένετο.

<13> Ἰώαβος δ' ὁ στρατηγὸς τὴν ἀναίρεσιν ἀκούσας 4
 20 τὴν Ἀδωνία περιδεῖς ἐγένετο· φίλος γὰρ ἦν αὐτῷ
 μᾶλλον ἢ τῷ βασιλεῖ Σολομῶνι. καὶ κίνδυνον ἐκ τού-
 του διὰ τὴν πρὸς ἐκείνον εὐνοίαν οὐκ ἀλόγως ὑπ-
 οπτεύων καταφεύγει μὲν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἀσφά-
 λειαν δ' ἐνόμιζεν αὐτῷ ποιεῖν ἐκ τῆς πρὸς τὸν θεὸν
 25 εὐσεβείας τοῦ βασιλέως. <14> ὁ δ' ἀπαγγειλάντων
 αὐτῷ τινῶν τὴν Ἰωάβου γνώμην πέμψας Βαναιάν ἐκέ-
 λευσεν ἀναστήσαντα αὐτὸν ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἄγειν
 ὡς ἀπολογησόμενον. Ἰώαβος δ' οὐκ ἔφη καταλείψειν
 τὸ ἱερόν, ἀλλ' αὐτοῦ τεθνήξασθαι μᾶλλον ἢ ἐν ἐτέρῳ

§ 10 = 3 Reg. II 26.

§ 12 = 1 Paral. VI 5—7.

§ 13 =

3 Reg. II 28.

χωρίῳ. <15> Βαβαίον δὲ τὴν ἀπόκρισιν αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ δηλώσαντος, προσέταξε Σολομὼν ἐκεῖ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτεμεῖν καθὼς βούλεται, καὶ ταύτην λαβεῖν τὴν δίκην ὑπὲρ τῶν δύο στρατηγῶν οὓς αὐτὸς ἀνοσίως ἀπέκτεινε, θάψαι δ' αὐτοῦ τὸ σῶμα, ὅπως τὰ 5 μὲν ἁμαρτήματα μηδέποτε καταλείπη τὸ γένος τὸ ἐκείνου, τῆς δ' Ἰωάβου τελευτῆς αὐτὸς τε καὶ ὁ πατήρ ἀθῶοι τυγχάνωσι. <16> καὶ Βαβαίας μὲν τὰ κελευσθέντα ποιήσας αὐτὸς ἀποδείκνυται στρατηγὸς πάσης τῆς δυνάμεως, Σάδωκον δὲ μόνον ποιεῖ ἀρχιερέα ὁ βα- 10 σιλεὺς εἰς τὸν Ἀβιαθάρου τόπον, ὃν μετεστήσατο.

5 <17> Σεμεείσῳ δὲ προσέταξεν οἰκίαν οἰκοδομήσαντι μένειν ἐν Ἱεροσολύμοις αὐτῷ προσεδρεύοντα, καὶ μὴ διαβαίνειν τὸν χειμάρρουν Κεδρῶνος ἔχειν ἐξουσίαν· παρακούσαντι δὲ τούτων θάνατον ἔσεσθαι τὸ πρόστι- 15 μον. τῷ δὲ μεγέθει τῆς ἀπειλῆς καὶ ὅρκους αὐτὸν προσηνάγκασε ποιήσασθαι. <18> Σεμεὶ δὲ χαίρειν οἷς προσέταξεν αὐτῷ Σολομὼν φήσας, καὶ ταῦτα ποιήσειν προσομόσας, καταλιπὼν τὴν πατρίδα τὴν διατριβὴν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐποιεῖτο. διελθόντων δὲ 20 τριῶν ἔτων ἀκούσας δύο δούλους ἀποδράντας αὐτὸν ἐν Γίττη τυγχάνοντας, ὥρμησεν ἐπὶ τοὺς οἰκέτας. <19> ἐπανελθόντος δὲ μετ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς αἰσθόμενος, ὥς καὶ τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ καταφρονησάντος, καὶ τὸ μεῖζον, τῶν ὅρκων τοῦ θεοῦ μηδεμίαν ποιησαμένου 25 φροντίδα, χαλεπῶς εἶχε, καὶ καλέσας αὐτόν 'οὐ σύ' φησιν 'ὦμοςας μὴ καταλείψειν ἐμέ, μηδ' ἐξελεύσεσθαι ποτ' ἐκ ταύτης τῆς πόλεως εἰς ἄλλην; <20> οὐκουν ἀποδράσει τὴν τῆς ἐπιτορκίας δίκην, ἀλλὰ καὶ ταύτης καὶ ὧν εἰς τὸν πατέρα μου παρὰ τὴν φυγὴν ὕβρισας 30

τιμωρήσομαι σε πονηρὸν γενόμενον, ἵνα γινῶς ὅτι κερ-
δαίνουνσιν οὐδὲν οἱ κακοὶ μὴ παρ' αὐτὰ τὰδικήματα
κολασθέντες, ἀλλὰ παντὶ τῷ χρόνῳ, ᾧ νομίζουσιν
ἀδεεῖς εἶναι μηδὲν πεπονθότες, αὔξεται καὶ γίνεται
5 μείζων ἢ κόλασις αὐτοῖς ἧς ἂν παραυτίκα πλημμελή-
σαντες ἔδοσαν·

καὶ Σεμίεισον μὲν κελευσθεὶς Βαβαίας ἀπέκτεινεν·
 <21> ἦδη δὲ τὴν βασιλείαν βεβαίως ἔχων ὁ Σολομών 2
 καὶ τῶν ἐχθρῶν κεκολασμένων ἄγεται τὴν Φαραώθου
 10 τοῦ τῶν Αἰγυπτίων βασιλέως θυγατέρα, καὶ κατα-
 σκενάσας τὰ τεῖχη τῶν Ἱεροσολύμων πολλῷ μείζω καὶ
 ὀχυρώτερα τῶν πρόσθεν ὄντων, διεῖπε τὰ πράγματα
 τὸ λοιπὸν ἐπὶ πολλῆς εἰρήνης, μηδ' ὑπὸ τῆς νεότητος
 πρὸς τε δικαιοσύνην καὶ φυλακὴν τῶν νόμων καὶ μνή-
 15 μιν ὣν ὁ πατὴρ τελευτῶν ἐπέστειλε βλαπτόμενος, ἀλλὰ
 πάνθ' ὅσ' οἱ τοῖς χρόνοις προβεβηκότες καὶ πρὸς τὸ
 φρονεῖν ἀκμάζοντες μετὰ πολλῆς ἀκριβείας ἐπιτελῶν.
 <22> ἔγνω δ' εἰς Χεβρώνα παραγενόμενος ἐπὶ τοῦ
 χαλκοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατασκευασθέντος ὑπὸ Μου-
 20 σέως θῦσαι τῷ θεῷ, καὶ χίλια τὸν ἀριθμὸν ὠλοκαύ-
 τωσεν ἱερεῖα. τοῦτο δὲ ποιήσας μεγάλως ἔδοξε τὸν
 θεὸν τετιμηκέναι. φανεῖς γὰρ αὐτῷ κατὰ τοὺς ὕπνους
 ἐκείνης τῆς νυκτὸς ἐκέλευσεν αἰρεῖσθαι τίνας ἀντὶ τῆς
 εὐσεβείας παρὰσχῃ αὐτῷ δωρεάς. <23> Σολομών δὲ
 25 τὰ κάλλιστα καὶ μέγιστα καὶ θεῷ παρὰσχεῖν ἥδιστα
 καὶ λαβεῖν ἀνθρώπῳ συμφορώτατα τὸν θεὸν ἤτησεν·
 οὐ γὰρ χρυσὸν οὐδ' ἄργυρον οὐδὲ τὸν ἄλλον πλοῦτον,
 ὥς ἄνθρωπος καὶ νέος, ἠξίωσεν αὐτῷ προσγενέσθαι
 (ταῦτα γὰρ σχεδὸν νενόμισται παρὰ τοῖς πλείστοις μόναι
 30 σπονδῆς ἄξια καὶ θεοῦ δῶρα εἶναι), ἀλλὰ 'δός μοι'

φησι, 'δέσποτα, νοῦν ὑγιᾶ καὶ φρόνησιν ἀγαθήν, οἷς
 ἂν τὸν λαὸν τάληθῃ καὶ τὰ δίκαια λαβὼν κρίνοιμι.'
 <24> τούτοις ἦσθη τοῖς αἰτήμασιν ὁ θεός, καὶ τὰ τ'
 ἄλλα πάνθ', ὧν οὐκ ἐμνήσθη παρὰ τὴν ἐκλογὴν, δώ-
 σειν ἐπηγγείλατο, πλοῦτον, δόξαν, νίκην πολεμίων, καὶ 5
 πρὸ πάντων σύνεσιν καὶ σοφίαν, οἷαν οὐκ ἄλλος τις
 ἀνθρώπων ἔσχευ οὔτε βασιλέων, οὔτ' ἰδιωτῶν, φυλά-
 ξειν τε καὶ τοῖς ἐκγόνοις αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ἐπὶ
 πλεῖστον ὑπισχνεῖτο χρόνον, ἂν δίκαιός τ' ὦν διαμένῃ
 καὶ πειθόμενος αὐτῷ καὶ τὸν πατέρα μιμούμενος ἐν 10
 οἷς ἦν ἄριστος. <25> ταῦτα τοῦ θεοῦ Σολομῶν ἀκού-
 σας ἀνεπήδησεν εὐθύς ἐκ τῆς κοίτης, καὶ προσκυνήσας
 αὐτὸν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πρὸ τῆς σκη-
 νῆς μεγάλας ἐπιτελέσας θυσίας κατενώχει τοὺς Ἰου-
 δαίους ἅπαντας.

15

2 <26> ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κρίσις ἐπ' αὐτὸν
 ἤχθη δυσχερής, ἥς τὸ τέλος εὐρεῖν ἦν ἐπίπονον. τὸ
 δὲ πρᾶγμα, περὶ οὗ συνέβαινε εἶναι τὴν δίκην, ἀναγ-
 καῖον ἡγησάμην δηλῶσαι, ἵνα τοῖς ἐντυγχάνουσι τό τε
 δύσκολον τῆς κρίσεως γνώριμον ὑπάρξῃ καὶ τοιούτων 20
 μεταξὺ πραγμάτων γενόμενοι λάβωσιν, ὥσπερ ἐξ εἰκό-
 νος τῆς τοῦ βασιλέως ἀρχινοίας, τὸ ὁραδίως ἀποφαίνε-
 σθαι περὶ τῶν ζητουμένων δυνηθῆναι. <27> δύο γυ-
 ναῖκες ἐταῖραι τὸν βίον ἦκον ἐπ' αὐτόν, ὧν ἡ ἀδικεῖσθαι
 δοκοῦσα πρώτη λεγεῖν ἤρξατο. 'οἶκῳ μὲν' εἶπεν, 'ὧ 25
 βασιλεῦ, μετὰ ταύτης ἐν ἐνὶ δωματίῳ, συνέβη δ' ἀμ-
 φοτέραις ἡμῖν ἐπὶ μιᾷς ἡμέρας ἀποτεκεῖν κατὰ τὴν
 αὐτὴν ὥραν ἄρρενα παιδιά. <28> τρίτης δ' ἡμέρας
 διελθοῦσης, ἐπικοιμηθεῖσα τῷ αὐτῆς παιδίῳ αὕτη τοῦτο
 μὲν ἀποκτείνει, βαστάσασα δὲ τοῦμόν ἐκ τῶν γονάτων 30

πρὸς αὐτὴν μεταφέρει καὶ τὸ νεκρὸν ἐμοῦ κοιμωμένης
 εἰς τὰς ἀγκάλας μου τίθησιν. <29> πρῶ δὲ θηλὴν
 ὁρέξαι βουλομένη τῷ παιδίῳ τὸ μὲν ἐμὸν οὐχ ἡῦρον,
 τὸ δὲ ταύτης νεκρὸν ὁρῶ μοι παρακείμενον· ἀκριβῶς
 5 γὰρ κατανόησασα τοῦτ' ἐπέγνων. ὅθεν ἀπαιτῶ τὸν
 ἐμὸν υἱόν, καὶ οὐκ ἀπολαμβάνουσα καταπέφηνγα, δέ-
 σποτα, ἐπὶ τὴν παρὰ σοῦ βοήθειαν. τῷ γὰρ εἶναι μό-
 νας ἡμᾶς καὶ μηδέναι τὸν ἐλέγξει δυνάμενον φοβεῖσθαι
 καταφρονοῦσα ἰσχυρῶς ἀρνούμενη παραμένει. <30>
 10 ταῦτ' εἰπούσης ὁ βασιλεὺς ἀνέκρινε τὴν ἑτέραν τί τοῖς
 εἰρημένοις ἀντιλέγειν ἔχοι. τῆς δ' ἀρνούμενης τοῦτο
 πεποιχέναι, τὸ δὲ παιδίον τὸ ἐαυτῆς ζῆν λεγούσης,
 τὸ δὲ τῆς ἀντιδίκου τεθνηχέναι, μηδενὸς ἐπινοοῦντος
 τὴν κρίσιν, ἀλλ' ὥσπερ ἐπ' αἰνίγματι περὶ τὴν εὔρεσιν
 15 αὐτοῦ πάντων τῇ διανοίᾳ τετυφλωμένων, μόνος ὁ βα-
 σιλεὺς ἐπενόησέ τι τοιοῦτον. <31> κελεύσας κομισθῆ-
 ναι τὸ νεκρὸν καὶ τὸ ζῶν παιδίον μεταπέμπεταί τινα
 τῶν σωματοφυλάκων, καὶ σπασόμενον προσέταξε τὴν
 μάχαιραν ἀμφότερα διχοτομῆσαι τὰ παιδία, ὅπως ἐκά-
 20 τερα λάβωσιν ἀν' ἡμῖς τοῦ τε ζῶντος καὶ τοῦ τε-
 τελευτηκότος. <32> ἐπὶ τούτῳ πᾶς μὲν ὁ λαὸς λανθά-
 νον ἐχλεύαζεν ὡς μειράκιον τὸν βασιλέα, μεταξὺ δὲ
 τῆς μὲν ἀπαιτούσης καὶ ἀληθοῦς μητρὸς ἀνακραγούσης
 τοῦτο μὴ ποιεῖν, ἀλλὰ παραδιδόναι τῇ ἑτέρᾳ τὸ παι-
 25 δίον ὡς ἐκείνης (ἀρκεῖσθαι γὰρ τῷ ζῆν αὐτὸ καὶ βλέ-
 πειν μόνον, καὶ ἀλλότριον δοκῆ), τῆς δ' ἑτέρας ἐτοι-
 μως ἐχούσης διαιρούμενον ἰδεῖν τὸ παιδίον καὶ προσέτι
 βασανισθῆναι καὶ αὐτὴν ἀξιούσης. <33> ὁ βασιλεὺς
 ἐπιγνοὺς τὰς ἐκατέρων φωνὰς ἀπὸ τῆς ἀληθείας γε-
 30 γενημένους, τῇ μὲν ἀνακραγούσῃ τὸ παιδίον προσέκρινε

(μητέρα γὰρ αὐτὴν ἀληθῶς εἶναι), τῆς δ' ἄλλης κατέγνω πονηρίαν, τό τ' ἴδιον ἀποκτεινάσης καὶ τὸ τῆς φίλης σπουδαζούσης ἀπολλύμενον θεάσασθαι. <34> τοῦτο μέγα δεῖγμα καὶ τεκμήριον τῆς τοῦ βασιλέως φρονήσεως καὶ σοφίας ἐνόμιζε τὸ πληθος, καὶ ἐκείνης τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ὡς θείαν ἔχοντι διάνοιαν αὐτῷ προσεῖχον.

- 3 <35> στρατηγοὶ δ' αὐτῷ καὶ ἡγεμόνες ἦσαν τῆς χώρας ἀπάσης οἶδε. τῆς μὲν Ἐφραΐμου κληρουχίας Οὖρης, ἐπὶ δὲ τῆς Βηθλεέμης τοπαρχίας ἦν Διόκληρος· τὴν δὲ τῶν Δώρων καὶ τὴν παραλίαν Ἀβινάδαβος εἶχεν ὑφ' αὐτῷ, γεγραμκῶς τὴν Σολομῶνος θυγατέρα. <36> τὸ δὲ μέγα πεδίον ἦν ὑπὸ Βαναΐα τῷ Ἀχίλου παιδί, προσεπῆρχε δὲ καὶ τῆς ἄχρι Ἰορδάνου πάσης. τὴν δὲ Γαλααδίτιν καὶ Γαυλανίτιν ἕως τοῦ Λιβάνου ὄρους καὶ πόλεις ἐξήκοντα μεγάλας καὶ ὀχυρωτάτας ἔχων ὑφ' αὐτὸν Γαβάρης διεῖπεν. Ἀχινάδαβος δὲ τῆς Γαλιλαίας ὅλης ἄχρι Σιδῶνος ἐπετρόπευε, συνοικῶν καὶ αὐτὸς θυγατρὶ Σολομῶνος Βασίμα τοῦνομα. <37> τὴν δὲ περὶ Ἀρκὴν παραλίαν εἶχε Βανακάτης, Ἰωσαφάτης δὲ τὸ Ἰταβύριον ὄρος καὶ Κάρμηλον καὶ τὴν κάτω Γαλιλαίαν [ἄχρι τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου χώραν]. ἐπὶ δὲ τούτων (εἰς) πᾶσαν ἐπετέτραπτο. Σεμεὶ δὲ τὴν τῆς Βενιαμίτιδος κληρουχίαν ἐγκεχείριστο, Γαβάρης δ' εἶχε τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν· ἐπὶ δὲ τούτων εἰς πάλιν ἄρχων ἀπεδέδεικτο. <38> θαυμαστὴν δ' ἐπίδοσιν ἔλαβεν ὃ τε τῶν Ἑβραίων λαὸς καὶ ἡ Ἰουδα φυλὴ, πρὸς γεωργίαν τραπέντων καὶ τὴν τῆς γῆς ἐπιμέλειαν· εἰρήνης γὰρ ἀπολαύοντες καὶ πολέμοις καὶ ταραχαῖς μὴ περισπώμενοι, καὶ προσέτι τῆς ποθεινο-

τάτης ἐλευθερίας ἀκρατῶς ἐμφορούμενοι, πρὸς τῷ συν-
 αὔξειν ἕκαστος τὰ οἰκέϊα καὶ ποιεῖν ἄξια πλείονος
 ὑπῆρχεν.

〈39〉 ἦσαν δὲ καὶ ἕτεροι τῷ βασιλεῖ ἡγεμόνες, οἱ 4
 5 τῆς τε Σύρων γῆς καὶ τῶν ἄλλοφυλῶν, ἦτις ἦν ἀπ’
 Εὐφράτου ποταμοῦ διήκουσα μέχρι τῆς Αἰγυπτίων,
 ἐπῆρχον, ἐκλέγοντες αὐτῷ φόρους παρὰ τῶν ἐθνῶν.
 〈40〉 συνετέλουν δὲ καὶ τῇ τραπέζῃ καθ’ ἡμέραν καὶ
 τῷ δείπνῳ τοῦ βασιλέως σεμιδάλεως μὲν κόρους τριά-
 10 κοντα, ἀλεύρου δ’ ἐξήκοντα, σιτιστοὺς δὲ βοῦς δέκα
 καὶ νομάδας βοῦς εἴκοσι, σιτιστοὺς δ’ ἄρνας ἑκατόν.
 ταῦτα πάντα πάρεξ τῶν ἀπ’ ἄγρας, ἐλάφων λέγω καὶ
 βουβάλων καὶ τῶν πτηνῶν καὶ ἰχθύων, ἐκομίζετο καθ’
 ἡμέραν τῷ βασιλεῖ παρὰ τῶν ἄλλοφυλῶν. 〈41〉 τοσοῦ-
 15 τον δὲ πληθὸς ἦν ἄρμάτων Σολομῶνι, ὥς τέτταρας
 εἶναι μυριάδας φατνῶν τῶν ὑποξενυννυμένων ἵππων.
 χωρὶς δὲ τούτων ἦσαν ἵππεῖς δισχήλιοι καὶ μύριοι, ὧν
 οἱ μὲν ἡμίσεις τῷ βασιλεῖ προσήδρευον ἐν Ἱεροσολύμοις,
 οἱ δὲ λοιποὶ κατὰ τὰς βασιλικὰς διεσπαρμένοι κώμας ἐν
 20 αὐταῖς κατέμενον. ὁ δ’ αὐτὸς ἡγεμὼν ὁ τὴν τοῦ βασι-
 λέως δαπάνην πεπιστευμένος καὶ τοῖς ἵπποις ἐχορήγει
 τάπιτήδεια, συγκομίζων εἰς ὃν ὁ βασιλεὺς διέτριβε τόπον.

〈42〉 τοσαύτη δ’ ἦν ἡν ὁ θεὸς Σολομῶνι παρέδχε 5
 φρόνησιν καὶ σοφίαν, ὥς τοὺς τ’ ἀρχαίους ὑπερβάλλειν
 25 ἀνθρώπους καὶ μὴδὲ τοὺς Αἰγυπτίους, οἱ πάντων συν-
 ἔσει διενεργεῖν λέγονται, συγκρινομένους λείπεσθαι παρ’
 ὀλίγον, ἀλλὰ καὶ πλείστον ἀφεστηκότας τῆς τοῦ βασι-
 λέως φρονήσεως ἐλέγχεσθαι. 〈43〉 ὑπερῆρε δὲ καὶ
 διήνεγκε σοφίᾳ καὶ τῶν κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν δόξαν
 30 ἐχόντων παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἐπὶ δεινότητι· ὧν οὐ

§ 39 = 3 Reg. IV 21.

παρελεύσομαι τὰ ὀνόματα. ἦσαν δ' Ἐθάνος καὶ Αἰ-
 μάνος καὶ Χαλκίος καὶ Δάρδανος, υἱοὶ Ἡμάωνος. <44>
 συνετάξατο δὲ καὶ βιβλία [περὶ] ὥδων καὶ μελῶν πέντε
 πρὸς τοῖς χιλίοις, καὶ παραβολῶν καὶ εἰκόνων βίβλους
 τρισχιλίας· καθ' ἕναστον γὰρ εἶδος δένδρου παραβολὴν 5
 εἶπεν, ἀφ' ὕψώπου ἕως κέδρου. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον
 καὶ περὶ κτηνῶν καὶ τῶν τ' ἐπιγείων ἀπάντων ζώων
 καὶ τῶν νηκτῶν καὶ τῶν ἀερίων· οὐδεμίαν γὰρ τού-
 των φύσιν ἠγνόησεν οὐδὲ παρῆλθεν ἀνεξέταστον, ἀλλ'
 ἐν πάσαις ἐφιλοσόφησε καὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν ἐν αὐ- 10
 ταῖς ἰδιωματῶν ἄκραν ἐπεδείξατο. <45> παρέσχε δ'
 αὐτῷ μαθεῖν ὁ θεὸς καὶ τὴν κατὰ τῶν δαιμόνων τέχνην
 εἰς ὠφέλειαν καὶ θεραπείαν τοῖς ἀνθρώποις. ἐπωδάς
 τε συνταξάμενος αἷς παρηγορεῖται τὰ νοσήματα, τρό-
 πους ἐξορκώσεων κατέλιπεν, οἷς ἐνδούμενα τὰ δαιμόνια 15
 ὥς μηκέτ' ἐπανελθεῖν ἐκδιώκουσι. <46> καὶ αὕτη μέχρι
 νῦν παρ' ἡμῖν ἡ θεραπεία πλεῖστον ἰσχύει· ἰστόρησα
 γὰρ τινα Ἐλεάζαρον τῶν ὁμοφύλων, Οὐεσπασιανοῦ
 παρόντος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ χιλιάρχων καὶ ἄλλου
 στρατιωτικοῦ πλήθους, τοὺς ὑπὸ τῶν δαιμονίων λαμ- 20
 βανομένους ἀπολύοντα τούτων. ὁ δὲ τῆς θεραπείας
 τρόπος τοιοῦτος ἦν. <47> προσφέρων ταῖς ῥήσι τοῦ
 δαιμονιζομένου τὸν δακτύλιον, ἔχοντα ὑπὸ τῇ σφραγίδι
 ῥίζαν ἐξ ᾧν ὑπέδειξε Σολομών, ἔπειτ' ἐξεῖλκεν ὁσφρο-
 μένῳ διὰ τῶν μυκτήρων τὸ δαιμόνιον, καὶ πεσόντος 25
 εὐθὺς τὰνθρώπου μηκέτ' εἰς αὐτὸν ἐπανήξειν ὥρκον,
 Σολομώνος τε μεμνημένος καὶ τὰς ἐπωδάς, ἃς συνέθη-
 κεν ἐκεῖνος, ἐπιλέγων. <48> βουλόμενος δὲ πεῖσαι καὶ
 παραστῆσαι τοῖς παρατυγχάνουσιν ὁ Ἐλεάζαρος ὅτι ταύ-
 την ἔχει τὴν ἰσχύν, ἐτίθει μικρὸν ἔμπροσθεν ἡτοι ποτή- 30

ριον πλήρες ὕδατος ἢ ποδόνηπτρον, καὶ τῷ δαιμονίῳ προσέταττεν ἐξιόντι τὸν θρόνον ταῦτ' ἀνατρέψαι καὶ παρασχεῖν ἐπιγνῶναι τοῖς ὁρῶσιν ὅτι καταλέλοιπε τὸν ἄνθρωπον. <49> γινομένου δὲ τούτου σαφὴς ἡ Σολο-
 5 μῶνος καθίστατο σύνεσις καὶ σοφία, δι' ἣν, ἵνα γνῶσιν ἅπαντες τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ τῆς φύσεως καὶ τὸ θεοφιλὲς καὶ λάθῃ μηδένα τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἢ τοῦ βασιλέως περὶ πᾶν εἶδος ἀρετῆς ὑπερβολή, περὶ τούτων εἰπεῖν προήχθημεν.

10 <50> ὁ δὲ τῶν Τυρίων βασιλεὺς Εἴραμος ἀκούσας 6 ὅτι Σολομὼν τὴν τοῦ πατρὸς διεδέξατο βασιλείαν ὑπερήσθη (φίλος γὰρ ἐτύγχανε τῷ Δαυίδῃ), καὶ πέμψας πρὸς αὐτὸν ἡσπάζετό τε καὶ συνέχαιρεν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀγαθοῖς. ἀποστέλλει δὲ πρὸς αὐτὸν Σολομὼν γράμ-
 15 ματα δηλοῦντα τὰδε. <51> 'βασιλεὺς Σολομὼν Εἰράμῳ βασιλεῖ. ἴσθι μου τὸν πατέρα βουληθέντα κατασκευάσαι τῷ θεῷ ναὸν ὑπὸ τῶν πολέμων καὶ τῶν συνεχῶν στρατειῶν κεκωλυμένον· οὐ γὰρ ἐπαύσατο πρότερον τοὺς ἐχθροὺς καταστρεφόμενος πρὶν ἢ πάντας αὐτοὺς
 20 φόρων ὑποτελεῖς ἐποίησεν. <52> ἐγὼ δὲ χάριν οἶδα τῷ θεῷ τῆς παρούσης εἰρήνης, καὶ διὰ ταύτην εὐσχυλῶν οἰκοδομῆσαι τῷ θεῷ βούλομαι τὸν οἶκον· καὶ γὰρ ἐπ' ἐμοῦ τοῦτον ἔσεσθαι τῷ πατρί μου προεῖπεν ὁ θεός. διὸ παρακαλῶ σε συμπέμψαι τινὰς τοῖς ἐμοῖς
 25 εἰς Λίβανον τὸ ὄρος κόψοντας ξύλα· πρὸς γὰρ τομὴν ὕλης ἐπιστημονέστερον ἔχουσι τῶν ἡμετέρων οἱ Σιδῶνιοι. μισθὸν δ' ὃν ἂν ὀρίσῃς ἐγὼ τοῖς ὑλοργοῖς παρῆξω.'

<53> ἀναγνοὺς δὲ τὴν ἐπιστολὴν Εἴραμος καὶ τοῖς 7
 30 ἐπεσταλμένοις ἡσθεῖς ἀντιγράφει τῷ Σολομῶνι. 'βασι-

λεὺς Εἷραμος βασιλεῖ Σολομῶνι. τὸν μὲν θεὸν εὐλο-
γεῖν ἄξιον ὅτι σοι τὴν πατρῴαν παρῆδωκεν ἡγεμονίαν,
ἀνδρὶ σοφῷ καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχοντι· ἐγὼ δὲ τούτοις
ἡδόμενος ἅπανθ' ὑπουργήσω τὰ ἐπεσταλμένα. <54> τε-
μῶν γὰρ ξύλα πολλὰ καὶ μεγάλα κέδρου τε καὶ κυπα- 5
ρίττου διὰ τῶν ἑμῶν ἐπὶ θάλατταν καταπέμψω, καὶ
κελεύσω τοὺς ἑμοὺς σχεδίαν πηξαμένους εἰς ὃν ἂν
βουληθῇς τόπον τῆς σαντοῦ χώρας πλεύσαντας ἀπο-
θέσθαι· ἔπειθ' οἱ σοὶ διακομίσουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα.
ὅπως δὲ καὶ σὺ παράσῃς ἡμῖν ἀντὶ τούτων σίτον, οὗ 10
διὰ τὸ νῆσον οἰκεῖν δεόμεθα, φρόντισον·

- 8 <55> δικάμενοι δ' ἄχρι τῆς σήμερον τὰ τῶν ἐπιστο-
λῶν τούτων ἀντίγραφα οὐκ ἐν τοῖς ἡμετέροις μόνον
σωζόμενα βιβλίους, ἀλλὰ καὶ παρὰ Τυρίοις· ὥστ' εἴ τις
θελήσειε τὰκριβὲς μαθεῖν, δεηθεὶς τῶν ἐπὶ τοῦ Τυρίων 15
γραμματοφυλακείου δημοσίων εὐροὶ ἂν συμφωνοῦντα
τοῖς εἰρημένοις ὑφ' ἡμῶν τὰ παρ' ἐκείνοις. <56> ταῦτα
μὲν οὖν διεξῆλθον βουλόμενος γινῶναι τοὺς ἐντευξο-
μένους ὅτι μηδὲν μᾶλλον ἔξω τῆς ἀληθείας λέγομεν,
μηδὲ πιθανοῖς τισὶ καὶ πρὸς ἀπάτην καὶ τέρψιν ἐπα- 20
γωγοῖς τὴν ἱστορίαν διαλαμβάνοντες τὴν μὲν ἐξέτασιν
φεύγειν πειρώμεθα, πιστεύεσθαι δ' εὐθὺς ἀξιούμεν,
ὥς οὐδὲ συγκεχωρημένον ἡμῖν κατεξανισταμένοις τοῦ
πρέποντος τῇ πραγματείᾳ ἀθροῖς ὑπάρχειν, ἀλλὰ μη-
δεμιᾶς ἀποδοχῆς τυγχάνειν παρκαλοῦντες, ἂν μὴ μετ' 25
ἀποδείξεως καὶ τεκμηρίων ἰσχυρῶν ἐμφανίζειν δυνώ-
μεθα τὴν ἀλήθειαν.

- 9 <57> ὁ δὲ βασιλεὺς Σολομῶν ὡς ἐκομίσθη τὰ παρὰ
τοῦ Τυρίων βασιλέως γράμματα, τὴν τε προθυμίαν
αὐτοῦ καὶ τὴν εὐνοίαν ἐπήνεσε, καὶ οἷς ἡξίωσε τούτοις 30

αὐτὸν ἡμεΐψατο, σίτου μὲν αὐτῷ κατ' ἔτος πέμψας
 δισμυρίους κόρους καὶ τοσούτους ἐλαίου βάτους· ὁ δὲ
 βάτος δύναται ξέστιας ἑβδομήκοντα δύο. τὸ δ' αὐτὸ
 μέτρον καὶ οἶνου παρεῖχεν. <58> ἡ μὲν οὖν Εἰζράμου
 5 φιλία καὶ Σολομῶνος ἀπὸ τούτων ἔτι μᾶλλον ἠϋΐησε,
 καὶ διαμενεῖν ὤμοσαν εἰς ἅπαν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπέταξε
 παντὶ τῷ λαῷ φόρον ἐργάτας τρισμυρίους, οἷς ἅπουνον
 τὴν ἐργασίαν κατέστησε, μερίδας αὐτὴν συνετώς. μυ-
 ρίους γὰρ ἐποίησε κόπτοντας ἐπὶ μῆνα ἓνα ἐν τῷ Λι-
 10 βάνῳ ὄρει, δύο δὲ μῆνας ἀναπαύεσθαι παραγινομένους
 ἐπὶ τὰ οἰκεῖα, μέχρ' ἂν πάλιν οἱ δισμύριοι τὴν ἐργα-
 σίαν ἀναπληρώσωσι κατὰ τὸν ὠρισμένον χρόνον. <59>
 ἔπειθ' οὕτω συνέβαινε τοῖς πρώτοις μυρίοις διὰ τετάρ-
 του μηνὸς ἅπαντ' ἐπὶ τοῦτον. ἐγεγόνει δ' ἐπίτρο-
 15 πος τοῦ φόρου τούτου Ἀδώραμος. ἦσαν δ' ἐκ τῶν
 παροίκων, οὓς Δαυίδης κατελελοίπει, τῶν μὲν παρα-
 κομιζόντων τὴν λιθείαν καὶ τὴν ἄλλην ὕλην ἑπτὰ μυ-
 ριάδες, τῶν δὲ λατομούντων ὀκτακισμύριοι· τούτων
 δ' ἐπιστάται τρισχίλιοι καὶ τριακόσιοι. <60> προστε-
 20 τάχει δὲ λίθους μὲν αὐτοὺς τέμνειν μεγάλους εἰς τοὺς
 τοῦ ναοῦ θεμελίους, ἠρμόσαντας δὲ πρῶτον καὶ συν-
 δήσαντας ἐν τῷ ὄρει κατακομίζειν οὕτως εἰς τὴν πόλιν.
 ἐγένετο δὲ ταῦτ' οὐ παρὰ τῶν οἰκοδόμων τῶν ἐγγω-
 ρίων μόνων, ἀλλὰ καὶ ὧν ὁ Εἴραμος ἐπεμψε τεχνιτῶν.
 25 <61> τῆς δ' οἰκοδομίας τοῦ ναοῦ Σολομῶν ἠρξάτο 3
 τέταρτον ἔτος ἥδη τῆς βασιλείας ἔχων μηνὶ δευτέρῳ,
 ὃν Μακεδόνες μὲν Ἀρτεμίσιον καλοῦσιν Ἑβραῖοι δὲ
 Ἰάφρ, μετ' ἔτη πεντακόσια καὶ ἐνενήκοντα καὶ δύο τῆς
 ἀπ' Αἰγύπτου τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐξόδου, μετὰ δὲ χίλια
 30 καὶ εἴκοσιν ἔτη τῆς Ἀβράμου εἰς τὴν Χαναανίαν ἐκ τῆς

Μεσοποταμίας ἀφίξεως, ἀπὸ δὲ τῆς ἐπομβροίας μετὰ χίλια καὶ τετρακόσια καὶ τετραράκοντα. <62> ἀπὸ δὲ τοῦ πρώτου γεννηθέντος Ἀδάμου ἕως τὸν ναὸν ὠκοδόμησεν ὁ Σολομών, διεληλύθει τὰ πάντ' ἔτη τρισχίλια καὶ ἑκατὸν καὶ δύο. καθ' ὃν δ' ὁ ναὸς ἠρξάτο οἰκοδο- 5 μεῖσθαι χρόνον, κατ' ἐκεῖνον ἔτος ἤδη τῆς ἐν Τύρῳ βασιλείας ἐνδέκατον ἐνείστηκε Εἰράμω. ἀπὸ δὲ τῆς οἰκίσεως Τύρου εἰς τὴν οἰκοδομίαν τοῦ ναοῦ διεργόνει χρόνος ἐτῶν τετραράκοντα καὶ διακοσίων.

- 2 <63> βάλλεται μὲν οὖν τῷ ναῷ θεμελίους ὁ βασι- 10 λεὺς ἐπὶ μήκιστον τῆς γῆς βάθος, ὕλης λίθων ἰσχυρᾶς καὶ πρὸς χρόνον ἀντέχειν δυναμένης, οἱ τῇ τε γῇ συμφύοντες ἔμελλον καὶ ἔδαφος καὶ ἔρεισμα τῆς ἐποικοδομησομένης κατασκευῆς ἔσεσθαι, καὶ διὰ τὴν κάτωθεν ἰσχὺν οἴσειν ἀπόνως τὸ μέγεθός τε τῶν ἐπικεισομένων 15 καὶ κάλλους πολυτέλειαν, ἣ βάρος ἔμελλεν οὐχ ἥττον εἶναι τῶν ἄλλων ὅσα πρὸς ὕψος καὶ πρὸς ὄγκον κόσμου τε χάριν καὶ μεγαλουργίας ἐπενοεῖτο. <64> ἀνήγαγε δ' αὐτὸν ἄχρι τῆς ὀροφῆς ἐκ λευκοῦ λίθου πεποιη- μένον. τὸ μὲν οὖν ὕψος ἦν ἐξήκοντα πήχεων, τῶν δ' 20 αὐτῶν καὶ τὸ μήκος, εὖρος δ' εἴκοσι. κατὰ τούτου δ' ἄλλος ἦν ἐγηρερμένος, ἴσος τοῖς μέτροις, ὥστε εἶναι τὸ πᾶν ὕψος τῷ ναῷ πήχεων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. τέτραπτο δὲ πρὸς τὴν ἀνατολήν. <65> τὸ δὲ πρόναον αὐτοῦ προὔστησεν ἐπὶ πήχεις μὲν εἴκοσι τὸ μήκος, πρὸς τὸ 25 εὖρος τοῦ οἴκου τεταμένον, ἔχον δὲ πλάτος πήχεις δέκα, ὕψος δ' ἀνεγηρερμένον πήχεων ἑκατὸν εἴκοσι. περιωκοδόμησε δὲ τὸν ναὸν ἐν κύκλῳ τριάκοντα βραχέσιν οἴκοις, οἱ συνοχὴ τε τοῦ παντὸς ἔμελλον ἔσεσθαι διὰ πυκνότητα καὶ πληθος ἔξωθεν περικείμενοι, καὶ 30

δὴ καὶ τὰς εἰσόδους αὐτοῖς δι' ἀλλήλων κατεσκεύασεν.
 <66> ἕκαστος δὲ τῶν οἴκων τούτων εὖρος μὲν εἶχεν
 πέντε πήχεις, μῆκος δὲ τοὺς αὐτοὺς, ὕψος δὲ εἴκοσιν.
 ἐπωκοδόμηντο δὲ τούτοις ἄνωθεν ἕτεροι οἴκοι καὶ πάλιν
 5 ἄλλοι κατ' αὐτῶν, ἴσοι καὶ τοῖς μέτροις καὶ τῷ ἀριθμῷ.
 ὥς τὸ πᾶν ὕψος αὐτοὺς λαβεῖν τῷ κάτωθεν οἴκῳ παρα-
 πλήσιον· ὁ γὰρ ὑπερῶς οὐκ ἦν περιωκοδομημένος.
 <67> ὄροφος δ' αὐτοῖς ἐπεβέβλητο κέδρου. καὶ τοῖς
 μὲν οἴκοις οὗτος ἴδιος ἦν ἐκάστῳ, πρὸς τοὺς πλησίον
 10 οὐ συνάπτων, τοῖς δ' ἄλλοις ὑπῆρχεν ἡ στέγη κοινὴ
 δι' ἀλλήλων δεδομημένη μηκίσταις δοκοῖς καὶ διηκού-
 σαις ἀπάντων, ὥς τοὺς μέσους τοίχους ὑπὸ τῶν αὐτῶν
 συγκρατούμενους ξύλων ἐρρωμενεστέρους διὰ τοῦτο
 γίνεσθαι. <68> τὴν δ' ὑπὸ τὰς ἰδοκοὺς στέγην τῆς
 15 αὐτῆς ὕλης ἐβάλετο πᾶσαν ἐξεσμένην εἰς φατνώματα
 καὶ προσκόλλησιν χρυσοῦ. τοὺς δὲ τοίχους κεδρίναις
 διαλαβὼν σανίσι χρυσοῦν αὐταῖς ἐνετόρρευσεν, ὥστε στίλ-
 βειν ἅπαντα τὸν ναὸν καὶ περιλάμπεσθαι τὰς ὕψεις
 τῶν εἰσιόντων ὑπὸ τῆς αὐγῆς τοῦ χρυσοῦ πανταχόθεν
 20 φαινομένης. <69> ἡ δ' ὅλη τοῦ ναοῦ οἰκοδομία κατὰ
 πολλὴν τέχνην ἐκ λίθων ἀκροτόμων ἐγένετο, συντε-
 θέντων ἁρμονδίως πᾶν καὶ λείως, ὥς μήτε σφύρας
 μήτ' ἄλλου τινὸς ἐργαλείου τεκτονικοῦ τοῖς κατανοοῦ-
 σιν ἐργασίαν δηλοῦσθαι, ἀλλὰ δίχα τῆς τούτων χρή-
 25 σεως πᾶσαν ἡρμόσθαι τὴν ὕλην προσφυῶς, ὥς ἐκούσιον
 τὴν ἁρμονίαν αὐτῆς δοκεῖν μᾶλλον ἢ τῆς τῶν ἐργα-
 λείων ἀνάγκης. <70> ἐφιλοτέχνησε δ' ὁ βασιλεὺς
 ἄνοδον εἰς τὸν ὑπερῶον οἶκον διὰ τοῦ εὗρους τοῦ τοί-
 χου· οὐ γὰρ εἶχε θύραν μεγάλην κατὰ τῆς ἀνατολῆς
 30 ὥς εἶχεν ὁ κάτωθεν οἶκος, ἀλλ' ἐκ τῶν πλευρῶν ἦσαν

αἱ εἵσοδοι διὰ μικρῶν πάνυ θυρῶν. διέλαβε δὲ τὸν ναὸν καὶ ἔνδοθεν καὶ ἔξωθεν ξύλοις κεδρίνοις, ἀλύσει παχείαις συνδεδεμένοις, ὥστε ἀντ' ὀχυρωμάτων καὶ ῥώμης τοῦτ' αὐτοῖς εἶναι.

- 3 <71> διελὼν δὲ τὸν ναὸν εἰς δύο, τὸν μὲν ἔνδοθεν 5 οἶκον εἴκοσι πήχεων ἐποίησεν ἄδυτον εἶναι, τὸν δὲ τετταράκοντα πήχεων ἄγιον ναὸν ἀπέδειξεν. ἐκτεμὼν δὲ τὸν μέσον τοῖχον θύρας ἐπέστησε κεδρίνας, χρυσὸν αὐταῖς πολὺν ἐνεργασάμενος καὶ τορεῖαν ποικίλην. <72> κατεπέτασε δὲ ταύτας ὕφεσιν εὐανθεστάτοις ἐξ 10 ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κόκκου πεποιημένοις, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ βύσσου λαμπροτάτης καὶ μαλακωτάτης. ἀνέθηκε δ' εἰς τὸ ἄδυτον εἴκοσι πήχεων τὸ εὖρος, τῶν δ' αὐτῶν καὶ τὸ μῆκος, δύο χειρουβεῖς ὀλοχρύσους, πήχεων ἑκατέραν τὸ ὕψος πέντε. δύο δ' ἦσαν ἑκατέρω 15 πτέρυγες ἐπὶ πέντε πήχεις ἐκτεταμένοι. <73> διὸ καὶ οὐ μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων αὐτὰς ἀπέστησεν, ἵνα τῶν πτερύγων τῇ μὲν ἔπτωνται τοῦ κατὰ νότον κειμένου τοίχου τοῦ ἀδύτου, τῇ δὲ κατὰ βορρᾶν, αἱ δ' ἑλλαί πτέρυγες αὐταῖς συνάπτουσαι τεθείσῃ μεταξὺ αὐτῶν τῇ κιβωτῷ 20 σκέπη τυγχάνωσι. τὰς δὲ χειρουβεῖς οὐδεὶς ὁποῖαί τινας ἦσαν εἰπεῖν οὐδ' εἰκάσαι δύναται. <74> κατέστρωσε δὲ καὶ τοῦ ναοῦ τοῦδαφος ἐλάσμασι χρυσοῦ, ἐπέθηκε δὲ καὶ τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ θύρας πρὸς τὸ ὕψος τοῦ τοίχου συμμεμετρημένας, εὖρος ἐχούσας πήχεων εἴκοσι, 25 καὶ ταύτας κατεκόλλησε χρυσῷ. <75> συνελόντι δ' εἰπεῖν, οὐδὲν εἶασε τοῦ ναοῦ μέρος οὔτ' ἔξωθεν οὔτ' ἔνδοθεν ὃ μὴ χρυσὸς ἦν. κατεπέτασε δὲ καὶ ταύτας τὰς θύρας ὁμοίως ταῖς ἐνδοτέρω καταπετάσμασιν. ἡ δὲ τοῦ προνάου πύλη τούτων οὐδὲν εἶχε. 30

<76> μεταπέμπεται δ' ἐκ Τύρου Σολομών παρ' Εἰ- 4
 ράμον τεχνίτην, Χείραμον ὄνομα, μητρὸς μὲν ὄντα
 Νεφθαλίτιδος τὸ γένος (ἐκ γὰρ ταύτης ὑπῆρχε τῆς
 φυλῆς) πατρὸς δ' Οὐρίου, γένος Ἰσραηλίτου. οὗτος
 5 ἅπαντος μὲν ἐπιστημόνως εἶχεν ἔργου, μάλιστα δὲ τε-
 χνίτης ἦν χρυσὸν ἐργάζεσθαι καὶ ἄργυρον καὶ χαλκόν·
 ὑφ' οὗ δὴ καὶ πάντα κατὰ τὴν τοῦ βασιλέως βούλησιν
 τὰ περὶ τὸν ναὸν ἐξεμηχανήθη. <77> κατεσκεύασε δ'
 ὁ Χείραμος οὗτος καὶ στύλους δύο χαλκοῦς ἕσωθεν
 10 τὸ πάχος τεττάρων δακτύλων. ἦν δὲ τὸ μὲν ὕψος
 τοῖς κίοσιν ὀκτωκαίδεκα πήχεων, ἡ δὲ περίμετρος δώ-
 δεκα δακτύλων. χωνευτὸν δ' ἐφ' ἑκατέρᾳ κεφαλῇ κρί-
 νον ἐφειστήκει, τὸ ὕψος ἐπὶ πέντε πήχεις ἐγγεγραμμέ-
 νον· ᾧ περιέκειτο δίκτυον ἐλάτῃ χαλκῇ περιπεπλεγμένον,
 15 καλύπτειν τὰ κρίνα. <78> τούτου δ' ἀπήρτηντο κατὰ
 διστοιχίαν καὶ ῥοαὶ διακόσμαι. τούτων τῶν κίωνων
 τὸν μὲν ἕτερον κατὰ τὴν δεξιὰν ἔστησε τοῦ προπυλαίου
 παραστιάδα, καλέσας αὐτὸν Ἰαχίν, τὸν δ' ἕτερον κατὰ
 τὴν ἀριστεράν, ὀνομάσας αὐτὸν Βοάξ.
 20 <79> ἐχώνενυσε δὲ καὶ θάλατταν χαλκῇν εἰς ἡμι- 5
 σφαίριον ἐσχηματισμένην. ἐκλήθη δὲ τὸ χαλκούρ-
 γημα θάλαττα διὰ τὸ μέγεθος· ἦν γὰρ ὁ λουτήρ τὴν
 διάμετρον πήχεων δέκα καὶ ἐπὶ παλαιστιαῖον πάχος
 κελωνευμένος. ὑπερήρειστο δὲ καὶ κατὰ τὸ μεσαῖτα-
 25 τον τοῦ κύτους σπείρα περιαγομένη εἰς ἑλικας δέκα·
 <80> ἦν δὲ τὴν διάμετρον πήχεως. περιεστῆκεσαν
 δὲ περὶ αὐτὴν μόσχοι δώδεκα πρὸς τὰ κλίματα τῶν
 τεττάρων ἀνέμων ἀποβλέποντες, καθ' ἕκαστον αὐ-
 τῶν τρεῖς, ἕσω τὰ ὀπίσθια νενευκότες, ὥστ' αὐτοῖς
 30 ἐπικαθέζεσθαι τὸ ἡμισφαίριον, κατὰ περιαγωγὴν ἔν-

δον ἀπονειῶν. ἐδέχετο δ' ἡ θάλαττα βάτους τρισχιλίου.

- 6 <81> ἐποίησε δὲ καὶ λουτήρων δέκα βάσεις χαλκᾶς τετραγώνους. τούτων ἐκάστη μῆκος γηγόνει πήχεων πέντε, πλάτος τετάρων, ὕψος ἕξ. συνεκέλειστο δὲ 5 τοῦργον κατὰ μέρος τετορευμένον οὕτως. τέτταρες ἦσαν κιονίσκοι κατὰ γωνίαν ἐστῶτες τετράγωνοι, τὰ πλευρὰ τῆς βάσεως ἕξ ἐκατέρου μέρους ἐν αὐτοῖς ἔχοντες ἐνηρμοσμένα. <82> ἦν δὲ ταῦτα τριχῇ διηρημένα, ἐκάστην δὲ χώραν ὅρος ἐπέιχεν εἰς ὑπόβασιν κατεσκευασμένος· 10 ἐφ' οἷς ἐτετόρευτο πῇ μὲν λέων πῇ δὲ ταῦρος καὶ ἄετός. ἐπὶ δὲ τῶν κιονίσκων ὁμοίως ἐξείργαστο τοῖς κατὰ τὰ πλευρὰ τετορευμένοις. <83> τὸ δὲ πᾶν ἔργον ἐπὶ τετάρων αἰωρούμενον τροχῶν εἰστήκει. χωνευτοὶ δ' ἦσαν οὗτοι, πλήμνας καὶ ἄντυγας πήχεως καὶ ἡμί- 15 σους ἔχοντες τὴν διάμετρον. ἐθαύμασεν ἂν τις τὰς ἀψίδας τῶν τροχῶν θεασάμενος, ὅπως συντετορευμένοι καὶ τοῖς πλευροῖς τῶν βάσεων προσηνωμένοι ἀρμοδίως ταῖς ἄντυξιν ἐνέκειντο· ἦσαν δ' ὁμῶς οὕτως ἔχουσαι. <84> τὰς δὲ γωνίας ἄνωθεν συνέκλειον ὦμοι χειρῶν 20 ἀνατεταμένων, οἷς ἐπεκάθητο σπεῖρα κατὰ κοῖλον ἐπικειμένη τὸν λουτήρα, ταῖς χερσὶν ἐπαναπαυόμενον ἀετοῦ καὶ λέοντος αὐτοῖς ἐφηρμοσμένων, ὥς σύμφυτα ταῦτ' εἶναι δοκεῖν τοῖς ὀρῶσι. μετὰξὺ δὲ τούτων φοίνικες ἦσαν τετορευμένοι. τοιαύτη μὲν ἡ κατασκευὴ τῶν δέκα 25 βάσεων ὑπῆρχε, <85> προσεξείργαστο δὲ καὶ χυτρογαύλους δέκα, λουτήρας στρογγύλους χαλκοῦς, ὧν ἕκαστος ἐχώρει τετταράκοντα χόας· τὸ γὰρ ὕψος εἶχε τετάρων πήχεων, καὶ τοσοῦτοις ἀπ' ἀλλήλων αὐτοῖς διειστήκει τὰ χεῖλη. τίθησι δὲ τοὺς λουτήρας τούτους ἐπὶ τῶν 30

δέκα βάσεων τῶν κληθεισῶν μεχωνώθ. <86> πέντε δὲ
λουτήρας ἴστησιν ἐξ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ ναοῦ (ἐτέ-
τραπτο δὲ τοῦτο κατὰ βορρᾶν ἄνεμον) καὶ τοσοῦτους
ἐκ τοῦ δεξιοῦ πρὸς νότον ἀφορῶντας εἰς τὴν ἀνατολήν.
5 κατὰ δ' αὐτὸ καὶ τὴν θάλατταν ἔθηκε. <87> πληρώ-
σας δ' ὕδατος, τὴν μὲν θάλατταν ἀπέδειξεν εἰς τὸ
νίπτειν τοὺς εἰς τὸν ναὸν εἰσιόντας ἱερεῖς ἐν αὐτῇ τὰς
χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, μέλλοντας ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸν
βωμόν, τοὺς δὲ λουτήρας εἰς τὸ καθαίρειν τὰ ἐντὸς
10 τῶν ὀλοκαυτουμένων ζώων καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν.

<88> κατεσκεύασε δὲ καὶ θυσιαστήριον χαλκοῦν πη- 7
χεων εἴκοσι τὸ μῆκος καὶ τοσοῦτων τὸ εὖρος, τὸ δ'
ὕψος δέκα, πρὸς τὰς ὀλοκαυτώσεις. ἐποίησε δ' αὐτοῦ
καὶ τὰ σκεύη πάντα χαλκᾷ, ποδιστήρας καὶ ἀναληπτῆ-
15 ρας. οὐ μὴν ἀλλὰ πρὸς τούτοις Χεῖραμος καὶ λαβίδας
καὶ ἄρπαγας καὶ πᾶν σκεῦος ἐδημιουργήσεν ἐκ χαλκοῦ,
τὴν αὐγὴν ὁμοίου χρυσῷ καὶ τὸ κάλλος. <89> τρα-
πεζῶν τε πλῆθος ἀνέθηκεν ὁ βασιλεύς, καὶ μίαν μὲν
μεγάλην χρυσοῦν, ἐφ' ἧς ἐτίθεσαν τοὺς ἄρτους τοῦ
20 θεοῦ, καὶ ταύτῃ παραπλησίας μυριάς πρὸς αὐταῖς
ἐτέρω τρόπῳ γεγεννημένας, ἐφ' ὧν ἐπέκειτο τὰ σκεύη.
φιάλαι τε καὶ σπονδεῖα, χρυσᾷ μὲν δισμύρια, ἀρ-
γυρᾷ δὲ τετρακισμύρια. <90> καὶ λυχνίας δὲ μυ-
ριάς ἐποίησε κατὰ τὴν Μωυσέος προσταγὴν· ἐξ ὧν
25 μίαν ἔθηκεν εἰς τὸν ναόν, ἵνα κήηται καθ' ἡμέραν
ἀκολούθως τῷ νόμῳ, καὶ τράπεζαν μίαν ἐπικειμένην
ἄρτους πρὸς τὸ βόρειον τοῦ ναοῦ μέρος ἀντικρὺ τῆς
λυχνίας· ταύτην γὰρ κατὰ νότον ἔστησεν. ὁ δὲ χρυ-
σοὺς βωμὸς μέσος αὐτῶν ἔκειτο. ταῦτα πάντα εἶχεν

§ 86 = 2 Paral. IV 6.

§ 83 = 2 Paral. IV 1; 3 Reg.

VII 40.

§ 89 = 3 Reg. VII 43.

ὁ τῶν τετραράκοντα πήχεων οἶκος πρὸ τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἀδύτου· ἐν τούτῳ δ' ἡ κιβωτὸς ἔμελλε κεῖσθαι.

- 8 <91> οἶνοχοῶν δ' ὁ βασιλεὺς μυριάδας ὀκτὼ κατεσκεύασε καὶ φιαλῶν χρυσῶν δέκα, ἀργυρᾶς δὲ διπλασίονας· πινάκων δὲ χρυσῶν, εἰς τὸ προσφέρειν ἐν αὐ- 5 τοῖς πεφυραμένην σεμίδαλιν τῷ βωμῷ, μυριάδας ὀκτώ, τούτων δ' ἀργυροῦς διπλασίονας· κρατῆρας δέ, οἷς ἐνεφύρων τὴν σεμίδαλιν μετ' ἐλαίου, χρυσοῦς μὲν ἑξακισμυρίους, ἀργυροῦς δὲ δὺς τοσοῦτους. <92> τὰ μέτρα δὲ τοῖς Μωυσέος, λεγομένοις δὲ εἶν καὶ ἁσά- 10 ρων, παραπλήσια, χρυσᾷ μὲν δισμύρια, ἀργυρᾷ δὲ διπλασίονα. θυμιατήρια δὲ χρυσᾷ, ἐν οἷς ἐκομίζετο τὸ θυμίαμα εἰς τὸν ναόν, δισμύρια. ὁμοίως ἄλλα θυμιατήρια, οἷς ἐκόμιζον ἀπὸ τοῦ μεγάλου βωμοῦ πῦρ ἐπὶ τὸν μικρὸν βωμὸν τὸν ἐν τῷ ναῷ, πεντακισμύρια. <93> 15 στολὰς δ' ἱερατικὰς τοῖς ἀρχιερεῦσι, σὺν ποδήρεσιν ἐπωμίσι καὶ λογείῳ καὶ λίθοις, χιλίας. ἡ δὲ στεφάνη εἰς ἣν Μωυσῆς τὸν θεὸν ἔγραψε, μία ἦν, καὶ διέμεινεν ἄχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας. τὰς δ' ἱερατικὰς στολὰς ἐκ βύσσου κατεσκεύασε, καὶ ζώνας εἰς ἕκαστον πορφυρᾶς 20 μυρίας, <94> καὶ σαλπίγγων κατὰ Μωυσέος ἐντολὴν μυριάδας εἴκοσι, καὶ στολῶν τοῖς ὑμνωδοῖς τῶν Λευιτῶν ἐκ βύσσου μυριάδας εἴκοσι. καὶ τὰ ὄργανα τὰ μουσικὰ καὶ πρὸς τὴν ὑμνωδίαν ἐξηνηρημένα, ἃ καλεῖται νάβλαι καὶ κινύραι, ἑξ ἡλέκτρον κατεσκεύασε τε- 25 τρακισμύρια.

- 9 <95> ταῦτα πάντα ὁ Σολομὼν εἰς τὴν τοῦ θεοῦ τιμὴν πολυτελεῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς κατεσκεύασε, μηδενὸς φεισάμενος, ἀλλὰ πάσῃ φιλοτιμίᾳ περὶ τὸν τοῦ ναοῦ κόσμον χρησάμενος, ἃ καὶ κατέθηκεν ἐν τοῖς 30

θησανροῖς τοῦ θεοῦ. περιέβαλε δὲ τοῦ ναοῦ κύκλω
 γείσιον μὲν κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν, θριγκὸν δὲ
 παρ' Ἑλλησι λεγόμενον, εἰς τρεῖς πήχεις ἀναγαγὼν τὸ
 ὕψος, εἰρξοντα μὲν τοὺς πολλοὺς τῆς εἰς τὸ ἱερόν εἰς-
 5 ὁδου, μόνοις δ' ἀνειμένην αὐτὴν τοῖς ἱερεῦσι σημι-
 ροῦντα. <96> τούτου δ' ἔξωθεν ἱερόν ὠκοδόμησεν ἐν
 τετραγώνου σχήματι. στοᾶς ἐγείρας μεγάλας καὶ πλα-
 τεῖας καὶ πύλαις ὑψηλαῖς ἀνεωγμέναις, ὧν ἐκάστη πρὸς
 ἕκαστον τῶν ἀνέμων ἐτέτραπτο χρυσαῖς κλειομένη θυ-
 10 ραῖς. εἰς τοῦτο τοῦ λαοῦ πάντες οἱ διαφέροντες ἀγνεῖα
 καὶ παρατηρήσει τῶν νομίμων εἰσῆσαν. <97> θαυμα-
 στὸν δὲ καὶ λόγου παντὸς ἀπέφηνε μεῖζον, ὥς δ' εἰπεῖν
 καὶ τῆς ὕψεως, τὸ τούτων ἔξωθεν ἱερόν· μεγάλας γὰρ
 ἐγχώσας φάραγγας, ἅς διὰ βάθος ἄπειρον οὐδ' ἀπόνως
 15 ἐννεύσαντας ἦν ἰδεῖν, καὶ ἀναβιβάσας εἰς τετρακοσίους
 πήχεις τὸ ὕψος, ἰσοπέδους τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους, ἐφ'
 ἧς ὁ ναὸς ὠκοδόμητο, κατεσκεύασε, καὶ διὰ τοῦθ' ὕπαι-
 θρον ὃν τὸ ἔξωθεν ἱερόν ἴσον ὑπῆρχε τῷ ναῷ. <98>
 περιλαμβάνει δ' αὐτὸ καὶ στοαῖς διπλαῖς μὲν τὴν κατα-
 20 σκευήν, λίθου δ' αὐτοφνοῦς τὸ ὕψος κίουσιν ἐπερη-
 ρισμέναις· ὁροφαὶ δ' αὐταῖς ἦσαν ἐκ κέδρου φατνώ-
 μασιν ἀνεξεσμέναι. τὰς δὲ θύρας τῷ ἱερῷ τούτῳ πά-
 σας ἐπέστησεν ἔξ ἀργύρου.

<99> τὰ μὲν οὖν ἔργα ταῦτα καὶ τὰ μεγέθη καὶ 4
 25 κίλλη τῶν τ' οἰκοδομημάτων καὶ τῶν εἰς τὸν ναὸν
 ἀναθημάτων Σολομὼν ὁ βασιλεὺς ἐν ἔτεσιν ἑπτὰ συν-
 τελέσας, καὶ πλούτου καὶ προθυμίας ἐπίδειξιν ποιησά-
 μενος ὥσθ' ἃ ἔν τις ἰδὼν ἐνόμισεν (μόλις) ἐν τῷ παντὶ
 κατασκευασθῆναι χρόνῳ, ταῦτ' ἐν οὕτως ὀλίγῳ πρὸς τὸ
 30 μέγεθος συγκρινομένῳ τοῦ ναοῦ συμπερανθῆναι, γράψας

τοῖς ἡγεμόσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις τῶν Ἑβραίων ἐκέλευσεν ἅπαντα τὸν λαὸν συναγαγεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, ὁψόμενόν τε τὸν ναὸν καὶ μετακομιοῦντα τὴν τοῦ θεοῦ κιβωτὸν εἰς αὐτόν. <100> καὶ περιαγγελθείσης τῆς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πᾶσιν ἀφίξεως ἑβδόμῳ μηνὶ μόλις 5 συνίασιν, ὑπὸ μὲν τῶν ἐπιχωρίων Θισρὶ ὑπὸ δὲ τῶν Μακεδόνων Ὑπερβερεταίῳ λεγομένῳ. συνέδραμε δ' εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ὁ τῆς σκηνοπηγίας καιρὸς, ἑορτῆς σφόδρα παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἀγιωτάτης καὶ μεγίστης. <101> βασιτάσαντες οὖν τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν 10 σκηνὴν ἣν Μωσθεὺς ἐπήξατο, καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν διακονίαν τῶν θυσιῶν τοῦ θεοῦ σκεύη, μετεκόμιζον εἰς τὸν ναόν. προῆγον δὲ μετὰ θυσιῶν αὐτός θ' ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ λαὸς ἅπας καὶ οἱ Λευῖται, σπονδαῖς τε καὶ πολλῶν ἱερείων αἵματι τὴν ὁδὸν καταντλοῦντες, καὶ 15 θυμιῶντες ἅπειρόν τι θυμιαμάτων πλήθος, <102> ὥς ἅπαντα τὸν πέριξ ἀέρα πεπληρωμένον καὶ τοῖς πορρωτάτῳ τυγχάνουσιν ἡδὺν ἀπαντῶν, καὶ γνωρίζειν ἐπιδημίαν θεοῦ καὶ κατοικισμὸν, κατ' ἀνθρωπίνην δόξαν, εἰς νεοδόμητον αὐτῷ καὶ καθιερωμένον χωρίον· καὶ 20 γὰρ οὐδ' ὑμνοῦντες οὐδὲ χορεύοντες ἕως πρὸς τὸν ναὸν ἦλθον ἔκαμον. <103> τούτῳ μὲν οὖν τῷ τρόπῳ τὴν κιβωτὸν μετήνεγκαν· ὥς δ' εἰς τὸ ἄδυτον αὐτὴν εἰσενεγκαῖν ἔδει, τὸ μὲν ἕλλο πλήθος μετέστη, μόνοι δὲ κομίσαντες οἱ ἱερεῖς μεταξὺ τῶν χειρουβὶμ τῶν δύο 25 κατέθεσαν. αὐτὸ δὲ τοὺς ταρσοὺς συμπλέξασαι (καὶ γὰρ οὕτως ἦσαν ὑπὸ τοῦ τεχνίτου κατεσκευασμένα) τὴν κιβωτὸν ὥς ὑπὸ σκηνῇ τινὶ καὶ θόλῳ κατεσκέπασαν. <104> εἶχε δ' ἡ κιβωτὸς οὐδὲν ἕτερον ἢ δύο λιθίνας πλάκας, αὐτὸς δὲκα λόγους τοὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ 30

Μωυσεῖ λαληθέντας ἐν Σιναίῳ ὅρει ἐγγεγραμμένους
αὐταῖς ἔσωζον. τὴν δὲ λυχνίαν καὶ τὴν τράπεζαν καὶ
τὸν βωμὸν τὸν χρυσοῦν ἔστησαν ἐν τῷ ναῷ πρὸ τοῦ
ἀδύτου, κατὰ τοὺς αὐτοὺς τόπους οὓς καὶ τότε ἐν τῇ
5 σκηνῇ κείμενοι κατεῖχον, καὶ τὰς καθημερινὰς θυσίας
ἀνέφερον. <105> τὸ δὲ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν
ἵστησι πρὸ τοῦ ναοῦ ἀντικρὺ τῆς θύρας, ὥς ἀνοιχθείσης
αὐτὸ κατὰ πρόσωπον εἶναι, καὶ βλέπεσθαι τὰς ἱερουργίας
καὶ τὴν τῶν θυσιῶν πολυτέλειαν. τὰ δὲ λοιπὰ
10 σκευὴ πάντα συναλίσσας ἔνδον εἰς τὸν ναὸν κατέθετο.

<106> ἐπεὶ δὲ πάντα διακοσμήσαντες οἱ ἱερεῖς τὰ 2
περὶ τὴν κιβωτὸν ἐξῆλθον, ἄφνω πύλημα νεφέλης οὐ
σκληρὸν οὐδ' οἶον ὥρα χειμῶνος ὑετοῦ γέμον ἵσταται,
κεχυμένον δὲ καὶ κεκραμένον εἰς τὸν ναὸν εἰσεφρῶν,
15 καὶ ταῖς μὲν ὕψει τῶν ἱερῶν, ὥς μηδὲ καθορᾶν
ἀλλήλους, ἐπεσκότει, ταῖς δὲ διανοαῖς ταῖς ἀπάντων
φαντασίαν καὶ δόξαν παρεῖχεν ὥς τοῦ θεοῦ κατεληλυ-
θότος εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κατεσκηνωκότος ἡδέως ἐν αὐτῷ.
<107> καὶ οἱ μὲν ἐπὶ ταύτης εἶχον αὐτοὺς τῆς ἐννοίας,
20 ὁ δὲ βασιλεὺς Σολομὼν ἐξεγεροθείς (ἔτυχε γὰρ καθ' ἐξό-
μενος) ἐποίησατο λόγους πρὸς τὸν θεόν, οὓς τῇ θείᾳ
φύσει πρόποντας ὑπελάμβανε καὶ καλῶς εἶχεν αὐτὰ
λέγειν. 'σύ' γὰρ εἶπεν 'οἶκον μὲν αἰώνιον ἔχεις, ᾧ
δέσποτα, κἀξ ᾧν σπαντῶ εἰργάσω γεγονότα, τὸν οὐρανὸν
25 οἶδαμεν καὶ ἀέρα καὶ γῆν καὶ θάλατταν, δι' ᾧν ἀπάν-
των οὐδὲ τούτοις ἀρκούμενος κεχώρηκας. <108> τοῦ-
τον δέ σοι κατεσκεύακα τὸν ναὸν ἐπώνυμον, ὥς ἂν
ἀπ' αὐτοῦ σοι τὰς εὐχὰς θύοντες καὶ καλλιεροῦντες
ἀναπέμπωμεν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ πεπεισμένοι διατελοίη-
30 μεν ὅτι πάρεαι καὶ μακρὰν οὐκ ἀφέστηκας. τῷ μὲν γὰρ

πάντα τ' ἐφορᾶν καὶ πάντ' ἀκούειν, οὐδὲ νῦν ὅπου
 σοι θέμις οἰκῶν ἀπολείπεις τοῦ πᾶσιν ἔγγιστα εἶναι,
 μᾶλλον δ' ἐκάστῳ καὶ βουλευομένῳ καὶ διὰ νυκτὸς καὶ
 ἡμέρας συμπάρει.' <109> ταῦτ' ἐπιθείσας πρὸς τὸν
 θεόν, ἀπέστρεψεν εἰς τὸ πλῆθος τοὺς λόγους, ἐμφανί- 5
 ζων τοῦ θεοῦ τὴν δύναμιν αὐτοῖς καὶ τὴν πρόνοιαν,
 ὅτι Δανίδῃ τῷ πατρὶ περὶ τῶν μελλόντων ἅπαντα,
 καθὼς ἀποβέβηκεν ἤδη τὰ πολλὰ καὶ γενήσεται τὰ λεί-
 ποντα, δηλώσειε, καὶ ὡς αὐτὸς ἐπιθεῖη τοῦνομα τῷ
 μήπω γεγεννημένῳ, καὶ τίς μέλλοι καλεῖσθαι προεῖποι, 10
 <110> καὶ ὅτι τὸν ναὸν οὗτος οἰκοδομήσει αὐτῷ, βασι-
 λεὺς μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν γενόμενος. ἂ βλέ-
 ποντας κατὰ τὴν ἐκείνου προφητείαν ἐπιτελῇ τὸν θεὸν
 εὐλογεῖν ἡξίου, καὶ περὶ μηδενὸς ἀπογινώσκειν ὧν
 ὑπέσχηται πρὸς εὐδαιμονίαν ὡς οὐκ ἔσομένου, πιστεύου- 15
 τας ἐκ τῶν ἡδὴ βλεπομένων.

- 3 <111> ταῦτα διαλεχθεὶς πρὸς τὸν ὄχλον ὁ βασιλεὺς
 ἀφορᾷ πάλιν εἰς τὸν ναόν, καὶ τὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐ-
 ρανὸν ἀνασχών 'ἔργοις μὲν' εἶπεν 'οὐ δυνατὸν ἀν-
 θρώποις ἀποδοῦναι θεῷ χάριν ὑπὲρ ὧν εὖ πεπόνθασιν.' 20
 ἀπροσδεὲς γὰρ τὸ θεῖον ἀπάντων καὶ κρείττον τοιαύτης
 ἀμοιβῆς· ὃ δὲ τῶν ἄλλων ζώων ὑπὸ σοῦ, δέσποτα,
 κρείττονες γεγόναμεν, τούτῳ τὴν σὴν εὐλογεῖν μεγα-
 λειότητα καὶ περὶ τῶν ὑπεργμένων εἰς τὸν ἡμέτερον
 οἶκον καὶ τὸν Ἑβραίων λαὸν εὐχαριστεῖν ἀνάγκη. <112> 25
 τίμι γὰρ ἄλλῳ μᾶλλον ἰλάσασθαι τε μηνιόντα καὶ δυσ-
 μεναίνοντα εὐμενῇ (δεξιοῦσθαι) ἀξιωτέρον ἐστίν ἡμῖν
 ἢ φωνῇ, ἣν ἐξ ἀέρος τ' ἔχομεν καὶ δι' αὐτοῦ πάλιν
 ἀνιοῦσαν οἶδαμεν; χάριν οὖν ἔχειν δι' αὐτῆς ὁμολογῶ
 σοι περὶ τε τοῦ πατρὸς πρωτόν, ὃν ἐξ ἀφανοῦς εἰς 30

τοσαύτην ἀνήγαγες δόξαν, <113> ἔπειθ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ
 πάντα μέχρι τῆς παρούσης ἡμέρας ἂν προείπας πεποι-
 ηκότι, δέομαί τε τοῦ λοιποῦ χορηγεῖν ὅσα θεῷ δύναμις
 ἀνθρώποις ὑπὸ σοῦ τιμημένοις, καὶ τὸν οἶκον τὸν
 5 ἡμέτερον αὔξειν εἰς ἅπαν, ὥς καθωμολόγησας Δαυίδῃ
 τῷ πατρὶ μου καὶ ζῶντι καὶ παρὰ τὴν τελευταίην, ὅτι
 παρ' ἡμῖν ἡ βασιλεία μενεῖ καὶ τὸ ἐκείνου γένος αὐτὴν
 διαδοχαῖς ἀμείψει μυρίαίς. ταῦτ' οὖν ἡμῖν ἐπάρκεσον,
 καὶ παισὶ τοῖς ἑμοῖς ἀρετὴν ἢ σὺ χαίρεις παρασχοῦ.
 10 <114> πρὸς δὲ τούτοις ἵκετεύω καὶ μοῖράν τινα τοῦ
 σοῦ πνεύματος εἰς τὸν ναὸν ἀποικίσαι, ὥς ἂν καὶ ἐπὶ
 γῆς ἡμῖν εἶναι δοκῇς. σοὶ μὲν γὰρ μικρὸν οἰκητήριον
 καὶ τὸ πᾶν οὐρανοῦ καὶ τῶν κατὰ τοῦτον ὄντων κύτος,
 οὐχ ὅτι γε οὗτος ὁ τυχὼν ναός· ἀλλὰ φυλάττειν τ'
 15 ἀπόρρητον ἐκ πολεμίων ὥς ἴδιον εἰς ἅπαν καὶ προνοεῖν
 ὥς οἰκείου κτήματος παρακαλῶ. <115> κἂν ἁμαρτῶν
 ποτε ὁ λαὸς τύχῃ, ἔπειτα πληγῇ τινὶ κακῷ διὰ τὴν
 ἁμαρτίαν ἐκ σοῦ, γῆς ἀκαρπία καὶ φθορᾷ λοιμικῇ ἢ
 τινι τούτων τῶν παθημάτων οἷς σὺ τοὺς παραβάντας
 20 τι τῶν ὀσίων μετέρχει, καὶ καταφεύγῃ πᾶς ἀθροισθεὶς
 ἐπὶ τὸν ναὸν ἵκετεύων σε καὶ σωθῆναι δεόμενος, ἐπή-
 κοος αὐτοῦ γενόμενος ὥς ἔνδον ὦν ἐλεήσεις καὶ τῶν
 συμφορῶν ἀπαλλάξεις. <116> ταύτην δ' οὐχ Ἑβραίοις
 μόνον δέομαι παρὰ σοῦ τὴν βοήθειαν εἶναι σφαλεῖσιν·
 25 ἀλλὰ κἂν ἀπὸ περσίων τῆς οἰκουμένης τινὲς ἀφίκων-
 ται, κἂν ὁποθευδηποτοῦν προστρεπόμενοι καὶ τυχεῖν
 τινὸς ἀγαθοῦ λιπαροῦντες, δὸς αὐτοῖς ἐπήκοος γενό-
 μενος. <117> οὕτω γὰρ ἂν μάθοιεν πάντες ὅτι σὺ
 μὲν αὐτὸς ἐβουλήθης παρ' ἡμῖν κατασκευασθῆναι σοι
 30 τὸν οἶκον, ἡμεῖς δ' οὐκ ἀπάνθρωποι τὴν φύσιν ἔσμεν,

§ 113 = 3 Reg. VIII 24; 2 Paral. VI 15.

οὐδ' ἀλλοτρίως πρὸς τοὺς οὐχ ὁμοφύλους ἔχομεν, ἀλλὰ πᾶσι κοινὴν τὴν ἀπὸ σοῦ βοήθειαν καὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν ὄνησιν ὑπάρχειν ἐθελήσαμεν.'

- 4 <118> εἰπὼν ταῦτα καὶ ῥίψας αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν προσκυνήσας, ἀναστὰς θυσίας τῷ 5 θεῷ προσήνεγκε, καὶ γεμίσας τῶν ὀλοκλήρων ἱερείων, ἐναργέστατα τὸν θεὸν ἠδέως ἔγνω ἅπασαν τὴν θυσίαν προσδεχόμενον· πῦρ γὰρ ἐξ ἀέρος διαδραμὸν καὶ πάντων ὁρώντων ἐπὶ τὸν βωμὸν ᾤξαν ἅπασαν τὴν θυσίαν ἀνῆρπασε καὶ κατεδαίσατο. <119> ταύτης δὲ τῆς ἐπι- 10 φανείας γενομένης ὁ μὲν λαός, δῆλωσιν εἶναι ταῦτ' εἰκάσας τῆς ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ διατριβῆς ἐσομένης καὶ ἡσθεῖς, προσεκύνει πεσὼν ἐπὶ τοῦδαφος, ὁ δὲ βασιλεὺς εὐλογεῖν τ' ἤρξατο καὶ τὸ πλῆθος ταῦτὸ ποιεῖν παρώρμα, δείγματα μὲν ἔχοντας ἤδη τῆς τοῦ θεοῦ 15 πρὸς αὐτοὺς εὐμενείας, <120> εὐχομένους δὲ τοιαῦτ' ἀποβαίνειν αἰὲ τὰ παρ' ἐκείνου καὶ τὴν διάνοιαν αὐτοῖς καθαρὰν ἀπὸ πάσης φυλάττεσθαι κακίας ἐν δικαιοσύνῃ καὶ θρησκείᾳ καὶ τῷ τὰς ἐντολὰς τηρεῖν, ὥς διὰ Μωυσέος αὐτοῖς ἔδωκεν ὁ θεός, διαμένουσιν· ἔσεσθαι 20 γὰρ οὕτως εὐδαιμον τὸ Ἑβραίων ἔθνος καὶ παντὸς ἀνθρώπων γένους μακαριώτερον. <121> παρεκάλει τε μνημονεύειν ὥς οἷς ἐκτίσαντο τὰ παρόντ' ἀγαθὰ, τούτοις αὐτὰ καὶ βέβαια ἔξουσι καὶ μεῖζω καὶ πλείω καταστήσουσι. οὐ γὰρ λαβεῖν αὐτὰ μόνον δι' εὐσέβειαν καὶ 25 δικαιοσύνην, ἀλλὰ καὶ καθέξειν διὰ ταῦτα προσήκειν ὑπολαμβάνειν· εἶναι δὲ τοῖς ἀνθρώποις οὐχ οὕτως μέγα τὸ κτήσασθαι τι τῶν οὐχ ὑπαρχόντων ὥς τὸ σῶσαι τὰ πορισθέντα καὶ μηδὲν ἀμαρτεῖν εἰς βλάβην αὐτῶν.

§ 118 = 2 Paral. VII 1; 3 Reg. VIII 54. § 120 = 3 Reg. VIII 55.

<122> ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς διαλεχθεὶς ταῦτα πρὸς 5
 τὸ πλῆθος διαλύει τὴν ἐκκλησίαν, τελέσας θυσίας ὑπέρ
 τε αὐτοῦ καὶ πάντων Ἑβραίων, ὡς μόσχους μὲν κατα-
 θυῆσαι μυρίους καὶ δισχιλίους, προβάτων δὲ μυριάδας
 5 ὀδώδεκα. <123> τὸν γὰρ ναὸν τότε πρῶτον ἔγενυσεν
 ἱερουργημάτων, καὶ κατευωχήθησαν ἐν αὐτῷ πάντες
 σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις Ἑβραῖοι. ἔτι δὲ καὶ τὴν σκη-
 νοπηγίαν καλουμένην ἑορτὴν πρὸ τοῦ ναοῦ λαμπρῶς
 καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ οἷς ἐπὶ ἡμέρας ἤγαγεν ὁ βασι-
 10 λεὺς σὺν ἅπαντι τῷ λαῷ κατευωχούμενος.

<124> ἐπεὶ δ' εἶχεν αὐτοῖς ἀποχωρῶντως ταῦτα καὶ 6
 μηδὲν ἐνέδει τῇ περὶ τὸν θεὸν εὐσεβείᾳ, πρὸς αὐτοὺς
 ἕκαστοι τοῦ βασιλέως ἀπολύσαντος ἀπῆσαν, εὐχαριστή-
 σαντες τῷ βασιλεῖ τῆς τε περὶ αὐτοὺς προνοίας καὶ
 15 ὧν ἐπεδείξατο ἔργων, καὶ εὐξάμενοι τῷ θεῷ παρασχεῖν
 αὐτοῖς εἰς πολλὸν χρόνον Σολομῶνα βασιλέα· τὴν τε
 πορείαν ἐποιοῦντο μετὰ χαρᾶς καὶ παιδιᾶς, ὕμνους εἰς
 τὸν θεὸν ᾄδοντες, ὡς ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἀπόνως τὴν ὁδὸν
 τὴν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα πάντας ἀνύσαι. <125> καὶ οὐ μὲν
 20 τὴν κιβωτὸν εἰς τὸν ναὸν εἰσαγαγόντες καὶ τὸ μέγεθος
 καὶ τὸ κάλλος ἱστορήσαντες αὐτοῦ, καὶ θυσιῶν ἐπ'
 αὐτῷ μεγάλων καὶ ἑορτῶν μεταλαμβάνοντες, εἰς τὰς αὐτῶν
 ἕκαστοι πόλεις ὑπέστρεψαν· ὅναρ δ' ἐπιφανὲν τῷ βα-
 25 σιλεῖ κατὰ τοὺς ὕπνους ἐσήμηνεν αὐτοῦ τῆς εὐχῆς
 ἐπήκοον τὸν θεὸν γεγονέναι, <126> καὶ ὅτι φυλάξει
 τε τὸν ναὸν καὶ διὰ παντὸς ἐν αὐτῷ μενεῖ τῶν ἐκρό-
 νων αὐτοῦ καὶ τῆς ἀπάσης πληθύος τὰ δίκαια ποιούσης.
 αὐτὸν δὲ πρῶτον ἐμμένοντα ταῖς τοῦ πατρὸς ὑποθή-
 καῖς ἔλεγεν εἰς ὕψος καὶ μέγεθος εὐδαιμονίας ἀνοίσειν
 30 ἅπειρον, καὶ βασιλεύσειν αἰεὶ τῆς χώρας τοὺς ἐκ τοῦ

γένους αὐτοῦ καὶ τῆς Ἰούδα φυλῆς· <127> προδόντα
 μέντοι τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ λήθην αὐτῶν ποιησάμενον
 καὶ ξενικοὺς θεοὺς θρησκεύειν μεταβαλλόμενον πρόορι-
 ζον ἐκκόψειν, καὶ μήτε τοῦ γένους τι λείψανον αὐτὸν
 εἶσθαι, μήτε τὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν λαὸν ἀπαθῆ παρόψε- 5
 σθαι, πολέμοις δ' αὐτοὺς καὶ κακοῖς ἐξαφανίσειν μυ-
 ρίοις, καὶ τῆς γῆς, ἣν τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἔδωκεν,
 ἐκβαλὼν ἐπὶ λυδᾶς ἀλλοτριᾶς καταστήσειν, <128> τὸν
 δὲ ναὸν τὸν νῦν οἰκοδομηθέντα καταπρησθισόμενον
 τοῖς ἐχθροῖς παραδώσειν καὶ διαρπαγῆσόμενον, κατα- 10
 σκάψειν δὲ καὶ τὴν πόλιν χερσὶ τῶν πολεμίων, καὶ
 ποιήσειν μύθων ἕξια τὰ παρ' αὐτοῖς κακὰ καὶ πολλῆς
 δι' ὑπερβολὴν μεγέθους ἀπιστίας, <129> ὥς τοὺς προσ-
 οίκους ἀκούοντας τὴν συμφορὰν θαυμάζειν καὶ τὴν αἰ-
 τίαν πολυπραγμονεῖν, δι' ἣν οὕτως ἐμισήθησαν Ἑβραῖοι 15
 τῷ θεῷ, πρότερον εἰς δόξαν καὶ πλοῦτον ὑπ' αὐτοῦ
 προαχθέντες, καὶ παρὰ τῶν ὑπολειπομένων ἀκούειν
 ἐξομολογουμένων τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰς τῶν πα-
 τρίων νομίμων παραβάσεις.

<130> ταῦτα μὲν οὖν αὐτῷ τὸν θεὸν εἰπεῖν κατὰ 20
 5 τοὺς ὕπνους ἀναγέγραπται· μετὰ δὲ τὴν τοῦ ναοῦ
 κατασκευήν, ἐν ἔτεσιν ἑπτὰ, καθὼς προειρήκαμεν, γενο-
 μένην, τὴν τῶν βασιλείων οἰκοδομίαν κατεβάλετο, ἣν
 ἔτεσι τρισὶ καὶ δέκα μόλις ἀπῆρτισεν. οὐ γὰρ τὸν αὐ-
 τὸν ἐσπουδάξετο τρόπον ὅνπερ τὸ ἱερόν, ἀλλὰ τὸ μὲν, 25
 καίπερ ὃν μέγα καὶ θαυμαστῆς ἐργασίας καὶ παραδόξου
 τετυχηκός, ἔτι καὶ τοῦ θεοῦ συνεργουῦντος εἰς ὃν ἐρί-
 νετο, τοῖς προειρημένοις ἔτεσιν ἔλαβε πέρας, <131> τὰ
 δὲ βασιλεία πολὺ τῆς ἀξίας τοῦ ναοῦ καταδεέστερα
 τυγχάνοντα, τῷ μῆτε τὴν ὕλην ἐκ τοσοῦτου χρόνου καὶ 30

τῆς αὐτῆς ἡτοιμάσθαι φιλοτιμίας, καὶ βασιλεῦσιν οἰκη-
 τήριον ἀλλὰ μὴ θεῶ γίνεσθαι, βράδιον ἡνύσθη. <132>
 καὶ αὐτὰ μὲν οὖν ἄξια λόγου καὶ κατὰ τὴν εὐδαιμο-
 νίαν τῆς Ἑβραίων χώρας καὶ τοῦ βασιλέως ᾠκοδομήθη·
 5 τὴν δ' ὅλην αὐτῶν διάταξιν καὶ τὴν διάθεσιν εἰπεῖν
 ἀναγκαῖον, ἵν' οὕτως ἐκ τούτου στοχάζεσθαι καὶ συνορᾶν
 ἔχωσι τὸ μέγεθος οἱ τῇ γραφῇ μέλλοντες ἐντυγχάνειν.

<133> οἶκος ἦν μέγας καὶ καλός, πολλοῖς στύλοις 2
 ἐρηρυσμένους, ὃν εἰς τὰς κρίσεις καὶ τὴν τῶν πραγμά-
 10 των διάγνωσιν πληθὺς ὑποδέξασθαι καὶ χωρῆσαι σύν-
 οδον ἀνθρώπων ἐπὶ δίκας συνεληλυθότων κατεσκεύασεν,
 ἑκατὸν μὲν πήχεων τὸ μῆκος, εὖρος δὲ πεντήκοντα,
 τὸ δ' ὕψος τριῆκοντα, κίοσι μὲν τετραγώνοις ἀνειλημ-
 μένου ἐκ κέδρου πᾶσιν, ἐστεγασμένον δὲ Κορινθίως,
 15 ἰσομέτροις δὲ φιλιαῖς καὶ θυρώμασι τριγλῦφοις ἀσφαλῆ
 θ' ὁμοῦ καὶ κεκαλλωπισμένοι. <134> ἕτερος δ' οἶκος
 ἦν ἐν μέσῳ καθ' ὅλου τοῦ πλάτους τεταγμένος, τε-
 τράγωνος, εὖρος πήχεων τριᾶκοντα, ἄντικρυς ἔχων ναόν,
 παχέσι στύλοις ἀνατεταμένον. ἦν δ' ἐν αὐτῷ ἐξέδρα
 20 διαπρεπής, ἐν ἣ καθεζόμενος ὁ βασιλεὺς ἔκρινεν· ἥ
 παρέξενκτο κατεσκευασμένος ἄλλος οἶκος τῇ βασιλίσσῃ,
 καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τὴν δίαιταν καὶ τὰς ἀναπαύσεις
 οἰκήματα μετὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἀπόλυσιν, ἐστω-
 μένα πάντα σανίσι τετιμημέναις ἐκ κέδρου. <135> καὶ
 25 τὰ μὲν ᾠκοδομήσατο λίθοις δεκαπήχεσιν, ἑτέρῳ δὲ
 πριστῷ τοὺς τοίχους καὶ πολυτελεῖ κατημφέσεν, ὃν εἰς
 κόσμον ἱερῶν καὶ βασιλείων οἰκῶν θεωρίων γῇ μεταλ-
 λεύεται, τοῖς φέρουσιν αὐτὸν τόποις ἐπαινουμένη. <136>
 καὶ τὸ μὲν ἀπ' αὐτοῦ κάλλος ἐπὶ τριστοιχίαν ἦν ἐν-
 30 υφασμένον, τετάρτη δὲ μοῖρα γλυφῶν παρεῖχε θαυμά-

ζειν ἐπιστήμην, ὅφ' ὧν ἐπεποιήτο δένδρα καὶ φυτὰ
 παντοῖα, σύσκιαι τοῖς κλάδοις καὶ τοῖς ἐκκρεμαμένοις
 κυτῶν πετάλοις, ὥς ὑπονοεῖν αὐτὰ καὶ σαλεύεσθαι δι'
 ὑπερβολὴν λεπτότητος, καλύπτοντα τὸν ὑπ' αὐτοῖς
 λίθον. <137> τὸ δ' ἄλλο μέχρι τῆς στέγης χρυστὸν 5
 ἦν καὶ καταπεποιικιλμένον χρώμασι καὶ βαφαῖς. προσ-
 κατεσκεύασε δὲ πρὸς τούτοις ἄλλα τε πρὸς τρυφὴν
 οἰκήματι καὶ δὴ καὶ στοὰς μηκίστας καὶ ἐν καλῷ τῶν
 βασιλείων κειμένας, ἐν αἷς λαμπρότατον οἶκον εἰς
 ἐστιάσεις καὶ συμπόσια, χρυσοῦ περίπλεων. καὶ τᾶλλα 10
 δέ, ὅσα τοῦτον ἔχειν ἔδει πρὸς τὴν τῶν ἐστιωμένων
 ὑπηρεσίαν, σκευὴ πάντ' ἐκ χρυσοῦ κατεσκεύαστο. <138>
 δύσκολον δ' ἐστὶ καταριθμήσασθαι καὶ διηγῆσασθαι τὸ
 μέγεθος καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν βασιλείων, ὅσα μὲν ἦν
 αὐτοῖς τὰ μέγιστα οἰκήματα, πόσα δὲ τὰ τούτων ὑπο- 15
 δεέστερα, καὶ πόσα ὑπόγεια καὶ ἀφανῆ, τό τε τῶν
 ἀνειμένων εἰς ἀέρα κάλλος καὶ τὰ ἕλση πρὸς θεωρίαν
 ἐπιτεραπεστάτην καὶ θέρους ὑποφυγὴν καὶ σκέπην εἶναι
 τοῖς σώμασιν. <139> ἐν κεφαλαίῳ δ' εἰπεῖν, τὴν ὅλην
 οἰκοδομίαν ἐκ λίθου λευκοῦ καὶ κέδρου καὶ χρυσοῦ 20
 καὶ ἀργύρου πᾶσαν ἐποίησατο, τοὺς ὀρόφους καὶ τοὺς
 τοίχους τοῖς ἐγκλειομένοις χρυσῷ λίθοις διανθίσας τὸν
 αὐτὸν τρόπον ὥς καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ναὸν τούτοις κατ-
 ηγλάισεν. <140> εἰργάσατο δ' ἐξ ἐλέφαντος θρόνον
 παμμεγεθέστατον ἐν κατασκευῇ βήματος, ἔχοντα μὲν 25
 ἐξ ἀναβαθμούς, ἐκάστῳ δὲ τούτων ἐξ ἑκατέρου μέρους
 δύο λέοντες ἐφειστήκεσαν, τοσοῦτων ἄνωθεν ἄλλων
 παρεστώτων. τὸ δ' ἐνήλατον τοῦ θρόνου χεῖρες ἦσαν
 δεχόμεναι τὸν βασιλέα. ἀνεκέκλιτο δ' εἰς μύσχου προ-

τομήν τὰ κατόπιν αὐτοῦ βλέποντος, χρυσῷ δ' ἅπας ἦν δεδεμένος.

- <141> ταῦθ' ὁ Σολομὼν εἰκοσετία κατασκευάσας, 3
 ἐπεὶ πολὺν μὲν αὐτῷ χρυσὸν πλείω δ' ἄργυρον ὁ τῶν
 5 Τυρίων βασιλεὺς Εἴραμος εἰς τὴν οἰκοδομίαν συν-
 ἤνεγκεν, ἔτι δὲ καὶ ξύλα κέδρου καὶ πίτυος, ἀντεδωρή-
 σατο καὶ αὐτὸς μεγάλαις δωρεαῖς τὸν Εἴραμον, σιτόν
 τε κατ' ἔτος πέμπων αὐτῷ καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, ὧν
 μάλιστα διὰ τὸ νῆσον οἰκεῖν, ὥς καὶ προειρηκάμεν
 10 ἤδη, χρηζῶν διετελεῖ. <142> πρὸς τούτοις δὲ καὶ πό-
 λεις αὐτῷ τῆς Γαλιλαίας εἴκοσι μὲν τὸν ἀριθμὸν, οὐ
 πόρρω δὲ τῆς Τύρου κειμένας, ἔχαρίσατο· ἃς ἐπελθὼν
 καὶ κατανοήσας Εἴραμος, καὶ δυσαρεστήσας τῇ δωρεᾷ,
 πέμψας πρὸς Σολομῶνα μὴ δεῖσθαι τῶν πόλεων ἔλεγεν,
 15 κἄντοτε προσηγορεύθησαν Χαβαλὼν γῆ· μεθερμηνευό-
 μενον γὰρ τὸ χαβαλὼν κατὰ Φοινίκων γλῶτταν οὐκ
 ἀρέσκον σημαίνει. <143> καὶ σοφίσματα δὲ καὶ λόγους
 αἰνιγματώδεις διεπέμψατο πρὸς τὸν Σολομῶνα ὁ τῶν
 Τυρίων βασιλεὺς, παρακαλῶν ὅπως αὐτῷ τούτους σα-
 20 φηνίσῃ καὶ τῆς ἀπορίας τῶν ἐν αὐτοῖς ζητουμένων
 ἀπαλλάξῃ. τὸν δὲ δεινὸν ὄντα καὶ συνετὸν οὐδὲν τού-
 των παρῆλθεν, ἀλλὰ πάντα νικήσας τῷ λογισμῷ καὶ
 μαθὼν αὐτῶν τὴν διάνοιαν ἐφώτισε. <144> μέμνηται
 δὲ τούτων τῶν δύο βασιλέων καὶ Μένανδρος ὁ μετα-
 25 φράσας ἀπὸ τῆς Φοινίκων διαλέκτου τὰ Τυρίων ἀρχεῖα
 εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φωνήν, λέγων οὕτως· τελευτήσαντος
 δὲ Ἀβιβάλου διεδέξατο τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ
 Εἴραμος, ὃς βιώσας ἔτη πεντήκοντα τρία ἐβασίλευσε
 τριάκοντα καὶ τέτταρα. <145> οὗτος ἔχωσε τὸ Εὐρύ-
 30 χωρον, τὸν τε χρυσοῦν κίονα τὸν ἐν τοῖς τοῦ Διὸς

ἀνέθηκεν, ἔτι τε ὕλην ξύλων ἀπελθὼν ἔκοψεν ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ λεγομένου Λιβάνου εἰς τὰς τῶν ἱερῶν στέγας, <146> καθελὼν τε τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ καὶ ναὺν ᾠκοδόμησε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τὸν τῆς Ἀστάρτης, πρῶτος τε τοῦ Ἡρακλέους ἔγερσιν ἐποίησατο ἐν τῷ Περιτίῳ 5 μηνί. τοῖς τε Ἰτυκαίοις ἐπεστρατεύσατο μὴ ἀποδιδούσι τοὺς φόρους, καὶ ὑποτάξας πάλιν αὐτῷ ἀνέστρεψεν. ἐπὶ τούτου ἦν Ἀβδήμονος παῖς νεώτερος, ὃς ἀεὶ ἐνίκα λύων τὰ προβλήματα, ἃ ἐπέτασσε Σολομῶν ὁ Ἱεροσολύμων βασιλεύς. <147> μνημονεύει δὲ καὶ Δίος λέ- 10 γων οὕτως Ἀβιβάλου τελευτήσαντος υἱὸς αὐτοῦ Εἴραμος ἐβασίλευσεν. οὗτος τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη τῆς πόλεως προσέχωσε, καὶ μεῖζον τὸ ἔστυ ἐποίησε, καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ ἱερὸν καθ' ἑαυτὸ ὃν ἐν νήσῳ ἐγχώσας τὸν μεταξὺ τόπον συνῆψε τῇ πόλει καὶ χρυσοῖς 15 ἀναθήμασιν ἐκόσμησεν. ἀναβὰς δ' εἰς τὸν Λίβανον ὑλοτόμησε πρὸς τὴν τῶν ἱερῶν κατασκευήν. <148> τὸν δὲ τυριαννοῦντα Ἱεροσολύμων Σολομῶνα πέμψαι φασὶ πρὸς τὸν Εἴραμον αἰνίγματα, καὶ λύσιν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἀξιοῦν, τὸν δὲ μὴ δυνηθέντα διακρίναι τῷ λύ- 20 σαντι χρήματ' ἀποτίνειν. <149> ὁμολογήσαντα δὲ τὸν Εἴραμον καὶ μὴ δυνηθέντα λῦσαι τὰ αἰνίγματα πολλὰ τῶν χρημάτων εἰς τὸ ἐπιζήμιον ἀναλῶσαι. εἴτα δι' Ἀβδήμονά τινα Τύριον ἄνδρα τὰ προτεθέντα λῦσαι καὶ αὐτὸν ἄλλα προβαλεῖν, ἃ μὴ λύσαντα τὸν Σολομῶνα 25 πολλὰ τῷ Εἰράμῳ προσαποτιῖσαι χρήματα.

6 καὶ Δίος μὲν οὕτως εἶρηκεν. <150> ἐπεὶ δ' ἑώρα τὰ τῶν Ἱεροσολύμων τεῖχῃ ὁ βασιλεὺς πύργων πρὸς ἀσφάλειαν δεόμενα καὶ τῆς ἄλλης ὀχυρότητος (πρὸς γὰρ τάξιωμα τῆς πόλεως ἡγεῖτο δεῖν καὶ τοὺς περι- 30

βόλους εἶναι), ταῦτά τε προσεπεσκεύασε καὶ πύργοις
 αὐτὰ μεγάλους προσεξήρην. <151> ὠκοδόμησε δὲ καὶ
 πόλεις ταῖς βαρυτάταις ἐναρίθμους, Ἄσωρόν τε καὶ
 Μαργδών, τρίτην δὲ Γαζαρά, τὴν τῆς Παλαιστινῶν
 5 χώρας ὑπάρχουσαν, ἣν Φαραὼν ὁ τῶν Αἰγυπτίων βα-
 σιλεὺς στρατευσάμενος καὶ πολιορκήσας αἶρεϊ κατὰ κρά-
 τοι, ἀποκτείνας δὲ πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὴν κατ-
 έσκαψεν, εἴτα ὄρωρᾶν ἔδωκε τῇ αὐτοῦ θυγατρὶ Σολο-
 μῶνι γεγαμημένη· <152> διὸ καὶ ἀνήγειρεν ὁ βασιλεὺς
 10 αὐτήν, οὔσαν ὀχυρὰν φύσει καὶ πρὸς πολέμους καὶ τὰς
 τῶν καιρῶν μεταβολὰς χρησίμην εἶναι δυναμένην. οὐ
 πύρρῳ δ' αὐτῆς ἄλλας ὠκοδόμησε δύο πόλεις· Βητχώρα
 τῇ ἑτέρᾳ ὄνομα ἦν, ἣ δ' ἑτέρα Βαλὲθ ἑκαλεῖτο. <153>
 προσκατεσκεύασε δὲ ταύταις καὶ ἄλλας εἰς ἀπόλαυσιν
 15 καὶ τρυφὴν ἐπιτηδείως ἐχούσας, τῇ τε τῶν ἀέρων εὐ-
 κροσίᾳ καὶ τοῖς ὥραιόις εὐφυνεῖς καὶ νάμασιν ὑδάτων
 ἐνδρόσους. ἐμβαλὼν δὲ καὶ εἰς τὴν ἔρημον τὴν ἐπάνω
 Συρίας καὶ κατασχὼν αὐτὴν ἔκτισεν ἐκεῖ πόλιν μεγί-
 στην, δύο μὲν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπὸ τῆς Ἄνω Συρίας δι-
 20 εσιῶσαν, ἀπὸ δ' Εὐφράτου μιᾶς, ἀπὸ δὲ τῆς μεγάλης
 Βαβυλῶνος ἕξ ἡμερῶν ἦν τὸ μῆκος. <154> αἷτιον δὲ
 τοῦ τὴν πόλιν οὕτως ἀπὸ τῶν οἰκουμένων μερῶν τῆς
 Συρίας ἀπρωκίσθαι τὸ κατωτέρῳ μὲν οὐδαμοῦ τῆς γῆς
 ὑδωρ εἶναι, πηγὰς δ' ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ μόνον εὖρε-
 25 θῆναι καὶ φρέατα. ταύτην οὖν τὴν πόλιν οἰκοδομήσας
 καὶ τείχεσιν ὀχυρωτάτοις περιβαλὼν Θαδάμορα ὠνό-
 μασε, καὶ τοῦτ' ἔτι νῦν καλεῖται παρὰ τοῖς Σύροις, οἱ
 δ' Ἕλληνες αὐτὴν προσαγορεύουσι Πάλμυραν.

<155> Σολομῶν μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ταῦτα κατ' ἐκεῖ- 2
 30 νον τὸν καιρὸν πράττων διετέλει· πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητή-

σαντας, ὃ τι πάντες οἱ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῖς ἀπὸ Μιναίου τοῦ Μέμφιν οἰκοδομήσαντος, ὃς ἔτεσι πολλοῖς ἔμπροσθεν ἐγένετο τοῦ πάππου ἡμῶν Ἀβράμου, μέχρι Σολομῶνος, πλείονων ἐτῶν ἢ τριακοσίων καὶ χιλίων μεταξὺ διεληλυθότων, Φαραῶθαι ἐκλήθησαν, ἀπὸ τοῦ 5 μετ' αὐτοὺς ἐν τοῖς μεταξὺ χρόνοις ἄρξαντος βασιλέως Φαραῶνος τὴν προσηγορίαν λαβόντες, ἀναγκαῖον ἡγησάμην εἰπεῖν, ἵνα τὴν ἄγνοιαν αὐτῶν ἀφέλω καὶ ποιήσω τοῦνόματος φανερὰν τὴν αἰτίαν ὅτι Φαραῶν κατ' Αἰγυπτίους βασιλέα σημαίνει. <156> οἶμαι δ' αὐτοὺς ἐκ παίδων 10 ἄλλοις χρωμένους ὀνόμασιν, ἐπειδὴν δὲ βασιλεῖς γένωνται, τὸ σημαῖνον αὐτῶν τὴν ἐξουσίαν κατὰ τὴν πάτριον γλῶτταν μετονομάζεσθαι. καὶ γὰρ οἱ τῆς Ἀλεξανδρείας βασιλεῖς ἄλλοις ὀνόμασι καλούμενοι πρότερον, ὅτε τὴν βασιλείαν ἔλαβον, Πτολεμαῖοι προσηγορεύθησαν 15 ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλέως. <157> καὶ οἱ Ῥωμαῖον δ' αὐτοκράτορες ἐκ γενετῆς ἀπ' ἄλλων χρηματίζαντες ὀνομάτων Καίσαρες καλοῦνται, τῆς ἡγεμονίας καὶ τῆς τιμῆς τὴν προσηγορίαν αὐτοῖς θεμένης, ἀλλ' οὐχ οἷς ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκλήθησαν τούτοις ἐπιμένοντες. 20 μῖζω δὲ καὶ Ἡρόδοτον τὸν Ἀλικαρνασσεά διὰ τοῦτο μετὰ Μιναῖον τὸν οἰκοδομήσαντα Μέμφιν τριάκοντα καὶ τριακοσίους βασιλεῖς Αἰγυπτίων γενέσθαι λέγοντα μὴ δηλῶσαι αὐτῶν τὰ ὀνόματα, ὅτι κοινῶς Φαραῶθαι ἐκαλοῦντο. <158> καὶ γὰρ μετὰ τὴν τούτων τελευτὴν 25 γυναικὸς βασιλευσάσης λέγει τοῦνομα Νίκανλιν καλῶν, δηλῶν ὡς τῶν μὲν ἀρρένων βασιλέων τὴν αὐτὴν προσηγορίαν ἔχειν δυναμένων, τῆς δὲ γυναικὸς οὐκέτι κοινῶς ἐκείνης, καὶ διὰ τοῦτο εἶπεν αὐτῆς τὸ φύσει δεῖσαν ὄνομα. <159> ἐγὼ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐπιχωρίοις 30 ἡμῶν βιβλίοις ἡῶρον ὅτι μετὰ Φαραῶθην τὸν Σολο-

μῶρος πενθερόν οὐκέτ' οὐδείς τοῦτο τοῦνομα βασιλεὺς
 Αἰγυπτίων ἐκλήθη, καὶ ὅτι ὕστερον ἦκε πρὸς Σολομῶνα
 ἢ προειρημένην γυνὴ βασιλεύουσα τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς
 Αἰθιοπίας. περὶ μὲν οὖν ταύτης μετ' οὐ πολὺ δηλώσομεν.
 5 νῦν δὲ τούτων ἐπεμνήσθην, ἵνα παραστήσω τὰ ἡμέτερα
 βιβλία καὶ τὰ παρ' Αἰγυπτίοις περὶ πολλῶν ὁμολογοῦντα.

〈160〉 ὁ δὲ βασιλεὺς Σολομών τοὺς ἔτι τῶν Χανα- 3
 ναίων οὐχ ὑπακούοντας, οἳ ἐν τῷ Αἰβάνῳ διέτριβον
 ὄρει καὶ μέχρι πόλεως Ἀμάθης, ὑποχειρίους ποιησά-
 10 μενος φόρον αὐτοῖς προσεπέταξε, καὶ πρὸς τὸ θητεῦεν
 αὐτῷ καὶ τὰς οἰκετικὰς χρείας ἐκτελεῖν καὶ πρὸς γεωρ-
 γίαν κατ' ἔτος ἕξ αὐτῶν ἐπελέγετο. 〈161〉 τῶν γάρ
 Ἑβραίων οὐδείς ἐδούλευεν (οὐδ' ἦν εὖλογον ἔθνη πολλὰ
 τοῦ θεοῦ δεδοκότες αὐτοῖς ὑποχείρια, δέον ἐκ τούτων
 15 ποιεῖσθαι τὸ θητικόν, αὐτοὺς κατὰγειν εἰς τοῦτο τὸ
 σχῆμα), ἀλλὰ πάντες ἐν ὅπλοις ἐφ' ἄρμάτων καὶ ἵππων
 στρατευόμενοι μᾶλλον ἢ δουλεύοντες διῆγον. 〈162〉 τῶν
 δὲ Χαναναίων, οὓς εἰς τὴν οἰκετείαν ἀπήγαγεν, ἄρχον-
 τας ἀπέδειξε πεντακοσίους καὶ πεντήκοντα τὸν ἀριθ-
 20 μόν, οἳ τὴν ὅλην αὐτῶν ἐπιτροπὴν εἰλήφεσαν παρὰ
 βασιλέως, ὥστε διδάσκειν αὐτοὺς τὰργα καὶ τὰς πραγ-
 ματείας ἐφ' ἃς αἰ αὐτῶν ἐχορῆζεν.

〈163〉 ἐναυπηγήσατο δ' ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ Αἰγυ- 4
 πτικῷ κόλπῳ σκάφη πολλὰ, τῆς Ἑρμῆος θαλάττης ἐν
 25 τινι τόπῳ λεγομένῳ Γασιωνγράφελος οὐ πόρρω Αἰλανῆς
 πόλεως, ἣ νῦν Βερενίκη καλεῖται· αὕτη γὰρ ἡ χώρα τὸ
 πρὶν Ἰουδαίων ἦν. ἔτυχε δὲ καὶ τῆς ἀρμοζούσης εἰς
 τὰς ναῦς ὠρεᾶς παρ' Εἰράμου τοῦ Τυρίων βασιλέως·
 〈164〉 ἄνδρας γὰρ αὐτῷ κυβερνήτας καὶ τῶν θαλαττίων

ἐπιστήμονας ἔπεμψεν ἱκανούς, οἷς ἐκέλευσε πλείσαντας μετὰ καὶ τῶν ἰδίων οἰκονόμων εἰς τὴν πάλαι μὲν Σώφειραν νῦν δὲ Χρυσῆν γῆν καλουμένην (τῆς Ἰνδικῆς ἐστὶν αὕτη) χρυσὸν αὐτῷ κομίσαι. καὶ συναθροίσαντες ὡς τετρακόσια τάλαντα πάλιν ἀνεχώρησαν πρὸς τὸν βασιλέα. 5

5 <165> τὴν δὲ τῆς Αἰγύπτου τότε καὶ τῆς Αἰθιοπίας βασιλεύουσαν, γυναικα σοφία διαπεπονημένην καὶ τᾶλλα θαυμαστήν, ἀκούουσιν τὴν Σολομῶνος ἀρετὴν καὶ φρόνησιν, ἐπιθυμία τῆς ὕψεως αὐτοῦ ἐκ τῶν ὁσημέραι περὶ τῶν ἐκεῖ λεγομένων πρὸς αὐτὸν ἤγαγε. <166> πεισθῆ- 10 ναι γὰρ ὑπὸ τῆς πείρας ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τῆς ἀκοῆς (ἦν εἰκὸς ἐστί καὶ ψευδεῖ δόξῃ συγκατατίθεσθαι καὶ μεταπεῖσαι πάλιν· ὅλη γὰρ ἐπὶ τοῖς ἀπαγγέλλουσι κεῖται) θέλουσα πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν διέγνω, μάλιστα τῆς σοφίας αὐτοῦ βουλομένη λαβεῖν πεῖραν, αὐτὴ προτείνασα 15 καὶ λῦσαι τὸ ἄπορον τῆς διανοίας δεηθεῖσα. ἦκε δ' εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ πολλῆς δόξης καὶ πλούτου παρασκευῆς· <167> ἐπηγάγετο γὰρ καμήλους χρυσίου μεστὰς καὶ ἄρωμάτων ποικίλων καὶ λίθου πολυτελοῦς. ὡς δ' αὐτὴν ἀφικομένην ἠδέως ὁ βασιλεὺς προσεδέξατο, τὰ 20 τ' ἄλλα περὶ αὐτὴν φιλότιμος ἦν, καὶ τὰ προβαλλόμενα σοφίσματα ῥαδίως τῇ συνέσει καταλαμβανόμενος θᾶπτον ἢ προσεδόκα τις ἐπελύετο. <168> ἢ δ' ἐξεπλήττετο μὲν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶνος, οὕτως ὑπερβάλλουσιν αὐτὴν καὶ τῆς ἀκουομένης τῇ πείρᾳ 25 κρείττω καταμαθοῦσα, μάλιστα δ' ἐθαύμαζε τὰ βασίλεια τοῦ τε κάλλους καὶ τοῦ μεγέθους, οὐχ ἦντιον δὲ τῆς διατάξεως τῶν οἰκοδομημάτων. καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ πολλὴν τοῦ βασιλέως καθεώρα φρόνησιν. <169> ὑπερ- ἐξέπληττε δ' αὐτὴν ὅ τ' οἶκος Δρυμῶν ἐπικαλούμενος 30

Αιβάνου, καὶ ἡ τῶν καθ' ἡμέραν δείπνων πολυτέλεια,
 καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς αὐτοῦ καὶ διακονίας, ἢ τε τῶν
 ὑπηρετούντων ἐσθλῆς καὶ τὸ μετ' ἐπιστήμης αὐτῶν παρὰ
 τὴν διακονίαν εὐπρεπές, οὐχ ἥμιστι δὲ καὶ αἱ καθ' ἡμέ-
 5 ραν ἐπιτελούμεναι τῷ θεῷ θυσίαι καὶ τὸ τῶν ἱερέων
 καὶ Λευιτῶν περὶ αὐτὰς ἐπιμελές. <170> ταῦθ' ὁρῶσα
 καθ' ἡμέραν ὑπερεθαύμαζε, καὶ κατασχεῖν οὐ δυνη-
 θεῖσα τὴν ἔκπληξιν τῶν βλεπομένων, φανερὰν ἐποίησεν
 αὐτὴν θαυμαστικῶς διακειμένην· πρὸς γὰρ τὸν βασι-
 10 λέα προήχθη λόγους εἰπεῖν ὑφ' ᾧν ἡλέγχθη σφόδρα
 τὴν διάνοιαν ἐπὶ τοῖς προειρημένοις ἡττημένη. <171>
 'πάντα μὲν' γὰρ εἶπεν, 'ὦ βασιλεῦ, τὰ δι' ἀκοῆς εἰς
 γνῶσιν ἐρχόμενα μετ' ἀπιστίας παραγίνεται· τῶν δὲ
 σὺν ἀγαθῶν ὧν αὐτός τ' ἔχεις ἐν σαντιῷ, λέγω δὲ τὴν
 15 σοφίαν καὶ τὴν φρόνησιν, καὶ ὧν ἡ βασιλεία σοι δίδω-
 σιν, οὐ ψευδῆς ἄρ' ἡ φήμη πρὸς ἡμᾶς διήλθεν, ἀλλ'
 οὐς' ἀληθῆς πολὺν καταδεστέραν τὴν εὐδαιμονίαν ἀπ-
 ἐφηνεν ἥς ὁρῶ νῦν παροῦσα. <172> τὰς μὲν γὰρ ἀκοὰς
 πείθειν ἐπεχείρει μόνον, τὸ δ' ἀξίωμα τῶν πραγμάτων
 20 οὐχ οὕτως ἐποίει γνῶριμον ὥς ἡ ὕψις αὐτὸ καὶ τὸ
 παρ' αὐτοῖς εἶναι συνίστησιν. ἐγὼ γοῦν οὐδὲ τοῖς
 ἀπαγγελλομένοις διὰ τὸ πλῆθος καὶ μέγεθος ὧν ἐπυν-
 θανόμην πιστεύουσα, πολλῷ πλείω τούτων ἰστόρηκα,
 <173> καὶ μακάριόν τε τὸν Ἑβραίων λαὸν εἶναι κρίνω,
 25 δούλους τε τοὺς σοὺς καὶ φίλους, οἳ καθ' ἡμέραν τῆς
 σῆς ἀπολαύουσιν ὕψεως καὶ τῆς σοφίας ἀκροώμενοι
 διατελοῦσιν. εὐλογῆσειεν ἂν τις τὸν θεὸν ἀγαπήσαντα
 τήνδε τὴν χώραν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας οὕτως
 ὥστε σὲ ποιῆσαι βασιλέα.'

30 <174> παραστήσασα δὲ καὶ διὰ τῶν λόγων πῶς 6

αὐτὴν διέθηκεν ὁ βασιλεύς, ἔτι καὶ ταῖς δωρεαῖς τὴν
διάνοιαν αὐτῆς ἐποίησε φανεράν. εἴκοσι μὲν γὰρ αὐτῷ
τάλαντα ἔδωκε χρυσίου, ἁρωμάτων τε πλῆθος ἄσυλλό-
γιστον καὶ λίθον πολυτελῆ· λέγουσι δ' ὅτι καὶ τὴν τοῦ
ὀποβαλσάμου ὄριζαν, ἣν ἔτι καὶ νῦν ἡμῶν ἡ χώρα φέρει, 5
δούσης ταύτης τῆς γυναικὸς ἔχομεν. <175> ἀντεδωρή-
σατο δ' αὐτὴν καὶ Σολομὼν πολλοῖς ἀγαθοῖς, καὶ μέλισθ' ὦν
κατ' ἐπιθυμίαν ἐξελέξατο· οὐδὲν γὰρ ἦν ὃ τι δεηθείη
λαβεῖν οὐ παρέσχεν, ἀλλ' ἐτοιμότερον ὦν αὐτὸς κατὰ
τὴν οἰκείαν ἐχαρίζετο προαίρεσιν, ἅπερ ἐκείνη τυχεῖν 10
ἡξίου προῖεμένος, τὴν μεγαλοφροσύνην ἐπεδείκνυτο.

καὶ ἡ μὲν τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῆς Αἰθιοπίας βασι-
λισσα, ὦν προειρήκαμεν τυχοῦσα καὶ μεταδοῦσα πάλιν
τῷ βασιλεῖ τῶν παρ' αὐτῆς, εἰς τὴν οἰκείαν ὑπέστρε-
7 ψεν· <176> κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν κομισθέντων 15
ἀπὸ τῆς Χρυσῆς καλουμένης γῆς λίθων πολυτελῶν τῷ
βασιλεῖ καὶ ξύλων πευκίνων, τοῖς ξύλοις εἰς ὑποστή-
ριγμα τοῦ τε ναοῦ καὶ τῶν βασιλείων κατασκήσατο, καὶ
πρὸς τὴν τῶν μουσικῶν ὀργάνων κατασκευὴν, κινύρας
τε καὶ νάβλας, ὅπως ὑμνῶσιν οἱ Λευῖται τὸν θεόν. 20
πάντων δὲ τῶν πώποτε κομισθέντων αὐτῷ τὰ κατ'
ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐνεχθέντα καὶ μεγέθει καὶ κάλλει
διέφερεν. <177> ὑπολάβῃ δὲ μηδεὶς ὅτι τὰ τῆς πεύκης
ξύλα τοῖς νῦν εἶναι λεγομένοις καὶ ταύτην ὑπὸ τῶν
πιπρασκόντων τὴν προσηγορίαν ἐπὶ καταπλήξει τῶν 25
ὠνούμενων λαμβάνουσιν ἔστι παραπλήσια· ἐκεῖνα γὰρ
τὴν μὲν ιδέαν ἐμφορῇ τοῖς συκίνοις γίνεται, λευκότερα
δ' ἔστι καὶ στίλβει πλέον. <178> τοῦτο μὲν οὖν πρὸς
τὸ μηδένα τὴν διαφορὰν ἀγνοῆσαι μηδὲ τὴν φύσιν τῆς

ἀληθοῦς πεύκης, ἐπεὶ διὰ τὴν τοῦ βασιλέως χρεῖαν
ἐμνήσθημεν αὐτῆς, εὐκαιρον εἶναι καὶ φιλόανθρωπον
δηλῶσαι νομίσαντες εἰρήκαμεν· <179> ὁ δὲ τοῦ χρυσοῦ 2
σταθμὸς τοῦ κομισθέντος αὐτῷ τέλαντα ἑξακόσια καὶ
5 ἑξήκοντα ἑξ, μὴ συγκαταριθμουμένου καὶ τοῦ ὑπὸ τῶν
ἐμπόρων ὠνηθέντος, μηδ' ὧν οἱ τῆς Ἀραβίας τοπάρχαι
καὶ βασιλεῖς ἔπεμπον αὐτῷ δώρων. ἔχωνευσσε δὲ τὸν
χρυσὸν εἰς διακοσίων κατασκευὴν θυρεῶν, ἀνὰ σίκλους
ἀρόντων ἑξακοσίους. <180> ἐποίησε δὲ καὶ ἀσπίδας
10 τριακοσίας, ἀγούσης ἑκάστης μῆς χρυσοῦ τρεῖς. ἀν-
έθηκε δὲ ταύτας φέρων εἰς τὸν οἶκον τὸν Δρυμῶνα
Λιβάνου καλούμενον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκπώματα
διὰ χρυσοῦ καὶ λίθου τὰ πρὸς τὴν ἐστίαν ὡς ἔνι
μάλιστα φιλοτέχνως κατεσκεύασε, καὶ τὴν ἄλλην τῶν
15 σκευῶν θαψίλειαν χρυσοῦν ἅπασαν ἐμηχανήσατο. <181>
οὐδὲν γὰρ ἦν ὃ τι ἀργύρῳ ἐπίπρασκεν ἢ πάλιν ἔωνεῖτο.
πολλὰ γὰρ ἦσαν νῆες ἃς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ Ταρσικῇ
λεγομένῃ θαλάττῃ καταστήσας ἀγαγεῖν εἰς τὰ ἐνδοτέρω
τῶν ἔθνων παντοίαν ἐμπορίαν προσέταξεν· ὧν ἕξेम-
20 πολουμένων ἄργυρος καὶ χρυσὸς ἐκομίζετο τῷ βασιλεῖ
καὶ πολὺς ἐλέφας Αἰθίοπες τε καὶ πίθηκοι. τὸν δὲ πλοῦν
ἀπιοῦσαί τε καὶ ἐπανερχόμεναι τρισὶν ἔτεσιν ἦνουν.

<182> φήμη δὲ λαμπρὰ πᾶσαν ἐν κύκλῳ τὴν χώραν 3
περιήρχετο διαβοῶσα τὴν Σολομῶνος ἀρετὴν καὶ σο-
25 φίαν, ὡς τοὺς τε πανταχοῦ βασιλεῖς ἐπιθυμεῖν εἰς
ᾧψιν αὐτῷ παραγενέσθαι, τοῖς λεγομένοις δι' ὑπερβολὴν
ἀπιστοῦντας, καὶ δωρεαῖς μεγάλαις προσεμφανίζειν τὴν
περὶ αὐτὸν σπουδὴν. <183> ἔπεμπον γὰρ αὐτῷ σκεύη
χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ ἀλουργεῖς ἐσθῆτας καὶ ἀρωμά-
30 των γένη πολλὰ καὶ ἵππους καὶ ἄρματα, καὶ τῶν ἀχθο-

φόρων ἡμιόνων ὅσους καὶ ῥώμη καὶ κάλλει τὴν τοῦ βασιλέως ὕψιν εὖ διαθήσειν ἐπελέγοντο, ὥστε τοῖς οὖσιν αὐτῷ πρότερον ἄρμασι καὶ ἵπποις ἐκ τῶν πεμπομένων προσθέντα ποιῆσαι τὸν μὲν τῶν ἁρμάτων ἀριθμὸν τετρακοσίοις περιττότερον (ἦν γὰρ αὐτῷ πρό- 5 τερον χίλια), τὸν δὲ τῶν ἵππων δισχιλίους (ὑπὴρχον γὰρ αὐτῷ δισμύριοι ἵπποι). <184> ἤσκηντο δ' οὗτοι πρὸς εὐμορφίαν καὶ τάχος, ὥς μὴτ' εὐπρεπεστέρους ἄλλους εἶναι συμβαλεῖν αὐτοῖς μὴτ' ὠκυτέρους, ἀλλὰ καλλίστους τε πάντων ὁρᾶσθαι καὶ ἀπαρμιλλήτον 10 αὐτῶν εἶναι τὴν ὀξύτητα. <185> ἐπεκόσμουν δ' αὐτοὺς καὶ οἱ ἀναβαίνοντες, νεότητι μὲν πρῶτον ἀνθούντες ἐπιτερεπισταίῃ, τὸ δ' ὕψος ὄντες περίοπτοι καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ὑπερέχοντες, μηκίστας μὲν καθειμένοι χαίτας, ἐνδεδυμένοι δὲ χιτῶνας τῆς Τυρίας πορφύρας. 15 ψῆγμα δὲ χρυσοῦ καθ' ἡμέραν αὐτῶν ἐπέσθητον ταῖς κόμαις, ὥς στίλβειν αὐτῶν τὰς κεφαλὰς τῆς ἀγῆς τοῦ χρυσοῦ πρὸς τὸν ἥλιον ἀντανακλωμένης. <186> τούτων περὶ αὐτὸν ὄντων καθωπλισμένων καὶ τόξα ἐξηροτη- μένων, ἐφ' ἄρματος αὐτὸς ὀχούμενος καὶ λευκὴν ἡμ- 20 φιεσμένος ἐσθῆτα πρὸς αἰῶραν ἔθος εἶχεν ἐξορμᾶν. ἦν δὲ χωρίον τι ἀπὸ δύο σχολίων Ἱεροσολύμων ὃ καλεῖται μὲν Ἡθάμ, παραδείσοις δὲ καὶ ναμάτων ἐπιρροαῖς ἐπιτερεπὲς ἅμα καὶ πλούσιον. εἰς τοῦτο τὰς ἐξ- ὁδοὺς αἰωρούμενος ἐποιεῖτο.

4 <187> θεία δὲ περὶ πάντα χρώμενος ἐπινοία τε καὶ σπουδῇ, καὶ λίαν ὦν φιλόκαλος, οὐδὲ τῶν ὁδῶν ἡμέλησεν, ἀλλὰ καὶ τούτων τὰς ἀγούσας εἰς Ἱεροσόλυμα βασίλειον οὖσαν λίθῳ κατέστρωσε μέλανι, πρὸς τε τὸ ῥαστώνην εἶναι τοῖς βαδίζουσιν καὶ πρὸς τὸ δηλοῦν 30

τάξιωμα τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἡγεμονίας. <188> δια-
μερίσας δὲ τὰ ἄρματα καὶ διατάξας, ὥστ' ἐν ἐκάστη
πόλει τούτων ἀριθμὸν ὠρισμένον ὑπάρχειν, αὐτὸς μὲν
περὶ αὐτὸν ἐτήρησεν ὀλίγα, τὰς δὲ πόλεις ταύτας ἀρμά-
5 των προσηγόρευσε. τοῦ δ' ἀργυρίου τοσοῦτον ἐποίησε
πληθος ἐν Ἱεροσολύμοις ὁ βασιλεὺς ὅσον ἦν καὶ τῶν
λίθων, καὶ τῶν κεδρίνων ξύλων, οὐ πρότερον ὕτων,
ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τῶν σινκαμίνων, (ῶν) πληθύει
τὰ τῆς Ἰουδαίας πεδία. <189> προσέταξε δὲ καὶ τοῖς
10 ἐμπόροις Αἰγύπτου κομίζουσιν αὐτῷ πιπράσκειν τὸ μὲν
ἄρμα σὺν ἵπποις δυσὶν ἑξακοσίων δραχμῶν ἀργυρίου,
αὐτὸς τε τοῖς τῆς Συρίας βασιλεῦσιν καὶ τοῖς πέραν
Εὐφράτου διέπεμπεν αὐτούς.

<190> γενόμενος δὲ πάντων βασιλέων ἐνδοξότατος 5
15 καὶ θεοφιλέστατος, καὶ φρονήσει καὶ πλούτῳ διενεγ-
κὼν τῶν πρὸ αὐτοῦ τὴν Ἑβραίων ἀρχὴν ἐσχηκότων,
οὐκ ἐνέμεινε τούτοις ἄχρὶ τελευτῆς, ἀλλὰ καταλιπὼν
τὴν τῶν πατρίων ἐθισμῶν φυλακὴν οὐκ εἰς ὅμοιον οἷς
προειρήκαμεν αὐτοῦ τέλος κατέστρεψεν. <191> εἰς δὲ
20 γυναικας ἐκμαρτεῖς καὶ τὴν τῶν ἀφροδισίων ἀκρασίαν,
οὐ ταῖς ἐπιχωρίοις μόναις ἠρέσκετο, πολλὰς δὲ καὶ ἐκ
τῶν ἀλλοτρίων ἐθνῶν γήμας, Σιδωνίας καὶ Τυρίας καὶ
Ἀμμανίτιδας καὶ Ἰδουμαίας, παρέβη μὲν τοὺς Μωυ-
σέους νόμους, ὃς ἀπηγόρευσε συνοικεῖν ταῖς οὐχ ὁμο-
25 φύλοις, <192> τοὺς δ' ἐκείνων ἠρξάτο θρησκεύειν
θεοὺς, ταῖς γυναιξὶ καὶ τῷ πρὸς αὐτὰς ἔρωτι χαριζό-
μενος, τοῦτ' αὐτὸ ὑπιδομένου τοῦ νομοθέτου, καὶ προ-
ειπόντος μὴ γαμεῖν τὰς ἀλλοτριοχώρους, ἵνα μὴ τοῖς
ξένοις ἐπιπλукέντες ἔθελαι τῶν πατρίων ἀποστῶσι, μηδὲ

§ 188 = 3 Reg. X 26; 2 Paral. IX 25. § 190 = 3 Reg.

XI 1.

τοὺς ἐκείνων σέβωσι θεοὺς, παρέντες τιμᾶν τὸν ἴδιον.
 <193> ἀλλὰ τούτων μὲν κατημέλησεν ὑπενεχθεὶς εἰς
 ἡδονὴν ἀλόγιστον ὁ Σολομών, ἀγαγόμενος δὲ γυναι-
 κας ἀρχόντων καὶ διασήμεων θυγατέρας ἑπτακοσίας τὸν
 ἀριθμὸν καὶ παλλακὰς τριακοσίας, πρὸς δὲ ταύταις καὶ 5
 τὴν τοῦ βασιλέως τῶν Αἰγυπτίων θυγατέρα, εὐθὺς μὲν
 ἐκρατεῖτο πρὸς αὐτῶν ὥστε μιμεῖσθαι τὰ παρ' ἐκείνων,
 καὶ τῆς εὐνοίας καὶ φιλοστοργίας ἠναγκάζετο παρέχειν
 αὐταῖς δεῖγμα τὸ βιοῦν ὡς αὐταῖς πάτριον ἦν. <194>
 προβαινούσης δὲ τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ λογισμοῦ διὰ τὸν 10
 χρόνον ἄσθενουῦντος ἀντέχειν πρὸς τὴν μνήμην τῶν
 ἐπιχωρίων ἐπιτηδευμάτων, ἔτι μᾶλλον τοῦ ἰδίου μὲν
 θεοῦ κατωλιγώρησε, τοὺς δὲ τῶν γάμων τῶν ἐπεισ-
 ἄκτων τιμῶν διετέλει. <195> καὶ πρὸ τούτων δ' ἀμαρ-
 τεῖν αὐτὸν ἔτυχε καὶ σφαλῆναι περὶ τὴν φυλακὴν τῶν 15
 νομίμων, ὅτε τὰ τῶν χαλκῶν βοῶν ὁμοιώματα κατ-
 εσκεύασε τῶν ὑπὸ τῇ θαλάττῃ τῷ ἀναθήματι καὶ τῶν
 λεόντων τῶν περὶ τὸν θρόνον τὸν ἴδιον· οὐδὲ γὰρ
 ταῦτα ποιεῖν ὃν ὅσιον εἰργάσατο. <196> κάλλιστον δ'
 ἔχων καὶ οἰκεῖον παράδειγμα τῆς ἀρετῆς τὸν πατέρα 20
 καὶ τὴν ἐκείνου δόξαν, ἣν αὐτῷ συνέβη καταλιπεῖν διὰ
 τὴν πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβειαν, οὐ μιμησάμενος αὐτόν,
 καὶ ταῦτα δις αὐτῷ τοῦ θεοῦ κατὰ τοὺς ὕπνους φα-
 νέντος καὶ τὸν πατέρα μιμεῖσθαι παραινέσαντος, ἀκλεῶς
 ἀπέθανεν.

<197> ἦκεν οὖν εὐθὺς ὁ προφήτης ὑπὸ τοῦ θεοῦ
 πεμφθεὶς, οὔτε λανθάνειν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς παρανομή-
 μασι λέγων οὔτ' ἐπὶ πολὺν χαιρήσειν τοῖς πραττομένοις
 ἀπειλῶν, ἀλλὰ ζῶντος μὲν οὐκ ἀφαιρεθήσεσθαι τὴν
 βασιλείαν, ἐπεὶ τῷ πατρὶ Δαυίδῃ τὸ θεῖον αὐτὸν ὑπ- 30

έσχετο διάδοχον ποιήσειν εκείνου, <198> τελευτήσαντος
δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ταῦτα διαθήσειν, οὐχ ἅπαντα μὲν
τὸν λαὸν ἀποστήσας αὐτοῦ, δέκα δὲ φυλάς παραδοὺς
αὐτοῦ τῷ δούλῳ, δύο δὲ μόνας καταλιπὼν τῷ υἱωνῷ τοῦ
5 Δαυίδου, δι' αὐτὸν ἐκείνον, ὅτι τὸν θεὸν ἠγάπησεν, καὶ
διὰ τὴν πόλιν Ἱεροσόλυμα, ἐν ἣ νὰν ἔχειν ἐβουλήθη.

<199> ταῦτ' ἀκούσας Σολομὼν ἤλγησε καὶ σφοδρῶς 6
συνεχύθη, πάντων αὐτῷ σχεδὸν τῶν ἀγαθῶν, ἐφ' οἷς
ξηλωτὸς ἦν, εἰς μεταβολὴν ἐρχομένων πονηράν. οὐ
10 πολὺς δὲ διήλθε χρόνος ἅφ' οὗ κατήγγειλεν ὁ προ-
φήτης αὐτῷ τὰ συμβησόμενα, καὶ πολέμιον ἐπ' αὐτὸν
εὐθύς ἤγειρεν ὁ θεός, Ἀδερὸν μὲν ὄνομα, τὴν δ' αἰτίαν
τῆς ἔχθρας λαβόντα τοιαύτην. <200> παῖς οὗτος ἦν,
Ἰδουμαῖος γένος, ἐκ βασιλικῶν σπερμάτων. καταστρε-
15 ψαμένου δὲ τὴν Ἰδουμαίαν Ἰωάβου τοῦ Δαυίδου στρα-
τηγοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἐν ἀκμῇ καὶ φέρειν ὅπλα δυ-
ναμένους διαφθείραντος μηνὸς ἕξ, μόνος οὗτος φυγὼν
ἦκε πρὸς τὸν Φαραῶνα τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα. <201>
ὁ δὲ φιλοφρόνως αὐτὸν ὑποδεξάμενος οἶκόν τ' αὐτῷ
20 δίδωσι καὶ χώριον εἰς διατροφὴν, καὶ γενόμενον ἐν
ἡλικίᾳ λίαν ἠγάπη, ὥς καὶ τῆς αὐτοῦ γυναικὸς αὐτῷ
δοῦναι πρὸς γάμον τὴν ἀδελφήν, ὄνομα Θεαφίνην, ἕξ
ἧς υἱὸς αὐτῷ γενόμενος τοῖς τοῦ βασιλέως πικρὶ συν-
ανेत्रάφη. <202> ἀκούσας οὖν τὸν Δαυίδου θάνατον
25 ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τὸν Ἰωάβου, προσελθὼν ἐδεῖτο τοῦ
Φαραῶνος ἐπιτρέπειν αὐτῷ βαδίζειν εἰς τὴν πατρίδα.
τοῦ δὲ βασιλέως ἀντακρίνοντος τίνος ἐνδεὲς ὢν ἢ τί
παθὼν ἐσπούδακε καταλιπεῖν αὐτόν, ἐνοχλῶν πολλάκις
καὶ παρκαλῶν τότε μὲν οὐκ ἀφείθη, <203> κατ' ἐκεί-
30 νον δὲ τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἤδη Σολομῶνι τὰ πρῶτα

ματα κακῶς ἔχειν ἤρχετο διὰ τὰς προειρημένας παρα-
νομίας καὶ τὴν ὀργὴν τὴν ἐπ' αὐτοῖς τοῦ θεοῦ, συγχω-
ρήσαντος Φαραῶνος ὁ Ἄδερρος ἦκεν εἰς τὴν Ἰδουμαίαν.
καὶ μὴ δυνηθεὶς αὐτὴν ἀποστῆσαι τοῦ Σολομῶνος
(κατείχετο γὰρ φρουραῖς πολλαῖς, καὶ οὐκ ἦν ἐλεύθε- 5
ρος δι' αὐτὰς οὐδ' ἐπ' ἀδείας ὁ νεωτερισμός) ἄρας
ἐκεῖθεν εἰς τὴν Συρίαν ἀφίκετο. <204> συμβαλὼν δ'
ἐκεῖ τινὶ Ῥαζάρῳ μὲν τοῦνομα, τὸν δὲ τῆς Σωφηνῆς
ἀποδεδρακότη βασιλέα Ἀδράξαρον δεσπότην ὄντα, καὶ
ληστεύοντι τὴν χώραν, εἰς φιλίαν αὐτῷ συνάψας ἔχων 10
τι περὶ αὐτὸν στίφος ληστρικὸν ἀναβαίνει, καὶ κατα-
σχὼν τὴν ἐκεῖ Συρίαν βασιλεὺς αὐτῆς ἀποδείκνυται,
καὶ κατατρέχων τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν γῆν ἐποίει κακῶς
καὶ διήρπαξε Σολομῶνος ἔτι ζῶντος.

καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τοῦ Ἀδέρου συνέβαινε πάσχειν 15
7 τοὺς Ἑβραίους· <205> ἐπιτίθεται δὲ Σολομῶνι καὶ τῶν
ὁμοφύλων τις Ἱεροβοάμος, υἱὸς Ναβαταίου, κατὰ προ-
φητείαν πάλιν γενομένην αὐτῷ τοῖς πράγμασιν ἐπελ-
πίσας. παῖδα γὰρ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλει-
φθέντα καὶ ὑπὸ τῇ μητρὶ παιδευόμενον ὥς εἶδε γεν- 20
ναῖον καὶ τολμηρὸν Σολομῶν ὄντα τὰ φρόνημα, τῆς
τῶν τειχῶν οἰκοδομίας ἐπιμελητὴν κατέστησεν, ὥτε τοῖς
Ἱεροσολύμοις τὸν κύκλον περιέβαλεν. <206> οὕτω δὲ
τῶν ἔργων προυνόησεν ὥσθ' ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀπ-
εδέξατο καὶ γέρας αὐτῷ στρατηγίαν ἐπὶ τῆς Ἰωσήπου 25
φυλῆς ἔδωκεν. ἀπερχομένῳ δὲ τῷ Ἱεροβοάμῳ κατ'
ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων συνήντησε προ-
φήτης, ἐκ πόλεως μὲν Σιλῷ, Ἀχίας δ' ὄνομα, καὶ προσ-
αγορεύσας αὐτὸν ἀπήγαγεν ἐκ τῆς ὁδοῦ μικρὸν ἀπο-
νεύσας εἰς τι χωρίον, εἰς ὃ μὴ παρῇν μηδὲ εἰς ἄλλος· 30

- <207> σχίσας δ' εἰς δώδεκα φάρσιν τὸ ἱμάτιον ὅπερ
 ἦν αὐτὸς περιβεβλημένος, ἐκέλευσε τὸν Ἱεροβόαμον λα-
 βεῖν τὰ δέκα, προσειπὼν ὅτι ταῦτα ὁ θεὸς βούλεται,
 καὶ σχίσας τὴν Σολομῶνος ἀρχὴν τῷ παιδί μὲν τῷ
 5 τούτου, διὰ τὴν πρὸς Δαυίδην γεγεννημένην ὁμολογίαν
 αὐτῷ, μίαν φυλὴν καὶ τὴν ἐξῆς αὐτῆς δίδωσι, ἑοὶ δὲ
 τὰς δέκα, Σολομῶνος εἰς αὐτὸν ἑξαμαρτόντος καὶ ταῖς
 γυναιξὶ καὶ τοῖς ἐκείνων θεοῖς αὐτὸν ἐκδεδωκότος.
 <208> εἰδὼς οὖν τὴν αἰτίαν δι' ἣν μετατίθησι τὴν
 10 αὐτοῦ γνώμην ἀπὸ Σολομῶνος ὁ θεός, δίκαιος εἶναι
 πειρῶ καὶ φύλαττε τὰ νόμιμα, προκειμένου σοι τῆς
 εὐσεβείας καὶ τῆς πρὸς τὸν θεὸν τιμῆς ἁθλοῦ μεγίστου
 τῶν ἀπάντων, γενήσεσθαι τηλικούτου ἡλίκου οἴσθα
 Δαυίδην γενόμενον.
 15 <209> ἐπαρθεὶς οὖν τοῖς τοῦ προφήτου λόγοις ὁ 8
 Ἱεροβόαμος, φύσει θερμὸς ὢν νεανίας καὶ μεγάλων ἐπι-
 θυμητῆς πραγμάτων, οὐκ ἠρέμει, γενόμενος δ' ἐν τῇ
 στρατηγίᾳ καὶ μεμνημένος τῶν ὑπὸ Ἀχίᾳ δεδηλωμένων,
 ἀναπεύθειν ἐπεχείρει τὸν λαὸν ἀφίστασθαι Σολομῶνος
 20 καὶ κινεῖν καὶ περιάγειν εἰς αὐτὸν τὴν ἡγεμονίαν.
 <210> μαθὼν δὲ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιβολὴν
 ὁ Σολομῶν ἐξήτει συλλαβὼν αὐτὸν ἀνελεῖν. φθάσας
 δὲ τοῦτο γινῶναι Ἱεροβόαμος πρὸς Σούσακον φεύγει
 τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, καὶ μέχρι τῆς Σολομῶνος τε-
 25 λευτῆς ἐκεῖ μέινας τό τε μὴδὲν ὑπ' αὐτοῦ παθεῖν ἐκέρ-
 δησε καὶ τὸ τῇ βασιλείᾳ φυλαχθῆναι. <211> ἀποθνή-
 σκει δ' ὁ Σολομῶν ἡδὴ γηραιὸς ὢν, βασιλεύσας μὲν
 ὀγδοήκοντ' ἔτη ζήσας δ' ἐνενήκοντα τέτταρα, θάπτεται
 δ' ἐν Ἱεροσολύμοις, ἅπαντας ὑπερβαλὼν εὐδαιμονίᾳ τε
 30 καὶ πλούτῳ καὶ φρονήσει τοὺς βασιλεύσαντας, εἰ μὴ

ὅσα γε πρὸς τὸ γῆρας ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἀπατηθεῖς παρηνόμησε· περὶ ὧν καὶ τῶν δι' αὐτὰς κακῶν συμπεσόντων Ἑβραίοις εἰς καιρὸν ἕτερον ἔδοξέ μοι διασαφῆσαι.

8 <212> μετὰ δὲ τὴν τοῦ Σολομῶνος τελευτὴν δια- 5
δεξαμένου τοῦ παιδὸς αὐτοῦ τὴν βασιλείαν Ῥοβοάμον, ὃς ἐκ γυναικὸς Ἀμμωνίτιδος ὑπῆρχεν αὐτῷ γεγονώς, Νοομᾶς τοῦνομα, πέμψαντες εὐθὺς εἰς τὴν Αἴγυπτον οἱ τῶν ὄχλων ἄρχοντες ἐκάλουν τὸν Ἱεροβόαμον. ἀφικομένου δὲ πρὸς αὐτοὺς εἰς Σίκιμα πόλιν καὶ Ῥοβόα- 10
μος εἰς αὐτὴν παραγίνεται· ἐδέδοκτο γὰρ αὐτὸν ἐκεῖσε συνελθοῦσι τοῖς Ἰσραηλίταις ἀποδείξαι βασιλέα. <213> προσελθόντες οὖν οἱ τ' ἄρχοντες αὐτῷ τοῦ λαοῦ καὶ Ἱεροβόαμος παρεκάλουν λέγοντες ἀνεῖναι τι τῆς δου-
λείας αὐτοῖς καὶ γενέσθαι χρηστότερον τοῦ πατρός· 15
βαρὺν γὰρ ὑπ' ἐκείνῳ ζυγὸν αὐτοὺς ὑπενεργεῖν, εὐνούστεροι δ' ἔσεσθαι πρὸς αὐτὸν καὶ ἀγαπήσειν τὴν δου-
λείαν διὰ τὴν ἐπιείκειαν ἢ διὰ τὸν φόβον. <214> ὁ δὲ μετὰ τρεῖς ἡμέρας εἰπὼν αὐτοῖς ἀποκρινεῖσθαι περὶ ὧν ἄξιουσιν, ὑποπτος μὲν εὐθὺς γίνεται, μὴ παραχοῆμα 20
ἐπινεύσας αὐτοῖς τὸ πρὸς ἡδονήν· πρόχειρον γὰρ ἡξίουεν εἶναι τὸ χρηστὸν καὶ φιλόανθρωπον, καὶ ταῦτ' ἐν νέῳ· ἐδόκει δ' ὅμως καὶ τὸ βουλευσάσθαι τοῦ μὴ παραντίκα ἀπειπεῖν ἀγαθῆς ἐλπίδος ἔχασθαι.

2 <215> συγκαλέσας δὲ τοὺς πατρώους φίλους, ἔσκο- 25
πεῖτο μετ' αὐτῶν ποταπὴν δεῖ ποιήσασθαι τὴν ἀποκρισιν πρὸς τὸ πλῆθος. οἱ δ', ἅπερ εἰκὸς τοὺς εὐνοὺς καὶ φύσιν ὄχλων εἰδότες, παρήνουν αὐτῷ φιλοφρόνως ὁμιλῆσαι τῷ λαῷ καὶ δημοτικώτερον ἢ κατὰ βασιλείας ὄγκον· χειρώσεσθαι γὰρ οὕτως εἰς εὐνοίαν αὐτόν, φύσει 30

τῶν ὑπηκόων ἀγαπώντων τὸ προσηγνῆς καὶ παρὰ μικρὸν
 ἰσότημον τῶν βασιλέων. <216> ὁ δ' ἀγαθὴν οὕτω καὶ
 συμφέρουσαν ἴσως μὲν πρὸς τὸ πᾶν, εἰ δὲ μή, πρὸς
 γε τὸν τότε καιρὸν ὅτ' ἔδει γενέσθαι βασιλέα, γνώμην
 5 ἀπεστράφη, τοῦ θεοῦ ποιήσαντος, οἶμαι, κατακριθῆναι
 τὸ συμφέρον ὑπ' αὐτοῦ. καλέσας δὲ τὰ μειράκια τὰ
 συντεθραμμένα καὶ τὴν τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῖς συμ-
 βουλίαν εἰπών, τί δοκεῖ ποιεῖν αὐτοῖς ἐκέλευσε λέγειν.
 <217> τὰ δέ (οὔτε γὰρ ἡ νεότης οὐθ' ὁ θεὸς ἐφίει
 10 νοεῖν τὰ κρείττω) παρήνεσαν ἀποκρίνεσθαι τῷ λαῷ τὸν
 βραχύτατον αὐτοῦ δάκτυλον τῆς τοῦ πατρὸς ὀσφύος
 εἶναι παχύτερον, καὶ εἰ σκληροῦ λίαν ἐπειράθησαν ἐκεί-
 νου, πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ λήψεσθαι πείραν δυσκόλου,
 καὶ εἰ μάλιστα αὐτῶν ἐκεῖνος ἐνουθέτει, σκορπίοις
 15 τοῦτο ποιῆσειν αὐτὸν προσδοκᾶν, <218> τούτοις πει-
 σθεῖς ὁ βασιλεὺς, καὶ δόξας προσήκειν τῷ τῆς ἀρχῆς
 ἀξιώματι τὴν ἀπόκρισιν, ὥς συνῆλθεν ἀκουσόμενον τὸ
 πλῆθος τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν, μετεώρου τοῦ λαοῦ παν-
 τὸς ὄντος καὶ τι λέγοντος ἀκοῦσαι τοῦ βασιλέως ἐσπου-
 20 δακότος, οἰομένου δέ τι καὶ φιλάνθρωπον, τὴν τῶν
 μειρακίων αὐτοῖς συμβουλίαν, παρεῖς τὴν τῶν φίλων,
 ἀπέκρίνατο. ταῦτα δ' ἐπράττετο κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ
 βούλησιν, ἵνα λάβῃ τέλος ἃ προφήτευσεν Ἀχίας.

<219> πληγέντες δ' ὑπὸ τῶν λόγων ὥς ὑπὸ σιδή- 3
 25 ρου καὶ ἀλγύσαντες ὥς ἐπὶ πείρα τοῖς εἰρημένοις ἡγα-
 νάκησαν, καὶ μέγα πάντες ἐκβοήσαντες οὐκέτ' οὐδὲν
 αὐτοῖς εἶναι συγγενὲς πρὸς Δαυίδην καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ
 μετ' ἐκείνην ἔφασαν τὴν ἡμέραν· παραχωρεῖν δ' αὐτῷ
 μόνον τὸν ναόν. ὃν ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατεσκεύασεν, εἰ-
 30 πόντες, καταλείπειν ἠπεύλησαν. <220> οὕτω δ' ἔσχον

πικρῶς καὶ τὴν ὀργὴν ἐτήρησαν ὥς πέμψαντος αὐτοῦ
τὸν ἐπὶ τῶν φόρων Ἀδώραμον, ἵνα καταπραῦνη καὶ
συγγνώμης τοῖς εἰρημένους, εἴ τι προπετιὲς ὑπὸ νεότη-
τος καὶ δύσκολον ἦν ἐν αὐτοῖς, ποιήσῃ μαλακωτέρους,
οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλὰ βάλλοντες αὐτὸν λίθοις ἀπέκτει- 5
ναν. <221> τοῦτ' ἰδὼν Ῥοβόαμος, καὶ νομίσας αὐτὸν
βεβλησθαι τοῖς λίθοις οἷς τὸν ὑπηρέτην ἀπέκτεινεν
αὐτοῦ τὸ πλῆθος, δέισας μὴ καὶ ἔργῳ πάθῃ τὸ δεινόν,
ἐπιβὰς εὐθύς ἐφ' ἄρματος ἔφυγεν εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ
ἡ μὲν Ἰούδα φυλὴ καὶ ἡ Βενιαμῖτις χειροτονοῦσιν 11
αὐτὸν βασιλέα, τὸ δ' ἄλλο πλῆθος ἀπ' ἐκείνης τῆς
ἡμέρας τῶν Δαβίδου παίδων ἀποστὰν τὸν Ἱεροβόαμον
ἀπέδειξε τῶν πραγμάτων κύριον. <222> Ῥοβόαμος δ'
ὁ Σολομῶνος παῖς, ἐκκλησίαν ποιήσας τῶν δύο φυλῶν
ἃς εἶχεν ὑπηκόους, οἷός τ' ἦν λαβὼν ὀκτωκαίδεκα παρ' 14
αὐτῶν στρατοῦ μυριάδας ἐπιλέκτους ἐξελεῖν ἐπὶ τὸν
Ἱεροβόαμον καὶ τὸν λαόν, ὅπως πολεμήσας ἀναγκάσῃ
δουλεύειν αὐτῷ. <223> κωλυθεῖς δ' ὑπὸ τοῦ θεοῦ διὰ
τοῦ προφήτου ποιήσασθαι τὴν στρατείαν (οὐ γὰρ εἶναι
δίκαιον τοὺς ὁμοφύλους πολεμεῖν οὗτος ἔλεγε, καὶ ταῦτα 2
κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ προαίρεσιν τῆς τοῦ πλῆθους ἀπο-
στάσεως γεγεννημένης) οὐκ ἐπεξῆλθε.

<224> διηγῆσομαι δὲ πρῶτον ὅσα Ἱεροβόαμος ὁ τῶν
Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς ἔπραξεν, εἶτα δὲ τούτων ἐχόμενα
τὰ ὑπὸ Ῥοβοάμου τοῦ τῶν δύο φυλῶν βασιλέως γεγε- 2
νημένα δηλώσομεν· φυλαχθεῖη γὰρ ἂν οὕτως ἄχρι παν-
τός τῆς ἱστορίας τὸ εὐτακτον.

4 <225> ὁ τοίνυν Ἱεροβόαμος οἰκοδομήσας βασίλειον
ἐν Σικίμῃ πόλει, ἐν ταύτῃ τὴν δίαίταν εἶχε· κατ-
εσκεύασε δὲ καὶ ἐν Φανουὴλ πόλει λεγομένην. μετ' οὐ 3

πολὺν δὲ τῆς σκηνοπηγίας ἐορτῆς ἐνίστασθαι μελλού-
 σης, λογισάμενος ὥς ἂν ἐπιτρέψῃ τῷ πλήθει προσκυ-
 νῆσαι τὸν θεὸν εἰς Ἱεροσόλυμα πορευθέντι καὶ ἐκεῖ
 τὴν ἐορτὴν διαγαγεῖν, μετανοῆσαν ἴδως καὶ δελεασθὲν
 5 ὑπὸ τοῦ ναοῦ καὶ τῆς θρησκείας τῆς ἐν αὐτῷ τοῦ
 θεοῦ καταλείψει μὲν αὐτὸν προσχωρήσει δὲ τῷ πρώτῳ
 βασιλεῖ, καὶ κινδυνεύσει τούτου γενομένου τὴν ψυχὴν
 ἀποβαλεῖν, ἐπιτεχνᾷται τι τοιοῦτον. <226> δύο ποιήσας
 δαμάλεις χρυσᾶς καὶ οἰκοδομήσας ναῖσκους τοσοῦτους,
 10 ἓνα μὲν ἐν Βεθὴλ πόλει τὸν ἕτερον δ' ἐν Δάνη (ἣ
 δ' ἔστι πρὸς ταῖς πηγὰς τοῦ μικροῦ Ἰορδάνου), τίθησι
 τὰς δαμάλεις ἐν ἑκατέρῳ τῶν ἐν ταῖς προειρημέναις
 πόλεσι ναϊσκῶν· καὶ συγκαλέσας τὰς δέκα φυλὰς ὧν
 αὐτὸς ἦρχεν, ἐδημηγόρησε τούτους ποιησάμενος τοὺς
 15 λόγους. <227> ἄνδρες ὁμόφυλοι, γινώσκειν ὑμᾶς νο-
 μίζω τοῦτο, ὅτι πᾶς τόπος ἔχει τὸν θεόν, καὶ οὐκ ἔστιν
 ἐν ἀποδεδειγμένον χωρίον ἐν ᾧ πάρεστιν, ἀλλὰ παν-
 ταχοῦ τ' ἀκούει καὶ τοὺς θρησκεύοντας ἐφορᾷ. ὅθεν
 οὗ μοι δοκεῖ νῦν ἐπείγειν ὑμᾶς εἰς Ἱεροσόλυμα πορευ-
 20 θέντας εἰς τὴν τῶν ἐχθρῶν πόλιν μακρὰν οὕτως ὁδὸν
 προσκυνεῖν. <228> ἄνθρωπος γὰρ κατεσκεύακε τὸν
 ναόν· πεποίηκα δὲ καὶ γὰρ δύο χρυσᾶς δαμάλεις ἐπωνύ-
 μους τῷ θεῷ, καὶ τὴν μὲν ἐν Βεθὴλ πόλει καθιέρωσα
 τὴν δ' ἐν Δάνη, ὅπως ὑμῶν οἱ τούτων ἔγγιστα τῶν
 25 πόλεων κατρωχημένοι προσκυνήσωσιν εἰς αὐτὰς ἀπερχό-
 μενοι τὸν θεόν. ἀποδείξω δὲ τινὰς ὑμῖν καὶ ἱερεῖς ἐξ
 ὑμῶν καὶ Λευίτας, ἵνα μὴ χρεῖαν ἔχητε τῆς Λευίτιδος
 φυλῆς καὶ τῶν Ἀαρῶνος νῖων. ἀλλ' ὁ βουλόμενος ὑμῶν
 ἱερεὺς εἶναι προσενεγκάτω μόσχον τῷ θεῷ καὶ κριόν,
 30 ὃ καὶ τὸν πρῶτον ἱερέα φασὶν Ἀαρῶνα πεποιηκέναι.

〈229〉 ταῦτ' εἰπὼν ἐξηπάτησε τὸν λαὸν καὶ τῆς πα-
 τρίου θρησκείας ἀποστάντας ἐποίησε παραβῆναι τοὺς
 νόμους. ἀρχὴ κακῶν ἐγένετο τοῦτο τοῖς Ἑβραίοις καὶ
 τοῦ πολέμου κρατηθέντας ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων αἰχμα-
 λωσίᾳ περιπεσεῖν.

5

5 ἄλλὰ ταῦτα μὲν κατὰ χώραν δηλώσομεν· 〈230〉 ἐν-
 στάσης δὲ τῆς ἐορτῆς ἐβδόμῳ μηνί, βουλόμενος καὶ
 αὐτὸς ἐν Βεθλήλῃ ταύτην ἀγαγεῖν ὥσπερ ἐώρταζον καὶ
 αἱ δύο φυλαὶ ἐν Ἱεροσολύμοις, οἰκοδομεῖ μὲν θυσια-
 στήριον πρὸ τῆς θαμάλεως, γενόμενος δ' αὐτὸς ἀρχιε- 10
 ρεὺς ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀναβαίνει σὺν τοῖς ἰδίοις ἱερεῦσι.
 〈231〉 μέλλοντος δ' ἐπιφέρειν τὰς θυσίας καὶ τὰς ὀλο-
 καυτώσεις ἐν ὧσιν τοῦ λαοῦ παντός, παραγίνεται πρὸς
 αὐτὸν ἐξ Ἱεροσολύμων προφήτης, Ἰαδὼν ὄνομα, τοῦ
 θεοῦ πέμψαντος, ὃς σταθεὶς ἐν μέσῳ τῷ πλήθει τοῦ 15
 βασιλέως ἀκούοντος εἶπε τάδε, πρὸς τὸ θυσιαστήριον
 ποιούμενος τοὺς λόγους. 〈232〉 ὁ θεὸς ἔσσεσθαι τινα
 προλέγει ἐκ τοῦ Δαυίδου γένος, Ἰωσὶάν ὄνομα, ὃς ἐπὶ
 σοῦ θύσει τοὺς ψευδιερεῖς τοὺς κατ' ἐκείνον τὸν και-
 ρον γενησομένους, καὶ τὰ ὅσα τῶν λαοπλάνων τούτων 20
 καὶ ἀπατεῶνων καὶ ἀσεβῶν ἐπὶ σοῦ καύσει. ἵνα μέν-
 τοι γε πιστεῦσῶσιν οὗτοι τοῦθ' οὕτως ἔξουν, σημεῖον
 αὐτοῖς προεργῶ γενησόμενον· ῥαγήσεται τὸ θυσιαστή-
 ριον παραχοῆμα, καὶ πᾶσα ἡ ἐπ' αὐτοῦ πικελὴ τῶν
 ἱερείων ἐπὶ γῆν χυθῇσεται. 〈233〉 ταῦτ' εἰπόντος τοῦ 25
 προφήτου παροξυνθεὶς ὁ Ἱεροβόαμος ἐξέτεινε τὴν χεῖρα,
 κελεύων συλλαβεῖν αὐτόν. ἐκτεταμένη δ' ἡ χεὶρ εὐθὺς
 παρείθη, καὶ οὐκέτ' ἴσχυεν αὐτὴν πρὸς αὐτὸν ἀναγα-
 γεῖν, ἀλλὰ νεναρκηκυῖαν καὶ νεκρὰν εἶχεν ἀπηρτημένην.
 ἐρράγη δὲ καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ κατηνέχθη πάντα 30

τὰ ἐπ' αὐτοῦ, καθὼς προεῖπεν ὁ προφήτης. <234> μαθὼν δ' ἄληθῆ τὸν ἄνθρωπον καὶ θεῖαν ἔχοντα πρόγνωσιν, παρεκάλει αὐτὸν δεηθῆναι τοῦ θεοῦ ἀναξωπυρῆσαι τὴν δεξιὰν αὐτῷ. καὶ ὃ μὲν ἰκέτευσε τὸν
 5 θεὸν τοῦτ' αὐτῷ παρασχεῖν, ὃ δὲ τῆς χειρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἀπολαβούσης χαίρων ἐπ' αὐτῇ τὸν προφήτην παρεκάλει δειπνῆσαι παρ' αὐτῷ. <235> Ἰαδὼν δ' ἔφησεν οὐχ ὑπομένειν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτόν, οὐδὲ γεύσεσθαι ἄρτου καὶ ὕδατος ἐν ταύτῃ τῇ πόλει τοῦτο γὰρ
 10 αὐτῷ τὸν θεὸν ἀπειρηκέναι, καὶ τὴν ὁδὸν ἣν ἦλθεν, ὅπως μὴ δι' αὐτῆς ποιήσῃται τὴν ὑποστροφὴν ἀλλὰ δι' ἄλλης, ἔφασκε. τοῦτον μὲν οὖν ἐθαύμαζεν ὁ βασιλεὺς τῆς ἐγκρατείας, αὐτὸς δ' ἦν ἐν φόβῳ, μεταβολὴν αὐτοῦ τῶν πραγμάτων ἐκ τῶν προειρημένων οὐκ ἀγα-
 15 θὴν ὑπονοῶν.

<236> ἦν δέ τις ἐν τῇ πόλει πονηρὸς πρεσβύτης 9 ψευδοπροφήτης, ὃν εἶχεν ἐν τιμῇ Ἱεροβόαμος, ἀπατώμενος ὑπ' αὐτοῦ τὰ πρὸς ἡδονὴν λέγοντος. οὗτος τότε μὲν κληνῆρης ἦν διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ γήρωτος ἀσθένειαν,
 20 τῶν δὲ παιδῶν αὐτῷ δηλωσάντων τὰ περὶ τοῦ παρόντος ἐξ Ἱεροσολύμων προφήτου καὶ τῶν σημείων τῶν γενομένων, <237> καὶ ὡς παρεθεῖσαν αὐτῷ τὴν δεξιὰν Ἱεροβόαμος εὐξαμένου πάλιν ἐκείνου ζῶσαν ἀπολάβοι, δέισας μὴ παρευδοκιμήσειεν αὐτὸν ὁ ξένος παρὰ τῷ
 25 βασιλεῖ καὶ πλείονος ἀπολαύοι τιμῆς, προσέταξε τοῖς παισὶν εὐθύς ἐπιστροφάσαι τὸν ὄνον ἑτοιμον πρὸς ἔξοδον αὐτῷ παρασκευάσαι. <238> τῶν δὲ σπενδάντων ὃ προσετάγησαν, ἐπιβὰς ἐδίωξε τὸν προφήτην, καὶ καταλαβὼν ἀναπαυόμενον ὑπὸ δένδρῳ δασεῖ καὶ σκιὰν ἔχοντι
 30 δρυὸς εὐμεγέθους ἡσπάσατο πρῶτον, εἴτ' ἐμέμφετο μὴ

παρ' αὐτὸν εἰσελθόντα καὶ ξενίων μεταλαβόντα. <239>
 τοῦ δὲ φήσαντος κεκωλῦσθαι πρὸς τοῦ θεοῦ γενέσθαι
 παρὰ τινι τῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει, 'ἀλλ' οὐχὶ παρ' ἐμοί'
 εἶπε 'πάντως ἀπηγόρευκέ σοι τὸ θεῖον παραθέσθαι τρά-
 πεξαν. προφήτης γάρ εἰμι καὶ γὰρ καὶ τῆς αὐτῆς σοι 5
 κοινωνὸς πρὸς αὐτὸν θρησκείας, καὶ πάρεμι νῦν ὑπ'
 αὐτοῦ πεμφθεὶς ὅπως ἀγάγω σε πρὸς ἐμμαντὸν ἐστιασό-
 μενον.' <240> ὁ δὲ ψευσαμένῳ πεισθεὶς ἀνέστρεψεν.
 ἀριστιῶντων δ' ἔτι καὶ φιλοφρονουμένων ὁ θεὸς ἐπι-
 φαίνεται τῷ Ἰαδῶνι, καὶ παραβάντα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ 10
 τιμωρίαν ὑφέξειν ἔλεγε, καὶ ποταπὴν ἐδήλου· λέοντα
 γὰρ αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπερχομένῳ συμβαλεῖν ἔφρα-
 ζεν, ὅφ' οὗ διαφθαρήσεσθαι καὶ τῆς ἐν τοῖς πατρῷοις
 μνήμασι ταφῆς ἀμοιρήσειν. <241> ταῦτα δ' ἐγένετο,
 οἶμαι, κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν, ὅπως μὴ προσέχοι 15
 τοῖς τοῦ Ἰαδῶνος λόγοις Ἱεροβόαμος, ἐληλεγμένῳ ψεύ-
 δει. πορευομένῳ τοίνυν τῷ Ἰαδῶνι πάλιν εἰς Ἱεροσό-
 λυμα συμβάλλει λέων, καὶ κατασπάσας αὐτὸν ἀπὸ τοῦ
 κτήνους ἀπέκτεινε. καὶ τὸν μὲν ὄνον οὐδὲν ὅλως ἔβλαψε,
 παρακαθεζόμενος δ' ἐφύλαττε καὶ κεῖνον καὶ τὸ τοῦ προ- 20
 φήτου σῶμα, μέχρι τινὲς τῶν ὁδοιπόρων ἰδόντες ἀπήγ-
 γειλαν ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν τῷ ψευδοπροφήτῃ. <242>
 ὁ δὲ τοὺς υἱοὺς πέμψας ἐκόμισεν εἰς τὴν πόλιν τὸ
 σῶμα καὶ πολυτελοῦς κηδείας ἡξίωσεν, ἐντειλάμενος
 τοῖς παισὶ καὶ αὐτὸν ἀποθανόντα σὺν ἐκείνῳ θάψαι, 25
 λέγων ἀληθῆ μὲν εἶναι πάνθ' ὅσα προφήτευσεν κατὰ τῆς
 πόλεως ἐκείνης καὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τῶν ἱερῶν
 καὶ τῶν ψευδοπροφητῶν, ὑβρισθῆσεσθαι δ' αὐτὸς μετὰ
 τὴν τελευτὴν οὐδὲν σὺν ἐκείνῳ ταφείς, τῶν ὁσίων οὐ
 γνωρισθησομένων. <243> κηδεύσας οὖν τὸν προφήτην 30

καὶ ταῦτα ἐντειλάμενος τοῖς υἱοῖς, πονηρὸς ὢν καὶ
 ἀσεβὴς πρόσσεισι τῷ Ἱεροβοάμῳ καὶ 'τί δὴ ποτ' ἐταρά-
 χθης' εἶπεν ὑπὸ τῶν τοῦ ἀνοήτου λόγων; ὥς δὲ καὶ
 τὰ περὶ τὸ θυσιαστήριον αὐτῷ καὶ τὴν αὐτοῦ χεῖρα
 5 διηγῆσαθ' ὁ βασιλεὺς, θεῖον ἀληθῶς καὶ προφήτην
 ἄριστον ἀποκαλῶν, ἥρξατο ταύτην αὐτοῦ τὴν δόξαν
 ἀναλύνειν κακουργῶν καὶ πιθανοῖς περὶ τῶν γεγενη-
 μένων χρώμενος λόγοις βλάπτειν αὐτῶν τὴν ἀλήθειαν.
 <244> ἐπεχείρει γὰρ πείθειν αὐτὸν ὥς ὑπὸ κόπου μὲν
 10 ἡ χεὶρ αὐτῷ ναρκήσσει, βασιτάξουσα τὰς θυσίας, εἴτ'
 ἀνεθείσα πάλιν εἰς τὴν αὐτῆς ἐπανέλθοι φύσιν, τὸ δὲ
 θυσιαστήριον ὃν καινὸν καὶ δεξάμενον θυσίας πολλὰς
 καὶ μεγάλας ῥαγείη καὶ πέσοι διὰ βάρους τῶν ἐπενη-
 νεγμένων. ἐδήλου δ' αὐτῷ καὶ τὸν θάνατον τοῦ τὰ
 15 σημεῖα ταῦτα προειρηκότος, ὥς ὑπὸ λέοντος ἀπώλετο·
 οὕτως οὐδὲ ἔν οὗτ' εἶχεν οὗτ' ἐφθέγγατο προφήτου.
 <245> ταῦτ' εἰπὼν πείθει τὸν βασιλέα, καὶ τὴν διά-
 νοιαν αὐτοῦ τελέως ἀποστρέψας ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν
 δικαίων καὶ ὁσίων ἔργων ἐπὶ τὰς ἀσεβεῖς πράξεις
 20 παρώρμησεν. οὕτω δ' ἐξύβρισεν εἰς τὸ θεῖον καὶ παρ-
 ηνόμησεν ὥς οὐδὲν ἄλλο καθ' ἡμέραν ζητεῖν ἢ τί και-
 νὸν καὶ μικρότερον τῶν ἤδη τετολμημένων ἐργάσεται.

καὶ τὰ μὲν περὶ Ἱεροβοάμου ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν
 τούτοις ἡμῖν δεδηλώσθω· <246> ὁ δὲ Σολομῶνος υἱὸς 10
 25 Ῥοβόαμος, ὁ τῶν δύο φυλῶν βασιλεὺς, ὥς προειρη-
 καμεν, ῥυκδομήσεν πόλεις ὀχυράς τε καὶ μεγάλας Βηθ-
 λεὲμ καὶ Ἡταμὲ καὶ Θεκωὲ καὶ Βηθσοῦρ καὶ Σωχώ
 καὶ Ὀδολλὰμ καὶ Ἰπὰν καὶ Μάρισσαν καὶ Ζιφὰ καὶ
 Ἀδωραῖμ καὶ Λαχὶς καὶ Ἀζηκά καὶ Σαραῖμ καὶ Ἠλὼμ
 30 καὶ Χεβρώνα. <247> ταύτας μὲν ἐν τῇ Ἰούδα κλη-

ρουχία πρώτας ᾠκοδόμησε, κατεσκεύασε δὲ καὶ ἄλλας μεγάλας ἐν τῇ Βενιαμίτιδι κληρουχία. καὶ τειχίσας φρουράς τε κατέστησεν ἐν ἀπάσαις καὶ ἡγεμόνας, σῖτόν τε πολὺν καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον τὰ τ' ἄλλα πρὸς διατροφὴν ἐν ἐκάστη τῶν πόλεων διαψιλῶς ἀπέθετο, πρὸς 5 δὲ τούτοις θυρεοὺς καὶ σειρομάστιγας εἰς πολλὰς μυριάδας. <248> συνῆλθον δ' οἱ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἰσραηλίταις ἱερεῖς πρὸς αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ Λευῖται, καὶ εἴ τινες ἄλλοι τοῦ πλήθους ἦσαν ἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι, καταλιπόντες αὐτῶν τὰς πόλεις, ἵνα θρησκέυσω- 10 σιν ἐν Ἱεροσολύμοις τὸν θεόν· οὐ γὰρ ἡδέως εἶχον προσκυνεῖν ἀναγκαζόμενοι τὰς δαμάλεις, ἃς Ἱεροβόαμος κατεσκεύασε. καὶ ἠϋΐξησαν τὴν Ῥοβοάμου βασιλείαν ἐπ' ἔτη τρία. <249> γήμης δὲ συγγενῇ τινὶ καὶ τρεῖς ποιησάμενος ἐξ αὐτῆς παῖδας, ἤγετο ὕστερον καὶ τὴν 15 ἐκ τῆς Ἀβεσουλώμου θυγατρὸς Θαμέρης, Μαχάνην ὄνομα, καὶ αὐτὴν οὖσαν συγγενῇ· καὶ πᾶς ἄρσεν ἐξ αὐτῆς αὐτῷ γίνεται, ὃν Ἀβίαν προσηγόρευσε. τέκνα δ' εἶχε καὶ ἐξ ἄλλων γυναικῶν πλειόνων, πασῶν δὲ μᾶλλον ἔστερξε τὴν Μαχάνην. <250> εἶχε δὲ τὰς μὲν νόμῳ 20 συνοικούσας αὐτῷ γυναῖκας ὀκτωκαίδεκα, πᾶσιν δὲ τριάκοντα· καὶ υἱοὶ μὲν αὐτῷ γέγονεσαν ὀκτὼ καὶ εἴκοσι, θυγατέρες δ' ἐξήκοντα. διάδοχον δ' ἀπέδειξε τῆς βασιλείας τὴν ἐκ τῆς Μαχάνης Ἀβίαν, καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῷ καὶ τὰς ὀχυρωτάτας πόλεις ἐπίστευσεν. 25

2 <251> αἴτιον δ', οἶμι, πολλὰκις γίνεται κακῶν καὶ παρνομίας τοῖς ἀνθρώποις τὸ τῶν πραγμάτων μέγεθος καὶ ἡ πρὸς τὸ βέλτιον αὐτῶν ῥοπή. τὴν γὰρ βασιλείαν ἀξανομένην οὕτω βλέπων Ῥοβόαμος εἰς ἀδί-

§ 247 = 2 Paral. XI 10.

2 Paral. XII 1.

§ 251 = 3 Reg. XIV 22;

κους καὶ ἄσεβεῖς ἔξετράπη πράξεις καὶ τῆς τοῦ θεοῦ
 θρησκείας κατεφρόνησεν, ὡς καὶ τὸν ὑπ' αὐτῷ λαὸν
 μιμητὴν γενέσθαι τῶν ἀνομιμμάτων. <252> συνδια-
 φθείρεται γὰρ τὰ τῶν ἀρχομένων ἡθῆ τοῖς τῶν ἡγε-
 5 μόνων τρόποις, καὶ ὡς ἔλεγχον τῆς ἐκείνων ἀσελγείας
 τὴν αὐτῶν σωφροσύνην παραπέμποντες ὡς ἀρετῇ ταῖς
 κακίαις αὐτῶν ἔπονται· οὐ γὰρ ἔνεστιν ἀποδέχεσθαι
 δοκεῖν τὰ τῶν βασιλέων ἔργα μὴ ταῦτ' ἀπράττοντας.
 <253> τοῦτο τοίνυν συνέβαινε καὶ τοῖς ὑπὸ Ῥοβοάμω
 10 τεταγμένοις, ἀσεβοῦντος αὐτοῦ καὶ παρανομοῦντος σπου-
 δάζειν μὴ προσκρούσωσι τῷ βασιλεῖ, θέλοντες εἶναι
 δίκαιοι. τιμωρὸν δὲ τῆς εἰς αὐτὸν ὕβρεως ὁ θεὸς
 ἐπιπέμπει τὸν τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα Σούσακον· περὶ
 οὗ πλανηθεὶς Ἡρόδοτος τὰς πράξεις αὐτοῦ Σεσώστρι
 15 προσάπτει. <254> οὗτος γὰρ ὁ Σούσακος πέμπτω ἔτει
 τῆς Ῥοβοάμου βασιλείας ἐπιστρατεύεται μετὰ πολλῶν
 αὐτῷ μυριάδων· ἄρματα μὲν γὰρ αὐτῷ χίλια καὶ δια-
 κόσμιοι τὸν ἀριθμὸν ἡκολούθει, ἵππέων δὲ μυριάδες ἑξ,
 πεζῶν δὲ μυριάδες τετραράκοντα. τούτων τοὺς πλεί-
 20 στους Αἰβύας ἐπήγετο καὶ Αἰθίοπας. <255> ἐμβαλὼν
 οἷν εἰς τὴν χώραν τῶν Ἑβραίων καταλαμβάνει τε τὰς
 ὀχυρωτάτας τῆς Ῥοβοάμου βασιλείας πόλεις ἀμαχητί,
 καὶ ταύτας ἀσφαλισάμενος ἔσχατον ἐπῆλθε τοῖς Ἱεροσο-
 λύμοις. ἐγκεκλεισμένου δὲ τοῦ Ῥοβοάμου καὶ τοῦ πλή- 3
 25 θους ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν Σουσάκου στρατείαν καὶ τὸν
 θεὸν ἰκετευόντων δοῦναι νίκην καὶ σωτηρίαν, <256>
 οὐκ ἔπεισαν τὸν θεὸν ταχθῆναι μετ' αὐτῶν. ὁ δὲ προ-
 φήτης Σαμαείας ἔφησεν αὐτοῖς τὸν θεὸν ἀπειλεῖν ἐγ-
 καταλείψειν αὐτούς, ὡς καὶ αὐτοὶ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ
 30 κατέλιπον. ταῦτ' ἀκούσαντες εὐθύς ταῖς ψυχαῖς ἀν-

έπεσον, καὶ μηδὲν ἔτι σωτήριον ὁρῶντες ἐξομολογεῖσθαι πάντες ὥρμησαν ὅτι δικαίως αὐτοὺς ὁ θεὸς ὑπερόψεται, γενομένους περὶ αὐτὸν ἀσεβεῖς καὶ συγγέαντας τὰ νόμιμα. <257> κατιδὼν δ' αὐτοὺς ὁ θεὸς οὕτω διακειμένους καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνθομολογουμένους, οὐκ ἀπολέσειν αὐτοὺς εἶπε πρὸς τὸν προφήτην, ποιήσειν μέντοι γε τοῖς Αἰγυπτίοις ὑποχειρίους, ἵνα μάθωσι πότερον ἀνθρώπῳ δουλεύειν ἐστὶν ἀπονώτερον ἢ θεῷ. <258> παραλαβὼν δ' ὁ Σούσακος ἀμαχητὶ τὴν πόλιν, δεξαμένου Ῥοβοάμου διὰ τὸν φόβον, οὐκ ἐνέμεινε ταῖς 10 γενομέναις συνθήκαις, ἀλλ' ἐσύλησε τὸ ἱερὸν καὶ τοὺς θησαυροὺς ἐξεκένωσε τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς βασιλικούς, χρυσοῦ καὶ ἀργύρου μυριάδας ἀναριθμήτους βαστάσας καὶ μηδὲν ὅλως ὑπολιπών. <259> περιεῖλε δὲ καὶ τοὺς χρυσοὺς θυρεοὺς καὶ τὰς ἀσπίδας, ἃς κατεσκεύασε Σολομών ὁ βασιλεὺς· οὐκ εἶασε δ' οὐδὲ τὰς χρυσᾶς φαρέ- 15 τρας, ἃς ἀνέθηκε Δαυίδης τῷ θεῷ, λαβὼν παρὰ τοῦ τῆς Σωφηνῆς βασιλέως. καὶ τοῦτο ποιήσας ἀνέστρεψεν εἰς τὰ οἰκεῖα. <260> μέμνηται δὲ ταύτης τῆς στρατείας καὶ ὁ Ἀλικαρνασεὺς Ἡρόδοτος, περὶ μόνον τὸ τοῦ 20 βασιλέως πλανηθεὶς ὄνομα, καὶ ὅτι ἄλλοις τε πολλοῖς ἐπῆλθεν ἔθνεσι καὶ τὴν Παλαιστίνην Συρίαν ἐδουλώσατο, λαβὼν ἀμαχητὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐν αὐτῇ. <261> φανερὸν δ' ὅτι τὸ ἡμέτερον ἔθνος βούλεται δηλοῦν κεχειρωμένον ὑπὸ τοῦ Αἰγυπτίου. ἐπάγει γάρ 25 ὅτι στηλὰς κατέλιπεν ἐν τῇ τῶν ἀμαχητὶ παραδόντων αὐτοὺς αἰδοῖα γυναικῶν ἐγγράφας· Ῥοβοάμος δ' αὐτῷ παρέδωκεν ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς ἀμαχητὶ τὴν πόλιν. <262> φησὶ δὲ καὶ Αἰθίοπας παρ' Αἰγυπτίων μεμαθη-

§ 257 = 2 Paral. XII 7. § 258 = 3 Reg. XIV 26; 2 Paral. XII 9.
 § 260 = Herodt. II 102.

κέναι τὴν τῶν αἰδοίων περιτομήν· 'Φοίνικες γὰρ καὶ Σύροι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ὁμολογοῦσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι.' δηλον οὖν ἐστὶν ὅτι μηδένες ἄλλοι περιτέμνονται τῶν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ Σύρων ἢ μόνοι ἡμεῖς.

- 5 ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἕκαστοι λεγέτωσαν ὃ τι ἂν αὐτοῖς δοκῇ· <263> ἀναχωρήσαντος δὲ Σουσάκου, 'Ρο- 4
βόαμος ὁ βασιλεὺς ἀντὶ μὲν τῶν χουσῶν θυρεῶν καὶ
τῶν ἀσπίδων χαλκᾷ ποιήσας τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν παρ-
έδωκε τοῖς τῶν βασιλείων φύλαξιν, ἀντὶ δὲ τοῦ μετὰ
10 στρατηγίας ἐπιφανοῦς καὶ τῆς ἐν τοῖς πράγμασι λαμ-
πρότητος διάγειν ἐβασίλευσεν ἐν ἡσυχίᾳ πολλῇ καὶ δέει,
πάντα τὸν χρόνον ἐχθρὸς ὢν Ἱεροβοάμῳ. <264> ἐτε-
λεύτησε δὲ βιώσας ἔτη πεντήκοντα καὶ ἑπτὰ, βασιλεύ-
σας δ' αὐτῶν ἑπτακαίδεκα, τὸν τρόπον ἀλαξῶν ἀνὴρ
15 καὶ ἀνόητος, καὶ διὰ τὸ μὴ προσέχειν τοῖς πατρώοις
φίλοις τὴν ἀρχὴν ἀπολέσας. ἐτάφη δ' ἐν Ἱεροσολύμοις
ἐν ταῖς θήκαις τῶν βασιλέων. διεδέξατο δ' αὐτοῦ τὴν
βασιλείαν ὁ υἱὸς Ἀβίας, ὄγδοον ἤδη καὶ δέκατον ἔτος
Ἱεροβοάμου τῶν δέκα φυλῶν βασιλεύοντος.
20 <265> καὶ ταῦτα μὲν τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος, τὰ δὲ
περὶ Ἱεροβοάμον ἀκόλουθα τούτων ἔχομεν, πῶς κατ-
έστρεψε τὸν βίον, διεξελεθεῖν. οὗτος γὰρ οὐ διέλιπεν
οὐδ' ἠρέμησεν εἰς τὸν θεὸν ἐξυβρίζων, ἀλλὰ καθ' ἡμέ-
ραν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ὄρων βωμοὺς ἀνιστὰς καὶ ἱερεῖς
25 ἐκ τοῦ πλήθους ἀποδεικνύς διετέλει. <266> ταῦτα δ' 11
ἔμελλεν οὐκ εἰς μακρὰν τάσεβήματα καὶ τὴν ὑπὲρ αὐ-
τῶν δίκην εἰς τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν καὶ πάσης αὐτοῦ
τῆς γενεᾶς στρέφειν τὸ θεῖον. κάμνοντος δ' αὐτῷ κατ'
ἐκείνον τὸν καιρὸν τοῦ παιδός, ὃν Ὀβίμην ἐκάλουν,

§ 263 = 3 Reg. XIV 27; 2 Paral. XII 10. § 266 = 3 Reg.
XIV 1.

τὴν γυναῖκα αὐτοῦ προσέταξε τὴν στολὴν ἀποθεμένην καὶ σχῆμα λαβοῦσαν ἰδιωτικὸν πορευθῆναι πρὸς Ἀχίαν τὸν προφήτην <267> (εἶναι γὰρ θαυμαστὸν ἄνδρα περὶ τῶν μελλόντων προειπεῖν· καὶ γὰρ περὶ τῆς βασιλείας αὐτῷ τοῦτον δεδηλωκέναι), παραγενομένην δ' ἐκέλευσε ⁵ περὶ τοῦ παιδὸς ἀνακρίνειν ὥς ξένην εἰ διαφεύξεται τὴν νόσον. ἡ δὲ μετασχηματισαμένη, καθὼς αὐτῇ προσέταξεν ἄνθρωπος, ἦκεν εἰς Σιλὼ πόλιν· ἐκεῖ γὰρ διέτριβεν ὁ Ἀχίας. <268> καὶ μελλούσης εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰσιέναι, τὰς ὕψεις ἡμικυρῶμένου διὰ τὸ γῆρας, ἐπι- ¹⁰ φανείς ὁ θεὸς ἀμφοτέρω αὐτῷ μηνύει, τὴν θ' Ἱεροβοάμου γυναῖκα πρὸς αὐτὸν ἀφιγμένην, καὶ τί δεῖ περὶ ὧν πάρεστιν ἀποκρίνασθαι. <269> παριούσης δὲ τῆς γυναικὸς εἰς τὴν οἰκίαν ὥς ἰδιώτιδος καὶ ξένης ἀνεβόησεν· εἴσελθε, ὦ γύναι Ἱεροβοάμου. τί κρύπτεις ¹⁵ σαυτήν; τὸν γὰρ θεὸν οὐ λανθάνεις, ὃς ἀφιγομένην τέ μοι φανείς ἐδήλωσε καὶ προσέταξε τίνας ποιήσομαι τοὺς λόγους. ἀπελθοῦσαν οὖν πρὸς τὸν ἄνδρα ἔφραξεν αὐτῷ ταῦτα λέγειν· <270> ἑπεὶ σε μέγαν ἐκ μικροῦ καὶ μηδὲν ὄντος ἐποίησα καὶ ἀποσχίσας τὴν βασιλείαν ²⁰ ἀπὸ τοῦ Δαυίδου γένους σοὶ ταύτην ἔδωκα, σὺ δὲ τούτων ἡμνημόνησας καὶ τὴν ἐμὴν θρησκείαν καταλιπὼν χωνευτοὺς θεοὺς κατασκευάσας ἐκείνους τιμᾷς, οὕτω σε πάλιν καθαιρήσω καὶ πᾶν ἐξολέσω σου τὸ γένος καὶ κυστὶ καὶ ὄρνισι βορὰν ποιήσω γενέσθαι. <271> ²⁵ βασιλεὺς γὰρ ἐξεγείρεται τις ὑπ' ἐμοῦ τοῦ λαοῦ παντός, ὃς οὐδέν' ἀπολείψει τοῦ Ἱεροβοάμου γένους. μεθέξει δὲ τῆς τιμωρίας καὶ τὸ πλῆθος ἐκπεσὼν τῆς ἀγαθῆς γῆς καὶ διασπαρὲν εἰς τοὺς πέραν Εὐφράτου τόπους, ὅτι τοῖς τοῦ βασιλέως ἀσεβήμασι κατηκολούθησε ³⁰

καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ γενομένους προσκυνεῖ θεοὺς, τὴν
 ἐμὴν θυσίαν ἐγκαταλιπόν. <272> σὺ δ', ὦ γύναι,
 ταῦτ' ἀπαγγελοῦσα σπεῦδε πρὸς τὸν ἄνδρα. τὸν δ'
 υἱὸν καταλήψει τεθνηκότα· σοὺ γὰρ εἰσιούσης εἰς τὴν
 5 πόλιν ἀπολείψει τὸ ζῆν αὐτόν. ταφήσεται δὲ κλαυσθεὶς
 ὑπὸ τοῦ πλήθους παντός, κοινῶ τιμηθεὶς πένθει· καὶ
 γὰρ μόνος τῶν ἐκ τοῦ Ἱεροβοάμου γένους ἀγαθὸς οὗ-
 τος ἦν. <273> ταῦτ' αὐτοῦ προφητεύσαντος ἐκπηδή-
 σασα ἡ γυνὴ τεταραγμένη καὶ τῷ τοῦ εἰρημένου παιδὸς
 10 θανάτῳ περιαλγής, θρηνοῦσα διὰ τῆς ὁδοῦ καὶ τὴν
 μέλλουσαν τοῦ τέκνου κοπτομένην τελευτήν, ἀθλία τοῦ
 πάθους ἠπείγετο κακοῖς ἀμηχάνοις καὶ σπονδῇ ἀτυχεῖ
 μὲν χρωμένη διὰ τὸν υἱόν (ἔμελλε γὰρ αὐτὸν ἐπειχθεῖσα
 θᾶττον ὄψεσθαι νεκρόν) ἀναγκαίᾳ δὲ διὰ τὸν ἄνδρα.
 15 καὶ παραγενομένη τὸν μὲν ἐκπεπνευκότα, καθὼς εἶπεν
 ὁ προφήτης, ἡῶρε, τῷ δὲ βασιλεῖ πάντα ἀπήγγειλεν.

<274> Ἱεροβοάμος δ' οὐδενὸς τούτων φροντίσας, 2
 πολλὴν ἀθροίσας στρατιὰν ἐπὶ τὸν Ῥοβοάμου παῖδα,
 τῶν δύο φυλῶν τὴν βασιλείαν τοῦ πατρὸς διαδεξάμε-
 20 νον, Ἀβίαν ἐξεστράτευσε πολεμήσων· κατεφρόνει γὰρ
 αὐτοῦ διὰ τὴν ἡλικίαν. ὃ δ' ἀκούσας τὴν ἔφοδον τὴν
 Ἱεροβοάμου πρὸς αὐτὴν οὐ κατεπλάγη, γενόμενος δ'
 ἐπάνω καὶ τῆς νεότητος τῷ φρονήματι καὶ τῆς ἐλπίδος
 τοῦ πολεμίου, στρατιὰν ἐπιλέξας ἐκ τῶν δύο φυλῶν
 25 ἀπήντησε τῷ Ἱεροβοάμῳ εἰς τόπον τινὰ καλούμενον
 ὄρος Σεμαρών, καὶ στρατοπεδευσάμενος ἐγγὺς αὐτοῦ
 τὰ πρὸς τὴν μάχην ἡντρέπιξεν. <275> ἦν δ' ἡ δύνα-
 μὶς αὐτοῦ μυριάδες τετραράκοντα, ἡ δὲ τοῦ Ἱεροβοάμου
 στρατιὰ διπλασίων ἐκείνης. ὥς δὲ τὰ στρατεύματα
 30 πρὸς τᾶρκα καὶ τοὺς κινδύνους ἀντιπαρετάττετο καὶ

συμβαλεῖν ἔμελλε, στὰς ἔφ' ὑψηλοῦ τινὸς τόπου Ἀβίας
 καὶ τῇ χειρὶ κατασεύσας τὸ πλῆθος καὶ τὸν Ἱεροβοάμον
 ἀκούσθαι πρῶτον αὐτοῦ μεθ' ἡσυχίας ἡξίωσε. <276>
 γενομένης δὲ σιωπῆς ἤρξατο λέγειν. ὅτι μὲν τὴν ἡγε-
 μονίαν ὁ θεὸς Δαυίδῃ καὶ τοῖς ἐκγόνοις αὐτοῦ κατ- 5
 ἐνευσεν εἰς ἅπαντα χρόνον οὐδ' ὑμεῖς ἀγνοεῖτε· θαν-
 μάξω δὲ πῶς ἀποστάντες τοῦμοῦ πατρὸς τῷ δούλῳ
 Ἱεροβοάμῳ προσέθεσθε, καὶ μετ' ἐκείνου πάρεσθε νῦν
 ἐπὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ βασιλεύειν κεκριμένους πολε-
 μήσοντες καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφαιρησόμενοι τὴν ὑπάρχου- 10
 σαν. τὴν μὲν γὰρ πλείω μέχρι νῦν Ἱεροβοάμος ἀδίκως
 ἔχει· <277> ἀλλ' οὐκ οἶμαι ταύτης αὐτὸν ἀπολαύσειν
 ἐπὶ πλείονα χρόνον, ἀλλὰ δοὺς καὶ τοῦ παρεληλυθότος
 δίκην τῷ θεῷ παύσεται τῆς παρανομίας καὶ τῶν ὕβρεων,
 ἃς οὐ διαλέλοιπεν εἰς αὐτὸν ὑβρίζων καὶ ταῦτ' αὖ ποιεῖν 15
 ὑμᾶς ἀναπεπεικώς, οἳ μηδὲν ἀδικηθέντες ὑπὸ τοῦμοῦ
 πατρὸς, ἀλλ' ὅτι μὴ πρὸς ἡδονὴν ἐκκλησιάζων ὠμίλη-
 σεν, ἀνθρώπων πονηρῶν συμβουλία πεισθείς, ἐγκα-
 τέλιπετε μὲν τῷ δοκεῖν ὑπ' ὀργῆς ἐκείνου, ταῖς δ' ἀλη-
 θεύαις αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἐκείνου νόμων 20
 ἀπεσπάσατε. <278> καίτοι συνεγνωκέναι καλῶς εἶχεν
 ὑμᾶς οὐ λόγων μόνον δυσκόλων ἀνδρὶ νέῳ καὶ δημα-
 γωγίας ἀπείρῳ, ἀλλ' εἰ καὶ πρὸς τι δυσχερὲς ἡ νεότης
 αὐτὸν καὶ ἡ ἀμαθία τῶν πραττομένων ἐξῆγεν ἔργον,
 διὰ γε Σολομῶνα τὸν πατέρα καὶ τὰς εὐεργεσίας τὰς 25
 ἐκείνου· παραίτησιν γὰρ εἶναι δεῖ τῆς τῶν ἐκγόνων
 ἀμαρτίας τὰς τῶν πατέρων εὐποιίας. <279> ὑμεῖς δ'
 οὐδὲν τούτων ἐλογίσασθε οὔτε τότε οὔτε νῦν, ἀλλ'
 ἦκατε στρατὸς ἔφ' ἡμᾶς τοσοῦτος, τίνοι καὶ πεπιστευκῶς
 περὶ τῆς νίκης; ἢ ταῖς χρυσαῖς δαμάλεσι καὶ τοῖς ἐπὶ 30

τῶν ὁρῶν βωμοῖς, ἃ δείγματα τῆς ἀσεβείας ἐστὶν ὑμῶν, ἀλλ' οὐχὶ τῆς θρησκείας; ἢ τὸ πλῆθος ὑμᾶς ἐνέλπιδας ἀπερογάζεται τὴν ἡμετέραν στρατιὰν ὑπερβάλλον; <280> ἀλλ' οὐδ' ἦτισοῦν ἰσχύς μυριάδων στρατοῦ μετ' ἀδικη-
 5 μάτων πολεμοῦντος· ἐν γὰρ μόνῳ τῷ δικαίῳ καὶ τῷ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβεῖ τὴν βεβαιοτάτην ἐλπίδα τοῦ κρατεῖν τῶν ἐναντίων ἀποκεῖσθαι συμβέβηκεν, ἦτις ἐστὶ παρ' ἡμῖν τετηρηκόσιν ἐξ ἀρχῆς τὰ νόμιμα καὶ τὸν ἴδιον θεὸν σεβομένοις, ὃν οὐ χεῖρες ἐποίησαν ἐξ
 10 ὕλης φθαροτῆς, οὐδ' ἐπίνοια πονηροῦ βασιλέως ἐπὶ τῇ τῶν ὕχλων ἀπάτη κατεσκεύασεν, ἀλλ' ὅς ἔργον ἐστὶν αὐτοῦ καὶ ἀρχὴ καὶ τέλος τῶν ἀπάντων. <281> συμβουλευώ τοιγαροῦν ὑμῖν ἔτι καὶ νῦν μεταγνῶναι, καὶ λαβόντας ἀμείνω λογισμὸν παύσασθαι τοῦ πολεμεῖν,
 15 καὶ τὰ πάτρια καὶ τὸ προαγαγὸν ὑμᾶς ἐπὶ τοσοῦτο μέγεθος εὐδαιμονίας γνωρίσαι.

<282> ταῦτα μὲν Ἀβίας διελέχθη πρὸς τὸ πλῆθος· 3
 ἔτι δ' αὐτοῦ λέγοντος λάθρα τινὰς τῶν στρατιωτῶν ὁ Ἰεροβόαμος ἔπεμψε περικυκλωσόμενους τὸν Ἀβίαν ἐκ
 20 τινῶν οὐ φανερῶν τοῦ στρατοπέδου μερῶν. μέσου δ' αὐτοῦ περιληφθέντος τῶν πολεμίων, ἡ μὲν στρατιὰ κατέδεισε καὶ ταῖς ψυχαῖς ἀνέπεσεν, ὁ δ' Ἀβίας παρ-
 εθάρρυνε καὶ τὰς ἐλπίδας ἔχειν ἐν τῷ θεῷ παρεκάλει· τοῦτον γὰρ οὐ κεκυκλῶσθαι πρὸς τῶν πολεμίων. <283>
 25 οἱ δ' ὁμοῦ πάντες ἐπικαλεσάμενοι τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ συμμαχίαν, τῶν ἱερῶν τῇ σάλπιγγι σημηνάντων ἀλαλάξαντες ἐχώρησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. καὶ τῶν μὲν ἔθραυσε τὰ φρονήματα καὶ τὰς ἀκμὰς αὐτῶν ἐξέλυσεν ὁ θεός, τὴν δ' Ἀβία στρατιὰν ὑπερτέραν ἐποίησεν.
 30 <284> ὅσος γὰρ οὐδέποτε ἐμνημονεύθη φόνος ἐν πολέμῳ

γεγονέναι οὐθ' Ἑλλήνων οὔτε βαρβάρων, τοσούτους ἰποκτείναντες τῆς Ἱεροβοάμου δυνάμεως θαυμαστὴν καὶ διαβόητον νίκην παρὰ τοῦ θεοῦ λαβεῖν ἠξιώθησαν· πεντήκοντα γὰρ μυριάδας τῶν ἐχθρῶν κατέβαλον, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν διήρπασαν τὰς ὀχυρωτάτας ἐλόντες 5 κατὰ κράτος, τὴν τε Βεδήλην καὶ τὴν τοπαρχίαν αὐτῆς καὶ τὴν Ἰσανὰν καὶ τὴν τοπαρχίαν αὐτῆς. <285> καὶ Ἱεροβοάμος μὲν οὐκέτι μετὰ ταύτην τὴν ἥτταν ἴσχυσεν, ἐφ' ὅσον Ἀβίας περιῆν χρόνον. τελευτᾷ δ' οὗτος ὀλίγον τῇ νίκῃ χρόνον ἐπιζήσας, ἔτη βασιλεύσας τρία, καὶ 10 θάπτεται μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταῖς προγονικαῖς θήκαις, ἀπολείπει δ' υἱοὺς μὲν δύο καὶ εἴκοσι, θυγατέρας δ' ἑκκαίδεκα· πάντας τούτους ἐκ γυναικῶν δεκατεττάρων ἐτεκνώσατο. <286> διεδέξατο δ' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς Ἀσανος καὶ ἡ μήτηρ τοῦ νεανί- 15 σκου, Μαχαία τοῦνομα. τούτου κρατοῦντος τῆς εἰρήνης ἀπέλαυνεν ἡ χώρα τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπ' ἔτη δέκα.

4 <287> καὶ τὰ μὲν περὶ Ἀβίαν τὸν Ῥοβοάμου τοῦ Σολομῶνος οὕτω παρελήφαμεν· ἐτελεύτησε δὲ καὶ Ἱεροβοάμος ὁ τῶν δέκα φυλῶν βασιλεύς, ἄρξας ἔτη δύο 20 καὶ εἴκοσι. διαδέχεται δ' αὐτὸν ὁ παῖς Νάδαβος, δευτέρου ἔτους ἤδη τῆς βασιλείας Ἀσάνου διεληλυθότος. ἤρξε δ' ὁ τοῦ Ἱεροβοάμου παῖς ἔτη δύο, τῷ πατρὶ τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν πονηρίαν ἐμφερῆς ὢν. <288> ἐν δὲ τούτοις τοῖς δυσὶν ἔτεσι στρατευσάμενος ἐπὶ Γαβαθῶ 25 πόλιν Παλαιστινῶν οὔσαν, πολιορκίᾳ λαβεῖν αὐτὴν προσέμενεν. ἐπιβουλευθεὶς δ' ἐκεῖ ὑπὸ φίλου τινός, Βασάνου ὀνομα, Μαχείλου δὲ παιδός, ἀποθνήσκει· ὃς μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ τὴν βασιλείαν παραλαβὼν

§ 284 = 2 Paral. XIII 18. § 286 cf. 2 Paral. XV 16.
§ 287 = 3 Reg. XV 25.

ἅπαν τὸ Ἱεροβοάμου γένος διέφθειρε. <289> καὶ συνέβη
κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ προφητείαν τοὺς μὲν ἐν τῇ πόλει
τῶν Ἱεροβοάμου συγγενῶν ἀποθανόντας ὑπὸ κυνῶν
σπαραχθῆναι καὶ δαπανηθῆναι, τοὺς δ' ἐν τοῖς ἀγροῖς
5 ὑπ' ὀρνίθων.

<290> ὁ μὲν οὖν Ἱεροβοάμου οἶκος τῆς ἀσεβείας
αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνομιμμάτων ἀξίαν ὑπέσχε δίκην· ὁ δὲ 12
τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεὺς Ἀσανος ἦν τὸν τρόπον ἄρι-
στος καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἀφορῶν, καὶ μηδὲν μῆτε πρᾶτ-
10 των μῆτ' ἐννοούμενος ὃ μὴ πρὸς τὴν εὐσέβειαν εἶχε καὶ
τὴν τῶν νομίμων φυλακὴν τὴν ἀναφοράν. κατ'ὥρθωσε
δὲ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν, ἐκκόψας εἴ τι πονηρὸν ἦν ἐν
αὐτῇ, καὶ καθαρεύσας ἀπάσης κηλίδος. <291> στρατοῦ
δ' εἶχεν ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, ὠπλισμένων θυρεῶ καὶ
15 σειρομάστῃ, ἐκ μὲν τῆς Ἰούδα φυλῆς μυριάδας τριά-
κοντα, ἐκ δὲ τῆς Βενιαμίνιδος ἀσπίδας φορούντων καὶ
τοξοτῶν μυριάδας πέντε καὶ εἴκοσι. <292> ἤδη δ' αὐ-
τοῦ δέκ' ἔτη βασιλεύοντος στρατεύει μεγάλη δυνάμει
Ζαχαῖος ἐπ' αὐτόν, ὁ τῆς Αἰθιοπίας βασιλεὺς, ἐνενή-
20 κοντα μὲν πεζῶν μυριάσιν, ἱππέων δὲ δέκα, τριακοσίοις
δ' ἄρμασι. καὶ μέχρι πόλεως Μαρίσσης (ἔστι δ' αὕτη
τῆς Ἰούδα φυλῆς) ἐλάσαντος αὐτοῦ μετὰ τῆς οἰκείας
δυνάμεως ἀπήντησεν Ἀσανος· <293> καὶ ἀντιπαρατάξας
αὐτῷ τὴν στρατιὰν ἐν τινι φάραγγι Σαφθὰ λεγομένῃ,
25 τῆς πόλεως οὐκ ἔπωθεν, ὥς κατεῖδε τὸ τῶν Αἰθιόπων
πλῆθος, ἀναβοήσας νίκην ἥτει παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰς
πολλὰς ἐλεῖν μυριάδας τῶν πολεμίων· οὐδὲ γὰρ ἄλλῳ
τινὶ θαρρήσας ἔλεγεν ἢ τῇ παρ' αὐτοῦ βοηθείᾳ, δυνά-
μένη καὶ τοὺς ὀλίγους ἀπεργάσασθαι κρείττους τῶν
30 πλειόνων καὶ τοὺς ἀσθενεῖς τῶν ὑπερεχόντων, ἅπαν-

2 τῆσαι πρὸς μάχην τῷ Ζαχαίῳ. <294> ταῦτα λέγοντος Ἀσάνου νίκην ἐσήμαινεν ὁ θεός, καὶ συμβαλὼν μετὰ χαρῆς τῶν προδεδηλωμένων ὑπὸ τοῦ θεοῦ πολλοὺς ἀποκτείνει τῶν Αἰθιοπῶν, καὶ τραπέντας εἰς φυγὴν ἐδίωξεν ἄχρι τῆς Γεραρίτιδος χώρας. ἀφόμενοι δὲ τῆς 5 ἀνιαιρέσεως ἐπὶ τὴν διαρπαγὴν τῆς πόλεως ἐχώρησαν (ἦλῶ γὰρ ἡ Γεράρων) καὶ τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, ὥς πολὺν μὲν ἐκφορῆσαι χρυσὸν πολὺν δ' ἄργυρον, λείαν τε πολλὴν ἀπαγαγεῖν, καμήλους καὶ ὑποζύγια καὶ βοσκημάτων ἀγέλας. <295> Ἀσανος μὲν οὖν καὶ ἡ σὺν αὐτῷ 10 στρατιὰ τοιαύτην παρὰ τοῦ θεοῦ νίκην λαβόντες καὶ ὠφέλειαν ἀνέστρεφον εἰς Ἱεροσόλυμα, παραγενομένοις δ' αὐτοῖς ἀπήντησε κατὰ τὴν ὁδὸν προφήτης Ἀζαρίας ὄνομα. οὗτος ἐπισχεῖν κελεύσας τῆς ὁδοιπορίας, ἤρξατο λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι ταύτης εἶεν τῆς νίκης 15 παρὰ τοῦ θεοῦ τετυχηκότες, ὅτι δικαίους καὶ ὁσίους αὐτοὺς παρέσχον καὶ πάντα κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ θεοῦ πεποιηκότας. <296> ἐπιμένουσι μὲν οὖν ἔφασκεν αἰεὶ τὸ κρατεῖν αὐτοὺς τῶν ἐχθρῶν καὶ τὸ ζῆν μετ' εὐδαιμονίας παρέξιν τὸν θεόν, ἀπολιποῦσι δὲ τὴν 20 θρησκείαν ἅπαντα τούτων ἐναντία συμβήσεσθαι, καὶ γενήσεσθαι χρόνον ἐκεῖνον ἐν ᾧ μηδεὶς ἀληθῆς εὐρεθήσεται προφήτης ἐν τῷ ὑμετέρῳ ὄχλῳ, οὐδ' ἱερεὺς τὰ δίκαια χρηματίζων, <297> ἀλλὰ καὶ αἱ πόλεις ἀνάστικτοι γενήσονται καὶ τὸ ἔθνος κατὰ πάσης σπαρήσεται 25 γῆς, ἔπηλυν βίον καὶ ἀλήτην βιωσόμενον. καιρὸν δ' αὐτοῖς ἔχουσι συνεβούλευεν ἀγαθοῖς γίνεσθαι καὶ μὴ φθονῆσαι τῆς εὐμενείας αὐτοῖς τοῦ θεοῦ. ταῦτ' ἀκούσας ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ λαὸς ἐχάρησαν καὶ πολλὴν προνοιαν ἐποιοῦντο κοινῇ τε πάντες καὶ κατ' ἰδίαν τοῦ 30

δικαίου. διέπεμψε δ' ὁ βασιλεὺς καὶ τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν νομίμων ἐπιμελησομένους.

- <298> καὶ τὰ μὲν Ἀσάνου τοῦ βασιλέως τῶν δύο 3
 φυλῶν ἐν τούτοις ὑπῆρχεν· ἐπάνειμι δ' ἐπὶ τὸν τοῦ
 5 πλήθους τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέα Βασάνην, τὸν ἀπυ-
 κτείναντα τὸν Ἱεροβοάμου υἱὸν Νάδαβον καὶ κατασχόντα
 τὴν ἀρχήν. <299> οὗτος γὰρ ἐν Θαρσῇ πόλει διατρί-
 βων καὶ ταύτην οἰκητήριον πεποιημένος εἴκοσι μὲν
 ἐβασίλευσεν ἔτη καὶ τέτταρα, πονηρὸς δὲ καὶ ἀσεβὴς
 10 ὑπὲρ Ἱεροβοάμου καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενος πολλὰ
 καὶ τὸ πλῆθος κακὰ διέθηκε καὶ τὸν θεὸν ἐξύβρισεν.
 ὅς αὐτῷ πέμψας Ἰηοὺν τὸν προφήτην προεῖπε διαφθε-
 ρεῖν αὐτοῦ πᾶν τὸ γένος καὶ τοῖς αὐτοῖς οἷς καὶ τὸν
 Ἱεροβοάμου κακοῖς περιέβαλεν οἶκον ἐξολέσειν, <300>
 15 ὅτι βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ γενόμενος οὐκ ἠμεύσατο τὴν
 εὐεργεσίαν τῷ δικαίως προστῆναι τοῦ πλήθους καὶ
 εὐσεβῶς, ἅπερ αὐτοῖς πρῶτον τοῖς οὖσι τοιούτοις ἀγαθὰ,
 ἔπειτα τῷ θεῷ φίλα, τὸν δὲ κάκιστον Ἱεροβοάμον ἐμι-
 μύσατο καὶ τῆς ψυχῆς ἀπολομένης τῆς ἐκείνου ζῶσαν
 20 ἐν αὐτῷ τὴν πονηρίαν ἀνεδέξατο. πείραν οὖν ἔξειν
 εἰκότως τῆς ὁμοίας συμφορᾶς αὐτὸν ἔλεγεν, ὅμοιον
 αὐτῷ γενόμενον. <301> Βασάνης δὲ προακηκοὺς τὰ
 μέλλοντ' αὐτῷ συμβήσεσθαι κακὰ μεθ' ὅλης τῆς γε-
 νεᾶς ἐπὶ τοῖς τετολημμένοις, οὐ πρὸς τὸ λοιπὸν ἡσύ-
 25 χασεν, ἵνα μὴ μᾶλλον πονηρὸς δόξας ἀποθάνῃ, καὶ περὶ
 τῶν παρωχημένων ἐκ τοῦ τότε γοῦν μετανοήσας, συγ-
 γνώμης παρὰ τοῦ θεοῦ τύχῃ, <302> ἀλλ' ὥσπερ οἱ
 προκειμένων αὐτοῖς ἔθλων, ἐπὶ περὶ τι σπουδάσωσιν,
 οὐ διαλείπουσι περὶ τοῦτ' ἐνεργοῦντες, οὕτω καὶ Βα-
 30 σάνης, προειρηκότος αὐτῷ τοῦ προφήτου τὰ μέλλοντα,

ὥς ἐπ' ἀγαθοῖς τοῖς μεγίστοις κακοῖς, ὀλέθρῳ γένους καὶ οἰκίας ἀπωλείᾳ, χεীরων ἐγένετο καὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ὥσπερ ἀθλητῆς κακίας τοῖς περὶ ταύτην πόνοις προσετίθει. <303> καὶ τελευταῖον τὴν στρατιὰν παραλαβὼν πάλιν ἐπῆλθε πόλει τινὶ τῶν οὐκ ἀφανῶν, 5 Ἀραμαθῶνι τοῦνομα, σταδίους ἀπεχούσῃ Ἱεροσολύμων τετταράκοντα, καὶ καταλαβόμενος αὐτὴν ὠχύρου, προδιγνωκῶς καταλιπεῖν ἐν αὐτῇ δύναμιν, ἵν' ἐκεῖθεν ὠρμημένοι τὴν Ἀσάνου βασιλείαν κακώσωσι.

- 4 <304> φοβηθεὶς δ' Ἀσανος τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ 10 πολεμίου, καὶ λογισάμενος ὥς πολλὰ διαθήσει κακὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ βασιλευομένην ἅπασαν ὁ καταλειφθεὶς ἐν Ἀραμαθῶνι στρατός, ἐπεμψε πρὸς τὸν Δαμασκηνῶν βασιλέα πρέσβεις καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον, παρακαλῶν 15 συμμαχεῖν καὶ ὑπομιμνήσκων ὅτι καὶ πατρῷα φιλία 15 πρὸς ἀλλήλους ἐστὶν αὐτοῖς. <305> ὁ δὲ τῶν χρημάτων τὸ πλῆθος ἀσμένως ἐδέξατο καὶ συμμαχίαν ἐποίησατο πρὸς αὐτόν, διαλύσας τὴν πρὸς τὸν Βασάνην φιλίαν· καὶ πέμψας εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ βασιλευομένας πόλεις τοὺς ἡγεμόνας τῆς ἰδίας δυνάμεως ἐκέλευσε κα- 20 κοῦν αὐτάς. οἱ δὲ τὰς μὲν ἐνεπίμπρασαν τὰς δὲ διήρπασαν πορευθέντες, τὴν τ' Αἰῶνα λεγομένην καὶ Δάνα καὶ Ἀβελλάνην καὶ ἄλλας πολλὰς. <306> ταῦτ' ἀκούσας ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς τοῦ μὲν οἰκοδομεῖν καὶ ὀχυροῦν τὴν Ἀραμαθῶνα ἐπαύσατο, μετὰ δὲ σπου- 25 δῆς ὥς βοηθήσων τοῖς οἰκείοις κακουμένοις ἀνέστρεψεν. Ἀσανος δ' ἐκ τῆς παρεσκευασμένης ὑπ' αὐτοῦ πρὸς οἰκοδομίαν ὕλης πόλεις ἀνήγειρεν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ δύο καρτεράς· ἡ μὲν Γαβὰ ἐκαλεῖτο, ἡ δὲ Μασφά. <307> καὶ μετὰ ταῦτα μὲν καιρὸν οὐκ ἔσχεν ὁ Βασάνης 30

τῆς ἐπὶ Ἀσανον στρατείας· ἐφθάσθη γὰρ ὑπὸ τοῦ χρεῶν,
καὶ θάπτεται μὲν ἐν Θαρσῇ πόλει, παραλαμβάνει δ'
αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ὁ παῖς Ἥλανος. οὗτος ἄρξας ἐπ' ἔτη
δύο τελευτᾷ, φονεύσαντος αὐτὸν ἐξ ἐπιβουλῆς Ζαμάρου
5 τοῦ ἱπάρχου τῆς ἡμισείας τάξεως. <308> κατευωχη-
θέντα γὰρ αὐτὸν παρὰ τῷ οἰκονόμῳ αὐτοῦ Ὀλσα τοῦ-
νομα πείσας ἐπιδραμεῖν τῶν ὑφ' αὐτὸν ἱππέων τινάς,
ἀπέκτεινε δι' αὐτῶν μεμονωμένον τῶν περὶ αὐτὸν ὀπι-
τῶν καὶ ἡγεμόνων· οὗτοι γὰρ ἅπαντες περὶ τὴν πο-
10 λιορκίαν τῶν Γαβαθῶν ἐγίνοντο τῆς Παλαιστινῶν.

<309> φονεύσας δὲ τὸν Ἥλανον ὁ ἱππαρχος Ζα- 5
μάρης αὐτὸς βασιλεύει, καὶ πᾶσαν τὴν Βασάνου γενεὰν
κατὰ τὴν Ἰηοῦ προφητείαν διαφθείρει· τῷ γὰρ αὐτῷ
τρόπῳ συνέβη τὸν οἶκον αὐτοῦ πρόρριζον ἀπολέσθαι
15 διὰ τὴν ἀσέβειαν ὡς καὶ τὸν Ἱεροβοάμου διαφθαρέντα
γεγράφαμεν. <310> ἡ δὲ πολιορκουσα τὴν Γαβαθώνην
στρατιὰ πυθομένη τὰ περὶ τὸν βασιλέα, καὶ ὅτι Ζα-
μάρης ἀποκτείνας αὐτὸν ἔχει τὴν βασιλείαν, καὶ αὐτὴ
τὸν ἡγούμενον αὐτῆς Ἀμαρῖνον ἀπέδειξε βασιλέα, ὅς
20 ἀπὸ τῆς Γαβαθώνης ἀναστήσας τὸν στρατὸν εἰς Θαρ-
σὴν παραγίνεται τὸ βασίλειον, καὶ προσβαλὼν τῇ πόλει
κατὰ κράτος αἰρεῖ. <311> Ζαμάρης δὲ τὴν πόλιν ἰδὼν
ἡρημαμένην συνέφυγεν εἰς τὸ μυχαΐτατον τῶν βασι-
λείων, καὶ ὑποπρήσας αὐτὰ συγκατέκλυσεν αὐτόν, βα-
25 σιλεύσας ἡμέρας ἑπτὰ. διέστη δ' εὐθύς ὁ τῶν Ἰσραηλι-
τῶν λαός, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν Θαμναῖον βασιλεύειν
ἤθελον, οἱ δὲ τὸν Ἀμαρῖνον. νικήσαντες δ' οἱ τοῦτον
ἄρχειν ἀξιοῦντες ἀποκτείνουσι τὸν Θαμναῖον, καὶ παν-
τὸς βασιλεύει ὁ Ἀμαρῖνος τοῦ ὄχλου. <312> τρια-
30 κοστῷ δ' ἔτει τῆς Ἀσάνου βασιλείας ἤρξεν ὁ Ἀμαρῖνος

ἐτη δώδεκα, τούτων τὰ μὲν ἕξ ἐν Θαρσῇ πόλει, τὰ δὲ λοιπὰ ἐν Σεμαρεῶνι λεγομένη πόλει, ὑπὸ δ' Ἑλλήνων Σαμαρείᾳ κολουμένη. προσηγόρευσε δ' αὐτὴν αὐτὸς Σεμαρεῶνα ἀπὸ τοῦ τὸ ὄρος ἀποδοδομένου αὐτῷ, ἐφ' ᾧ κατεσκεύασε τὴν πόλιν, Σεμάρου. <313> δι- 5
 ἔφερε δ' οὐδενὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων ἢ τῷ χείρῳ αὐτῶν εἶναι· ἅπαντες γὰρ ἐζήτουν πῶς ἀποστήσωσιν ἀπὸ τοῦ θεοῦ τὸν λαὸν τοῖς καθ' ἡμέραν ἀσεβήμασι, καὶ διὰ τοῦτο δι' ἀλλήλων αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐποίησεν ἐλθεῖν καὶ μηδένα τοῦ γένους ὑπολιπεῖν. 10
 ἐτελετύησε δὲ καὶ οὗτος ἐν Σαμαρείᾳ· διαδέχεται δ' αὐτὸν ὁ παῖς Ἀχαβος.

- 6 <314> μαθεῖν δ' ἔστιν ἐκ τούτων ὅσῃν τὸ θεῖον ἐπιστροφὴν ἔχει τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ πῶς μὲν ἀγαπᾷ τοὺς ἀγαθοὺς, μισεῖ δὲ τοὺς μοχθηροὺς καὶ 15
 προορίζους ἀπόλλυσιν. οἱ μὲν γὰρ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεῖς ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ διὰ τὰς παρανομίας καὶ τὰς ἀδικίας ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλοὶ κακῶς διαφθαρέντες ἠρέθησαν, καὶ τὸ γένος αὐτῶν· ὁ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῶν δύο φυλῶν βασιλεὺς Ἀσανος δι' εὐσέβειαν καὶ 20
 δικαιοσύνην εἰς μακρὸν καὶ εὐδαιμον ὑπὸ τοῦ θεοῦ προήχθη γῆρας, καὶ τετταράκοντα καὶ ἐν ἄρξας ἔτος εὐμοίρως ἀπέθανε. <315> τελευτήσαντος δ' αὐτοῦ δι-
 εδέξατο τὴν ἡγεμονίαν ὁ υἱὸς Ἰωσαφάτης, ἐκ γυναικὸς Ἀβίδας τοῦνομα γεγεννημένος. τοῦτον μιμητὴν Δαυίδου 25
 τοῦ προπάππου κατὰ τ' ἀνδρείαν καὶ εὐσέβειαν ἅπαντες ἐν τοῖς ἔργοις ὑπέλαβον.

ἀλλὰ τὰ περὶ μὲν τούτου τοῦ βασιλέως οὐ νῦν 13
 κατεπείγει λέγειν· <316> ὁ δ' Ἀχαβος ὁ τῶν Ἰσραηλι-
 τῶν βασιλεὺς κατ' ὅρει μὲν ἐν Σαμαρείᾳ, τὴν δ' ἀρχὴν 30

κατέσχευεν ἕως ἐτῶν εἴκοσι καὶ δύο, μηδὲν καινίσας τῶν
 πρὸ αὐτοῦ βασιλέων εἰ μὴ ὅσα γε πρὸς τὸ χεῖρον
 καθ' ὑπερβολὴν πονηρίας ἐπενόησεν, ἅπαντα δ' αὐτῶν
 τὰ κακουργήματα καὶ τὴν πρὸς τὸ θεῖον ὕβριν ἐκμι-
 5 μησάμενος, καὶ μάλιστα τὴν Ἱεροβοάμου ζηλώσας παρα-
 νομίαν. <317> καὶ γὰρ οὗτος τὰς θαμάλεις τὰς ὑπ'
 ἐκείνου κατασκευασθείσας προσεκύνησε, καὶ τούτοις
 ἄλλα παράδοξα προσεμηχανήσατο. ἔγρημε δὲ καὶ γυ-
 ναῖκα, θυγατέρα μὲν Ἰθωβάλου τοῦ Τυρίων καὶ Σιδω-
 10 νίων βασιλέως, ἥ Ἰεξαβέλη ἦν ὄνομα, ἀφ' ἧς τοὺς
 ἰδίους αὐτῆς θεοὺς προσκυνεῖν ἔμαθεν. <318> ἦν δὲ
 τὸ γύναιον δραστήριόν τε καὶ τολμηρόν, εἰς τοσαύτην
 δ' ἀσέλγειαν καὶ μανίαν προύπεσεν ὥστε καὶ ναὸν τῷ
 Τυρίων θεῷ, ὃν Βῆλον προσαγορεύουσιν, ῥυκοδόμησε
 15 καὶ ἄλλος παντοίων δένδρων κατεφύτευσε. κατέστησε
 δὲ καὶ ἱερεῖς καὶ ψευδοπροφήτας τούτῳ τῷ θεῷ. καὶ
 αὐτὸς δ' ὁ βασιλεὺς πολλοὺς τοιούτους περὶ αὐτὸν
 εἶχεν, ἀνοίᾳ καὶ πονηρίᾳ πάντας ὑπερβεβληκῶς τοὺς
 πρὸ αὐτοῦ.

20 <319> προφήτης δέ τις τοῦ μεγίστου θεοῦ, ἐκ πό- 2
 λεως Θεσβώνης τῆς Γαλααδίτιδος χώρας, προσελθὼν
 Ἀχάβῳ προλέγειν αὐτῷ τὸν θεὸν ἔφασκε μὴθ' ὕσσειν
 αὐτὸν ἐν ἐκείνοις τοῖς ἔτεσι μήτε δρόσον καταπέμψειν
 εἰς τὴν χώραν, εἰ μὴ φανέντος αὐτοῦ. καὶ τούτοις
 25 ἐπομόσας ἀνεχώρησεν εἰς τὰ πρὸς νότον μέρη, ποιού-
 μενος παρὰ χειμάρρῳ τινὶ τὴν διατριβήν, ἐξ οὗ καὶ τὸ
 ποτὸν εἶχε· τὴν γὰρ τροφήν αὐτῷ καθ' ἡμέραν κόρακες
 προσέφερον. <320> ἀναξηρανθέντος δὲ τοῦ ποταμοῦ
 δι' ἀνομβρίαν, εἰς Σαρεφθὰ πόλιν οὐκ ἄπωθεν τῆς
 30 Σιδωνος καὶ Τύρου (μεταξὺ γὰρ κεῖται) παραγίνεται,

τοῦ θεοῦ κελεύσαντος· εὐρήσειν γὰρ ἐκεῖ γυναῖκα χήραν, ἣτις αὐτῷ παρέξει τροφάς. <321> ὣν δ' οὐ πόρρω τῆς πύλης ὄρε' γυναῖκα χερυνῆτιν ξυλιζομένην. τοῦ δὲ θεοῦ δηλώσαντος ταύτην εἶναι τὴν μέλλουσαν αὐτὸν διατρέφειν, προσελθὼν ἡσπάσατο καὶ κομίσαι ὕδωρ 5 παρεκάλεσεν, ὅπως πῖνῃ, καὶ πορευομένης μετακαλεσάμενος καὶ ἄρτον ἐνεγκεῖν ἐκέλευσε. <322> τῆς δ' ὁμοσάσης μηδὲν ἔχειν ἔνδον ἢ μίαν ἀλεύρου δράκμα καὶ ὀλίγον ἔλαιον, πορεύεσθαι δὲ συνειλοχυῖαν τὰ ξύλα ἵνα φυράσασα ποιήσῃ αὐτῇ καὶ τῷ τέκνῳ ἄρτον, μεθ' ὃν 10 ἀπολειῖσθαι λιμῷ διαπαρηθέντα μηκέτι μηδεὶν ὄντος ἔλεγεν, 'ἀλλὰ θαρροῦσα' εἶπεν 'ἔπιθι, καὶ τὰ κρεῖττω προσδοκῶσα, καὶ ποιήσασα πρῶτον ἐμοὶ βραχὺ κόμισον. προλέγω γάρ σοι μηδέποτε' ἐπιλείψειν ἀλεύρων ἐκεῖνο τὸ ἄγγος, μηδ' ἐλαίου τὸ κεράμιον, μέχρ' ἂν ὕσῃ ὁ 15 θεός.' <323> ταῦτ' εἰπόντος τοῦ προφήτου, παραγενομένη πρὸς αὐτὴν ἐποίησε τὰ εἰρημένα, καὶ αὐτὴ τ' ἔσχε καὶ τῷ τέκνῳ ἐχορήγει τὴν διατροφήν καὶ τῷ προφήτῃ. ἐπέλιπε δ' οὐδὲν αὐτοὺς τούτων ἄχρι καὶ ὁ αὐχμὸς ἐπαύσατο. <324> μέμνηται δὲ τῆς ἀνομβρίας 20 ταύτης καὶ Μένανδρος ἐν ταῖς Ἰθωβάλου τοῦ Τυρίων βασιλείᾳς πράξεσι, λέγων οὕτως 'ἀβροχία τ' ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο, ἀπὸ τοῦ Ὑπερβερεταίου μηνὸς ἕως τοῦ ἐχομένου ἔτους τοῦ Ὑπερβερεταίου. ἱκετεῖαν δ' αὐτοῦ ποιησαμένου, κεραυνοὺς ἱκανοὺς βεβληκέναι. οὗτος πόλιν Βότρυν 25 ἔκτισε τὴν ἐπὶ Φοινίκῃ καὶ Αὐζαν τὴν ἐν Λιβύῃ.'

καὶ ταῦτα μὲν δηλῶν τὴν ἐπ' Ἀχάβου γενομένην ἀνομβρίαν (κατὰ γὰρ τοῦτον καὶ Ἰθώβαλος ἐβασίλευσε 3 Τυρίων) ὁ Μένανδρος ἀναγέγραφεν· <325> ἡ δὲ γυνὴ περὶ ἧς πρὸς τούτων εἶπομεν, ἡ τὸν προφήτην διατρέ- 30

- φουσα, τοῦ παιδὸς αὐτῇ καταπεσόντος εἰς νόσον ὥς
καὶ τὴν ψυχὴν ἀφεῖναι καὶ δόξαι νεκρὸν, ἀνακλαιομένη
καὶ τὰς χερσὶν αὐτὴν αἰκίζομένη, καὶ φωνὰς οἷας ὑπ-
ηγόρευε τὸ πάθος ἀφιεῖσα, κατητιῶτο τῆς παρ' αὐτῇ
5 παρουσίας τὸν προφήτην ὡς ἐλέγξαντα τὰς ἁμαρτίας
αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο τοῦ παιδὸς τετελευτηκότος. <326>
ὃ δὲ παρεκελεύετο θαρρεῖν καὶ παραδοῦναι τὸν υἱὸν
αὐτῷ· ζῶντα γὰρ αὐτὸν ἀποδώσειν. παραδόσης οὖν
βαστάσας εἰς τὸ δωματίον ἐν ᾧ διέτριβεν αὐτός, καὶ
10 κατιθεὶς ἐπὶ τῆς κλίνης, ἀνεβόησε πρὸς τὸν θεὸν οὐ
καλῶς ἡμεψέσθαι τὴν ὑποδεξαμένην καὶ θρῆψαν,
τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀφαιρησόμενον, ἐδεῖτό τε τὴν ψυχὴν
εἰσπέμψαι πάλιν τῷ παιδί καὶ παρασχεῖν αὐτῷ τὸν
βίον. <327> τοῦ δὲ θεοῦ κατοικτεῖραντος μὲν τὴν μη-
15 τέρα, βουληθέντος δὲ καὶ τῷ προφήτῃ χαρίσασθαι τὸ
μὴ δόξαι πρὸς αὐτὴν ἐπὶ κακῷ παρεῖναι, παρὰ πᾶσαν
προσδοκίαν ἀνεβίωσεν. ἥ δ' εὐχαρίστει τῷ προφήτῃ,
καὶ τότε σαφῶς ἔλεγε μεμαθηκέναι ὅτι τὸ θεῖον αὐτῷ
διαλέγεται.
- 20 <328> χρόνου δ' ὀλίγου διελθόντος παραγίνεται 4
πρὸς Ἀχαβὸν τὸν βασιλέα κατὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ,
δηλώσων αὐτῷ τὸν γενησόμενον υἱόν. λιμὸς δὲ τότε
κατεῖχε τὴν χώραν ἔπασαν καὶ πολλὰ τῶν ἀναγκαιῶν
ἀπορία, ὥς μὴ μόνον ἀνθρώπους ἄρτων σπανίζειν,
25 ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν ἡδ' ὅσα τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἄλλοις
κτήνεσι πρὸς νομὴν ἔστι χρήσιμα διὰ τὴν ἀνομβρίαν
ἀναδιδόναι. <329> τὸν οὖν ἐπιμελούμενον αὐτοῦ τῶν
κτημάτων ὁ βασιλεὺς καλέσας Ὁβεδιάν, ἀπιέναι βού-
λεσθαι πρὸς αὐτὸν εἶπεν ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων
30 καὶ τοὺς χειμάρρους, ἵν' εἴ που παρ' αὐτοῖς εὕρεθείη
§ 325 = 3 Reg. XVII 17.

πόα, ταύτην εἰς τροφήν ἀμηςάμενοι τοῖς κτήνεσιν ἔχωσι,
 καὶ περιπέμψαντα κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τοὺς ζη-
 τήσοντας τὸν προφήτην Ἡλίαν οὐχ ἠύρηκέναι. <330>
 συνέπεσθαι δὴ ἐκέλευσε ἀκεῖνον αὐτῷ. δόξαν οὖν
 ἔξορμαῖν αὐτοῖς, μερισάμενοι τὰς ὁδοὺς ὃ τε Ὠβεδίας ⁵
 καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπῆσαν ἕτερος ἑτέρων τῶν ὁδῶν. συνε-
 βεβήκει δέ, καθ' ὃν Ἰεξαβέλη ἡ βασιλίσσα καιρὸν τοὺς
 προφήτας ἀπέκτεινε, τοῦτον ἑκατὸν ἐν τοῖς ὑπογείοις
 σπηλαίοις κρύψαι προφήτας, καὶ τρέφειν αὐτοὺς ἄρτον
 χορηγοῦντα μόνον καὶ ὕδωρ. <331> μονωθέντι δ' αὖ ¹⁰
 ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ὠβεδιά συνήντησεν ὁ προφήτης
 Ἡλίας· καὶ πυθόμενος παρ' αὐτοῦ τίς εἶη καὶ μαθὼν
 προσεκύνησεν αὐτόν. ὃ δὲ πρὸς τὸν βασιλέα βαδίζειν
 ἐκέλευσε καὶ λέγειν ὅτι παρεῖη πρὸς αὐτόν. <332> ὃ
 δέ, τί κακὸν ὑπ' αὐτοῦ πεπονθότα πρὸς τὸν ἀποκτεῖ- ¹⁵
 ναι ζητοῦντα καὶ πᾶσαν ἐρευνήσαντα γῆν πέμπειν αὐτόν
 ἔλεγεν, ἢ τοῦτ' ἀγνοεῖν αὐτόν ὅτι μηδέν·α τόπον κατ-
 ἔλιπεν εἰς ὃν οὐκ ἀπέστειλε τοὺς ἀνάζοντας, εἰ λάβοιεν,
 ἐπὶ θανάτῳ; <333> καὶ γὰρ εὐλαβεῖσθαι πρὸς αὐτόν
 ἔφασκε, μὴ τοῦ θεοῦ φανέντος αὐτῷ πάλιν εἰς ἄλλον· ²⁰
 ἀπέλθῃ τόπον, εἴτα διαμαρτῶν αὐτοῦ πέμψαντος τοῦ
 βασιλέως μὴ δυνάμενος εὐρεῖν ὅπου ποτ' εἶη γῆς, ἀπο-
 θάνῃ. <334> προνοεῖν οὖν αὐτοῦ τῆς σωτηρίας παρ-
 εκάλει, τὴν περὶ τοὺς ὁμοτέχνους αὐτοῦ σπονδὴν λέγων,
 ὅτι σώσειεν ἑκατὸν προφήτας, Ἰεξαβέλης πάντας τοὺς ²⁵
 ἄλλους ἀνηρηκυίας, καὶ ἔχοι κεκρυμμένους αὐτοὺς καὶ
 τρεφομένους ὑπ' αὐτοῦ. ὃ δὲ μηδὲν δεδιότα βαδίζειν
 ἐκέλευε πρὸς τὸν βασιλέα, δοὺς αὐτῷ πίστεις ἐνόρκους
 ὅτι πάντως κατ' ἐκείνην Ἀχάβῳ φανήσεται τὴν ἡμέραν.
 5 <335> μηνύσαντος δὲ τῷ βασιλεῖ τοῦ Ὠβεδίου τὸν ³⁰

Ἥλιαν, ὑπήντησεν ὁ Ἀχαιὸς, καὶ ἤρετο μετ' ὀργῆς εἰ
 αὐτὸς εἶη ὁ τὸν Ἑβραίων λαὸν κακῶσας καὶ τῆς ἀκαρ-
 πίας αἴτιος τῇ γῇ γενόμενος. ὁ δ' οὐδὲν ὑποθωπεύσας
 αὐτὸν εἶπεν ἅπαντα τὰ δεινὰ πεποιηκέναι καὶ τὸ γένος
 5 αὐτοῦ, ξενικοὺς ἐπεισενηνοχότας τῇ χώρᾳ θεοὺς καὶ
 τούτους σέβοντας, τὸν δ' ἴδιον αὐτῶν, ὃς μόνος ἐστὶ
 θεός, ἀπολελοιπότης, καὶ μηδεμίαν ἔτι πρόνοιαν αὐτοῦ
 ποιουμένους. <336> νῦν μέντοι γ' ἀνελθόντα ἐκέλευε
 πάντα τὸν λαὸν εἰς τὸ Καρμῆλιον ὄρος ἀθροῖσθαι πρὸς
 10 αὐτόν, καὶ τοὺς προφήτας αὐτοῦ καὶ τῆς γυναικός,
 εἰπὼν ὅσοι τὸν ἀριθμὸν εἶησαν, καὶ τοὺς τῶν ἁλσεων
 προφήτας, ὡς τετρακοσίους τὸ πλῆθος ὄντας. <337>
 ὡς δὲ συνέδραμον πάντες εἰς τὸ προειρημένον ὄρος
 Ἀχάβου διαπέψαντος, σταθεῖς αὐτῶν ὁ προφήτης
 15 Ἰλίας μεταξὺ, μέχρι πότε διηρημένους αὐτοὺς τῇ δια-
 νοίᾳ καὶ ταῖς δόξαις οὕτω βιώσειν ἔφασκε. νομίσαντας
 μὲν γὰρ τὸν ἐγγώριον θεὸν ἀληθῆ καὶ μόνον ἔπεσθαι
 τούτῳ καὶ ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ παρῆναι, μηδὲν δὲ τοῦ-
 τον ἡγουμένους, ἀλλὰ περὶ τῶν ξενικῶν ὑπειληφότες
 20 ὡς ἐκείνους δεῖ θρησκεύειν, αὐτοῖς συνεβούλευε κατ-
 ακολουθεῖν. <338> τοῦ δὲ πλῆθους μηδὲν πρὸς ταῦτ'
 ἀποκριναμένων, ἠξίωσεν Ἰλίας, πρὸς διάπειραν τῆς τε
 τῶν ξενικῶν θεῶν ἰσχύος καὶ τῆς τοῦ ἰδίου, μόνος
 ὢν αὐτοῦ προφήτης, ἐκείνων δὲ τετρακοσίους ἐχόντων,
 25 λαβεῖν αὐτὸς τε βοῦν καὶ ταύτην θύσας ἐπιθεῖναι τοῖς
 ξύλοις, πυρὸς οὐχ ὑφαφθέντος, κακείνους ταὐτὸ ποιή-
 σαντας ἐπικαλέσασθαι τοὺς ἰδίους θεοὺς ἀνακαῦσαι
 τὰ ξύλα· γενομένου γὰρ τούτου μαθήσεσθαι τότε τὴν
 ἀληθῆ φύσιν τοῦ θεοῦ. <339> ἀρεσάσης δὲ τῆς γνώ-
 30 μης ἐκέλευσεν Ἰλίας τοὺς προφήτας ἐκλεξαμένους βοῦν

§ 335 = 3 Reg. XVIII 17.

- πρώτους τε θῦσαι καὶ τοὺς αὐτῶν ἐπικαλέσασθαι θεοὺς.
 ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἀπήντα παρὰ τῆς εὐχῆς αὐτοῖς καὶ τῆς
 ἐπικλήσεως θύσασσι τοῖς προφήταις, σκώπτων ὁ Ἡλίας
 μεγάλη βοῇ καλεῖν αὐτοὺς ἐκέλευε τοὺς θεοὺς· ἢ γὰρ
 ἀποδημεῖν αὐτοὺς ἢ καθεύδειν. <340> τῶν δ' ἀπ' 5
 ὄρθρου τοῦτο ποιοούντων μέχρι μέσης ἡμέρας, καὶ τε-
 μνόντων αὐτοὺς μαχαίραις καὶ σειρομέσταις κατὰ τὸ
 πάτριον ἔθος, μέλλων αὐτὸς ἐπιτελεῖν τὴν θυσίαν,
 ἐκέλευσε τοὺς μὲν ἀναχωρῆσαι, τοὺς δ' ἐγγὺς προσελ-
 θόντας τηρεῖν αὐτόν, μὴ πῦρ λάθρα τοῖς ξύλοις ἐμ- 10
 βάλλῃ. <341> τοῦ δ' ὄχλου προσελθόντος, λαβὼν δώ-
 δεκα λίθους κατὰ φυλὴν τοῦ λαοῦ τῶν Ἑβραίων
 ἀνέστησεν ἕξ αὐτῶν θυσιαστήριον, καὶ περὶ αὐτὸ δεξα-
 μενὴν ὥρυξε βαθυτάτην. καὶ συνθεῖς τὰς σχίζας ἐπὶ
 τοῦ βωμοῦ καὶ κατ' αὐτῶν ἐπιθεῖς τὰ ἱερεῖα, τέτταρας 15
 ἀπὸ τῆς κρήνης ὑδρίας προσέταξε πληρωθείσας ὕδατος
 κατασκεδάσαι τοῦ θυσιαστηρίου, ὥς ὑπερβαλεῖν αὐτὸ
 καὶ τὴν δεξαμενὴν ἅπασαν ὕδατος γεμισθῆναι πηγῆς
 ἀναδοθείσης. <342> ταῦτα δὲ ποιήσας ἤρξατο εὐχε-
 σθαι τῷ θεῷ καὶ καλεῖν αὐτὸν καὶ ποιεῖν τῷ πεπλα- 20
 νημένῳ πολὺν ἤδη χρόνον λαῷ φανεράν τὴν αὐτοῦ
 δύναμιν. καὶ ταῦτα λέγοντος ἄφνω πῦρ ἐξ οὐρανοῦ,
 τοῦ πλήθους ὀρώντος, ἐπὶ τὸν βωμὸν ἔπεσε καὶ τὴν
 θυσίαν ἔδαπάνησεν, ὥς ἀνακαῆναι καὶ τὸ ὕδωρ καὶ
 ψαφάρων γενέσθαι τὸν τόπον. 25
- 6 <343> οἱ δ' Ἰσραηλῖται τοῦτ' ἰδόντες ἔπεσον ἐπὶ
 τὴν γῆν καὶ προσεκύνουν ἓνα θεὸν καὶ μέγιστον καὶ
 ἀληθῆ μόνον ἀποκαλοῦντες, τοὺς δ' ἄλλους ὀνόματα
 ὑπὸ φάουλῆς καὶ ἀνοήτου δόξης πεποιημένα. συλλα-
 βόντες δ' αὐτῶν καὶ τοὺς προφῆτας ἀπέκτειναν, Ἡλία 30

τοῦτο παραινέσαντος. ἔφη δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ πορεύε-
 σθαι πρὸς ἄριστον μηδὲν ἔτι φροντίσαντα· μετ' ὀλίγου
 γὰρ ὤψεσθαι τὸν θεὸν ἴοντα. <344> καὶ ὁ μὲν Ἀχαβος
 ἀπηλλάγη, Ἡλίας δ' ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Καρμηλίου
 5 ἀναβὰς ὄρους καὶ καθίσας ἐπὶ τῆς γῆς προσηρείσατο
 τοῖς γόνασι τὴν κεφαλὴν, τὸν δὲ θεράποντα ἐκέλευσεν
 ἀνελθόντα ἐπὶ τινα σκοπὴν εἰς τὴν θάλατταν ἀποβλέ-
 πειν, καὶν ἴδῃ νεφέλην ἐγειρομένην ποθέν, φράζειν
 αὐτῷ· μέχρι γὰρ τότε καθαρῷ εἶναι συνέβαινε τῷ ἁέρι.
 10 <345> τοῦ δ' ἀναβάντος καὶ πολλάκις μηδὲν ὁρᾶν φρά-
 σαντος, ἑβδομον ἤδη βαδίσας ἐορακέναι μελιανόμενον
 εἶπέ τι τοῦ ἁέρος, οὐ πλέον ἴχνους ἀνθρωπίνου. ὁ δ'
 Ἡλίας ταῦτ' ἀκούσας πέμπει πρὸς τὸν Ἀχαβον, κελεύων
 αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ἀπέρχεσθαι πρὶν ἢ κατασραγῆναι
 15 τὸν ὄμβρον. <346> καὶ ὁ μὲν εἰς Ἱερσράηλαν πόλιν
 παραγίνεται, μετ' οὐ πολὺ δὲ τοῦ ἁέρος ἀχλύσαντος
 καὶ νέφεσι καλυφθέντος πνεῦμά τε λάβρον ἐπιγίνεται
 καὶ πολλὸς ὄμβρος. ὁ δὲ προφήτης ἔνθους γενόμενος
 τῷ τοῦ βασιλέως ἔρματι μέχρι τῆς Ἱερσράηλ Ἰζάρου
 20 πόλεως συνέδραμε.

<347> μαθοῦσα δ' ἡ τοῦ Ἀχάβου γυνὴ Ἰεξαβέλη
 τὰ τε σημεῖα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡλίου γενόμενα καὶ ὅτι τοὺς
 προφήτας αὐτῆς ἀπέκτεινεν, ὀργισθεῖσα πέμπει πρὸς
 αὐτὸν ἀγγέλους, ἀπειλοῦσα δι' αὐτῶν ἀποκτενεῖν αὐτόν,
 25 ὥς κακείνος τοὺς προφήτας αὐτῆς ἀπολέσειε. <348>
 φοβηθεὶς δ' ὁ Ἡλίας φεύγει εἰς πόλιν Βηρσουβεὲ λε-
 γομένην (ἐπ' ἐσχάτης δ' ἔστιν αὕτη τῆς χώρας τῶν
 τὴν Ἰούδα φυλὴν ἔχόντων κατὰ τὴν Ἰδουμαίων γῆν),
 καταλιπὼν δ' ἐκεῖ τὸν θεράποντα εἰς τὴν ἔρημον ἀν-
 30 εχώρησεν. εὐξάμενος δ' ἀποθανεῖν (οὐ γὰρ δὴ κρεῖτ-

των εἶναι τῶν πατέρων, ἵν' ἐκείνων ἀπολωλότων αὐτοὺς
 ζῆν γλίχῃται) κατεκοιμήθη πρὸς τινι δένδρῳ. <349>
 διεγείραντος δ' αὐτόν τινας ἀναστὰς εὐρίσκει παρα-
 κειμένην αὐτῷ τροφήν. φάγων δὲ καὶ συλλεξάμενος
 ἐκ τῆς τροφῆς ἐκείνης τὴν δύναμιν, εἰς τὸ Σιναῖον 5
 καλούμενον ὄρος παραγίνεται, οὗ Μωυσῆς τοὺς νόμους
 παρὰ τοῦ θεοῦ λέγεται λαβεῖν. <350> εὐρὼν δ' ἐν
 αὐτῷ σπήλαιόν τι κοῖλον εἴσεισι, καὶ διετέλει ποιού-
 μενος ἐν αὐτῷ τὴν μονήν. ἐρομένης δέ τινος αὐτὸν
 φωνῆς ἐξ ἀδήλου τί παρεῖη καταλελοιπῶς τὴν πόλιν 10
 ἐκείσε, διὰ τὸ κτεῖναι μὲν τοὺς προφήτας τῶν ξενικῶν
 θεῶν, πείσαι δὲ τὸν λαὸν ὅτι μόνος εἴη θεὸς ὁ ὢν ὢν
 ἐξ ἀρχῆς ἐθρόσκευσαν, ἔφησε· ζητεῖσθαι γὰρ ἐπὶ τούτῳ
 πρὸς τιμωρίαν ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ βασιλέως. <351>
 πάλιν δ' ἀκούσας προελθεῖν εἰς τὸ ὑπαιθρον τῇ ἐπ- 15
 ιούσῃ (γνώσεσθαι γὰρ οὕτω τί θεῖ ποιεῖν), προῆλθεν
 ἐκ τοῦ σπηλαίου μεθ' ἡμέραν, καὶ σεισμοῦ τ' ἐπακούει
 καὶ λαμπρὰν πυρὸς ἀγρὴν ὁρᾷ. <352> καὶ γενομένης
 ἡσυχίας φωνὴ θεία μὴ ταράττεσθαι τοῖς γινομένοις
 αὐτὸν παρακελεύεται (κρατήσῃν γὰρ οὐδένα τῶν ἐχ- 20
 θρῶν αὐτοῦ), προσέταξε θ' ὑποστρέψαντα εἰς τὴν οἰ-
 κίαν ἀποδειξαι τοῦ πλήθους βασιλέα Ἰηοῦν τὸν Νε-
 μεσδαίου παῖδα, ἐκ Δαμασκοῦ δὲ τῶν Σύρων Ἀζάηλον,
 ἀντ' αὐτοῦ δὲ προφήτην Ἐλισσαῖον ὑπ' αὐτοῦ γενή-
 σεσθαι ἐκ πόλεως Ἀβελαῶς· διαφθερεῖ δὲ τοῦ ἀσεβοῦς 25
 ὄχλου τοὺς μὲν Ἀζάηλος τοὺς δὲ Ἰηοῦς. <353> ὁ δ'
 Ἡλίας ὑποστρέφει ταῦτ' ἀκούσας εἰς τὴν Ἑβραίων
 χώραν, καὶ τὸν Σαφάτου παῖδα Ἐλισσαῖον καταλαβὼν
 ἀροῦντα καὶ μετ' αὐτοῦ τινὰς ἄλλους ἐλαύνοντας ζεύγη
 δώδεκα, προσελθὼν ἐπέριψεν αὐτῷ τὸ ἴδιον ἱμάτιον. 30

<354> ὁ δ' Ἐλισσαῖος εὐθέως προφητεύειν ἤρξατο, καὶ
 καταλιπὼν τοὺς βοῦς ἠκολούθησεν Ἰλίου. δεηθεὶς δὲ
 συγχωρηῆσαι αὐτῷ τοὺς γονεῖς ἀσπάσασθαι, κελεύον-
 τος τοῦτο ποιεῖν, ἀποταξάμενος αὐτοῖς εἶπετο, καὶ ἦν
 5 Ἰλίου τὸν ἅπαντα χρόνον τοῦ ζῆν καὶ μαθητὴς καὶ
 διάκονος.

<355> καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦ προφήτου τούτου τοι- 8
 αῦτα ἦν, Νάβουθος δέ τις ἦν ἐκ πόλεως Ἰζάρου ἀγρο-
 γεῖτων ὦν τοῦ βασιλέως. παρακαλοῦντος δ' αὐτὸν ἀπο-
 10 δόσθαι τιμῆς ὅσης βούλεται τὸν πλησίον αὐτοῦ τῶν
 ἰδίων ἀγρόν, ἵνα συνάψας ἐν αὐτὸ ποιήσῃ κτήμα, εἰ
 δὲ μὴ βούλοιτο χρήματα λαβεῖν, ἐπιτρέποντος ἐκλέξα-
 σθαι τῶν ἀγρῶν τινὰ τῶν ἐκείνου, τοῦτο μὲν οὐ φησι
 ποιήσειν, αὐτὸς δὲ τὴν ἰδίαν καρπώσεσθαι γῆν ἣν
 15 ἐκκληρονόμησε τοῦ πατρός. <356> λυπηθεὶς δ' ὥς ἐφ'
 ὑβρεῖ τῷ μὴ τὰλλότρια λαβεῖν ὁ βασιλεὺς οὔτε λου-
 τρὸν προσηνέγκατο οὔτε τροφήν. τῆς δ' Ἰεξαβέλης τῆς
 γυναικὸς αὐτοῦ πυνθανομένης ὅ τι λυπεῖται καὶ μήτε
 λούεται μήτ' ἄριστον αὐτῷ παρατίθεται μήτε δεῖπνον,
 20 διηγῆσατο αὐτῇ τὴν Ναβούθου σκαιότητα, καὶ ὥς χρη-
 σάμενος ἐπιεικέσι πρὸς αὐτὸν λόγοις καὶ βασιλικῆς ἐξ-
 ουσίας ὑποδεστέροις ὑβρισθείη, μὴ τυχὼν ὦν ἡξίου.
 <357> ἡ δὲ μὴ μικροψυχεῖν ἐπὶ τούτοις παρεκάλει,
 πανσάμενον δὲ τῆς λύπης ἐπὶ τὴν συνήθη τραπέσθαι
 25 τοῦ σώματος πρόνοιαν· μελήσειν γὰρ αὐτῇ περὶ τῆς
 Ναβούθου τιμωρίας. <358> καὶ παραχρῆμα πέμπει
 γράμματα πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας τῶν Ἰεσραηλιτῶν ἐκ
 τοῦ Ἀχάβου ὀνόματος, νηστεῦσαί τε κελεύουσα καὶ
 ποιησαμένους ἐκκλησίαν προκαθίσαι μὲν αὐτῶν Νά-
 30 βουθον (εἶναι γὰρ αὐτὸν γένους ἐπιφανοῦς), παρα-

σκευασαμένους δὲ τρεῖς τινὰς τολμηροὺς τοὺς κατα-
μαρτυρήσοντας αὐτοῦ ὡς τὸν θεόν τ' εἶη βλασφημήσας
καὶ τὸν βασιλέα, καταλεῦσαι καὶ τούτῳ διαχρήσασθαι
τῷ τρόπῳ. <359> καὶ Νάβουθος μὲν, ὡς ἔγραψεν ἡ
βασίλισσα, οὕτω καταμαρτυρηθεὶς βλασφημῆσαι τὸν ⁵
θεόν τε καὶ Ἀχμβον, βαλλόμενος ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀπ-
έθανεν· ἀκούσασα δὲ ταῦτα ἡ Ἰεξιβέλη εἰσείσι πρὸς
τὸν βασιλέα καὶ κληρονομεῖν τὸν Ναβούθου ἀμπελῶνα
προῖκα ἐκέλευσεν. <360> ὁ δ' Ἀχάβος ἤσθη τοῖς γε-
γεννημένοις, καὶ ἀνικηδύσας ἀπὸ τῆς κλίνης ὀφόμενος ¹⁰
ἦκε τὸν ἀμπελῶνα τὸν Ναβούθου. ἀγανακτήσας δ' ὁ
θεὸς πέμπει τὸν προφήτην Ἡλίαν εἰς τὸ Ναβούθου
χωρίον, Ἀχάβῳ συμβαλοῦντα καὶ περὶ τῶν πεπραγμένων
ἐρησόμενον ὃ τι κτείνεις τὸν ἀληθῆ δεσπότην τοῦ χω-
ρίου κληρονομήσειεν αὐτὸς ἀδίκως. <361> ὡς δ' ἦκε ¹⁵
πρὸς αὐτόν, εἰπόντος τοῦ βασιλέως ὃ τι βούλεται χρή-
σασθαι αὐτῷ (αἰσχρὸν γὰρ εἶναι ἐφ' ἡμαρτήματι λη-
φθῆναι ὑπ' αὐτοῦ), κατ' ἐκείνον ἔφη τὸν τόπον ἐν ᾧ
τὸν Ναβούθου νεκρὸν ὑπὸ κυνῶν δαπανηθῆναι συν-
έβη, τό τ' αὐτοῦ αἷμα καὶ τὸ τῆς γυναικὸς χυθῆσε- ²⁰
σθαι, καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ γένος ἀπολεῖσθαι, τοιαῦτα
ἀσεβῆσαι τετολμηκότος καὶ παρὰ τοὺς πατέριους νόμους
πολίτην ἀδίκως ἀνηρηκότος. <362> Ἀχάβῳ δὲ λύπη
τῶν πεπραγμένων εἰσῆλθε καὶ μετάνειος, καὶ σακκίον
ἐνδυσάμενος γυμνοῖς τοῖς ποσὶ διῆγεν, οὐχ ἀπτόμενος ²⁵
τροφῆς, ἀνθομολογούμενός τε τὰ ἡμαρτημένα ὡς τὸν
θεὸν οὕτως ἐξευμενίζων. ὁ δὲ ζῶντος μὲν αὐτοῦ πρὸς
τὸν προφήτην εἶπεν ὑπερβαλεῖσθαι τὴν τοῦ γένους τι-
μωρίαν, ἐπεὶ τοῖς τετολμημένοις μετανοεῖ, τελέσειν δὲ
τὴν ἀπειλὴν ἐπὶ τῷ νῦν τοῦ Ἀχάβου.

καὶ ὁ μὲν προφήτης ταῦτ' ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ· 14
 <363> τῶν δὲ περὶ τὸν Ἀχαβὸν ὄντων τοιούτων, κατὰ
 τὸν αὐτὸν καιρὸν ὁ τοῦ Ἀδάδου υἱὸς βασιλεύων τῶν
 Σύρων καὶ Λαμασκού, δύναμιν ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας
 5 συναγαγὼν καὶ συμμάχους τοὺς πέραν Εὐφράτου βα-
 σιλέας ποιησάμενος τριάκοντα καὶ δύο, ἐστράτευσεν
 ἐπὶ τὸν Ἀχαβὸν. <364> ὁ δ' οὐκ ὢν ὅμοιος αὐτῷ τῇ
 στρατιᾷ πρὸς μάχην μὲν οὐ παρετάξατο, πάντα δ' εἰς
 τὰς ὀχυρωτάτας πόλεις ἐγκλείσας τὰ ἐν τῇ χώρᾳ, αὐτὸς
 10 μὲν ἔμεινεν ἐν Σαμαρείᾳ (τείχῃ γὰρ αὐτῇ λίαν ἰσχυρὰ
 περιεβέβλητο, καὶ τᾶλλα δυσάλωτος ἐδόκει), ὁ δὲ Σύρος
 ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἦκεν ἐπὶ τὴν Σαμάρειαν, καὶ
 περικαθίσας αὐτῇ τὸν στρατὸν ἐπολιόρκει· <365> πέμψας
 δὲ κήρυκα πρὸς Ἀχαβὸν ἡξίου πρεσβευτὰς δέξασθαι
 15 παρ' αὐτοῦ, δι' ὧν αὐτῷ δηλώσει τί βούλεται. τοῦ δ'
 Ἰσραηλιτῶν βασιλέως πέμπειν ἐπιτρέψαντος, ἐλθόντες
 οἱ πρέσβεις ἔλεγον κατ' ἐντολὴν τοῦ βασιλέως τὸν Ἀχά-
 βου πλοῦτον καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ καὶ τὰς γυναῖκας
 Ἀδάδου τυγχάνειν· ἂν δ' ὁμολογήσῃ καὶ λαβεῖν αὐτὸν
 20 τούτων ὅσα βούλεται συγχωρήσῃ, τὴν στρατιὰν ἀπάξει
 καὶ παύσεται πολιορκῶν αὐτόν. <366> ὁ δ' Ἀχαβὸς
 τοῖς πρέσβεσιν ἐκέλευσε πορευθεῖσι λέγειν αὐτῶν τῷ
 βασιλεῖ ὅτι καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἐκείνου πάντες κτήματ'
 εἰσὶν αὐτοῦ. <367> ταῦτα δ' ἀπαγγειλάντων, πέμπει
 25 πάλιν πρὸς αὐτὸν ἄξιων, ἀνωμολογηκότα εἶναι τὰ πάντα
 ἐκείνου, δέξασθαι τοὺς πεμφθησομένους εἰς τὴν ἐπ-
 ιοῦσαν ὑπ' αὐτοῦ δούλους· οἷς ἐρευνήσασι τὰ τε βασι-
 λεια καὶ τοὺς τῶν φίλων καὶ συγγενῶν οἴκους ἐκέλευσε
 διδόναι πᾶν ὃ τι ἂν ἐν αὐτοῖς εὔρωσι κάλλιστον, τὰ
 30 δ' ἀπαρέδαντα σοὶ καταλείψουσιν. <368> Ἀχαβὸς δ'

ἀγασθεὶς ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ πρεσβείᾳ τοῦ τῶν Σύρων βασιλέως, συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος ἔλεγεν ὡς αὐτὸς μὲν ἐτοίμως εἶχεν ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν καὶ εἰρήνης καὶ γυναικας τὰς ἰδίας προσέθαι τῷ πολεμίῳ καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάσης παραχωρῆσαι κτήσεως· ταῦτα 5 γὰρ ἐπιζητῶν ἐπρεσβεύσατο πρῶτον ὁ Σύρος· <369> ἔτι δ' ἠξίωκε δούλους πέμψαι τὰς τε πάντων οἰκίας ἐρευνῆσαι καὶ μηδὲν ἐν αὐταῖς καταλιπεῖν τῶν καλλίστων κτημάτων, πρόφασιν βουλόμενος πολέμου λαβεῖν, εἰδὼς ὅτι τῶν μὲν ἑμαυτοῦ δι' ὑμᾶς οὐκ ἂν φειδαίμην, ἀφορμὴν 10 δ' ἐκ τοῦ περὶ τῶν ὑμετέρων ἀηδοῦς πραγματευόμενος εἰς τὸ πολεμεῖν. ποιήσω γε μὴν τὰ ὑμῖν δοκοῦντα· <370> τὸ δὲ πλῆθος μὴ δεῖν ἀκούειν τῶν κατ' αὐτὸν ἔλεγεν, ἀλλὰ καταφρονεῖν καὶ πρὸς τὸ πολεμεῖν ἐτοίμως ἔχειν. τοῖς οὖν πρεσβευταῖς ἀποκρινάμενος λέγειν ἀπελ- 15 θοῦσιν ὅτι τοῖς τὸ πρῶτον ἀξιώθεισιν ὑπ' αὐτοῦ καὶ νῦν ἐμμένει τῆς τῶν πολιτῶν ἀσφαλείας ἔνεκα, πρὸς δὲ τὴν δευτέραν ἀξίωσιν οὐχ ὑπακούει, ἀπέλυσεν αὐτούς.

- 2 <371> ὁ δ' Ἀδαδος ἀκούσας ταῦτα καὶ δυσχεράνας τρίτον ἔπεμψε πρὸς Ἀχαβὸν τοὺς πρέσβεις, ἀπειλῶν 20 ὑψηλότερον τῶν τειχῶν, οἷς καταφρονεῖ, χῶμα τούτοις ἐπεγείρειν αὐτοῦ τὴν στρατιὰν κατὰ δρόκα γῆς λαμβάνουσιν, ἐμφανίζων αὐτῷ τῆς δυνάμεως τὸ πλῆθος καὶ καταπληττόμενος. <372> τοῦ δ' Ἀχάβου μὴ καυχᾶσθαι δεῖν ἀποκρινάμενον καθωπλισμένον, ἀλλὰ τῇ μάχῃ 25 κρείττω γενόμενον, ἐλθόντες οἱ πρέσβεις καὶ δειπνοῦντα καταλαβόντες τὸν βασιλέα μετὰ τριάκοντα καὶ δύο βασιλέων συμμάχων ἐδήλωσαν αὐτῷ τὴν ἀπόκρισιν. ὁ δ' εὐθέως τοῦτο προσέταξε, καὶ περιχαρακοῦν τὴν πόλιν καὶ χῶματα βάλλεσθαι καὶ μηδένα τρόπον ἀπολιπεῖν 30

πολιορκίας. <373> ἦν δ' Ἀχαβος τούτων πραττομένων
ἐν ἀγωνίᾳ δεινῇ σὺν παντὶ τῷ λαῷ. θαρρεῖ δὲ καὶ
τῶν φόβων ἀπολύεται προφήτου τινὸς αὐτῷ προσελ-
θόντος καὶ φήσαντος αὐτῷ τὸν θεὸν ὑπισχνεῖσθαι
5 ποιήσειν τὰς τοσαύτας τῶν πολεμίων μυριάδας ὑπο-
χειρίους. <374> πυθομένῳ δὲ διὰ τίνων ἂν ἡ νίκη
γένοιτο, διὰ τῶν παίδων εἶπε τῶν ἡγεμόνων, ἡγου-
μένου σου διὰ τὴν ἀπειρίαν τὴν ἐκείνων. καλέσας δὲ
τοὺς τῶν ἡγεμόνων υἱοὺς (ἡγρέθησαν δ' ὥς διακόσιοι
10 καὶ τριάκοντα δύο), μαθὼν τὸν Σύρου πρὸς εὐωχίαν
καὶ ἔνεσιν τετραμμένον, ἀνοίξας τὰς πύλας ἐξέπεμψε
τοὺς παῖδας. <375> τῶν δὲ σκοπῶν δηλωσάντων τοῦτο
τῷ Ἀδάδῳ, πέμπει τινὰς ὑπαντησομένους, ἐντειλάμενος,
ἂν μὲν εἰς μάχην ᾧσι προεληλυθότες, ἵνα δῆσαντες
15 ἀγῶσι πρὸς αὐτόν, ἂν δ' εἰρηρικῶς, ὅπως ταῦτό
ποιῶσιν. εἶχε δ' ἐτοίμην Ἀχαβος καὶ τὴν ἄλλην στρα-
τιὰν ἐντὸς τῶν τειχῶν. οἱ δὲ παῖδες τῶν ἀρχόντων
συμβαλόντες τοῖς φύλαξι πολλοὺς αὐτῶν ἀποκτείνουσι
καὶ τοὺς ἄλλους ἄχρι τοῦ στρατοπέδου διώκουσιν. ἰδὼν
20 δὲ τούτους νικῶντας ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς ἐξ-
αφίησι καὶ τὴν ἄλλην στρατιὰν ἔπασαν. <376> ἢ δ'
αἰφνιδίως ἐπιπεσοῦσα τοῖς Σύροις ἐκράτησεν αὐτῶν·
οὐ γὰρ προσεδόκων αὐτοὺς ἐπεξελεύσεσθαι, καὶ διὰ
τοῦτο γυμνοῖς καὶ μεθύουσι προσέβαλλον, ὥστε τὰς
25 πανοπλίας ἐκ τῶν στρατοπέδων φεύγοντας καταλιπεῖν,
καὶ τὸν βασιλέα διασωθῆναι μόλις ἐφ' ἵππου ποιησά-
μενον τὴν φυγὴν. <377> Ἀχαβος δὲ πολλὴν ὁδὸν διώ-
κων τοὺς Σύρους ἤνυσεν, ἀναιρῶν αὐτούς. διαρπάσας
δὲ τὰ ἐν τῇ παρεμβολῇ (πλοῦτος δ' ἦν οὐκ ὀλίγος,
30 ἀλλὰ καὶ χρυσοῦ πλῆθος καὶ ἀργύρου), τὰ θ' ἄρματα

τοῦ Ἀδάδου καὶ τοὺς ἵππους λαβὼν ἀνέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν.

3 <378> τοῦ δὲ προφήτου παρασκευάζεσθαι φήσαντος καὶ τὴν δύναμιν ἐτοίμην ἔχειν ὡς τῷ ἐπιόντι πάλιν ἔτει στρατεύσοντος ἐπ' αὐτὸν τοῦ Σύρου, ὁ μὲν Ἀχαβος 5 πρὸς τούτοις ἦν· <379> ὁ δ' Ἀδαδὸς διασωθεὶς ἐκ τῆς μάχης μεθ' ὅσης ἐδυνήθη στρατιᾶς, συνεβουλεύσατο τοῖς αὐτοῦ φίλοις πῶς ἐπιστρατεύσεται τοῖς Ἰσραηλίταις. οἱ δ' ἐν μὲν τοῖς ὄρεσιν οὐκ ἐδίδοσαν γνώμην συμβαλεῖν αὐτοῖς· τὸν γὰρ θεὸν αὐτῶν ἐν τοῖς τοιού- 10 τοις δύνασθαι τόποις, καὶ διὰ τοῦτο νῦν ὑπ' αὐτῶν νενικησθαι· κρατήσειν δ' ἔλεγον ἐν πεδίῳ ποιησαμένους τὴν μάχην. <380> συνεβούλευον δὲ πρὸς τούτῳ τοὺς μὲν βασιλέας, οὓς ἐπηγάγετο συμμάχους, ἀπολῦσαι εἰς τὰ οἰκεία, τὴν δὲ στρατιὰν αὐτῶν κατασχεῖν, ἀντ' ἐκεῖ- 15 νων σατράπας καταστήσαντα, εἰς δὲ τὴν τῶν ἀπολωλότων τάξιν στρατολογῆσαι δύναμιν ἐκ τῆς χώρας τῆς αὐτῶν καὶ ἵππους καὶ ἄρματα. δοκιμάσας οὖν ταῦτα εἰρησθαι καλῶς οὕτω διεκόσμησε τὴν δύναμιν.

4 <381> ἀρξαμένου δὲ τοῦ ἔαρος ἀναλαβὼν τὴν στρα- 20 τιὰν ἤγεν ἐπὶ τοὺς Ἑβραίους, καὶ γενόμενος πρὸς πόλει τινὶ (Ἀφεκὰ δ' αὐτὴν καλοῦσιν) ἐν μεγάλῳ στρατοπεδεύεται πεδίῳ. Ἀχαβος δ' ἀπαντήσας αὐτῷ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀντεστρατοπεδεύσατο· σφόδρα δ' ἦν ὀλίγον αὐτοῦ τὸ στράτευμα πρὸς τοὺς πολεμίους ἀντιπαρ- 25 βαλλόμενον. <382> τοῦ δὲ προφήτου προσελθόντος αὐτῷ πάλιν καὶ νίκην τὸν θεὸν αὐτῷ διδόναι φήσαντος, ἵνα τὴν ἰδίαν ἰσχὺν ἐπιδείξῃται μὴ μόνον ἐν τοῖς ὄρεσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς πεδίοις ὑπάρχουσιν, ὅπερ οὐκ εἶναι δοκεῖ τοῖς Σύροις, ἐπὶ μὲν ἡμέρας ἀντεστρατο- 30

πεδευκότες ἡσύχαζον, τῇ δ' ὑστάτῃ τούτων ὑπὸ τὸν
 ὄρθρον προελθόντων ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῶν πολε-
 μίων καὶ παραταξαμένων εἰς μάχην ἀντεπεξῆγε καὶ
 Ἄχαβος τὴν οἰκίαν δύναιμι. <383> καὶ συμβαλῶν,
 5 καρτεράς τῆς μάχης γενομένης, τρέπεται τοὺς πολε-
 μίους εἰς φυγὴν καὶ διώκων ἐνέκειτο κτείνων. οἱ δὲ
 καὶ ὑπὸ τῶν ἄρμάτων καὶ ὑπ' ἀλλήλων ἀπώλονται,
 ἴσχυσαν δ' ὀλίγοι διαφυγεῖν εἰς τὴν Ἀφεκὰν πόλιν
 αὐτῶν. <384> ἀπέθανον δὲ καὶ αὐτοὶ τῶν τειχῶν αὐτοῖς
 10 ἐπιπεσόντων, ὄντες δισμύριοι ἑπτακισχίλιοι. διεφθάρ-
 ρησαν δ' ἐν ἐκείνῃ τῇ μάχῃ ἄλλαι μυριάδες δέκα. ὁ
 δὲ βασιλεὺς τῶν Σύρων Ἀδαδος φεύγων μετὰ τινῶν
 πιστοτάτων οἰκετῶν εἰς ὑπόγειον οἶκον ἐκρύβη. <385>
 τούτων δὲ φιλανθρωποὺς καὶ ἐλεήμονας εἶναι φησάν-
 15 των τοὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέας, καὶ δυνήσεσθαι
 τῷ συνήθει τρόπῳ τῆς ἱκετείας χρησαμένους τὴν σω-
 τηρίαν αὐτῷ παρ' Ἀχάβου λαβεῖν, εἰ συγχωρήσειεν
 αὐτοῖς πρὸς αὐτὸν ἀπελθεῖν, ἀφῆκεν. οἱ δὲ σάκκους
 ἐνδυσάμενοι καὶ σχοινία ταῖς κεφαλαῖς περιθέμενοι
 20 (οὕτω γὰρ τὸ παλαιὸν ἰκέτευον οἱ Σύροι) πρὸς Ἀχαβον
 παρεγένοντο, καὶ δεῖσθαι τὸν Ἀδαδον σῶζειν αὐτὸν
 ἔλεγον, εἰς αἰὲν δοῦλον αὐτοῦ τῆς χάριτος γεννησόμενον.
 <386> ὁ δὲ συνήδεσθαι φήσας αὐτῷ περιόντι καὶ μηδὲν
 ἐν τῇ μάχῃ πεπονθότι, τιμὴν καὶ εὐνοίαν ἦν ἂν τις
 25 ἀδελφῷ παρὰ σχοι κατεπηγγείλατο. λαβόντες δ' ὄρκους
 παρ' αὐτοῦ μηδὲν ἀδικήσειν φανέντα, προάγουσι πο-
 ρευθέντες ἐκ τοῦ οἴκου ἐν ᾧ ἐκέκρυπτο, καὶ προσ-
 άγουσι τῷ Ἀχάβῳ ἐφ' ἄρματος καθεζομένῳ. ὁ δὲ
 προσεκύνησεν αὐτόν. <387> Ἀχαβος δὲ διδοὺς αὐτῷ
 30 τὴν δεξιὰν ἀνεβίβασεν ἐπὶ τὸ ἄρμα, καὶ καταφιλήσας

θαρρεῖν ἐκέλευσε καὶ μηδὲν τῶν ἀτόπων προσδοκᾶν. Ἀδαδος δ' ἠὐχαρίστει καὶ παρ' ὅλον τὸν τοῦ ξῆν χρόνον ἀπομνημονεύσειν τῆς εὐεργεσίας ὡμολόγει· καὶ τὰς πόλεις τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἃς ἀπήνεγκαν οἱ πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς, ἀποδώσειν ἐπηγγείλατο, καὶ Δαμασκόν, ὥστε 5 ἐξελαύνειν εἰς αὐτὴν καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτοῦ εἰς Σαμάρειαν εἶχον τοῦτο ποιεῖν, ἀνήσειν. <388> γενομένων δ' αὐτοῖς ὄρκων καὶ συνθηκῶν, πολλὰ δωρησάμενος αὐτῷ Ἀχαβος ἀπέπεμψεν εἰς τὴν ἰδίαν βασιλείαν.

καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς Ἀδάδου τοῦ Σύρων βασιλέως 10 στρατείας ἐπὶ Ἀχαβον καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας τοιοῦτον 5 ἔσχε τὸ τέλος, <389> προφήτης δέ τις, Μιχαίας τοῦ νομα, προσελθὼν τινι τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν πληῖσαι· τοῦτο γὰρ ποιῆσειν κατὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ. τοῦ δὲ μὴ πεισθέντος, προεῖπεν 15 αὐτῷ παρακούσαντι τῶν τοῦ θεοῦ προσταγμάτων, λείοντι περιτυχόντα διαφθαρήσεσθαι. συμβάντος δὲ τούτου τὰνθρῶπῳ, πρόσεισιν ἑτέρῳ πάλιν ὁ προφήτης, ταῦτό προστίττων. <390> πλήξαντος δ' ἐκείνου καὶ θραύσαντος αὐτοῦ τὸ κρανίον, καταδησάμενος τὴν κε- 20 φαλὴν προσῆλθε τῷ βασιλεῖ λέγων αὐτῷ συνεστρατεῦσθαι, καὶ παραλαβεῖν ἐπὶ φυλακῇ τινα τῶν αἰχμαλώτων παρὰ τοῦ ταξιάρχου, φυγόντος δ' αὐτοῦ κινδυνεύειν ὑπὸ τοῦ παραδεδωκότος ἀποθανεῖν· ἀπειλῆσαι γὰρ αὐτόν, εἰ διαφύγοι ὁ αἰχμαλώτος, ἀποκτείνειν. 25 <391> δίκαιον δὲ φήσαντος Ἀχάβου τὸν θάνατον εἶναι, λύσας τὴν κεφαλὴν ἐπιγινώσκειται ὑπ' αὐτοῦ Μιχαίας ὁ προφήτης ὢν. ἐκέχρητο δὲ σοφίσματι πρὸς αὐτὸν τῷ γενομένῳ πρὸς τοὺς μέλλοντας λόγους· <392> εἶπε γὰρ ὡς ὁ θεὸς ἀφέντ' αὐτὸν διαδοῦναι τὴν τιμωρίαν 30

"Αδαδον τὸν βλασφημήσαντα εἰς αὐτὸν μετελεύσεται, καὶ ποιήσει σὲ μὲν ἀποθανεῖν ὑπ' ἐκείνου, τὸν δὲ λαὸν ὑπὸ τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ. παροξυνθεὶς δ' "Αχαβος πρὸς τὸν προφήτην, τὸν μὲν ἐγκλεισθέντα φυλάττεσθαι ἐκέ-
 5 λευσεν, συγκεχυμένος δ' αὐτὸς ἐπὶ τοῖς Μιχαίου λό-
 γοις ἀνεχώρησεν εἰς τὴν οἰκίαν.

<393> καὶ "Αχαβος μὲν ἐν τούτοις ἦν, ἐπάνειμι δ' 15
 ἐπὶ τὸν Ἱεροσολύμων βασιλέα Ἰωσάφατον, ὃς αὐξήσας
 τὴν βασιλείαν καὶ δυνάμεις ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ἐν τῇ
 10 τῶν ὑπηκόων χώρα καταστήσας, οὐδὲν ἤτιον ταῖς ἐπὶ
 Ἀβία τοῦ πάππου καταληφθεῖσαις τῆς Ἐφραΐμου κληρου-
 χίας, Ἱεροβοάμου βασιλεύοντος τῶν δέκα φυλῶν, φρουρὰς
 ἐγκαθίδρυσεν. <394> ἀλλ' εἶχεν εὐμενές τε καὶ συνερ-
 ρὸν τὸ θεῖον, δίκαιος ὢν καὶ εὐσεβὴς καὶ τί καθ' ἐκά-
 15 στην ἡμέραν ἠδὲ ποιήσει καὶ προσήνès τῷ θεῷ ζητῶν.
 ἐτίμων δ' αὐτὸν οἱ πέριξ βασιλεῖς δωρεαῖς, ὥς πλοῦτόν
 τε ποιῆσαι βαθυτάτον καὶ δόξαν ἔρασθαι μεγίστην.

<395> τρίτῳ δὲ τῆς βασιλείας ἔτει συγκαλέσας τοὺς 2
 ἡγεμόνας τῆς χώρας καὶ τοὺς ἱερεῖς ἐκέλευε τὴν γῆν
 20 περιελθόντας ἔπαντα τὸν λαὸν τὸν ὑπ' αὐτὸν διδάξαι
 κατὰ πόλεις τοὺς Μωυσέος νόμους, καὶ φυλάττειν τού-
 τους καὶ σπουδάζειν περὶ τὴν θρησκείαν τοῦ θεοῦ. καὶ
 ἦσθῃ πᾶν τὸ πλῆθος οὕτως ὥς μηδὲν ἄλλο φιλοτιμεῖ-
 σθαι μηδ' ἀγαπᾶν ὥς τὸ τηρεῖν τὰ νόμιμα. <396> οἱ
 25 τε πρόσχωροι διετέλουν στέργοντες τὸν Ἰωσάφατον καὶ
 πρὸς αὐτὸν εἰρήνην ἄγοντες. οἱ δὲ Παλαιστῖνοὶ τακτοὺς
 ἐτέλουν αὐτῷ φόρους, καὶ Ἀραβες ἐχορήγουν κατ' ἔτος
 ἄρνας ἐξήκοντα καὶ τριακοσίους καὶ ἐρίφους τοσοῦτους.
 πόλεις τε μεγάλας ὠχύρωσεν ἄλλας τε καὶ βάρεις, καὶ δύ-
 30 ναιμι στρατιωτικὴν καὶ ὅπλα πρὸς τοὺς πολεμίους ἡντρε-

πιστο. <397> ἦν δ' ἐκ μὲν τῆς Ἰούδα φυλῆς στρατὸς ὅπλι-
 τῶν μυριάδες τριάκοντα, ὧν Ἐδναῖος τὴν ἡγεμονίαν εἵ-
 χεν, Ἰωαννῆς δὲ μυριάδων εἴκοσι. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ἡγεμὼν
 ἐκ τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς εἶχε τοξοτῶν πεζῶν μυριάδας
 εἴκοσι. ἄλλος δ' ἡγεμὼν, Ὀχόβατος ὄνομα, μυριάδας 5
 ὀπλιτῶν ὀκτωκαίδεκα τὸ πλῆθος τῷ βασιλεῖ προσένειμε,
 πάρεξ ὧν εἰς τὰς ὀχυρωτάτας διέπεμψε πόλεις.

- 3 <398> ἠγάγετο δὲ τῷ παιδὶ Ἰωρᾶμ τὴν Ἀχάβου
 θυγατέρα, τοῦ τῶν δέκα φυλῶν βασιλέως, Γοθολίαν
 ὄνομα. πορευθέντα δ' αὐτὸν μετὰ χρόνον τινὰ εἰς Σα- 10
 μάρειαν φιλοφρόνως Ἀχάβος ὑπεδέξατο, καὶ τὸν ἀκολου-
 θήσαντα στρατὸν ἐξένισε λαμπρῶς σίτου τε καὶ οἴνου καὶ
 θυμάτων ἀφθονία, παρεκάλεσέ τε συμμαχεῖσθαι κατὰ τοῦ
 Σύρον βασιλέως, ἵνα τὴν ἐν τῇ Γαλαδηνῇ πόλιν Ἀρα-
 μαθὰν ἀφέληται. <399> τοῦ γὰρ πατρὸς αὐτὴν τοῦ 15
 αὐτοῦ πρῶτον τυγχάνουσαν ἀφηρηθῆναι τὸν ἐκείνου πα-
 τέρα. τοῦ δὲ Ἰωσαφάτου τὴν βοήθειαν ἐπαγγελαμένου
 (καὶ γὰρ εἶναι δύναμιν αὐτῷ μὴ ἐλάττω τῆς ἐκείνου)
 καὶ μεταπεμψαμένου τὴν δύναμιν ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς
 Σαμάρειαν, προεξεληθόντες ἔξω τῆς πόλεως οἱ δύο βα- 20
 σιλεῖς, καὶ καθίσαντες ἐπὶ τοῦ ιδίου θρόνου ἐκάτε-
 ρος, τοῖς οἰκείοις στρατιώταις τὸ στρατιωτικὸν διένεμον.
 <400> Ἰωσαφάτης δ' ἐκέλευσεν, εἴ τινές εἰσι προφηταί,
 καλέσαντ' αὐτοὺς ἀνακροῖναι περὶ τῆς ἐπὶ τὸν Σύρον
 ἐξόδου, εἰ συμβουλευούσι κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἐπ' 25
 αὐτὸν ποιήσασθαι τὴν στρατείαν. καὶ γὰρ εἰρήνη καὶ
 φιλία τότε τῷ Ἀχάβῳ πρὸς τὸν Σύρον ὑπῆρχεν, ἐπὶ
 τρί' ἔτη διαμείνας αὐφ' οὗ λαβὼν αὐτὸν αἰχμάλωτον
 4 ἀπέλυσεν ἄχρι ἐκείνης τῆς ἡμέρας. <401> καλέσας δ'

"Αχαβος τοὺς αὐτοῦ προφήτας, ὥσεὶ τετρακοσίους τὸν
 ἀριθμὸν ὄντας, ἐκέλευσεν ἐρέσθαι τὸν θεὸν εἰ δίδωσιν
 αὐτῷ στρατευσαμένῳ ἐπὶ "Αδαδον νίκην καὶ καθαίρεσιν
 τῆς πόλεως, δι' ἣν ἐκφέρειν μέλλει τὸν πόλεμον. <402>
 5 τῶν δὲ προφητῶν συμβουλευσάντων ἐκστρατεῦσαι (κρα-
 τήσκειν γὰρ τοῦ Σύρου καὶ λήψεσθαι αὐτὸν ὑποχείριον
 ὥς καὶ τὸ πρῶτον) συνεῖς ἐκ τῶν λόγων Ἰωσάφατος
 ὅτι ψευδοπροφητῶν τυγχάνουσιν, ἐπύθετο τοῦ Ἀχάβου
 εἰ καὶ ἕτερός τις ἔστι προφήτης τοῦ θεοῦ, ἵν' ἀκρι-
 10 βέστερον μάθωμεν περὶ τῶν μελλόντων. <403> ὁ δ'
 "Αχαβος εἶναι μὲν ἔφη, μισεῖν δ' αὐτὸν κακὰ προφητεύ-
 σαντα, καὶ προειπύοντα ὅτι τεθνήξεται νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ
 Σύρου βασιλέως· καὶ διὰ τοῦτ' ἐν φυλακῇ νῦν αὐτὸν
 ἔχειν, καλεῖσθαι δὲ Μιχαῖαν, υἱὸν Ἰεμβλαίου. τοῦ δ'
 15 Ἰωσαφάτου κελεύσαντος αὐτὸν προαχθῆναι, πέμψας εὐ-
 νοῦχον ἄγει τὸν Μιχαῖαν. <404> κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ὁ
 εὐνοῦχος ἐδήλωσεν αὐτῷ πάντας τοὺς ἄλλους προφήτας
 νίκην τῷ βασιλεῖ προειρηκέναι. ὁ δ' οὐκ ἔξδον αὐτῷ
 καταψεύδεσθαι τοῦ θεοῦ φήσας, ἀλλ' ἐρεῖν ὅ τι ἂν
 20 αὐτῷ περὶ τοῦ βασιλέως αὐτὸς εἴπῃ, ὥς ἦκε πρὸς τὸν
 "Αχαβον καὶ λέγειν αὐτῷ τὰληθῆς οὗτος ἐνωρκίσαιτο,
 δεῖξαι τὸν θεὸν αὐτῷ τοὺς Ἰσραηλίτας φεύγοντας ἔφη
 καὶ διωκομένους ὑπὸ τῶν Σύρων καὶ διασκορπιζομένους
 ὑπ' αὐτῶν εἰς τὰ ὄρη καθάπερ ποιμένων ἡρημωμένα
 25 ποιμνία. <405> ἔλεγέ τε σημαίνειν τοὺς μὲν μετ' εἰρή-
 νης ἀναστρέψειν εἰς τὰ ἴδια, πεσεῖσθαι δ' αὐτὸν μόνον
 ἐν τῇ μάχῃ. ταῦτα φήσαντος τοῦ Μιχαῖα, πρὸς Ἰωσά-
 φατον ὁ "Αχαβος 'ἀλλ' ἔγωγε μικρὸν ἔμπροσθεν ἐδή-
 λωσά σοι τὴν τάνθρωπου' φησὶ 'πρὸς με διάθεσιν, καὶ
 30 ὅτι μοι τὰ χεῖρω προυφήτευσε.' <406> τοῦ δὲ Μιχαῖα

εἰπόντος ὥς προσῆκεν αὐτῷ πάντων ἀκροᾶσθαι τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ προλεγομένων, καὶ ὥς παρορμήσειαν αὐτὸν οἱ ψευδοπροφηταὶ ποιήσασθαι τὸν πόλεμον ἐλπίδι νίκης, καὶ ὅτι δεῖ πεσεῖν αὐτὸν μαχόμενον, αὐτὸς μὲν ἦν ἐπ' ἐννοίᾳ, Σεδεκίας δέ τις τῶν ψευδοπροφητῶν προσελθὼν τῷ μὲν Μιχαῖα μὴ προσέχειν παρήγει· <407> λέγειν γὰρ αὐτὸν οὐδὲν ἀληθές. τεκμηρίω δ' ἐχρήσατο οἷς Ἡλίας προυφήτευσεν ὁ τούτου κρείττων τὰ μέλλοντα συνιδεῖν. καὶ γὰρ τοῦτον ἔλεγε προφητεύσαντα ἐν Ἰζάρα πόλει, ἐν τῷ Ναβούθου ἀγρῷ, τὸ αἷμα αὐτοῦ κύνες ἀναλιχμήσεσθαι προειπεῖν καθὼς καὶ Ναβούθου τοῦ δι' αὐτὸν καταλευσθέντος ὑπὸ τοῦ ὄχλου. <408> ὁ δὴλον οὖν ὥς οὗτος ψεύδεται, τῷ κρείττονι προφήτῃ τὰναντία λέγων, ἅφ' ἡμερῶν τριῶν φάσκων τεθνήξασθαι. γινώσθε δ' εἴπερ ἐστὶν ἀληθὴς καὶ τοῦ θεοῦ πνεύματος τὴν δύναμιν ἔχει. εὐθὺς γὰρ ῥαπισθεὶς ὑπ' ἐμοῦ βλαψάτω μου τὴν χεῖρα, ὥσπερ Ἰαδὼν τὴν Ἱεροβοάμου τοῦ βασιλέως συλλαβεῖν θελήσαντος ἀπεξήρανε δεξιάν· ἀκήκοας γάρ, οἶμαι, πάντως τοῦτο γενόμενον· <409> ὥς οὖν πλῆξαντος αὐτοῦ τὸν Μιχαῖαν μηδὲν συνέβη παθεῖν, Ἀχαβος θαρρήσας ἄγειν τὴν στρατιὰν πρόθυμος ἦν ἐπὶ τὸν Σύρον· ἐνίκα γάρ, οἶμαι, τὸ χρεῶν, καὶ πιθανωτέρους ἐποίει τάληθοὺς τοὺς ψευδοπροφήτας, ἵνα λάβῃ τὴν ἀφορμὴν τοῦ τέλους. Σεδεκίας δὲ σιδηρᾷ ποιήσας κέρατα λέγει πρὸς Ἀχαβον ὥς θεὸς αὐτῷ σημαίνει τούτοις πᾶσαν καταστρέψασθαι τὴν Συρίαν. <410> Μιχαῖαν δὲ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας εἰπόντα τὸν Σεδεκίαν ταμιεῖον ἐκ ταμιείου κρυβησόμενον ἀμείψειν, ζητοῦντα φυγεῖν τῆς ψευδολογίας τὴν δίκην, ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς ἀπαχθέντα φυλάττεσθαι πρὸς

Ἀχάμωνα τὸν τῆς πόλεως ἄρχοντα, καὶ χορηγεῖσθαι
μηδὲν ἄρτου καὶ ὕδατος αὐτῷ περιττότερον.

<411> καὶ Ἰαχαβος μὲν καὶ Ἰωσάφατος ὁ τῶν Ἱερο- 5
σολύμων βασιλεὺς ἀναλαβόντες τὰς δυνάμεις ἦλθαν
εἰς Ἀραμαθὰν πόλιν τῆς Γαλιλαίτιδος· ὁ δὲ τῶν Σύ-
ρων βασιλεὺς ἀκούσας αὐτῶν τὴν στρατείαν ἀντεπή-
γαγεν αὐτοῖς τὴν αὐτοῦ στρατιάν, καὶ οὐκ ἄπωθεν τῆς
Ἀραμαθῆς στρατοπεδεύεται. <412> συνέθεντο δὲ ὁ τε
Ἰαχαβος καὶ Ἰωσάφατος ἀποθέσθαι μὲν τὸν Ἰαχαβον τὸ
10 βασιλικὸν σχῆμα, τὸν δὲ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλέα τὴν
αὐτοῦ στολὴν ἔχοντα στήναι ἐν τῇ παρατάξει, κατα-
σοφισόμενοι τὰ ὑπὸ τοῦ Μιχαίου προειρημένα. ἦν δὲ
αὐτὸν τὸ χρεὼν καὶ δίχα τοῦ σχήματος. <413> ὁ μὲν
γὰρ Ἀδαδος ὁ τῶν Σύρων βασιλεὺς παρήγγειλε τῇ στρα-
15 τιᾷ διὰ τῶν ἡγεμόνων μηδένα τῶν ἄλλων ἀναιρεῖν,
μόνον δὲ τὸν βασιλέα τῶν Ἰσραηλιτῶν· οἱ δὲ Σύροι
τῆς συμβολῆς γενομένης ἰδόντες τὸν Ἰωσάφατον ἐστῶτα
πρὸ τῆς τάξεως, καὶ τοῦτον εἰκάσαντες εἶναι τὸν Ἰαχα-
βον, ὥρμησαν ἐπ' αὐτόν, καὶ περικυκλωσάμενοι, <414>
20 ὥς ἐγγὺς ὄντες ἔγνωσαν οὐκ ὄντα τοῦτον, ἀνεχώρησαν
ὀπίσω πάντες. ἀπ' ἀρχομένης δ' ἡοῦς ἄχρι δείλης ὀψίας
μαχόμενοι καὶ νικῶντες ἀπέκτειναν οὐδένα κατὰ τὴν
τοῦ βασιλέως ἐντολήν, ζητοῦντες τὸν Ἰαχαβον ἀνελεῖν
μόνον καὶ εὗρεῖν οὐ δύναμενοι. παῖς δέ τις βασιλικὸς
25 τοῦ Ἀδάδου, Ἀμανος ὄνομα, τοξεύσας εἰς τοὺς πολε-
μίους τιτρώσκει τὸν βασιλέα διὰ τοῦ θώρακος κατὰ τοῦ
πνεύμονος. <415> Ἰαχαβος δὲ τὸ μὲν συμβεβηκὸς οὐκ
ἔγνω ποιῆσαι τῷ στρατεύματι φανερόν, μὴ τραπεύσαν,
τὸν δ' ἡνίοχον ἐκέλευσεν ἐκστρέψαντα τὸ ἄρμα ἐξαγα-
30 γεῖν τῆς μάχης· χαλεπῶς γὰρ βεβλήσθαι καὶ καιρίως.

§ 411 = 3 Reg. XXII 29; 2 Paral. XVIII 28.

ὀδυνώμενος δ' ἔσθη ἐπὶ τοῦ ἄρματος ἄχρῃ δύνοντος ἡλίου, καὶ λιφαιμήσας ἀπέθανε.

- 6 <416> καὶ τὸ μὲν τῶν Σύρων στράτευμα νυκτὸς ἤδη γενομένης ἀνεχώρησεν εἰς τὴν παρεμβολήν, δηλώσαντος δὲ τοῦ στρατοκέρυκος ὅτι τέθνηκεν Ἀχάβος, ἀνέξεναν 5 εἰς τὰ ἴδια. κομίσαντες δὲ τὸν Ἀχάβου νεκρὸν εἰς Σαμάρειαν ἐκεῖ θάπτουσι, <417> καὶ τὸ ἔρμα ἀποπλύναντες ἐν τῇ Ἰζάρᾳ κρήνῃ (ἣν δὲ καθημαγμένον τῷ τοῦ βασιλέως φόνῳ) ἀληθῆ τὴν Ἥλιᾷ προφητείαν ἐπέγνωσαν· οἱ μὲν γὰρ κύνες ἀνελικμήσαντο αὐτοῦ τὸ αἷμα, 10 αἱ δ' ἔταιριζόμεναι ἐν τῇ κρήνῃ τὸ λοιπὸν λουόμεναι τοῦτω διετέλουν. ἀπέθανε δ' ἐν Ῥαμαθῶνι, Μιχαῖα τοῦτο προειρηκότος. <418> συμβάντων οὖν Ἀχάβῳ τῶν ὑπὸ τῶν δύο προφητῶν εἰρημένων, μέγα δεῖ τὸ θεῖον ἡγεῖσθαι καὶ τιμᾶν αὐτὸ πανταχοῦ καὶ σέβειν, καὶ τῆς 15 ἀληθείας μὴ τὰ πρὸς ἡδονὴν καὶ βούλησιν πιθανώτερα δοκεῖν, ὑπολαμβάνειν δ' ὅτι προφητείας καὶ τῆς διὰ τῶν τοιούτων προογνώσεως οὐδὲν ἔστι συμφορώτερον, παρέχοντος οὕτω τοῦ θεοῦ τί δεῖ φυλάσσασθαι. <419> λογίζεσθαι τε πάλιν ἐκ τῶν περὶ τὸν βασιλέα γεγενη- 20 μένων στοχαζομένους προσῆκε τὴν τοῦ χρεῶν ἰσχύν, ὅτι μὴδὲ προογινωσκόμενον αὐτὸ διαφυγεῖν ἔστιν, ἀλλ' ὑπέρχεται τὰς ἀνθρωπίνας ψυχὰς ἐλπίσι κολακεῦον χρησταῖς, αἷς εἰς τὸ πόθεν αὐτῶν κρατήσῃ περιάγει. <420> φαίνεται οὖν καὶ Ἀχάβος ὑπὸ τούτου τὴν διά- 25 νοιαν ἀπατηθεὶς, ὥστ' ἀπιστῆσαι μὲν τοῖς προλέγουσι τὴν ἥτιαν, τοῖς δὲ τὰ πρὸς χάριν προφητεύουσι πεισθεὶς ἀποθανεῖν. τοῦτον μὲν οὖν ὁ παῖς Ὀχοζίας διεδέξατο.

ΒΙΒΛΟΣ ΕΝΑΘΗ.

<1> Ἰωσαφάτῳ ἰδὲ τῷ βασιλεῖ παραγενομένῳ εἰς 1
 Ἱεροσόλυμα ἀπὸ τῆς συμμαχίας τῆς πρὸς Ἀχαβὸν τὸν
 τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέα, ἣν Ἀδάδῳ τῷ Σύρων βασιλεῖ
 πολεμοῦντι παρασχὼν ἦν, ὡς προειρήκαμεν, Ἰηοῦς ὁ
 5 προφήτης συντυχὼν ἡτιᾶτο τῆς πρὸς Ἀχαβὸν συμμα-
 χίας, ἄνθρωπον ἀσεβῆ καὶ πονηρόν· τὸν γὰρ θεὸν
 ἀηδῶς μὲν ἐπὶ τούτῳ διατεθῆναι, ῥύσασθαι μέντοι
 καίπερ ἡμαρτηκότα, διὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φύσιν οὔσαν
 ἀγαθὴν, ἔλεγεν ἐκ τῶν πολεμίων. <2> καὶ τότε μὲν
 10 ἐπ' εὐχαριστίας καὶ θυσίας ὁ βασιλεὺς τρέπεται τοῦ
 θεοῦ, μετὰ ταῦτα δὲ περιερχόμενος τὴν χώραν ὥρμησεν
 ἐν κύκλῳ πᾶσαν, ὅσῃς αὐτὸς ἐπῆρχε, τὸν λαὸν ἐκδι-
 δάσκειν τὰ τε νόμιμα τὰ διὰ Μωυσέος ὑπὸ τοῦ θεοῦ
 δοθέντα καὶ τὴν εὐσέβειαν τὴν πρὸς αὐτόν. <3> καὶ
 15 δικαστὰς ἀποδείξας ἐν ἐκάστη πόλει τῶν βασιλευομένων
 ὑπ' αὐτοῦ, παρεκελεύσατο μηδενὸς οὕτως ὡς τοῦ δι-
 καίου προνοουμένουσιν κρίνειν τοῖς ὄχλοις, μήτε δώρων
 μήτ' ἀξιώματος τῶν ἐν ὑπεροχῇ διὰ πλοῦτον ἢ διὰ
 γένος εἶναι δοκούντων, βραβεύειν δ' ἅπασιν τὸ ἴσον,
 20 ἐπισταμένους ὅτι καὶ τῶν κρύφα πραττομένων ἕκαστον
 ὁ θεὸς βλέπει. <4> ταῦτα διδάξας κατὰ πόλιν ἐκάστην
 τῶν δύο φυλῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. κατέστησε
 δὲ καὶ ἐν τούτοις κριτὰς ἐκ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν

καὶ τῶν τὰ πρῶτα τοῦ πλήθους φερομένων, παραινέσας ἐπιμελεῖς καὶ δικαίας ποιεῖσθαι πάσας τὰς κρίσεις· <5> ἂν δὲ περὶ μειζόνων διαφορὰν ἔχοντες τῶν ὁμοφύλων τινὲς ἐκ τῶν ἄλλων πέμψωσι πρὸς αὐτοὺς πόλεων, τούτοις δὴ μετὰ πλείονος σπουδῆς ἀποφαίνεσθαι 5 δικαίως περὶ τῶν πραγμάτων· μάλιστα γὰρ τὰς ἐν ταύτῃ τῇ πόλει κρίσεις, ἐν ᾗ τὸν τε ναὸν εἶναι τοῦ θεοῦ συμβέβηκε καὶ δίαιταν ὁ βασιλεὺς ἔχει, προσήκειν σπουδαίας εἶναι καὶ δικαιοτάτας. <6> ἄρχοντας δ' αὐτῶν ἀποδείκνυσιν Ἀμασίαν τὸν ἱερέα καὶ Ζαβαδῖαν, 10 ἐκ τῆς Ἰουδα φυλῆς ἐκατέρους.

καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τοῦτον τὸν τρόπον διέταττε τὰ 2 πράγματα, <7> κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐστράτευον ἐπ' αὐτὸν Μωαβῖται καὶ Ἀμμωνῖται, συμπαραλαβόντες καὶ Ἀράβων μεγάλην μοῖραν, καὶ καταστρατοπεδεύονται 15 πρὸς Ἐγγαδὸν πόλει, κειμένην πρὸς τῇ Ἀσφαλτίτιδι λίμνῃ, τριακοσίους ἀπεχούσῃ σταδίου τῶν Ἱεροσολύμων. γεννᾷται δ' ἐν αὐτῇ φοίνιξ ὁ κάλλιστος καὶ ὀποβάλας. <8> ἀκούσας δ' Ἰωσάφατος ὅτι τὴν λίμνην . διαβάντες οἱ πολέμιοι ἐμβεβλήκασιν ἤδη εἰς τὴν βασι- 20 λευομένην ὑπ' αὐτοῦ χώραν, δείσας εἰς ἐκκλησίαν συνάγει τὸν δῆμον τῶν Ἱεροσολυμιτῶν εἰς τὸ ἱερόν, καὶ στὰς κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ ἠΰχετο καὶ ἐπεκαλεῖτο τὸν θεὸν παρασχεῖν αὐτῷ δύναμιν καὶ ἰσχύν, ὥστε τιμωρῆσασθαι τοὺς ἐπιστρατεύσαντας· <9> καὶ 25 γὰρ τοῦτο δεηθῆναι τοὺς τὸ ἱερόν κατασκευασαμένους αὐτοῦ, ὅπως ὑπερμάχῃται τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τοὺς ἐπ' αὐτὸ τολμήσαντας ἐλθεῖν ἀμύνηται, οἳ τὴν ὑπ' αὐτοῦ δοθεῖσαν γῆν εἰς κατάσχεσιν ἀφελέσθαι πᾶρσιςιν αὐτούς. ταῦτ' εὐχόμενος ἐδάκρυε, καὶ σύμπαν δὲ τὸ 30

πλῆθος γυναιξὶν ἅμα καὶ τέκνοις ἐκέτευνεν. <10> Ἰα-
 ζήλος δέ τις προφήτης παρελθὼν εἰς μέσσην τὴν ἐκ-
 κλησίαν ἀνεβόησε, τῷ τε πλήθει λέγων καὶ τῷ βασιλεῖ,
 τὸν θεὸν ἐπακοῦσαι τῶν εὐχῶν, καὶ πολεμήσειν αὐτὸν
 5 τοῖς ἐχθροῖς ἐπαγγεῖλασθαι. προῤέταξε δὲ τῇ ἐπιούσῃ
 τὴν στρατιὰν ἐξελάσαντα τοῖς πολεμίοις ὑπαντᾶν· <11>
 εὐρήσειν γὰρ αὐτοὺς ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ἱεροσολύμων καὶ
 Ἑγγάδδης ἀναβάσεως, λεγομένης δ' Ἐξοχῆς, καὶ μὴ
 συμβαλεῖν μὲν αὐτοῖς, σπάντως δὲ μόνον ὁρᾶν πῶς
 10 αὐτοῖς μάχεται τὸ θεῖον. τοῦ δὲ προφήτου ταῦτ' εἰ-
 πόντος ὁ μὲν βασιλεὺς καὶ τὸ πλῆθος, πεσόντες ἐπὶ
 πρόσωπον, ἠὺχαρίστουν τε τῷ θεῷ καὶ προσεκύνουν,
 οἱ δὲ Λευῖται τοῖς ὀργάνοις διετέλουν ὑμνοῦντες.

<12> ἅμικ δ' ἡμέρας παρελθὼν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν 3
 15 ἔρημον τὴν ὑποκάτω Θεκῶας πόλεως, ἔλεγε πρὸς τὸ
 πλῆθος ὡς δεῖ πιστεῦναι τοῖς ὑπὸ τοῦ προφήτου εἰρη-
 μένοις, καὶ μὴ προκατάτεσθαι μὲν αὐτοὺς εἰς μάχην,
 προστησαμένους δὲ τοὺς ἱερεῖς μετὰ τῶν σαλπύγγων
 καὶ Λευῖτας μετὰ τῶν ὑμνούντων εὐχαριστεῖν ὡς ἦδη
 20 ὄντα μὲν τὴν χώραν ἡμῶν παρὰ τῶν πολεμίων. <13>
 ἤρесе δ' ἡ τοῦ βασιλέως γνώμη, καὶ ἅπερ συνεβού-
 λευσε, ταῦτ' ἔπραττον. ὁ δὲ θεὸς εἰς φόβον ἐνέβαλε
 καὶ ταραχὴν τοὺς Ἀμμωνίτας. οἱ δὲ δόξαντες ἀλλήλους
 πολεμίους ἀπέκτεινον, ὡς ἐκ τῆς τοσαύτης στρατιᾶς
 25 ἀνασσωθῆναι μηδένα. <14> Ἰωσάφατος δ' ἀποβλέψας
 εἰς τὴν φάραγγα ἐν ἣ συνεβαινεν ἐστρατοπεδευκέναι
 τοὺς πολεμίους, καὶ πλήρη νεκρῶν ἰδὼν, ἦσθη μὲν ἐπὶ
 τῷ προκαδόξῳ τῆς τοῦ θεοῦ βοηθείας, ὅτι μηδὲ πονή-
 σασιν αὐτοῖς αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ τὴν νίκην ἔδωκεν, ἐπ-
 30 ἔτρεψε δὲ τῇ στρατιᾷ διαρπάσαι τὴν παρεμβολὴν τῶν

ἐχθρῶν καὶ σκυλεῦσαι τοὺς νεκρούς. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ
 τρεῖς ἡμέρας σκυλεύοντες ἕκαμον (τοσοῦτον ἦν τὸ τῶν
 ἀνηρημένων πλῆθος)· <15> τῇ τετάρτῃ δὲ συναθροισθεῖς
 πᾶς ὁ λαὸς εἰς τινα κοῖλον καὶ φαραγγώδη τόπον τὴν
 τοῦ θεοῦ δύναμιν καὶ τὴν συμμαχίαν ὑψόλογησαν, ἀφ' 5
 οὗ καὶ προσηγορίαν ἔσχεν ὁ τόπος, κοιλὰς εὐλογίας.

4 <16> ἐκεῖθεν δ' ἀναγαγὼν τὴν στρατιὰν ὁ βασι-
 λεὺς εἰς Ἱεροσόλυμα τρέπεται πρὸς εὐωχίας καὶ θυσίας
 ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. μετὰ μέντοι γε τὴν τῶν πολεμίων
 αὐτοῦ διαφθορὰν ἀκουσθεῖσαν τοῖς ἄλλοφύλοις ἔθνεσι, 10
 πάντες οὗτοι κατεπλάγησαν αὐτόν, ὥς φανερώς αὐτῷ
 τοῦ θεοῦ τὸ λοιπὸν συμμαχοῦντος. καὶ Ἰωσάφατος μὲν
 ἔκτοτε μετὰ λαμπρᾶς δόξης ἐπὶ τε δικαιοσύνῃ καὶ τῇ
 πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβείᾳ διῆγεν, <17> ἦν δὲ φίλος καὶ
 τῷ τοῦ Ἀχάβου παιδὶ βασιλεύοντι τῶν Ἰσραηλιτῶν, 15
 πρὸς ὃν κοινωνήσας ἐπὶ κατασκευῇ νεῶν εἰς τε Πόντον
 πλεουσὼν καὶ τὰπὶ Θράκης ἐμπόρια διήμαρτε τοῦ κτή-
 ματος· ὑπὸ γὰρ μεγέθους ἀπώλετο τὰ σκάφη, καὶ διὰ
 τοῦτ' οὐκέτι περὶ ναῦς ἐφιλοτιμήσατο.

τὰ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἱεροσολύμων βασιλέα Ἰωσά- 20
 2 φατον οὕτως εἶχεν· <18> ὁ δ' Ἀχάβου παῖς Ὀχοζίας
 ἐβασίλευε τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν Σαμαρείᾳ ποιούμενος
 τὴν δίαικτον, πονηρὸς ὢν καὶ πάντα ὅμοιος τοῖς γο-
 νεῦσιν ἀμφοτέροις καὶ Ἱεροβοάμῳ τῷ πρώτῳ παρανο-
 μήσαντι καὶ τὸν λαὸν ἀπατᾶν ἐρξαμένῳ. <19> τὴν δὲ 25
 βασιλείαν ἔτος ἤδη δεύτερον ἔχοντας ὁ τῶν Μωαβιτῶν
 ἀφίσταται βασιλεὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς φόρους, οὓς ἔμ-
 προσθεν ἐτέλει τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἀχάβῳ, χορηγῶν ἐπαύ-
 σατο. συνέβη δὲ τὸν Ὀχοζίαν καταβαίνοντα ἀπὸ τοῦ

§ 15 = 2 Paral. XX 26.

§ 18 = 3 Reg. XXII 52.

§ 19 = 4 Reg. I 1.

τέγους τῆς οἰκίας κατενεχθῆναι, καὶ νοσήσαντα πέμψαι
 πρὸς τὸν Ἀγκάρων θεὸν Μυῖαν (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα
 τῷ θεῷ) πυνθάνεσθαι περὶ τῆς σωτηρίας. <20> φανεῖς
 δ' ὁ τῶν Ἑβραίων θεὸς Ἡλία τῷ προφήτῃ προσέταξεν
 5 αὐτῷ τοῖς πεμφθεῖσιν ἀγγέλοις ὑπαντήσαντα πυνθάνε-
 σθαι αὐτῶν εἰ θεὸν ὁ Ἰσραηλιτῶν λαὸς ἴδιον οὐκ ἔχει,
 ὅτι πέμπει πρὸς τὸν ἀλλότριον ὁ βασιλεὺς αὐτῶν περὶ
 τῆς σωτηρίας ἐρησομένους, κελεῦσαί τ' αὐτοὺς ὑπο-
 στρέφει καὶ φράσαι τῷ βασιλεῖ ὅτι μὴ διαφεύξεται τὴν
 10 νόσον. <21> τοῦ δ' Ἡλία ποιήσαντος ἃ προσέταξεν ὁ
 θεός, ἀκούσαντες οἱ ἄγγελοι τὰ παρ' αὐτοῦ παραχορῆμ'
 ὑπέστρεψαν πρὸς τὸν βασιλέα. θαυμάζοντος δὲ τὸ
 τάχος τῆς ἐπανόδου καὶ τὴν αἰτίαν ἐπερωτήσαντος,
 ἔφασαν ὑπαντῆσαί τιν' αὐτοῖς ἄνθρωπον καὶ κωλύσαι
 15 μὲν προσωτέρω χωρεῖν, ἀναστρέψαντας δὲ σοὶ λέγειν
 ἐξ ἐντολῆς τοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν θεοῦ ὅτι κάκιον ἔξει
 ἢ νόσος. <22> τοῦ δὲ βασιλέως σημαίνειν αὐτῷ τὸν
 ταῦτ' εἰρηκότα κελεύσαντος, ἄνθρωπον ἔλεγον δασύν
 καὶ ζώνην περιειλημένον δερματίνην. συνεῖς δ' ἐκ τού-
 20 των Ἡλίαν εἶναι τὸν σημαινόμενον ὑπὸ τῶν ἀγγέλων,
 πέμψας ἐπ' αὐτὸν ταξίαρχον καὶ πεντήκοντα ὀπλίτας,
 ἀχθῆναι πρὸς αὐτὸν ἐκέλευσεν. <23> εὗρων δὲ τὸν
 Ἡλίαν ὁ πεμφθεὶς ταξίαρχος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ
 ὄρους καθεζόμενον, καταβάντα ἤκειν ἐκέλευε πρὸς τὸν
 25 βασιλέα· κελεύειν γὰρ τοῦτ' ἐκείνον· εἰ δὲ μὴ θελή-
 σειεν, ἄκοντα βιάσεσθαι. ὃ δ' εἰπὼν πρὸς αὐτόν, ἐπὶ
 πείρᾳ τοῦ προφήτης ἀληθῆς ὑπάρχειν, εὔξεσθαι πῦρ
 ἀπ' οὐρανοῦ πεσὼν ἀπολέσαι τοὺς τε στρατιώτας καὶ
 αὐτόν, εὖχεται, καὶ πρηστήρ κατενεχθεὶς διαφθείρει
 30 τὸν τε ταξίαρχον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. <24> τῆς δ'

ἀπωλείας τῆς τούτων δηλωθείσης τῷ βασιλεῖ, παροξυν-
 θείς ἄλλον πέμπει ταξίαρχον ἐπὶ τὸν Ἡλίαν σὺν ὀπλί-
 ταις τοσούτοις ὅσοις καὶ τὸν πρότερον συναπέστειλεν.
 ἀπειλήσαντος δὲ καὶ τούτου τῷ προφήτῃ βίᾳ λαβόντα
 ἄξιον αὐτόν, εἰ μὴ κατέλθοι βουλούμενος, εὐξαμένου καὶ 5
 τοῦτον πῦρ διεχρήσατο καθὼς καὶ τὸν πρὸ αὐτοῦ
 ταξίαρχον. <25> πυνθανόμενος δὲ καὶ τὰ περὶ τοῦτον
 ὁ βασιλεὺς τρίτον ἐξέπεμψεν. ὁ δὲ φρόνιμος ὢν καὶ
 λίαν ἐπεικὴς τὸ ἦθος, ἐλθὼν ἐπὶ τὸν τόπον οὗ συν-
 έβαινεν εἶναι τὸν Ἡλίαν, φιλοφρόνως προσεῖπεν αὐτόν, 10
 γινώσκεις δ' ἔλεγεν ὅτι μὴ βουλούμενος, βασιλέως δια-
 κονῶν προστάγματι, παρεῖη πρὸς αὐτόν, καὶ οἱ πρὸ
 αὐτοῦ πεμφθέντες οὐχ ἐκόντες ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτὴν
 αἰτίαν ἦλθον. ἐλεῆσαι τοιγαροῦν αὐτὸν ἡξίου τοὺς τε
 σὺν αὐτῷ παρόντας ὀπλίτας, καὶ καταβάντα ἔπεσθαι 15
 πρὸς τὸν βασιλέα. <26> ἀποδεξάμενος δὲ τὴν δεξιότητα
 τῶν λόγων καὶ τὸ ἀστείον τοῦ ἦθους ὁ Ἡλίας καταβὰς
 ἠκολούθησεν αὐτῷ. παραγενόμενος δὲ πρὸς τὸν βασιλέα
 προυφήτευσεν αὐτῷ, καὶ τὸν θεὸν ἐδήλου λέγειν 'ἐπειδὴ
 κατέγνως αὐτοῦ μὲν ὥς οὐκ ὄντος θεοῦ καὶ περὶ τῆς 20
 νόσου οὐ τέληθες προειπεῖν δυναμένου, πρὸς δὲ τὸν Ἀκ-
 κωρωνιτῶν ἔπεμψες, παρ' αὐτοῦ πυνθανόμενος ποταπὸν
 ἔσται σοι τὸ τέλος τῆς νόσου, γίνωσκε ὅτι τεθνήξει.'
 2 <27> καὶ ὁ μὲν ὀλίγον σφόδρα χρόνον διελθόντος,
 καθὼς προεῖπεν Ἡλίας, ἀπέθανε, διαδέχεται δ' αὐτοῦ 25
 τὴν βασιλείαν ἀδελφὸς Ἰώραμος· ἅπαις γὰρ κατέστρεψε
 τὸν βίον. ὁ δ' Ἰώραμος οὗτος τῷ πατρὶ τὴν πονηρίαν
 Ἀχάβῳ παραπλήσιος γενόμενος ἐβασίλευσεν ἔτη δώ-
 δεκα, πάσῃ παρανομίᾳ χρησάμενος καὶ ἀσεβεῖα πρὸς
 τὸν θεόν· παρεῖς γὰρ τοῦτον θρησκεύειν τοὺς ξενικοὺς 30

ἐσέβρετο. ἦν δὲ τὰλλα δραστήριος. <28> κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν Ἡλίας ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη, καὶ οὐδεὶς ἔγνω μέχρι τῆς σήμερον αὐτοῦ τὴν τελευτήν. μαθητὴν δ' Ἐλισσαῖον κατέλιπεν, ὥς καὶ πρότερον ἐδηλώσαμεν.
 5 περὶ μέντοι γ' Ἡλία καὶ Ἐνώχου τοῦ γενομένου πρὸ τῆς ἐπομβρίας ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀναγέγραπται βίβλοις ὅτι γηγόνυσιν ἀφανεῖς, θάνατον δ' αὐτῶν οὐδεὶς οἶδεν.

<29> παραλαβὼν δὲ τὴν βασιλείαν Ἰώραμος ἐπὶ τὸν 3
 Μωαβιτῶν ἔγνω στρατεύειν βασιλέα, Μισᾶν ὄνομα.
 10 τοῦ γὰρ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καθὼς προείπομεν, ἔτυχεν ἀποστάς, φόρους τελῶν Ἀχάβῳ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μυριάδας εἴκοσι προβάτων σὺν τοῖς πόκοις. <30> συναθροίσας οὖν τὴν οἰκείαν δύναμιν ἔπεμψε καὶ πρὸς Ἰωσαφάτου, παρακαλῶν αὐτόν, ἐπεὶ φίλος ἀπ' ἀρχῆς
 15 ὑπῆρχεν αὐτοῦ τῷ πατρὶ, συμμαχῆσαι πόλεμον ἐπὶ τοῖς Μωαβίταις ἐκφέρειν μέλλοντι, ἀποστάντας αὐτοῦ τῆς βασιλείας. ὃ δ' οὐ μόνον αὐτὸς βοηθήσειν ὑπέσχετο, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰδουμαίων βασιλέα συναναγκάσειν, ὄντα
 ὑφ' ἑαυτόν, συστρατεύσασθαι. <31> Ἰώραμος δέ, τοιού-
 20 των (ὄντων) αὐτῷ τῶν παρ' Ἰωσαφάτου περὶ τῆς συμμαχίας κομισθέντων, ἀναλαβὼν τὴν αὐτοῦ στρατιὰν ἤκεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ξενισθεὶς λαμπρῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, δόξαν αὐτοῖς διὰ τῆς ἐρήμου τῆς Ἰδουμαίας ποιήσασθαι τὴν ὁδοιπορίαν ἐπὶ
 25 τοῖς πολεμίοις (οὐ γὰρ προσδοκῆσειν αὐτοὺς ταύτη ποιήσεσθαι τὴν ἔφοδον) ὥρμησαν οἱ τρεῖς βασιλεῖς ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων, ὃ τε τούτων αὐτῶν καὶ ὁ τῆς Σαμαρείας καὶ ὁ τῆς Ἰδουμαίας. <32> καὶ κνκλώσαντες ἐπὶ τὰς ἡμερῶν ὁδὸν εἰς ἀπορίαν ὕδατος τοῖς τε κτήνεσι
 30 καὶ τῇ στρατιᾷ περιέστησαν, πλανηθέντων τὰς ὁδοὺς

αὐτοῖς τῶν ἡγουμένων, ὥς ἀγωνιᾶν μὲν ἅπαντας, μάλιστα δὲ τὸν Ἰώραμον, καὶ ὑπὸ λύπης ἐκβοῆσαι πρὸς τὸν θεόν, τί κακὸν αἰτιασάμενος ἀγάγοι τοὺς τρεῖς βασιλέας ἀμαχητὶ παραδώσων αὐτοὺς τῷ τῶν Μωαβιτῶν βασιλεῖ. <33> παρεθάρρυνε δ' αὐτὸν ὁ Ἰωσαφάτης δίκαιος ὢν, καὶ πέμψαντ' εἰς τὸ στρατόπεδον ἐκέλευσε γνῶναι εἴ τις αὐτοῖς τοῦ θεοῦ προφήτης συνελήλυθεν, ἵνα δι' αὐτοῦ μάθωμεν παρὰ τοῦ θεοῦ τί ποιητέον ἡμῖν ἐστίν. οἰκέτου δέ τινος τῶν Ἰωράμου φήσαντος ἰδεῖν αὐτόθι τὸν Ἥλία μαθητὴν Ἐλισσαῖον Σαφάτου παῖδα, πρὸς αὐτὸν ἀπίασιν οἱ τρεῖς βασιλεῖς Ἰωσαφάτου παραινέσαντος. <34> ἐλθόντες δ' ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ προφήτου (ἔτυχε δ' ἔξω τῆς παρεμβολῆς κατεσκηνωκώς) ἐπηρώτων τὸ μέλλον ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, μάλιστα δ' ὁ Ἰώραμος. τοῦ δὲ μὴ διοχλεῖν αὐτῷ φράσαντος, ἀλλὰ πρὸς τοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τῆς μητρὸς βαδίζειν προφήτας (εἶναι γὰρ ἐκείνους ἀληθεῖς), ἐδεῖτο προφητεύειν καὶ σώζειν αὐτούς. <35> ὁ δ' ὁμόσας τὸν θεὸν οὐκ ἂν ἀποκριθῆναι αὐτῷ εἰ μὴ δι' Ἰωσαφάτον ὅσιον ὄντα καὶ δίκαιον, ἀχθέντος ἀνθρώπου τινὸς ψάλλειν εἰδότος (ἐπεξήτησε γὰρ αὐτός) πρὸς τὸν ψάλλοντα ἔνθους γενόμενος προσέταξε τοῖς βασιλεῦσιν ἐν τῷ χειμάρρῳ πολλοὺς ὀρύζαι βόθρους. <36> οὔτε γὰρ νέφους οὔτε πνεύματος γενομένου οὔθ' ὑετοῦ καταρραγέντος ὕψεσθαι πλήρη τὸν ποταμὸν ὕδατος, ὥς ἂν καὶ τὸν στρατὸν καὶ τὰ ὑποζύγια διασωθῇναι ὑμῖν ἀπὸ τοῦ ποτοῦ. ἔσται δ' ὑμῖν οὐ τοῦτο μόνον παρὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ κρατήσετε τῶν ἐχθρῶν καὶ καλλίστας καὶ ὀχυρωτάτας πόλεις λήψεσθε τῶν Μωαβιτῶν, καὶ δένδρα μὲν αὐτῶν ἡμερὰ κόψετε,

τὴν δὲ χώραν δηώσετε, πηγὰς δὲ καὶ ποταμοὺς ἐμ-
φράξετε.'

〈37〉 ταῦτ' εἰπόντος τοῦ προφήτου, τῇ ἐπιούσῃ, 2
πρὶν ἥλιον ἀνασχεῖν, ὁ χειμάρρους πολλὺς ἐρρῶν (σφο-
5 δρῶς γὰρ ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ὁδοῦ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ τὸν
θεὸν ὕσαι συνέπεσεν), ὥσθ' εὐρεῖν τὴν στρατιὰν καὶ
τὰ ὑποζύγια ποτὸν ἄφθονον. 〈38〉 ὡς δ' ἤκουσαν οἱ
Μωαβῖται τοὺς τρεῖς βασιλεῖς ἐπ' αὐτοὺς ἰβανίζοντας
καὶ διὰ τῆς ἐρήμου ποιουμένους τὴν ἔφοδον, ὁ βασι-
10 λεὺς αὐτῶν εὐθὺς συλλέξας στρατιὰν ἐκέλευσεν ἐπὶ
τῶν ὄρων βάλλεσθαι τὸ στρατόπεδον, ἵν' αὐτοὺς μὴ
λάθωσιν εἰς τὴν χώραν ἐμβαλόντες οἱ πολέμιοι. 〈39〉
θεασάμενοι δ' ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου τὸ ἐν τῷ
χειμάρρῳ ὕδωρ (καὶ γὰρ οὐδὲ μακρὰν ἦν τῆς Μωαβί-
15 τιδος) αἶματι τὴν χροὰν ὅμοιον (τότε γὰρ μάλιστα πρὸς
τὴν αὐγὴν τὸ ὕδωρ ἐρυθραίνεται), ψευδῇ δόξαν περὶ
τῶν πολεμίων ἐλάβανον ὡς ἀπεκτονότων ἑαυτοὺς διὰ
δίψος καὶ τοῦ ποταμοῦ αἶμα αὐτοῖς ῥέοντος. 〈40〉 τοῦτο
τοίνυν οὕτως ἔχειν ὑπολαβόντες ἠξίωσαν αὐτοὺς ἐπὶ
20 διαρπαγὴν τῶν πολεμίων ἐκπέμψαι τὸν βασιλέα, καὶ
πάντες ἐξορμήσαντες ὡς ἐφ' ἐτοιμίην ὠφέλειαν ἤλθον
εἰς τὸ τῶν ἐχθρῶν στρατόπεδον ὡς ἀπολωλότων. καὶ
διαψεύδεται μὲν αὐτοῖς ἡ ἐλπὶς αὕτη, περιστάντων δὲ
τῶν πολεμίων οἳ μὲν αὐτῶν κατεκόπησαν, οἳ δὲ δι-
25 εσπάρησαν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν φεύγοντες. 〈41〉 ἐμ-
βαλόντες δ' εἰς τὴν τῶν Μωαβιτῶν οἱ βασιλεῖς τὰς τε
πόλεις κατεστρέψαντο τὰς ἐν αὐτῇ, καὶ τοὺς ἀγροὺς
αὐτῶν διήρπασαν καὶ ἠφάνισαν πληροῦντες τῶν ἐκ τῶν
χειμάρρων λίθων, καὶ τὰ κάλλιστα τῶν δένδρων ἐξ-
30 ἔκοψαν, καὶ τὰς πηγὰς ἐνέφραξαν τῶν ὑδάτων, καὶ τὰ

τείχη καθεῖλον ἕως ἐδάφους. <42> ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Μωαβιτῶν συνδιωκόμενος τῇ πολιορκίᾳ, καὶ τὴν πόλιν ὁρῶν κινδυνεύουσαν ἀφαιρεθῆναι κατὰ κράτος, ὥρμησε μεθ' ἐπτακοσίων ἐξεληθῶν διὰ τοῦ τῶν πολεμίων ἐξιπύσσασθαι στρατοπέδου, καθ' ὃ μέρος αὐτοῖς ἐνόμιζε τὰς φυλακὰς ἀνεῖσθαι. καὶ πειραθεὶς οὐκ ἠδυνήθη φυγεῖν· ἐπιτυγχάνει γὰρ ἐπιμελῶς φρουρουμένῳ τῷ τόπῳ. <43> ὑποστρέψας δ' εἰς τὴν πόλιν ἔργον ἀπογνώσεως καὶ δεινῆς ἀνάγκης διεπράξατο. τῶν υἱῶν τὸν πρεσβύτατον, ὃς μετ' αὐτὸν βασιλεύειν ἤμελλεν, ἀναγκῶν ἐπὶ τὸ τεῖχος ὥστε πᾶσι φανερὸν γενέσθαι τοῖς πολεμίοις, ἱερουργήσεν εἰς ὀλοκυντώσιν τῷ θεῷ. θεασάμενοι δ' αὐτὸν οἱ βασιλεῖς κατ' ὥκτειραν τῆς ἀνάγκης, καὶ παθόντες ἀνθρώπινόν τι καὶ ἔλεεινὸν διέλυσαν τὴν πολιορκίαν, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν ἀνέστρεψεν. 1

<44> Ἰωσάφατος δὲ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ μετ' εἰρήνης διαγαγών, ὀλίγον ἐπιβιώσας χρόνον μετὰ τὴν στρατείαν ἐκείνην ἀπέθανε, ξήσας μὲν ἀριθμὸν ἔτων ἐξήκοντα, βασιλεύσας δ' ἐξ αὐτῶν πέντε καὶ εἰκοσι. ταφῆς δ' ἔτυχε μεγαλοπρεποῦς ἐν Ἱεροσολύμοις. 2
4 καὶ γὰρ ἦν μιμητὴς τῶν Δαβίδου ἔργων. <45> κατέλιπε δὲ καὶ παῖδας ἱκανούς, διάδοχον δ' ἀπέδειξε τὸν πρεσβύτατον Ἰώραμον· ταῦτό γὰρ εἶχεν ὄνομα τῷ τῆς γυναικὸς ἀδελφῷ, βασιλεύοντι δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν, Ἀχάβου παιδί. 2

<46> παραγενόμενος δ' ἐκ τῆς Μωαβίτιδος ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς εἰς Σαμάρειαν εἶχε σὺν αὐτῷ Ἐλισσαῖον τὸν προφήτην, οὗ τὰς πράξεις βούλομαι διελθεῖν (λαμπρὰ γὰρ εἰσι καὶ ἱστορίας ἄξιαι) καθὼς ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἐπεγνώκαμεν. 30

<47> προσελθοῦσαν γὰρ αὐτῷ φασὶ τὴν Ὠβεδίου 2
 τοῦ Ἀχάβου οἰκονόμου γυναικα εἶπεν ὥς οὐκ ἄγνοεῖ
 πῶς ἀνὴρ αὐτῆς τοὺς προφήτας περιέσωσεν, ὑπὸ τῆς
 Ἀχάβου γυναικὸς Ἰεξαβέλης ἀναιρουμένους· ἑκατὸν γὰρ
 5 ἔλεγεν ὑπ' αὐτοῦ δανεισασμένου τραφῆναι κεκρυμμένους,
 καὶ μετὰ τὴν τάνδρὸς τελευτὴν ἄγεσθαι νῦν ὑπὸ τῶν
 δανειστών αὐτὴ τε καὶ τὰ τέκνα πρὸς δουλείαν. παρ-
 εκάλει τε διὰ ταύτην τὴν εὐεργεσίαν τάνδρὸς ἐλεῆσθαι
 τε καὶ παρασχεῖν τινὰ βοήθειαν. <48> πυθομένῳ δ'
 10 αὐτῷ τί ἔχοι ἐπὶ τῆς οἰκίας, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἔφη, ἔλαιον
 δὲ βραχὺ λίαν ἐν κεραμίῳ. ὁ δὲ προφήτης ἀπελθοῦσαν
 ἐκέλευσεν ἀγγεῖα χρήσασθαι πολλὰ παρὰ τῶν γειτόνων
 κενά, καὶ τὰς θύρας ἀποκλείσασαν τοῦ δωματίου μετα-
 χεῖν εἰς ἅπαντα τοῦλαιον· τὸν γὰρ θεὸν πληρώσειν
 15 ταῦτα. <49> τῆς δὲ γυναικὸς τὰ κελευσθέντα ποιησάσης
 καὶ τοῖς τέκνοις προσφέρειν ἕκαστον τῶν ἀγγείων προσ-
 ταττοίσης. ἐπεὶ πάντα ἐπληρώθη καὶ οὐδὲν ἦν κενόν,
 ἔλθοῦσα πρὸς τὸν προφήτην τοῦτ' ἀπήγγειλεν. <50> ὃ
 δὲ συμβουλεύει τοῦλαιον ἀπελθοῦσαν ἀποδόσθαι καὶ
 20 τοῖς δανεισταῖς ἀποδοῦναι τὰ ὀφειλόμενα· γενήσεσθαι
 δέ τι καὶ περὶ τὸν ἐκ τῆς τιμῆς τοῦλαιου, ᾧ πρὸς δια-
 τροφήν τὴν τῶν τέκνων καταχρήσεται. καὶ Ἐλισσαῖος
 μὲν οὕτως ἀπήλλαξε τῶν χρεῶν τὴν γυναικα, καὶ τῆς
 ἀπὸ τῶν δανειστών ὕβρεως ἡλευθέρωσεν.
 25 . . . <51> Ἐλισσαῖος δὲ ταχέως πρὸς Ἰώραμον ἑξαπ- 3
 ἔστειλε, φυλάττεσθαι τὸν τόπον ἐκεῖνον αὐτῷ παραι-
 νῶν· εἶναι γὰρ ἐν αὐτῷ Σύρους τινὰς τοὺς ἐκεῖ λο-
 χῶντας αὐτὸν ἀνελεῖν. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς οὐκέτ' ἐπὶ
 τὴν θήραν ἐξώρμησε τῷ προφήτῃ πειθόμενος, <52> Ἀδα-
 30 δος δὲ τῆς ἐπιβουλῆς διαμαρτών, ὥς τῶν ἰδίων αὐτοῦ

καταμηνυσάντων τὴν ἐνέδραν πρὸς Ἰώραμον, ὠργί-
 ζετό τε καὶ μεταπεμψάμενος αὐτοὺς προδότας ἔλεγε
 τῶν ἀπορρήτων αὐτοῦ καὶ θάνατον ἠπέιλει, φανερᾶς
 τῆς ἐπιχειρήσεως, ἣν μόνοις ἐκείνοις ἐπίστευσε, τῇ
 πολεμίῳ γεγενημένης. <53> φήσαντος δέ τινος τῶν 5
 παρόντων ψευδοδοξεῖν αὐτὸν μηδ' ὑπονοεῖν ὡς πρὸς
 τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ κατειρηκότας τὴν ἐκπεμφθῆναι τῶν ἀναι-
 ρησόντων αὐτόν, ἀλλὰ γινώσκειν ὅτι Ἑλισσαῖός ἐστιν
 ὁ προφήτης ὁ πάντα μηνύων αὐτῷ καὶ φανερὰ ποιῶν
 τὰ ὑπ' αὐτοῦ βουλευόμενα, προσέταξε πέμψας μαθεῖν 10
 ἐν τίνι πόλει τυγχάνει διατρίβων ὁ Ἑλισσαῖος. <54> οἱ
 δὲ πεμφθέντες ἦκου ἀγγέλλοντες αὐτὸν ἐν Δωθαῖμ
 ὑπάρχοντα. πέμπει τοιγαροῦν Ἀδαδος ἐπὶ τὴν πόλιν
 δύναμιν πολλὴν ἵππῶν καὶ ἡμιάτων, ὅπως τὸν Ἑλισ-
 σαῖον λάβωσιν. οἱ δὲ νυκτὸς πᾶσαν ἐν κύκλῳ τὴν 15
 πόλιν περιλαβόντες εἶχον ἐν φρουρᾷ. ἔμα δ' ἔφ' τοῦτο
 μαθὼν ὁ τοῦ προφήτου διάκονος, καὶ ὅτι ζητοῦσιν οἱ
 πολέμιοι λαβεῖν Ἑλισσαῖον, ἐδήλωσεν αὐτῷ μετὰ βοῆς
 καὶ ταραχῆς εἰσδραμὼν πρὸς αὐτόν. <55> ὁ δὲ τὸν
 θεράποντα μὴ δεδιέναι παρεθάρρυνε, καὶ τὸν θεόν, ᾧ 20
 συμμαχῶ καταφρονῶν ἀδείης ἦν, παρεκάλει τῷ διακόνῳ,
 πρὸς τὸ λαβεῖν αὐτὸν εὐέλπι θάρρος, ἐμφανίσαι τὴν
 αὐτοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν ὡς δυνατόν. ὁ δὲ θεὸς
 ἐπήκοος τῶν εὐχῶν τοῦ προφήτου γενόμενος πληθὺς
 ἡμιάτων καὶ ἵππων τῷ θεράποντι περὶ τὸν Ἑλισσαῖον 25
 κεκυκλωμένον θεάσασθαι παρέσχεν, ὡς αὐτὸν ἀφιέναι
 μὲν τὸ δέος, ἀπαθαρρῆσαι δὲ πρὸς τὴν ὄψιν τῆς νο-
 μιζομένης συμμαχίας. <56> Ἑλισσαῖος δὲ μετὰ ταῦτα
 καὶ τὰς τῶν πολεμίων ὄψεις ἀμυνῶσαι τὸν θεὸν παρ-
 εκάλει, ἀχλὺν αὐταῖς ἐπιβαλόντα ἀφ' ἧς ἀγνοήσιν 30

αὐτὸν ἔμελλον. γενομένου δὲ καὶ τούτου, παρελθὼν
 εἰς μέσους τοὺς ἐχθροὺς ἐπηρώτησε τίν' ἐπιζητοῦντες
 ἦλθον. τῶν δὲ τὸν προφήτην Ἐλισσαῖον εἰπόντων,
 παραδώσειν ὑπέσχετο, εἰ πρὸς τὴν πόλιν, ἐν ᾗ τυγχάνει
 5 ὧν, ἀκολουθήσειαν αὐτῷ. <57> καὶ οἱ μὲν ἡγουμένῳ
 τῷ προφήτῃ, τὰς ὕψεις ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ τὴν διάνοιαν
 ἐπεσκοτισμένοι, σπουδάζοντες εἶποντο· ἀγαγὼν δ' αὐ-
 τοὺς Ἐλισσαῖος εἰς Σαμάρειαν Ἰωράμῳ μὲν τῷ βασιλεῖ
 προσέταξε κλεῖσαι τὰς πύλας καὶ περιστῆσαι τοῖς Σύ-
 10 ροις τὴν αὐτοῦ δύναμιν, τῷ θεῷ δ' ἠῤῥατο καθῆραι
 τὰς ὕψεις τῶν πολεμίων καὶ τὴν ἀχλὺν αὐτῶν ἀνελεῖν.
 οἱ δ' ἐκ τῆς ἀμυνώσεως ἐκείνης ἀφεθέντες ἐώρων αὐ-
 τοὺς ἐν μέσοις τοῖς ἐχθροῖς ὑπάρχοντας. <58> ἐν ἐκ-
 πληξί δὲ δεινῇ καὶ ἀμηχανίᾳ τῶν Σύρων, οἷον εἰκός,
 15 ἔφ' οὕτω θείῳ καὶ παραδόξῳ πράγματι κειμένων, καὶ
 τοῦ βασιλέως Ἰωράμου πυθομένου τὸν προφήτην εἰ
 κελεύσειεν αὐτοὺς κατακοντισθῆναι, τοῦτο μὲν ἐκώλυσε
 ποιεῖν Ἐλισσαῖος (τοὺς γὰρ νόμῳ ληφθέντας πολέμου
 ἀποκτείνειν ἔλεγεν εἶναι δίκαιον, τούτους δὲ μηδὲν
 20 κακὸν ἐργάσασθαι τὴν ἐκείνου χώραν, θείᾳ δὲ δυνάμει
 πρὸς αὐτοὺς οὐκ εἰδότας ἐλθεῖν), <59> συνεβούλευσε
 δὲ ξενίων αὐτοῖς μεταδόντα καὶ τραπέξης ἀπολύειν
 ἀβλαβεῖς.

Ἰώραμος μὲν οὖν τῷ προφήτῃ πειθόμενος, ἐστιάσας
 25 λαμπρῶς καὶ πάννυ φιλοτίμως τοὺς Σύρους ἀπέλυσε
 πρὸς Ἀδαδὸν τὸν αὐτῶν βασιλέα· <60> τῶν δ' ἀφικο- 4
 μένων καὶ δηλωσάντων αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα, θαυ-
 μάσας ὁ Ἀδαδος τὸ παράδοξον καὶ τὴν τοῦ θεοῦ τῶν
 Ἰσραηλιτῶν ἐπιφάνειαν καὶ δύναμιν, καὶ τὸν προφήτην
 30 ᾧ τὸ θεῖον οὕτως ἐναργῶς παρῆν, κρούφα μὲν οὐκέτι

διέγνω τῷ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπιχειρεῖν βασιλεῖ, τὸν Ἑλισσαῖον δεδοικώς, φανερωῶς δὲ πολεμεῖν ἔκρινε, τῷ πλήθει τῆς στρατιᾶς καὶ τῇ δυνάμει νομίζων περιέσεσθαι τῶν πολεμίων. <61> καὶ στρατεύει μετὰ μεγάλης δυνάμεως ἐπὶ τὸν Ἰώραμον, ὃς οὐχ ἡγούμενος αὐτὸν 5 ἀξιόμαχον εἶναι τοῖς Σύροις ἐνέκλεισεν αὐτὸν εἰς τὴν Σαμάρειαν, θιαροῶν τῇ τῶν τειχῶν ὀχυρότητι. Ἀδαδος δὲ λογισάμενος αἰρήσειν τὴν πόλιν, εἰ καὶ μὴ τοῖς μηχανήμασι, λιμῷ μέντοι καὶ σπάνει τῶν ἐπιτηδείων παραστήσεσθαι τοὺς Σαμαρεῖς, προσβαλὼν ἐπολιόρκει 10 τὴν πόλιν. <62> οὕτω δ' ἐπέλιπε τὸν Ἰώραμον ἡ τῶν ἀναγκαίων εὐπορία ὥς διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐνδείας ἐν τῇ Σαμαρείᾳ πρᾶθῆναι ὀργοῦνται μὲν ἀργυρῶν νομίσματος κεφαλὴν ὕνου, πέντε δ' ἀργυρῶν νομίσματος ξέστην κόπρου περιστερῶν ἀντὶ ἁλῶν ὠνεῖσθαι τοὺς 15 Ἑβραίους. <63> ἦν δ' ἐν φόβῳ μὴ διὰ τὸν λιμὸν προδοῖ τις τοῖς ἐχθροῖς τὴν πόλιν ὁ Ἰώραμος, καὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐκπεριόρχετο τὰ τείχη καὶ τοὺς φύλακας, μὴ τις ἔνδον εἴη παρ' αὐτῶν σκεπτόμενος, καὶ τῷ βλέπεσθαι καὶ φροντίζειν ἀφαιρούμενος καὶ τὸ βούλε- 20 σθαί τι τοιοῦτο καὶ τοῦτο γον, εἰ ταύτην τις τὴν γνώμην ἤδη λαμβάνειν ἔφθασεν. <64> ἀνακραγούσης δέ τινος γυναικὸς 'δέσποτα ἐλέησον,' νομίσας αἰτεῖν τι μέλλειν αὐτὴν τῶν πρὸς τροφήν, ὀργισθεὶς ἐπηράσατο αὐτῇ τὸν θεόν, καὶ μήτε ἄλλως αὐτῷ μήτε ληνοὺς ὑπάρ- 25 χειν ἔλεγεν, ὅθεν τι καὶ παρὰσχοι αὐτῇ δεομένη. <65> τῆς δ' οὐδενὸς μὲν χρήζειν εἰπούσης τούτων, οὐδ' ἐνοχλεῖν τροφῆς ἔνεκα, κριθῆναι δ' ἀξιούσης πρὸς ἄλλην γυναῖκα, κελεύσαντος λέγειν καὶ διδάσκειν περὶ ὧν ἐπιζητεῖ, συνυθῆκας ἔφη ποιήσασθαι μετὰ τῆς ἐτέρας 30

γυναικός, γειτνιώσης αὐτῇ καὶ φίλης τυγχανούσης,
 ὅπως, ἐπεὶ τὰ τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς ἐνδείας ἦν ἀμείχανα,
 διακρησάμεναι τὰ τέκνα (ἦν δ' ἄσπρεν ἑκατέρω παιδίον)
 ἀνὰ μίαν ἡμέραν θρόψωμεν ἀλλήλας. <66> ἄγῶ μὲν
 5 φησί ἑρώτη τοῦμὸν κατέσφαξα, καὶ τὴν παρελθοῦσαν
 ἡμέραν τοῦμὸν ἐτράφημεν ἑμφοτέρω· ἢ δ' οὐ βούλεται
 ταῦτὸ ποιεῖν, ἀλλὰ παραβαίνει τὴν συνθήκην καὶ τὸν
 νόον ἀφανῇ πεποίηκε. <67> τοῦτ' ἐλύπησε σφοδρῶς
 Ἰώραμον ἀκούσαντα, καὶ περιορῶν τὴν ἐσθῆτα
 10 καὶ δεινὸν ἐκβοήσας, ἔπειτα ὀργῆς ἐπὶ τὸν προφήτην
 Ἐλισσαῖον πληρωθεὶς, ἀνελεῖν αὐτὸν ὥρμησεν, ὅτι μὴ
 δεῖται τοῦ θεοῦ πόρον τ' αὐτοῖς καὶ διαφυγὴν τῶν
 περιεχόντων κακῶν δοῦναι· τὸν τ' ἀποτεμοῦντα αὐτοῦ
 τὴν κεφαλὴν εὐθύς ἐξέπεμψε. <68> καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τὴν
 15 ἀναίρεσιν ἠπείγετο τοῦ προφήτου, τὸν δ' Ἐλισσαῖον
 οὐκ ἔλαθεν ἡ τοῦ βασιλέως ὀργή, καθεζόμενος δ' οἴκαδε
 παρ' ἑαυτῷ σὺν τοῖς μαθηταῖς ἐμήνυσεν αὐτοῖς ὅτι
 Ἰώραμος ὁ τοῦ φονέως νόος πέμψει τὸν ἀφαιρήσοντα
 αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν. <69> ἄλλ' ὑμεῖς' φησὶν, ὅταν ὁ
 20 τοῦτο προσταχθεὶς ἀφίκηται, παραφυλάξαντες εἰσιέναι
 μέλλοντα προσαποθλίψατε τῇ θύρᾳ καὶ κατάσχετε· ἀκο-
 λουθήσει γὰρ αὐτῷ πρὸς ἐμὲ παραγινόμενος ὁ βασιλεὺς
 μεταβεβουλευμένος· καὶ οὐ μὲν τὸ κελυσθῆναι, ὡς ἦκεν
 ὁ πεμψθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν τὴν
 25 Ἐλισσαίου, ἐποίησαν· <70> Ἰώραμος δὲ καταγνοὺς τῆς
 ἐπὶ τὸν προφήτην ὀργῆς καὶ δέσας μὴ φθάσει κτείνας
 αὐτὸν ὁ τοῦτο προσταχθεὶς, ἔσπευσεν κωλύσαι γενέσθαι
 τὸν φόνον καὶ διασῶσαι τὸν προφήτην. ἀφικόμενος δὲ
 30 τῶν παρόντων κακῶν αἰτεῖται, ἀλλ' οὕτως ὑπ' αὐτῶν

§ 66 = 4 Reg. VI 29.

φθειρομένους ὑπερορᾷ. <71> Ἐλισσαῖος δ' εἰς τὴν ἐπιούσαν ἐπηγγέλλετο, κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς ἀφῆκτο πρὸς αὐτόν, ἔδεσθαι πολλὴν εὐπορίαν τροφῆς, καὶ πραθήσεσθαι μὲν ἐν τὰρορᾷ σίκλου δύο κριθῆς σάτα, ὠνήσεσθαι δὲ σεμιδάλεως σάτον σί- 5 κλου. <72> ταῦτα τὸν τ' Ἰώραμον καὶ τοὺς παρόντας εἰς χαρὰν περιέτρψε· πιστεύειν γὰρ τῷ προφήτῃ διὰ τὴν ἐπὶ τοῖς προπεπειραμένοις ἀλήθειαν οὐκ ὤκνου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπ' ἐκείνης ἐνδεὲς τῆς ἡμέρας καὶ ταλαίπωρον ἢ προσδοκωμένη κοῦφον αὐτοῖς ἐποίει. <73> ὁ 10 δὲ τῆς τρίτης μοίρας ἡγεμὼν τῷ βασιλεῖ φίλος ὢν καὶ τότε φέρων αὐτὸν ἐπερηρεσμένον, ἔπιστα' εἶπε ἑλέγεις, ὦ προφήτα· καὶ ὥσπερ ἀδύνατον ἐκχεῖν τὸν θεὸν ἐξ οὐρανοῦ καταρράκτας κριθῆς ἢ σεμιδάλεως, οὕτως ἀμύχανον καὶ τὰ ὑπὸ σοῦ νῦν εἰρημμένα γενέσθαι.' καὶ 15 ὁ προφήτης πρὸς αὐτόν 'ταῦτα μὲν' εἶπεν ὅψει τοῦτο λαμβάνοντα τὸ τέλος, οὐ μεταλήψει δ' οὐδενὸς τῶν ὑπαρξόντων.'

- 5 <74> ἐξέβη τοίνυν τοῦτον τὸν τρόπον τὰ ὑπ' Ἐλισσαίου προειρημένα. νόμος ἦν ἐν τῇ Σαμαρείᾳ τοὺς 20 λέπραν ἔχοντας καὶ μὴ καθαρὸς ἀπὸ τῶν τοιούτων τὰ σώματα μένειν ἔξω τῆς πόλεως. <75> ἄνδρες οὖν τὸν ἀριθμὸν τέτταρες διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν πρὸ τῶν πυλῶν μένοντες, μηκέτι μηδενὸς αὐτοῖς διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ λιμοῦ τροφὴν ἐκφέροντος, εἰσελθεῖν μὲν εἰς 25 τὴν πόλιν κεκωλυμένοι διὰ τὸν νόμον, κἂν ἐπιτραπῇ δ' αὐτοῖς, διαφθαρήσεσθαι κακῶς ὑπὸ τοῦ λιμοῦ λογισμένοι, ταὐτὸ δὲ πείσεσθαι, κἂν αὐτόθι μείνωσιν, ἀπορία τροφῆς, παραδοῦναι τοῖς πολεμίοις αὐτοὺς ἔκριναν, ὥς εἰ μὲν φείσαιντο αὐτῶν, ζησόμενοι, εἰ δ' ἀναιρε- 30

θείεν, εὐθανατήσονται. <76> ταύτην κυρώσαντες τὴν
 βουλὴν νυκτὸς ἦκον εἰς τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν πολε-
 μίων. ἦρχετο δ' ἦδη τοὺς Σύρους ἐκφοβεῖν καὶ ταράτ-
 τειν ὁ θεός, καὶ κτύπον ἁρμάτων καὶ ἵππων ὥς ἐπερ-
 5 χομένης στρατιᾶς ταῖς ἀκοαῖς αὐτῶν ἐνηχεῖν, καὶ ταύτην
 ἐγγυτέρω προσφέρειν αὐτοῖς τὴν ὑπόνοιαν. <77> ἀμέλει
 τοῦτον τὸν τρόπον ὑπ' αὐτῆς διετέθησαν ὥστε τὰς
 σκηναὶς ἐκλιπόντες συνέδραμον πρὸς τὸν Ἄδαδον, λέ-
 γοντες ὡς Ἰωράμος ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς μισθω-
 10 σάμενος συμμάχους τὸν τε τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα καὶ
 τὸν τῶν νήσων ἐπ' αὐτοὺς ἄγει· προσιόντων γὰρ αὐ-
 τῶν ἐπακούειν τοῦ κτύπου. <78> ταῦτα λέγουσιν ὁ
 Ἄδαδος (καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς περιεψοφεῖτο ἦδη τὰς ἀκοὰς
 ὁμοίως τῷ πλήθει· προσέσχε, καὶ μετὰ πολλῆς ἀταξίας
 15 καὶ θορύβου. καταλιπόντες ἐν τῇ παρεμβολῇ τοὺς ἵπ-
 πους καὶ τὰ ὑποζύγια καὶ πλοῦτον ἄφθονον, εἰς φυγὴν
 ἐχώρησαν. <79> οἱ δὲ λεπροὶ οἱ ἐκ τῆς Σαμαρείας
 ἀναχωρήσαντες εἰς τὸ τῶν Σύρων στρατόπεδον, ὧν
 μικρὸν ἔμπροσθεν ἐπεμνήσθημεν. ὡς γενόμενοι πρὸς
 20 τῇ παρεμβολῇ πολλὴν ἰσυχίαν καὶ ἁφρονίαν ἐβλεπον
 οὔσαν, καὶ παρελθόντες δ' εἶδω καὶ ὀρμήσαντες εἰς
 μίαν σκηνὴν οὐδέν' ἐώρων ἐν μέσῳ, φαργόντες καὶ
 πιώντες ἐβάστασαν ἐσθῆτα καὶ πολὺν χρυσόν, καὶ κο-
 μίσαντες ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἔκρουψαν· <80> ἔπειτ'
 25 εἰς ἑτέραν σκηνὴν παρελθόντες ὁμοίως τὰ ἐν αὐτῇ
 πάλιν ἐξεκόμισαν. καὶ τοῦτ' ἐποίησαν τετράκις, μη-
 δενὸς αὐτοῖς ὅλως ἐντυγχάνοντος· ὅθεν εἰκάσαντες
 ἀνακεχωρηκέναι τοὺς πολεμίους κατεγίνωσκον ἑαυτῶν
 μὴ ταῦτα δηλούντων τῷ Ἰωράμῳ καὶ τοῖς πολίταις.
 30 <81> καὶ οὐ μὲν ἐλθόντες πρὸς τὸ τῆς Σαμαρείας

τεῖχος καὶ ἀναβοήσαντες πρὸς τοὺς φύλακας ἐμήνουν
 αὐτοῖς τὰ περὶ τοὺς πολεμίους, ἐκεῖνοι δὲ ταῦτ' ἀπήγ-
 γειλαν τοῖς τοῦ βασιλέως φύλαξι· παρ' ὧν μαθὼν
 Ἰώραμος μεταπέμπεται τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας,
 <82> πρὸς οὓς ἐλθόντας ἐνέδραν καὶ τέχνην ὑπονοεῖν 5
 ἔλεγε τὴν ἀναχώρησιν τοῦ τῶν Σύρων βασιλέως, ἄπο-
 γνόντος ἡμᾶς τῷ λιμῷ διαφθαρήσεσθαι, ἵν' ὥς πεφευ-
 γότων ἐπὶ διαρπαγὴν ἐξελθόντων τῆς παρεμβολῆς αἴφνι-
 δίως ἐπιπέσῃ καὶ κτείνῃ μὲν αὐτούς, ἀμαχητὶ δ' ἔλῃ
 τὴν πόλιν. ὅθεν ὑμῖν παραινῶ διὰ φυλακῆς ἔχειν 10
 αὐτήν, καὶ μηδαμῶς προΐέναι καταφρονήσαντας τῷ τοὺς
 πολεμίους ἀνακεχωρηκέναι.' <83> φήσαντος δέ τινος
 ὡς ἄριστα μὲν καὶ συνειτώτατα ὑπονοήσῃε, πέμψαι γε
 μὴν συμβουλευσαಂತος δύο τῶν ἱππέων τοὺς τὴν ἄχρῃ
 Ἰορδάνου πᾶσαν ἐξερευνήσοντας, ἵν', εἰ ληφθέντες ὑπὸ 15
 λοχόντων τῶν πολεμίων διαφθαρεῖεν, φυλακὴ τῇ στρα-
 τιᾷ γένωνται τοῦ μηδὲν ὅμοιον παθεῖν αὐτὴν ἀνυπ-
 όπτως προελθοῦσαν· ἔπρασσιθιμήσεις δέ' φησί 'τοῖς
 ὑπὸ τοῦ λιμοῦ τεθνηκόσι τοὺς ἱππεῖς, κἂν ὑπὸ τῶν
 ἐχθρῶν ληφθέντες ἀπόλωνται.' <84> ἀρεσθεῖς δὲ τῇ 20
 γνώμῃ τότε τοὺς κατοφομένους ἐξέπεμψεν. οἱ δὲ κενὴν
 μὲν τὴν ὁδὸν πολεμίων ἦνυσαν, μεστὴν δὲ σιτίων καὶ
 ὕπλων ἡῦρον, ἃ διὰ τὸ κοῦφοι πρὸς τὸ φεύγειν εἶναι
 ῥιπτοῦντες κατέλιπον. ταῦτ' ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐπὶ
 διαρπαγὴν τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τὸ πλῆθος ἐξαφῆκεν. 25
 <85> εὐτελες δ' οὐδὲν οὐδ' ὀλίγον ὠφελοῦντο, ἀλλὰ
 πολὺν μὲν χρυσὸν πολὺν δ' ἄργυρον, ἀγέλας δὲ παντο-
 δαπῶν κτηνῶν ἐλάμβανον· ἔτι γε μὴν σίτου μυριάσι
 καὶ κριθῆς, αἷς οὐδ' ὕναρ ἤλπισαν, ἐπιτυχόντες, τῶν
 μὲν προτέρων κακῶν ἀπηλλάγησαν, ἀφθονίαν δ' εἶχον, 30

ὥς ὠνεῖσθαι δύο μὲν σάτα κριθῆς σίκλου, σεμιδάλεως
 δὲ σάτον σίκλου κατὰ τὴν Ἑλισσαίου προφητείαν. ἰσχύει
 δὲ τὸ σάτον μόδιον καὶ ἡμῖς Ἰταλικόν. <86> μόνος
 δὲ τούτων οὐκ ὦνατο τῶν ἀγαθῶν ὁ τῆς τρίτης μοίρας
 5 ἡγεμών· κατασταθεὶς γὰρ ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῆς
 πύλης, ἵνα τὸ πλῆθος ἐπέχη τῆς πολλῆς ὁρμῆς καὶ μὴ
 κινδυνεύσωσιν ὑπ' ἀλλήλων ὠθούμενοι συμπατηθέντες
 ἀπολέσθαι, τοῦτ' αὐτὸς ἔπαθε καὶ τοῦτον ἀποθνήσκει
 τὸν τρόπον, τὴν τελευταίην αὐτῷ προφητεύσαντος Ἑλισ-
 10 σαίου. ὅτε τοῖς ὑπ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἐσομένης εὐπορίας
 τῶν ἐπιτηδείων λεγομένοις μόνος ἐξ ἀπάντων οὐκ ἐπί-
 στεινσεν.

<87> ὁ δὲ τῶν Σύρων βασιλεὺς Ἀδαδος διασπῶν 6
 εἰς Δαμασκόν, καὶ μαθὼν ὅτι τὸ θεῖον αὐτόν τε καὶ
 15 τὴν στρατιὰν αὐτοῦ πᾶσαν εἰς τὸ δέος καὶ τὴν ταρα-
 χὴν ἐκείνην ἐνέβαλεν, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἐφόδου πολεμίων
 ἐγένετο, σφόδρα τῷ δυσμενῇ τὸν θεὸν ἔχειν ἀθυμήσας
 εἰς νόσον κατέπεσεν. <88> ἐκδημήσαντος δὲ κατ' ἐκεί-
 νον τὸν καιρὸν εἰς Δαμασκὸν Ἑλισσαίου τοῦ προφή-
 20 του. γνούς ὁ Ἀδαδος τὸν πιστότατον τῶν οἰκετῶν
 Ἀζάηλον ἐπεμψεν ὑπαντησόμενον αὐτῷ καὶ δῶρα κομί-
 ζοντα, κελεύσας ἐρέσθαι περὶ τῆς νόσου καὶ εἰ διαφεύ-
 ξεται τὸν ἐξ αὐτῆς κίνδυνον. <89> Ἀζάηλος δὲ μετὰ
 καμήλων τετραράκοντα τὸν ἀριθμόν, αἱ τὰ κάλλιστα
 25 καὶ τιμιώτατα τῶν ἐν Δαμασκῷ γινομένων καὶ ὄντων
 ἐν τῷ βασιλείῳ ἔφερον δῶρα, συμβαλὼν τῷ Ἑλισσαίῳ
 καὶ προσαγορεύσας αὐτὸν φιλοφρόνως, ἔλεγεν ὑπ' Ἀδά-
 δου τοῦ βασιλέως πεμφθῆναι πρὸς αὐτὸν δῶρά τε κο-
 μίσαι καὶ πυθέσθαι περὶ τῆς νόσου εἰ ῥάων ἀπ' αὐτῆς
 30 ἔσοιτο. <90> ὁ δὲ προφήτης τὸν μὲν Ἀζάηλον ἐκέλευσε

μηδὲν ἀπαγγέλλειν τῷ βασιλεῖ κακόν, ἔλεγε δ' ὅτι
 τεθνήξεται. καὶ ὁ μὲν οἰκέτης τοῦ βασιλέως ἐλυπεῖτο
 ταῦτ' ἀκούσας, ὁ δ' Ἑλισσαῖος ἔκλαιε καὶ πολλοῖς ἐρ-
 ρεῖτο δακρύοις, προορώμενος ἃ πάσχειν ὁ λαὸς ἔμελλε
 κακὰ μετὰ τὴν Ἀδάδου τελευτήν. <91> ἀνακρίναντος ⁵
 δ' αὐτὸν Ἀζαήλου τὴν αἰτίαν τῆς συγχύσεως, 'κλαίω'
 φησί 'τὸ πλῆθος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐλεῶν ὧν ἐκ σοῦ
 πείσεται δεινῶν. ἀποκτενεῖς γὰρ αὐτῶν τοὺς ἀρίστους
 καὶ τὰς ὀχυρωτάτας πόλεις ἐμπρήσεις, καὶ παῖδιά μὲν
 ἀπολεῖς προσρηγνύς πέτραις, τὰς δ' ἐγκύνους ἀναρρήξεις ¹⁰
 γυναικας.' <92> τοῦ δ' Ἀζαήλου λέγοντος 'τίνα γὰρ
 ἰσχὺν ἐν ἐμοὶ τηλικαύτην εἶναι συμβέβηκεν ὥστε ταῦτα
 ποιῆσαι;' τὸν θεὸν ἔφησεν αὐτῷ δεδηλωκέναι τοῦθ'
 ὅτι τῆς Συρίας μέλλοι βασιλεύειν. Ἀζάηλος μὲν οὖν
 παραγενόμενος πρὸς τὸν Ἀδαδον τῷ μὲν τὰ βελτίω ¹⁵
 περὶ τῆς νόσου κατήγγειλε, τῇ δ' ἐπιούσῃ δίκτυον ἐπι-
 βαλὼν αὐτῷ διάβροχον τὸν μὲν στραγγάλη διέφθειρε,
 <93> τὴν δ' ἀρχὴν αὐτὸς παρέλαβε, δραστήριός τ' ὢν
 ἀνὴρ καὶ πολλὴν ἔχων παρὰ τῶν Σύρων εὐνοίαν καὶ .
 τοῦ δήμου τῶν Δαμασκηνῶν, ὑφ' οὗ μέχρι νῦν αὐτός ²⁰
 θ' ὁ Ἀδαδος καὶ Ἀζάηλος ὁ μετ' αὐτὸν ἄρξας ὡς θεοὶ
 τιμῶνται διὰ τὰς εὐεργεσίας καὶ τὰς τῶν ναῶν οἰκοδο-
 μίας, οἷς ἐκόσμησαν τὴν τῶν Δαμασκηνῶν πόλιν. <94>
 πομπεύουσι δ' οὗτοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπὶ τῇ τιμῇ
 τῶν βασιλέων, καὶ σεμνύνονται τὴν τούτων ἀρχαιο- ²⁵
 τητα, οὐκ εἰδότες ὅτι νεώτεροί εἰσι καὶ οὐκ ἔχοντες
 οὗτοι οἱ βασιλεῖς ἔτη χίλια καὶ ἑκατόν. ὁ δὲ τῶν
 Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς Ἰώραμος ἀκούσας τὴν Ἀδάδου
 τελευτήν ἀνέπνευσεν ἐκ τῶν φόβων καὶ τοῦ δέους, ὃ
 δι' αὐτὸν εἶχεν, ἀσμένως εἰρήνης λαμβανόμενος. 30

<95> Ἰώραμος δ' ὁ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεὺς (καὶ 5
 τούτῳ γὰρ ἦν ταυτό, καθὼς προειρηκάμεν ἔμπροσθεν,
 ὄνομα) παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν εὐθύς ἐπὶ σφαγὴν τῶν
 ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ τῶν πατρῶων φίλων, οἳ καὶ ἡγε-
 5 μόνες ἦσαν, ἐχώρησεν, τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἐπίδειξιν τῆς
 πονηρίας ἐντεῦθεν ποιησάμενος, καὶ μηδὲν διενεγκὼν
 τῶν τοῦ Ἰσραὴλ βασιλέων, οἳ πρῶτοι παρενόμησαν εἰς
 τὰ πάτρια τῶν Ἑβραίων ἔθνη καὶ τὴν τοῦ θεοῦ θρη-
 σκείαν. <96> ἐδίδαξε δ' αὐτὸν τὰ τ' ἄλλα εἶναι κακὸν
 10 καὶ δὴ καὶ ξενικοὺς θεοὺς προσκυνεῖν Γοθολία, θυ-
 γάτηρ μὲν Ἀχάβου, συνοικουσα δ' αὐτῷ. καὶ ὁ μὲν
 θεὸς διὰ τὴν πρὸς Δαυίδην ὁμολογίαν οὐκ ἐβούλετο
 τούτου τὸ γένος ἐξαφανίσειν. Ἰώραμος δ' οὐ διέλιπεν
 ἐκάστης ἡμέρας καινουργῶν ἐπ' ἀσεβείᾳ καὶ λύμῃ τῶν
 15 ἐπιχωρίων ἐθισμῶν. <97> ἀποστάντων δ' αὐτοῦ κατ'
 ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τῶν Ἰδουμαίων, καὶ τὸν μὲν πρό-
 τερον ἀποκτεινάντων βασιλέα, ὃς ὑπῆκουεν αὐτοῦ τῷ
 πατρί, ὃν δ' ἐβούλοντο αὐτοὶ καταστησάντων, Ἰώραμος
 μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἱππέων καὶ τῶν ἄρμάτων νυκτὸς
 20 εἰς τὴν Ἰδουμαίαν ἐνέβαλε, καὶ τοὺς μὲν πέριξ τῆς
 αὐτοῦ βασιλείας διέφθειρε, πορρωτέρω δ' οὐ προῆλθεν.
 <98> ὦνησε μέντοι τοῦτο ποιήσας οὐδέν· πάντες γὰρ
 ἀπέστησαν αὐτοῦ, καὶ οἱ τὴν χώραν τὴν καλουμένην
 Λάβαιναν νεμόμενοι. ἦν δ' οὕτως ἐμμανὴς ὥστε τὸν
 25 λαὸν ἠνάγκαζεν ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τῶν ὄρων ἀναβαίνοντα
 προσκυνεῖν τοὺς ἀλλοτρίους θεοὺς.

<99> ταῦτα δ' αὐτῷ πράττοντι καὶ τελέως ἐκβεβλη- 2
 κότε τῆς διανοίας τὰ πάτρια νόμιμα κομίζεται παρ'
 Ἡλίου τοῦ προφήτου (ἔτι γὰρ ἐπὶ γῆς ἦν) ἐπιστολή,
 30 ἣ τὸν θεὸν ἐδήλου μεγάλην παρ' αὐτοῦ ληψόμενον

δίκην, ὅτι τῶν μὲν ἰδίων πατέρων μιμητῆς οὐκ ἐγένετο,
 τοῖς δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέων κατηκολούθησεν ἀσε-
 βήμασι, καὶ συνηνάγκασε τὴν τοῦ Ἰούδα φυλὴν καὶ
 τοὺς πολίτας Ἱεροσολύμων ἀφέντας τὴν ὁσίαν τοῦ ἐπι-
 χωρίου θεοῦ θρησκείαν σέβειν τὰ εἰδῶλα, καθὼς καὶ ⁵
 Ἄχαβος τοὺς Ἰσραηλίτας ἐβιάσατο, <100> ὅτι τε τοὺς
 ἀδελφοὺς διεχρήσατο καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας καὶ
 δικαίους ἀπέκτεινε· τὴν τε τιμωρίαν, ἣν ἀντὶ τούτων
 ὑφ᾽ ἑξῆς ἐμελλεν, ἐσήμαινεν ἐν τοῖς γράμμασιν ὁ προ-
 φῆτης, ὅλεθρον τοῦ λαοῦ καὶ φθορὰν γυναικῶν αὐτοῦ ¹⁰
 καὶ τέκνων, <101> καὶ ὅτι τεθνήξεται νόσῳ τῆς νηδύος
 ἐπὶ πολὺν βασανισθεῖς, καὶ τῶν ἐντέρων αὐτοῦ δι' ὑπερ-
 βολὴν τῆς τῶν ἐντὸς διαφθορᾶς ἐκρυσθέντων, ὥστ' αὐτὸν
 ἐπιδόντα τὴν αὐτοῦ συμφορὰν καὶ μηδὲν βοηθῆσαι
 δυνάμενον ἔπειθ' οὕτως ἀποθανεῖν. ταῦτα μὲν ἐδήλου ¹⁵
³ διὰ τῆς ἐπιστολῆς ὁ Ἠλίας· <102> μετ' οὐ πολὺ δὲ
 στρατὸς Ἀράβων τῶν ἔγγιστα τῆς Αἰθιοπίας κατοικούν-
 των καὶ τῶν ἄλλοφύλων εἰς τὴν Ἰωράμου βασιλείαν
 ἐνέβαλε, καὶ τὴν τε χώραν διήρπασαν καὶ τὸν οἶκον
 τοῦ βασιλέως, ἔτι δὲ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ κατέσφαξαν ²⁰
 καὶ τὰς γυναῖκας. εἰς δὲ αὐτῷ περιλείπεται τῶν παι-
 δων, διαφυγῶν τοὺς πολεμίους, Ὁχοζίας ὄνομα. <103>
 μετὰ δὲ ταύτην τὴν συμφορὰν αὐτὸς τὴν προειρημένην
 ὑπὸ τοῦ προφήτου νόσον ἐπὶ πλεῖστον νοσήσας χρόνον
 (ἐπέσκηψε γὰρ εἰς τὴν γαστέρα τὸ θεῖον αὐτοῦ τὴν ²⁵
 ὀργήν) ἐλεεινῶς ἀπέθανεν, ἐπιδὼν αὐτοῦ τὰ ἐντὸς
 ἐκρυσθέντα. περὶ ὅρισε δ' αὐτοῦ καὶ τὸν νεκρὸν ὁ λαός·
 <104> λογισάμενοι γὰρ, οἶμαι, τὸν οὕτως ἀποθανόντα
 κατὰ μῆνιν θεοῦ μηδὲ κηδεῖας τῆς βασιλεῦσι προεπού-
 σης ἄξιον εἶναι τυχεῖν, οὔτε ταῖς πατρῷαῖς ἐνεκιδευσαν ³⁰

αὐτὸν θήκας οὐτ' ἄλλης τιμῆς ἠξίωσαν, ἀλλ' ὥς ἰδιώ-
την ἔθαψαν, βιώσαντα μὲν ἔτη τετταράκοντα, βασιλεύ-
σαντα δ' ὀκτώ. παραδίδωσι δὲ τὴν ἀρχὴν ὁ δῆμος ὁ
τῶν Ἱεροσολυμιτῶν τῷ παιδὶ αὐτοῦ Ὁχοζία.

- 5 <105> Ἰώραμος δ' ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεύς, 6
μετὰ τὴν Ἀδάδου τελευτὴν ἐλπίσας Ἀραμιάθην πόλιν
τῆς Γαλααδίτιδος ἀφαιρήσεσθαι τοὺς Σύρους, στρα-
τεύει μὲν ἐπ' αὐτὴν μετὰ μεγάλης παρασκευῆς, ἐν δὲ
τῇ πολιορκίᾳ τοξευθεὶς ὑπὸ τινος τῶν Σύρων οὐ και-
10 ρίως ἀνεχώρησεν εἰς Ἱεζράελαν πόλιν, ἰαθησόμενος ἐν
αὐτῇ τὸ τραῦμα, καταλιπὼν ἐν τῇ Ἀραμιάθῃ τὴν στρα-
τιὰν ἄπασαν καὶ ἡγεμόνα τὸν Νεμεσσί παῖδα Ἰηοῦν
<106> ἥδη γὰρ αὐτὴν ἡγῶκει κατὰ κράτος. πρὸς αὐτὸν
δ' αὐτῷ μετὰ τὴν θεραπείαν πολεμεῖν τοῖς Σύροις.
15 Ἐλισσαῖος δ' ὁ προφήτης ἓνα τῶν αὐτοῦ μαθητῶν,
δοὺς αὐτῷ τὸ ἄγιον ἔλαιον, ἔπεμψεν εἰς Ἀραμιάθην
χρίσαντα τὸν Ἰηοῦν καὶ φράσσοντα ὅτι τὸ θεῖον αὐτὸν
ἥρῃται βασιλέα, ἄλλα τε πρὸς τούτοις εἰπεῖν ἐπιστείλας
ἐκέλευσε τρόπῳ φυγῆς ποιήσασθαι τὴν πορείαν, ὅπως
20 λάθῃ πάντας ἐκείθεν ἀπιών. <107> ὁ δὲ γενόμενος
ἐν τῇ πόλει τὸν μὲν Ἰηοῦν εὐρίσκει καθεζόμενον μετὰ
τῶν τῆς στρατιᾶς ἡγεμόνων μέσον αὐτῶν, καθὼς Ἐλισ-
σαῖος αὐτῷ προεῖπε, προσελθὼν δ' ἔφη βοῦλεσθαι περὶ
τινῶν αὐτῷ διαλεχθῆναι. <108> τοῦ δ' ἀναστάντος
25 καὶ ἀκολουθήσαντος εἰς τὸ ταμιεῖον, λαβὼν ὁ νεανίας
τὸ ἄγιον ἔλαιον κατέχευεν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸν
θεὸν ἔφη βασιλέα χειροτονεῖν αὐτὸν ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ
γένους τοῦ Ἀχάβου, καὶ ὅπως ἐκδικήσῃ τὸ αἷμα τῶν
προφητῶν τῶν ὑπ' Ἰεζαβέλης παρανόμως ἀποθανόν-
30 των. <109> ἵν' ὁ τούτων οἶκος, τὸν αὐτὸν τρόπον

ὄνπερ οἱ Ἱεροβοάμου τοῦ Ναβαταίου παιδὸς καὶ Βαασά, πρόρριζος διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν ἀφανισθῇ καὶ μηδὲν ὑπολειφθῇ σπέρμα τῆς Ἀχάβου γενεᾶς. καὶ ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἐξεπήδησεν ἐκ τοῦ ταμιείου, σπουδάζων μη-
 2 δὲνὶ τῶν ἐκ τῆς στρατιᾶς ὁραθῆναι, <110> ὁ δ' Ἱηοῦς 5
 προελθὼν ἦκεν ἐπὶ τὸν τόπον ἔνθα μετὰ τῶν ἡγεμό-
 νων ἐκαθέζετο. πυνθανομένων δὲ καὶ φράζειν αὐτοῖς παρακαλούντων τί πρὸς αὐτὸν ὁ νεανίας ἀφίκοιτο, καὶ προσέτι μαίνεσθαι λεγόντων αὐτόν, 'ἀλλ' ὀρθῶς γ' εἰ-
 κάσατε' εἶπε· 'καὶ γὰρ τοὺς λόγους μεμνηνότες ἐποιή- 10
 σατο.' <111> σπουδαζόντων δ' ἀκοῦσαι καὶ δεομένων, ἔφη τὸν θεὸν αὐτὸν ἡρῆσθαι βασιλέα τοῦ πλήθους εἰρηκέναι. ταῦτ' εἰπόντος ἕκαστος περιδύων αὐτὸν ὑπεστρώνουνεν αὐτῷ τὸ ἱμάτιον, καὶ σαλπίζοντες τοῖς κέρασιν ἐσήμαινον Ἱηοὺν εἶναι βασιλέα. <112> ὁ δ' 15
 ἀθροίσας τὴν στρατιὰν ἐμελλεν ἐξορμᾶν ἐπ' Ἰώραμον εἰς Ἱεσράελαν πόλιν, ἐν ᾗ, καθὼς προείπομεν, ἐθερα-
 πεύετο τὴν πληγὴν ἣν ἔλαβε πρὸς τῇ Ἀραμᾶθης πο-
 λιορκίᾳ. ἔτυχε δὲ καὶ ὁ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεὺς Ὁχοζίας ἀφιγμένος πρὸς τὸν Ἰώραμον· υἱὸς γὰρ ἦν 20
 αὐτοῦ τῆς ἀδελφῆς, ὥς καὶ προειρήκαμεν· ἐπισκέψα-
 σθαι δὲ πῶς ἐκ τοῦ τραύματος ἔχοι διὰ τὴν συγγένειαν ἐληλύθει. <113> Ἱηοῦς δὲ βουλόμενος αἰφριδίᾳ τοῖς περὶ τὸν Ἰώραμον προσπεσεῖν, ἡξίου μηδέναι τῶν στρα-
 τιωτῶν ἀποδράντι μνηῦσαι ταῦτα τῷ Ἰωράμῳ· τοῦτο 25
 γὰρ ἔσσεσθαι λαμπρὰν ἐπίδειξιν αὐτῷ τῆς εὐνοίας καὶ
 3 τοῦ διακειμένους οὕτως ἀποδείξαι αὐτὸν βασιλέα. <114>
 οἱ δὲ τοῖς εἰρημένοις πεισθέντες ἐφύλαττον τὰς ὁδοὺς, μὴ τις εἰς Ἱεσράελαν διαλαθὼν μνηύσῃ αὐτὸν τοῖς ἐκεῖ. καὶ ὁ μὲν Ἱηοῦς τῶν ἱππέων τοὺς ἐπιλέκτους παραλαβὼν 30

καὶ καθίσας ἐφ' ἄρματος εἰς τὴν Ἰερσάελαν ἐπορεύετο·
γενομένου δ' ἐγγὺς ὁ σκοπός, ὃν ὁ βασιλεὺς Ἰώραμος
καθεστάνκει τοὺς ἐρχομένους εἰς τὴν πόλιν ἀφορᾶν,
ιδὼν μετὰ πλήθους προσελαύνοντα τὸν Ἰηοὺν, ἀπήγ-
5 γειλεν Ἰωράμω προσελαύνουσιν ἱππέων ἱλὴν. <115> ὁ
δ' εὐθὺς ἐκέλευσεν ἐκπεμφθῆναί τινα τῶν ἱππέων
ὑπαντησόμενον καὶ τίς ἐστὶν ὁ προσίων γνωσόμενον.
ἐλθὼν οὖν πρὸς τὸν Ἰηοὺν ὁ ἱππεὺς ἐπηρώτα περὶ τῶν
ἐν τῷ στρατοπέδῳ· πυνθάνεσθαι γὰρ ταῦτα τὸν βασι-
10 λέα. ὁ δὲ μηδὲν μὲν περὶ τούτων πολυπραγμονεῖν ἐκέ-
λευσεν, ἔπεσθαι δ' αὐτῷ. <116> ταῦθ' ὁ σκοπός ὁρῶν
ἀπήγγειλεν Ἰωράμω τὸν ἱππέα, συγκαταμιγνέντα τῷ
πλήθει τῶν προσιόντων, σὺν ἐκείνοις παραγίνεσθαι.
πέμψαντος δὲ καὶ δεύτερον τοῦ βασιλέως, ταῦτ' οὖν ποιεῖν
15 προσέταξεν Ἰηοῦς. <117> ὥς δὲ καὶ τοῦτ' ἐδήλωσεν
ὁ σκοπός Ἰωράμω, τελευταῖον αὐτὸς ἐπιβὰς ἄρματος
σὺν Ὀχοζία τῷ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλεῖ (παρῇν γὰρ
αὐτός, ὥς ἔφαμεν ἔμπροσθεν, ὁψόμενος αὐτὸν πῶς ἐκ
τοῦ τραύματος ἔχοι, διὰ συγγένειαν) ἐξῆλθεν ὑπαντη-
20 σόμενος. σχολαίτερον δὲ καὶ μετ' εὐταξίας ὥδενεν
Ἰηοῦς. <118> καταλαβὼν δ' ἐν ἀγρῷ (τῷ) Ναβούθου
τοῦτον Ἰώραμος ἐπυνθάνετο εἰ πάντ' ἔχοι καλῶς τὰ κατὰ
τὸ στρατόπεδον. βλασφημήσαντος δὲ πικρῶς αὐτὸν
Ἰηοῦ ὥς καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ φαρμακὸν καὶ πόρνην
25 ἀποκαλέσαι, δεισας ὁ βασιλεὺς τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ
μηδὲν ὑγιὲς φρονεῖν αὐτὸν ὑπονοήσας, στρέψας ὥς
εἶχε τὸ ἄρμα ἔφυγε, φήσας πρὸς Ὀχοζίαν ἐνέδρα καὶ
δόλω κατεστρατηγῆσθαι. Ἰηοῦς δὲ τοξεύσας αὐτὸν κατα-
βάλλει, τοῦ βέλους διὰ τῆς καρδίας ἐνεχθέντος. <119>
30 καὶ Ἰώραμος μὲν εὐθὺς πεσὼν ἐπὶ γόνυ τὴν ψυχὴν

ἀφῆκεν, Ἰηοῦς δὲ προσέταξε Βαδάκῳ τῷ τῆς τρίτης μοίρας ἡγεμόνι ῥῖψαι τὸν Ἰωράμου νεκρὸν εἰς τὸν ἀγρὸν τὸν Ναβούθου, ἀναμνήσας αὐτὸν τῆς Ἠλίας προφητείας, ἣν Ἀχάβῳ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸν Νάβουθον ἀποκτείναντι προσηφάνευσεν, ὥς ἀπολεῖται αὐτός τε καὶ 5 τὸ γένος αὐτοῦ ἐν τῷ ἐκείνου χωρίῳ. <120> ταῦτα γὰρ καθεζόμενος ὅπισθεν τοῦ ἄρματος τοῦ Ἀχάβου λέγοντος ἀκοῦσαι τοῦ προφήτου. καὶ δὴ τοῦτο συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν πρόρρησιν τὴν ἐκείνου. πεσόντος δ' Ἰωράμου, δείσας περὶ τῆς ἐαυτοῦ σωτηρίας Ὀχοζίας 10 τὸ ἄρμα εἰς ἑτέραν ὁδὸν ἐξένευσε, λήσεσθαι τὸν Ἰηοῦν ὑπολαβὼν. <121> ὁ δ' ἐπιδιώξας καὶ καταλαβὼν ἔν τινι προσβάσει τοξεύσας ἔτρωσε. καταλιπὼν δὲ τὸ ἄρμα καὶ ἐπιβὰς ἵππῳ φεύγει τὸν Ἰηοῦν εἰς Μαγεδδῶ, κάκεῖ θεραπευόμενος μετ' ὀλίγον ἐκ τῆς πληγῆς τελευτᾷ. 15 μισθεὶς δ' εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς ἐκεῖ ταφῆς τυγχάνει, βασιλεύσας μὲν ἐνιαυτὸν ἕνα, πονηρὸς δὲ καὶ χείρων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γενόμενος.

- 4 <122> τοῦ δ' Ἰηοῦ εἰσελθόντος εἰς Ἱερσάελαν, κοσμησαμένη ἡ Ἰεξαβέλα καὶ σταῖσα ἐπὶ τοῦ πύργου 20 ἡ καλὸς εἶπε ὁδοῦλος ὁ ἀποκτείνων τὸν δεσπότην. ὁ δ' ἀναβλέψας πρὸς αὐτὴν ἐπυνθάνετό τε τίς εἴη, καὶ καταβᾶσαν ἤκειν πρὸς αὐτὸν ἐκέλευσε, καὶ τέλος τοῖς εὐνούχοις προσέταξεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ πύργου βαλεῖν. <123> καταφερομένη δ' ἤδη τό τε τεῖχος περιέτρωνε 25 τῷ αἵματι, καὶ συμπατηθεῖσα ὑπὸ τῶν ἵππων οὕτως ἀπέθανε. τούτων δὴ γενομένων παρελθὼν Ἰηοῦς εἰς τὰ βασίλεια σὺν τοῖς φίλοις ἐαυτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ ἀνεκτᾶτο τοῖς τ' ἄλλοις καὶ τραπέζῃ. προσέταξε δὲ τοῖς οἰκέταις ἀνελομένοις τὴν Ἰεξαβέλαν θάψαι διὰ τὸ γένος 30

ἦν γὰρ ἐκ βασιλέων. <124> ἡῦρον δ' οὐδὲν τοῦ σώ-
ματος αὐτῆς οἱ προσταχθέντες τὴν κηδεῖαν ἢ μόνα τὰ
ἀκρωτήρια, τὸ δ' ἄλλο πᾶν ὑπὸ κυνῶν ἦν δεδαπανη-
μένον. ταῦτ' ἀκούσας ὁ Ἰηοὺς ἐθαύμαζε τὴν Ἡλείου
5 προφητεῖαν· οὗτος γὰρ αὐτὴν εἰς Ἰεσράελιν προεῖπε
τοῦτον ἀπολεῖσθαι τὸν τρόπον.

<125> ὄντων δ' Ἀχάβω παίδων ἑβδομήκοντα, τρε- 5
φομένων δ' ἐν Σαμαρείᾳ, πέμπει δύο ἐπιστολὰς Ἰηοὺς,
τὴν μὲν τοῖς παιδαγωγοῖς τὴν δ' ἑτέραν τοῖς ἄρχουσι
10 τῶν Σαμαρέων, λέγων τὸν ἀνδρειότατον τῶν Ἀχάβου
παίδων ἀποδείξαι βασιλέα (καὶ γὰρ ἄρμμάτων αὐτοῖς
εἶναι πλῆθος καὶ ἵππων καὶ ὄπλων καὶ στρατιᾶς, καὶ
πόλεις ὀχυρὰς ἔχειν), καὶ τοῦτο ποιήσαντας εἰσπράττε-
σθαι δίκην ὑπὲρ τοῦ δεσπότη. <126> ταῦτα δὲ γρά-
15 φει διάπειραν βουλόμενος λαβεῖν τῆς τῶν Σαμαρέων
διανοίας. ἀναγνόντες δὲ τὰ γράμματα οἱ τ' ἄρχοντες
καὶ οἱ παιδαγωγοὶ κατέδεισαν, καὶ λογισάμενοι μηδὲν
δύνασθαι ποιεῖν πρὸς τοῦτον ὅς δύο μερίστων ἐκρά-
τησε βασιλέων, ἀντέγραψαν ὁμολογοῦντες αὐτὸν ἔχειν
20 δεσπότην καὶ ποιῆσειν ὃ ἂν κελεύῃ. <127> ὁ δὲ πρὸς
ταῦτ' ἀντέγραψεν, αὐτῷ θ' ὑπακούειν κελεύων καὶ τῶν
Ἀχάβου παίδων τὰς κεφαλὰς ἀποτεμόντας πέμψαι πρὸς
αὐτόν. οἱ δ' ἄρχοντες μεταπεμφόμενοι τοὺς τροφεῖς
τῶν παίδων προσέταξεν ἀποκτείνασιν αὐτοὺς τὰς κε-
25 φαλὰς ἀποτεμεῖν καὶ πέμψαι πρὸς Ἰηοῦν. οἱ δ' οὐδὲν
ὕλως φεισάμενοι τοῦτ' ἔπραξαν, καὶ συνθέντες εἰς τινα
πλεκτὰ ἄγγεῖα τὰς κεφαλὰς ἀπέπεμψαν εἰς Ἰεσράελιν.
<128> κομισθεῖσιν δὲ τούτων, ἀγγέλλεται δειπνοῦντι
μετὰ τῶν φίλων τῷ Ἰηοῦ ὅτι κομισθεῖεν αἱ τῶν Ἀχά-
30 βου παίδων κεφαλαί. ὁ δὲ πρὸ τῆς πύλης ἐξ ἐκατέρου

μέρους ἐκέλευσεν ἐξ αὐτῶν ἀναστῆσαι βουνοὺς. <129>
γενομένου δὲ τούτου ἡμεῖς ἡμέρας προέειπιν ὀψόμενος, καὶ
θεασάμενος ἤρξατο πρὸς τὸν παρόντα λαὸν λέγειν ὡς
αὐτὸς μὲν ἐπὶ τὸν δεσπότην τὸν αὐτοῦ στρατεύσαιο
κἀκείνῳ ἀποκτείνεις, τούτους δ' οὐκ αὐτὸς ἀνέλοι. 5
γινώσκεις δ' αὐτοὺς ἡξίου περὶ τῆς Ἀχάβου γενεᾶς
ὅτι πάντα κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ προφητείαν γέγονε, καὶ
ὁ οἶκος αὐτοῦ, καθὼς Ἡλίας προεῖπεν, ἀπόλωλε. <130>
προσδιαφθείρας δὲ καὶ τοὺς παρὰ τοῖς Ἰσραηλίταις
εὗρεθέντας ἐκ τῆς Ἀχάβου συγγενείας ἱππεῖς εἰς Σα- 10
μάρειαν ἐπορεύετο. κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν τοῖς Ὀχοζία συμ-
βαλὼν οἰκείοις, τοῦ βασιλέως τῶν Ἱεροσολύμων, ἀν-
έκρινεν αὐτοὺς τί δὴ ποτε παρεγένοντο. <131> οἱ δ'
ἀσπασόμενοί τ' Ἰώραμον καὶ τὸν αὐτῶν βασιλέα Ὀχο-
ζίαν ἤκειν ἔφασκον· οὐ γὰρ ἤδεσαν αὐτοὺς ἀμφοτέρους 15
ὑπ' αὐτοῦ πεφονευμένους. Ἰηοὺς δὲ καὶ τούτους συλ-
ληφθέντας ἀναιρεθῆναι προσέταξεν, ὄντας τὸν ἀριθμὸν
τετραράκοντα δύο.

6 <132> συναντᾷ δ' αὐτῷ μετὰ τούτους ἀνὴρ ἀγαθὸς
καὶ δίκαιος, Ἰωνάδαβος ὄνομα, φίλος αὐτῷ πάλαι γε- 20
γινώς, ὃς ἀσπασάμενος αὐτὸν ἐπαινεῖν ἤρξατο τῷ πάντα
πεποιηκέναι κατὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ, τὴν οἰκίαν ἐξ-
αφανίσαντα τὴν Ἀχάβου. <133> Ἰηοὺς δ' ἀναβάντα ἐπὶ
τὸ ἄρμα συνεισελθεῖν αὐτὸν εἰς Σαμάρειαν παρεκάλει,
λέγων ἐπιδείξειν πῶς οὐδενὸς φείσεται πονηροῦ, ἀλλὰ 25
καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τοὺς ψευδιερεῖς καὶ τοὺς
ἐξαπατήσαντας τὸ πλῆθος, ὡς τὴν μὲν τοῦ μεγίστου
θεοῦ θρησκείαν ἐγκαταλείπειν τοὺς δὲ ξενικοὺς προσ-
κυνεῖν, τιμωρήσεται· κάλλιστον δ' εἶναι θεαμάτων καὶ
ἡδιστον ἀνδρὶ χρηστῷ καὶ δικαίῳ κολαζομένους πονη- 30

ροὺς ἰδεῖν. <134> τούτοις πεισθεῖς ὁ Ἰωνάδαβος ἀνα-
 βὰς εἰς τὸ ἄρμα εἰς Σαμάρειαν παραγίνεται. ἀναζη-
 τήσας δὲ πάντας τοὺς Ἀχάβου συγγενεῖς Ἰηοῦς ἀπο-
 κτείνει. βουλόμενος δὲ μηδένα τῶν ψευδοπροφητῶν
 5 μηδ' ἱερέων τῶν Ἀχάβου θεῶν τὴν τιμωρίαν διαφυγεῖν,
 ἀπάτη καὶ δόλῳ πάντας αὐτοὺς συνέλαβεν. <135>
 ἀθροίσας γὰρ τὸν λαὸν ἔφη βούλεσθαι διπλασίονας
 ὢν Ἄχαβος θεῶν εἰσηγήσασθαι προσκυνεῖν, καὶ τοὺς ἐκεί-
 νων ἱερεῖς καὶ προφήτας ἡξίου καὶ δούλους αὐτῶν
 10 παρεῖναι· θυσίας γὰρ πολυτελεῖς καὶ μεγάλας ἐπιτελεῖν
 μέλλειν τοῖς Ἀχάβου θεοῖς, τὸν δ' ἀπολειφθέντα τῶν
 ἱερέων θανάτῳ ζημιώσκειν. ὁ δὲ θεὸς Ἀχάβου Βαὰλ
 ἐκαλεῖτο. <136> τάξας δ' ἡμέραν καθ' ἣν ἔμελλε ποιή-
 σειν τὰς θυσίας, διέπεμψεν ἀνὰ πᾶσαν τὴν τῶν Ἰσρα-
 15 ἡλιτῶν χώραν τοὺς ἄξοντας πρὸς αὐτὸν τοὺς ἱερεῖς τοῦ
 Βαὰλ. ἐκέλευσε δ' Ἰηοῦς τοῖς ἱερεῦσι δοῦναι πᾶσιν
 ἐνδύματα. λαβόντων δὲ παρελθὼν εἰς τὸν οἶκον μετὰ
 τοῦ φίλου Ἰωναδάβου, μὴ τις ἐν αὐτοῖς ἀλλόφυλος εἴη
 καὶ ξένος ἐρευνῆσαι προσέταξεν· οὐ βούλεσθαι γὰρ
 20 τοῖς ἱεροῖς αὐτῶν ἀλλότριον παρατυγχάνειν. <137> τῶν
 δ' εἰπόντων μὲν οὐδένα παρεῖναι ξένον, καταρξαμένων
 δὲ τῶν θυσιῶν, περιέστησεν ἔξωθεν ὀργδοήκοντα τὸν
 ἀριθμὸν ἀνδρας, οὓς ἤδει πιστοτάτους τῶν ὁπλιτῶν,
 κελεύσας αὐτοῖς ἀποκτεῖναι τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ
 25 νῦν τοῖς πατρίοις ἔθεσι τιμωρεῖν πολὺν ἤδη χρόνον
 ὠλιγορημένοις, ἀπειλήσας ὑπὲρ τῶν διαφυγόντων τὰς
 ἐκείνων ἐφαιρήσεσθαι ψυχάς. <138> οἱ δὲ τοὺς τ'
 ἀνδρας ἅπαντας κατέσφαξαν καὶ τὸν οἶκον τοῦ Βαὰλ
 ἐμπρήσαντες ἐκάθηραν οὕτως ἀπὸ τῶν ξενικῶν ἐθισμῶν
 30 τὴν Σαμάρειαν. οὗτος ὁ Βαὰλ Τυρίων ἦν θεός· Ἄχαβος

δὲ τῷ πενθερῷ βουλόμενος χαρίσασθαι Ἰθωβάλῳ, Τυ-
ρίων ὄντι βασιλεῖ καὶ Σιδωνίων, ναόν τ' αὐτῷ κατ-
εσκεύασεν ἐν Σαμαρείᾳ καὶ προφήτας ἀπέδειξε καὶ πά-
σης θρησκείας ἡξίου. <139> ἀφανισθέντος δὲ τούτου
τοῦ θεοῦ τὰς χρυσᾶς δαμάλεις προσκυνεῖν τοῖς Ἰσρα- 5
ηλίταις Ἰηοῦς ἐπέτρεψε. ταῦτα δὲ διαπραξαμένῳ καὶ
προνοήσαντι τῆς κολάσεως τῶν ἀσεβῶν ὁ θεὸς διὰ τοῦ
προφήτου προεῖπεν ἐπὶ τέτταρας γενεάς τοὺς παῖδας
αὐτοῦ βασιλεύσειν τῶν Ἰσραηλιτῶν.

- 7 καὶ τὰ μὲν περὶ Ἰηοῦν ἐν τούτοις ὑπῆρχε· <140> 10
Γοθολία δ' ἡ Ἀχάβου θυγάτηρ ἀκούσασα τὴν τ' Ἰω-
ράμου τάδελφοῦ τελευτὴν καὶ τὴν Ὀχοζία τοῦ παιδὸς
καὶ τοῦ γένους τῶν βασιλέων τὴν ἀπώλειαν, ἐσπούδαζε
μηδένα τῶν ἐκ τοῦ Δαυίδου καταλιπεῖν οἶκον, πᾶν δ'
ἐξαφανίσει τὸ γένος, ὥς ἂν μηδ' εἰς ἑξ αὐτοῦ βασι- 15
λεὺς ἔτι γένοιτο. <141> καὶ τοῦθ' ὥς μὲν ᾤετο διε-
πράξατο, διεσώθη δ' εἰς υἱὸς Ὀχοζία. τρώπῳ δὲ τοιούτῳ
τὴν τελευτὴν διέφυγεν. ἦν Ὀχοζία ὁμοπᾶτριος ἀδελφή,
Ἰωσαβεθὴ ὄνομα· ταύτῃ συνῆν ὁ ἀρχιερεὺς Ἰώακος.
<142> εἰσελθοῦσα δ' εἰς τὸ βασίλειον, κἂν τοῖς ἀπ- 20
εσφαγμένοις τὸν Ἰώακον (τοῦτο γὰρ προσηγορεύετο τὸ
παιδίον) ἐνιαύσιον ἐγκεκρυμένον εὐροῦσα μετὰ τῆς
τρεφούσης, βαστάσασα μετ' αὐτῆς εἰς τὸ ταμιεῖον τῶν
κλινῶν ἀπέκλεισε, καὶ λανθάνοντες ἀνέθρεψαν αὐτὴν τε
καὶ ἀνὴρ αὐτῆς Ἰώδακος ἐν τῷ ἱερῷ ἔτεσιν ἑξ, οἷς ἐβασί- 25
λευσε Γοθολία τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῶν δύο φυλῶν.
- 2 <143> τῷ δ' ἑβδόμῳ κοινολογησάμενός τιςιν Ἰώδακος
πέντε τὸν ἀριθμὸν ἑκατοντάρχους, καὶ πείσας αὐτοὺς
συνεπιθέσθαι μὲν τοῖς κατὰ τῆς Γοθολίας ἐργχειρου-
μένοις τὴν δὲ βασιλείαν τῷ παιδίῳ περιποιῆσαι, λαβὼν 30

ὄρκους οἷς τὸ ἀδελὸς παρὰ τῶν συνεργούντων βεβαιού-
 ται, τὸ λοιπὸν ἐθάρρει ταῖς κατὰ τῆς Γοθολίας ἐλπί-
 σιν. <144> οἱ δ' ἄνδρες οὓς ὁ ἱερεὺς Ἰώδαος κοινω-
 νοὺς τῆς πράξεως παρειλήφει, περιπορευθέντες ἄπασαν
 5 τὴν χώραν, τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας ἐξ αὐτῆς
 ἀθροίσαντες καὶ τοὺς τῶν φυλῶν προεστηκότας ἦκον
 ἄγοντες εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν ἀρχιερεῖα. <145> ὁ
 δὲ πίστιν ἤτησεν αὐτοὺς ἑνορκον, ἥ μὴν φυλάξειν ὅπερ
 ἂν μάθωσιν ἀπόρρητον παρ' αὐτοῦ, σιωπῆς ἕμα καὶ
 10 συμπράξεως δεόμενον. ὥς δ' ἀσφαλὲς αὐτῷ λέγειν
 ὁμωμοκότων ἐγένετο, παραγαγὼν ὃν ἐκ τοῦ Δαυίδου
 γένους ἔτρεφεν, 'οὗτος ὑμῖν' εἶπε 'βασιλεὺς ἐξ ἐκείνης
 τῆς οἰκίας ἦν ἴστε τὸν θεὸν ὑμῖν προφητεύνσαντα βα-
 σιλεύσειν ἄχρι τοῦ παντὸς χρόνου. <146> παραινῶ δὲ
 15 τὴν τρίτην ὑμῶν μοῖραν φυλάττειν αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ,
 τὴν δὲ τετάρτην ταῖς πύλαις ἐφεδιάναι τοῦ τεμένους
 ἀπάσαις, ἥ δὲ μετὰ ταύτην ἐχέτω τὴν τῆς ἀνοιγομένης
 καὶ φερούσης εἰς τὸ βασίλειον πύλης φυλακὴν, τὸ δ'
 ἄλλο πλῆθος ἄοπλον ἐν τῷ ἱερῷ τυγχανέτω· μηδένα
 20 δ' ὀπλίτην εἰσελθεῖν ἐάσητε ἢ μόνον ἱερέα.' <147>
 προσδιέταξε δὲ τούτοις μέρος τι τῶν ἱερέων καὶ Λευίτας
 περὶ αὐτὸν εἶναι τὸν βασιλέα ταῖς μαχαίραις αὐτὸν
 ἐσπασμέναις δορυφοροῦντας, τὸν δὲ τολμήσαντα παρελ-
 θεῖν εἰς τὸ ἱερὸν ὠπλισμένον ἀναιρεῖσθαι παραντίκα,
 25 δεισάντας δὲ μηδὲν παραμεῖναι τῇ φυλακῇ τοῦ βασι-
 λέως. <148> καὶ οἱ μὲν οἷς ὁ ἀρχιερεὺς συνεβούλευσε,
 τούτοις πεισθέντες ἔργῳ τὴν προαίρεσιν ἐδήλουν· ἀνοί-
 ξας δ' Ἰώδαος τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ὀπλοθήκην, ἣν Δαυίδης
 κατεσκεύασε, διεμέρισε τοῖς ἑκατοντάρχοις ἕμα καὶ
 30 ἱερεῦσι καὶ Λευίταις ἅπανθ' ὅσ' ἠῦρεν ἐν αὐτῇ δόρατά

§ 144 = 4 Reg. XI 4; 2 Paral. XXIII 2.

τε καὶ φαρέτρας, καὶ εἴ τι ἕτερον εἶδος ὅπλου κατέλαβε, καὶ καθωπλισμένους ἔστησεν ἐν κύκλῳ περὶ τὸ ἱερὸν συναψομένους τὴν χεῖρα καὶ τὴν εἴσοδον τοῖς οὐ προσήκουσιν οὕτως ἀποτειχίζοντας. <149> συναγαγόντες δὲ τὸν παῖδα εἰς τὸ μέσον ἐπέθεσαν αὐτῷ τὸν στέφανον τὸν βασιλικόν, καὶ τῷ ἐλαίῳ χρίσας Ἰώδαος ἀπέδειξε βασιλέα. τὸ δὲ πλῆθος χαῖρον καὶ κροταλίζον ἔβόα σῶζεσθαι τὸν βασιλέα.

- 3 <150> τοῦ δὲ θορύβου καὶ τῶν ἐπαίνων Γοθολία παρ' ἐλπίδας ἀκούσασα, τεταραγμένη σφόδρα τῇ δια- 10 νοίᾳ μετὰ τῆς ἰδίας ἐξεπήδησε στρατιᾷς ἐκ τοῦ βασιλείου. καὶ παραγενομένην εἰς τὸ ἱερὸν αὐτὴν οἱ μὲν ἱερεῖς εἰσδέχονται, τοὺς δ' ἐπομένους ὀπλίτας εἶρξαν εἰσελθεῖν οἱ περιεστῶτες ἐν κύκλῳ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τοῦτο προστεταγμένων. <151> ἰδοῦσα δὲ Γο- 15 θολία τὸν παῖδα ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐστῶτα καὶ τὸν βασιλικὸν περικείμενον στέφανον, περιρρηξαμένη καὶ δεινὸν ἀνακραγοῦσα φονεῦειν ἐκέλευε τὸν ἐπιβουλεύσαντα αὐτῇ καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφελέσθαι σπουδάζαντα. Ἰώδαος δὲ καλέσας τοὺς ἑκατοντάρχους ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀγαγόν- 20 τας τὴν Γοθολίαν εἰς τὴν φάραγγα τὴν Κεδρῶνος ἀνελεῖν αὐτὴν ἐκεῖ· μὴ γὰρ βούλεσθαι μιᾶναι τὸ ἱερὸν αὐτόθι τὴν ἀλιτήριον τιμωρησάμενον. <152> προσέταξε δέ, κἄν βοηθῶν τις προσέλθῃ, κἀκεῖνον ἀνελεῖν. ἔλλαβόμενοι τοίνυν τῆς Γοθολίας οἱ προστεταγμένοι τὴν 25 ἀναίρεσιν αὐτῆς, ἐπὶ τὴν πύλην τῶν ἡμιόνων τοῦ βασιλέως ἤγαγον, κἀκεῖ διεκρήσαντο.

- 4 <153> ὥς δὲ τὰ περὶ τὴν Γοθολίαν τοῦτον ἐστρατηγήθη τὸν τρόπον, συγκαλέσας τὸν τε δῆμον καὶ τοὺς ὀπλίτας Ἰώδαος εἰς τὸ ἱερὸν ἐξώρῳκωσεν εὖνοεῖν τῷ 30

βασιλεῖ καὶ προνοεῖν αὐτοῦ τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἐπὶ
 πλείον ἀρχῆς. ἔπειτ' αὐτὸν τὸν βασιλέα τιμῆσειν τὸν
 θεὸν καὶ μὴ παραβῆναι τοὺς Μωυσέος νόμους δοῦναι
 πίστιν ἡνάγκασε. <154> καὶ μετὰ ταῦτ' εἰσδραμόντες
 5 τὸν τοῦ Βαὰλ οἶκον, ὃν Γοθολία καὶ ἀνὴρ αὐτῆς Ἰώ-
 ραμος κατεσκεύασεν ἐφ' ὕβρει μὲν τοῦ πατρίου θεοῦ
 τιμῇ δὲ τοῦ Ἀχάβου, κατέσκαψαν, καὶ τὸν ἔχοντα τὴν
 ἱερωσύνην αὐτοῦ Μααθὰν ἀπέκτειναν. <155> τὴν δ'
 ἐπιμέλειαν καὶ φυλακὴν τοῦ ἱεροῦ τοῖς ἱερεῦσι καὶ
 10 Λευítaις ἐπέτρεψεν Ἰώδαος κατὰ τὴν Δαβίδου τοῦ
 βασιλέως διάταξιν, κελεύσας αὐτοὺς δις τῆς ἡμέρας ἐπι-
 φέρειν τὰς νενομισμένας τῶν ὁλοκαυτώσεων θυσίας καὶ
 θυμῶν ἀκολουθῶς τῷ νόμῳ. ἀπέδειξε δὲ τῶν Λευιτῶν
 τινὰς καὶ πυλωροὺς ἐπὶ φυλακῇ τοῦ τεμένους, ὡς μη-
 15 δένα μεμιασμένον παριέναι λανθάνοντα.

<156> τούτων δ' ἕκαστα διατάξας, μετὰ τῶν ἑκα- 5
 τουτάρχων καὶ ἡγεμόνων καὶ τοῦ λαοῦ παντὸς ἐκ τοῦ
 ἱεροῦ παραλαβὼν ἄγει τὸν Ἰώασον εἰς τὸ βασίλειον,
 καὶ καθίσαντος εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον ἐπηυφήμησέ
 20 τε τὸ πλῆθος, καὶ πρὸς εὐωχίαν τραπέντες ἐπὶ πολλὰς
 ἑώρτασαν ἡμέρας· ἡ μὲντοι γε πόλις ἐπὶ τῷ τὴν Γο-
 θολίαν ἀποθανεῖν ἡσυχίαν ἤγαγεν. <157> ἦν δ' Ἰώαςος,
 ὅτε τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ἑτῶν ἑπτὰ, μήτηρ δ' ἦν
 αὐτῷ τὸ μὲν ὄνομα Σαβία, πατρίδος δὲ Βηρσαβεέ. πολ-
 25 λὴν δ' ἐποίησατο τῶν νομίμων φυλακὴν καὶ περὶ τὴν
 τοῦ θεοῦ θρησκείαν φιλοτιμίαν παρὰ πάντα τὸν χρό-
 νον ὃν ὁ Ἰώδαος ἐβίωσεν. <158> ἔγρημε δὲ καὶ γυ-
 ναῖκας δύο παρελθὼν εἰς ἡλικίαν, δόντος τοῦ ἀρχιερέως,
 ἐξ ὧν καὶ ἄρρενες αὐτῷ καὶ θήλειαι παῖδες ἐγένοντο.

§ 154 = 4 Reg. XI 18; 2 Paral. XXIII 17.
 2 Paral. XXIV 1.

§ 157 =

τὰ μὲν οὖν περὶ τοῦ βασιλέως Ἰωάσου, ὡς τὴν τῆς
 Γοθολίας ἐπιβουλήν διέφυγε καὶ τὴν βασιλείαν παρ-
 8 ἔλαβεν, ἐν τούτοις δεδηλώκαμεν· <159> Ἀζάηλος δ' ὁ
 τῶν Σύρων βασιλεὺς πολεμῶν τοῖς Ἰσραηλίταις καὶ τῷ
 βασιλεῖ αὐτῶν Ἰηοῦ, διέφθειρε τῆς πέραν Ἰορδάνου 5
 χώρας τὰ πρὸς τὴν ἀνατολήν τῶν Ρουβηνιτῶν καὶ
 Γαδιτῶν καὶ Μανασσιτῶν, ἔτι δὲ καὶ τὴν Γαλααδίτιν
 καὶ Βαταναίαν, πυρπολῶν πάντα καὶ διαρπάζων καὶ
 τοῖς εἰς χεῖρας ἀπαντῶσι βίαν προσφέρων. <160> οὐ
 γὰρ ἔφθη αὐτὸν Ἰηοῦς ἀμύνασθαι κακοῦντα τὴν χώ- 10
 ραν, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰς τὸ θεῖον ὑπερόπτης γενόμενος
 καὶ καταφρονήσας τῆς ὁσίας καὶ τῶν νόμων ἀπέθανε,
 βασιλεύσας ἔτη τῶν Ἰσραηλιτῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. ἐτάφη
 δ' ἐν Σαμαρείᾳ, τῆς ἀρχῆς διάδοχον Ἰώαζον τὸν υἱὸν
 καταλιπών.

15

- 2 <161> τὸν δὲ τῶν Ἱεροσολύμων βασιλέα Ἰώασον
 ὁρμή τις ἔλαβε τὸν ναὸν ἀνακαινίσαι τοῦ θεοῦ, καὶ
 τὸν ἀρχιερεᾶ καλέσας Ἰώδαον εἰς ἅπασαν ἐκέλευσε πέμ-
 ψαι τὴν χώραν τοὺς Λευίτας καὶ ἱερέας αἰτήσαντας
 ὑπὲρ ἐκάστης κεφαλῆς ἡμίσικλον ἀργύρου εἰς ἐπισκευὴν 20
 καὶ ἀνανέωσιν τοῦ ναοῦ, καταλυθέντος ὑπὸ Ἰωράμου
 καὶ Γοθολίας καὶ τῶν παίδων αὐτῆς. <162> ὁ δ' ἀρ-
 χιερεὺς τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησε, συνεῖς ὡς οὐδεὶς εὐ-
 γνωμόνως προήσεται τὰργύριον· τρίτῳ δὲ καὶ εἰκοστῷ
 τῆς βασιλείας ἔτει μεταπεμψαμένου τοῦ βασιλέως αὐ- 25
 τόν τε καὶ Λευίτας, καὶ ὡς παρακούσαντας ὦν προσ-
 ἔταξεν αἰτιωμένου, καὶ κελεύσαντος εἰς τὸ μέλλον
 προνοεῖσθαι τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ, στρατηγῆματι
 χρῆται πρὸς τὴν συλλογὴν τῶν χρημάτων ὁ ἀρχιερεὺς,
 ᾧ τὸ πλῆθος ἡδέως ἔσχε, τοιούτῳ. <163> ξύλινον 30

κατασκευάσας θησαυρὸν καὶ κλείσας πανταχόθεν, ὁπὴν
ἐν αὐτῷ μίαν ἀνέωξεν· ἔπειτα θεῖς εἰς τὸ ἱερὸν παρὰ
τὸν βωμὸν ἐκέλευσεν ἕκαστον ὅσον βούλεται βαλεῖν εἰς
αὐτὸν διὰ τῆς ὁπῆς εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ. πρὸς
5 τοῦτο πᾶς ὁ λαὸς εὖ διετέθη, καὶ πολὺν ἄργυρον καὶ
χρυσὸν φιλοτιμούμενοι καὶ συνεισφέροντες ἤθροισαν.
<164> κενοῦντες δὲ τὸν θησαυρὸν καὶ παρόντος τοῦ
βασιλέως ἀριθμοῦντες τὸ συνειλεγμένον ὃ τε γραμμα-
τεὺς καὶ ὁ ἱερεὺς τῶν γαζοφυλακίων, ἔπειτ' εἰς τὸν
10 αὐτὸν ἐτίθεσαν τόπον. καὶ τοῦτ' ἐποιοῦν ἐκάστης ἡμέ-
ρας. ὡς δ' ἀποχωρῶντως τὸ πλῆθος ἐδόκει βαλεῖν τῶν
χρημάτων, ἔπεμψαν μισθοῦμενοι λατόμους καὶ οἰκοδό-
μους ὁ ἀρχιερεὺς Ἰώδαος καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰώασος, καὶ
ἐπὶ ξύλα μεγάλα καὶ τῆς καλλίστης ὕλης. <165> ἐπι-
15 σκευασθέντος δὲ τοῦ ναοῦ, τὸν ὑπολειφθέντα χρυσὸν
καὶ ἄργυρον (οὐκ ὀλίγος δ' ἦν) εἷς τε κρατῆρας καὶ
οἶνοχόας καὶ ἐκπώματα καὶ τὰ λοιπὰ σκεύη κατεχρή-
σαντο, θυσίαις τε πολυτελέειν ὁσημέραι τὸν βωμὸν
πιαίνοντες διετέλουν.

20 καὶ ταῦτα μὲν, ἐφ' ὅσον Ἰώδαος χρόνον ἔζη, τῆς
προσηκούσης ἐτύγχανε σπουδῆς· <166> ὡς δ' ἔτελεύ- 3
τησεν οὗτος ἔτη μὲν βιώσας ἑκατὸν καὶ τριάκοντα, δί-
καιος δὲ καὶ πάντα χρηστὸς γενόμενος, ἐτάφη δ' ἐν
ταῖς βασιλικαῖς θήκαις ἐν Ἱεροσολύμοις, ὅτι τῷ Δαυίδου
25 γένει τὴν βασιλείαν ἀνεκτίσματο, προϋδωκεν ὁ βασιλεὺς
Ἰώασος τὴν ἐπιμέλειαν τὴν πρὸς τὸν θεόν. <167> συν-
διεφθάρησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ τοῦ πλήθους πρωτεύοντες,
ὥστε πλημμελεῖν εἰς τὰ δίκαια καὶ νενομισμένα παρ'
αὐτοῖς ἄριστα εἶναι. δυσχεράνας δ' ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ

μεταβολῇ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἄλλων, πέμπει τοὺς
 προφήτας διαμαρτυρησομένους τε τὰ πραττόμενα καὶ
 παύσοντας τῆς πονηρίας αὐτούς. <168> οἱ δ' ἰσχυρὸν
 ἔρωτα καὶ δεινὴν ἐπιθυμίαν ἄρα ταύτης εἶχον, ὥς μήθ'
 οἷς οἱ πρὸ αὐτῶν ἐξυβρίσαντες εἰς τὰ νόμιμα πανοικί 5
 κολασθέντες ἔπαθον μήθ' οἷς οἱ προφητῆται προύλεγον
 πεισθέντες μετανοῆσαι καὶ μετελθεῖν ἐξ ὧν εἰς ἐκεῖνα
 παρανομήσαντες ἐτόρπησαν· ἀλλὰ καὶ Ζαχαρίαν υἱὸν
 τοῦ ἀρχιερέως Ἰωδάου λίθοις ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε βλη-
 θέντα ἀποθανεῖν ἐν τῷ ἱερῷ, τῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ 10
 εὐεργεσιῶν λαθόμενος, <169> ὅτι τοῦ θεοῦ προφητεύειν
 αὐτὸν ἀποδείξαντος στὰς ἐν μέσῳ τῷ πλήθει συνεβού-
 λευεν αὐτῷ τε καὶ τῷ βασιλεῖ τὰ δίκαια πράττειν, καὶ
 ὅτι τιμωρίαν μεγάλην ὑφέξουσιν μὴ πειθόμενοι πρού-
 λεγε. τελευτῶν μέντοι Ζαχαρίας μάρτυρα καὶ δικαστὴν 15
 ὧν ἔπασχε τὸν θεὸν ἐποιεῖτο, ἀντὶ χρηστῆς συμβου-
 λίας, καὶ ὧν ὁ πατὴρ αὐτοῦ παρέσχεεν Ἰωάσω, πικρῶς
 καὶ βιαίως ἀπολλύμενος.

- 4 <170> ἔδωκε μέντοι γ' οὐκ εἰς μακρὸν ὁ βασιλεὺς.
 δίκην ὧν παρενόμησεν. ἐμβαλόντος γὰρ Ἀζαήλου τοῦ 20
 Σύρων βασιλέως εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ τὴν τε Γί-
 ταν καταστρεψαμένου καὶ λεηλατήσαντος (καὶ μέλλον-
 τος) ἐπ' αὐτὸν στρατεύειν εἰς Ἱεροσόλυμα, φοβηθεὶς
 ὁ Ἰώσος, πάντας ἐκκενώσας τοὺς τοῦ θεοῦ θησαυροὺς
 καὶ τοὺς τῶν βασιλείων, καὶ τὰναθήματα καθελὼν, 25
 ἔπεμψε τῷ Σύρῳ, τούτοις ὠνούμενος τὸ μὴ πολιορ-
 κηθῆναι μηδὲ κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων. <171> ὁ δὲ
 πεισθεὶς τῇ τῶν χρημάτων ὑπερβολῇ τὴν στρατιάν οὐκ
 ἐπήγαγεν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα. νόσω μέντοι χαλεπῇ

περιπεσών Ἰώαξος, ἐπιθεμένων αὐτῷ τῶν φίλων τῶν
 Ζαχαρίου, οἳ τὸν θάνατον ἐκδικοῦντες τοῦ Ἰωδάου
 παιδὸς ἐπεβούλευσαν τῷ βασιλεῖ, διεφθάρη πρὸς αὐ-
 τῶν. <172> καὶ θάπτεται μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις, οὐκ
 5 ἐν ταῖς θήκαις δὲ τῶν προγόνων, ἀσεβῆς γενόμενος.
 ἐβίωσε δ' ἔτη ἐπὶ καὶ τετταράκοντα, τὴν δὲ βασιλείαν
 αὐτοῦ διαδέχεται Ἀμασίας ὁ παῖς.

<173> εἰκοστῷ δὲ καὶ πρώτῳ ἔτει τῆς Ἰωάσου βα- 5
 σιλείας παρέλαβε τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἡγεμονίαν Ἰωάξος
 10 ὁ τοῦ Ἰηοῦ υἱὸς ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ κατέσχευεν αὐτὴν
 ἔτεσι δέκα καὶ ἑπτὰ, τοῦ μὲν πατρὸς οὐδ' αὐτὸς μιμη-
 τῆς γενόμενος, ἀσεβήσας δ' ὅσα καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ
 θεοῦ καταφρονήσαντες. <174> ἐταπείνωσε δ' αὐτὸν
 καὶ συνέστειλεν ἐκ τῆς τοσαύτης δυνάμεως ὁ τῶν Σύ-
 15 ρων βασιλεὺς εἰς ὀπλίτας μυrioύς καὶ πεντήκοντα ἰπ-
 πεῖς, στρατεύσας ἐπ' αὐτόν, καὶ πόλεις τε μεγάλας καὶ
 πολλὰς αὐτὸν ἀφελόμενος καὶ τὴν στρατιὰν αὐτοῦ δια-
 φθείρας. <175> ταῦτα δ' ἔπαθεν ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν
 λαὸς κατὰ τὴν Ἑλισσαίου προφητείαν. ὅτ' Ἀζάηλου
 20 βασιλεύσειν προεῖπε τῶν Σύρων καὶ Δαμασκηνῶν ἀπο-
 κτείναντα τὸν δεσπότην. ὢν δ' ἐν ἀπόροις οὕτω κα-
 κοῖς Ἰωάξος ἐπὶ δέησιν καὶ ἱκετείαν τοῦ θεοῦ κατ-
 ἔφυγε, ῥύσασθαι τῶν Ἀζάηλου χειρῶν αὐτὸν παρακαλῶν
 καὶ μὴ περιδεῖν ὑπ' ἐκείνῳ γενόμενον. <176> ὁ δὲ
 25 θεὸς καὶ τὴν μετάνοιαν ὡς ἀρετὴν ἀποδεχόμενος, καὶ
 νουθετῶν μᾶλλον τοὺς δυναμένους, τελέως μὴ ἀπολ-
 λύναι δοκοῦν αὐτῷ, δίδωσιν αὐτῷ τὴν ἐκ τοῦ πολέμου
 καὶ τῶν κινδύνων ἄδειαν. εἰρήνης δ' ἡ χώρα λαβο-
 μένη ἀνέδραμέ τε πάλιν εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν
 30 καὶ ἡνθῆνῃσε.

6 <177> μετὰ δὲ τὴν Ἰωάξου τελευτὴν ἐκδέχεται τὴν ἀρχὴν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰώασος. ἑβδομον ἤδη καὶ τριακοστὸν ἔτος βασιλεύοντος Ἰώασου τῆς Ἰούδα φυλῆς, παρέλαβε τὴν ἀρχὴν οὗτος ὁ Ἰώασος ἐν Σαμαρείᾳ τῶν Ἰσραηλιτῶν (καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς τὴν αὐτὴν εἶχε προσ- 5 ηγορίαν τῷ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βασιλεῖ), καὶ κατέσχευ αὐτὴν ἑτεσὶν ἑκκαίδεκα. <178> ἀγαθὸς δ' ἦν καὶ οὐδὲν ὅμοιος τῷ πατρὶ τὴν φύσιν. κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν Ἑλισσαίου τοῦ προφήτου γηραιοῦ μὲν ἤδη τυγχάνοντος, εἰς δὲ νόσον ἐμπεπτωκότος, ἦκεν ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν 10 βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν ἐπισκεψόμενος. <179> καταλαβὼν δ' αὐτὸν ἐν ἐσχάτοις ὄντι κλαίειν ἤρξατο, [βλέποντος αὐτοῦ,] καὶ ποτινῶσθαι καὶ πατέρα τ' ἀποκαλεῖν καὶ ὄπλον. δι' αὐτὸν γὰρ μηδέποτε χρήσασθαι πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ὅπλοις, ἀλλὰ ταῖς ἐκείνου προφητείαις 15 ἀμαχητὶ κρατεῖν τῶν πολεμίων· νῦν δ' ἀπιέναι μὲν αὐτὸν ἐκ τοῦ ζῆν, καταλείπειν δ' ἐξωπλισμένοις [τοῖς Σύροις] τοῖς αὐτῶν πολεμίοις. <180> οὐδ' αὐτῷ τοίνυν ζῆν ἔτ' ἀσφαλὲς ἔλεγεν, ἀλλὰ καλῶς ἔχειν συ- 20 ξεορμᾶν αὐτῷ καὶ συναπαίρειν τοῦ βίου. ταῦτ' ὀδυρόμενον Ἑλισσαῖος παρεμυθεῖτο τὸν βασιλέα, καὶ τόξον ἐκέλευσεν αὐτῷ κομισθῆν ἐντεῖναι τοῦτο. ποιήσαντος οὖν εὐτρεπὲς τοῦ βασιλέως τὸ τόξον, ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ τῶν χειρῶν ἐκέλευσε τοξεύειν. τρία δὲ βέλη αὐτοῦ προεμένου, εἶτα δ' ἀναπαυσάμενον, <181> 'πλεῖω μὲν' 25 εἶπεν 'ἀφ' ἐκ ῥιζῶν ἂν τὴν τῶν Σύρων βασιλείαν ἐξεῖλεις· ἐπεὶ δὲ τρισὶν ἡρκέσθης μόνοις, τοσαύταις καὶ μάχαις κρατήσεις συμβαλὼν τοῖς Σύροις, ἵνα τὴν χώραν ἦν ἀπέτεμον τοῦ σοῦ πατρὸς ἀνακτήσῃ.' καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ταῦτ' ἀκούσας ἀπηλλάγη, <182> μετ' οὐ 30

πολὺν δὲ καὶ ὁ προφήτης ἀπέθανεν, ἀνὴρ ἐπὶ δικαιοσύνῃ διαβόητος καὶ φανερώς σπονδασθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ· θαυμαστὰ γὰρ καὶ παράδοξα διὰ τῆς προφητείας ἐπεδείξατο ἔργα, καὶ μνήμης λαμπρᾶς παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἀξιώθέντα. 5 ἔτυχε δὲ καὶ ταφῆς μεγαλοπρεποῦς, καὶ οἷας εἰκὸς ἦν τὸν οὕτω θεοφιλῇ μεταλαβεῖν. <183> συνέβη δὲ καὶ ποτε, ληστῶν τινῶν ῥιψάντων εἰς τὸν Ἑλισσαίου τάφον ὃν ἦσαν ἀνηρηκότες, τὸν νεκρὸν τῷ σώματι αὐτοῦ προσκολληθέντα ἀναζωπυρῆσαι.

10 καὶ τὰ μὲν περὶ Ἑλισσαίου τοῦ προφήτου, ζῶν θ' ὅσα προεῖπε καὶ ὡς μετὰ τὴν τελευτήν ἔτι δύναμιν εἶχε θείαν, ἥδη δεδηλώκαμεν· <184> τελευτήσαντος δὲ 7 τοῦ Σύρων βασιλέως Ἀζαήλου, εἰς Ἀδαδον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡ βασιλεία παραγίνεται, πρὸς ὃν συνάπτει πόλε-

15 μόν Ἰώασος ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεύς, καὶ τρισὶ μέχαις νικήσας αὐτὸν ἀφείλετο τὴν χώραν ἅπασαν, καὶ ὅσας ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀζάηλος πόλεις καὶ κώμας τῆς Ἰσραηλιτῶν βασιλείας παρέλαβε. τοῦτο μέντοι κατὰ τὴν Ἑλισσαίου προφητείαν ἐγένετο. <185> ἐπεὶ δὲ συνέβη

20 καὶ Ἰώασον ἀποθανεῖν, ὃ μὲν ἐν Σαμαρείᾳ κηδεύεται, καθῆκε δ' εἰς Ἱεροσόλμον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡ ἀρχή.

<186> δευτέρῳ δ' ἔτει τῆς Ἰωάσου βασιλείας τῶν 9 Ἰσραηλιτῶν, ἐβασίλευσεν Ἀμασίας τῆς Ἰούδα φυλῆς ἐν Ἱεροσολύμοις, μητρὸς ὦν Ἰωδαδῆς τοῦνομα, πολίτιδος

25 δὲ τὸ γένος. θαυμαστῶς δὲ τοῦ δικαίου προυνόει, καὶ ταῦτα νέος ὢν. παρελθὼν δ' ἐπὶ τὰ πράγματα καὶ τὴν ἀρχὴν ἔγνω δεῖν πρῶτον Ἰωάσφ τιμωρῆσαι τῷ πατρὶ καὶ τοὺς ἐπιθεμένους αὐτῷ φίλους κολάσαι. <187> καὶ τούτους μὲν συλλαβὼν ἅπαντας ἐφόνευσε,

τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν οὐδὲν εἰργάσατο δεινόν, ἀκό-
 λουθα ποιῶν τοῖς Μωυσέος νόμοις, ὃς οὐκ ἐδικαίωσε
 διὰ πατέρων ἀμαρτίας τέκνα κολάζειν. <188> ἔπειτα
 στρατιὰν ἐπιλέξας ἐκ τῆς Ἰουδα φυλῆς καὶ Βενιαμίτιδος
 τῶν ἐν ἀκμῇ καὶ ὑπὲρ εἴκοσιν ἔτη γεγονότων, καὶ ⁵
 συναθροίσας ὡς τριάκοντα μυριάδας, τούτων μὲν ἑκα-
 τοντάρχους κατέστησε, πέμψας δὲ καὶ πρὸς τὸν τῶν
 Ἰσραηλιτῶν βασιλέα μισθοῦνται δέκα μυριάδας ὀπλιτῶν
 ταλάντων ἑκατὸν ἀργυρίου· διεγνώκει γὰρ τοῖς Ἀμα-
 ληκιτῶν ἔθνεσι καὶ Ἰδουμαίων καὶ Γαβαλιτῶν ἐπιστρα- ¹⁰
 τεύσασθαι. <189> παρασκευασαμένου δὲ πρὸς τὴν
 στρατείαν καὶ μέλλοντος ἐξορμᾶν, ὁ προφήτης τὸν τῶν
 Ἰσραηλιτῶν στρατὸν ἀπολῦσαι συνεβούλευσεν· εἶναι
 γὰρ ἄσεβῃ, καὶ τὸν θεὸν ἤτταν αὐτῷ προλέγειν χρη-
 σαμένῳ τούτοις συμμάχοις, περιέσεσθαι δὲ τῶν πολε- ¹⁵
 μίων καὶ μετ' ὀλίγων αὐτοῖς ἀγωνιζόμενον βουλομένου
 τοῦ θεοῦ. <190> δυσφοροῦντος δὲ τοῦ βασιλέως ἐπὶ
 τῷ φθῆναι τὸν μισθὸν δεδωκέναι τοῖς Ἰσραηλίταις,
 παρήναι ποιεῖν ὁ προφήτης ὅτι τῷ θεῷ δοκεῖ· χρή-
 ματι δ' αὐτῷ πολλὰ παρ' αὐτοῦ γενήσεσθαι. καὶ τοὺς ²⁰
 μὲν ἀπολύει, χαρίζεσθαι τὸν μισθὸν εἰπών, αὐτὸς δὲ
 μετὰ τῆς οἰκείας δυνάμεως ἐπὶ τὰ προειρημένα τῶν
 ἔθνων ἐστράτευσε. καὶ κρατήσας αὐτῶν τῇ μάχῃ μυ-
 ρίους μὲν ἀπέκτεινε, <191> τοσοῦτους δὲ ζῶντας ἔλα-
 βεν, οὓς ἐπὶ τὴν μεγάλην ἀγυγὼν πέτραν, ἥπερ ἐστὶν ²⁵
 κατὰ τὴν Ἀραβίαν, ἀπ' αὐτῆς κατεκρήμνισεν· ἀπήγαγέ
 τε λείαν πολλὴν καὶ πλοῦτον ἄφθονον ἐκ τῶν ἔθνων.
 <192> Ἀμασίον δ' ἐν τούτοις ὑπάρχοντας, οἱ τῶν
 Ἰσραηλιτῶν οὓς ἀπέλυσεν μισθωσάμενος, ἀγανακτήσαντες
 ἐπὶ τούτῳ καὶ νομίσαντες ὕβριν εἶναι τὴν ἀπόλυσιν ³⁰

(οὐ γὰρ ἂν τοῦτο παθεῖν μὴ κατεγνωσμένους), ἐπῆλ-
θον αὐτοῦ τῇ βασιλείᾳ, καὶ μέχρι Βηθσεμὴρων προελ-
θόντες διήρπασαν τὴν χώραν, καὶ πολλὰ μὲν ἔλαβον
ὑποζύγια, τρισχιλίους δ' ἀνθρώπους ἀπέκτειναν.

- 5 <193> Ἀμασίας δὲ τῇ νίκῃ καὶ τοῖς κατορθώμασιν 2
ἐπαρθεὶς τὸν μὲν τούτων αἷτιον αὐτῷ θεὸν γενόμενον
ὑπερορᾶν ἤρξατο, οὓς δ' ἐκ τῆς Ἀμαλνηιτῶν χώρας
ἐκόμισε, τούτους σεβόμενος διετέλει. προσελθὼν δ' ὁ
προφήτης αὐτῷ θαυμάζειν ἔλεγεν, <194> εἰ τούτους
10 ἡγεῖται θεοὺς οἱ τοὺς ἰδίους, παρ' οἷς ἐτιμῶντο, μὴδὲν
ᾤκησαν, μὴδ' ἐκ χειρῶν ἐρρύσαντο τῶν ἐκείνου, ἀλλ'
ὑπερεῖδον πολλοὺς τ' αὐτῶν ἀπολλυμένους καὶ αὐτοὺς
αἰχμαλωτισθέντας· κεκομίσθαι γὰρ εἰς Ἱεροσόλυμα τούτῳ
τῷ τρόπῳ, καθὼς ἂν τις τῶν πολεμίων τινὰς ζωογήσας
15 ἤγαγε. <195> τῷ δὲ βασιλεῖ ταῦτ' ὀργὴν ἐκίνησε,
καὶ προσέταξεν ἡσυχίαν ἔχειν τὸν προφήτην, ἀπειλή-
σας αὐτὸν κολάσειν ἂν πολυπραγμονῇ. καὶ ὁ μὲν ἡσυ-
χάζειν εἶπεν, οὐκ ἀμελήσειν δ' ὧν ἐπικεχείρηκε νεω-
τερίζειν τὸν θεὸν προύλεγεν. <196> Ἀμασίας δὲ κατέχειν
20 αὐτὸν ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις οὐ δυνάμενος, ἄς παρὰ τοῦ
θεοῦ λαβὼν εἰς αὐτὸν ἐξύβριζεν, ἀλλὰ φρονηματισθεὶς
ἔγραψεν Ἰωάσῳ τῷ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεῖ, κελεύων
ὑπακούειν αὐτῷ σὺν παντὶ τῷ λαῷ, ὥς καὶ πρότερον
ὑπήκουε τοῖς προγόνοις αὐτοῦ, Δαυίδῃ καὶ Σολομῶνι·
25 ἢ μὴ βουλόμενον εὐγνωμονεῖν, εἰδέναι πολέμῳ περὶ
τῆς ἀρχῆς διακριθισόμενον. <197> ἀντέγραψεν δ' ὁ
Ἰώασος τὰδε. Ἰωάκειος βασιλεῖ Ἀμασίας. ἦν
ἐν τῷ Αἰβάνῳ ὄρει κυπάριστος παμμεγέθης καὶ ἄκανος.
αὕτη πρὸς τὴν κυπάριστον ἔπεμψε μνηστευομένη τὴν

§ 192 = 2 Paral. XXV 13.

§ 196 = 2 Paral. XXV 17;

4 Reg. XIV 8.

θυγατέρα αὐτῆς πρὸς γάμον τῷ παιδί· μεταξὺ δὲ ταῦτα λέγουσαν θηρίον τι παρερχόμενον κατεπάτησε τὴν ἄκωνον. <198> τοῦτ' οὖν ἔσται σοι παράδειγμα τοῦ μὴ μειζόνων ἐφίεσθαι, μηδ' ὅτι τὴν πρὸς Ἀμαληκίτας μάχην ἠτύχησας, ἐπὶ ταύτῃ γανρούμενος σαντῷ καὶ 5 τῇ βασιλείᾳ σου κινδύνους ἐπισπῶ.'

3 <199> ταῦτα δ' ἀναγνούς Ἀμασίας ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τὴν στρατείαν παρωξύνθη, τοῦ θεοῦ παρορμῶντος αὐτόν, οἶμαι, πρὸς αὐτήν, ἵνα τῶν παρανομηθέντων εἰς αὐτὸν δίκην ἀπολάβῃ. ὥς δ' ἐξήγαγε μετὰ τῆς δυνά- 10 μεως ἐπὶ τὸν Ἰώασον καὶ συνάπτειν μάχην ἔμελλον, τὸ Ἀμασίου στράτευμα φόβος αἰφνίδιος καὶ κατέπληξις, οἷαν θεὸς οὐκ εὐμενῆς ὢν ἐντίθησιν, εἰς φυγὴν ἔτρεψε, καὶ πρὶν εἰς χεῖρας ἔλθειν. <200> διασπαρέντων δὴ ὑπὸ τοῦ δέους αὐτῶν, μονωθέντα τὸν Ἀμασίαν 15 ληφθῆναι συνέβη πρὸς τῶν πολεμίων αἰχμάλωτον· ἠπείλησε δ' αὐτῷ θάνατον Ἰώασος, εἰ μὴ πείσειε τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἀνοίξαντας αὐτῷ τὰς πύλας δέξασθαι μετὰ τῆς στρατιᾶς εἰς τὴν πόλιν. <201> καὶ Ἀμασίας μὲν ὑπ' ἀνάγκης καὶ τοῦ περὶ τὸ ζῆν δέους ἐποίησεν 20 εἰσδεχθῆναι τὸν πολέμιον· ὃ δὲ διακόψας τι τοῦ τείχους ὥς τετρακοσίων πήχεων, ἐφ' ἄρματος εἰσῆλκε διὰ τῆς διακοπῆς εἰς Ἱεροσόλυμα, τὸν Ἀμασίαν ἄγων αἰχμάλωτον. <202> κύριός τε τούτῳ τῷ τρόπῳ γενόμενος τῶν Ἱεροσολύμων τοὺς τε τοῦ θεοῦ θησαυροὺς 25 ἀνείλετο, καὶ ὅσος ἦν τῷ Ἀμασίᾳ χρυσὸς καὶ ἄργυρος ἐν τοῖς βασιλείοις ἐξεφόρησε, καὶ οὕτως αὐτὸν ἀπολύσας τῆς αἰχμαλωσίας ἀνέξεν εἰς Σαμάρειαν. <203> ταῦτα δ' ἐγένετο περὶ τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἔτει τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ τῆς Ἀμασίου βασιλείας, ὃς μετὰ ταῦτα 30

ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων φεύγει μὲν εἰς Λάχεισαν
 πόλιν, ἀναιρεῖται δ' ὑπὸ τῶν ἐπιβούλων πεμψάντων
 ἐκεῖ τοὺς ἀποκτενοῦντας αὐτόν. καὶ τὸ μὲν σῶμα κο-
 μίσαντες εἰς Ἱεροσόλυμα βασιλικῶς ἐκήδευσαν, <204>
 5 κατέστρεψε δ' οὕτως Ἀμασίας τὸν βίον διὰ τὸν νεωτε-
 ρισμὸν καὶ τὴν πρὸς τὸν θεὸν ὀλιγωρίαν, βιώσας μὲν
 ἔτη τέτταρα καὶ πεντήκοντα, βασιλεύσας δ' ἑννέα καὶ
 εἴκοσι· διαδέχεται δ' αὐτὸν ὁ παῖς Ὁζίας τοῦνομα.

<205> πεντεκαδεκάτῳ δ' ἔτει τῆς Ἀμασίου βασι- 10
 10 λείας ἐβασίλευσε τῶν Ἰσραηλιτῶν Ἰωάσου υἱὸς Ἱερο-
 βόαμος ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη τετταράκοντα. οὗτος ὁ βασι-
 λεὺς τὰ μὲν εἰς τὸν θεὸν ὑβριστῆς καὶ παράνομος
 δεινῶς ἐγένετο, εἰδωλὰ τε σεβόμενος καὶ πολλοὺς ἀτό-
 πους καὶ ξένοις ἐργειῶν ἔργοις, τῷ δὲ λαῷ τῶν
 15 Ἰσραηλιτῶν μυριάων κακῶν αἵτιος ὑπῆρξε. <206> τοῦτῳ
 προυφήτευσέ τις Ἰωνᾶς ὡς δεῖ πολεμήσαντα τοῖς Σύ-
 ροις αὐτὸν κρατῆσαι τῆς ἐκείνων δυνάμεως καὶ πλα-
 τῦναι τὴν αὐτοῦ βασιλείαν, τοῖς μὲν κατὰ τὴν ἄρχον
 μέρεσιν ἕως Ἀμάθου πόλεως, τοῖς δὲ κατὰ τὴν μεσημ-
 20 βρίαν ἕως τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης· <207> τὸ γὰρ
 ἀρχαῖον οἱ ὄροι τῆς Χαναναίας ἦσαν οὗτοι, καθὼς ὁ
 στρατηγὸς Ἰησοῦς περιώρισε. στρατεύσας οὖν ἐπὶ τοὺς
 Σύρους ὁ Ἱεροβόαμος καταστρέφεται πᾶσαν αὐτῶν τὴν
 χώραν, ὡς προυφήτευσεν Ἰωνᾶς.

25 <208> ἀναγκαῖον δ' ἡγησάμην, τὴν ἀκρίβειαν τῶν 2
 πραγμάτων παραδῶσειν ὑπεσχημένος, ὅσα καὶ περὶ τού-
 του τοῦ προφήτου ἡΰρον ἐν ταῖς Ἑβραϊκαῖς βίβλοις
 ἀναγεγραμμένα διεξελθεῖν. κελευσθεὶς γὰρ οὗτος ὑπὸ
 τοῦ θεοῦ πορευθῆναι μὲν εἰς τὴν Νίνον βασιλείαν,
 30 κηρῶναι δ' ἐκεῖ γενόμενον ἐν τῇ πόλει ὅτι τὴν ἀρχὴν

ἀπολέσει, δείσας οὐκ ἀπῆλθεν, ἀλλ' ἀποδιδράσκει τὸν
θεὸν εἰς Ἰόπην πόλιν, καὶ πλοῖον εὗρων ἐμβὰς εἰς
Ταρσὸν ἔπλει τῆς Κιλικίας. <209> ἐπιγενομένου δὲ
χειμῶνος σφοδροτάτου καὶ κινδυνεύοντος καταδῦναι
τοῦ σκάφους, οἱ μὲν ναῦται καὶ ὁ κυβερνήτης καὶ αὐ- 5
τὸς ὁ ναύκληρος εὐχὰς ἐποιοῦντο χαριστηρίους εἰ δια-
φύγοιεν τὴν θάλατταν, ὁ δ' Ἰωνᾶς ἐγκαλύψας αὐτὸν
ἐβέβλητο, μηδὲν ὦν τοὺς ἄλλους ἐώρα ποιοῦντας μι-
μούμενος. <210> αὖξοντος δ' ἔτι μᾶλλον τοῦ κλύδω-
νος καὶ βιαιοτέρας γενομένης ὑπὸ τῶν πνευμάτων τῆς 10
θαλάττης, ὑπονοήσαντες, ὥς ἐνδέχεται τινα τῶν ἐμ-
πλεόντων αἴτιον αὐτοῖς εἶναι τοῦ χειμῶνος, συνέθεντο
κλήρω τοῦτον ὅστις ποτ' ἦν μαθεῖν. <211> κληρωσα-
μένων οὖν ὁ προφήτης λαγχάνει. πυνθανομένων δὲ
πόθεν τ' εἴη καὶ τί μετέρχεται, τὸ μὲν γένος ἔλεγεν 15
Ἑβραῖος εἶναι, προφήτης δὲ τοῦ μεγίστου θεοῦ. συν-
εβούλευσεν οὖν αὐτοῖς, εἰ θέλουσιν ἀποδρᾶναι τὸν
παρόντα κίνδυνον, ἐκβαλεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πέλαγος·
αἴτιον γὰρ αὐτοῖς εἶναι τοῦ χειμῶνος. <212> οὐ δὲ τὸ
μὲν πρῶτον οὐκ ἐτόλμων, κρίνοντας ἀσέβημα εἶναι ξένον 20
ἄνθρωπον καὶ πεπιστευκότα αὐτοῖς τὸ ζῆν εἰς φανεράν
οὕτως ἀπώλειαν ἐκρῖψαι· τελευταῖον δ' ὑπερβιαζομένον
τοῦ κακοῦ καὶ ὅσον οὐπω μέλλοντος βαπτίζεσθαι τοῦ
σκάφους, ὑπὸ τε τοῦ προφήτου παρορμηθέντες αὐτοῦ
καὶ ὑπὸ τοῦ δέους τοῦ περὶ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας 25
ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν θάλατταν. <213> καὶ ὁ μὲν
χειμῶν ἐστάλη, τὸν δὲ λόγος ὑπὸ τοῦ κήτους κατα-
ποθέντα τρεῖς ἡμέρας καὶ τοσαύτας νύκτας εἰς τὸν
Εὐξείνιον ἐκβρασθῆναι πόντον, ζῶντα καὶ μηδὲν τοῦ
σώματος λελωημένον. <214> ἔνθα τοῦ θεοῦ δεηθεὶς 30

συγγνώμην αὐτῷ παρασχεῖν τῶν ἡμαρτημένων, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Νίνου πόλιν, καὶ σταθεὶς εἰς ἐπήκοον ἐκήρυτ-
 τεν ὥς μετ' ὀλίγον πᾶν χρόνον ἀποβαλοῦσι τὴν ἀρχὴν
 τῆς Ἀσίας. καὶ ταῦτα δηλώσας ὑπέστρεψε. διεξῆλθον
 5 δὲ τὴν περὶ αὐτοῦ διήγησιν ὥς ἡῶρον ἀναγεγραμμένην.

〈215〉 Ἱεροβόαμος δ' ὁ βασιλεὺς μετὰ πάσης εὐδαι- 3
 μονίας τὸν βίον διαγαγὼν καὶ ἄρξας ἔτη τετταράκοντα
 ἐτελεύτησε. καὶ θάπτεται μὲν ἐν Σαμαρείᾳ, διαδέχεται
 δ' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς Ζαχαρίας. 〈216〉 τὸν
 10 αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ Ὀζίας ὁ τοῦ Ἀμασίου υἱός, ἔτος
 ἥδη τέταρτον πρὸς τοῖς δέκα βασιλεύοντος Ἱεροβοάμου,
 τῶν δύο φυλῶν ἐβασίλευσεν ἐν Ἱεροσολύμοις, μητρὸς
 ὦν Ἀχιάλας μὲν τοῦνομα ἀστῆς δὲ τὸ γένος. ἀγαθὸς
 δ' ἦν καὶ δίκαιος τὴν φύσιν καὶ μεγαλόφρων καὶ προ-
 15 νοῆσαι τῶν πραγμάτων φιλοπονώτατος. 〈217〉 στρα-
 τευσάμενος δὲ καὶ ἐπὶ Παλαιστινοὺς καὶ νικήσας μάχῃ
 πόλεις αὐτῶν ἔλαβε κατὰ κράτος Γίτιαν καὶ Ἰάμνειαν,
 καὶ κατέσκαψεν αὐτῶν τὰ τείχη. μετὰ δὲ ταύτην τὴν
 στρατείαν ἐπῆλθε τοῖς τῇ Αἰγύπτῳ γειννῶσιν Ἰσραῦλ,
 20 καὶ πόλιν κτίσας ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἐγκατέστη-
 σεν αὐτῇ φρουράν. 〈218〉 ἔπειτα τοὺς Ἀμμανίτας
 καταστρεψάμενος καὶ φόρους αὐτοῖς ὀρίσας τελεῖν, καὶ
 πάντα τὰ μέχρη τῶν Αἰγυπτίων ὄρων χειρωσάμενος,
 τῶν Ἱεροσολύμων ἤρχετο ποιεῖσθαι τὸ λοιπὸν τὴν ἐπι-
 25 μέλειαν. ὅσα γὰρ τῶν τειχῶν ἢ ὑπὸ τοῦ χρόνου κατε-
 βέβλητο ἢ ὑπὸ τῆς ὀλιγορίας τῶν πρὸ αὐτοῦ βασι-
 λέων, ταῦτά τ' ἀνωκοδόμει καὶ κατεσκεύαζεν, ὅσα τ'
 ἦν κατεσκαμμένα ὑπὸ τοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλέως,
 ὅτε τὸν πατέρα αὐτοῦ λαβὼν αἰχμάλωτον τὸν Ἀμασίαν
 30 εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. 〈219〉 προσωκοδόμησε δὲ καὶ

πύργους πολλοὺς πεντήκοντα πήχεων καὶ ἑκατόν. καὶ φρουροὺς δ' ἐνετείχισε τοῖς ἐρήμοις χωρίοις, καὶ πολλοὺς ὀχετοὺς ὥρυξεν ὑδάτων. ἦν δ' αὐτῷ καὶ ὑποξυγίων καὶ τῶν ἄλλων θρεμμάτων ἔπειρόν τι πλῆθος· <220> εὐφυῆς γὰρ ἦν ἡ χώρα πρὸς νομάς. γεωργικὸς ⁵ δ' ὢν σφόδρα τῆς γῆς ἐπεμελεῖτο, φυτοῖς αὐτὴν καὶ παντοδαποῖς τιθηνῶν σπέρμασι. στρατιᾶς δ' εἶχεν ἐπιλέκτου περὶ αὐτὸν μυριάδας ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, ἧς ἡγεμόνες ἦσαν καὶ ταξίαρχοι καὶ χιλίαρχοι γενναῖοι καὶ τὴν ἀλκὴν ἀνυπόστατοι, τὸν ἀριθμὸν δισχίλιοι. <221> ¹⁰ διέταξε δ' εἰς φάλαγγας τὴν ὅλην στρατιάν, καὶ ὥπλισε ῥομφαίαν δοὺς ἑκάστῳ καὶ θυρεοὺς καὶ θώρακας χαλκοῦς καὶ τόξα καὶ σφενδόνας. ἔτι δὲ καὶ πρὸς τούτοις μηχανήματα πολλὰ πρὸς πολιορκίας κατεσκεύασε, πετροβόλα τε καὶ δορυβόλα [καὶ ἄρτηρας] καὶ ἄρπαγας ¹⁵ καὶ ὅσα τούτοις ὅμοια.

- 4 <222> γενόμενος δ' ἐν τοιαύτῃ συντάξει καὶ παρασκευῇ διεφθάρη τὴν διάνοιαν ὑπὸ τύφου, καὶ χανωθεὶς θνητῇ περιουσίᾳ τῆς ἀθανάτου καὶ πρὸς ἅπαντα διαρκοῦς τὸν χρόνον ἰσχύος ὠλιγόρησεν (αὕτη δ' ἦν ²⁰ ἡ πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβεια καὶ τὸ τηρεῖν τὰ νόμιμα), <223> ὥλισθε δ' ὑπ' εὐπραγίας καὶ κατηνέχθη πρὸς τὰ τοῦ πατρὸς ἁμαρτήματα, πρὸς ἃ κἀκεῖνον ἡ τῶν ἀγαθῶν λαμπρότης καὶ τὸ μέγεθος τῶν, πραγμάτων, οὐ δυνηθέντα προστῆναι καλῶς αὐτῶν, ἤγαγεν. ἐν- ²⁵ στάσης δ' ἡμέρας ἐπισήμου καὶ πᾶνδημον ἐορτὴν ἐχούσης, ἐνδὺς ἱερατικὴν στολὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸ τέμενος, ἐπιθυμιάσων ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ βωμοῦ τῷ θεῷ. <224> τοῦ δ' ἀρχιερέως Ἀξαρίου, ὄντων σὺν αὐτῷ ἱερέων ὀρδοῦντα, κωλύοντος αὐτόν (οὐ γὰρ ἐξὸν ἐπιθύειν ³⁰

εἶπον, μόνοις δ' ἐφείσθαι τοῦτο ποιεῖν τοῖς ἐκ τοῦ
 Ἀαρῶνος γένους), καταβοώντων δ' ἐξιέναι καὶ μὴ
 παρανομεῖν εἰς τὸν θεόν, ὀργισθεῖς ἠπείλησεν αὐτοῖς
 θάνατον, εἰ μὴ τὴν ἡσυχίαν ἄξουσιν. <225> μεταξὺ δὲ
 5 σεισμὸς ἐκλόνησε τὴν γῆν μέγας, καὶ διαστάντος τοῦ
 ναοῦ φέγγος ἡλίου λαμπρὸν ἐξέλαμψε καὶ τῇ τοῦ βα-
 σιλέως ὕψει προσέπεσεν, ὥς τῷ μὲν εὐθέως λέπραν
 ἐπιδραμεῖν, πρὸ δὲ τῆς πόλεως, πρὸς τῇ καλουμένῃ
 Ἐρωγῇ, τοῦ ὕρου ἀπορραγῆναι τὸ ἥμισυ τοῦ κατὰ
 10 τὴν δύσιν, καὶ κυλισθὲν τέτταρας σταδίους ἐπὶ τὸ
 ἀνατολικὸν ὄρος στήναι, ὥς τὰς τε παρόδους ἐμφρα-
 γῆναι καὶ τοὺς παραδείσους τοὺς βασιλικούς. <226>
 ἐπεὶ δὲ κατελιγμένην τὴν ὕσιν τοῦ βασιλέως ὑπὸ τῆς
 λέπρας εἶδον οἱ ἱερεῖς, ἔφραζόν τ' αὐτῷ τὴν συμφορὰν
 15 καὶ ἐκέλευον ἐξιέναι τῆς πόλεως ὥς ἐναγῇ. ὃ δ' ὑπ'
 αἰσχύνῃς τε τοῦ συμβεβηκότος δεινοῦ καὶ τοῦ μηκέτ'
 αὐτῷ παρορησίαν εἶναι τὸ κελευόμενον ἐποίει, τῆς ὑπὲρ
 ἄνθρωπον διανοίας καὶ τῶν διὰ τοῦτ' εἰς τὸν θεὸν
 ἀσεβημάτων ταλαίπωρον οὕτω καὶ οἰκτρὰν ὑπομείνας
 20 δίκην. <227> καὶ χρόνον μὲν τινα διῆγεν ἔξω τῆς
 πόλεως, ἰδιώτην ἀποζῶν βίον, τοῦ παιδὸς αὐτῷ Ἰωθά-
 μου τὴν ἀρχὴν παραλαβόντος· ἔπειτ' ὑπὸ λύπῃς καὶ
 ἀθυμίας τῆς ἐπὶ τοῖς γεγεννημένοις ἀπέθανεν, ἔτη μὲν
 βιώσας ὀκτὼ καὶ ἐξήκοντα, τούτων δὲ βασιλεύσας πεντή-
 25 κοντα δύο. ἐκηδεύθη δὲ μόνος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ κήποις.

<228> ὁ δὲ τοῦ Ἱεροβοάμου παῖς Ζαχαρίας ἔξ μηνὸς 11
 βασιλεύσας τῶν Ἰσραηλιτῶν, δολοφονηθεὶς ἀπέθανεν
 ὑπὸ φίλου τινός, Σελλούμου μὲν τοῦνομα Ἰαβήσου δ'
 υἱοῦ, ὃς καὶ τὴν βασιλείαν μετ' αὐτὸν παραλαβὼν οὐ

§ 225 = Zach. XIV 4.

§ 226 = 2 Paral. XXVI 20.

§ 228 = 4 Reg. XV 8.

πλείονα χρόνον ἡμερῶν αὐτὴν κατέσχε τριάκοντα. <229>
ὁ γὰρ στρατηγὸς Μανάνημος κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν
ὢν ἐν Θαρσῇ πόλει, καὶ τὰ περὶ τὸν Ζαχαρίαν ἀκούσας,
ἄρας μετὰ πάσης τῆς στρατιᾶς ἦκεν εἰς Σαμαρείαν,
καὶ συμβαλὼν εἰς μάχην ἀναιρεῖ τὸν Σέλλουμον, καὶ 5
βασιλέα καταστήσας ἑαυτὸν ἐκείθεν εἰς Θαψὰν παρα-
γίνεται πόλιν. <230> οἱ δ' ἐν αὐτῇ τὰς πύλας μοχλῶ
κλείσαντες οὐκ εἰσεδέξαντο τὸν βασιλέα· ὃ δ' ἀμυνόμε-
νος αὐτοὺς τὴν πέριξ ἐδῆου χώραν, καὶ τὴν πόλιν κατὰ
κράτος λαμβάνει πολιορκίᾳ, <231> φέρων τε χαλεπῶς 10
ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τῶν Θαψιατῶν πραχθεῖσι πάντα αὐτοὺς
διεχρήσατο, μηδὲ νηπίων φειδόμενος, ὠμότητος ὑπερ-
βολὴν οὐ καταλιπὼν οὐδ' ἀγριότητος· ἃ γὰρ οὐδὲ τῶν
ἀλλοφύλων τινὰς συγγνωστὸν διαθεῖναι γενομένους
ὑποχειρίους, ταῦτα τοὺς ὁμοφύλους οὗτος εἰργάσατο. 15
<232> βασιλεύσας οὖν τῷ τρόπῳ τούτῳ ὁ Μανάνημος
ἐπ' ἔτη μὲν δέκα σκαιὸς καὶ πάντων ὠμότατος διέμενεν
ὢν, στρατεύσαντος δ' ἐπ' αὐτὸν Φούλλου τοῦ Ἀσσυ-
ρίων βασιλέως εἰς μὲν ἀγῶνα καὶ μάχην οὐκ ἀπαντᾷ τοῖς
Ἀσσυρίοις, πείσας δὲ χίλια τάλαντα ἀργυρίου λαβόντ' 20
ἀναχωρῆσαι διαλύεται τὸν πόλεμον. <233> τὸ δὲ κε-
φάλαιον τοῦτο συνήνεγκε τὸ πλῆθος Μανάνημω, πρα-
χθὲν κατὰ κεφαλὴν δραχμας πεντήκοντα. τελευτήσας
δὲ μετὰ ταῦτα κηδεύεται μὲν ἐν Σαμαρείᾳ, καταλείπει
δὲ τῆς βασιλείας τὸν υἱὸν Φακέαν διάδοχον, ὃς τῇ τοῦ 25
πατρὸς κατακολουθήσας ὠμότητι δυσὶν ἔτεσι μόνοις
ἦρξεν. <234> ἔπειτα δολοφονηθεὶς ἐν συμποσίῳ μετὰ
φίλων ἀπέθανε, Φακέου τινός, ὃς ἦν χιλιάρχος, ἐπι-
βουλεύσαντος αὐτῷ, παιδὸς δὲ Ῥομελίου. κατασχὼν δὲ
καὶ οὗτος ὁ Φακέας τὴν ἀρχὴν ἔτεσιν εἴκοσιν ἀσεβής 30

τ' ἦν καὶ παράνομος. <235> ὁ δὲ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς Θεγλαφαλάσσοφ τοῦνομα, ἐπιστρατευσάμενος τοῖς Ἰσραηλίταις, καὶ τὴν τε Γαλαθηνὴν ἄπασαν καταστρεφάμενος καὶ τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν καὶ
 5 τὴν πρὸς αὐτῇ γῆν Γαλιλαίαν καλουμένην καὶ Κύδισαν καὶ Ἀσώρα, τοὺς οἰκήτορας αἰχμαλωτίσας μετέστησεν εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν.

καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέως ἐν τούτοις ἡμῖν δεδηλώσθω. <236> Ἰώθαμος δ' Ὁζία παῖς 2
 10 ἐβασίλευσε τῆς Ἰούδα φυλῆς ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐκ μητρὸς μὲν ἀστῆς γερονῶς, καλουμένης δ' Ἱεράσης. οὗτος ὁ βασιλεὺς οὐδεμιᾶς ἀρετῆς ἀπελείπετο, ἀλλ' εὖσεβῆς μὲν τὰ πρὸς τὸν θεὸν δίκαιος δὲ τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὑπῆρξεν, ἐπιμελὴς δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν.
 15 <237> ὅσα γὰρ ἐπισκευῆς ἔδειτο καὶ κόσμου, ταῦτα φιλοτίμως ἐξεργάσατο, στοᾶς μὲν τὰς ἐν τῷ ναῷ ἰδρύσας καὶ προπύλαια, τὰ δὲ καταπεπτωκότα τῶν τειχῶν ἀνέστησε, πύργους παμμεγέθεις καὶ δυσαιώτους οἰκοδομήσας, καὶ τῶν ἄλλων, εἴ τι κατὰ τὴν βασιλείαν
 20 ἡμέλιτο, πολλὴν ἐπιστροφὴν ἐποιεῖτο. <238> στρατευσάμενος δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς Ἀμμανίτας καὶ κρατήσας αὐτῶν τῇ μάχῃ, προσέταξεν αὐτοῖς φόρους κατὰ πᾶν ἔτος αὐτῷ τελεῖν ἑκατὸν τάλαντα καὶ σίτου κόρους μυρίους, τοσοῦτους δὲ καὶ κριθῆς. ἠὔξησε δ' οὕτω τὴν βασι-
 25 λείαν ὥστ' ἀκαταφρόνητον μὲν αὐτὴν ἐκ τῶν πολεμίων εἶναι, τοῖς δ' οἰκείοις εὐδαίμονα.

<239> ἦν δέ τις κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν προφήτης 3
 Νάουμος τοῦνομα, ὃς περὶ τῆς Ἀσσυρίων καταστροφῆς καὶ τῆς Νίνου προφητεύων ἔλεγεν οὕτως. ἔσται Νι-

§ 235 = 4 Reg. XV 29.

§ 236 = 2 Paral. XXVII 1.

§ 239 = Nahum. II 8.

νευὴ κολουμβήθρα ὕδατος κινουμένη. οὕτω καὶ ὁ δῆμος ἅπας ταραττόμενος καὶ κλυδωνιζόμενος οἰχήσεται φεύγων, λεγόντων πρὸς ἀλλήλους 'στῆτε καὶ μείνατε, καὶ χρυσὸν αὐτοῖς καὶ ἄργυρον ἁρπάσατε.' <240> ἔσται δ' οὐδεὶς βουλησόμενος· σώζειν γὰρ αὐτῶν ἐθελήσουσι 5 τὰς ψυχὰς μᾶλλον ἢ τὰ κτήματα· δεινὴ γὰρ αὐτοὺς ἐν ἀλλήλοις ἔρις ἔξει καὶ θρῆνος, πάρεσός τε τῶν μελῶν, αἷ τ' ὕψεις ὑπὸ τοῦ φόβου μέλαιναί τελέως αὐτοῖς γενήσονται. <241> ποῦ δὲ ἔσται τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων καὶ ἡ μήτηρ σκύμνων; λέγει δέ σοι ὁ θεός, 10 Νινευή, ὅτι ἀφανιῶ σε, καὶ οὐκέτι λέοντες ἐκ σοῦ πορευόμενοι ἐπιτάξουσιν τῷ κόσμῳ.' <242> καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ πρὸς τούτοις προουφήτευσεν οὗτος ὁ προφήτης περὶ Νινευῆς, ἅπερ λέγειν οὐκ ἀναγκαῖον ἡγησάμην. ἵνα δὲ μὴ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὀχληρὸς δοκῶ, παρῆλ- 15 πον. συνέβη δὲ πάντα τὰ προειρημένα περὶ Νινευῆς μετ' ἔτη ἑκατὸν καὶ πεντεκαίδεκα.

περὶ μὲν οὖν τούτων ἀποχρώντως ἡμῖν δεδήλωται· 12 <243> ὁ δ' Ἰώθαμος μετήλλαξεν ἔτη βιώσας ἐν καὶ τετταράκοντα, βασιλεύσας δ' ἐξ αὐτῶν ἑκαταίδεκα, θά- 20 πτεται δ' ἐν ταῖς βασιλικαῖς θήκαις. ἔρχεται δ' εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀχάζην ἡ βασιλεία, ὃς ἀσεβέστατος εἰς τὸν θεὸν γενόμενος καὶ τοὺς πατρίους παραβὰς νόμους τοὺς Ἰσραηλιτῶν βασιλέας ἐμιμήσατο, βομοὺς ἐν Ἱερο- 25 σολύμοις ἀναστήσας καὶ θύων ἐπ' αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις, οἷς καὶ ἴδιον ὠλοκαύτωσε παῖδα κατὰ τὰ Χαναναίων ἔθνη, καὶ τούτοις ἄλλα παραπλήσια διεπράττετο. <244> ἔχοντας δ' οὕτω καὶ μεμνηνότες, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτὸν ὁ τῶν Σύρων καὶ Λαμασκηνῶν βασιλεὺς Ἀράσσης καὶ

Φακέας ὁ τῶν Ἰσραηλιτῶν (φίλοι γὰρ ἦσαν), καὶ συν-
 ἐλάσαντες αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα ἐπὶ πολὺν ἐπολιόρκουν
 χρόνον, διὰ τὴν τῶν τειχῶν ὀχυρότητα μηδὲν ἀνύοντες.
 <245> ὁ δὲ τῶν Σύρων βασιλεὺς λαβὼν τὴν πρὸς τῇ
 5 Ἐρουθρᾷ θαλάττῃ πόλιν Αἰλλάθ, καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας
 ἀποκτείνας, ἐγκατέφυγεν αὐτῇ Σύρους· τοὺς δ' ἐν τοῖς
 φρουρίοις ὁμοίως καὶ τοὺς πέριξ Ἰουδαίους διαφθείρας
 καὶ λείαν πολλὴν ἀπελάσας εἰς Ἀμασκὸν μετὰ τῆς
 στρατιᾶς ἀνέξειξεν. <246> ὁ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων βα-
 10 σιλεὺς γνούς τοὺς Σύρους ἐπ' οἴκου κεχωρηκότας, καὶ
 νομίσας ἀξιόμαχος εἶναι τῷ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεῖ,
 τὴν δύναμιν ἐπ' αὐτὸν ἐξήγαγε, καὶ συμβουλὴν ἐνίκηθη
 κατὰ μῆνιν τοῦ θεοῦ, ἣν ἐπὶ τοῖς ἀσεβήμασιν αὐτοῦ
 πολλοῖς ἔμα καὶ μεγάλοις εἶχε. <247> δώδεκα γὰρ
 15 αὐτοῦ μυριάδες κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὑπὸ τῶν
 Ἰσραηλιτῶν ἀνῆρέθησαν, ὧν ὁ στρατηγὸς Ζάχαρις τὸν
 υἱὸν ἀπέκτεινεν ἐν τῇ συμβολῇ τοῦ βασιλέως Ἀχάζου,
 Ἀμασίαν ὄνομα, καὶ τὸν ἐπίτροπον τῆς βασιλείας ἀπάσης
 Ἐρικάν, καὶ τὸν τῆς Ἰούδα φυλῆς στρατηγὸν Ἐλκάν
 20 αἰχμάλωτον ἔλαβε. καὶ ἐκ τῆς Βενιαμίνιδος φυλῆς
 γυναικας καὶ παῖδας ἀπήγαγον, καὶ πολλὴν λείαν διαρ-
 πάσαντες ἀνεχώρουν εἰς Σαμάρειαν.

<248> Ὡδεδὰς δέ τις, ὃς κατ' ἐκεῖνο καιροῦ προ- 2
 φήτης ὑπῆρχεν ἐν Σαμαρείᾳ, τῷ στρατῷ πρὸ τῶν τει-
 25 χῶν ἀπαντήσας μεγάλη βοῇ τὴν νίκην αὐτοῖς οὐ διὰ
 τὴν οἰκείαν αὐτῶν ἰσχὺν ἐδήλου γενέσθαι, διὰ δὲ τὸν
 τοῦ θεοῦ χόλον, ὃν εἶχεν ἐπ' Ἀχάζην τὸν βασιλέα.
 <249> καὶ κατεμέμφετο τῇ μὲν εὐπραγίᾳ τῇ κατ' αὐτοῦ
 μὴ ἀρκεσθέντας, ἀλλὰ τολμήσαντας τοὺς ἐκ τῆς Ἰούδα
 30 φυλῆς καὶ τῆς Βενιαμίνιδος συγγενεῖς ὄντας αἰχμαλω-

τίσαι, συνεβούλευέ τ' αὐτοῖς ἀπολῦσαι τούτους εἰς τὴν οἰκίαν ἀπαθεῖς· ἀπειθήσαντας γὰρ τῷ θεῷ δίκην ὑφέξειν. <250> ὁ δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν λαὸς εἰς ἐκκλησίαν συνελθὼν ἐπεσκέπτετο περὶ τούτων. ἀναστὰς δέ τις Βαραχίας ὀνόματι τῶν εὐδοκιμούντων ἐν τῇ πολι- 5 τείᾳ, καὶ ἄλλοι μετ' αὐτοῦ τρεῖς, ἔλεγον οὐκ ἐπιτρέψειν τοῖς ὀπλίταις εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν, ἵνα μὴ πάντες ἀπολώμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ· μόνον γὰρ ἀπόχρη τὸ πρὸς αὐτὸν ἡμᾶς ἐξαμαρτεῖν ὥς οἱ προφηῆται λέγουσιν, ἀλλὰ μὴ καινότερα τούτων ἀσεβήματα δοῦν.¹⁰ <251> ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται συνεχώρησαν ἐκείνοις ποιεῖν ὃ ἐδόκει συμφέρειν. παραλαβόντες οὖν οἱ προειρημένοι ἄνδρες τοὺς αἰχμαλώτους ἔλυσάν τε καὶ ἐπιμελείας ἤξιώσαν, καὶ δόντες ἐφόδια εἰς τὴν οἰκίαν ἀπέλυσαν ἀβλαβεῖς. οὐδὲν δ' ἤττον καὶ τέτταρες 15 αὐτοῖς συνῆλθον, καὶ μέχρι Ἱεριχοῦντος προπέμψαντες οὐκ ἄπωθεν τῶν Ἱεροσολύμων ἀνέστρεψαν εἰς τὴν Σαμαρείας χώραν.

- 3 <252> Ἀχάζης δ' ὁ βασιλεὺς ταῦτα παθὼν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν, πέμψας πρὸς τὸν τῶν Ἀσσυρίων βασιλέα 20 Θεγλαφαλασσάρην συμμαχίαν αὐτῷ παρασχεῖν παρεκάλει πρὸς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ Σύρους καὶ Δαμασκηνοὺς, χρήματα πολλὰ δώσειν ὑπισχνούμενος· ἐπέμψε δ' αὐτῷ καὶ λαμπρὰς δωρεάς. <253> ὁ δέ, τῶν πρέσβων ἀφικομένων ὥς αὐτόν, ἦκε σύμ- 25 μαχος Ἀχάζῃ, καὶ στρατεύσας ἐπὶ τοὺς Σύρους τὴν τε χώραν αὐτῶν ἐπόρθησε καὶ τὴν Δαμασκὸν κατὰ κράτος εἶλε καὶ τὸν βασιλέα Ἀράσῃν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ Δαμασκηνοὺς ἀπώκισεν εἰς τὴν ἄνω Μηδίαν, καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν τῶν Ἀσσυρίων μεταστήσας τινὰς εἰς τὴν 30

Δαμασκὸν κατώκησε. <254> τὴν δὲ τῶν Ἰσραηλιτῶν
 γῆν κακώσας πολλοὺς ἐξ αὐτῆς αἰχμαλώτους συνέλαβε.
 ταῦτ' αὐτοῦ διαπραξαμένου τοὺς Σύρους, ὁ βασιλεὺς
 Ἀχάζης ἔγραψεν τὸν χρυσὸν ὅσος ἦν ἐν τοῖς βασιλικοῖς
 5 θησαυροῖς, καὶ τὸν ἕργυρον τὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ,
 καὶ εἴ τι κάλλιστον ἀνάθημα, τοῦτο βαστάσας ἦκεν
 ἔχων εἰς Δαμασκὸν καὶ ἔδωκε τῷ τῶν Ἀσσυρίων βασι-
 λεῖ κατὰ τὰς ὁμολογίας, καὶ πάντων αὐτῷ χάριν ἔχειν
 ὁμολογήσας ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. <255> ἦν δ'
 10 οὕτως ἀνόητος καὶ τοῦ συμφέροντος ἀσυλλόγιστος οὗτος
 ὁ βασιλεὺς ὥστ' οὐδὲ πολεμούμενος ὑπὸ τῶν Σύρων
 ἐπαύσατο τοὺς θεοὺς αὐτῶν προσκυνῶν, ἀλλὰ διετελεῖ
 τούτους σεβόμενος ὡς παρεξομένους αὐτῷ τὴν νίκην.
 <256> ἡττηθεὶς δὲ πάλιν τοὺς Ἀσσυρίων ἤρξατο τιμᾶν
 15 θεοὺς, καὶ πάντα ἐφώκει μᾶλλον τιμῆσιν ἢ τὸν πά-
 τριον καὶ ἀληθῶς θεόν, ὃς αὐτῷ καὶ τῆς ἡττης ὀργιζό-
 μενος ἦν αἴτιος. <257> ἐπὶ τοσοῦτον δ' ὀλιγωρίας
 καὶ καταφρονήσεως ἦλθεν ὥς καὶ τέλεον ἀποκλεῖσαι
 τὸν ναόν, καὶ τὰς νενομισμένας ἀπαγορεῦσαι θυσίας
 20 ἐπιφέρειν, καὶ περιδῦσαι τῶν ἀναθημάτων αὐτόν. ταῦθ'
 ὑβρίσας εἰς τὸν θεὸν ἐτελεύτησεν ἔτη μὲν βιώσας ἐξ
 καὶ τριάκοντα, βασιλεύσας δ' ἐξ αὐτῶν ἑκατὶδεκα, τὸν
 δ' υἱὸν Ἐζεκίαν διάδοχον καταλιπών.

<258> ἀπέθανε δ' ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ὁ τῶν 13
 25 Ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς Φακέας, ἐπιβουλεύσαντος αὐτῷ
 φίλου τινὸς Ὠσήου τοῦνομα, ὃς κατασχὼν τὴν βασι-
 λεῖαν ἐπ' ἔτη ἐννέα πονηρός τ' ἦν καὶ τῶν πρὸς τὸν
 θεὸν ὀλίγωρος. <259> στρατεύει δ' ἐπ' αὐτὸν ὁ τῶν
 Ἀσσυρίων βασιλεὺς Σαλμανασάρης, καὶ κρατήσας αὐτοῦ
 30 (τὸν θεὸν γὰρ οὐκ εἶχεν Ὠσῆης εὐμενῇ καὶ σύμμαχον)

ὑπήκοον ἐποιήσατο, καὶ φόρους ἐπέταξεν αὐτῷ τελεῖν ὠρισμένους. <260> ἔτει δὲ τετάρτῳ τῆς βασιλείας Ὁσίου ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας ἐν Ἱεροσολύμοις, Ἀχάζου υἱὸς καὶ Ἀβίας ἀστῆς τὸ γένος. φύσις δ' ἦν αὐτῷ χρηστὴ καὶ δικαία καὶ θεοσεβής· οὐδὲν γὰρ ἄλλο πρῶ- 5
τον εἰς τὴν βασιλείαν παρελθὼν οὐτ' ἀναγκαιότερον οὔτε συμφορώτερον αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἀρχομένοις ὑπέλαβε τοῦ θρησκεινὸν τὸν θεόν, ἀλλὰ συγκαλέσας τὸν λαὸν καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας ἐδημηγόρησεν ἐν αὐτοῖς λέγων <261> 'οὐκ ἀγνοεῖτε μὲν ὡς διὰ τὰς 10
τοῦ πατρὸς ἁμαρτίας τοῦμοῦ, παραβάντος τὴν πρὸς τὸν θεὸν ὁσίαν [τιμὴν], πολλῶν ἐπειράθητε καὶ μεγάλων κακῶν, διαφθαρέντες ὑπ' αὐτοῦ τὴν διάνοιαν, καὶ ἀνα-
πεισθέντες, οὓς αὐτὸς ἐδοκίμαζεν εἶναι θεοὺς, τούτοις προσκυνεῖν. <262> παραινῶ δ' ὑμῖν, ἔργῳ μεμαθη- 15
κόσιν ὡς ἔστι δεινὸν τὸ ἀσεβεῖν, τούτου μὲν ἤδη λή-
θην ποιήσασθαι, καθῆραι δ' αὐτοὺς ἐκ τῶν προτέρων μiasμάτων, τοὺς θ' ἱερεῖς καὶ Λευίτας συνελθόντας οὕτως ἀνοίξαι τε τὸ ἱερόν καὶ καθήραντας αὐτὸ ταῖς 20
ἐξ ἔθους θυσίαις εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ πάτριον ἀνα-
καλέσασθαι τιμὴν· οὕτω γὰρ ἂν τὸν θεὸν εὐμενῇ ποιή-
σαιμεν, ἀφέντα τὴν ὀργήν.'

- 2 <263> ταῦτ' εἰπόντος τοῦ βασιλέως οἱ ἱερεῖς ἀνοί-
γουνσί τε τὸ ἱερόν, καὶ ἀνοίξαντες τὰ σκεύη τοῦ θεοῦ
ἠντρεπίσαν, καὶ τὰ μιάσματα ἐκβαλόντες τὰς ἐξ ἔθους 25
τῷ βωμῷ θυσίας ἐπέφερον. διαπύμπας δ' ὁ βασιλεὺς
εἰς τὴν ὑπ' αὐτὸν χώραν, ἀνεκάλει τὸν λαὸν εἰς Ἱερο-
σόλυμα τὴν τῶν ἀζύμων ἑορτὴν ἄξοντα· πολλὴν γὰρ
ἐκκλεοίπει χρόνον διὰ τὰς τῶν προειρημένων βασιλέων
παρανομίας. <264> ἐξαπέστειλε δὲ καὶ πρὸς τοὺς 30

Ἰσραηλίτας, προτρεπόμενος αὐτοὺς ἀφέντας τὸν ἄρτι
βίον εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐπανελθεῖν συνήθειαν καὶ σέβειν
τὸν θεόν· καὶ γὰρ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς παραγενομένοις
εἰς Ἱεροσόλυμα τὴν τῶν ἀξύμων ἄγειν ἑορτὴν καὶ συμ-
5 πανηγυρίζειν αὐτοῖς. ταῦτα δ' ἔλεγε παραινεῖν οὐχ
ὅπως ὑπακούωσιν αὐτῷ, εἰ μὴ θέλουσι, τοῦ δ' ἐκείνων
συμφέροντος ἕνεκα· μακαρίους γὰρ ἔσεσθαι. <265> οἱ
δ' Ἰσραηλῖται, παραγενομένων τῶν πρέσβειν καὶ δη-
λωσάντων αὐτοῖς τὰ παρὰ τοῦ ἰδίου βασιλέως, οὐ μόνον
10 οὐκ ἐπείσθησαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρέσβεις ὡς ἀνοήτους
διεχλεύασαν, καὶ τοὺς προφήτας δ' ὁμοίως ταῦτα παραι-
νοῦντας, καὶ προλέγοντας ἃ πείδονται μὴ μετατιθέμενοι
πρὸς τὴν εὐσέβειαν τοῦ θεοῦ διέπτυνον, καὶ τελευταῖον
συλλαβόντες αὐτοὺς ἀπέκτειναν. <266> καὶ οὐδὲ μέχρι
15 τούτων αὐτοῖς ἤρκεσε παρανομοῦσιν, ἀλλὰ καὶ χεῖρω
τῶν προειρημένων ἐπενοοῦντο, καὶ οὐ πρότερον ἐπαύ-
σαντο πρὶν ἢ τοῖς πολεμίοις αὐτοὺς ἀμυνόμενος τῆς
ἀσεβείας ὁ θεὸς ἐποίησεν ὑποχειρίους. καὶ περὶ μὲν
τούτων αὐθις δηλώσομεν, <267> πολλοὶ μέντοι τῆς
20 Μανασσήτιδος φυλῆς καὶ Ζαβουλῶνος καὶ Ἰσαχάρου,
πεισθέντες οἷς οἱ προφῆται παρήνεσαν, εἰς εὐσέβειαν
μετεβάλλοντο. καὶ οὗτοι πάντες εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς
Ἐζεκίαν συνέδραμον, ὅπως τῷ θεῷ προσκυνήσωσιν.

<268> ἀφικομένων δὲ τούτων ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας, 3
25 ἀναβὰς εἰς τὸ ἱερόν μετὰ τῶν ἡγεμόνων καὶ τοῦ λαοῦ
παντός, ἔθυσεν ὑπὲρ αὐτοῦ ταύρους ἑπτὰ καὶ κριοὺς
τοσοῦτους καὶ ἄρνας ἑπτὰ καὶ ἐρίφους τοσοῦτους. ἐπι-
θέντες δὲ τὰς χεῖρας ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἱερείων αὐτός
θ' ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἡγεμόνες τοῖς ἱερεῦσι καλλιιερεῖν
30 ἐφῆκαν. <269> καὶ οἱ μὲν ἔθυσαν τε καὶ ὠλοκαύτουν,

οἱ δὲ Λευῖται περιεστῶτες ἐν κύκλῳ μετὰ τῶν μουσικῶν ὀργάνων ἤδον ὕμνους εἰς τὸν θεὸν καὶ ἔψαλλον ὥς ἐδιδάχθησαν ὑπὸ Δαβίδου, οἱ δὲ λοιποὶ ἱερεῖς βυκάνας ἔχοντες ἐπεσάλπιζον τοῖς ὕμνωδοῦσιν. τούτων δὲ γενομένων ἐπὶ πρόσωπον ῥίψαντες ἑαυτοὺς ὃ τε 5 βασιλεὺς καὶ τὸ πλῆθος προσεκύνουν τὸν θεόν. <270> ἔπειτα θύει μὲν βοῦς ἑβδομήκοντα, κριοὺς ἑκατόν, ἄρνας διακοσίους, τῷ πλήθει δὲ πρὸς εὐωχίαν ἔχαρίσατο βοῦς μὲν ἑξακοσίους τὰ δὲ λοιπὰ θρέμματα τρισχίλια. καὶ πάντα μὲν οἱ ἱερεῖς ἀκολούθως ἐποίησαν 10 τῷ νόμῳ, τούτοις δ' ὁ βασιλεὺς ἠδόμενος εὐωχεῖτο μετὰ τοῦ λαοῦ, τῷ θεῷ χάριν ἔχειν ὁμολογῶν. <271> ἐνστάσης δὲ τῆς τῶν ἁγίων ἐορτῆς θύσαντες τὴν λεγόμενην πάσχα, τὰς ἄλλας τὸ λοιπὸν θυσίας ἐπετέλουν ἐφ' ἡμέρας ἑπτὰ. τῷ δὲ πλήθει, πάρεξ ὧν ἐκαλλιέργησαν 15 αὐτοί, ταύρους μὲν δισχιλίους θρέμματα δ' ἑπτακισχίλια ὁ βασιλεὺς ἔχαρίσατο. τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ ἡγεμόνες ἐποίησαν· χιλίους μὲν γὰρ ταύρους ἔδοσαν αὐτοῖς, θρέμματα δὲ χίλια καὶ τετταράκοντα. <272> καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπὸ Σολομῶνος τοῦ βασιλέως οὐκ ἀχθεῖσα 20 ἡ ἐορτὴ τότε πρῶτον λαμπρῶς καὶ φιλοτίμως ἐπετελέσθη. ὥς δὲ τὰ περὶ τὴν ἐορτὴν αὐτοῖς πέρας εἶχεν, ἐξεληθόντες εἰς τὴν χώραν ἡγνισαν αὐτήν. <273> καὶ τὴν πόλιν δὲ παντὸς ἐκάθησαν μιάσματος εἰδώλων, τὰς τε καθημερινὰς θυσίας ὁ βασιλεὺς ἐκ τῶν ἰδίων 25 ἐπιτελεῖσθαι διέταξε κατὰ τὸν νόμον, καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ Λευῖταις τὰς δεκάτας ὥρισε παρὰ τοῦ πλήθους δίδοσθαι καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν καρπῶν, ἵν' αἰὲ τῇ θρησκείᾳ παραμένωσι καὶ τῆς θεραπείας ὧσιν ἀχώριστοι τοῦ θεοῦ. <274> καὶ τὸ μὲν πλῆθος συνεισέφερε 30

παντοδαπὸν καρπὸν τοῖς ἱερεῦσι καὶ Λευítais, ἀπο-
 θήκας δὲ καὶ ταμιεῖα τούτων ὁ βασιλεὺς κατασκευάσας
 ἐκάστῳ διένειμε τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν καὶ παισὶν
 αὐτῶν καὶ γυναῖξί· καὶ οὕτω πάλιν εἰς τὴν ἀρχαίαν
 5 θρησκείαν ἐπανῆλθον. <275> ταῦτα δὲ τὸν προειρη-
 μένον τρόπον ὁ βασιλεὺς καταστησάμενος πόλεμον ἐξ-
 ἤνεγκε πρὸς τοὺς Παλαιστίνους, καὶ νικήσας κατέσχευεν
 ἀπάσας τὰς ἀπὸ Γάζης μέχρι Γίττης πόλεις τῶν πολε-
 μίων. ὁ δὲ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς πέμψας ἠπειλείει
 10 πᾶσαν αὐτοῦ καταστρέψεσθαι τὴν ἀρχήν, εἰ μὴ τοὺς
 φόρους, οὓς ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἐτέλει, τούτους
 ἀποδώσει. <276> Ἐzekías δ' ὁ βασιλεὺς τῶν μὲν ἀπει-
 λῶν οὐκ ἐφρόντισεν, ἐθάρρει δ' ἐπὶ τῇ πρὸς τὸ θεῖον
 εὐσεβείᾳ καὶ τῷ προφήτῃ Ἡσαΐα, παρ' οὗ πάντ' ἀκρι-
 15 βῶς τὰ μέλλοντ' ἐπυνθάνετο.

καὶ ὧδε μὲν ἡμῖν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐχέτω τὰ περὶ
 τούτου τοῦ βασιλέως· <277> Σαλμανασάρης δ' ὁ τῶν 14
 Ἀσσυρίων βασιλεὺς, ἐπεὶ ἠγγέλθη αὐτῷ ὁ τῶν Ἰσραηλι-
 τῶν βασιλεὺς Ὁσήης πέμψας κρύφα πρὸς Σώαν τὸν
 20 τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα, παρακαλῶν αὐτὸν ἐπὶ συμ-
 μαχίαν τὴν κατὰ τούτου, παροξυνθεὶς ἐστράτευσεν ἐπὶ
 τὴν Σαμάρειαν ἔτι ἐβδόμῳ τῆς Ὁσέου βασιλείας, <278>
 οὐ δεξαμένου δ' αὐτὸν τοῦ βασιλέως ἔτεσι πολιορκήσας
 τρισὶν εἴλε κατὰ κράτος τὴν Σαμάρειαν, ἔνατον μὲν
 25 ἔτος Ὁσέου βασιλεύοντος ἑβδομον δ' Ἐzekίου τοῦ τῶν
 Ἱεροσολυμιτῶν βασιλέως, καὶ τὴν Ἰσραηλιτῶν ἡγεμο-
 νίαν ἄρδην ἠφάνισε, καὶ πάντα τὸν λαὸν μετόπισεν
 εἰς τὴν Μηδίαν καὶ Περσίδα· ἐν οἷς καὶ τὸν βασιλέα
 Ὁσέην ζῶντα ἔλαβε. <279> καὶ μεταστῆσας ἐκ ταύτης
 30 ἄλλ' ἔθνη ἀπὸ Χούθου τόπου τινός (ἔστι γὰρ ἐν τῇ

Περσίδι ποταμὸς τοῦτ' ἔχων τοῦνομα) κατώκισεν εἰς τὴν Σαμάρειαν καὶ τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν χώραν. <280> μετώκησαν οὖν αἱ δέκα φυλαὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ τῆς Ἰουδαίας μετ' ἐτῶν ἄριθμὸν ἑνακοσίων τετταράκοντα ἐπτά, ἀφ' οὗ χρόνου τὴν Αἴγυπτον ἐξεληθόντες αὐτῶν οἱ 5 πρόγονοι τήνδε κατέσχον τὴν χώραν στρατηγοῦντος Ἰησοῦ [ἐτῶν ὀκτακοσίων]. ἀφ' οὗ δ' ἀποστάντες ἀπὸ Ῥοβοάμου τοῦ Δαυίδου νίωνοῦ τὴν βασιλείαν Ἱεροβοάμῳ παρέδωκαν, ὥς μοι καὶ πρότερον δεδήλωται, ἔτη ἐστὶ διακόσια τετταράκοντα, μῆνες ἐπτά, ἡμέραι 10 ἐπτά. <281> καὶ τέλος μὲν τοὺς Ἰσραηλίτας τοιοῦτο κατέλαβε παραβάοντας τοὺς νόμους καὶ παρακούσαντας τῶν προφητῶν, οἳ προύλεγον ταύτην αὐτοῖς τὴν συμφορὰν μὴ πυνσαμένοις τῶν ἀσεβημάτων. <282> ἦρξε δ' αὐτοῖς τῶν κακῶν ἡ στάσις ἣν ἐστασίασαν πρὸς 15 Ῥοβοάμον τὸν Δαυίδου νίωνόν, Ἱεροβοάμον τὸν τοῦτου δοῦλον ἑαυτῶν ἀποδείξαντες βασιλεῖα, ὃς εἰς τὸ θεῖον ἑξαμαρτῶν ἐχθρὸν αὐτοῖς τοῦτ' ἐποίησε μιμησαμένοις τὴν ἐκείνου παρανομίαν.

ἀλλ' ὁ μὲν ἥς ἦν ἄξιος δίκης, ταύτην ὑπέσχετο 20
 2 <283> ὁ δὲ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς ἐπῆλθε πολεμῶν τὴν τε Συρίαν πᾶσαν καὶ Φοινίκην, τό τ' ὄνομα τοῦτου τοῦ βασιλέως ἐν τοῖς Τυρίων ἀρχείοις ἀναγράφεται· ἐστράτευσε γὰρ ἐπὶ Τύρον βασιλεύοντος αὐτοῖς Ἑλουλαίου. μαρτυρεῖ δὲ τούτοις καὶ Μένανδρος ὁ τῶν 25 χρονικῶν ποιησάμενος τὴν ἀναγραφὴν καὶ τὰ τῶν Τυρίων ἀρχεῖα μεταφράσας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν, ὃς οὕτως ἐδήλωσε. <284> καὶ Ἑλουλαῖος, θεμένων αὐτῷ Πύας ὄνομα, ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα ἑξ. οὗτος ἀποστάντων Κιτταίων ἀναπλεύσας προσηγάγετο 30

αὐτοὺς πάλιν. ἐπὶ τούτου πέμψας ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς ἐπῆλθε Φοινίκην πολεμῶν ἵκασαν, ὅστις σπεισάμενος εἰρήνην μετὰ πάντων ἀνεχώρησεν ὀπίσω. <285> ἀπέστη τε Τυρίων Σιδῶν καὶ Ἄρκε καὶ ἡ πάλαι Τύρος
 5 καὶ πολλὰ ἄλλαι πόλεις, αἱ τῷ τῶν Ἀσσυρίων ἑαυτὰς βασιλεὺ παρέδοσαν. διὸ Τυρίων οὐχ ὑποταγέντων πάλιν ὁ βασιλεὺς ἐπ' αὐτοὺς ὑπέστρεψε, Φοινίκων συμπληρωσάντων αὐτῷ ναῦς ἐξήκοντα καὶ ἐπικώπους ὀκτακοσίους. <286> αἷς ἐπιπλεύσαντες οἱ Τύριοι ναυσὶ
 10 δώδεκα, τῶν νεῶν τῶν ἀντιπάλων διασπαρεισῶν, λαμβάνουσιν αἰχμαλώτους ἄνδρας εἰς πεντακοσίους. ἐπετάθη δὴ πάντων ἐν Τύρῳ ἡ τιμὴ διὰ ταῦτα. <287> ἀναξεύξας δ' ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς κατέστησε φύλακας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν ὑδραγωγείων, οἳ δια-
 15 κωλύσουσι Τυρίους ἀρύεσθαι· καὶ τοῦτο ἔτεσι πέντε γενόμενον ἐκαρτέρησαν πίνοντες ἐκ φρεάτων ὀρυκτῶν.
 καὶ τὰ μὲν ἐν τοῖς Τυρίων ἀρχείοις γεγραμμένα κατὰ Σαλμανασάρου τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέως ταῦτ' ἐστίν· <288> οἱ δὲ μετοικισθέντες εἰς τὴν Σαμάρειαν 3
 20 Χουθαῖοι (ταύτῃ γὰρ ἐχρῶντο μέχρι δεῦρο τῇ προσηγορίᾳ διὰ τὸ ἐκ τῆς Χουθᾶς καλουμένης χώρας μεταχθῆναι, αὕτη δ' ἐστὶν ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ποταμὸς τοῦτ' ἔχων ὄνομα), ἕκαστοι κατ' ἔθνος ἴδιον θεὸν εἰς τὴν Σαμάρειαν κομίσαντες (πέντε δ' ἦσαν), καὶ τού-
 25 τους καθὼς ἦν πάτριον αὐτοῖς σεβόμενοι, παροξύνουσι τὸν μέγιστον θεὸν εἰς ὀργὴν καὶ χόλον. <289> λοιμὸν γὰρ αὐτοῖς ἐνέσκηψεν, ὑφ' οὗ φθειρόμενοι καὶ μηδεμίαν τῶν κακῶν θεραπείαν ἐπινοοῦντες, χρησμῷ θρησκεύειν τὸν μέγιστον θεόν, ὥς τοῦτο σωτήριον αὐτοῖς
 30 ὄν, ἔμαθον. πέμψαντες οὖν πρὸς τὸν Ἀσσυρίων βασιλέα

πρέσβεις ἐδέοντο ἱερεῖς αὐτοῖς, ὧν ἔλαβεν αἰχμαλώτων
 τοὺς Ἰσραηλίτας πολεμήσας, ἀποστεῖλαι. <290> πέμ-
 ψαντος δέ, τὰ τε νόμιμα καὶ τὴν περὶ τὸν θεὸν τοῦ-
 τον ὁσίαν διδαχθέντες ἐθρήσκουνον αὐτὸν φιλοτίμως,
 καὶ τοῦ λοιμοῦ παραχοῇμ' ἐπαύσαντο. χρόμενοί τε ⁵
 τοῖς αὐτοῖς ἔτι καὶ νῦν ἔθεσι διατελοῦσιν οἱ κατὰ μὲν
 τὴν Ἑβραίων γλῶτταν Χουθαῖοι κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων
 Σαμαρεῖται, <291> οἱ πρὸς μεταβολήν, ὅταν μὲν εὖ
 πράττοντας βλέπωσι, τοὺς Ἰουδαίους συγγενεῖς ἀπο-
 καλοῦσιν ὥς ἐξ Ἰωσήπου φύντες καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκεῖθεν ¹⁰
 τῆς πρὸς αὐτοὺς ἔχοντες οἰκειότητος, ὅταν δὲ πταίνον-
 τας ἴδωσιν, οὐδαμῶθεν αὐτοῖς προσήκειν λέγουσιν οὐδ'
 εἶναι δίκαιον οὐδὲν αὐτοῖς εὐνοίας ἢ γένους, ἀλλὰ
 μετοίκους ἄλλοεθνεῖς ἀποφαίνουσιν ἑαυτούς. περὶ μὲν
 οὖν τούτων ἔξομεν εὐκαιρότερον εἰπεῖν. 15

ΒΙΒΛΟΣ ΔΕΚΑΤΗ.

<1> Ἐξεκίου δὲ τοῦ τῶν δύο φυλῶν βασιλέως τέ- 1
 ταρτον ἤδη καὶ δέκατον ἔτος τῆς ἡγεμονίας ἔχοντος ὁ
 τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς, Συναχήριβος ὄνομα, στρατεύει
 μετὰ πολλῆς παρασκευῆς ἐπ' αὐτόν, κατὰ κράτος τε
 5 πάσας αἰρεῖ τὰς πόλεις τὰς τῆς Ἰούδα φυλῆς καὶ (τῆς)
 Βενιαμίτιδος. <2> μέλλοντος δ' ἄγειν τὴν δύναμιν καὶ
 ἐφ' Ἱεροσόλυμα, φθάνει πρεσβευσάμενος πρὸς αὐτὸν
 καὶ ὑπακούσεσθαι τε καὶ φόρον ὃν ἂν τάξῃ τελέσειν
 ὑπισχνούμενος. Συναχήριβος δὲ μαθὼν τὰ παρὰ τῶν
 10 πρέσβων ἔγνω μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ τὴν ἀξίωσιν προσ-
 δέχεται, καὶ Ἀργυρίου μὲν τέλαντα τριακόσια χρυσίου
 δὲ τριακόντα λαβὼν φίλος ἀναχωρήσειν ὡμολόγει, πί-
 στεις δοὺς τοῖς πρεσβευταῖς ἐνόρκους, ἥ μὴν ἀδικήσας
 μηδὲν αὐτὸν οὕτως ἀναστρέψειν. <3> ὁ δ' Ἐζεκίας
 15 πεισθεὶς καὶ κενώσας τοὺς θησαυροὺς πέμπει τὰ χρή-
 ματα, νομίζων ἀπαλλαγῆσεσθαι τοῦ πολέμου καὶ τοῦ περὶ
 τῆς βασιλείας ἀγῶνος. <4> ὁ δ' Ἀσσύριος λαβὼν ταῦτα
 τῶν μὲν ὡμολογημένων οὐδὲν ἐφρόντισεν, ἀλλ' αὐτὸς
 μὲν ἐστράτευσεν ἐπ' Αἰγυπτίους καὶ Αἰθίοπας, τὸν δὲ
 20 στρατηγὸν Ραψάκην μετὰ πολλῆς ἰσχύος σὺν καὶ δυσὶν
 ἄλλοις τῶν ἐν τέλει κατέλιπε πορθήσοντας τὰ Ἱεροσό-
 λυμα. τούτων δὲ τὰ ὀνόματα Θαρατὰ καὶ Ἀνάχαρις ἦν.

<5> ὥς δ' ἔλθόντες πρὸ τῶν τειχῶν ἐστρατοπεδεύ- 2

σαντο, πέμψαντες πρὸς τὸν Ἐζεκίαν ἡξίουں αὐτὸν ἐλ-
θεῖν εἰς λόγους. ὃ δ' αὐτὸς μὲν ὑπὸ δειλίας οὐ πρόεισι,
τρεις δὲ τοὺς ἀναγκαιοτάτους φίλους αὐτῷ ἐξέπεμψε,
τὸν τῆς βασιλείας ἐπίτροπον Ἐλιάκιμον ὄνομα καὶ Σο-
βναῖον καὶ Ἰωαχον τὸν ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων. <6> οὗ- 5
τοι μὲν οὖν προελθόντες ἄντικρυς τῶν ἡγεμόνων τῆς
στρατιᾶς τῶν Ἀσσυρίων ἔστησαν. θεασάμενος δ' αὐ-
τοὺς ὁ στρατηγὸς Ραψάκης ἐκέλευσεν ἀπελθόντας Ἐζε-
κία λέγειν ὅτι βασιλεὺς μέγας Σεναχέριβος πυνθάνεται
αὐτοῦ τίνι θαρρῶν καὶ πεποιθὼς φεύγει δεσπότην 10
αὐτοῦ καὶ ἀκροάσασθαι μὴ θέλει καὶ τὴν στρατιὰν οὐ
δέχεται τῇ πόλει; ἢ διὰ τοὺς Αἰγυπτίους, τὴν ἑαυτοῦ
στρατιὰν ἐλπίζων ὑπ' ἐκείνων αὐτῶν καταγωνίσασθαι;
<7> εἰ δὲ τοῦτο προσδοκᾷ, δηλοῦτ' αὐτῷ ὅτι ἀνόητός 15
ἐστι, καὶ ὅμοιος ἀνθρώπῳ ὃς καλὰ μὲν ἐπερειδόμενος
τεθλασμένῳ πρὸς τῷ καταπεσεῖν ἔτι καὶ τὴν χεῖρα
διαπαρεῖς ἤσθετο τῆς βλάβης. εἰδέναι δ' ὅτι καὶ βου-
λήσει θεοῦ τὴν ἐπ' αὐτὸν στρατείαν πεποίηται, ὃς
αὐτῷ καταστρέφασθαι καὶ τὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν βασι-
λείαν δέδωκεν, ἵνα τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς ἀρ- 20
χομένους ὑπ' αὐτοῦ διαφθείρῃ. <8> ταῦτα δὲ τὸν
Ῥαψάκην ἐβραῖστὶ λέγοντα (τῆς γὰρ γλώττης εἶχεν ἐμ-
πίρως) ὁ Ἐλιάκιμος, φοβούμενος μὴ τὸ πλῆθος ἐπακοῦ-
σαν εἰς ταραχὴν ἐμπέσῃ, συριστὶ φράζειν ἡξίουں. συνεῖς
δ' ὁ στρατηγὸς τὴν ὑπόνοιαν αὐτοῦ καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ 25
δέος, μείζονι καὶ διατόρῳ τῇ φωνῇ χρώμενος ἀπεκρί-
νατο αὐτῷ ἐβραῖστὶ λέγειν, ὅπως ἀκούσαντες τὰ τοῦ
βασιλέως προστάγματα πάντες τὸ συμφέρον ἔλονται,
παραδόντες αὐτοὺς ἡμῖν. <9> δῆλον γὰρ ὡς τὸν λαὸν
ὑμεῖς τε καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλπίσι παρακρουόμενοι ματαίαις 30

ἀντέχειν πείθετε. εἰ δὲ θαρρεῖτε καὶ τὴν δύναμιν
 ἡμῶν ἀπώσεσθαι νομίζετε, δισχιλίους ἐκ τῆς ἑμοῖ παρού-
 σης ἵππου ἕτοιμός εἰμι ὑμῖν παρέχειν, οἷς ἰσαριθμούς
 ἐπιβάτας δόντες ἐμφανίσατε τὴν αὐτῶν δύναμιν. ἀλλ'
 5 οὐκ ἂν οὕς γε μὴ ἔχετε, τούτους δοίητε. <10> τί τοιγαροῦν
 βραδύνετε παραδιδόναι σφᾶς αὐτοὺς τοῖς κρείττοσι καὶ
 ληψομένοις ὑμᾶς καὶ μὴ θέλοντας; καίτοι τὸ μὲν ἐκού-
 σιον τῆς παραδόσεως ἀσφαλὲς ὑμῖν, τὸ δ' ἀκούσιον πολε-
 μουμένοις ἐπικίνδυνον καὶ συμφορῶν αἴτιον φανεῖται.
 10 <11> ταῦτ' ἀκούσαντες ὁ τε δῆμος καὶ οἱ πρόσβεις 3
 τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀσσυρίων λέγοντος ἀπήγγειλαν
 Ἐζεκία. ὁ δὲ πρὸς ταῦτα τὴν βασιλικὴν ἀποδὺς ἐσθῆτα,
 ἀμφιασάμενος δὲ σάκκους καὶ σχῆμα ταπεινὸν ἀναλα-
 βὼν, τῷ πατρίῳ νόμῳ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον τὸν θεὸν
 15 ἰκέτεινε, καὶ βοηθηῆσαι τῷ μηδεμίαν ἄλλην ἐλπίδα ἔχοντι
 σωτηρίας ἠντιβόλει. <12> πέμψας δὲ καὶ τῶν φίλων
 τινὰς καὶ τῶν ἱερέων πρὸς Ἡσαΐαν τὸν προφήτην ἡξίου
 δεηθῆναι τοῦ θεοῦ, καὶ ποιησάμενον θυσίας ὑπὲρ τῆς
 κοινῆς σωτηρίας παρακαλεῖν αὐτὸν νεμεσῆσαι μὲν ταῖς
 20 τῶν πολεμίων ἐλπίσιν, ἐλεῆσαι δὲ τὸν αὐτοῦ λαόν.
 <13> ὁ δὲ προφήτης ταῦτα ποιήσας, χρηματίσαντος
 αὐτῷ τοῦ θεοῦ, παρεθάρρυνεν αὐτόν τε τὸν βασιλέα
 καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν φίλους, προλέγων ἐμαχητὶ τοὺς
 πολεμίους ἡττηθέντας ἀναχωρήσειν αἰσχυρῶς καὶ οὐχὶ
 25 μεθ' οἴου νῦν εἰσὶ θρόνους· <14> τὸν γὰρ θεὸν προ-
 νοεῖν ὅπως διαφθαρῶσι. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα
 τὸν τῶν Ἀσσυρίων Σεναχήριβον διαμαρτόντα τῶν ἐπὶ
 τὴν Αἴγυπτον πραγμάτων καὶ ἐπανερχόμενον εἰς τὴν
 οἰκίαν ἀπολεῖσθαι σιδηρῶ προύλεγεν.

§ 9 = 4 Reg. XVIII 23; Ies. XXXVI 8. § 11 = 4 Reg.
 XIX 1; Ies. XXXVII 1.

4 <15> ἔτυχε δ' ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ γεγραφὼς
 τῷ Ἐζεκίᾳ ὁ Ἀσσυρίος ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἀνόητον μὲν
 αὐτὸν ἔλεγεν ὑπολαμβάνοντα τὴν ὑπ' αὐτῷ διαφεύξε-
 σθαι δουλείαν, ἔθνη πολλὰ καὶ μεγάλα κεχειρωμένῳ,
 ἡπεῖλει δὲ πανωλεθρίᾳ διαφθερεῖν αὐτὸν παραλαβὼν, 5
 εἰ μὴ τὰς πύλας ἀνοίξας ἐκὼν αὐτοῦ δέξεται τὴν στρα-
 τιὰν εἰς Ἱεροσόλυμα. <16> ταῦτ' ἀναγνοὺς καταφρονεῖ
 διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θεοῦ πεποιθήσιν, τὰς δ' ἐπιστολάς
 πτύξας εἰς τὸν ναὸν ἔσω κατέθετο. πάλιν δὲ τῷ θεῷ
 τὰς εὐχὰς αὐτοῦ ποιησαμένου περὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς 10
 ἀπάντων σωτηρίας, Ἡσαΐας ὁ προφήτης ἐπήκοον αὐτὸν
 ἔφασκε γεγονέναι, καὶ κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν μὴ
 πολιορκηθήσεσθαι ὑπὸ τοῦ Ἀσσυρίου, τῷ δὲ μέλλοντι
 πάντων ἀδελφεῖς τοὺς ὑπ' αὐτῷ γενομένους γεωργήσειν
 τε μετ' εἰρήνης καὶ τῶν ἰδίων ἐπιμελήσεσθαι κτημά- 15
 των οὐδὲν φοβουμένους. <17> ὀλίγου δὲ χρόνου διελ-
 θόντος καὶ ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς, διαμαρτὼν τῆς
 ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἐπιβολῆς, ἄπρακτος ἀνεχώρησεν
 ἐπ' οἴκου δι' αἰτίαν τοιαύτην. πολὺς αὐτῷ χρόνος
 διετρίβετο πρὸς τὴν τοῦ Πηλουσίου πολιορκίαν, καὶ 20
 τῶν χωμάτων ἤδη μετεώρων ὄντων, ἃ πρὸς τοῖς τεί-
 χεσιν ἤγειρε, καὶ ὅσον οὐπω μέλλοντος προσβαλεῖν αὐ-
 τοῖς, ἀκούει τὸν τῶν Αἰθιοπῶν βασιλέα Θαρσίκην πολ-
 λὴν ἄγοντα δύναμιν ἐπὶ συμμαχίαν τοῖς Αἰγυπτίοις
 ἥκειν, διεγνωκότα ποιήσασθαι τὴν πορείαν διὰ τῆς 25
 ἐρήμου καὶ ἐξαίφνης εἰς τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἐμβαλεῖν.
 <18> ταραχθεὶς οὖν ὑπὸ τούτων ὁ βασιλεὺς Συναχήρι-
 βος ἄπρακτος, ὥς ἔφην, ἀνεχώρησε, καταλιπὼν τὸ Πη-
 λούσιον.

περὶ τούτου τοῦ Συναχηρίβου καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ 30

§ 15 = 4 Reg. XIX 10; Ies. XXXVII 10.

δευτέρα τῶν ἱστοριῶν αὐτοῦ φησὶν ὡς οὗτος ὁ βασιλεὺς
 ἐπὶ τὸν τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα, ἱερέα ὄντα τοῦ Ἡφαί-
 στου, ἔλθοι, πολιορκῶν δὲ τὸ Πηλουσίον ἔλυσε τὴν
 πολιορκίαν ἐξ αἰτίας τοιαύτης. ἠῦξατο ὁ βασιλεὺς τῶν
 5 Αἰγυπτίων τῷ θεῷ, ᾧ γενόμενος ἐπήκοος ὁ θεὸς πλη-
 γὴν ἐνσκήπτει τῷ Ἰσραὲλ <19> (πλανᾶται γὰρ καὶ τοῦτο
 Ἡρόδοτος, οὐκ Ἀσσυρίων λέγων τὸν βασιλέα ἀλλ'
 Ἀράβων). μὲν γὰρ πληθὺς φησι μίᾳ νυκτὶ καὶ τὰ
 τόξα καὶ τὰ λοιπὰ ὄπλα διαφαγεῖν τῶν Ἀσσυρίων, καὶ
 10 διὰ τοῦτο μὴ ἔχοντα τόξα τὸν βασιλέα τὴν στρατιάν
 ἀπαγαγεῖν ἀπὸ τοῦ Πηλουσίου. <20> καὶ Ἡρόδοτος
 μὲν οὕτω μαρτυρεῖ ἱστορῶν· ἀλλὰ καὶ Βηρωσσὸς ὁ τὰ
 Χαλδαῖκά συγγραφάμενος μνημονεύει τοῦ βασιλέως τοῦ
 Συναχρίβου, καὶ ὅτι τῶν Ἀσσυρίων ἦρχε καὶ ὅτι πάση
 15 ἐπεστρατεύσατο τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Αἰγύπτῳ.

<21> ὑπὸ στρέψας δ' ὁ Συναχρίβος ἀπὸ τοῦ τῶν 5
 Αἰγυπτίων πολέμου εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, κατέλαβεν ἐκεῖ
 τὴν ὑπὸ τῷ στρατηγῷ Ραψάκῃ δύναμιν (διὰ λοιμοῦ
 κινδυνεύουσιν). τοῦ (γὰρ) θεοῦ λοιμικὴν ἐνσκήψαντος
 20 αὐτοῦ τῷ στρατῷ νόσον, κατὰ τὴν πρώτην τῆς πολιορ-
 κίας νύκτα διαφθείρονται μυριάδες ὀκτωκαίδεκα καὶ
 πεντακισχίλιοι σὺν ἡγεμόσι καὶ ταξιάρχοις. <22> ὑπὸ
 ταύτης δὲ τῆς συμφορᾶς εἰς φόβον καὶ δεινὴν ἀγω-
 νίαν καταστάς, καὶ δέσας περὶ τῷ στρατῷ παντί, φεύ-
 25 γει μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν
 εἰς τὴν Νίνου προσαγορευθεῖσαν (πόλιν). <23> καὶ
 διατρίψας ἐν αὐτῇ ὀλίγον χρόνον, δολοφονηθεὶς ὑπὸ
 τῶν πρεσβυτέρων παίδων Ἀδραμελέχου καὶ Σαρασάρου
 30 λεγομένων. καὶ οἱ μὲν φυγαδευθέντες ἐπὶ τῷ φόρῳ

§ 18 cf. Herodt. II 141. § 21 = 4 Reg. XIX 35; Ies. XXXVII 36.

τοῦ πατρὸς ὑπὸ τῶν πολιτῶν εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἀπῆ-
ραν, διαδέχεται δὲ τὴν βασιλείαν τῶν μετ' αὐτοὺς
καταφρονῶν τοῦ Σεναχηρίβου Ἀσσυραρχόδδου.

καὶ τὸ μὲν τῆς Ἀσσυρίων στρατείας τῆς ἐπὶ τοὺς
2 Ἱεροσολυμίτας τέλος τοιοῦτο συνέβη γενέσθαι· <24> 5
Ἐξεκίας δ' ὁ βασιλεὺς παραδόξως ἀπαλλαγεῖς τῶν φό-
βων χαριστηρίους σὺν παντὶ τῷ λαῷ θυσίας ἐπετέλεσε
τῷ θεῷ, μηδεμιᾶς ἄλλης αἰτίας τῶν πολεμίων τοὺς
μὲν διαφθειράσης τοὺς δὲ φόβῳ τῆς ὁμοίας τελευτῆς
ἀπαλλαξάσης ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων ἢ τῆς συμμαχίας 10
τῆς ἀπὸ τοῦ θεοῦ. <25> πάσῃ δὲ χρησάμενος σπουδῇ
καὶ φιλοτιμίᾳ περὶ τὸν θεόν, μετ' οὐ πολὺ νόσῳ χα-
λεπῇ περιπεσὼν ἀπέγνωστο μὲν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, χρη-
στὸν δὲ περὶ αὐτοῦ οὐδὲν προσεδόκων οὐδ' οἱ φίλοι.
τῇ δὲ νόσῳ προσετίθετο καὶ ἀθυμία δεινὴ ὑπὸ τοῦ 15
βασιλέως αὐτοῦ, τὴν ἀπαιδίαν λογιζομένου, καὶ ὅτι
μέλλοι τελευτᾶν ἔρημον καταλιπὼν τὸν οἶκον καὶ τὴν
ἀρχὴν γνησίας διαδοχῆς. <26> κάμνων οὖν ὑπ' αὐτῆς
τῆς ἐννοίας μάλιστα καὶ ὀδυρόμενος, ἱκετεύει τὸν θεὸν
αὐτῷ ζωῆς ὀλίγον χρόνον προσεπιδοῦναι μέχρι τέκνων 20
γονῆς, καὶ μὴ πρότερον ἢ πατὴρ γένηται τὴν ψυχὴν
αὐτὸν εἶσαι καταλιπεῖν. <27> ἐλεήσας δ' αὐτὸν ὁ
θεός, καὶ τῆς αἰτήσεως ἀποδεξάμενος ὅτι μὴ διὰ τὸ
μέλλειν στέρεσθαι τῶν ἐκ τῆς βασιλείας ἀγαθῶν ὠδύ-
ρετο τὴν ὑπονοηθεῖσαν τελευτὴν ἔτι τε χρόνον ζωῆς 25
αὐτῷ δεηθεῖν παρῆσχειν, ἀλλὰ τοῦ παιδὸς αὐτῷ γενέ-
σθαι τοὺς ὑποδεξομένους τὴν ἡγεμονίαν ἐκείνου, πέμ-
ψας Ἡσαΐαν τὸν προφήτην ἐκέλευσε δηλοῦν αὐτῷ ὅτι
καὶ διαφεύξεται τὴν νόσον μετὰ τρίτην ἡμέραν καὶ

§ 24 = 2 Paral. XXXII 23.
XXXVIII 1.

§ 25 = 4 Reg. XX 1; Ies.

βιώσεται μετὰ ταύτην ἔτη πεντεκαίδεκα καὶ παῖδες αὐτῷ
γενήσονται. <28> ταῦτα τοῦ προφήτου φήσαντος κατ'
ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς νόσου καὶ
τὸ παράδοξον τῶν ἐπηγγελλμένων ἀπιστῶν σημείον τι
5 καὶ τεράστιον ἡξίου ποιῆσαι τὸν Ἡσαΐαν, ἵν' αὐτῷ
πιστεύσῃ λέγοντι ταῦτα ἤκοντι παρὰ τοῦ θεοῦ· τὰ γὰρ
παράλογα καὶ μεῖζω τῆς ἐλπίδος τοῖς ὁμοίοις πιστοῦται
πράγμασιν. <29> ἐρωτήσαντος δ' αὐτὸν εἰπεῖν τί βού-
λεται σημεῖον γενέσθαι, τὸν ἥλιον ἡξιώσεν, ἐπειδὴ σκιὰν
10 ἐπὶ δέκα βαθμοὺς ἀποκλίνας ἤδη πεποίηκεν ἐν τῇ οἰκίᾳ,
ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀναστρέψαι τόπον ποιήσας αὐτὴν πάλιν
παρασχεῖν. τοῦ δὲ προφήτου τὸν θεὸν παρακαλέσαντος
ὥστε τὸ σημεῖον τοῦτ' ἐπιδείξαι τῷ βασιλεῖ, ἰδὼν ὅπερ
ἤθελεν, εὐθὺς λυθείσης τῆς νόσου ἄνεισιν εἰς τὸ ἱερόν,
15 καὶ τῷ θεῷ προσκυνήσας εὐχὰς ἐποιήσατο.

<30> ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ συνέβη τὴν τῶν Ἀσ- 2
συρίων ἀρχὴν ὑπὸ Μήδων καταλυθῆναι· δηλώσω δὲ
περὶ τούτων ἐν ἑτέροις. ὁ δὲ τῶν Βαβυλωνίων βασι-
λεὺς, Βαλάδης ὄνομα, πέμψας πρὸς τὸν Ἐζεκίαν πρέ-
20 σβεῖς δῶρα κομίζοντας, σύμμαχόν τ' αὐτὸν εἶναι παρ-
εκάλει καὶ φίλον. <31> ὁ δὲ τοὺς πρεσβευτὰς ἠδέως
ἀποδεξάμενος καὶ ἐστιασάμενος, καὶ τοὺς θησαυροὺς
ἐπιδείξας αὐτοῖς καὶ τὴν τῶν ὅπλων παρασκευὴν καὶ
τὴν ἄλλην πολυτέλειαν ὅσῃν ἐν λίθοις εἶχε καὶ χρυσῷ,
25 δῶρά τε δοὺς κομίζειν τῷ Βαλάδᾳ, πρὸς αὐτὸν ἀπέλυ-
σεν. <32> Ἡσαΐου δὲ τοῦ προφήτου πρὸς αὐτὸν ἀφι-
κομένου καὶ πυνθανομένου πόθεν εἶεν οἱ παρελθόντες,
ἐκ Βαβυλῶνος ἔλεγε παρὰ τοῦ κυρίου αὐτῶν ἐλθεῖν
αὐτούς, ἐπιδείξαι δὲ πάντ' αὐτοῖς, ὅπως ἰδόντες τὸν
30 πλοῦτον καὶ τὴν δύναμιν ἐκ τούτου στοχαζόμενοι ση-

μαίνειν ἔχωσι τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ προφήτης ὑποτυχὼν
 <33> ἴσθι' φησὶν ὥς μετ' ὀλίγον χρόνον εἰς Βαβυλῶνά
 σου τοῦτον μετατεθησόμενον τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς
 ἐκρόνους εὐνουχισθησόμενους καὶ ἀπολέσοντας τὸ ἄν-
 δρας εἶναι τῷ Βαβυλωνίῳ δουλεύοντας βασιλεῖ· ταῦτα 5
 γὰρ προλέγειν τὸν θεόν· <34> ὁ δ' Ἐζεκίας λυπηθεὶς
 ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἔφη μὲν οὐκ ἂν βούλεσθαι τοιαύ-
 ταις συμφοραῖς τὸ ἔθνος αὐτοῦ περιπεσεῖν, ἐπεὶ δ'
 οὐκ εἶναι δυνατόν τὰ τῷ θεῷ δεδογμένα μεταβαλεῖν,
 ἤρχετο μέχρι τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς εἰρήνην ὑπάρξαι. μνη- 10
 μονεύει δὲ τοῦ τῶν Βαβυλωνίων βασιλέως Βαλάδα
 Βηρωσσός. <35> ὢν δ' οὗτος ὁ προφήτης ὁμολογου-
 μένως θεῖος καὶ θαυμάσιος τὴν ἀλήθειαν, πεποιθὼς
 τῷ μηδὲν ὅλως ψευδὲς εἰπεῖν, ἅπανθ' ὅσα προφητέυ-
 σεν ἐγγράφας βίβλοις κατέλιπεν, ἐκ τοῦ τέλους γνωρι- 15
 σθησόμενα τοῖς αὐθις ἀνθρώποις. καὶ οὐχ οὗτος μό-
 νος ὁ προφήτης, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι δώδεκα τὸν ἀριθμὸν
 ταῦτ' ἐποίησαν· καὶ πᾶν, εἴτ' ἀγαθὸν εἴτε φαῦλον γίνε-
 ται παρ' ἡμῖν, κατὰ τὴν ἐκείνων ἀποβαίνει προφητεῖαν.

3 ἀλλὰ τούτων μὲν αὐθις ἐξαγγελοῦμεν ἕκαστον· <36> 20
 ἐπιβιούς δ' ὢν προειρήκαμεν χρόνον ὁ βασιλεὺς Ἐζε-
 κίας, καὶ πάντα τοῦτον ἐν εἰρήνῃ διαγαγὼν, τελευτᾷ
 πεντηκοστὸν μὲν καὶ τέταρτον ἔτος τῆς ζωῆς διανύσας,
 εἴκοσι δὲ βασιλεύσας καὶ ἐννέα. <37> διαδεξάμενος
 δὲ τὴν βασιλείαν ὁ παῖς αὐτοῦ Μανασσῆς, ἐκ μητρὸς 25
 Ἀχιβᾶς τοῦνομα πολίτιδος γεγωνώς, ἀπέρρηξε μὲν αὐ-
 τὸν τῶν τοῦ πατρὸς ἐπιτηδευμάτων καὶ τὴν ἐναντίαν
 ἐτράπετο, πᾶν εἶδος πονηρίας ἐπιδειξάμενος ἐν τῷ
 τρόπῳ καὶ μηδὲν ἀσεβὲς παραλιπὼν, ἀλλὰ μιμούμενος
 τὰς τῶν Ἰσραηλιτῶν παρανομίας, αἷς εἰς τὸν θεὸν 30

ἔξαμαρτάνοντες ἀπώλουντο, μιᾶναι δὲ καὶ τὸν ναὸν ἐτόλμησε τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἅπασαν. <38> ἀπὸ γὰρ τῆς εἰς τὸν θεὸν καταφρονήσεως ὀρμώμενος πάντας ὡμῶς τοὺς δικαίους τοὺς ἐν τοῖς Ἑβραίοις 5 ἀπέκτεινεν. ἀλλ' οὐδὲ τῶν προφητῶν ἔσχε φειδῶ, καὶ τούτων δέ τινας καθ' ἡμέραν ἀπέσφαζεν, ὥστε αἷματι ῥεῖσθαι τὰ Ἱεροσόλυμα. <39> λαβὼν οὖν ὀργὴν ἐπὶ τούτοις ὁ θεὸς πέμπει προφήτας πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς τὸ πλῆθος, δι' ὧν αὐτοῖς ὑπέιλησε τὰς αὐτὰς 10 συμφορὰς αἷς συνέβη περιπεσεῖν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν Ἰσραηλίτας εἰς αὐτὸν ἐξυβρίσαντας. οἱ δὲ τοῖς μὲν λόγοις οὐκ ἐπίστευον, παρ' ὧν ἠδύναντο κερδοῦσαι τὸ μηδενὸς πειραθῆναι κακοῦ, τοῖς δ' ἔργοις ἔμαθον ἀληθῆ τὰ παρὰ τῶν προφητῶν.

15 <40> ὥς γὰρ τοῖς αὐτοῖς ἐπέμενον, πόλεμον ἐπ' αὐτοὺς ἐκίνει παρὰ τε τοῦ τῶν Βαβυλωνίων καὶ Χαλδαίων βασιλέως, ὃς στρατιὰν πέμψας εἰς τὴν Ἰουδαίαν τὴν τε χώραν ἐληλάτησε, καὶ τὸν βασιλέα Μανασσὴν δόλωι ληφθέντα καὶ πρὸς αὐτὸν ἀχθέντα, πρὸς ἣν ἐβού- 20 λετο τιμωρίαν εἶχεν ὑποχείριον. <41> ὁ δὲ Μανασσῆς τότε συνεῖς ἐν οἷσις κακοῖς ἐστὶ, καὶ πάντων αἷτιον ἑαυτὸν νομίζων, ἐδεῖτο τοῦ θεοῦ παρασχεῖν αὐτῷ φιλάνθρωπον καὶ ἐλεήμονα τὸν πολέμιον. χαρίζεται δὲ τοῦτο τῆς ἰκεσίας ἐπακούσας ὁ θεὸς αὐτῷ, καὶ πάλιν 25 εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Μανασσῆς ἀπολυθεὶς ὑπὸ τοῦ τῶν Βαβυλωνίων βασιλέως ἀνασώζεται. <42> γενόμενος δ' εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τῶν μὲν πρότερον ἁμαρτημάτων περὶ τὸν θεὸν καὶ τὴν μνήμην ἐσπούδαζεν, εἰ δυνατὸν αὐτῷ γένοιτο, τῆς ψυχῆς ἐμβαλεῖν, ὧν ἐπιβουλεύειν 30 ὥρμησε καὶ πάσῃ χοῇσθαι περὶ αὐτὸν δεισιδαιμονίᾳ.

καὶ τὸν ναὸν ἤγνισε καὶ τὴν πόλιν ἐκάθηρε, καὶ πρὸς μόνῳ τὸ λοιπὸν ἦν τῷ χάριν τε τῆς σωτηρίας ἐκτίνειν τῷ θεῷ καὶ διατηρεῖν αὐτὸν εὐμενῇ παρ' ὅλον τὸν βίον. <43> τὰ δ' αὐτὰ πράττειν καὶ τὸ πλῆθος ἐδίδασκε, μεμαθηκὼς οἷα παρὰ μικρὸν ἐχρήσατο συμφορᾷ 5 διὰ τὴν ἐναντίαν πολιτείαν. ἐπισκευάσας δὲ καὶ τὸν βωμὸν τὰς νομίμους θυσίας ἐπετέλει καθὼς διέταξε Μωσῆς. <44> διοικησάμενος δὲ τὰ περὶ τὴν θρησκείαν ὃν δεῖ τρόπον, καὶ τῆς τῶν Ἱεροσολύμων ἀσφαλείας προυνόησεν, ὥστε τὰ παλαιὰ τείχη μετὰ πολλῆς ἐπι- 10 σκευάσαι σπουδῆς καὶ ἕτερον αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν, ἀναστῆσαι δὲ καὶ πύργους ὑψηλοτάτους, τὰ τε πρὸ τῆς πόλεως φρούρια τοῖς τ' ἄλλοις καὶ δὴ καὶ σιτίων πάντων τῶν εἰς αὐτὰ χρησίμων <εἰσκομιδῇ> ὀχυρώτερα ποιῆσαι. <45> ἀμέλει δὲ τῇ πρὸς ταῦτα μεταβολῇ χρησάμενος, 15 οὕτω τὸν μεταξὺ διῆγε βίον ὥς μακαριστὸς εἶναι καὶ ξηλωτὸς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου λογιζόμενος, ἀφ' οὗ τὸν θεὸν εὐσεβεῖν ἤρξατο. <46> ζήσας οὖν ἔτη ἐξήκοντα καὶ ἑπτὰ κατέστρεψε τὸν βίον, βασιλεύσας ἔτη πέντε καὶ πενήκοντα. καὶ θάπτεται μὲν αὐτὸς ἐν 20 τοῖς αὐτοῦ παραδείσοις, ἡ βασιλεία δ' εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ περιγίνεται Ἀμωσον, μητρὸς Ἑμαλσέμης μὲν ὄνομα τετυχηκότα, ἐκ δὲ πόλεως Ἰαβάτης ὑπαρχούσης.

- 4 <47> οὗτος μιμησάμενος τὰ τοῦ πατρὸς ἔργα ἃ νέος ὢν ἐκεῖνος ἐτόλμησεν, ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ τῶν ἰδίων 25 οἰκετῶν ἀπέθανεν ἐπὶ τῆς οἰκίας τῆς αὐτοῦ, βιώσας ἔτη τέτταρα καὶ εἴκοσι, βασιλεύσας δ' ἐξ αὐτῶν δύο. <48> μετῴληθε δ' αὐτοῦ τὸ πλῆθος τοὺς φονεῖς, καὶ τῷ πατρὶ συνθάπτουσι τὸν Ἀμωσον, τὴν δὲ βασιλείαν τῷ παιδὶ αὐτοῦ Ἰωσίᾳ παραδιδόασι, ὁκτέτει τὴν ἡλικίαν 30

ὄντι, ᾧ μήτηρ ἐκ πόλεως μὲν ἦν Βοσκειθί, Ἰεθίς δὲ
 τοῦνομα. <49> τὴν δὲ φύσιν οὗτος ἄριστος ὑπῆρχε
 καὶ πρὸς ἀρετὴν εὖ γεγονώς, τῶν Δαυίδου τοῦ βασι-
 λέως ζηλωτῆς ἐπιτηδευμάτων, καὶ σκοπῶ καὶ κανόνι
 5 τῆς ὕλης περὶ τὸν βίον ἐπιτηδευσεως ἐκείνῳ κεχορη-
 μένος. <50> γενόμενος δ' ἐτῶν δώδεκα τὴν εὐσέβειαν
 καὶ τὴν δικαιοσύνην ἐπεδείξατο· τὸν γὰρ λαὸν ἐσω-
 φρόνιζε, καὶ παρήνει τῆς περὶ τῶν εἰδώλων δόξης ὡς
 οὐχὶ θεῶν ὄντων ἀποστάντας σέβειν τὸν πάτριον θεόν.
 10 τὰ τε τῶν προγόνων ἐπισκοπῶν ἔργα τὰ μὲν ἀμαρτη-
 θέντα διώρθου συνετῶς ὡς ἂν πρεσβύτατος καὶ νοῆσαι
 τὸ θεῖον ἱκανώτατος, ὅσα δ' ἠὔρισκεν εὖ γεγονότα καὶ
 κατὰ χάραν, ἐφύλαττε τε καὶ ἐμιμεῖτο. <51> ταῦτα δ'
 ἔπραττε σοφίᾳ καὶ ἐπινοίᾳ τῆς φύσεως χρώμενος, καὶ
 15 τῇ τῶν πρεσβυτέρων πειθόμενος συμβουλίᾳ καὶ παρα-
 δόσει. τοῖς γὰρ νόμοις κατακολουθῶν, οὕτω περὶ τὴν
 τάξιν τῆς πολιτείας καὶ τῆς περὶ τὸ θεῖον εὐσεβείας
 εὐοδεῖν τε συνέβαινε, διὰ τὸ τὴν τούτων παρανομίαν
 μὴ τυγχάνειν ἀλλ' ἐξηφανίσθαι. <52> περαιῶν γὰρ ὁ
 20 βασιλεὺς καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χάραν ἥπασαν, τὰ τ'
 ἄλσῃ τὰ τοῖς ξενικοῖς ἀνειμένα θεοῖς ἐξέκοψε καὶ τοὺς
 βωμοὺς αὐτῶν κατέσκαψεν, εἴ τι δ' ἀνάθημα τούτοις
 ὑπὸ τῶν προγόνων ἀνέκειτο, περιυβρίζων κατέσπα.
 <53> καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸν λαὸν ἀπὸ τῆς περὶ αὐ-
 25 τοὺς δόξης εἰς τὴν τοῦ θεοῦ θρησκείαν ἐπέστρεψε, καὶ
 τὰς συνήθεις ἐπέφερον θυσίας καὶ τὰς ὀλοκαυτώσεις
 αὐτοῦ τῷ βωμῷ. ἀπέδειξε δέ τινας κριτὰς καὶ ἐπισκό-
 πους, ὡς ἂν διοικοῖεν τὰ παρ' ἐκάστοις πράγματα, περὶ
 παντὸς τὸ δίκαιον ποιούμενοι καὶ τῆς ψυχῆς οὐκ ἔλατ-
 30 τον αὐτὸ περιέποντες. <54> διαπεμφάμενος δὲ κατὰ

πᾶσαν τὴν χώραν, χρυσὸν καὶ ἄργυρον τοὺς βουλομέ-
 νους ἐκέλευσε κομίζειν εἰς ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ, ὅσον
 τις ἢ προαιρέσεως ἢ δυνάμεως ἔχοι. <55> κομισθέντων
 δὲ τῶν χρημάτων, τῆς ἐπιμελείας τοῦ ναοῦ καὶ τῆς εἰς
 τοῦτο δαπάνης προύστησε τὸν τ' ἐπὶ τῆς πόλεως Ἀμα- 5
 σίαν καὶ τὸν γραμματέα Σαφάν καὶ τὸν γραφέα τῶν
 ὑπομνημάτων Ἰωάτην καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἐλιακίαν· <56>
 οἱ μὴδὲν ὑπερθέσει μὴδ' ἀναβολῇ δόντες, ἀρχιτέκτονας
 καὶ πάνθ' ὅσα πρὸς τὴν ἐπισκευὴν χρήσιμα παρασκευ-
 άσαντες, εἶχοντο τῶν ἔργων. καὶ ὁ μὲν ναὸς οὕτως 10
 ἐπισκευασθεὶς τὴν τοῦ βασιλέως εὐσέβειαν φανερὰν
 2 ἐποίησεν· <57> ὄργδοον δ' ἤδη καὶ δέκατον τῆς βασι-
 λείας ἔτος ἔχων πέμπει πρὸς Ἐλιακίαν τὸν ἀρχιερέα,
 κελεύων τὸ περιττὸν τῶν χρημάτων χωνεύσαντα ποιῆσαι
 κρατῆρας καὶ σπονδεῖα καὶ φιάλας εἰς τὴν διακονίαν, 15
 ἔτι δὲ καὶ ὅσος ἂν ἦ χρυσὸς ἐν τοῖς θησαυροῖς ἢ ἄρ-
 γυρος, καὶ τοῦτον προκομίσαντα εἰς τοὺς κρατῆρας
 ὁμοίως καὶ τὰ τοιαῦτα σκευὴ δαπανῆσαι. <58> προ-
 κομίζων δὲ τὸν χρυσὸν ὁ ἀρχιερεὺς Ἐλιακίας ἐντυγχάνει
 ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ταῖς Μωυσέος ἐν τῷ ναῷ κειμέναις, 20
 καὶ προκομίσας δίδωσι τῷ γραμματεῖ Σαφάν. ὁ δ'
 ἀναγνούς παραγίνεται πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πάνθ' ὅσα
 κελεύσειε γενέσθαι τέλος ἔχοντα ἐδήλου, παρ' αὐτὸν δ'
 αὐτῷ καὶ τὰς βίβλους. <59> ἀκούσας δὲ καὶ περιορηξά-
 μενος τὴν ἐσθῆτα, τὸν ἀρχιερέα καλέσας Ἐλιακίαν καὶ 25
 αὐτὸν τὸν γραμματέα καὶ τῶν ἀναγκαιοτάτων φίλων
 τινὰς ἔπεμψε πρὸς τὴν προφῆτιν Ὀλδάν, γυναῖκα δὲ
 Σαλλούμου, τῶν ἐν δόξῃ τινὸς καὶ δι' εὐγένειαν ἐπι-
 φανοῦς, καὶ προσελθόντας ἐκέλευε [λέγειν] ἰλάσκεσθαι
 τὸν θεὸν καὶ πειρᾶσθαι ποιεῖν εὐμενῇ· δέος γὰρ εἶναι 30

μὴ παραβάντων τοὺς Μωυσέος νόμους τῶν προγόνων
 αὐτοὶ κινδυνεύσωσιν ἀνάστατοι γενέσθαι, καὶ τῆς οἰκείας
 ἐκπεσόντες ἐπ' ἄλλοτρίας ἔρημοι πάντων καταστρέψω-
 σιν οἰκτρῶς τὸν βίον. <60> ἀκούσασα δ' ἡ προφητις
 5 παρὰ τῶν πεμφθέντων ταῦτα δι' αὐτῶν ὧν ἀπέστειλεν
 ὁ βασιλεύς, ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀπελθόντας πρὸς τὸν
 βασιλέα λέγειν ὅτι τὸ μὲν θεῖον ἤδη κατ' αὐτῶν ψῆ-
 φον ἤνεγκεν, ἦν οὐχ ἱκεσίαις ἂν τις ἄκυρον ποιήσκειν,
 ἀπολέσαι τὸν λαὸν καὶ τῆς χώρας ἐκβαλεῖν καὶ πάντων
 10 ἀφελέσθαι τῶν νῦν παρόντων ἀγαθῶν, παραβάντας
 τοὺς νόμους καὶ τοσοῦτῳ μεταξὺ χρόνῳ μὴ μετανο-
 ῆσαντας, τῶν γε προφητῶν τοῦτο παραινούντων σω-
 φρονεῖν καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς ἀσεβήμασι τιμωρίαν προ-
 λεγόντων, <61> ἦν, ἵνα πεισθῶσιν ὅτι θεὸς ἔστι καὶ
 15 οὐδὲν ἐψεύδετο τούτων ὧν αὐτοῖς διὰ τῶν προφητῶν
 κατήγγειλε, πάντως αὐτοῖς ἐποίσειν· δι' αὐτὸν μέντοι
 δίκαιον γενόμενον ἐφέξειν ἔτι τὰς συμφοράς, μετὰ δὲ
 τὴν ἐκείνου τελευτὴν τὰ κατεψηφισμένα παθήματα τοῖς
 ὄχλοις ἐπιπέμψειν.

20 <62> οἳ μὲν οὖν τῆς γυναικὸς προφητευσάσης ἐλ- 3
 θόντες ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ· ὃ δὲ περιπέμψας παν-
 ταχοῦ τὸν λαὸν ἐκέλευσε συνελθεῖν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα
 τοὺς θ' ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, πᾶσαν ἡλικίαν προσ-
 τάξας παρῆναι. <63> ἀθροισθέντων δ' αὐτῶν πρῶτον
 25 μὲν αὐτοῖς ἀνέγνω τὰς ἱερὰς βίβλους, ἔπειτα στὰς ἐπὶ
 τοῦ βήματος ἐν μέσῳ τῷ πλήθει ὅρκους ποιήσασθαι
 καὶ πίστει ἠνάγκασεν, ἥ μὴν θρησκέυσειν τὸν θεὸν
 καὶ φυλάξειν τοὺς Μωυσέος νόμους. <64> οἳ δὲ προ-
 θύμως τ' ἐπήνεσαν καὶ τὰ παραινέμενα ὑπὸ τοῦ βα-
 30 σιλέως ποιήσειν ὑπέστησαν, θύοντές τε παραχοῆμα καὶ

καλλιεροῦντες ἤδη τὸν θεὸν ἰκέτευον εὐμενῇ καὶ ἴλεων αὐτοῖς ὑπάρχειν. <65> τὸν δ' ἀρχιερέα προσέταξεν, εἴ τι περιττὸν ὑπὸ τῶν προγόνων σκεῦος τοῖς εἰδώλοις καὶ ξενικοῖς θεοῖς κατασταθὲν ἦν ἐν τῷ ναῷ, τοῦτο ἐκβαλεῖν. συναθροισθέντων δὲ πολλῶν, καταπρήσας αὐτὰ 5 τὴν σποδὸν αὐτῶν διέσπειρε, καὶ τοὺς ἱερεῖς τῶν εἰδώλων, οὐκ ὄντας ἐκ τοῦ Ἀαρῶνος γένους, ἀπέκτεινε.

4 <66> ταῦτα δ' ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις διαπραξάμενος ἦκεν εἰς τὴν χώραν, καὶ τὰ κατασκευασθέντα ἐν αὐτῇ ὑπὸ Ἱεροβοάμου τοῦ βασιλέως εἰς τιμὴν τῶν ξενικῶν 10 θεῶν ἠφάνισε, καὶ τὰ ὅσα τῶν ψευδοπροφητῶν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ὃν κατεσκεύασε πρῶτος Ἱεροβόαμος, κατέκαυσε. <67> ταῦτα δὲ προφήτην κατελθόντα πρὸς Ἱεροβόαμον, θυσιάζοντος αὐτοῦ καὶ παντὸς ἀκούοντος τοῦ λαοῦ, προκαταγγεῖλαι γενησόμενα, ὅτι τις ἐκ τοῦ 15 Δαυίδου γένους Ἰωσίας τοῦνομα ποιήσει τὰ προειρημένα . . . συνέβη δὲ ταῦτα λαβεῖν τέλος μετ' ἔτη τριακόσια καὶ ἐξηκονταέν.

5 <68> μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας πορευθεὶς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅσοι τὴν αἵμα- 20 λωσίαν καὶ τὴν δουλείαν τὴν ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων διέφυγον, ἀφεῖναι μὲν τὰς ἀσεβεῖς πράξεις καὶ τὰς τιμὰς τὰς πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους θεοὺς ἐγκαταλιπεῖν ἔπεισε, τὸν δὲ πάτριον καὶ μέγιστον θεὸν εὐσεβεῖν καὶ τούτῳ προσανέχειν. <69> τὰς οἰκίας τε καὶ τὰς κώμας ἡρεῦ- 25 νησε καὶ τὰς πόλεις, μὴ τις ἔνδον ἔχοι τι τῶν εἰδώλων ὑπονοῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ τοῖς βασιλευομένοις ἐφεστῶτα ἄρματα, ἃ κατεσκεύασαν οἱ πρόγονοι, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἦν ᾧ προσεκύνουν ὡς θεῷ, ἐβάστασε. <70> καὶ καθαρίσας οὕτω τὴν χώραν ἄπασαν, εἰς 30

Ἱεροσόλυμα τὸν λαὸν συνεκάλεσε, καὶ κεῖ τὴν ἀξύμων
 ἑορτὴν τὴν καὶ πάσχα λεγομένην ἤγαγεν, ἐδωρήσατό
 τε τῷ λαῷ [τὸ πάσχα] νεογνοὺς ἐρίφους καὶ ἄρνας
 τρισμυρίους, βοὺς δ' εἰς ὀλοκαύτωσιν τρισχιλίους. <71>
 5 παρεῖχον δὲ καὶ τῶν Ἑβραίων οἱ πρῶτοι διὰ τὸ πάσχα
 τοῖς ἱερεῦσιν ἄρνας δισχιλίους ἑξακοσίους, καὶ τοῖς
 Λευίταις πεντακισχιλίους ἄρνας ἔδωσαν οἱ προεστίωτες
 αὐτῶν, βοὺς δὲ πεντακοσίους. <72> καὶ γενομένης οὕ-
 τως ἀφθόνου τῆς τῶν ἱερέων εὐπορίας, τὰς θυσίας
 10 ἐπετέλουν τοῖς Μωυσέος νόμοις, ἐκάστω τῶν ἱερέων
 ἐξηγγυμένων καὶ διακονουμένων τοῖς ὄχλοις. καὶ τοῦ
 μηδεμίαν ἄλλην οὕτως ἀχθῆναι τοῖς Ἑβραίοις ἑορτὴν
 ἀπὸ τῶν Σαμουήλου τοῦ προφήτου χρόνων αἴτιον ἦν
 τὸ πάντα κατὰ νόμους καὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν παρατήρη-
 15 σιν τῆς πατρὸς συνηθείας ἐπιτελεσθῆναι. <73> ζήσας δ'
 ἐν εἰρήνῃ μετὰ ταῦτα Ἰωσίας, ἔτι δὲ καὶ πλούτῳ καὶ τῇ
 παρὰ πᾶσιν εὐδοξίᾳ, κατέστρεψε τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸν βίον.
 <74> Νεχαὼ ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ἀγείρας 5
 στρατιὰν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἤλασε ποταμόν, Μήδους
 20 πολεμήσων καὶ τοὺς Βαβυλωνίους, οἳ τὴν Ἀσσυρίων
 κατέλυσαν ἀρχὴν· τῆς γὰρ Ἀσίας βασιλεῦσαι πόθον
 εἶχεν. <75> γενομένου δ' αὐτοῦ κατὰ Μένδην πόλιν
 (ἦν δ' αὕτη τῆς Ἰωσίου βασιλείας) μετὰ δυνάμεως εἰρ-
 γυν αὐτὸν διὰ τῆς ιδίας ποιεῖσθαι χώρας τὴν ἐπὶ τοὺς
 25 Μήδους ἔλασιν. πέμψας δὲ κήρυκα πρὸς αὐτὸν ὁ Νε-
 χαὼ οὐκ ἐπ' αὐτὸν στρατεύειν ἔλεγεν, ἀλλ' ἐπὶ τὸν
 Εὐφράτην ὥρμηκεναι· μὴ παροξύνειν δ' αὐτὸν ἐκέλευ-
 σεν, ὥστε πολεμεῖν αὐτῷ κωλύοντι βαδίζειν ἐφ' οὓς
 διεγνώκειν. <76> Ἰωσίας δ' οὐ προσέετο τὰ παρὰ τοῦ
 30 Νεχαῶνος, ἀλλ' οὕτως εἶχεν ὥς μὴ συγχωρεῖν αὐτῷ

τὴν οἰκείαν διέρχεσθαι, τῆς πεπωμένης, οἶμαι, εἰς τοῦτ' αὐτὸν παρορησάσης, ἵνα λάβῃ πρόφασιν κατ' αὐτοῦ. <77> διατάττοντος γὰρ αὐτοῦ τὴν δύναμιν καὶ ἐφ' ἔρματος ἀπὸ κέρως ἐπὶ κέρως ὀχουμένου, τοξεύσας τις αὐτὸν τῶν Αἰγυπτίων ἔπαυσε τῆς πρὸς τὴν μάχην σπουδῆς· τῷ τραύματι γὰρ περιαλγῆς ὢν ἐκέλευσεν ἀνακληθῆναι τὸ στράτευμα, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. τελευτᾷ δ' ἐκ τῆς πληγῆς ἐκείνης τὸν βίον, καὶ κηδεύεται ἐν ταῖς πατρῷαῖς θήκαις μεγαλοπρεπῶς, βιώσας μὲν ἔτη τριάκοντα ἑννέα, βασιλεύσας δὲ τούτων ἓν καὶ τριάκοντα. <78> πένθος δ' ἐπ' αὐτῷ μέγα τοῦ λαοῦ παντὸς ἤχθη, πολλαῖς ἡμέραις ὀδυρομένου καὶ κατηφοῦντος. Ἱερεμίας δ' ὁ προφήτης ἐπικήδειον αὐτοῦ συνέταξε μέλος [θρηνητικόν], ὃ καὶ μέχρι νῦν διαμένει. <79> οὗτος ὁ προφήτης καὶ τὰ μέλλοντα τῇ πόλει δεινὴν προουκήρυξεν, ἐν γράμμασι καταλιπὼν καὶ τὴν νῦν ἐφ' ἡμῶν γενομένην ἔλωσιν τὴν τε Βαβυλῶνος αἵρεσιν. οὐ μόνον δ' οὗτος προουθέσπισε ταῦτα τοῖς ὄχλοις, ἀλλὰ καὶ ὁ προφήτης Ἰεζεκὴλος ὃς πρῶτος περὶ τούτων δύο βιβλία γράψας κατέλιπεν. <80> ἦσαν δ' οἱ δύο τῷ γένει ἱερεῖς, ἀλλ' ὁ μὲν Ἱερεμίας ἐν Ἱεροσολύμοις διῆγεν, ἀπὸ τρισκαιδεκάτου ἔτους τῆς Ἰωσίου βασιλείας ἕως κατεσκάφη ἡ πόλις καὶ ὁ ναός. τὰ μέντοι γε συμβάντα περὶ τοῦτον τὸν προφήτην κατὰ χώραν δηλώσομεν.

2 <81> τελευτήσαντος δ' Ἰωσίου καθὼς προειρήκαμεν, τὴν βασιλείαν ὁ παῖς αὐτοῦ διαδέχεται Ἰωάχαζος τοῦνομα, περὶ τρίτον καὶ εἰκοστὸν ἤδη ἔτος γεγωνός. καὶ οὗτος μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐβασίλευσε, μητρὸς Ἀμιτέλης ἐκ πόλεως Λοβάνης, ἁσεβῆς δὲ καὶ μιὰρὸς τὸν

§ 77 = 4 Reg. XXIII 29.

§ 79 = Jerem. I 1; Ezech. I 2.

§ 81 = 4 Reg. XXIII 30; 2 Paral. XXXVI 1.

- τρόπον· <82> ὁ δὲ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ὑποστρέψας ἀπὸ τῆς μάχης μεταπέμπεται τὸν Ἰωάχαζον πρὸς αὐτὸν εἰς Ἀμαθὰ καλουμένην πόλιν, ἣτις ἐστὶ τῆς Συρίας, καὶ τὸν μὲν ἐλθόντα ἔδησε, τῷ δὲ πρεσβυτέρῳ αὐτοῦ
- 5 ἀδελφῷ, ὁμοπατρίῳ ὄντι, Ἐλιακίμῳ τοῦνομα, τὴν βασιλείαν παραδίδωσι, μετονομάσας αὐτὸν Ἰωάκιμον. τῇ δὲ χώρα ἐπέταξεν ἑκατὸν ἀργυρίου τάλαντα, ἐν δὲ χρυσίον. <83> καὶ τοῦτο μὲν ἐτέλει ὁ Ἰωάκιμος τὸ πληθὸς τῶν χρημάτων, τὸν δ' Ἰωάχαζον ἀπήγαγεν εἰς
- 10 Αἴγυπτον, ὃς καὶ ἐτελεύτησεν ἐν αὐτῇ, βασιλεύσας μῆνας τρεῖς ἡμέρας δέκα. ἡ δὲ τοῦ Ἰωακίμου μήτηρ ἐκαλεῖτο Ζαβούδα, ἐκ πόλεως δ' ἦν Ἀβούμας. ἐτύγγανε δ' ὢν τὴν φύσιν ἄδικος καὶ κακοῦργος, καὶ μήτε πρὸς θεὸν ὅσιος μήτε πρὸς ἀνθρώπους ἐπιεικής.
- 15 <84> ἔτος δ' αὐτοῦ τῆς βασιλείας τέταρτον ἤδη ὁ ἔχοντας, τὴν Βαβυλωνίων ἀρχὴν παραλαμβάνει τις Ναβουχοδονόσορος ὄνομα, ὃς ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν μετὰ μεγάλης παρασκευῆς ἐπὶ Καρχαμισσὸν ἀναβαίνει πόλιν (ἐστὶ δ' αὕτη πρὸς τῷ Εὐφράτῃ), πολεμεῖν διεγνωκὼς
- 20 τῷ τῶν Αἰγυπτίων Νεχαῶνι· ὑπὸ τούτῳ γὰρ ἦν ἔπασα ἡ Συρία. <85> μαθὼν δὲ τὴν τοῦ Βαβυλωνίου προαίρεσιν καὶ τὴν ἐπ' αὐτὸν στρατείαν ὁ Νεχαῶ οὐδ' αὐτὸς ὀλιγώρησεν, ἀλλὰ σὺν πολλῇ χειρὶ τὸν Ναβουχοδονόσορον ἀμυνοῦμενος ἐξώρμησεν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην.
- 25 <86> συμβολῆς δὲ γενομένης ἡττήθη, καὶ πολλὰς ἀπέβαλε μυριάδας ἐν τῇ μάχῃ. διαβὰς δὲ τὸν Εὐφράτην ὁ Βαβυλώνιος τὴν ἄχρῃ Πηλουσίου παραλαμβάνει Συρίαν πάρεξ τῆς Ἰουδαίας. <87> τέταρα δ' ἔτη βασιλεύοντος ἤδη τοῦ Ναβουχοδονοσόρου ὄγδοον ἦν τῷ

Ἰωακίμῳ τῷ τῶν Ἑβραίων ἔχοντι τὴν ἀρχήν, καὶ στρατεύει μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους ὁ Βαβυλώνιος, φόρους αἰτῶν τὸν Ἰωακίμον, ἣ πολεμήσειν ἀπειλῶν. ὁ δὲ δεῖσας τὴν ἀπειλήν, καὶ τὴν εἰρήνην ἀντικαταλλαζάμενος τῶν χρημάτων, ἤνεγκεν αὐτῷ φό- 5 ρους οὓς ἔταξεν ἐπ' ἔτη τρία.

- 2 <88> τῷ δὲ τρίτῳ στρατεύειν τοὺς Αἰγυπτίους ἀκούσας ἐπὶ τὸν Βαβυλώνιον καὶ τοὺς φόρους αὐτῷ μὴ δοῦς, διεψεύσθη τῆς ἐλπίδος· οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι ποιήσασθαι τὴν στρατείαν οὐκ ἐθάρρησαν. <89> ταῦτα δ' 10 ὁ προφήτης Ἰερεμίας κατὰ πᾶσαν ἡμέραν προύλεγεν, ὥς μάτην ταῖς παρὰ τῶν Αἰγυπτίων ἐλπίσι προσανέχουσι, καὶ ὥς πέπρωται τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ Βαβυλωνίου ἀνάστατον γενέσθαι καὶ Ἰωακίμον τὸν βασιλέα χειρωθῆναι πρὸς αὐτοῦ. <90> ἀλλὰ ταῦτ' εἰς οὐδὲν χρήσιμον, οὐκ 15 ὄντων τῶν σωθησομένων, ἐλέγετο· καὶ γὰρ τὸ πλῆθος καὶ οἱ ἄρχοντες ἀκούσαντες παρημέλουν, καὶ πρὸς ὄργην λαμβάνοντες τὰ λεγόμενα, ὥς οἰωνιζομένου κατὰ τοῦ βασιλέως τοῦ προφήτου, τὸν Ἰερεμίαν ἡτιῶντο, καὶ ὑπάρχοντες δίκη καταψηφισθῆναι πρὸς τιμωρίαν ἡξίου. 20 <91> καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἤνεγκαν τὰς ψήφους κατ' αὐτοῦ, οἱ δ' ἀπέγνωσαν τῶν πρεσβυτέρων, οἱ καὶ σοφῆς ὄντες διανοίας ἀπέλυσαν τὸν προφήτην ἀπὸ τῆς αὐλῆς καὶ τοῖς ἄλλοις συνεβούλευσαν μηδὲν διαθεῖναι κακὸν τὸν Ἰερεμίαν· <92> ἔλεγον γὰρ οὐ μόνον τοῦτον 25 προλέγειν τῇ πόλει τὰ μέλλοντα, ἀλλὰ καὶ Μιχαίαν πρὸ αὐτοῦ ταῦτα κατηγγελάειν καὶ πολλοὺς ἄλλους, ὧν οὐδεὶς ὑπὸ τῶν τότε βασιλέων οὐδὲν ἔπαθεν, ἀλλ' ὥς προφήτης τοῦ Θεοῦ τιμῆς ἔτυχε. <93> τούτοις κατα- 30 πρυῖναντες τὸ πλῆθος τοῖς λόγοις, ἐρρύσαντο τῆς 30

κατεψηφισμένης αὐτοῦ κολάσεως τὸν Ἰερεμίαν, ὅς ἀπά-
 σας τὰς αὐτοῦ προφητείας συγγραφάμενος, νηστεύον-
 τος τοῦ δήμου καὶ ἐκκλησιάζοντος ἐν τῷ ἱερῷ μηνὶ
 ἐνάτῳ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς Ἰωακίμου βασιλείας, ἀν-
 5 ἔγνω τὴν βίβλον ἣν περὶ τῶν μελλόντων συμβήσεσθαι
 τῇ πόλει καὶ τῷ βασιλεὶ καὶ τοῖς ὄχλοις ἦν συντεταχώς.
 <94> ἀκούσαντες δ' οἱ ἡγεμόνες λαμβάνουσι παρ' αὐ-
 τοῦ τὸ βιβλίον, καὶ κελεύουσιν αὐτόν τε καὶ τὸν γραμ-
 ματέα Βάρουχον ἐκποδῶν ἑαυτοὺς ποιῆσαι, μὴ τισι
 10 δῆλοι γένωνται· τὸ δὲ βιβλίον αὐτοὶ φέρουντες τῷ βα-
 σιλεὶ διδόασιν. ὃ δὲ παρόντων αὐτῷ τῶν φίλων ἐκέ-
 λευσε τὸν ἑαυτοῦ γραμματέα λαβόντα ἀναγνῶναι. <95>
 ἀκούσας δὲ τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασι-
 λεὺς διέρορηξέ τε καὶ βαλὼν εἰς πῦρ ἠφάνισε, ζητη-
 15 θέντας δὲ τὸν θ' Ἰερεμίαν καὶ τὸν γραμματέα Βάρου-
 χον ἐκέλευσεν ἄχθῃναι πρὸς αὐτὸν κολασθησομένους.
 <96> οὗτοι μὲν οὖν διαφεύγουσιν αὐτοῦ τὴν ὀργήν,
 μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον στρατευσάμενον ἐπ' αὐτόν 3
 τὸν τῶν Βαβυλωνίων βασιλέα δέχεται, κατὰ τὸ θέος
 20 τὸ παρὰ τῶν προειρημένων ὑπὸ τοῦ προφήτου τούτου,
 οὐδὲν νομίζων πείσεσθαι δεινὸν μήτ' ἀποκλείσας μήτε
 πολεμήσας. <97> εἰσελθὼν δ' εἰς αὐτὴν οὐκ ἐφύλαξε
 τὰς πίστεις, ἀλλὰ τοὺς ἀκμαϊοτάτους καὶ κάλλει δια-
 φέροντας τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ἀπέκτεινε μετὰ τοῦ βασι-
 25 λέως Ἰωακίμου, ὃν ἄταφον ἐκέλευσε ὀφῆναι πρὸ τῶν
 τειχῶν, τὸν δ' υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάχιμον κατέστησε βασιλέα
 τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως. <98> τοὺς δ' ἐν ἀξιώματι,
 τρισχιλίους ὄντας τὸν ἀριθμὸν, αὐτοὺς αἰχμαλώτους
 λαβὼν ἀπήγαγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα· ἐν δὲ τούτοις ἦν

§ 93 = Ierem. XLIII 1.

§ 96 = 4 Reg. XXIV 2.

§ 97 = Ierem. XXII 18.

καὶ ὁ προφήτης Ἰεζεκίηλος παῖς ὢν. καὶ τέλος μὲν τοιοῦτον Ἰωάχιμον τὸν βασιλέα κατέσχε, βιώσαντα μὲν ἔτη ἕξ καὶ τριάκοντα, βασιλεύσαντα δὲ τούτων ἑνδεκα· ὁ δὲ διαδεξάμενος αὐτοῦ τὴν βασιλείαν Ἰωάχιμος, ἐκ μητρὸς μὲν Νοστῆς ὄνομα πολίτιδος δέ, ἐβασίλευσεν 5 μῆνας τρεῖς ἡμέρας δέκα.

- 7 <99> τὸν δὲ τῶν Βαβυλωνίων βασιλέα, δόντα τὴν βασιλείαν Ἰωαχίμῳ, παραχορῆμα ἔλαβε δέος· ἔδεισε γὰρ μὴ μνησικακίσας αὐτῷ τῆς τοῦ πατρὸς ἀναιρέσεως ἀποστήσῃ τὴν χώραν αὐτοῦ. πέμψας τοιγαροῦν δύναμιν 10 ἐπολιόρκει τὸν Ἰωάχιμον ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις. <100> ὁ δὲ φύσει χρηστὸς ὢν καὶ δίκαιος οὐκ ἠξίου τὴν πόλιν κινδυνεύουσιν δι' αὐτὸν περιορᾶν, ἀλλ' ἀπάρας τὴν μητέρα καὶ τοὺς συγγενεῖς παραδίδωσι τοῖς πεμφθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Βαβυλωνίου στρατηγοῖς, ὅρκους παρ' αὐτῶν 15 λαβὼν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν μῆτ' αὐτοὺς παθεῖν μῆτε τὴν πόλιν. <101> οἷς οὐδ' ἐναντιὸν ἢ πίστις ἔμεινεν· οὐ γὰρ ἐφύλαξεν αὐτὴν ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεύς, ἀλλὰ τοῖς στρατηγοῖς ἐπέστειλεν ἅπαντας τοὺς ἐν τῇ πόλει λαβόντας αἰχμαλώτους νέους τὴν ἡλικίαν καὶ τεχνίτας, 20 δεδεμένους ἄγειν πρὸς αὐτόν (ἦσαν δ' οὗτοι πάντες εἰς μυρίους ὀκτακοσίους τριάκοντα δύο), καὶ τὸν Ἰωάχιμον μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῶν φίλων. <102> τούτους δὲ κομισθέντας πρὸς αὐτὸν εἶχεν ἐν φυλακῇ, τὸν δὲ θεῖον τοῦ Ἰωαχίμου Σεδεκίαν ἀπέδειξε βασιλέα, ὅρκους 25 παρ' αὐτοῦ λαβὼν, ἥ μὴν φυλάξῃ αὐτῷ τὴν χώραν καὶ μηδὲν νεωτερίσειν μηδὲ τοῖς Αἰγυπτίοις εὐνοήσῃν.

- 2 <103> Σεδεκίας δ' ἦν μὲν ἐτῶν εἴκοσι καὶ ἐνός, ὅτε τὴν ἀρχὴν παρέλαβεν, ὁμομήτριος μὲν Ἰωακίμου τᾶδελφοῦ αὐτοῦ, τῶν δὲ δικαίων καὶ τοῦ δέοντος 30

ὑπερόπτης. καὶ γὰρ οἱ κατὰ τὴν ἡλικίαν ἦσαν ἄσεβεῖς
περὶ αὐτόν, καὶ ὁ πᾶς ὄχλος ἐπ' ἐξουσίας ὕβριζεν ἃ
ἤθελε· <104> διὸ καὶ ὁ προφήτης Ἰερεμίας πρὸς αὐτὸν
ἐλθὼν πολλὰκις ἐμαρτύρατο, κελεύων τὰς μὲν ἄλλας
⁵ ἄσεβείας καὶ παρανομίας καταλιπεῖν, προνοεῖν δὲ τοῦ
δικαίου, καὶ μῆτε τοῖς ἡγεμόσιν (εἶναι γὰρ ἐν αὐτοῖς
πονηροῦς) προσανέχειν, μῆτε τοῖς ψευδοπροφήταις ἀπα-
τῶσιν αὐτὸν πεπιστευκέναι ὥς οὐκέτι πολεμήσει τὴν
πόλιν ὁ Βαβυλώνιος καὶ ὡς Αἰγύπτιοι στρατεύουσιν
¹⁰ ἐπ' αὐτὸν καὶ νικήσουσι· <105> ταῦτα γὰρ οὐκ ἀληθῆ
λέγειν οὐδ' οὕτως ὀφείλοντα γενέσθαι. ὁ δὲ Σεδεκίας
ἐφ' ὅσον μὲν ἤκουε τοῦ προφήτου ταῦτα λέγοντος,
ἐπέθετο αὐτῷ καὶ συνῆναι πᾶσιν ὥς ἀληθεύουσι καὶ
συμφέρον αὐτῷ πεπιστευκέναι· διέφθειραν δὲ πάλιν
¹⁵ αὐτὸν οἱ φίλοι, καὶ διῆγον ἀπὸ τῶν τοῦ προφήτου
πρὸς ἅπερ ἤθελον. <106> προφήτευσεν δὲ καὶ Ἰεζε-
κίηλος ἐν Βαβυλῶνι τὰς μελλούσας τῷ λαῷ συμφοράς,
καὶ γράψας ταῦτ' ἐπεμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ταῖς δὲ
προφητείαις αὐτῶν Σεδεκίας ἠπίσθησεν ἐκ τοιαύτης αἰ-
²⁰ τίας. τὰ μὲν ἄλλα πάντα συμφωνοῦντας τοῖς προφη-
ταῖς ἀλλήλοις εἰπεῖν συνέβη, ὥς τε ἡ πόλις ἀλώσεται
καὶ Σεδεκίας αὐτὸς αἰχμάλωτος ἔσται, διεφώνησε δ'
Ἰεζεκίηλος εἰπὼν οὐκ ὀψέσθαι Βαβυλῶνα τὸν Σεδεκίαν,
τοῦ Ἰερεμίου φάσκοντος αὐτῷ ὅτι δεδεμένον αὐτὸν ὁ
²⁵ Βαβυλώνιος ἄξει βασιλεὺς. <107> καὶ διὰ τὸ μὴ ταῦ-
τὸν αὐτοῖς ἑκατέρους λέγειν, καὶ περὶ ὧν συμφωνεῖν
ἔδοκουν, ὥς οὐδ' ἐκεῖν' ἀληθῆ λέγουσι καταγνοὺς
ἠπίσθησε. καίτοι πάντ' αὐτῷ κατὰ τὰς προφητείας
ἀπῆντησεν, ἅπερ εὐκαιρότερον δηλώσομεν.

§ 103 = 2 Paral. XXXVI 11; Ierem. XXII 1.
Ezech. XII 13; Ierem. XLI 3.

§ 106 =

- 3 <108> τὴν συμμαχίαν δὲ τὴν πρὸς τοὺς Βαβυλωνίους ἐπ' ἔτη ὀκτὼ κατασχών, διέλυσε τὰς πρὸς αὐτοὺς πίστεις, καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις προστίθεται, καταλύσειν τοὺς Βαβυλωνίους ἐλπίδας, εἰ μετ' ἐκείνων γένοιτο. <109> μαθὼν δὲ τοῦθ' ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς 5 ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτόν, καὶ τὴν χώραν κακῶς αὐτοῦ καὶ τὰ φρούρια λαβὼν ἐπ' αὐτὴν ἦκε τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν πολιορκήσων αὐτήν. <110> ὁ δ' Αἰγύπιος ἀκούσας ἐν οἷς ἐστὶν ὁ σύμμαχος αὐτοῦ Σεδεκίας, ἀναλαβὼν πολλὴν δύναμιν ἦκεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν 10 ὥς λύσων τὴν πολιορκίαν. ὁ δὲ Βαβυλώνιος ἀφίσταται τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπαντήσας δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς τῇ μάχῃ νικᾷ, καὶ τρεψάμενος αὐτοὺς εἰς φυγὴν ἐξ ὅλης διώκει τῆς Συρίας. <111> ὥς δ' ἀνεχώρησεν ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς ἀπὸ τῶν Ἱερο- 15 σολύμων, ἐξηπάτησαν οἱ ψευδοπροφῆται τὸν Σεδεκίαν, λέγοντες οὔτε τὸν Βαβυλώνιον ἔτ' αὐτῷ πολεμήσειν καὶ τοὺς ὁμοφύλους οὐς ἀνυστήσειεν ἐκ τῆς οἰκείας εἰς τὴν Βαβυλῶνα, μετὰ πάντων ἡξοῖεν τῶν τοῦ ναοῦ σκευῶν ὧν ἐσύλησεν ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ νεώ. <112> τὰ- 20 ναντία δὲ τούτων καὶ ἀληθῆ περελθὼν Ἱερεμίας προσηγγίτευσεν ὥς ποιῶσι μὲν κακῶς καὶ ἔξαπατῶσι τὸν βασιλέα, παρὰ δὲ τῶν Αἰγυπτίων οὐδέν ἐστιν αὐτοῖς ὄφελος, ἀλλὰ νικήσας αὐτοὺς ὁ Βαβυλώνιος ἐπιστρατεύσειν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μέλλει, καὶ πολιορκήσει τε 25 καὶ τῷ λιμῷ διαφθερεῖ τὸν δῆμον, καὶ τοὺς περιλειφθέντας αἰχμαλώτους ἄξει, καὶ τὰς οὐσίας διαρπάσει, καὶ τὸν ἐν τῷ ναῷ πλοῦτον ἐκφορήσας ἔτι καὶ αὐτὸν ἐμπρήσει καὶ κατασκάψει τὴν πόλιν, καὶ δουλεύσομεν αὐτῷ καὶ τοῖς ἐγγόνις αὐτοῦ ἐπ' ἔτη ἐβδομήκοντα, 30

<113> πάνσουσι δ' ἡμᾶς τότε τῆς ὑπ' αὐτοῖς δουλείας
 Πέρσαι τε καὶ Μῆδοι, καταλύσαντες Βαβυλωνίους, ἀφ'
 ὧν εἰς τήνδε ἀπολυθέντες οἰκοδομήσομεν τὸν ναὸν
 πάλιν καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα καταστήσομεν.' <114> ταῦτα
 5 λέγων ὁ Ἱερεμίας ὑπὸ μὲν τῶν πλειόνων ἐπιστεύετο,
 οἱ δ' ἡγεμόνες καὶ οἱ ἄσεβεῖς ὡς ἐξεστηκότα τῶν φρε-
 νῶν αὐτὸν ἐξεφάνιζον. δόξαν δ' αὐτῷ που εἰς τὴν
 πατρίδα παραγενέσθαι, λεγομένην Ἀναθώθ, σταδίου
 δ' ἀπέχουσιν Ἱεροσολύμων εἴκοσι, συντυχὼν κατὰ τὴν
 10 ὁδὸν τῶν ἀρχόντων τις συλλαβὼν κατέσχε, συκοφαν-
 τῶν ὡς πρὸς τοὺς Βαβυλωνίους αὐτομολοῦντα. <115> ὃ
 δὲ ψευδῇ μὲν ἐκείνουν ἔλεγεν αἰτίαν ἐπιφέρειν αὐτῷ,
 βαδίζειν δ' αὐτὸν ἔφασκεν εἰς τὴν πατρίδα. ὃ δ' οὐ
 πεισθεὶς ἀλλὰ συλλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν εἰς δίκην πρὸς
 15 τοὺς ἄρχοντας, ὑφ' ὧν πᾶσαν αἰκίαν καὶ βασάνους
 ὑπομείνας ἐφυλάττετο πρὸς τιμωρίαν. καὶ χρόνον μὲν
 τινα διῆγεν οὕτως, ἀδίκως πάσχων τὰ προειρημένα.
 <116> ἔτει δ' ἐνάτῳ τῆς Σεδεκίου βασιλείας καὶ ἡμέρᾳ 4
 δεκάτῃ τοῦ δεκάτου μηνὸς στρατεύει τὸ δεύτερον ὁ τῶν
 20 Βαβυλωνίων βασιλεὺς ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ προσ-
 καθίσας αὐτῇ μῆνας ὀκτωκαίδεκα μετὰ πάσης ἐπολιόρ-
 κει φιλοτιμίας. συνεπέθετο δ' εἰς ταὐτὸ πολιορκου-
 μένοις τοῖς Ἱεροσολύμοις δύο τὰ μέγιστα τῶν παθῶν,
 λιμὸς καὶ φθορὰ λοιμική, ἐνσκήψαντα σφοδρῶς. <117>
 25 ἐν δὲ τῇ εἰρκτῇ τυγχάνων ὁ προφήτης Ἱερεμίας οὐχ
 ἡσύχαζεν, ἀλλ' ἐκεκράγει καὶ ἐκήρυττε παραινῶν τῷ
 πλήθει δέξασθαι τὸν Βαβυλώνιον ἀνοίξαντας τὰς πύ-
 λας· σωθήσεσθαι γὰρ αὐτοὺς πανοικί τοῦτο πράξαντας,
 εἰ δὲ μή, διαφθαρήσεσθαι. <118> προύλεγε δ' ὡς εἰ

§ 114 = Ierem. XLIV 11.

§ 116 = 4 Reg. XXV 1.

§ 117 = Ierem. XLV 1.

μὲν ἐπιμένοντι τις ἐν τῇ πόλει, πάντως ἀπολείται θά-
 τερω, ἢ λιμῷ θάπνηται ἢ σιδήρῳ τῷ τῶν πολεμίων·
 εἰ δὲ φύγοι πρὸς τοὺς πολεμίους, διαδράσεται τὸν θά-
 νατον. <119> καὶ οἱ μὲν οὐδ' ἐν αὐτοῖς ὄντες τοῖς
 δεινοῖς ἐπίστευον, οἱ ταῦτ' ἀκούοντες τῶν ἡγεμόνων, 5
 ἀλλὰ μετ' ὀργῆς ἀπήγγελλον ἐλθόντες πρὸς τὸν βασι-
 λέα καὶ κατηγοροῦντες κατητιῶντο κτεῖναι τὸν προ-
 φήτην ὡς μεμνηνὸτα καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν προκατα-
 κλῶντα καὶ ταῖς τῶν χειρῶν καταγγελλίαις τὸ πρόθυμον
 ἐκλύοντα τοῦ πλήθους· ἔτοιμον γὰρ εἶναι αὐτὸ ὑπὲρ 10
 αὐτοῦ καὶ τῆς πατρίδος κινδυνεῦσαι, ὃ δὲ παρήνει πρὸς
 τοὺς πολεμίους φεύγειν, ἀλώσεσθαι λέγων τὴν πόλιν
 5 καὶ πάντα ἀπολείσθαι. <120> ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτὸς
 μὲν ὑπὸ χρηστότητος καὶ δικαιοσύνης οὐδὲν ἰδίᾳ παρ-
 ὠξύνθη, ἵνα δὲ μὴ τοῖς ἡγεμόσιν ἀπεχθάνηται παρὰ 15
 τοιοῦτον καιρὸν ἀντιπράττων αὐτῶν τῇ προαιρέσει, τὸν
 προφήτην ἐφῆκεν αὐτοῖς ποιεῖν ὅ τι ἂν θέλωσιν. <121>
 οἱ δέ, τοῦτ' ἐφέντος αὐτοῖς τοῦ βασιλέως, εὐθύς εἰς
 τὴν εἰρκτὴν εἰσελθόντες καὶ παραλαβόντες αὐτὸν εἰς
 τινα λάκκον βορβόρου πλήρη καθίμυσαν, ὅπως ἰδίῳ 20
 θανάτῳ πνιγὲς ἀποθάνῃ. ὁ δὲ πρὸ τοῦ ἀγένης ὑπὸ
 τοῦ πηλοῦ περισχεθεὶς ἐν τούτοις ἦν. <122> τῶν δ'
 οἰκετῶν τις τοῦ βασιλέως ἐν τιμῇ τυγχάνων, Αἰθίοψ
 τὸ γένος, τὸ περὶ τὸν προφήτην πάθος ἀπήγγειλε τῷ
 βασιλεῖ, φάσκων οὐκ ὀρθῶς ταῦτα τοὺς φίλους καὶ 25
 τοὺς ἡγεμόνας αὐτοῦ πεποιηκέναι, καταποντίσαντας εἰς
 βόρβορον τὸν προφήτην καὶ τοῦ διὰ τῶν δεσμῶν θά-
 νατον πικρότερον οὕτως ἐσόμενον ἐπινοήσαντας κατ'
 αὐτοῦ. <123> ταῦτ' ἀκούσας ὁ βασιλεὺς καὶ μετανο-
 ήσας ἐπὶ τῷ παραδοῦναι τὸν προφήτην τοῖς ἡγεμόσιν, 30

ἐκέλευσε τὸν Αἰθίοπα τριάκοντα τῶν βασιλικῶν παρα-
λαβόντα καὶ σχοινία καὶ πᾶν ὃ πρὸς τὴν τοῦ προφήτου
σωτηρίαν ἐπινοεῖν χρήσιμον, μετὰ σπουδῆς ἀνελκύσαι
τὸν Ἱερεμίαν. ὁ δ' Αἰθίοψ παραλαβὼν οὓς ἐπετάργη,
5 ἀνέσπασεν ἐκ τοῦ βορβοῦρου τὸν προφήτην καὶ διαφῆκεν
ἀφύλακτον.

〈124〉 μεταπεμψαμένου δ' αὐτὸν κρύφα τοῦ βασι- 6
λέως καὶ τί δύναται φράζειν αὐτῷ παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ
πρὸς τὰ παρόντα σημαίνειν ἐρομένου, ἔχειν μὲν ἔλεγεν,
10 οὐ πιστευθήσεσθαι δ' εἰπὼν οὐδὲ παραινέσας ἀκουσθή-
σεσθαι. ἄλλὰ τί δή με κακὸν εἰργασμένον ἀπολέσαι
διέγνωσαν οἱ σοὶ φίλοι; φησί. καὶ ποῦ νῦν εἰσὶν οἱ
τὸν Βαβυλώνιον οὐκέθ' ἡμῖν ἐπιστρατεύειν φάσκον-
τες καὶ ἀπατῶντες ὑμᾶς; εὐλαβοῦμαι δὲ νῦν τὴν ἀλή-
15 θειαν εἰπεῖν, μὴ με κατακρίνῃς θανάτῳ. 〈125〉 τοῦ
δὲ βασιλέως ὄρκους αὐτῷ δόντος ὥς οὔτ' αὐτὸς αὐτὸν
ἀναιρήσει οὔτε τοῖς ἡγεμόσιν ἐκδώσει, θαρρήσας τῇ
δεδομένῃ πίστει συνεβούλευσεν αὐτῷ παραδοῦναι τὴν
πόλιν τοῖς Βαβυλωνίοις. 〈126〉 ταῦτα δ' αὐτῷ τὸν
20 θεὸν δι' αὐτοῦ προφητεύειν ἔλεγεν, εἴ γε βούλεται
σώζεσθαι καὶ τὸν ἐφesiῶτα κίνδυνον διαφυγεῖν καὶ
μήτε τὴν πόλιν εἰς ἔδαφος πεσεῖν μήτε τὸν ναόν· μὴ
πεισθέντα γὰρ αὐτὸν τούτων παραίτιον ἔσεσθαι τῶν
κακῶν τοῖς πολίταις καὶ αὐτῷ πανοικί τῆς συμφορᾶς.
25 〈127〉 ὁ δὲ ταῦτ' ἀκούσας βούλεσθαι μὲν αὐτὸς ἔφη
ποιεῖν ἃ παραινεῖ καὶ λέγει συνοίσειν αὐτῷ γινόμενα,
δεδιέναι δὲ τοὺς αὐτομολήσαντας τῶν ὁμοφύλων πρὸς
τοὺς Βαβυλωνίους, μὴ διαβληθεῖς ὑπ' αὐτῶν τῷ βα-
σιλεὶ κολασθῆ. 〈128〉 παρεθάρρυνε δ' αὐτὸν ὁ προ-
30 φήτης, καὶ μάτην ὑπονοεῖν τὴν τιμωρίαν ἔλεγεν· οὐ-

δενὸς γὰρ κακοῦ πειραθῆσεσθαι παραδόντα τοῖς Βαβυλωνίοις οὔτ' αὐτὸν οὔτε τὰ τέκνα οὔτε τὰς γυναῖκας, μενεῖν δὲ καὶ τὸν ναὸν ἀπαθῆ. <129> καὶ τὸν μὲν Ἰερεμίαν ταῦτ' εἰπόντα ὁ βασιλεὺς ἀπέλυσε, προστάξας αὐτῷ πρὸς μηδένα τῶν πολιτῶν ἐξενεργεῖν τὰ δόξαντ' 5 αὐτοῖς, ἀλλὰ μηδὲ τοῖς ἡγεμόσιν, εἰ μαθόντες αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ μετέπεμπτον γεγονέναι πυνθάνονται τί κληθεῖς εἴποι πρὸς αὐτόν, φράζειν τι τούτων, ἀλλὰ σκήπτεσθαι πρὸς αὐτοὺς ὅτι δεηθεῖη μὴ ἐν δεσμῷ τυγχάνειν καὶ φυλακῇ. <130> καὶ δὴ τοῦτο πρὸς αὐτοὺς 10 ἔλεγεν· ἐπυνθάνοντο γὰρ ἐλθόντες πρὸς τὸν προφήτην τί περὶ αὐτῶν ἀφίκοιτο πρὸς τὸν βασιλέα σκήπτεσθαι.

8 καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐλέχθη, <131> τῆς δὲ πολιορκίας τῶν Ἱεροσολύμων ὁ Βαβυλώνιος ἐντεταμένως σφόδρα καὶ προθύμως εἶχετο· πύργους τε γὰρ μεγάλων 15 οἰκοδομήσας χωμάτων, ἀπ' αὐτῶν ἀνείργε τοὺς τοῖς τείχεσιν ἐφeskώτας, καὶ πολλὰ περὶ τὸν κύκλον ὅλον ἤγειρε χώματα, τοῖς τείχεσι τὸ ὕψος ἴσα. <132> καρτερῶς δὲ καὶ προθύμως ἔφερον οἱ ἐντὸς τὴν πολιορκίαν· ἔκαμνον γὰρ οὔτε πρὸς τὸν λιμὸν οὔτε πρὸς τὴν 20 νόσον τὴν λοιμικὴν, ἀλλὰ καίπερ ἔνδον ὑπὸ τούτων ἐλαννόμενοι τῶν παθῶν, τὰς ψυχὰς ἔρρωοντο πρὸς τὸν πόλεμον, μηδὲ πρὸς τὰς ἐπινοίας τῶν ἐχθρῶν καὶ τὰ μηχανήματα καταπληττόμενοι, ἀλλ' ἀντιμηχανήματα πρὸς πάντα τὰ παρ' ἐκείνων ἀντεπινοοῦντες, <133> ὥς 25 εἶναι τὸν ὅλον ἀγῶνα καὶ τοῖς Βαβυλωνίοις καὶ τοῖς Ἱεροσολυμαῖταις ὀξύτητος καὶ συνέσεως, τῶν μὲν τὸ πλεόν ἐν ταύτῃ θυνηθῆναι τὴν αἴρεσιν οἰομένων εἶναι τῆς πόλεως, τῶν δὲ τὴν σωτηρίαν οὐκ ἐν ἄλλῳ τινι τιθεμένων ἢ ἐν τῷ μὴ καμεῖν μηδ' ἀπειπεῖν ἀντεξεν- 30

ρίσκοντας οἷς μάταια τὰ τῶν ἐχθρῶν ἀπελεγχθήσεται μηχανήματα. <134> καὶ ταῦθ' ὑπέμειναν ἐπὶ μῆνας ὀκτωκαίδεκα, ἕως διεφθάρησαν ὑπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ τῶν βελῶν, ἅπερ ἀπὸ τῶν πύργων εἰς αὐτοὺς ἠκόντιζον οἱ 5 πολέμιοι.

<135> ἤρθέη δ' ἡ πόλις ἐνδεκάτῳ ἔτει τῆς Σεδε- 2
κίου βασιλείας τοῦ τετάρτου μηνὸς τῇ ἐνάτῃ ἡμέρᾳ.
εἶλον γοῦν οἱ ἡγεμόνες τῶν Βαβυλωνίων, οἷς ἐπίστευσε
τὴν πολιορκίαν ὁ Ναβουχοδονόσορος· αὐτὸς γὰρ ἐν
10 Ῥεβλιθᾶ διέτριβε πόλει. τὰ δὲ τῶν ἡγεμόνων ὀνόματα,
εἴ τις ἐπιζητήσῃ γινῶναι, οἵτινες τὰ Ἱεροσόλυμα πορ-
θήσαντες ὑπέταξαν, ταῦτ' ἦν, Νηργελέαρος Ἀρέμμαντος
Σεμεγάρους Ναβώσαρις Ἐχαραμψαρίς. <136> αἰλούσης
δὲ τῆς πόλεως περὶ μέσῃν νύκτα, καὶ τῶν ἡγεμόνων
15 τῶν πολεμίων εἰσελθόντων εἰς τὸ ἱερόν, γνοὺς Σεδε-
κίας ὁ βασιλεὺς, παραλαβὼν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα
καὶ τοὺς ἡγεμόνας καὶ τοὺς φίλους, φεύγει μετ' αὐτῶν
ἐκ τῆς πόλεως διὰ τῆς καρτερᾶς φάραγγος καὶ διὰ τῆς
ἐρήμου. <137> φρασάντων δὲ τοῦτο τινῶν αὐτομόλων
20 τοῖς Βαβυλωνίοις, ὑπὸ τὸν ὄρθρον ὥρμησαν διώκειν
αὐτόν· καταλαβόντες δ' οὐκ ἄπωθεν Ἱεριχοῦντος ἐκυ-
κλώσαντο αὐτόν. οἱ δὲ φίλοι καὶ οἱ ἡγεμόνες οἱ συμ-
φυγόντες τῷ Σεδεκίᾳ, ἐπεὶ τοὺς πολεμίους ἐγγὺς ὄντας
εἶδον, καταλιπόντες αὐτὸν διεσπάρησαν ἄλλοις ἄλλα-
25 χόσε, καὶ σώζειν ἑαυτὸν ἕκαστος ἐγνώ. <138> περι-
λειφθέντα δ' αὐτὸν σὺν ὀλίγοις ζωγρήσαντες οἱ πολέ-
μιοι μετὰ τῶν τέκνων καὶ τῶν γυναικῶν ἤγαγον πρὸς
τὸν βασιλέα. παραγενόμενον δ' αὐτὸν ὁ Ναβουχοδο-
νόσορος ἀσεβῆ καὶ παράσπονδον ἀποκαλεῖν ἤρξατο, καὶ
30 ἀμνήμονα τῶν πρὸ τοῦ λόγων οὕς ἐποιήσικο, σώζειν
§ 134 = 4 Reg. XXV 3; Jerem. XLVI 2.

αὐτῷ τὴν χώραν ὑποσχόμενος. <139> ὠνείδιξε δὲ καὶ ἀχαριστίαν παρ' αὐτοῦ μὲν λαβόντι τὴν βασιλείαν (Ἰωαχίμου γὰρ αὐτὴν οὕσαν ἀφελόμενον ἐκείνῳ δοῦναι), χρησαμένῳ δὲ τῇ δυνάμει κατὰ τοῦ παρασχόντος. 'ἀλλὰ μέγας' εἶπεν ὁ θεός, ὃς μισήσας σου τὸν τρό- 5 πον ὑποχείριον ἡμῖν ἔθηκε.' <140> χρησάμενος δὲ τούτοις πρὸς Σεδεκίαν τοῖς λόγοις τοὺς υἱοὺς ἐκέλευσε παραχρῆμα καὶ τοὺς φίλους θῦσαι, ὁρῶντος αὐτοῦ τε τοῦ Σεδεκίου καὶ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων βλεπόντων. ἔπειτα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκόψας τοῦ Σεδεκίου δῆσας 10 ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. <141> καὶ ταῦτ' αὐτῷ συνέβη ἃ Ἰερεμίας τε καὶ Ἰεζεκίηλος προουφάντευσαν αὐτῷ, ὅτι συλληφθεὶς ἀχθήσεται πρὸς τὸν Βαβυλώνιον καὶ ἀλλήσει αὐτῷ κατὰ στόμα καὶ ὄψεται τοῖς ὀφθαλμοῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. καὶ ταῦτα μὲν Ἰερεμίας εἶπε, 15 τυφλωθεὶς δὲ καὶ ἀχθεὶς εἰς Βαβυλῶνα ταύτην οὐκ εἶδε, καθὼς Ἰεζεκίηλος προεἶπε.

3 <142> ταῦτα μὲν οὖν ἱκανῶς ἐμφανίσαι δυνάμενα τὴν τοῦ θεοῦ φύσιν τοῖς ἀγνοοῦσιν εἰρήκαμεν, ὅτι ποικίλη τ' ἐστὶ καὶ πολύτροπος καὶ πάντα καθ' ὥραν 20 ἀπαντᾷ τεταγμένως, ἃ τε δεῖ γενέσθαι προλέγει, τὴν τε τῶν ἀνθρώπων ἄγνοιαν καὶ ἀπιστίαν, ὑφ' ἧς οὐδὲν προῖδεῖν εἰάθησαν τῶν ἀποβησομένων, ἀφύλακτοι δὲ ταῖς συμφοραῖς παρεδόθησαν, ὥς ἀμήχανον αὐτοῖς εἶναι τὴν ἐξ αὐτῶν πείραν διαφυγεῖν. 25

4 <143> οἱ μὲν οὖν ἐκ τοῦ Δαβίδου γένους βασιλεύσαντες οὕτω κατέστρεψαν τὸν βίον, εἴκοσι μὲν καὶ εἴς γενόμενοι μέχρι τοῦ τελευταίου βασιλέως, ἔτη δὲ πάντες βασιλεύσαντες πεντακόσια καὶ δεκατέτταρα καὶ μῆνας ἕξ καὶ ἡμέρας δεκαῆς· ὧν εἴκοσι τὴν ἀρχὴν κατέσχευαν 30

ὁ πρῶτος αὐτῶν βασιλεὺς Σάουλος, οὐκ ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς ὑπάρχων. <144> ὁ δὲ Βαβυλώνιος πέμπει τὸν 5 αὐτοῦ στρατηγὸν Ναβουζαρδάνην εἰς Ἱεροσόλυμα συλλέγοντα τὸν ναόν, προστάξας ἅμα καὶ καταπρῆσαι αὐτόν 5 τε καὶ τὰ βασίλεια, τὴν τε πόλιν εἰς ἔδαφος καθελεῖν καὶ τὸν λαὸν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν μεταστῆσαι. <145> ὅς γενόμενος ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐνδεκάτῳ ἔτει τῆς Σεδεκίου βασιλείας συλᾷ τε τὸν ναὸν καὶ βαστάζει τὰ σκευὴ τοῦ θεοῦ χρυσᾶ τε καὶ ἄργυρᾶ, καὶ δὴ καὶ τὸν 10 μέγαν λουτήρα ὃν Σολομὼν ἀνέθηκεν, ἔτι γε μὴν τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, τὰς τε χρυσᾶς τραπέζας καὶ τὰς λυχνίας. <146> βαστάσας δὴ ταῦτα ἀνῆψε τὸν ναὸν μηνὶ πέμπτῳ τῇ νουμηνία, ἐνδεκάτῳ ἔτει τῆς Σεδεκίου βασιλείας, ὀκτωκαιδεκάτῳ 15 δὲ τῆς Ναβουχοδοноσόρου. ἐνέπρησε δὲ καὶ τὰ βασίλεια καὶ τὴν πόλιν κατέσκαψεν. <147> ἐνεπρήσθη δὲ ὁ ναὸς μετὰ τετρακόσι' ἔτη καὶ ἑβδομήκοντα καὶ μῆνας ἕξ καὶ δέκα ἡμέρας ἀφ' οὗ κατεσκευάσθη· τῇ δ' ἕξ Αἰγύπτου μεταναστάσει τοῦ λαοῦ τότε ἦν ἔτη χίλια 20 ἑξήκοντα δύο, μῆνες ἕξ, ἡμέραι δέκα. τῷ δὲ κατακλυσμῷ μέχρι τῆς τοῦ ναοῦ πορθήσεως χρόνος ἦν ὁ πᾶς ἑτῶν χιλίων ἑνακοσίων πενήκοντα ἑπτά, μηνῶν ἕξ, ἡμερῶν δέκα· <148> ἕξ οὗ δ' ἐγεννήθη Ἄδαμος μέχρι τῶν περὶ τὸν ναὸν συμβάντων ἔτη ἐστὶ τετρα- 25 κισχίλια πεντακόσια δεκατρία, μῆνες ἕξ, ἡμέραι δέκα. τοσοῦτον μὲν οὖν τὸ τούτων τῶν ἑτῶν πλήθος· ὅσα δ' ἐπράχθη, καθ' ἕκαστον τῶν συμβεβηκότων δεδηλώκαμεν.

<149> ὁ δὲ στρατηγὸς τοῦ Βαβυλωνίων βασιλέως 30 κατασκάψας τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν λαὸν μεταναστήσας

ἔλαβεν αἰχμαλώτους τὸν ἀρχιερέα Σαρέα καὶ τὸν μετ' αὐτοῦ ἱερέα Σοφονίαν, καὶ τοὺς φυλάττοντας τὸ ἱερὸν ἡγεμόνας (τρεῖς δ' ἦσαν οὗτοι), καὶ τὸν ἐπὶ τῶν ὀπλιτῶν εὐνοῦχον, καὶ τοὺς φίλους τοῦ Σεδεκίου ἐπίτ', καὶ τὸν γραμματεῖ αὐτοῦ, καὶ ἄλλους ἡγεμόνας ἐξήκοντα· 5 οὓς ἅπαντας μεθ' ὧν ἐσύλησε σκευῶν ἐκόμισε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Ῥεβλαθὰν πόλιν τῆς Συρίας. <150> ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦ μὲν ἀρχιερέως καὶ τῶν ἡγεμόνων ἐκέλευσεν ἐκεῖ τὰς κεφαλὰς ἀποτεμεῖν, αὐτὸς δὲ πάντα τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὸν Σεδεκίαν ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. 10 δέσμιον δ' ἐπήγετο καὶ Ἰωσάδωκον τὸν ἀρχιερέα, ὅντα υἱὸν Σαρέα τοῦ ἀρχιερέως, ὃν ἀπέκτεινεν ὁ Βαβυλώνιος ἐν Ῥεβλαθᾷ πόλει τῆς Συρίας, ὥς καὶ πρότερον ἡμῖν δεδήλωται.

- 6 <151> ἐπεὶ δὲ τὸ γένος διεξήλθομεν τὸ τῶν βασι- 15
λέων καὶ τίνες ἦσαν δεδηλώκαμεν καὶ τοὺς χρόνους αὐτῶν, ἀναγκαῖον ἡγησάμην καὶ τῶν ἀρχιερέων εἰπεῖν τὰ ὀνόματα, καὶ τίνες ἦσαν οἱ τὴν ἀρχιερωσύνην καταδέξαντες ἐπὶ τοῖς βασιλεῦσι. <152> πρῶτος μὲν οὖν
Σάδωκος ἀρχιερεὺς ἐγένετο τοῦ ναοῦ ὃν Σολομὼν ὥκο- 20
δόμησε. μετ' αὐτὸν δ' ὁ υἱὸς Ἀχιμᾶς διαδέχεται τὴν τιμὴν, καὶ μετ' Ἀχιμᾶν Ἀζαρίας· τούτου δ' Ἰώραμος, τοῦ δ' Ἰωράμου Ἰσορ, μετ' αὐτὸν δ' Ἀξιώραμος, <153>
τοῦ δ' Ἀξιωράμου Φιδέας, τοῦ δὲ Φιδέα Σουδέας, τοῦ δὲ Σουδέα Ἰουήλος, τοῦ δ' Ἰουήλου Ἰώθαμος, Ἰωθάμου δ' 25
Οὐρίας, Οὐρίου δὲ Νηρίας, τοῦ δὲ Νηρία Ὠδέας, τούτου δὲ Σαλλοῦμος, Σαλλοῦμου δ' Ἐλκίης, Ἐλκία δὲ Σαρέας, τοῦ δ' Ἰωσάδωκος ὁ αἰχμαλωτισθεὶς εἰς Βαβυλῶνα. οὗτοι πάντες παῖς παρὰ πατρὸς διεδέξαντο τὴν ἀρχιερωσύνην.

<154> παραγενόμενος δ' εἰς Βαβυλῶνα ὁ βασιλεὺς 7
 Σεδεκίαν μὲν εἶχεν, ἄχροι καὶ ἐτελεύτησεν, ἐν εἰρκτῇ·
 θάψας δ' αὐτὸν βασιλικῶς, τὰ σκεύη τὰ ἐκ τοῦ Ἱερο-
 σολύμων συληθέντα ναοῦ ἀνέθηκε τοῖς ἰδίοις θεοῖς,
 5 τὸν δὲ λαὸν κατώκισεν ἐν τῇ Βαβυλωνίδι χώρᾳ, τὸν
 δ' ἀρχιερεῖα ἀπέλυσε τῶν δεσμῶν.

<155> ὁ δὲ στρατηγὸς Ναβουζαρδάνης αἰχμαλωτίσας 9
 τὸν τῶν Ἑβραίων λαὸν τοὺς πένητας καὶ αὐτομόλους ἐκεῖ
 κατέλιπεν, ἀποδείξας αὐτῶν ἡγεμόνα Γοδολίαν ὄνομα,
 10 Ἀικάρμου παῖδα τῶν εἰς γερονότων, ἐπιεικῇ καὶ δίκαιον.
 ἐπέταξε δ' αὐτοῖς τὴν χώραν ἐργαζομένοις τῷ βασιλεῖ
 τελεῖν φόρον ὥρισμένον. <156> Ἱερεμίαν δὲ τὸν προ-
 φῆτην λαβὼν ἐκ τῆς εἰρκτῆς ἔπεισεν εἰς Βαβυλῶνα σὺν
 αὐτῷ παραγενέσθαι (κεκελεῦσθαι γὰρ ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 15 πάντ' αὐτῷ χορηγεῖν), εἰ δὲ τοῦτο μὴ βούλεται, δηλοῦν
 αὐτῷ ποῦ μένειν διέγνωκεν, ἵνα τοῦτο ἐπιστείλῃ τῷ βα-
 σιλεῖ. <157> ὁ δὲ προφήτης οὕθ' ἔπεσθαι ἤθελεν οὐτ'
 ἀλλὰ χόσε που μένειν, ἡδέως δ' εἶχεν ἐπὶ τοῖς ἔρειπίοις
 τῆς πατρίδος καὶ τοῖς ταλαιπώροις αὐτῆς διαξῆσαι λει-
 20 ψάνοις. γνοὺς δ' αὐτοῦ τὴν προαίρεσιν ὁ στρατηγὸς τῷ
 Γοδολίᾳ προστάξας, ὃν κατέλιπεν, αὐτίκα πᾶσαν αὐτοῦ
 ποιεῖσθαι πρόνοιαν καὶ χορηγίαν ὅσων ἂν δέηται, δωρη-
 σάμενός τ' αὐτὸς δωρεαῖς πολυτελέσιν, ἀπέλυσεν. <158>
 καὶ Ἱερεμίας μὲν κατέμεινεν ἐν πόλει τῆς χώρας Μα-
 25 σφαθᾶ καλουμένῃ, παρακαλέσας τὸν Ναβουζαρδάνην
 ἵν' αὐτῷ συναπολύσῃ τὸν μαθητὴν Βαροῦχον, Νήρου δὲ
 παῖδα, ἐξ ἐπισήμου σφόδρα οἰκίας ὄντα καὶ τῇ πατρίῳ
 γλώττῃ διαφερόντως πεπαιδευμένον. <159> Ναβουζαρ- 2
 δάνης δὲ ταῦτα διαπραξάμενος ὥρμησεν εἰς Βαβυλῶνα.
 30 οἱ δὲ πολιορκουμένων Ἱεροσολύμων φυγόντες, δια-

σκεδασθέντες κατὰ τὴν χώραν, ἐπειδὴ τοὺς Βαβυλωνίους ἤκουσαν ἀνακεχωρηκότας καὶ λείψανά τινα καταλελοιπότας ἐν τῇ τῶν Ἱεροσολύμων γῇ τοὺς ταύτην ἐργασομένους, συλλεχθέντες πανταχόθεν ἤκον πρὸς τὸν Γοδολίαν εἰς Μασφαθάν. <160> ἡγεμόνες δ' ἦσαν ἐν αὐτοῖς Ἰωάννης υἱὸς Καρέου καὶ Ἰεξανίας καὶ Σαρέας καὶ ἕτεροι πρὸς τούτοις. ἐκ δὲ τοῦ βασιλικοῦ γένους ἦν τις Ἰσμαῆλος, πονηρὸς ἀνὴρ καὶ δολιώτατος, ὃς πολιορκουμένων τῶν Ἱεροσολύμων ἔφυγε πρὸς τὸν Ἀμμανιτῶν βασιλέα Βααλεῖμ καὶ συνδιῆγεν αὐτῷ τὸν χρόνον ἐκεῖνον. <161> τούτους τοίνυν γενομένους αὐτοῦ Γοδολίας ἔπεισε μένειν, αὐτίκα μὴδὲν δεδιότας τοὺς Βαβυλωνίους· γεωργοῦντας γὰρ τὴν χώραν οὐδὲν πείσεσθαι δεινόν. ταῦτ' ὁμνὺς αὐτοῖς διεβεβαιούτο, καὶ προστάτην αὐτὸν ἔχειν λέγων, ὥστ', εἴ τις ἐνοχλοίῃ, τεύξεσθαι τῆς προθυμίας, <162> καὶ συνεβούλευε κατοικεῖν ἢν ἕκαστος βούλεται πόλιν, ἀποστελεῖν τε μετὰ τῶν ιδίων ἀνακτίξιν τὰ ἐδάφη καὶ κατοικεῖν· προεῖπέ τε παρασκευάζεσθαι αὐτούς, ἕως ἔτι καιρὸς ἐστί, σῖτόν τε καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, ὅπως ἔχωσι διὰ τοῦ χειμῶνος τρέφεσθαι. ταῦτα διαλεχθεὶς πρὸς αὐτούς ἀπέλυσε τῆς χώρας εἰς ὃν ἕκαστος ἐβούλετο τόπον.

3 <163> διαδραμούσης δὲ φήμης εἰς τὰ περὶ τὴν Ἰουδαίαν ἔθνη, ὅτι τοὺς ἀπὸ τῆς φυγῆς παρ' αὐτὸν ἐλθόντας Γοδολίας ἐδέξατο φιλανθρωπῶς καὶ τὴν γῆν αὐτοῖς γεωργοῦσι κατοικεῖν ἐφῆκεν, ἐφ' ᾧ τελεῖν φόρον τῷ Βαβυλωνίῳ, συνέδραμον αὐτοὶ πρὸς τὸν Γοδολίαν καὶ τὴν χώραν κατώκησαν. <164> κατανοήσαντες δὲ τὴν χώραν καὶ τὴν τοῦ Γοδολίου χρηστότητα καὶ φιλανθρωπίαν Ἰωάννης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἡγεμόνες ὑπερ-

ηγάπησαν αὐτόν, καὶ Βαάλιμον τὸν τῶν Ἀμμανιτῶν
 βασιλέα ἔλεγον πέμψαι Ἰσμαῆλον ἀποκτενοῦντα αὐτὸν
 δόλῳ καὶ κρυφίως, ὅπως αὐτὸς ἄρχῃ τῶν Ἰσραηλιτῶν·
 εἶναι γὰρ αὐτὸν ἐκ τοῦ γένους τοῦ βασιλικοῦ. <165>
 5 ὁύσεσθαί γε μὴν ἔλεγον αὐτὸν τῆς ἐπιβουλῆς, ἂν αὐ-
 τοῖς ἐφῇ κτεῖναι τὸν Ἰσμαῆλον, ὥς οὐδενὸς γνωσο-
 μένου· δεδιέναι γὰρ ἔφασκον μὴ φονευθεὶς αὐτὸς ὑπ’
 ἐκείνου παντελῆς ἀπώλεια γένηται τῶν ὑπολελειμμένων
 τῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν ἰσχύος. <166> ὁ δ’ ἀπιστεῖν αὐ-
 10 τοῖς ὡμολύγει κατ’ ἀνδρὸς εὖ πεπονθότος ἐπιβουλὴν
 τοιαύτην ἐμφανίσασιν· οὐ γὰρ εἰκὸς εἶναι, παρὰ τηλι-
 καύτην ἐρημίαν ὧν ἔχρηξε μὴ διαμαρτόντα, οὕτω πο-
 νηρὸν εἰς τὸν εὐεργετήσαντα καὶ ἀνόσιον εὐρεθῆναι
 ὥσθ’, ὃν ἦν ἀδίκημα τὸ μὴ ὑπ’ ἄλλων ἐπιβουλευόμενον
 15 σῶσαι σπουδάζειν, αὐτὸν αὐτόχειρα ζητεῖν αὐτοῦ γε-
 νέσθαι. <167> οὐ μὴν ἄλλ’ εἰ ταῦτ’ ἀληθῆ δεῖ δο-
 κεῖν, ἄμεινον ἔφασκεν ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑπ’ ἐκείνου
 μᾶλλον ἢ καταφυγόντα πρὸς αὐτὸν ἄνθρωπον καὶ πι-
 στεύσαντα τὴν ἰδίαν σωτηρίαν καὶ παρκαταθέμενον
 20 αὐτῷ διαφθεῖραι.
 <168> καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τῶν 4
 ἡγεμόνων μὴ δυνηθέντες πείσαι τὸν Γοδολίαν ἀπῆλ-
 θον, χρόνον δὲ διελθόντος ἡμερῶν τριακόντα παρα-
 γίνεται πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασφαθὰν πόλιν Ἰσμαῆλος
 25 μετ’ ἀνδρῶν δέκα, οὓς λαμπρᾷ τραπέζῃ καὶ ξενίοις
 ὑποδεξάμενος εἰς μέθην προήχθη, φιλοφρονούμενος τὸν
 Ἰσμαῆλον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. <169> θεασάμενος δ’
 οὕτως αὐτὸν ἔχοντα καὶ βεβαπτισμένον εἰς ἀναισθη-
 σίαν καὶ ὕπνον ὑπὸ τῆς μέθης, ὁ Ἰσμαῆλος ἀναπηδή-
 30 σας μετὰ τῶν δέκα φίλων ἀποσφάττει τὸν Γοδολίαν

καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κατακειμένους ἐν τῷ συμποσίῳ.
καὶ μετὰ τὴν τούτων ἀναίρεσιν ἐξελθὼν νυκτὸς ἅπαν-
τας φονεύει τοὺς ἐν τῇ πόλει Ἰουδαίους καὶ τοὺς ὑπὸ
τῶν Βαβυλωνίων καταλειφθέντας ἐν αὐτῇ τῶν στρα-
τιωτῶν. <170> τῇ δ' ἐπιούσῃ μετὶ δώρων ἤκον πρὸς ⁵
τὸν Γοδολίαν τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ὀγδοήκοντα, μηδενὸς
τὰ περὶ αὐτὸν ἐγνωκότος. ἰδὼν δ' αὐτοὺς Ἰσμαῆλος
εἶσω τε καλεῖ (ὥς) πρὸς Γοδολίαν, καὶ παρελθόντων
ἀποκλείσας τὴν αὐλὴν ἐφόνευσε, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν
εἰς λίανον τινα βεθύν, ὥς ἂν ἀφανῇ γένοιτο, κατεπόν- ¹⁰
τισε. <171> διεσώθησαν δὲ τῶν ὀγδοήκοντα τούτων
ἀνδρῶν οἳ μὴ πρότερον ἀναιρεθῆναι παρεκάλεσαν πρὶν
ἢ τὰ κεκρυμμένα ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῷ παραδῶσιν, ἐπι-
πλά τε καὶ ἐσθῆτα καὶ σῆτον. ταῦτ' ἀκούσας ἐφείσατο
τῶν ἀνδρῶν τούτων Ἰσμαῆλος, <172> τὸν δ' ἐν τῇ ¹⁵
Μασφαθᾶ λαὸν σὺν γυναιξὶ καὶ νηπίοις ἡχμαλώτισεν·
ἐν οἷς καὶ τοῦ βασιλέως Σεδεκίου θυγατέρας, ἃς Να-
βουζαρδάνης ὁ τῶν Βαβυλωνίων στρατηγὸς παρὰ Γο-
δολίᾳ καταλελοίπει. ταῦτα διαπραξάμενος ἀφικνεῖται
πρὸς τὸν Ἀμμωνιτῶν βασιλέα. 20

⁵ <173> ἀκούσας δ' Ἰωάννης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἡγε-
μόνες τὰ ἐν τῇ Μασφαθᾶ πεπραγμένα ὑπ' Ἰσμαήλου
καὶ τὸν Γοδολίου θάνατον ἡγανάκτησαν, καὶ τοὺς ἰδίους
ἕκαστος παραλαβὼν ὀπλίτας ὥρμησαν πολεμήσοντες τὸν
Ἰσμαῆλον, καὶ καταλαμβάνουσιν αὐτὸν πρὸς τῇ πηγῇ ²⁵
ἐν Χεβρῶνι. <174> οἱ δ' αἰχμαλωτισθέντες ὑπ' Ἰσμα-
ήλου τὸν Ἰωάννην ἰδόντες καὶ τοὺς ἡγεμόνας εὐθύμως
διετέθησαν, βοήθειαν αὐτοῖς ἤκειν ὑπολαμβάνοντες,
καὶ καταλιπόντες τὸν αἰχμαλωτίσαντα πρὸς τὸν Ἰωάν-
νην ἀνεχώρησαν. Ἰσμαῆλος μὲν οὖν μετ' ἀνδρῶν ὁκτῶ ³⁰

- φεύγει πρὸς τὸν τῶν Ἀμμωνιτῶν βασιλέα, <175> ὁ δ' Ἰωάννης παραλαβὼν οὕς ἀνέσωσεν ἐκ τῶν Ἰσμαήλου χειρῶν καὶ τοὺς εὐνοῦχους καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ νήπια, εἰς τινα τόπον Μάνδρα λεγόμενον παραγίνεται.
- 5 καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἐκείνην ὑπέμεινεν αὐτόθι, διεγνώ-
κεσαν δ' ἐκεῖθεν ἄραντες εἰς Αἴγυπτον ἐλθεῖν, φοβού-
μενοι μὴ κτείνωσιν αὐτοὺς οἱ Βαβυλώνιοι μέινοντες
ἐν τῇ χώρᾳ, ὑπὲρ Γοδολία τοῦ κατασταθέντος ὑπ' αὐ-
τῶν ἡγεμόνος ὀργισθέντες πεφρονεμένου.
- 10 <176> ὕντων δ' ἐπὶ ταύτης τῆς βουλῆς προσίσσιν 6
Ἰερεμία τῷ προφήτῃ Ἰωάννης ὁ τοῦ Καρέου καὶ οἱ
ἡγεμόνες οἱ σὺν αὐτῷ, παρακαλοῦντες δεηθῆναι τοῦ
θεοῦ ὅπως ἀμηχανοῦσιν αὐτοῖς περὶ τοῦ τί χρὴ ποιεῖν,
τοῦτ' αὐτοῖς ὑποδείξει, ὁμόσαντες ποιήσιν ὃ τι ἂν
- 15 αὐτοῖς ὁ Ἰερεμίας εἴπῃ. <177> ὑποσχομένου δὲ τοῦ
προφήτου διακονήσιν αὐτοῖς πρὸς τὸν θεόν, συνέβη
μετὰ δέκα ἡμέρας αὐτῷ φανέντα τὸν θεὸν εἰπεῖν δη-
λῶσαι Ἰωάννῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι καὶ τῷ λαῷ
παντὶ ὅτι μένουσι μὲν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ παρ-
- 20 ἔσται καὶ πρόνοιαν ἔξει καὶ τηρήσει παρὰ τῶν Βαβυ-
λωνίων οὕς δεδίασιν ἀπαθεῖς, πορευομένους δ' εἰς
Αἴγυπτον ἀπολείψει καὶ ταῦτα διαθήσει ὀργισθεῖς ἃ
καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν ἔμπροσθεν οἴδατε παθόντας.
- <178> ταῦτ' εἰπὼν τῷ Ἰωάννῃ καὶ τῷ λαῷ τὸν θεὸν
- 25 αὐτοῖς προλέγειν ὁ προφήτης οὐκ ἐπιστεύετο ὥς κατ'
ἐντολὴν τὴν ἐκείνου μένειν αὐτοὺς ἐν τῇ χώρᾳ κελεύει,
χαριζόμενον δὲ Βαρούχῳ τῷ ἰδίῳ μαθητῇ καταψεύδε-
σθαι μὲν τοῦ θεοῦ, πείθειν δὲ μένειν αὐτόθι, ὥς ἂν
ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων διαφθαρῶσι. <179> παρακούσας
- 30 οὖν ὁ τε λαὸς καὶ ὁ Ἰωάννης τῆς τοῦ θεοῦ συμβουλίας,

§ 175 = Ierem. XLVIII 14.

ἦν αὐτοῖς διὰ τοῦ προφήτου παρήνεσεν, ἀπῆρεν εἰς
 τὴν Αἴγυπτον, ἄγων καὶ τὸν Ἰερεμίαν καὶ τὸν Βαροῦ-
 7 χον. <180> γενομένων δ' αὐτῶν ἐκεῖ, σημαίνει τὸ θεῖον
 τῷ προφῆτῃ μέλλοντα στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους
 τὸν Βαβυλωνίων βασιλέα, καὶ προειπεῖν ἐκέλευσε τῷ 5
 λαῷ τὴν θ' ἄλωσιν τῆς Αἰγύπτου καὶ ὅτι τοὺς μὲν
 αὐτῶν ἀποκτενεῖ, τοὺς δ' αἰχμαλώτους λαβὼν εἰς Βα-
 βυλῶνα ἄξει. καὶ ταῦτα συνέβη· <181> τῷ γὰρ πέμπτῳ
 τῆς Ἱεροσολύμων πορθήσεως ἔτει, ὃ ἔστι τρίτον καὶ
 εἰκοστὸν τῆς Ναβουχοδονοσόρου βασιλείας, στρατεύει 10
 ἐπὶ τὴν Κοίλην Συρίαν, καὶ κατασχὼν αὐτὴν ἐπολέ-
 μησε καὶ Ἀμμανίταις καὶ Μωαβίταις, <182> ποιησά-
 μενος δ' ὑπήκοα ταῦτα τὰ ἔθνη ἐνέβαλεν εἰς τὴν
 Αἴγυπτον καταστρεφόμενος αὐτήν, καὶ τὸν μὲν τότε
 βασιλέα κτείνει, καταστήσας δ' ἕτερον, τοὺς ἐν αὐτῇ 15
 πάλιν Ἰουδαίους αἰχμαλωτίσας ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα.
 <183> καὶ τὸ μὲν Ἑβραίων γένος ἐν τοιούτῳ τέλει
 γενόμενον παρειλήφαμεν δις ἐλθὼν πέραν Εὐφράτου.
 ὑπ' Ἀσσυρίων μὲν γὰρ ἐξέπεσεν ὁ τῶν δέκα φυλῶν
 λαὸς ἀπὸ Σαμαρείας, βασιλεύοντος Ὁσήου, ἔπειθ' ὁ τῶν 20
 δύο φυλῶν ὑπὸ Ναβουχοδονοσόρου τοῦ τῶν Βαβυλω-
 νίων καὶ Χαλδαίων βασιλέως, ὃς ὑπελείφθη τῶν Ἱερο-
 σολύμων ἁλόντων. <184> Σαλμανασάρης μὲν οὖν ἀνα-
 στήσας τοὺς Ἰσραηλίτας, κατόκισεν ἀντ' αὐτῶν τὸ τῶν
 Χουθαίων ἔθνος, οἱ πρότερον ἐνδοτέρῳ τῆς Περσίδος 25
 καὶ τῆς Μηδίας ἦσαν, τότε μέντοι Σαμαρεῖς ἐκλήθησαν,
 τὴν τῆς χώρας εἰς ἣν κατωκίσθησαν προσηγορίαν ἀνα-
 λαβόντες· ὁ δὲ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς τὰς δύο
 φυλὰς ἐξαγαγὼν οὐδὲν ἔθνος εἰς τὴν χώραν αὐτῶν
 κατόκισε, καὶ διὰ τοῦτ' ἔρημος ἡ Ἰουδαία πᾶσα καὶ 30

Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ ναὸς διέμεινεν ἔτεσιν ἑβδομήκοντα.
 <185> τὸν δὲ σύμπαντα χρόνον, ὅσος ἀπὸ τῆς τῶν
 Ἰσραηλιτῶν αἰχμαλωσίας ἐπὶ τὴν τῶν δύο φυλῶν ἀνά-
 στασιν διεληλύθει, ἑκατὸν ἔτη καὶ τριάκοντα, μῆνας
 5 ἑξ, ἡμέρας δέκα συνέβη γενέσθαι.

<186> ὁ δὲ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς Ναβουχο-10
 δονόσορος τοὺς εὐγενεστάτους λαβὼν τῶν Ἰουδαίων
 παῖδας καὶ τοὺς Σεδεκίου τοῦ βασιλέως αὐτῶν συγ-
 γενεῖς, οἳ καὶ ταῖς ἀκμαῖς τῶν σωμάτων καὶ ταῖς εὐ-
 10 μορφίαις τῶν ὕψεων ἦσαν περιβλεπτοί, παιδαγωγοῖς
 καὶ τῇ δι' αὐτῶν θεραπείᾳ παραδίδωσι, ποιήσας τινὰς
 αὐτῶν ἐκτομίας. <187> τὸ δ' αὐτὸ καὶ τοὺς ἐκ τῶν
 ἄλλων ἔθνων ὅσα κατεστρέψατο ληφθέντας ἐν ὥρᾳ τῆς
 ἡλικίας διαθεῖς, ἐχορήγει μὲν αὐτοῖς τὰ ἀπὸ τῆς τρα-
 15 πέξης αὐτοῦ εἰς δίαιταν, ἐπαίδευε δὲ καὶ τὰ ἐπιχώρια
 καὶ τὰ τῶν Χαλδαίων ἐξεδίδασκε γράμματα. ἦσαν δ'
 οὗτοι σοφίαν ἱκανοί, περὶ ἣν ἐκέλευε διατρίβειν. <188>
 ἦσαν δ' ἐν τούτοις τῶν ἐκ τοῦ Σεδεκίου γένους τέτ-
 20 ταρες, καλοὶ τε κἀγαθοὶ τὰς φύσεις, ὧν ὁ μὲν Δανι-
 ἦλος ἐκαλεῖτο, ὁ δ' Ἀνανίας, ὁ δὲ Μισαῆλος, ὁ δὲ τέ-
 ταρτος Ἀζαρίας. τούτους ὁ Βαβυλώνιος μετωνόμασε
 καὶ χρῆσθαι προσέταξεν ἑτέροις ὀνόμασι, <189> καὶ
 τὸν μὲν Δανιῆλον ἐκάλει Βαλτάσαρον, τὸν δ' Ἀνανίαν
 Σεδράχην, Μισαῆλον δὲ Μισάχην, τὸν δ' Ἀζαρίαν
 25 Ἀβδεναγῶ. τούτους ὁ βασιλεὺς δι' ὑπερβολὴν εὐφυΐας
 καὶ σπουδῆς τῆς περὶ τὴν παίδευσιν τῶν γραμμάτων
 καὶ σοφίας ἐν προκοπῇ γενομένους εἶχεν ἐν τιμῇ καὶ
 στέργων διετέλει. <190> δόξαν δὲ Δανιῆλῳ μετὰ τῶν 2
 συγγενῶν σκληραγωγεῖν αὐτὸν καὶ τῶν ἀπὸ τῆς βασι-
 30 λικῆς τραπέζης ἐδεσμάτων ἀπέχεσθαι, καὶ καθόλου πάν-

των τῶν ἐμψύχων, προσελθὼν Ἀσχάνη τῷ τὴν ἐπι-
 μέλειαν αὐτῶν ἐμπεπιστευμένῳ εὐνούχῳ, τὰ μὲν παρὰ
 τοῦ βασιλέως αὐτοῖς κομιζόμενα παρεκάλεσεν αὐτὸν
 ἀναλίσκειν λαμβάνοντα, παρέχειν δ' αὐτοῖς ὅσπρια καὶ
 φοῖνικας εἰς διατροφήν, καὶ εἴ τι τῶν ἀψύχων ἕτερον 5
 βούλοιο· πρὸς γὰρ τὴν τοιαύτην δίαιταν αὐτοὺς κε-
 κινῆσθαι, τῆς δ' ἑτέρας περιφρονεῖν. <191> ὃ δ' εἶναι
 μὲν ἕτοιμος ὑπηρετεῖν ἔλεγεν αὐτῶν τῇ προαιρέσει,
 ὑφορᾶσθαι δὲ μὴ κατάδηλοι τῷ βασιλεῖ γεννηθέντες ἐκ
 τῆς τῶν σωμαίων ἰσχυρότητος καὶ τῆς τροπῆς τῶν χαρ- 10
 κτήρων (συμμεταβάλλειν γὰρ αὐτοῖς ἀνάγκη τὰ σώ-
 ματα καὶ τὰς χρόας ἅμα τῇ διαίτῃ), καὶ μάλιστα τῶν
 ἄλλων παίδων εὐπαθούντων ἐλεγχθέντες, αἵτιοι κιν-
 δύνου καὶ τιμωρίας αὐτῷ καταστῶσιν. <192> ἔχοντα
 τοίνυν πρὸς τοῦτ' εὐλαβῶς τὸν Ἀσχάνην πείθουσιν 15
 ἐπὶ δέκα ἡμέρας ταῦτα παρασχεῖν αὐτοῖς πείρας ἕνεκα,
 καὶ μὴ μεταβαλοῦσης μὲν αὐτοῖς τῆς τῶν σωμαίων
 ἕξεως ἐπιμένειν τοῖς αὐτοῖς ὥς οὐδὲν ἔτι εἰς αὐτὴν
 βλαβησομένων, εἰ δὲ μειωθέντας ἴδοι καὶ κάκιον τῶν
 ἄλλων ἔχοντας, ἐπὶ τὴν προτέραν αὐτοὺς δίαιταν ἀν- 20
 ἄγειν. <193> ὥς δ' οὐ μόνον οὐδὲν αὐτοὺς ἐλύπει
 τὴν τροφήν ἐκείνην προσφερομένους, ἀλλὰ καὶ τῶν
 ἄλλων εὐτραφέστεροι τὰ σώματα καὶ μείζονες ἐγίνοντο,
 ὥς τοὺς μὲν ἐνδεεστέρους ὑπολαμβάνειν, οἷς τὴν βασι-
 λικὴν συνέβαινεν εἶναι χορηγίαν, τοὺς δὲ μετὰ τοῦ 25
 Δανιήλου δοκεῖν ἐν ἀφθονίᾳ καὶ τρυφῇ τῇ πάσῃ βιοῦν,
 ἕκτοτε μετ' ἀδείας ὁ Ἀσχάνης ὅσα μὲν ἀπὸ τοῦ δει-
 πνου καθ' ἡμέραν συνήθως ἔπεμπε τοῖς παισὶν ὁ βα-
 σιλεὺς, αὐτοὺς ἐλάμβανεν, ἐχορήγει δ' αὐτοῖς τὰ προει-
 ρημένα. <194> οἱ δ' ὥς καὶ τῶν ψυχῶν αὐτοῖς διὰ 30

τοῦτο καθαρῶν καὶ πρὸς τὴν παιδείαν ἀγκραιφνῶν γε-
 γνημένων καὶ τῶν σωματίων πρὸς φιλοπονίαν εὐτονω-
 τέρων (οὔτε γὰρ ἐκείνας ἐλωβῶντο καὶ βαρείας εἶχον
 ὑπὸ τροφῆς ποικίλης, οὔτε ταῦτα μαλακώτερα διὰ τὴν
 5 αὐτὴν αἰτίαν), πᾶσαν ἐτοίμως ἐξέμαθον παιδείαν, ἥτις
 ἦν παρὰ τοῖς Ἑβραίοις καὶ τοῖς Χαλδαίοις. μάλιστα
 δὲ Δανιῆλος, ἱκανῶς ἤδη σοφίας ἐμπείρως ἔχων, περὶ
 κρίσεις ὀνειρώων ἐσπουδάκει· καὶ τὸ θεῖον αὐτῷ φανε-
 ρὸν ἐγίνετο.

- 10 <195> μετὰ δ' ἔτος δεύτερον τῆς Αἰγύπτου πορ- 3
 θήσεως ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορος ὄναρ ἰδὼν θαν-
 μασιόν, οὗ τὴν ἔκβασιν αὐτὸς αὐτῷ κατὰ τοὺς ὕπνους
 ἐδήλωσεν ὁ θεός, τούτου μὲν ἐπιλανθάνεται διαναστὰς
 ἐκ τῆς κοίτης, μεταπεμφάμενος δὲ τοὺς Χαλδαίους καὶ
 15 τοὺς μάγους καὶ τοὺς μάντις, ὡς εἴη τι ὄναρ ἐορακῶς
 ἔλεγεν αὐτοῖς, καὶ τὸ συμβεβηκὸς περὶ τὴν λήθην ὧν
 εἶδε μηνύων ἐκέλευσεν αὐτοὺς λέγειν ὅ τι τ' ἦν τοῦναρ
 καὶ ὅ τι σημαίνει. <196> τῶν δ' ἀδύνατον εἶναι λε-
 γόντων ἀνθρώποις τοῦθ' εὑρεῖν, εἰ δ' αὐτὸς ἐκθοίτο
 20 τὴν ὄψιν τοῦνυπνίου, φράσειν τὸ σημανόμενον ὑπ-
 ισχνουμένων, θάνατον ἠπείλησεν αὐτοῖς, εἰ μὴ τοῦναρ
 εἴποιεν. <197> προσέταξε δὲ πάντας αὐτοὺς ἀναιρε-
 θῆναι, ποιῆσαι τὸ κελευσθὲν ὁμολογήσαντας μὴ δύνα-
 σθαι. Δανιῆλος δ' ἀκούσας ὅτι προσέταξε πάντας τοὺς
 25 σοφοὺς ὁ βασιλεὺς ἀποθανεῖν. ἐν τούτοις δὲ καὶ αὐτὸν
 μετὰ τῶν συγγενῶν κινδυνεύειν, πρόσκεισιν Ἀριόχῃ τῷ
 τὴν ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως ἀρχὴν πε-
 πιστευμένῳ, <198> καὶ δεηθεὶς παρ' αὐτοῦ τὴν αἰτίαν
 μαθεῖν δι' ἣν ὁ βασιλεὺς πάντας εἴη προστεταχὼς ἀναι-
 30 ρεθῆναι τοὺς σοφοὺς καὶ Χαλδαίους καὶ μάγους, καὶ

μαθὼν τὸ περὶ τοῦνύπνιον, καὶ ὅτι κελευσθέντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως τοῦτ' αὐτῷ δηλοῦν ἐπιλελησμένῳ, φήσαντες μὴ δύνασθαι παρώξυναν αὐτόν, παρεκάλεσε τὸν Ἀριόχην εἰσελθόντα πρὸς τὸν βασιλέα μίαν αἰτήσασθαι νύκτα τοῖς μάγοις, [καὶ ταύτῃ] τὴν ἀναίρεσιν ἐπισχεῖν· 5 ἐλπίζειν γὰρ διὰ ταύτης δεηθεὶς τοῦ θεοῦ γνώσεσθαι τοῦνύπνιον. <199> ὁ δ' Ἀριόχης ταῦτ' ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ Δανιήλον ἄξιον. καὶ ὁ μὲν κελεύει τὴν ἀναίρεσιν τῶν μάγων ἐπισχεῖν, ἕως ἂν γνῶ τὴν ὑπόσχεσιν τὴν Δανιήλου· ὁ δὲ παῖς μετὰ τῶν συγγενῶν ὑποχωρή- 10 σας πρὸς ἑαυτόν δι' ὅλης ἱκετεύει τὸν θεὸν τῆς νυκτὸς σῶσαι καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς Χαλδαίους, οἷς δεῖ καὶ αὐτοὺς συναπολέεσθαι, ῥύσασθαι δὲ τῆς τοῦ βασιλέως ὀργῆς, ἐμφανίσαντα τὴν ὕψιν αὐτῷ καὶ ποιήσαντα δήλην ἧς ὁ βασιλεὺς ἐπελέληστο διὰ τῆς παρελθούσης 15 νυκτὸς ἰδὼν κατὰ τοὺς ὕπνους. <200> ὁ δὲ θεὸς ἅμα τοὺς τε κινδυνεύοντας ἐλεήσας καὶ τὸν Δανιήλον τῆς σοφίας ἀγασάμενος, τό τ' ὕψος αὐτῷ γνώριμον ἐποίησε καὶ τὴν κρίσιν, ὥς ἂν καὶ τὸ σημαινόμενον ὁ βασιλεὺς παρ' αὐτοῦ μάθοι. <201> Δανιήλος δὲ γνοὺς παρὰ 20 τοῦ θεοῦ ταῦτα περιχαρὴς ἀνίσταται, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς δηλώσας τοὺς μὲν, ἀπεγνωκότας ἤδη τοῦ ζῆν καὶ πρὸς τὸ τεθνάναι τὴν διάνοιαν ἔχοντας, εἰς εὐθυμίαν καὶ τὰς περὶ τοῦ βίου διήγειρεν ἐλπίδας, <202> εὐχαριστή- σας δὲ τῷ θεῷ μετ' αὐτῶν ἔλεον λαβόντι τῆς ἡλικίας 25 αὐτῶν, γενομένης ἡμέρας παραγίνεται πρὸς Ἀριόχην, καὶ ἄγειν αὐτὸν ἡξίου πρὸς τὸν βασιλέα· δηλώσας γὰρ αὐτῷ βούλεσθαι τοῦνύπνιον ὃ φησιν ἰδεῖν πρὸ τῆς 4 παρελθούσης νυκτὸς. <203> εἰσελθὼν δὲ πρὸς τὸν βασιλέα Δανιήλος παρηγείτο πρῶτον μὴ σοφώτερον αὐτὸν 30

δόξαι τῶν ἄλλων Χαλδαίων καὶ μέγων, ὅτι μηδενὸς
 ἐκείνων τοῦναρ εὗρεῖν δυνηθέντος αὐτὸς αὐτῷ μέλλοι
 λέγειν· οὐ γὰρ κατ' ἐμπειρίαν, οὐδ' ὅτι τὴν διάνοιαν
 αὐτῶν μᾶλλον ἐκπεπύνηται, τοῦτο γίνεσθαι, ἄλλ' ἐλεή-
 5 σας ἡμᾶς ὁ θεὸς κινδυνεύοντας ἀποθανεῖν, δεηθέντι
 περὶ τε τῆς ἐμῆς ψυχῆς καὶ τῶν δημοσίων καὶ τοῦναρ
 καὶ τὴν κρίσιν αὐτοῦ φανερὰν ἐποίησεν. <204> οὐχ
 ἦττον γὰρ τῆς ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς, καταδικασθεῖσιν ὑπὸ
 σοῦ μὴ ζῆν, λύπης περὶ τῆς σῆς αὐτοῦ δόξης ἐφρόν-
 10 τιζον, ἀδίκως οὕτως ἄνδρας, καὶ ταῦτα καλοῦς τε κἀγα-
 θούς, ἀποθανεῖν κελεύσαντος, οἷς οὐδὲν μὲν ἀνθρω-
 πίνης σοφίας ἐχόμενον προσέταξας, ὃ δ' ἦν ἔργον θεοῦ,
 τοῦτ' ἀπῆτεις παρ' αὐτῶν. <205> σοὶ τοίνυν φροντί-
 ζοντι περὶ τοῦ τίς ἄρξει τοῦ κόσμου παντὸς μετὰ σέ,
 15 κατακοιμηθέντι βουλόμενος δηλώσαι πάντας ὁ θεὸς
 τοὺς βασιλεύσοντας, ὅναρ ἔδειξε τοιοῦτον. <206> ἔδο-
 ξας ὄραν ἀνδριάντα μέγαν ἐστῶτα, οὗ τὴν μὲν κεφαλὴν
 συνέβαινεν εἶναι χρυσοῦν, τοὺς δ' ὠμούς καὶ τοὺς βρα-
 χίονας ἄργυροῦς, τὴν δὲ γαστέρα καὶ τοὺς μηρούς
 20 χαλκοῦς, κνήμας δὲ καὶ πόδας σιδηροῦς. <207> ἔπειτα
 λίθον εἶδες ἐξ ὄρους ἀπορραγέντα ἐμπεσεῖν τῷ ἀν-
 δριάντι, καὶ τοῦτον καταβαλόντα συντρίψαι καὶ μηδὲν
 αὐτοῦ μέρος ὀλόκληρον ἀφεῖναι, τὸν δὲ χρυσὸν καὶ τὸν
 ἄργυρον καὶ τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν ἀλεύρου λε-
 25 πτότερον γενέσθαι, καὶ τὰ μὲν ἀνέμου πνεύσαντος
 σφοδροτέρου ὑπὸ τῆς βίας ἀρπαγέντα διασπαρῆναι, τὸν
 δὲ λίθον αὐξῆσαι τοσοῦτον ὥς ἄπασαν ὑπ' αὐτοῦ τὴν
 γῆν δοκεῖν πεπληρωθῆαι. <208> τὸ μὲν οὖν ὅναρ,
 ὅπερ εἶδες, τοῦτ' ἔστιν· ἡ δὲ κρίσις αὐτοῦ τοῦτον ἔχει
 30 τὸν τρόπον. ἡ μὲν χρυσοῖ κεφαλὴ σέ τ' ἐδήλου καὶ

τοὺς πρὸ σοῦ βασιλεῖς Βαβυλωνίους ὄντας, αἱ δὲ δύο χεῖρες καὶ οἱ ὤμοι σημαίνουσιν ὑπὸ δύο καταλυθήσε-
σθαι βασιλέων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῶν. <209> τὴν δ' ἐκείνων ἕτερός τις ἀπὸ τῆς δύσεως καθαιρήσει χαλκὸν ἡμφιεσμένος, καὶ ταύτην ἄλλη παύσει τὴν ἰσχὺν ὁμοίᾳ 5 σιδήρῳ, καὶ κρατήσῃ δ' εἰς ἅπαν διὰ τὴν τοῦ σιδήρου φύσιν· εἶναι γὰρ αὐτὴν στεροτεράν τῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου καὶ τοῦ χαλκοῦ. <210> ἐδήλωσε δὲ καὶ περὶ τοῦ λίθου Δανιήλος τῷ βασιλεῖ· ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὐκ ἔδοξε τοῦθ' ἱστορεῖν, τὰ παρελθόντα καὶ τὰ 10 γεγεννημένα συγγράφειν, οὐ τὰ μέλλοντα ὀφείλονται. εἰ δέ τις τῆς ἀκριβείας γλιχόμενος οὐ περιίσταται τὸ πολυπραγμονεῖν, ὥς καὶ περὶ τῶν ἀδύνατον τί γενήσεται βούλεσθαι μαθεῖν, σπουδασάτω τὸ βιβλίον ἀναγνῶναι τὸ Δανιήλου· εὗρήσει δὲ τοῦτ' ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμ- 15 μασιν.

- 5 <211> ὁ δὲ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορος ἀκούσας ταῦτα καὶ ἐπιγνοὺς τοῦναρ ἐξεπλάγη τὴν τοῦ Δανιήλου φύσιν, καὶ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ᾧ τρόπῳ τὸν θεὸν προσκυνοῦσι, τούτῳ τὸν Δανιήλον ἡσπάζετο, <212> καὶ 20 θύειν δ' ὥς θεῷ προσέταξεν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν προσηγορίαν αὐτῷ τοῦ ἰδίου θεοῦ θέμενος, ἀπάσης ἐπίτροπον τῆς βασιλείας ἐποίησε, καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, οὓς ὑπὸ φθόνου καὶ βασκανίας εἰς κίνδυνον ἐμπεσεῖν συνέβη τῷ βασιλεῖ προσκρούσαντας ἐξ αἰτίας 25 τοιαύσδε. <213> ὁ βασιλεὺς κατασκευάσας χρυσοῦν ἀνδριάντα, πήχεων τὸ μὲν ὕψος ἐξήκοντα τὸ πλάτος δ' ἑξ, στήσας αὐτὸν ἐν τῷ μεγάλῳ τῆς Βαβυλῶνος πεδίῳ καὶ μέλλων καθιεροῦν αὐτὸν συνεκάλεσεν ἐξ ἀπάσης 30 ἧς ἦρχε γῆς τοὺς πρώτους, πρῶτον αὐτοῖς προστάξας, 30

ὅταν σημαινούσης ἀκούσωσι τῆς σάλπιγγος, τότε πε-
 σόντας προσκυνεῖν τὸν ἀνδριάντα· τοὺς δὲ μὴ ποιήσαν-
 τας ἠπείλησεν εἰς τὴν τοῦ πυρὸς ἐμβληθήσεσθαι κάμι-
 νον. <214> πάντων οὖν μετὰ τὸ σημαινούσης ἐπακοῦσαι
 5 τῆς σάλπιγγος προσκυνούντων τὸν ἀνδριάντα, τοὺς
 Δανιήλου συγγενεῖς οὐ ποιῆσαι τοῦτό φασι, μὴ βου-
 ληθέντας παραβῆναι τοὺς πατέρας νόμους. καὶ οἱ μὲν
 ἐλεγχθέντες εὐθέως εἰς τὸ πῦρ ἐμβληθέντες θεία σώ-
 ζονται προνοία καὶ παραδόξως διαφεύγουσι τὸν θάνα-
 10 τον· <215> οὐ γὰρ ἤψατο τὸ πῦρ αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ
 λογισμὸν, οἶμαι, τοῦ μηδὲν ἀδικήσαντας εἰς αὐτὸ βλη-
 θῆναι οὐχ ἤψατο, καίειν δ' ἄσθενες ἦν ἔχον ἐν ἑαυτῷ
 τοὺς παῖδας, τοῦ θεοῦ κρείττονα τὰ σώματα' αὐτῶν,
 ὥστε μὴ θαυνηθῆναι ὑπὸ τοῦ πυρὸς, κατασκευάσαν-
 15 τος. τοῦτο συνέστησεν αὐτοὺς τῷ βασιλεῖ ὡς δικαίους
 καὶ θεοφιλεῖς· διὸ μετὰ ταῦτα πάσης ἀξιούμενοι παρ'
 αὐτοῦ τιμῆς διετέλουν.

<216> ὀλίγω δ' ὕστερον χρόνῳ πάλιν ὄρα κατὰ 6
 τοὺς ὕπνους ὁ βασιλεὺς ὕπνῳ ἑτέρῳ, ὡς ἐκπεσὼν τῆς
 20 ἀρχῆς μετὰ θηρίων ἔξει τὴν δίαίταν καὶ διαζήσας οὐ-
 τως ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἔτεσιν ἐπὶ αὐτίς τὴν ἀρχὴν ἀπο-
 λήψεται. τοῦτο θεασάμενος τοῦναρ, πάλιν τοὺς μάγους
 συγκαλέσας ἀνέκρινεν αὐτοὺς περὶ αὐτοῦ, καὶ τί ση-
 μαῖνοι λέγειν ἤξιον. <217> τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδεὶς
 25 ἐδυνήθη τὴν τοῦ νυπνίου διάνοιαν εὐρεῖν οὐδ' ἐμφανί-
 σαι τῷ βασιλεῖ, Δανιήλος δὲ μόνος καὶ τοῦτ' ἔκρινε,
 καὶ καθὼς οὗτος αὐτῷ προεῖπεν ἀπέβη· διατρίψας γὰρ
 ἐπὶ τῆς ἐρημίας τὸν προειρημένον χρόνον, οὐδενὸς
 30 τίαν, δεηθεὶς τοῦ θεοῦ τὴν βασιλείαν ἀπολαβεῖν πάλιν

- εἰς αὐτὴν ἐπανέρχεται. <218> ἐγκαλέσῃ δέ μοι μηδεὶς οὕτως ἕκαστα τούτων ἀπαγγέλλοντι διὰ τῆς γραφῆς ὥς ἐν τοῖς ἀρχαίοις εὐρίσκω βιβλίοις· καὶ γὰρ εὐθύς ἐν ἀρχῇ τῆς ἱστορίας πρὸς τοὺς ἐπιξητήσοντάς τι περὶ τῶν πραγμάτων ἢ μεμφομένους ἡσφαλίσάμην, μόνον τε ⁵ μεταφράζειν τὰς Ἑβραίων βίβλους εἰπὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶττιαν, καὶ ταῦτα δηλώσειν μήτε προστιθείς τι τοῖς πράγμασιν αὐτὸς ἴδιον μήτ' ἀφαιρῶν ὑπεσχημένος.
- 11 <219> ὁ δὲ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορος ἔτη τρία καὶ τετταράκοντα βασιλεύσας τελευτᾷ τὸν βίον, ἀνὴρ ¹⁰ δραστήριος καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων εὐτυχέστερος γενόμενος. μέμνηται δ' αὐτοῦ τῶν πράξεων καὶ Βηρωσσὸς ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Χαλδαϊκῶν ἱστοριῶν, λέγων οὕτως. <220> ἄκούσας δ' ὁ πατήρ αὐτοῦ Ναβοπαλάσσαρος ὅτι ὁ τεταγμένος σατραπὴς ἐν τ' Αἰγύπτῳ καὶ ¹⁵ τοῖς περὶ Συρίαν τὴν κοίλῃν καὶ τὴν Φοινίκην τόποις ἀποστάτης αὐτοῦ γέγονεν, οὐ δυνάμενος αὐτὸς ἔτι κακοπαθεῖν, συστήσας τῷ νιῷ Ναβουχοδονοσόρῳ ὄντι ἐν ἡλικίᾳ μέρη τινὰ τῆς δυνάμεως ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτόν. <221> συμμῖξας δὲ Ναβουχοδονόσορος τῷ ἀποστάτῃ καὶ ²⁰ παραταξάμενος αὐτοῦ τ' ἐκράτησε, καὶ τὴν χώραν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ἐποίησατο. τῷ δὲ πατρὶ αὐτοῦ Ναβοπαλασσάρῳ συνέβη κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀρρωστήσαντι ἐν τῇ Βαβυλωνίων πόλει μεταλλάξαι τὸν βίον, ἔτη βασιλεύσαντι εἴκοσι καὶ ἓν. <222> ²⁵ αἰσθόμενος δὲ μετ' οὐ πολὺν χρόνον τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν Ναβουχοδονόσορος, καὶ καταστήσας τὰ κατὰ τὴν Αἰγύπτου πράγματα καὶ τὴν λοιπὴν χώραν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους Ἰουδαίων τε καὶ Φοινίκων καὶ Σύρων καὶ τῶν κατ' Αἰγύπτου ἐθνῶν συντάξας τισὶ τῶν ³⁰ φίλων μετὰ τῆς βαρυστάτης δυνάμεως καὶ τῆς λοιπῆς

ὠφελείας ἀνακομίζειν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, αὐτὸς ὁρ-
 μήσας ὀλιγοστὸς διὰ τῆς ἐρήμου παραγίνεται εἰς Βα-
 βυλῶνα. <223> παραλαβὼν δὲ τὰ πράγματα διοικούμενα
 ὑπὸ Χαλδαίων καὶ διατηρουμένην τὴν βασιλείαν ὑπὸ
 5 τοῦ βελτίστου αὐτῶν, κυριεύσας ὀλοκλήρου τῆς πατρι-
 κῆς ἀρχῆς, τοῖς μὲν αἰχμαλώτοις παραγενομένοις συν-
 ἔταξεν ἀποικίας ἐν τοῖς ἐπιτηδαιοτάτοις τῆς Βαβυλω-
 νίας τόποις ἀποδείξαι, <224> αὐτὸς δ' ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ
 πολέμου λαφύρων τό τε τοῦ Βήλου ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ
 10 κοσμήσας φιλοτίμως, τὴν θ' ὑπάρχουσαν ἐξ ἀρχῆς πό-
 λιν ἀνακαινίσας, καὶ ἑτέραν κατεχαρακίσμενος καὶ ἀναγ-
 κάσας πρὸς τὸ μηκέτι δύνασθαι τοὺς πολιορκοῦντας
 τὸν ποταμὸν ἀναστρέφοντας ἐπὶ τὴν πόλιν κατασκευ-
 ᾶζειν, περιεβάλετο τρεῖς μὲν τῆς ἔνδον πόλεως περι-
 15 βόλους τρεῖς δὲ τῆς ἔξω, τούτων δὲ τοὺς μὲν ἐξ ὀπτῆς
 πλίνθου καὶ ἀσφάλτου, τοὺς δ' ἐξ αὐτῆς τῆς πλίνθου.
 <225> καὶ τειχίσας ἀξιολόγως τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυ-
 λῶνας κοσμήσας ἱεροπρεπῶς, προσκατεσκεύασεν ἐν τοῖς
 πατρικοῖς βασιλείοις ἕτερα βασιλεία ἐχόμενα αὐτῶν, ὧν
 20 τὸ μὲν ἀνάστημα καὶ τὴν λοιπὴν πολυτέλειαν περιττὸν
 ἴσως ἂν εἴη λέγειν, πλὴν ὥς ὄντα μεγάλα καὶ ὑπερ-
 ῥήφανα συνετελέσθη ἡμέραις πεντεκαίδεκα. <226> ἐν
 δὲ τοῖς βασιλείοις τούτοις ἀναλήμματα λίθινα ἀνοικο-
 δομήσας, καὶ τὴν ὄψιν ἀποδοὺς ὁμοιοτάτην τοῖς ὄρεσι,
 25 καταφυτεύσας δένδροισι παντοδαποῖς ἐξεργάσατο, καὶ
 κατεσκεύασε τὸν καλούμενον κρεμαστὸν παράδεισον διὰ
 τὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐπιθυμεῖν τῆς οἰκείας διαθέσεως
 ὥς τεθραμμένην ἐν τοῖς κατὰ Μηδίαν τόποις. <227>
 καὶ Μεγασθένης δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰνδικῶν μνη-
 30 μονεύει αὐτῶν, δι' ἧς ἀποφαίνεται πειρᾶται τοῦτον τὸν
 βασιλέα τῇ ἀνδρείᾳ καὶ τῷ μεγέθει τῶν πράξεων ὑπερ-

βεβηκότα τὸν Ἡρακλέα· καταστρέφασθαι γὰρ αὐτόν
 φησι Αἰβύης τὴν πολλὴν καὶ Ἰβηρίαν. <228> καὶ Διο-
 κλῆς δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Περσικῶν μνημονεύει τού-
 του τοῦ βασιλέως, καὶ Φιλόστρατος ἐν ταῖς Ἰνδικαῖς
 καὶ Φοινικικαῖς ἱστορίαις, ὅτι οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπο- 5
 λιώρησε Τύρον ἔτεσι τρισὶ καὶ δέκα, βασιλεύοντας
 κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν Ἰθωβάλου τῆς Τύρου.

καὶ τὰ μὲν ὑπὸ πάντων ἱστορούμενα περὶ τούτου
 2 τοῦ βασιλέως ταῦτ' ἦν· <229> μετὰ δὲ τὴν Ναβουχο-
 δονοσόρου τελευτὴν Ἀβιλαμαρώδαχος ὁ παῖς αὐτοῦ τὴν 10
 βασιλείαν παραλαμβάνει, ὃς εὐθύς τὸν τῶν Ἱεροσολύ-
 μων βασιλέα Ἰεχωνίαν τῶν δεσμῶν ἀφείλξεν ἐν τοῖς ἀναγ-
 καιοτάτοις τῶν φίλων εἶχε, πολλὰς αὐτῷ δωρεὰς δοὺς
 καὶ ποιήσας αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ βασι- 15
 λείων. <230> ὁ γὰρ πατήρ αὐτοῦ τὴν πίστιν οὐκ ἐφύ-
 λαξε τῷ Ἰεχωνίᾳ, παραδόντι μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων
 καὶ τῆς συγγενείας ὅλης ἐκουσίως ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς
 πατρίδος, ὥς ἂν μὴ κατασκαφεῖν ληφθεῖσα ὑπὸ τῆς
 πολιορκίας, καθὼς προειρήκαμεν. <231> τελευτήσαντος
 δ' Ἀβιλαμαρώδαχου μετ' ἔτη ὀκτωκαίδεκα τῆς βασι- 20
 λείας, Νιργλίσσαρος ὁ παῖς αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν παραλαμ-
 βάνει, καὶ κατασχὼν αὐτὴν ἔτη τετταράκοντα κατα-
 στρέφει τὸν βίον. μετ' αὐτὸν δ' εἰς τὸν νῦν αὐτοῦ
 Λαβοσόρδαχον ἀφικνεῖται τῆς βασιλείας ἡ διαδοχὴ, καὶ
 μῆνας ποιήσασα παρ' αὐτῷ τοὺς πάντας ἑννέα τελευτή- 25
 σαντος αὐτοῦ μεταβαίνει πρὸς Βαλτάσαρον τὸν καλού-
 μενον Ναβοάνδηλον παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις. <232> ἐπὶ
 τοῦτον στρατεύουσι Κῦρός θ' ὁ Περσῶν βασιλεὺς καὶ
 Δαρεῖος ὁ Μήδων, καὶ πολιορκουμένῳ αὐτῷ ἐν Βα-
 βυλῶνι θαυμάσιόν τι καὶ τεράστιον θέαμα συνέβη. 30

κατέκειτο δειπνῶν ἐν οἴκῳ μεγάλῳ καὶ πρὸς ἐστιάσεις
 πεποιημένῳ βασιλικῶς μετὰ τῶν παλλακίδων καὶ τῶν
 φίλων. <233> δόξαν δ' αὐτῷ, κομισθῆναι κελεύει ἐκ
 τοῦ ιδίου ναοῦ τὰ τοῦ θεοῦ σκεύη, ἃ συνήσας Ναβου-
 5 χοδοносόρος ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων οὐκ ἐχρῆτο μὲν, εἰς
 δὲ τὸν αὐτοῦ ναὸν κατέθηκεν. αὐτὸς δ' ὑπὸ θρά-
 σους προαχθεὶς ὥστ' αὐτοῖς χρῆσθαι μεταξὺ πίνων καὶ
 βλασφημιῶν εἰς τὸν θεόν, ἐκ τοῦ τείχους ὄρε' χεῖρα
 προοιῶσαν καὶ τῷ τοίχῳ τινὰς συλλαβὰς ἐγγράφουσαν.
 10 <234> ταραχθεὶς δ' ὑπὸ τῆς ὕψεως συνεκάλεσε τοὺς
 μάγους καὶ τοὺς Χαλδαίους, καὶ πᾶν τοῦτο τὸ γένος
 ὅσον ἦν ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις τά τε σημεῖα καὶ ὀνει-
 ρατα κρίνειν δυνάμενον, ὡς ἂν αὐτῷ δηλώσωσι τὰ
 γεγραμμένα. <235> τῶν δὲ μάγων οὐδὲν εὐρίσκειν
 15 οὐδὲ συνιέναι λεγόντων, ὑπ' ἀγωνίας ὁ βασιλεὺς καὶ
 πολλῆς τῆς ἐπὶ τῷ παραδόξῳ λύπης κατὰ πᾶσαν ἐκή-
 ρυξε τὴν χώραν, τῷ τὰ γράμματα καὶ τὴν ὑπ' αὐτῶν
 δηλουμένην διάνοιαν σαφεῇ ποιήσαντι δώσειν ὑπισχνού-
 μενος στρεπτόν περιανχένιον χρυσοῦν, καὶ πορφυρᾶν
 20 ἐσθῆτα φορεῖν ὡς οἱ τῶν Χαλδαίων βασιλεῖς, καὶ τὸ
 τρίτον μέρος τῆς ἰδίας ἀρχῆς. <236> τούτου γενομένου
 τοῦ κηρύγματος ἔτι μᾶλλον οἱ μάγοι συνδραμόντες καὶ
 φιλοτιμησάμενοι πρὸς τὴν εὐρεσιν τῶν γραμμάτων οὐ-
 δὲν ἔλαττον ἠπόρησαν. <237> ἀθυμοῦντα δ' ἐπὶ τούτῳ
 25 θεασαμένη τὸν βασιλέα ἡ μάμη αὐτοῦ παραθαυρού-
 νειν ἤρξατο, καὶ λέγειν ὡς ἔστι τις ἐκ τῆς Ἰουδαίας
 αἰχμάλωτος, ἐκείθεν τὸ γένος, ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ναβου-
 χοδοносόρου πορθίσαντος Ἱεροσόλυμα, Δανιῆλος ὄνομα,
 σοφὸς ἀνὴρ καὶ δεινὸς εὐρεῖν τὰ ἀμήχανα καὶ μόνῳ
 30 τῷ θεῷ γνώριμα, ὃς Ναβουχοδοносόρῳ τῷ βασιλεῖ,

μηδενὸς ἄλλου δυνηθέντος εἰπεῖν περὶ ὧν ἔχρηξεν, εἰς
 φῶς ἤγαγε τὰ ζητούμενα. <238> μεταπεμφόμενον οὖν
 αὐτὸν ἡξίου παρ' αὐτοῦ πυνθάνεσθαι περὶ τῶν γραμ-
 μάτων καὶ τὴν ἀμαθίαν τὴν τῶν οὐχ εὐρόντων αὐτὰ
 κατακρίνειν, καὶ σκυθρωπὸν ἦ τὸ ὑπὸ θεοῦ σημαινό- 5
 3 μενον. <239> ταῦτ' ἀκούσας καλεῖ τὸν Δανιὴλον ὁ
 Βαλτάσαρος, καὶ διαλεχθεὶς ὡς πύθοιτο περὶ αὐτοῦ
 καὶ τῆς σοφίας, ὅτι τὸ θεῖον αὐτῷ πνεῦμα συμπάρεστι
 καὶ μόνος ἐξευρεῖν ἱκανώτατος ἢ μὴ τοῖς ἄλλοις εἰς
 ἐπίνοιαν ἔρχεται, φράζειν αὐτῷ τὰ γεγραμμένα καὶ τί 10
 σημαίνει μηνύειν ἡξίου· <240> τοῦτο γὰρ ποιήσαντι
 πορφύραν δώσειν ἐνδύσασθαι καὶ χρυσοῦν περὶ τὸν
 αὐχένα στρεπτὸν καὶ τὸ τρίτον τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς μέρος,
 τιμὴν καὶ γέρας τῆς σοφίας, ὡς ἂν ἐξ αὐτῶν ἐπισημό-
 τатος γένοιτο τοῖς ὁρώσι καὶ τὴν αἰτίαν ἐφ' ἣ τούτων 15
 ἔτυχε πυνθανομένοις. <241> Δανιὴλος δὲ τὰς μὲν
 δωρεὰς αὐτὸν ἔχειν ἡξίου (τὸ γὰρ σοφὸν καὶ θεῖον
 ἀδωροδόκητον εἶναι καὶ προῖκα τοὺς δεομένους ὠφε-
 λεῖν), μηνύειν δ' αὐτῷ τὰ γεγραμμένα, σημαίνοντα
 καταστροφὴν αὐτῷ τοῦ βίου, ὅτι μὴδ' οἷς ὁ πρόγονος 20
 αὐτοῦ διὰ τὰς εἰς θεὸν ὕβρεις ἐκολάσθη, τούτοις ἔμα-
 θεν εὐσεβεῖν καὶ μὴδὲν ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν
 μηχανᾶσθαι, <242> ἀλλὰ καὶ Ναβουχοδοноσόρου μετα-
 στάντος εἰς δίκαιαν θηρίων ἐφ' οἷς ἡσέβησε, καὶ μετὰ
 πολλὰς ἱεσίας καὶ δεήσεις ἐλεηθέντος ἐπανελθεῖν εἰς 25
 τὸν ἀνθρώπινον βίον καὶ τὴν βασιλείαν, καὶ διὰ ταῦτα
 τὸν θεόν, ὡς τὴν ἅπασαν ἔχοντα δύναμιν καὶ προ-
 νοούμενον τῶν ἀνθρώπων, μέχρι καὶ ἐτελεύτησεν
 ὑμνοῦντος, λήθην αὐτὸς ἔλαβε τούτων, καὶ πολλὰ μὲν
 ἐβλάσφημησεν εἰς τὸ θεῖον, τοῖς δὲ σκεύεσιν αὐτοῦ 30

μετὰ τῶν παλλακίδων διηκονεῖτο. <243> ταῦτ' οὖν
ὀρῶντα τὸν θεὸν ὀργισθῆναι αὐτῷ, καὶ διὰ τῶν γε-
γραμμένων προκαταγγέλλειν εἰς οἶον αὐτὸν καταστρέ-
ψαι δεῖ τέλος. ἐδήλου δὲ τὰ γεγραμμένα τάδε. 'μάνη'
5 τοῦτῳ δ'' ἔλεγεν "Ελλάδι γλώττῃ σημαῖνοιτ' ἂν ἄριθ-
μός, ὥσπερ τῆς ζωῆς σου τὸν χρόνον καὶ τῆς ἀρχῆς
ἡρίθμηκεν ὁ θεός, καὶ περιττεύειν ἔτι σοι βραχὺν χρό-
νον. <244> θεκέλ· σημαίνει τοῦτο τὸν σταθμόν. στή-
σας οὖν σου' λέγει 'τὸν χρόνον τῆς βασιλείας ὁ θεός
10 ἤδη καταφερομένην δηλοῖ. φαρές· καὶ τοῦτο κλάσμα
δηλοῖ καθ' Ἑλλάδα γλώττιαν. κλάσει τοιγαροῦν σου
τὴν βασιλείαν, καὶ Μήδοις αὐτὴν καὶ Πέρσαις διανεμεῖ.'
<245> Δανιήλου δὲ ταῦτα σημαίνειν τῷ βασιλεῖ 4
φράσαντος τὰ ἐν τῷ τοίχῳ γράμματα, τὸν μὲν Βαλ-
15 τάσαρον, οἶον εἰκὸς ἐφ' οὕτω χαλεποῖς τοῖς δεδηλω-
μένοις, λύπη καὶ συμφορὰ κατέλαβεν, <246> οὐ μὴν
ὥς προφήτῃ κακῶν αὐτῷ γεγενημένῳ τὰς δωρεὰς ἕς
ὑπέσχετο δώσειν οὐ δίδωσιν, ἀλλὰ πάσας παρέσχετο,
τὴν μὲν ἡπειλημένην τῆς βασιλείας καθαίρεισιν τῆς πε-
20 ρωμένης ἀνάγκης ἀλλ' οὐχὶ τοῦ προφητεύσαντος εἶναι
λογισάμενος, τὴν δὲ τῶν ἐπηγγελμένων ἐκπλήρωσιν
κρίνων ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ δικαίου, καὶ ἢ σκυθρωπὰ
τὰ μέλλοντα συμβαίνειν αὐτῷ. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἔκρινε,
<247> μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον αὐτός τ' ἐλήφθη καὶ
25 ἡ πόλις, Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως ἐπ' αὐτὸν στρα-
τεύσαντος. Βαλτάσαρος γάρ ἐστιν ἐφ' οὗ τὴν αἵρεσιν
τῆς Βαβυλῶνος συνέβη γενέσθαι, βασιλεύσαντος αὐτοῦ
ἔτη ἑπτακαίδεκα. <248> τῶν μὲν οὖν Ναβουχοδονο-
σόρου τοῦ βασιλέως ἐκγόνων τὸ τέλος τοιοῦτο παρει-
30 λήψαμεν γενόμενον· Δαρεῖω δὲ τῷ καταλύνσαντι τὴν

Βαβυλωνίων ἡγεμονίαν μετὰ Κύρου τοῦ συγγενοῦς ἔτος ἦν ἑξηκοστὸν δεύτερον ὅτε τὴν Βαβυλῶνα εἶλεν, ὃς ἦν Ἀστυάγου υἱός, ἕτερον δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἑκα-
λεῖτο ὄνομα. <249> ὃς καὶ Δανιῆλον τὸν προφήτην λαβὼν ἤγαγεν εἰς Μηδίαν πρὸς αὐτόν, καὶ πάσης 5
αὐτῷ τιμῆς μεταδιδούς εἶχε σὺν αὐτῷ. τῶν τριῶν γὰρ σατραπῶν ἦν οὗς ἐπὶ τῶν ἐξήκοντα καὶ τριακοσίων σα-
τραπειῶν κατέστησε· τοσοῦτους γὰρ ἐποίησε Δαρεῖος.
5 <250> Δανιῆλος τοίνυν ὢν ἐν τοιαύτῃ τιμῇ καὶ λαμπρᾷ σπουδῇ παρὰ τῷ Δαρείῳ, καὶ πρὸς ἅπαντα 10
ὑπ' αὐτοῦ μόνος, ὥς ἂν ἔχων τὸ θεῖον ἐν αὐτῷ, παρα-
λαμβανόμενος ἐφθονήθη· βασκαίνουσι γὰρ οἱ μᾶλλον
αὐτῶν ἑτέρους ἐν πλείονι τιμῇ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι
βλέποντες. <251> ζητούντων δ' ἐπ' αὐτὸν ἀφορμὴν
διαβολῆς καὶ κατηγορίας τῶν ἀχθομένων ἐπ' αὐτῷ εὐ- 15
δοκιμοῦντι παρὰ τῷ Δαρείῳ, παρεῖχεν αἰτίαν οὐδε-
μίαν· ὢν γὰρ καὶ χρημάτων ἐπάνω καὶ παντὸς λίμ-
ματος περιορῶν, αἰσχιστον αὐτῷ δοκοῦν κἄν ὑπὲρ ὧν
δοθεῖη καλῶς τι προσλαβεῖν, οὐδ' ἡντινοῦν τοῖς ζηλο-
τυποῦσιν αὐτὸν ἐγκλημάτων εὗρεσιν παρεῖχεν. <252> 20
οἱ δ' ὥς οὐδὲν εἶχον ὃ κατειπόντες αὐτοῦ πρὸς τὸν
βασιλέα ζημιώσουσιν αὐτὸν εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ τιμὴν
αἰσχύνῃ καὶ διαβολῇ, τρόπον ἄλλον ἐξήτουν καθ' ὃν
αὐτὸν ἐκποδῶν ποιήσουνται. ὁρῶντες οὖν τὸν Δανιῆλον
τρὶς τῆς ἡμέρας προσευχόμενον τῷ θεῷ, πρόφασιν 25
ἐγνωσαν ἠύρηκέναι δι' ἧς ἀπολέσουσιν αὐτόν, <253>
καὶ πρὸς τὸν Δαρεῖον ἐλθόντες ἀπήγγειλαν αὐτῷ ὥς
τοῖς σατράπαις αὐτοῦ καὶ ἡγεμόσι δόξειεν ἐπὶ τριά-
κονθ' ἡμέρας ἀνεῖναι τὸ πλῆθος, ὅπως μὴτ' αὐτῷ τις
μήτε τοῖς θεοῖς δεόμενος αὐτῶν καὶ εὐχόμενος εἴη, 30

τὸν μέντοι γ' αὐτῶν παραβάντα ταύτην τὴν γνώμην
 εἰς τὸν τῶν λεόντων ἔκριναν ῥῆψαι λάκκον ἀπολού-
 μενον. <254> ὁ δὲ βασιλεὺς οὐ συνιδὼν τὴν κακουργίαν αὐτῶν, οὐδ' ἐπὶ τὸν Δανιήλον ταῦτα κατεσκευα-
 5 σμένους ὑπονοήσας, ἀρέσκεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἔφη
 δεδογμένοις, καὶ κυρώσειν τὴν προαίρεσιν αὐτῶν ἐπαγ-
 γελλόμενος προτίθησι πρόγραμμα δηλοῦν τῷ πλήθει
 τὰ δόξαντα τοῖς σατράπαις. <255> καὶ οἱ μὲν ἄλλοι
 πάντες φυλατιόμενοι τὰ προστεταγμένα μὴ παραβῆναι
 10 ἠρέμουν, Δανιήλῳ δὲ φροντὶς οὐδ' ἡτισοῦν τούτων
 ἦν, ἀλλ' ὥς εἶχεν ἔθος, ἰστάμενος ἠῤῥχετο τῷ θεῷ πάν-
 των ὁρώντων. <256> οἱ δὲ σατράπαι, τῆς ἀφορμῆς
 αὐτοῖς ἦν ἐσπούδαζον λαβεῖν ἐπὶ τὸν Δανιήλον παρα-
 φανείσης, εὐθύς ἤκον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ κατηγόρουν
 15 ὥς παραβαίνοντος μόνου τοῦ Δανιήλου τὰ προστεταγ-
 μένα (μηδενὸς γὰρ τῶν ἄλλων τολμῶντος προσεύχε-
 σθαι τοῖς θεοῖς), καὶ τοῦτ' οὐ δι' εὐσέβειαν, ἀλλὰ διὰ
 φυλακὴν καὶ διατήρησιν ὑπὸ τοῦ φθόρου. <257> ἀπὸ
 γὰρ μείζονος ἤς προσεδόκων εὐνοίας τοῦτο ποιεῖν τὸν
 20 Δαρεῖον ὑπολαμβάνοντες, ὥς καὶ καταφρονήσαντι τῶν
 ἐκείνου προσταγμάτων συγγνώμην ἐτοίμως νέμειν, καὶ
 αὐτὸ τοῦτο βασκαίνοντες τῷ Δανιήλῳ, οὔτε μετεβάλ-
 λοντο πρὸς τὸ ἡμερώτερον, ῥίπτειν δ' αὐτὸν ἠξίου-
 κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. <258>
 25 ἐλπίσας δ' ὁ Δαρεῖος ὅτι ῥύσεται τὸ θεῖον αὐτὸν καὶ
 οὐδὲν μὴ πάθῃ δεινὸν ὑπὸ τῶν θηρίων, ἐκέλευσεν αὐ-
 τὸν εὐθύμως φέρειν τὰ συμβαίνοντα. καὶ βληθέντος
 εἰς τὸν λάκκον, σφραγίσας τὸν ἐπὶ τοῦ στομίου κεί-
 μενον ἀντὶ θύρας λίθον ἀνεχώρησεν, καὶ δι' ὅλης ἡσι-
 30 τος τῆς νυκτὸς καὶ ἄνυπνος διήγρεν, ἀγωνιῶν περὶ τοῦ

§ 254 = Dan. VI 10.

Δανιήλου. <259> μεθ' ἡμέραν δ' ἀναστὰς ἐπὶ τὸν
 λάκκον ἦλθε, καὶ σῶζομένην τὴν σφραγίδα εὗρων ἥ
 σιμηνάμενος τὸν λίθον κατελελοίπει, ἀνοίξας ἀνεβόησε,
 καλῶν τὸν Δανιήλον καὶ πυνθανόμενος εἰ σῶζεται.
 τοῦ δ' ὑπακούσαντος τῷ βασιλεῖ καὶ μηδὲν παθεῖν εἰ- 5
 πόντος, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀνελκυσθῆναι ἐκ τοῦ λάκκου
 τῶν θηρίων. <260> οἱ δ' ἐχθροὶ θεασάμενοι τὸν
 Δανιήλον μηδὲν πεπονθότα δεινόν, διὰ μὲν τὸ θεῖον
 καὶ τὴν τούτου πρόνοιαν οὐκ ἠξίουσαν αὐτὸν σῶζεσθαι,
 πεπληρωμένους δὲ τοὺς λέοντας τροφῆς μὴ ᾤψασθαι 10
 μηδὲ προσελθεῖν τῷ Δανιήλῳ νομίζοντες, τοῦτ' ἔλεγον
 πρὸς τὸν βασιλέα. <261> ὃ δὲ μισήσας αὐτοὺς τῆς
 πονηρίας, παραβληθῆναι μὲν πολλὰ κελεύει τοῖς λέουσι
 κρέα, κορεσθέντων δ' αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Δα-
 νιήλου προσέταξεν εἰς τὸν λάκκον ἐμβληθῆναι, ὅπως 15
 εἰ διὰ κόρον αὐτοῖς οὐ προσέξουσιν οἱ λέοντες μάθοι.
 <262> σκφῆς δ' ἐγένετο Δαρεῖω, τῶν σατραπῶν παρα-
 βληθέντων τοῖς θηρίοις, ὅτι τὸ θεῖον ἔσωσε τὸν Δα-
 νιήλον· οὐδενὸς γὰρ αὐτῶν ἐφείσαντο οἱ λέοντες, ἀλλὰ
 πάντας διεσπάραττον ὥσανεὶ σφόδρα λιμώττοντες καὶ 20
 τροφῆς ἐνδεεῖς. ἠρέθισε δ' αὐτοὺς οὐ τὸ πεινῆν, οἴ-
 μαι, μικρὸν ἔμπροσθεν ἀφθόνων κρεῶν ἐμπεπλησμέ-
 νους, ἀλλ' ἡ τῶν ἀνθρώπων κακία· δήλη γὰρ καὶ τοῖς
 ἀλόγοις αὕτη ζῴοις πρὸς τιμωρίαν γένοιτο, τοῦ θεοῦ
 προαιρουμένου.

25

7 <263> διαφθαρέντων οὖν τῶν ἐπιβουλευσάντων
 Δανιήλῳ τοῦτον τὸν τρόπον, ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος καθ'
 ὅλην ἔπεμψε τὴν χώραν ἐπαινῶν τὸν θεὸν ὃν Δανιήλος
 προσκυνεῖ, καὶ μόνον αὐτὸν εἶναι λέγων ἀληθῆ καὶ
 τὸ πᾶν κράτος ἔχοντα. ἔσχε δὲ καὶ τὸν Δανιήλον ἐν 30

ὑπερβαλλούσῃ τιμῇ, πρῶτον αὐτὸν ἀποδείξας τῶν φί-
 λων. <264> ὣν δ' οὕτως ἐπίσημος καὶ λαμπρὸς ὑπὸ
 δόξης τοῦ θεοφιλῆς εἶναι Δανιὴλος, ὠκοδόμησεν ἐν
 Ἐκβατάνοις τῆς Μηδικῆς βᾶριν, ἐκπρεπέστατόν τι κατα-
 5 σκεύασμα καὶ θαυμασίως πεποιημένον, ἥ μέχρι δεῦρο
 μὲν ἔστι καὶ σώζεται, τοῖς δ' ὁρῶσι δοκεῖ προσφάτως
 κατεσκενᾶσθαι καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐκείνης ἥς ἕκαστος αὐτὴν
 ἡμέρας ἱστορεῖ γεγονέναι· οὕτω νεαρόν αὐτῆς καὶ
 ἀκμαῖον τὸ κάλλος, καὶ μηδαμοῦ γεγηρακὸς ὑπὸ τοσοῦ-
 10 του χρόνου. <265> πάσχει γὰρ καὶ τὰ κατασκευάσματα
 ταῦτόν ἀνθρώποις, καὶ πολιοῦται καὶ τὴν ἰσχὺν λυό-
 μενα ὑπὸ τῶν ἐτῶν καὶ τὴν εὐπρέπειαν μαραινόμενα.
 θάπτουσι δ' ἐν τῇ βάρει τοὺς τε Μήδων βασιλεῖς καὶ
 Περσῶν καὶ Πάρθων ἄχρῃ τοῦ δεῦρο, καὶ ὁ ταύτην
 15 πεπιστευμένος Ἰουδαῖός ἐστιν ἱερεὺς· καὶ τοῦτο γίνεται
 μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας. <266> ἄξιον δὲ τάνδρὸς
 τούτου καὶ ὁ μάλιστα θαυμάσαι τις ἂν ἀκούσας διελ-
 θεῖν. ἅπαντα γὰρ αὐτῷ παραδόξως ὥς ἐνί τινι τῶν
 μεγίστων ἡτύχηθη προφητῶν, καὶ παρὰ τὸν τῆς ζωῆς
 20 χρόνον τιμὴ τε καὶ δόξα παρὰ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ
 πλήθους, καὶ τελευτήσας δὲ μνήμην αἰώνιον ἔχει.
 <267> τὰ γὰρ βιβλία, ὅσα δὴ συγγραψάμενος κατα-
 λέλοιπεν, ἀναγινώσκεται παρ' ἡμῶν ἔτι καὶ νῦν, καὶ
 πεπιστεύκαμεν ἐξ αὐτῶν ὅτι Δανιὴλος ὠμίλει τῷ θεῷ.
 25 οὐ γὰρ τὰ μέλλοντα μόνον προφητεύων διετέλει, κα-
 θάπερ καὶ οἱ ἄλλοι προφηταί, ἀλλὰ καὶ καιρὸν ὥριζεν
 εἰς ὃν ταῦτ' ἀποβήσεται· <268> καὶ τῶν προφητῶν τὰ
 χεῖρω προλεγόντων, καὶ διὰ τοῦτο δυσχεραينوμένων
 ὑπὸ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ πλήθους, Δανιὴλος ἀγαθὸν
 30 ἐγένετο προφήτης αὐτοῖς. ὥς ἀπὸ μὲν τῆς εὐφημίας
 τῶν προλεγομένων εὐνοίαν ἐπισπᾶσθαι παρὰ πάντων,

ἀπὸ δὲ τοῦ τέλους αὐτῶν ἀληθείας πίστιν καὶ δόξαν
οἰμοῦ θεϊότητος παρὰ τοῖς ὄχλοις ἀποφέρεσθαι. <269>
κατέλιπε δὲ γράψας, ὅθεν ἡμῖν τὸ τῆς προφητείας αὐ-
τοῦ ἀκριβὲς καὶ ἀπαράλλακτον ἐποίησε δῆλον. φησὶ
γὰρ αὐτοῦ γινομένου ἐν Σούσοις τῇ μητροπόλει τῆς 5
Περσίδος, ὡς ἐξέλθαι μὲν εἰς τὸ πεδῖον μεθ' ἑταίρων
αὐτοῦ, σεισμοῦ δὲ καὶ κλόνου τῆς γῆς ἐξαίφνης γενο-
μένου καταλειφθεῖν μόνος, φευγόντων τῶν φίλων, καὶ
πέσοι μὲν ἐπὶ στόμα ταραχθεῖς ἐπὶ τὰς δύο χεῖρας,
τινὸς δ' ἁψαμένου αὐτοῦ καὶ μεταξὺ κελεύοντος ἀνα- 10
στῆναι καὶ τὰ μέλλοντα συμβῆσθαι τοῖς πολίταις
ἰδεῖν μετὰ πολλὰς γενεάς, <270> ἀναστάντι [δ'] αὐτῷ
δειχθῆναι κριὸν μέγαν, πολλὰ μὲν ἐκπεφυκότα κέρατα,
τὸ δὲ τελευταῖον αὐτῶν ὑψηλότερον ἔχοντα. ἔπειτ'
ἀναβλέψαι μὲν εἰς τὴν δύσιν, θεάσασθαι δὲ τράγον 15
ἀπ' αὐτῆς δι' αἴρος φερόμενον, <ὄν> συρράξαντα τῷ
κριῷ καὶ τοῖς κέρασι κυριζάντα δις καταβαλεῖν αὐτὸν
ἐπὶ τὴν γῆν καὶ πατῆσαι. <271> εἶτα τὸν τράγον ἰδεῖν
ἐκ τοῦ μετώπου μέγιστον ἀναφύσαντα κέρας, οὗ κλα-
σθέντος ἄλλα ἀναβλαστῆσαι τέτταρα, καθ' ἕκαστον τῶν 20
ἀνέμων τετραμμένα. ἐξ αὐτῶν δ' ἀνυσχεῖν καὶ ἄλλο
μικρότερον ἀνέγραψεν, ὃ ἀυξήσαν ἔλεγεν αὐτῷ ὁ ταῦτ'
ἐπιδεικνὺς θεὸς πολεμήσειν αὐτοῦ τοῦθνος καὶ τὴν
πόλιν αἰρήσειν κατὰ κράτος, καὶ συγγεῖν τὰ περὶ τὸν
ναόν, καὶ τὰς θυσίας κωλύσειν γενέσθαι ἐφ' ἡμέρας 25
χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα ἔξ. <272> ταῦτα μὲν ἰδεῖν
ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ἐν Σούσοις ὁ Δανιὴλος ἔγραψε, κρι-
ναι δ' αὐτῷ τὴν ὄψιν τοῦ φαντάσματος ἐδήλου τὸν
θεὸν οὕτως. τὸν μὲν κριὸν βασιλείας τὰς Περσῶν καὶ
Μήδων σημαίνειν ἔφασκε, τὰ δὲ κέρατα τοὺς βασι- 30

λεύειν μέλλοντας, τὸ δ' ἔσχατον κέρας σημαίνειν τὸν
 ἔσχατον βασιλέα, τοῦτον γὰρ διοίσειν ἑπάντων πλούτῳ
 τε καὶ δόξῃ. <273> τὸν δὲ τράγον δηλοῦν ὡς ἐξ Ἑλ-
 λήνων τις βασιλεύων ἔσται, ὃς τῷ Πέρσῃ συμβαλὼν
 5 δις κρατήσῃ τῇ μάχῃ καὶ παραλήψεται τὴν ἡγεμονίαν
 ἅπασαν. <274> δηλοῦσθαι δ' ὑπὸ τοῦ μεγάλου κέρατος
 τοῦ ἐν τῷ μετώπῳ τοῦ τράγου τὸν πρῶτον βασιλέα,
 καὶ τὴν τῶν τεττάρων ἀναβλάστησιν ἐκπεσόντος ἐκεί-
 νου καὶ τὴν πρὸς τὰ τέτταρα κλίματα τῆς γῆς αὐτῶν
 10 ἀποστροφὴν ἑκάστου τοὺς διαδόχους μετὰ τὸν θάνατον
 τοῦ πρώτου βασιλέως ἐμφανίζεσθαι, καὶ διαμερισμὸν
 εἰς αὐτοὺς τῆς βασιλείας, οὔτε δὲ παῖδας αὐτοῦ τού-
 τους ὄντας οὔτε συγγενεῖς πολλοῖς ἔτεσιν ἄρξαι τῆς
 οἰκουμένης. <275> γενήσεσθαι δ' ἐκ τούτων τινὰ βα-
 15 σιλέα τὸν ἐκπολεμήσοντα τό τ' ἔθνος καὶ τοὺς νόμους
 αὐτῶν καὶ τὴν κατ' αὐτοὺς ἀφαιρησόμενον πολιτείαν,
 καὶ συλῆσοντα τὸν ναόν, καὶ τὰς θυσίας ἐπ' ἔτη τρία
 κωλύσοντα ἐπιτελεσθῆναι. <276> καὶ δὴ ταῦθ' ἡμῶν
 συνέβη τῷ ἔθνει παθεῖν ὑπ' Ἀντιόχου τοῦ ἐπιφανοῦς,
 20 καθὼς εἶδεν ὁ Δανιὴλος καὶ πολλοῖς ἔτεσιν ἔμπροσθεν
 ἀνέγραψε τὰ γενησόμενα. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον Δα-
 νιήλος καὶ περὶ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίας ἀνέγραψε,
 καὶ ὅτι ὑπ' αὐτῶν αἰρεθήσεται τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ
 ναὸς ἐρημωθήσεται. <277> ταῦτα πάντ' ἐκείνος, θεοῦ
 25 δεῖξαντος αὐτῷ, συγγράψας κατέλιπεν, ὥστε τοὺς ἀνα-
 γινώσκοντας καὶ τὰ συμβαίνοντα σκοποῦντας θαυμάζειν
 ἐπὶ τῇ παρὰ τοῦ θεοῦ τιμῇ τὸν Δανιήλον, καὶ τοὺς
 Ἐπικουρεῖους ἐκ τούτων εὐρίσκειν πεπλανημένους, <278>
 οἳ τὴν τε πρόνοιαν ἐκβάλλουσι τοῦ βίου καὶ τὸν θῶν
 30 οὐκ ἀξιούσιν ἐπιτροπεύειν τῶν πραγμάτων, οὐδ' ὑπὸ

τῆς μακαρίας καὶ ἀφθάρτου πρὸς διαμονὴν τῶν ὅλων
οὐσίας κυβερνᾶσθαι τὰ σύμπαντα, ἅμοιρον δ' ἡνιόχου
καὶ φροντιστοῦ τὸν κόσμον αὐτομάτως φέρεσθαι λέγου-
σιν, <279> ὃς εἰ τοῦτον ἀπροσπάτητος ἦν τὸν τρόπον,
καθάπερ καὶ τὰς νύκτας ἐρήμους κυβερνητῶν καταδυο- 5
μένους ὁρῶμεν ὑπὸ πνευμάτων, ἣ καὶ τὰ ἄρματα περι-
τρεπόμενα μὴ ἔχοντα τοὺς ἡνιοχοῦντας, συντριβεῖς ἂν
ὑπὸ τῆς ἀπρονοήτου φορᾶς ἀπωλώλει καὶ διεφθείρετο.
<280> τοῖς οὖν προειρημένοις ὑπὸ Δανιήλου δοκοῦσί
μοι σφόδρα τῆς ἀληθοῦς δόξης διαμαρτάνειν οἱ τῷ 10
θεῷ μηδεμίαν εἶναι περὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἀποφαινό-
μενοι πρόνοιαν· οὐ γὰρ ἂν κατὰ τὴν ἐκείνου προφη-
τείαν, εἰ συνέβαινεν αὐτοματισμῷ τινὶ τὸν κόσμον δι-
άγειν, πάνθ' ἑωρῶμεν ἀποβαίνοντα.

<281> ἐγὼ μὲν οὖν περὶ τούτων ὥς ἡὔρον καὶ 15
ἀνέγων, οὕτως ἔγραψα· εἰ δέ τις ἄλλως δοξάζειν βου-
λήσεται περὶ αὐτῶν, ἀνέγκλητον ἔχέτω τὴν ἑτερογνω-
μοσύνην.

BIBLIOTHECA GRAECA

VIRORUM DOCTORUM OPERA

RECOGNITA ET COMMENTARIIS INSTRUCTA

CURANTIBUS

FR. JACOBS ET VAL. CHR. FR. ROST.

LIPSAE IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

Bedeutend ermässigte Preise.

Erschienen sind bis jetzt:

	<i>M. 2</i>		<i>M. 2</i>
Aeschinis in Ctesiphontem oratio ed. Weidner	3. 60	Lysiae et Aeschinis orationes selectae ed. Bremi	1. 50
Aeschyli Agamemnon ed. R. Enger	3. 75	Lysiae orationes selectae ed. Bremi. [Vergriffen.]	— 90
Aristophanis Nubes ed. Teufel. Ed. II.	1. 20	Pindari carmina cum deperditarum fragm., variet. lect. adi. et comment. illustr. L. Dissen. Ed. II. cur. Schneidewin. Vol. I. [Vergriffen.]	3. 90
Delectus epigramm. Graec. ed. Jacobs. [Vergriffen.]	1. 80	— Vol. II. Sect. I. II. (Comment. in Olymp. et Pyth.) (à 1 M. 50 2.)	3. —
Demosthenis concione ed. H. Sauppe. Sect. I. (cont. Philipp. I. et Olynthiacae I—III.) Ed. II. 1. —		Platonis opera omnia ed. Stallbaum X voll. (21 Sectiones.)	
Euripidis tragoediae ed. Pflugk et Klotz. Vol. I, II et III. Sect. I—III.	15. 15	Einzeln:	
Einzeln:		Vol. I. Sect. 1. Medea. Ed. III.	1. 50
Vol. I. Sect. 1. Medea. Ed. III.	1. 50	„ I. „ 2. Hecuba. Ed. III. ed. Wecklein	1. 20
„ I. „ 2. Hecuba. Ed. III. ed. Wecklein	1. 20	„ I. „ 3. Andromacha. Ed. II.	1. 20
„ I. „ 3. Andromacha. Ed. II.	1. 20	„ I. „ 4. Heraclidae. Ed. II.	1. 20
„ II. „ 1. Helena. Ed. II.	1. 20	„ II. „ 1. Helena. Ed. II.	1. 20
„ II. „ 2. Alcestis. Ed. II.	1. 20	„ II. „ 2. Alcestis. Ed. II.	1. 20
„ II. „ 3. Hercules furens Ed. II. cur. Wecklein	1. 80	„ II. „ 3. Hercules furens Ed. II. cur. Wecklein	1. 80
„ II. „ 4. Phoenissae. Ed. II. cur. Wecklein	2. 25	„ III. „ 1. Orestes.	1. 20
„ III. „ 1. Orestes.	1. 20	„ III. „ 2. Iphigenia Taurica	1. 20
„ III. „ 2. Iphigenia Taurica	1. 20	„ III. „ 3. Iphigenia quae est Aulide	1. 20
„ III. „ 3. Iphigenia quae est Aulide	1. 20	Hesiodi carmina ed. Goettling et Flach. Ed. III.	6. 60
Hesiodi carmina ed. Goettling et Flach. Ed. III.	6. 60	Homeri Ilias ed. Spitzner. Sect. I—IV	4. 50
Homeri Ilias ed. Spitzner. Sect. I—IV	4. 50	Einzeln:	
Einzeln:		Sect. I. lib. 1—6. [Vergr.]	— 90
Sect. I. lib. 1—6. [Vergr.]	— 90	Sect. II. lib. 7—12.	— 90
Sect. II. lib. 7—12.	— 90	Sect. III. lib. 13—18.	1. 35
Sect. III. lib. 13—18.	1. 35	Sect. IV. lib. 19—24.	1. 35
Sect. IV. lib. 19—24.	1. 35		
		Vol. I. Sect. 1. Apologia Socratis et Crito. Ed. Wohlrab	2. 40
		Vol. I. Sect. 2. Phaedo. Ed. V. cur. Wohlrab	2. 70
		Vol. I. Sect. 3. Symposium c. ind. Ed. III. [Vergriffen.]	2. 25
		Vol. II. Sect. 1. Gorgias. Ed. III	2. 40
		Vol. II. Sect. 2. Protagoras c. ind. Ed. IV. ed. Kroschel	2. 40
		Vol. III. Politia sive de republica libri decem. 2 voll. Ed. II.	4. 20
		Vol. III. Sect. 1. lib. I—V. [Vergr.]	3. 30
		Vol. IV. Sect. 1. Phaedrus. Ed. II	2. 40
		Vol. IV. Sect. 2. Menexenus, Lysis, Hippas uterque, Io. Ed. II	2. 70
		Vol. V. Sect. 1. Laches, Charmides, Alcibiades I. II. Ed. II	2. 70
		Vol. V. Sect. 2. Cratylus cum. ind.	2. 70
		Vol. VI. Sect. 1. Euthydemus. [Vergriffen.]	2. 10
		Vol. VI. Sect. 2. Meno et Euthyphro itemque incerti scriptoris Theages, Erastae, Hypparchus. Ed. II ed. Fritzsche	6. —

Platonis opera omnia ed. *Stallbaum*. *M. 2*

Einzeln:

Vol. VII. Timaeus et Critias [Vergriffen].	5. 40
Vol. VIII. Sect. 1. Theaetetus. Ed. II. rec. <i>Wohlrab</i> . [Vergr.]	3. —
Vol. VIII. Sect. 2. Sophista. [Vergriffen].	2. 70
Vol. IX. Sect. 1. Politicus et in- certi auctoris Minos	2. 70
Vol. IX. Sect. 2. Philebus	2. 70
Vol. X. Sect. 1. Leges. Vol. I. lib. I—IV	3. 60
Vol. X. Sect. 2. lib. V—VIII. . .	3. 60
Vol. X. Sect. 3. lib. IX—XII et Epinomis	3. 60

Sophoclis tragoediae ed. *Wunderus*.
2 voll 10. 50

Einzeln:

Vol. I. Sect. 1. Philoctetes. Ed. IV ed. <i>Wecklein</i>	1. 50
Vol. I. Sect. 2. Oedipus Rex. Ed. V ed. <i>Wecklein</i>	1. 50
Vol. I. Sect. 3. Oedipus Coloneus. Ed. IV	1. 80
Vol. I. Sect. 4. Antigona. Ed. V ed. <i>Wecklein</i>	1. 50
Vol. II. Sect. 1. Electra. Ed. IV	1. 80
Vol. II. Sect. 2. Ajax. Ed. III .	1. 20
Vol. II. Sect. 3. Trachiniae. Ed. II	1. 20

Thucydidis de bello Peloponne-
siaco libri VIII ed. *Poppo* . . 22. 05

Einzeln:

Vol. I. Sect. 1. Lib. I. Ed. III ed. <i>Stahl</i>	4. 50
Vol. I. Sect. 2. Lib. II. Ed. II. [Vergriffen]	
Vol. II. Sect. 1. Lib. III. Ed. II ed. <i>J. M. Stahl</i>	2. 40
Vol. II. Sect. 2. Lib. IV. Ed. II ed. <i>J. M. Stahl</i>	2. 70
Vol. III. Sect. 1. Lib. V. Ed. II ed. <i>J. M. Stahl</i>	2. 40
Vol. III. Sect. 2. Lib. VI. Ed. II ed. <i>J. M. Stahl</i>	2. 40
Vol. IV. Sect. 1. Lib. VII. Ed. II. ed. <i>J. M. Stahl</i>	2. 70
Vol. IV. Sect. 2. Lib. VIII. Ed. II ed. <i>Stahl</i>	2. 70

Xenophontis Cyropaedia ed. *Borne-
mann*. [Vergriffen]. 1. 50

— Memorabilia ed. *Kühner*. Ed. II.
[Vergriffen] 2. 70

— Anabasis ed. *Kühner* 3. 60

Einzeln à 1 *M. 80 2*.

Sect. I. lib. I—IV.

Sect. II. lib. V—VIII.

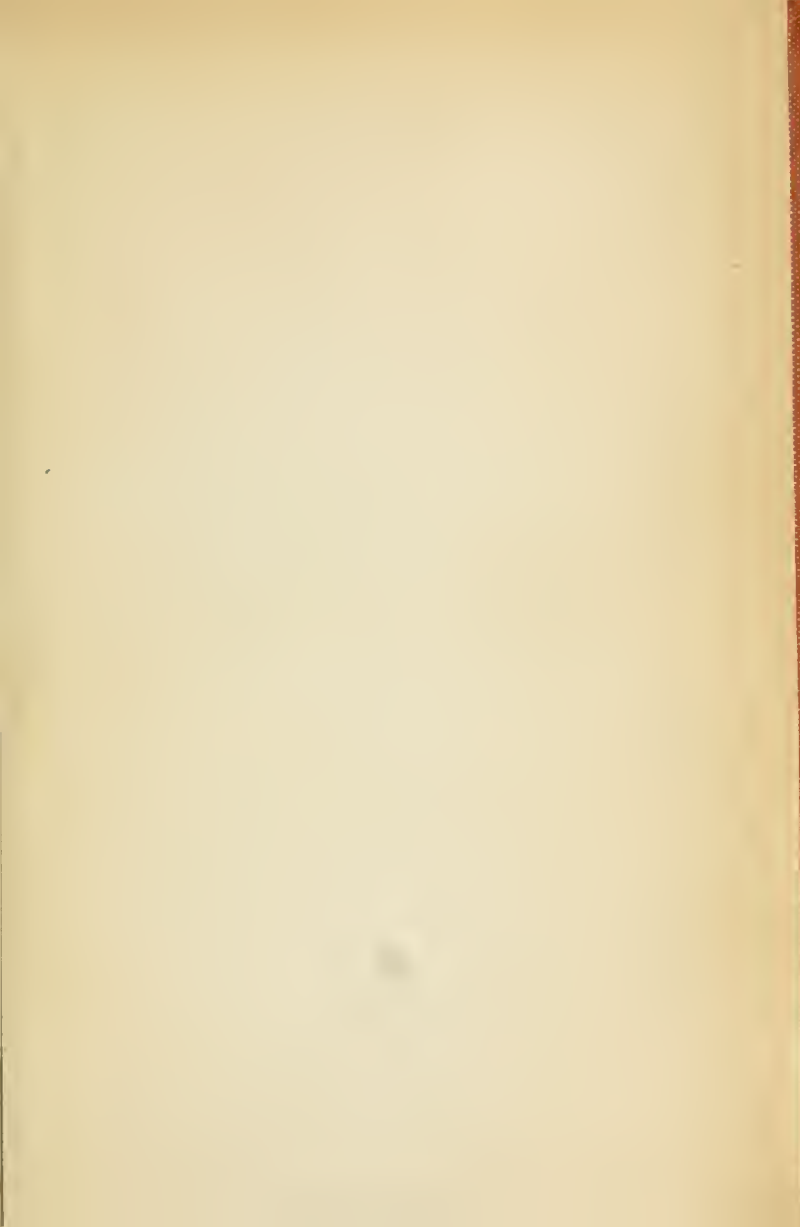
— Oeconomicus ed. *Breitenbach* 1. 50

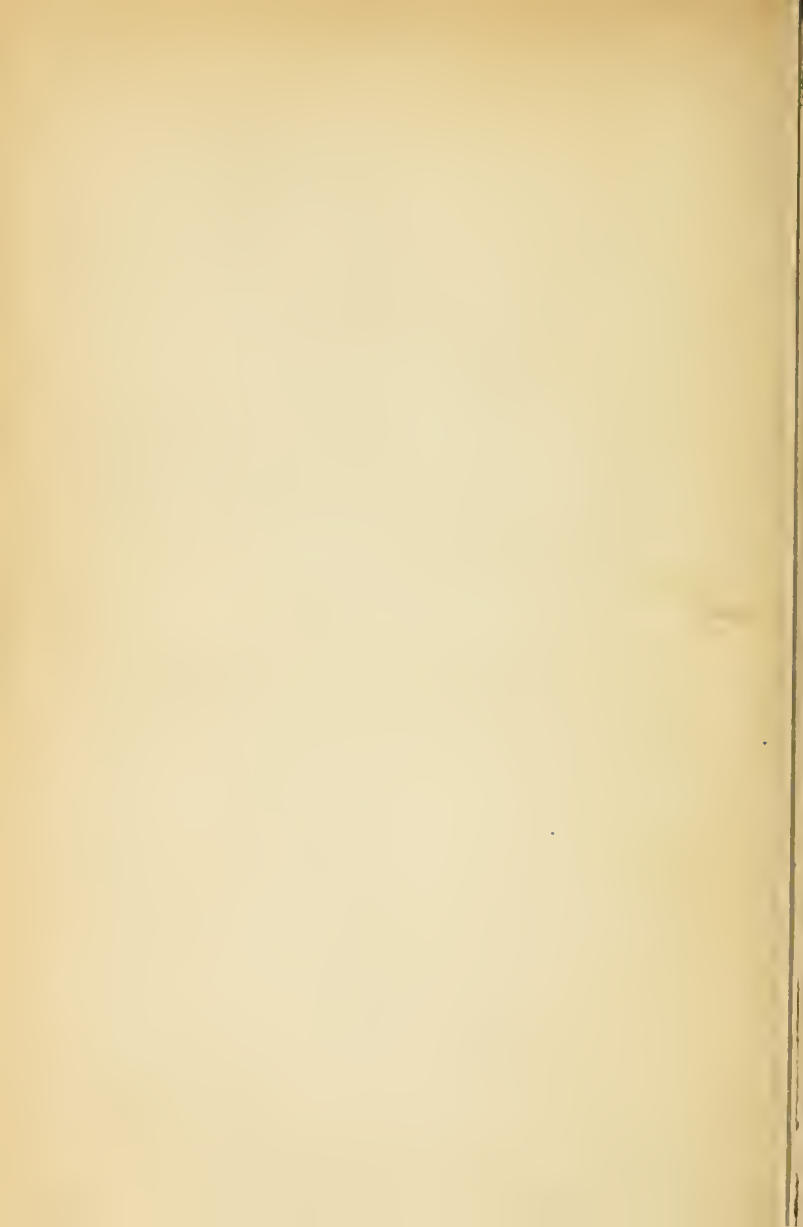
— Agesilaus ed. *Breitenbach*.
[Vergriffen] 1. 20

— Hiero ed. *Breitenbach*. [Vergr.] — 75

— Hellenica, Sect. I. (lib. I. II.)
ed. *Breitenbach*. Ed. II 1. 80

— — Sect. II. (lib. III—VII.)
d *Breitenbach*. Ed. II. . . . 4. 80

PA Josephus, Flavius
4222 Flavii Iosephi Opera omnia
A2
1333
v.2

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

